

44018/B

42 37

24057

30/10/12

Joh. Andr. Theloft. del.

Jac. Andr. Fridrich. sc. Aug. Vin.

D. VITI RIEDLINI,
ULMENSIS,

*Olim Augustæ Vindelicorum, nunc in Patria
Physici, & Academici Curiosi,*

CURARUM
MEDICARUM,

in quibus

Varii Casus, Historiæ &
Observationes,

eoque ipso multa

Medicinam partim magis illustrantia, partim
confirmantia

&

In primis Praxin Medicam exercentibus ap-
prime utilia
continentur,

MILLENARIUS.

quo simul &

*Ephemerides Naturæ Curiosorum quodammodo
continuantur.*

U L M Æ,

Sumtibus GEORGII WILHELMI KUHNII,
M. DCC. IX.

24359

DEO

T. O. M.

ET

MEDICIS PRACTICIS

SACRUM.

L. B. S.

Dauci admodum inveniuntur, de quibus re-
vera asserere possemus, nullis omnino
eosdem distringi curis; cum sic sit com-
parata Vita humana, ut dum vix agere nos
eam novimus, jam variæ in animo nostro
suboriantur & agitentur Curæ.

Et ex his quidem tam multæ illicitæ minusque ho-
nestæ existunt, ut iis omnibus recensendis vix plusculæ suf-
ficerent paginæ; quibus plures tantum se ipsos discruciant,
ut & sanitati suæ insidientur, & sic constitutum vitæ termi-
num non attingant.

Hinc procul à Christianis abesse Curas, quibus vi-
ctus, divitiæ, voluptates, aliaque hujus farinae, fomenta sug-
gerant, S. Scriptura jubet; nec veri Christiani nomen me-
retur, qui talibus indulget Curis, iisdem tempus perdit, & sic
impedit, ne mens altioribus magisque se dignis studiis va-
care possit.

Magis Eundem decent Curæ de salute æterna adi-
piscenda, de peccatorum remissione obtinenda, de iis in

posterum fugiendis, de fide augenda, de DEo super omnia, proximoque sicut se ipsum diligendis, & quæ sunt plures huc spectantes aliæ.

Si vero, ut alias laudabiles Curas nunc præteream, cui revera Curæ Cordique est, ut Proximum sicut se ipsum diligat, huic suo debito imprimis etiam satisfaciet, si omni studio curabit, ut munus, cui honesto præest, rite exequatur, nec quicquam omittat, quod ad illud exequendum vel minimum conferre posse videtur.

Qui Medicum agit, tam nobile tractat Subjectum, ut, si vel hujus præstantiam paululum attentius consideraverit, si, quam facile errores etiam graviores in arte sua committi possint, vel parum perpenderit, jam sat Curarum habeat, ut artem suam, sic quidem, ut illibatam fervet conscientiam, exerceat.

Curæ hinc suboriuntur necessariae, ut hocce Subjectum, & partes illud constituentes, continentes æque ac contentæ, ut & impetum facientes rite cognoscat; ut omnia, & singula, quæ has in statu sano integroque conservandi, & ab hoc deflectentes eidem restituendi viribus pollent, sibi innotescant; ut signorum doctrinam percalleat, ut morbos horumque causas prima facie interdum convenientes, revera vero toto cælo subinde differentes discernere queat; & quæ sunt plurimæ aliæ Curæ, quibus nisi sæpius indulserit, genuini Medici nomen vix ac ne vix quidem meretur.

Ut autem tum olim sic requirente necessitate has Curas in memoriam sibi ipsi revocare, tum & aliis iisdem prodesse possit, non parum conferet, si eas plerasque in chartam

conjecerit, sicque digesserit, ut non ita difficulter, quæ notavit, inveniantur, quin aliis cum fructu communicentur.

Sic fat diu jam præter eas, quæ animam spectant, tales etiam me tenuisse Curas, sunt testes Lineæ meæ Medicæ, per continuam sex annorum seriem quotidie ductæ, & hinc publicæ luci expositæ, nec inutiles vel summis in arte medica Viris visæ; testantur idem Iter meum medicum; Tractatus de Febris; Notæ in Manuductionem ad Medicinam B. Parentis; Medulla item Pharmacopœiæ Augustanæ.

Continuavi vero & Linearum laborem, & sub Curarum medicarum nomine integrum Millenarium congesti, jam ante hos octo annos typis destinatum; non invento, qui sumtus ad Eum imprimendum suggessisset, pluribus hos potius in minus utilia, ludicra, quin noxia scripta impendentibus; donec Vir de republica litteraria vel ideo meritissimus, quod talia inprimis scripta imprimi curat, quæ insignem usum quibusvis litteratis præbent, Dn. Georg. Wilhelmus Kühn, Adfinis meus æstumatissimus, & has Curas luci dedit: de quibus notes, quod omnes, cum adhuc Augustæ Vindelicorum Physicum agerem, ibi conscriptæ fuerint, & hinc ad hanc Urbem quæ passim enarrantur, sint applicanda.

Exordia omisi, quæ quippe identidem sic me retardarunt, ut ipsas observationes subjungendi tempus postmodum fere defecerit; quasdam etiam observationes, quibus præfanda non statim occurrerunt, licet communicatione omnino dignas, omiserim.

Paucissima ex aliis Auctoꝛibus, repetitione dignissima visa hinc Curis interserui, quæ vel ipsa raritas excusabit; nec semper fere adjecta epicritis suo usu carebit.

Curis hisce si medentium quorundam Curas quodammodo sublevavero, & ut Curas suas felicius & facilius instituere possint, vel parum contulero, jam scopum meum obtinui; nec in posterum sic curare desinam, cum, quamdiu quidem Dei gratia hac vitali aura sum fruiturus, ansam vix defuturam, totus sperem: quæ vel interea bis mille fere alias ejuscemodi observationes ad typos jam paratas suggestit, suo tempore sub aliis forsitan titulis, DEO juvante, publico communicandas.

Errata typographica interdum Te morantia, festinatæ impressioni, dum nempe nuper admodum inprimi hæ Curæ cœperunt, & vix duo menses huic labori impensi fuerunt, adscribe, eaque humaniter corrige.

Vale Bonivole Lectoꝛ, & Curis meis sicut olim Lineis favisti, fave.

Scr. An. 1709. d. 19. Martii,

LIV. meo Natali.

I.

Catarrhus pene suffocans à pleuritide.

Artor quidam post mediam noctem ad me venit, queriturque, quod Uxor, cum post iram doloribus pectoris punctoriis correpta fuisset, noctis primam quidem partem sic sat quietam transegerit, evigilans vero tam difficulter respirarit, ut vix verbum proferre potuerit, quæ dyspnœa brevi tantum sumserit incrementum, ut dubitet, an vivam eam sit reperturus? ut ergo medicamenta convenientia suggeram, eo magis rogat: nec desum ego petito, sed Mixturam ex Aquis Pectoralibus, & lapid. præsertim cancri atque Sale volatili oleoso constantem præscribo, hujusque tertiam partem Uxori statim, reliquum vero per vices exhibere jubeo: non redeunte vero sequenti die Sartore, an suffocata sit, an melius se habeat ægra? nesciens hæc ipsa oblivioni tradidissem, nisi tertio die iterum me accedens retulisset, conduxisse optime Uxori Mixturam, jamque longe facilius respirare, at dolorem punctorium instare, se vero nullum dubitare, quin si externum quoddam sim præscripturus remedium, ille illico sit cessurus, commendavi ergo hunc in finem oleum Lini, at eo referente, hoc jam frustra in usum ductum fuisse, huic nunc Emplastrum de Meliloto substituere jussi, simul tn. ut Tinctura Bezoartica sumeretur, consultum duxi, cum raro remediis solum externis depellatur hoc malum, quæ tn. tam magni à vulgo habentur, ut nisi iisdem & hac in parte satisfaceres, mirum quantum intermissum fuisse, crederent; Non potuit vero non levamen afferre in catarrho pene suffocante præscripta mixtura, cum lapides cancri acidum strangulans inverterint, ⊖ Volat. Oleosum verò tum partes viscidas incidendo, tum motum quorundam humorum inhibitu[m] promovendo profuerit,

Tympanites incipiens.

VOcatus fui hoc ipso die ad Senatoris cujusdam Viduam, cujus querelæ inter se collatæ denunciarunt, ipsam non frustra à Tympanitide instante sibi metuere, utut vero de hoc ipsamet non dubitet, unico tñ. medicamento me hoc malum depellere posse, simul credidit, at hoc fieri non posse, statim edixi, indeque uti hac vice Vinum medicatum eidem præscripsi, ita nisi hoc potio alia quoque medicamenta subjungat, malum vix curatum iri, illi denunciavi; exinde vero plerumque morbi tam altas agunt radices, quia in principio vix unum alterumve eisdem opponitur remedium, quo non juvante iterum aliquamdiu expectatur, sicque optima agendi occasio præterlabitur, malumque postmodum vix ac ne vix quidem curari potest.

Panniculus Carnosus.

Panniculum Carnosum male inter corporis humani communia integumenta referri, ex Dione Anatomico Parisiensi legi, & sane, si pinguedini, quævis ad eam spectantia asserantur, musculisq; exterior membrana non denegetur, ego non video, quomodo vel acuratissime indagans hunc Panniculum in homine sit inventurus.

Febris Biliosa.

VAledixi Juveni cuidam Studioso, Præceptoris domestici vices apud quendam Scribam agenti, qui, dum vacare à Studiis aliquamdiu per Professorum indulgentiam licuit, eam diætam, quæ sanitatem conservat, non servavit, sed aliquoties errores non ita parvos commisit, unde tandem de capitis dolore conquestus fuit, quod herus ejusdem catarrho adscribens, Pharmacopœum in vicinia habitantem consuluit, qui nil magis avide quam talem occasionem extra oleas vagandi arripiens statim Potiunculam paravit in tres partes dividendam, & post singulas quinque horas exhibendam; licet vero æger diligenter eam modo præscripto sumferit, tantum tñ. abest, ut inde malum vel minimum mitigatum fuisset, ut potius dolores sic increverint, ut eum prostraverint, unde jam ad me ventum fuit, & ego in quævis sedulo inquirens Juvenem acute febricitantem inveni; licet vero in primis de amaritie oris quoque conquestus fuerit, unde bilis exundans se prodidit, non tñ. tam de hac quam de febre sollicitus fui, & huic pulverem præsertim Pannonicum opposui, sic quidem ut in principio illum post singulas sex, hinc vero malo quodammodo remittente post octo horas sumferit, unde Dei gratia notatu dignum symptoma nullum supervenit,

sed

sed ipso septimo die febris Dei gratia prorsus extincta fuit: biliosa à me nominata, quia dicta amarities eandem ad finem usque comitabatur, unde & sub finem Potiuncula laxante bilem evacuavi, quod bene admodum tulit; interea ex dictis constat, quam tuto talis evacuatio, febre jam in augmento constituta intermittatur & differatur.

V.

Empyema.

MAteriam purulentam sputo rejicere nonnullos posse, pulmonibus adhuc integris, mihi quidem nullum videtur dubium, qui potius semper hætenus dubitavi, an illi, qui post diuturnam tussim & puris sputum integrè cum sanitate in gratiam redierunt, pulmonibus revera laboraverint? perplacuitque hinc mihi Veterani cujusdam Medici Sententia ante aliquot menses lata, cum una mecum quendam visitasset, qui magnam admodum puris copiam quotidie sputo rejecit, dum Empyemate illum laborare judicavit, unde & spem haud ita vanam de ejusdem convalescentia concepit, quæ quippe brevi post est subsecuta, at malum interea rediit, quod ego quidem pro Empyematis denuo repleti indicio habeo, cum & in aliis notaverim, si semel illo laborarint, malum nisi post singulos annos, post quævis tria biennia rediisse, at in summo periculo verari ejuscemodi homines, ne tunc pulmones inficiantur, vix est, quod dubitemus.

VI.

Blancardus plagii accusatus.

CLarissimum Philippum Verheyen, Celebrem illum Stephanum Blancardum peculiaris cujusdam plagii qua tabulas nempe Anatomicas accusare, ex Animadversionibus in Anatomiam Blancardianam annexis Anatomiae Verheyanae legi, & hujus sine dubio plures rei sunt, excusandi omnino, si Auctorum quibus debent, decentem fecerint mentionem, atque in hos vel debacchari ausi fuerint, seque solos esse, qui vera medicinae fundamenta jecerint, asserere non dubitaverint, omnino virgula censoria potius, quam quavis laude digni erunt.

VII.

Arthritis absque tumore.

ARthriticam accessi, quæ jam per aliquot annos hoc malo vexatur, licetque hætenus solos fere pedes occupet, mire tamen in hisce vagatur, dum jam digitos, jam tarsum, jam genua, jam suram invadunt dolores, sique hodie dextro pedi molesti fuerunt, sequenti die sinistro insidiantur, unde jam per aliquot hebdomadas aliquoties cum iisdem conflictata fuit, semper vero hucusque in dubium vocavit, an hi ipsi dolores revera arthritici nominari possint? iisque gravi-

ter se opposuit, qui se arthriticorum albo inferere voluerunt, quoniam, utut dolores aliquoties sic intendantur, ut & à clamoribus sibi temperare non possit, horum tn. dolorum nunquam vel minimum indicium in cute notatum fuit, dum ea nec intumuit, nec quoque colorem vel minimum mutavit, quod tn. ipsa arthriticis doloribus sic commune credit, ut nisi accesserint hæc mala, eos hoc nomine insigniri non posse, tota sibi persuadeat: at at non semper opus est, ut tumorem comitem habeant dolores hi, modo articulos invaserint, commodius ipsis vix imponi potest nomen, causa nempe dolorum non tam quantitate quam qualitate peccante, fibrisque adhuc robustis existentibus, non semper memorata subsequuntur symptomata, quæ tn. td. malo diutius instante succedunt, uti quidem hæc hac ultima vice experta fuit, dum genu dextrum non parum intumuit, quem tn. tumorem hoc quoque beneficium comitabatur, quod dolores longe mitiores ac olim extiterunt, qui seu adsit seu absit, aliud nomen non merentur.

VIII.

Balneum Sudorem nimium movens.

Vir quidam quadragenarius, teneræ & siccæ constitutionis & hypochondriaco malo obnoxius, jam diu conqueritur de dolore coxarum interdum tanto, ut & motum aliquamdiu impediverit, in usum ducit propterea varia remedia, at omnia omnino frustra, cogitat ergo tandem de balneo, & ego viribus non ita penetrantibus instructum concedo, imprimisque addo, ut illud nunquam nimis calidum ingrediatur, & quantum quid. fieri possit, Sudorem impediatur; minus tn. curans hoc consiliū ad Thermas quasdam celebres proficiscitur & medicos haud procul ab iisdem habitantes consulit, qui non solum consilium ejusdem laudant, sed, quod imprimis miratus fui, purgans præscribunt vehementius tum sub initium curæ, tum eadem dimidiam partem absoluta, tum & sub finem sumendum, sumit ille purgans & balneo quoque sic utitur, ut Sudor inde in non exigua quantitate provocatus fuerit, hincque tantum debilitatur, ut sancte testatus sit, nisi balneo valedixisset, quod in mortis prædam cessisset, quin ut hæc averteretur, & Sudor nihilominus instans inhiberetur, non nisi pluribus medicamentis in usum ductis obtinere potuit, domum reversus magis quam unquam antea de coxis conquestus fuit, imprimisque ut siccitati inducæ medear summe rogavit, ego martiata blandiora, Gelatinas, & Juscula alterantia suasi; interea edoctus, quam cautos nos in suadendis balneis merito geramus, cum non solum non quævis cuivis conducant, sed & in quibusdam nisi Sudor prohibeatur, plus noceant ac quidem prosint, imprimis autem purgantia fortiora ejuscemodi subjectis minus convenire, diæti confirmatur.

I X.

Vermis in dentis fovea repertus.

SOROR mea adhuc cælebs , triginta & quod excurrit annorum , per aliquot hebdomadas dolore dentium tam immani laboravit, ut aliquot noctes partim vigilando , partim & ejulando consumserit , licet varia adhibuerit remedia, iisdem tñ. dolores non tam imminuti, quam aucti paruerunt, unde tandem chirurgum, qui dentem cariosum extraheret, vocavit, feliciterque quidem successit hæc operatio , non tñ. cessavit dolor nisi post biduum , at in fovea semper aliquid notavit, quod ei peregrinum videbatur , quod tñ. pro sanguine grumoso agnovit, sponteque separatum iri, speravit, cum vero tandem digitis arripere potuisset , illud extraxit, & ecce ! Vermiculi per aliquot dies vita carentis exuviæ fuerunt, quas mihi monstravit , quæ propius & per microscopium inspectæ lanam ovillam tenerrimam præsentarunt, cum capite nigro , cetera vero cum exuviis vermis , quales in nucibus inveniuntur, convenit ; an ipse hic vermis olim dentem arrosit, an vero cum alimentis ingestus aliquamdiu solum in dicta fovea reconditus fuerit ? alii dijudicent , quem ut describerem vel ideo dignum judicavi, quia non desunt, qui doloris dentium causam in vermibus quærere non dubitant.

X.

Voracitatis pœnas statim luens.

PUER quidam Nobilis ferme decennis, teneræ constitutionis, cum ante biduum Carnis anserinæ pinguiusculæ nimium edisset , & illi aliquot Castaneas superingessisset, vix tribus exactis horis male se habere cœpit , expalluit & de capitis dolore queri cœpit, quin tandem incedere ulterius non potuit, & hinc à sociis ad matrem delatus fuit , quæ memor prandii largioris inde hæc mala statim derivavit, hincque cum vomitus subsequeretur, hoc mediante rejectum iri quæ ventriculum gravent nulla dubitans, illum pro bono habuit, at cum hoc cessante nihilominus recensita mala instarent , & puer quoque consueto magis cale-ret , me propterea in consilium vocavit , ubi accedens pulsus pueri celerimum inveni , non tñ. nisi ab antecedente vomitu & ventriculo adhuc gravato derivare hanc celeritatem potui, indeque Potiunculam Stomachic. ex Elix. Aper. Cl. Lap. ʒ. pp. & Aq. Cinn. Cydon. præcipue constantem eidem præscripsi, qua sumta vomitus cessavit & capitis dolor remisit , at institit calor auctus, & puer jam de ventris dolore querelas movit, unde alui fluxum subsequiturum , & hoc malum terminatum iri, sicut optavi, ita prædixi, nec falso, sequenti enim die sæpius secedere opus habuit , febris vero omnino extincta fuit, nec quicquam restitit, quod vel minimum metum injicere potuisset : felix vero omnino hic puer fuit , quod maximam ingestorum partem statim vomitu rejecit, si

enim ea retinisset, graviora sine dubio subsequuta fuissent mala; sicuti vero Potiuncula quam ipsi exhibui aliàs vomitum in principio promovet, quod sæpius jam notavi, ita nisi hoc præstiterit, cruditates tn. sic corrigit, ut deinde facilius per vias consuetas deponi possint.

XI.

Nuncius ægroto necessaria non referens.

VIr quidam febre hæctica decumbens, uti quidem illa præsertim augmentum sumente, plerumq; contingere solet, faucium quoq; siccitate & hanc comitante colore doloreque non parvo corripitur, mittit hinc ad me quendam è servis, utque consilium suggeram rogat, præscribo ego, quæ quidem convenire credebam, simulque serio ipsi injungo, ut adstanti ancillæ nunciet, summe requiri, ut in posterum à Vino, cujus parva quædam quantitas hæctenus potui ejusdem ordinario, admixta fuerat, penitus absteineat, hocque ter ad minimum repeto, at cum sequenti die ipsemet ad ægrum curru vectus delatus fuisset, malumque interea incrementum sumsisse, nunciarent, cum inquirerem, an vinum plane seposuerint? hujus mei mandati nec unico quidem verbo meminisse servum, testati fuerunt, ut proinde nunc eo magis sedulo hoc fieret, jussi: propterea vero hæc hic refero, ut constet, quantum intersit, ut aut medicus ipsemet ægrotum diligenter visitet, aut saltem ii ad eum mittantur, quibus tuto fidi potest, plerosque enim aut eum minus percipere, aut & vel maxime necessariorum oblivisci, in lineis quoque medicis indicatum fuit.

XII.

Mars interdum Antihæcticus.

MAtrona quædam prope quinquagenaria, brevi temporis spatio tantum consumpta, ut quilibet vel paululum attentius inspiciens notare potuerit, cum insuper dolor quidam ventriculi quasi rodens accessisset, & calores quos volaticos nominant, eandem sæpius vexarent, tantum quidem ut interdum & animi deliquia imminuerint, me in consilium vocat, utq; convenientia suggeram remedia, rogat; cum tussis plane abesset, non nisi ab alimento ad partes in sufficiente quantitate non delato hanc atrophiam derivavi, & quoniam in viis obstructis hujus mali causam quæsi, præter ea, quæ communiter in ejuscemodi consumptionibus adhiberi solent, medicamentum ex marte præsertim paratum commendavi, quod quidem in principio dolorem Ventriculi auxisse visum fuit, cum semper post pulverem ex illo præcipue constantem sumtum hic adauctus fuerit, at cum aliquamdiu continuasset hoc medicamentum, & dolor hic cessavit, & reliqua mala sic remiscere, ut vix elapsis tribus hebdomadis integre eum sanitate Dei gratia in gratiam redierit, licetque, cum aliquando interea

Castaneas comedisset, dolor Ventriculi gravativus successerit, & hic tn. consumtis illis in Ventriculo sumto aliquoties pulvere lap. cancri, diutius non institit; Est nempe & Mars antihecticus, si scilicet malum eas agnoscat causas, quibus tollendis is aliàs quoque sufficit.

XIII.

Leprosus cur quedam annumerata fuerit?

Fœmina quædam viginti quatuor fere annorum me accedit, utque de scabie fera, jam per sexennium instante iudicium meum feram, rogat, instituta ordinaria inspectione una cum honoratissimo meo Dn. Collega iudico, illam in Leprosorium relegandam esse, quoniam sine dubio sit contagiosa qua laboret, scabies, eaque vel Chirurgus, qui eam aliquamdiu tractaverat, se infectum fuisse, conqueratur, desint vero media, quibus curam necessariam instituire possit, hincque malo quotidie incrementum sumente, ne alii quoque inficiantur, summum subsit periculum: Non enim solum ii, qui revera lepra laborant, quorum paucissimi hodie inveniuntur, verum imprimis scabie perversa infecti leprosis añumerantur, qui hinc subinde sic cum sanitate in gratiã redeunt, ut leprosa relinquere, & tuto iterum inter sanos degere possint: Notatu vero dignum in hac fœmina fuit, quod tributum lunare hæctenus nondum solverit, quod achoribus quoque laborans ab iisdem quidem aliquando integre curata fuerit, at tanta successerit ophthalmia, ut visum ex illa fere prorsus amiserit, qui prius non fuit restitutus, quam achores redierunt, quibus nunc in hunc usque diem denuo fluentibus, oculis sat bene valet.

XIV.

Vigilia coctionem impediunt.

MAtrona quædam triginta septem annorum, gravida, & cetera Dei gratia bona fruens valetudine, cum mense octavo fere finito, per integram ferme noctem, ut maritum expectaret, vigilasset, sequenti die statim non ita bene se habuit, appetitum non solum valde imminutum notans, sed pondus quoddam gravans in ventriculo sentiens, unde quoque difficilius ac olim respiravit; cum me consulisset, simulque interrogasset an Spir. Ceras. n. conveniret? hujus usum non improbavi, meliuscule etiam Dei gratia post eum sumtum se habuit, at successit alvi fluxus sæpius molestus, cui tn., quia vires non aggrediebatur, nullum medicamentum opposui, cumque per biduum fere institisset, sponte cessavit; patet vero ex modo relatis, quantum ad coctionem primam promovendam conferat somnus, ab hujus enim defectu memorata mala originem traxisse, nullum est dubium, & vel exinde quoque constitit, quia diutius non institere, cruditatibusque à vigiliis collectis dissipatis, & evacuatis quasi sponte cessarunt.

XV. Men-

Menses in gravida fluentes.

Mulier quædam ejusdem fere ætatis, duodecim liberorum mater, decimo tertio foetu gravida, mense sexto, Aquas, quæ alias partum antecedere solent, ex utero profluentes notat, & hinc haud immerito ab abortu sibi metuit, obstetricemque vocat, quæ quidem accedit, at frustra ambæ partum expectant, qui, licet per integras quinque hebdomadas hic aquæ, (cui subinde & sanguis mixtus conspiciebatur,) fluxus institerit, non successit, unde hoc elapso tempore me quoque consuluit, ubi præterquam, quod medicamenta convenientia præscripsi, ipsam bono animo esse jussi, quia retulit, quod quotiescunq; hætenus gravida foetu præsertim masculino fuerit, semper menses tum in principio gestationis tum sub finem ejusdem notaverit, nec unquam tñ. inde vel sibi vel foetui sinistri quid contigerit, nisi quod, sicuti foemellam gerenti parcius fluxerint, ita cum aliquando nihilominus in majori quantitate sanguinem per uterum excreverit, tum ante tempus pepererit; Sæpius nempe notatum fuit, plethoricis, qualis hæc est, vel gravidis non ita noxium esse mensium fluxum, modo non sit nimius, quod omnibus viribus est impediendum, si enim hic vel maxime matri nullam inferat noxam, foetus tñ. inde ferme semper minus vitales progigni, experientia docet, an & aliæ differentiam hujus fluxus pro sexus diversitate observaverint vel observent? quibus constat, non abs re communicabunt.

XVI.

Dentes Canini.

Dentes Canini, qui non tantum quod oculis sunt suppositi, sed etiam propterea oculares dici meruerunt, quod portio quædam nervi oculos moventis in illos fertur, vel nunquam vel maturo cum consilio evellantur, idque propter hanc etiam rationem, quia, licet unam solum habeant radicem, altissime tñ. firmissimeque, suis sunt infixi locellis. Sebizius in Disp. de dentibus.

XVII.

Stranguria à cruditatibus.

Vir quidam quinque annis sexagenario major, quadratus & robustus vitam agens sedentariam, cum olim nunquam habuisset, quod de Ventriculo vel minimum quereretur, etsi interdum vel difficillima concoctu, aut & cibum in non adeo exigua quantitate ingesserit, & hoc tempore vix dubitans ventriculum suum quibusvis ingestis digerendis sufficere, sine ullo discrimine, quæ quidem gulæ arriserunt concedit, at non pari qua olim felicitate, coquendis enim quibusvis ingestis non sufficiente prima officina, non potuere non restare crudiores humores, qui uti aliis alia concitant mala, ita, in hoc bono sene tam ve-

hemera-

hementem produxerunt stranguriam, ut per integram noctem cum eadem conflictatus, non solum somnum capere non potuerit, sed & inde viribus non parum privatus fuerit, summo hinc mane me vocavit, & imprimis, quod tam sæpe urina stimulet, semper tn. non nisi parvam ejusdem quantitatem excernere possit, conquestus fuit, urinamque simultam crudam & aqueam monstravit, ut dicto malo ipsum laborare nullum superfuerit dubium; ante omnia itaque ut alvus aperiretur, sollicitus fui, & hinc Clysterem eidem applicare jussi, quo, quod desideratum fuit, præstante, Mixturam convenientem tribus vicibus sumendam præscripsi, simulque ipse ægrotus à diætæ vitio morbum subortum non ignorans eadem nunc servata præcipue tolli posse credens, per totum sequentem diem à cibo & potu abstinuit, hincque Dei gratia sic convaluit, ut tertio die, se optime nunc valere, testatus fuerit, monitus, ut in posterum à cibis coctu difficilioribus absteineat, cum Senum Ventriculi quod olim præstare ulterius non possint; id quod si & alii Senes observarent, vitam nisi producere, morbis tn. minus obnoxiam vivere possent.

XVIII.

Purgans fluentibus mensibus sumtum.

ANcilla quædam Sanguinea, ab abundante hoc humore interdum incrassescente & hinc in motu suo impedito non solum doloribus capitis gravibus correpta fuit, sed & melancholia interdum laboravit; diu tn. continuato martis usu, hæc mala Dei gratia sic imminuta fuere, ut servitio ut olim præesse potuerit, ne tn. redirent sollicita, Venæsectionem instituit, cui, ut eo magis prodesset, purgans præmittendum esse rata, ut ego conveniens præscriberem rogavit, nec ego petito ejusdem defui, sed ex Jalappa præsertim constantem pulverem eidem ordinavi, quo sumto toties quoties optavit, alvum deposuit, at sumferat, me incio, eo tempore quo menses fluebant, unde eo quidem die nil mali sensit, at sequenti die supervenit frigus minus consuetum, hocque excepit calor auctior cum tanta anxietate, ut hera me propterea in consilium vocaverit, una mecum non parum indignata, quod tempore tam importuno purgans sumferit, quod quippe non potuit non turbas majores ac alias movere, cum vero & alvus adhuc nimium flueret, Theriacam illi exhibere jussi, & quidem Dei gratia feliciter, quibusvis post eam sumtam turbis denuo sedatis: Abstineant vero mulieres mensibus rite fluentibus à purgantibus præsertim medicamentis, si sanitatem non tam destruere, quam conservare voluerint.

XIX.

Aurifaber inaurans.

Aurifaber quidam in inaurandis vasis argenteis tam felix, ut inde nomen quoddam acquisiverit, licet vel unico anno aliquot centenarios mediante

mercurio auro obduxerit, jamque per plures annos huic labori vacet, tam bene tamen valet, ut Dei gratia vix habeat, de quo queratur, cum nuper hac de re mecum sermocinatus fuisset, sequentia notatu digna retulit; Ventum imprimis faventem multum conferre, ne mercurius corpus subire & hinc turbas in eodem movere possit, si enim hoc mediante fumus statim propellatur, vix minimum se notare indicium, quod huic labori vacaverit, quando vero is minus faveat, & fumus in orbem feratur, plerumque paulo post se minus bene habere, licetque nunquam hactenus inde tremuerit, os tamen præsertim dolere, & dentes vacillare, primoque quidem se siccitatem inconsuetam percipere, hinc vero hinc inde excoriari linguam atque gingivas, & salivam in majori ac aliâs quantitate profluere; & in hisce malis sibi hactenus præter balneum sudorem imprimis profuisse, nunquam autem magis se opus habere ut â cerevisia abstineat quam tum temporis, si enim illam bibat, malum non solum exacerbari, verum & jam jam cessans revocari, nec plus sibi potesse Vinum, licet hoc aqua dilutum ferre possit, imprimis autem sibi conferre juscula gallinacea, quæ sola fere comedat, hincque post paucos dies sic convalescat, ut, sicut nunc videam, integerrima fruatur sanitate; Cetera vero notatu itidem dignum est, quod observavit, mercurium non tam per os quam poros corpus intrare & humoribus commisceri, cum enim aliquando per integrum bihorium sub ipso labore aurum purissimum in ore tenuerit, illud se iterum ut antea splendens ex eodem traxisse, quod contra dealbatum plane, quando aliquot horis elapsis sic adhibuerit, visui se obtulerit, unde non ita male judicavit, mercurium non tam immediate per os susceptum fuisse, sed una cum humoribus ad partes sibi præ aliis acceptas os nempe & fauces delatum aurum facile colore suo obduxisse: ex dictis uti quædam mercurii historiam quodammodo illustrent, ita imprimis hic notes velim, quod illis, qui Salivatione utuntur, haud abs re cerevisia interdiciamus.

XX.

Pulvis Sympatheticus pro anthartritico habitus.

ARthritico cuidam nobili valde commendatus fuit pulvis Sympatheticus Ulmæ prostant, & ex Vitriolo paratus, ut nempe super illum mingat, urina postmodum, quoties fieri possit, moveatur, & post aliquot horas infimum projiciatur, doloribus itaque vehementibus tortus illum dicto modo in usum duxit, at tantum abest, ut vel minimum profuisset, ut potius dolores tantum augmentum sumserint, ut tantos se in vita sua nunquam perpeffum fuisse, serio coram me vocato testatus fuerit, ubi ego quidem sicuti medicamento quodam interno doloribus his obviam ivi, ita quod pulvis dolores tantum auxerit, me totum dubitare edixi, cum non desint, qui quævis, quæ circa Sympathias

thias tales dicuntur, argumentis non prorsus contemnendis in dubium vocant, quibus tñ. concessis, uti quidem exempla fide digna pro iisdem stant, quod nocere potuisset hic pulvis, nullam subesse rationem, cum imprimis ratio reddi possit, quod tam diu hac vice à doloribus immunis vixit, unde sine dubio materia peccans & quantitate aucta fuit, & qualitatem pejorem contraxit; sine dubio vero hic pulvis magis commendatus fuisset, si vel sponte post ejus usum dolores remisissent, quod plurimum remediorum antarthriticorum præsertim fatum esse, quotidie experimur.

XXI.

Pilule vomitum moventes.

JUvenis quidam septendecim annorum, catarrho ad nares subito intercepto dolore capitis corripitur tam intenso, ut non solum labori suo vacare ulterius non potuerit, verum & dolore præsertim instante in lectum se conferre opus habuerit, interdum enim is adeo remittebat, ut penitus sublatus visus fuerit, at semper quasi cum foenore redibat, unde cum purgans exhibitum ad vomitum quidem alvum movisset, inde tamen dolores nec minimum quidem mitigati fuissent, Pilulas eidem præscripsi ex Extr. Trifol fibr. Chin. Chin. Cinnab. nat. & Castor. el. constantes, doloribus præsertim intermittentibus post singula bihoria sumendas, at cum primo eas sumisset, brevi post vomitu rejecit, quod cum & secundo sic factum fuisset, an nihilominus continuandæ sint hæc Pilulæ? me interrogarunt, ubi ego quidem, cum præsertim viribus vomitum valde insidiari, indicatum fuisset, seponere illas jussi & substituere pulverem, quem tum præscripsi, accessit vero Juvenem interea Chirurgus qui Pilulas omnino continuandas esse judicavit, & hinc ægroto ut tertio sumserit, persuasit, at pari fortuna, unde jam ad meum consilium Pilulas seposuit, Pulvereque usus fuit, nec ab illo tempore ullus successit vomitus; Nunquam nempe medicamento nimis pertinaciter insistendum est, quod vomitum non desideratum movet, sicut enim sic plerumq; præstare non potest, quod expectabatur, ita vomitum ipsum quædam mala non tam imminuere, quam augere, nullum est dubium.

XXII.

Animi deliquium à contusione.

MERCATOR quidam teneræ constitutionis in terram lapsus manum sinistram tam fortiter eidem impègit, ut inde non parum contusa fuerit, cumque non juvasset Vinum calidum applicatum, Chirurgum vocari jussit, qui dum sedulo inquirat, an os nullum sit luxatum, & cetera quævis rite se habeant, dolores tantum auxit, ut animi deliquium subsecutum fuerit, unde Uxor ejusdem valde sollicita me vocavit, at sicut statim ad se redierat, ita me accedente non ha-

bebat ulterius de quo conquereretur, ut tamen quæ perturbata fuerant, eo felicius & certius in ordinem redigerentur, pulv. ex Specif. Ceph. D. M. & Antimon. diaph. constantem præscripsi: Sunt scilicet quidam, qui vel minimum dolorem ægerrime ferunt, quorum genium si noveris, caute omnino illos tractabis, nec tamen habes, quod à talibus deliquis nimium tibi metuas, cum rarissime alia aut graviora post se trahant mala.

XXIII.

Verheyen de bile sententia.

Diligentissimi Philippi Verheyenii industria, quam in indagandis ductibus biliferis ex hepate in Vesiculam felleam adhibuit, omnino laudem meretur, cum confirmata præsertim hac experientia, innotescat, omnem bilem à sanguine in hepate separari, nec Vesiculam felleam tam huic quoque operæ vacare, quam bili condendæ dicatam esse.

XXIV.

Arxi fistula letalis doloribus arthriticis cessantibus succedens.

Vir quidam quinquagenario major, cum olim aliquoties arthritide laborasset, hinc vero vitæ genus & quidem minus felici ac quidem speraverat successu mutasset, à dictis doloribus sat diu quidem immunis vixit, (uti quidem non semel jam observavi, animi ægritudines morbos interdum inducere, interdum tamen & depellere aut saltem inhibere,) at cum ad pristinos labores rediisset, licet nec tum dolores redierint, torminibus tamen primo torqueri cœpit aliquando tantis, ut & iisdem ferendis se vix parem crediderit, quibus laxanti cedentibus hæmorrhoidum fluxus successit, cui, quantum ego novi, nullum unquam remedium opposuit, paulatim autem exulceratas fuisse has venas, tandem tum ex dolore fere continuo has partes occupante, tum excretis præsertim purulenti constitit, quæ plerumque insigni cum tenesmo deposuit, unde cum me propterea consulisset, de fistula intestini recti vix ulterius dubitavi, medicamentis imprimis tam adstringentibus, quam balsamicis & traumaticis frustra omnino in usum ductis, licetque aliquando injectum siphone liquorem multum sibi profuisse crediderit, aliquando & balneum laudarit, nunquam tamen diuturnum fuit levamen, quod ex remediorum usu percepit, unde tandem eidem persuasi, ut Chirurgum ad partem affectam explorandam admiserit, qui quidem nil plane invenit, quod oculis patuisset, at digito eminentias minus consuetas & dolentes, hinc inde in intestino recto tetigit, unde jam sat constitit, veram hic opem non nisi in ferro dari posse, at quia ab hoc æger mirum quantum abhorruit, & dolores ad penem usque penetrantes mihi

mihi suspicionem moverunt , ne ductus, qualem anno quinto linearum medicarum descripsi, ad vesicæ collum penetret, insuperque Chirurgus tali operationi sufficiens non fuit ad manus, ejusdem vix mentionem facere licuit, unde ut æquo ferat animo malum suasi, medicamentisque quidem, quæ Sanguinem corrigerent, & dolores mitigarent uteretur, at ei, qui perfectam curam polliceretur, & morbum hunc aliunde, quam dicto ulcere fistuloso derivaret, non fideret, amice monui; vix tamen fidem inveni, cum præsertim paulo post medicaster quidam accessisset, qui in bile mali causam quærendam esse, serio asseruit, dum vero eam purgantibus evacuare voluit, malum sic auctum fuit, ut alium medicum vocare opus habuerit, qui cum itidem aliquamdiu frustra cum hoc hoste pugnasset, tandem in meam abiit sententiam, ut in principio spe quadam ægrotum erexerit, at & eventus à meis stetit partibus, licet enim quidam & tragæa quadam se illum restitutum promiserit, hujusque tragææ non adeo exiguam quantitatem plusculis florenis redemptam consumserit, malum tamen indies incrementum sumsit, tandemque, uti quidem Chirurgus retulit, adeo corrupta fuere intestina, ut fœtorem inde excitatum vix ferre potuerint adstantes, ipseque paulatim quidem, at sic, ut omnino se mori senserit, mortuus fuit: Nunquam itaque nimium gaudeant, qui penitus à doloribus arthriticis liberantur, cum tantum non semper graviora eisdem succedere soleant mala.

XXV.

*Aquarum partum antecedentium intempestivus
fluxus inhibitus.*

Mulier illa, cui per quinque integras hebdomadas Aquam quæ aliàs partum antecedere solet, ex utero profluxisse, subindeque huic & sanguinis quendam fluxum accessisse supra retuli, cum pulverem, quem ex Coral. r. zi. Dent. Hippopot. & Extr. Tormentill. præcipue constantem præscriperam, vix bis terve in usum duxisset, inde statim omnem fluxum inhibitus sensit, hincque jam denuo meliorem spem concepit, qua quoque non cecidit, nam post triduum fere partus doloribus accedentibus difficulter licet, feliciter tamen filiolum vivum edidit; adeo quidem, etsi gravidis vel periculosissima superveniant symptomata, nunquam tamen desperandum est, licetque non desint exempla illarum, quæ frustra omnino quævis remedia in usum duxerunt, non minor tamen est illarum numerus quibus æque ac illi, cujus historiam modo dedi, profuerunt; quod omnino notandum contra eas, quæ aut minus tuto gravidis exhiberi medicamenta, falso credunt, aut, quod hic loci præsertim sæpius contingit, non tam medicos quam mulieres in ejuscemodi casibus consulunt, cum sane vel illis multum ad-

modum negotii faceffant, sæpeque hæ, aut diutius quam par est, negligenter omni sua diligentia tractent tales gravidas, aut & ea exhibeant, quæ malum exasperant potius quam mitigant.

XXVI.

Uvula voluntarius motus.

Nobilis quidam Vir Catarrhis subinde obnoxius, cum nuper aliquamdiu in aere nebuloso versatus fuisset, sequenti die de faucibus dolentibus conquereretur, hincque ut eas inspicerem me rogabat, ubi tum uvulam tum tonsillas cuticula nudatas inveni, non tamen tumentes nec inflammatas, unde mel rosatum huic malo curando suffecturum nullus dubitans hoc solum recommendavi; seu vero illud in usum duxerit seu non, cum sequenti die iterum rogatus has partes inspexissem, eas sic constitutas inveni, ut nullum nunc in iisdem defectum notare potuerim, dolores quoque cessasse, ipse æger retulit; dum vero uvulam attentius inspicio, ea subito oculis sic eripitur, ut non nisi parvum admodum indicium superfuerit, unde quæro, an retrahere eandem possit? & is affirmat, postmodum ipso opere monstrat, quod quoties velit, uvulam exserere quasi & oculis exponere, iisdemque denuo subtrahere possit: Plerorumque nempe Anatomicorum sententia uvula duobus musculorum paribus est instructa, quam licet Diermerbroeck pro conjecturali solum agnoscat, se sequentes tamen non habet consentientes, inter quos Petrus Dion, qui Peristaphylinos musculos nominari, indicat, sed eos admodum exiles & fibras potius musculosas quam geminos musculos esse, asserit, & sic litē quodammodo dirimit; iisdem quippe carere omnino non poterat, cum protrahenda sit in alimentorum deglutitione, quod vero quispiam voluntarium eidem motum adscripsisset, ego non novi, cum, nisi minus bene se habeat, nec percipiatur quidem in faucibus; quæ vero legisti, pro musculis illius non parum stant, cum absque illis motus præsertim voluntarius perferri nullo modo possit.

XXVII.

China Chinæ morborum periodicorum antidotus.

Juvenis illius, cujus nuper memini, dolor capitis, ab illo tempore singulis diebus horis matutinis sic rediit, vespertinisque cessavit, ut periodicus omnino nominari meruerit, quia itaque, uti legisti, Pilulas tum semper vomitu rejecit, pulverique ex specif. Cachect. & Cephalico constanti capitis dolor nec minimum quidem cessit, iterum in China Chinæ præsertim opem quæsiyi, & hanc Cinnab. maritatam, quando dolores remitterent, post singulas sex horas nunc in forma pulveris eidem exhibere jussi, nec frustra, cum
enim

enim vix ter talem pulverem sumsisset, jam dolores sic remifere, ut appetitus prius prorsus prostratus redierit, & extra lectum degere potuerit, quem prius, quamdiu dolores instabant, servare opus habuerat, quin continuata aliquamdiu hac morborum periodicorum antidoto sic à doloribus suis liberatus fuit, ut vix exacto quatruiduo ad labores consuetos redire potuerit, cui tamen more meo suasi, ut per aliquot adhuc dies Ess. Cortic. modo laudati sumeret, ut scilicet, ne morbus redeat, eo certius impediretur: Indies vero Cortex Peruvianus modo productum nomen magis meretur, cum morbi periodici nullam prorsus febrem comitem habentes eo mediante longe citius ac aliis remediis curentur, testibus præter modo adductam pluribus aliis observationibus.

XXVIII.

Tussis à carnis esu nimio.

PUella quædam septem fere annorum à quodam convivio excepta longe plus ac alias solet, Carnis comedit, indeque quidem adhuc sat alacris domum rediit & cœna parciore sumpta ut alias in lectum se contulit, per mediam etiam noctem quiete dormivit, at hac exacta evigilans tam vehementi tussi correpta fuit, ut hæc pene eandem suffocasset, licetque postmodum exhibito Elixire Clauderiano, quod Aperitivum nominat, & pulv. Anon., qui forte fortuna ad manus erat, sumto, aliquantum remiserit, per aliquot tamen adhuc dies institit, nec nisi Infuso Veronic. aliquoties potio penitus cessit. Sed in hac ætate constituti plerique vel minimum diætæ errorem ægrius ferunt, frequentiusq; fere nil contingit, quam quod conviviis excepti morbis corripuntur; inprimis vero Carnem iis non nisi in parciore quantitate esse concedendam, dudum accuratiores diætetici statuerunt.

XXIX.

Alumen arthritico male applicatum.

Vir quidam quinquagenarius quadratus cetera & robustus, at jam per aliquot annos arthritidi obnoxius, & ad catarrhos pronus, inprimisque subinde difficulter respirans, sub quibusvis tamen his malis negotiis suis sic præfuit, ut ipse quidem se sanis annumerandum esse nunquam vel minimum dubitaverit, unde utut per opes suas optime potuisset, raro tamen me medicum, quem pro ordinario elegerat, consuluit, præsertimque doloribus arthriticis decumbens, utut aliquoties fideliter ipsum dehortatus fuerim, cuius tamen aures præbuit, & quævis medicamenta externa, modo levamentum quoddam promissum fuit, applicavit; contigit inde, quod, cum ante annum fere cum modo dictis doloribus gravius conflictaretur, balneator quidam eundem accessit, & remedium certissimum se nosse, jactitavit, unde is statim aures arrexit, & ut

communicaret, quin statim applicaret, rogavit; sicuti vero jaſtantia ſua hoc unice intendit balneator, ita eo promptius petito ejusdem ſatisfecit, et, uti quidem adſtans ancilla retulit, alumen præcipue in pulverem redëgit, hocque exceptum albumine ovi frigidum parti dolenti impoſuit, quo quidem dolores illico ſic mitigati fuerunt, ut æger ſumme expetierit, ut remedium hoc sæpe applicetur, cum imprimis brevi poſt lectum relinquere potuiſſet; at haud ita diuturnum fuit gaudium quod inde habebat, nam ſtatim hos dolores ſic mitigatos excepit tuffis primo quidem vel ideo præſertim moleſta, quia præ ea ſomnum capere non potuit, at cum poſtmodum inde difficilis quoque reſpiratio augeretur & ſputo pus indies in majori quantitate rejiceret, viresque ſimul ſic deficerent, ut operibus ſuis ut olim præeſſe non potuerit, me denuo propterea conſuluit, egoque nullus dubitans ab inepta medicamenti externi applicatione nova mala derivanda eſſe, particulis nempe acribus olim per cutim exterminatis, jam in pulmonibus ſedem figentibus, difficulter admodum eadem curatum iri, ſtatim prædixi, tantum tamen, Dei gratia medicamenti præſertim traumaticis & ſanguinis acridinem corrigentibus effectum fuit, ut de lecto denuo ſurrexerit, & priſtinos labores aggreſſus fuerit; at ſicuti his nimium & ſub quavis vel noxia tempeſtate vacavit, ita ſub tempus auctumnale, quo alias dolores arthritici ipſum proſtravere, ab his quidem immunis vixit, at tuffis iterum ſic aucta fuit, ut denuo lectum petere opus habuerit, nec vero hac vice tum repetita priora medicamenta, tum quædam his ſuperaddita vel minimum profuere, febrisque jam accedens, eum tantum exſiccavit, juxtaque & viribus ſpoliavit, ut tandem in mortis prædam ceſſerit; Suo exemplo imprimis docens, quam male arthritici doloribus ſuis promiſcue quævis externa opponant medicamenta, cum ſane ea, quæ inſenſibilem tranſpirationem potius inhibent, quam promovent, quale ſupra deſcriptum eſt, non poſſint non poſtmodum varia graviora producere mala.

XXX.

Venæſectio cuidam valde proficua.

MAtrona quædam Illuſtris ſucci licet plena, particulis tamen illis abundans, quibus abundantes Veteres biliſos nominarunt, quamdiu quidem ſingulis ferme annis foetus edidit, præterquam, quod iis malis ſubjecta fuit, quibus aliæ quoque gravidæ puerperæque afficiuntur, ſic ſat bene valuit, ſi præſertim in tempore Venæſectionem inſtituit, & ſanguinem tum copia peccantem, tum ob particulas modo memoratas impetuoſiore ſubinde motu moleſtum ſubtraxit, cum vero nuper per annum & quod excurrit, non concepiffet, & V.S. præterito auctumno diſtuliffet, primo quidem doloribus brachiorum correpta fuit, quibus Aquas quasdam Spirituoſas invicem mixtas olimque proficuas
frustra

frustra opposuit, quia pruritus dolore fere magis molestus successit, unde hac de causa me vocavit, ubi cum urinam imprimis crudam invenissem, in principio non tam de sanguine imminuendo quam corrigendo sollicitus fui, & hinc jam Essent. ♂ Ludov. jam eam, quæ ex abiete apud nos prostat, eidem commendavi, sed & his diligenter licet in usum ductis nil quicquam profectum fuit, sed potius jam appetitus quoque prorsus prostratus, somnolentia sub vesperam tanta, ut & stans aliquoties dormierit, siccitas oris plane inconsueta, & lassitudo ingens accessere, & quidem sub vivido faciei colore adeo plane non mutato, ut ex hoc quivis eandem profanâ habuisset, unde re iterum ad me delata de Venæsectione cogitare cœpi, in quam, utpote olim semper proficuum statim consensit, imò ut quantocyus institueretur, urfit; purgante itaque in forma Pilulari (â ceteris ægra abhorrente,) præmissa, quod non tam primo statim quam sequentibus demum diebus alvum pluries movit, sanguinis quatuor fere uncias è brachio sinistro emisi, unde quidem illo & hunc sequenti die memorata mala ut prius institere; at cum postmodum me suadente Ess. ♂ tis (in pulvere enim eum nec sumere nec ferre potuerat) usum iterum continuasset, brevi post Dei gratia sic convaluit, ut jam de quo queratur, vix ulterius habeat, quæ sine dubio Venæsectione non instituta tam cito non convaluisset: hæc quidem uti eum in finem præter ea, quæ in Lineis meis medicis legisti, producta fuere, ne â Venæsectione nimium abhorreas, ita nisi hæcce similiaque ad eam interdum admittendam te comoverint, quin quorundam morbos non solum protrahas, verum & insanabiles reddas, noli dubitare.

XXXI.

Mensium brevi instantium prodromi.

DUm Mercatorem quendam cum malo hypochondriaco valde conflictantem visito, quodam die filiam quoque ejusdem, quatuordecim annorum, decumbentem invenio, quærentique, de quibus malis ipsa queratur, respondetur, capitis imprimis dolorem esse, qui ipsi sit molestus, hinc vero & nauseam minus consuetam in eadem notari, interdum etiam lumbos & ventrem dolere; quod quidem, cum pulsus non mutatum invenirem, nec alia adessent febris indicia, in menses inquirendi mihi ansam dedit, quos cum nondum hæctenus fluxisse retulissent, eosdem instare, sanguinemque exitum nondum invenientem memoratas turbas excitasse, edixi, & vel ideo minus dubitavi, quia hæc instante novilunio contingere, quo tempore plerumque in hac ætate constitutæ puellæ minus bene se habent, prædicens tamen simul, brevi sponte cessatura hæc mala, Specific. Cachect. cum Cinnab. nat. eidem præscripsi, ut nempe malum eo facilius cederet; sicuti vero eventus prædictioni meæ respon-

dit, dum vix biduo exacto integre Dei gratia convaluit, ita non habere medicum, cur talibus virginum morbis perterreatur, hac observatione confirmatur; non potest enim non sanguis per uterum exitum quærens & non inveniens turbas movere, quæ vero turbæ, cum sanguis hifce viis olim non fuerit assuetus, nec in hac ætate tantum abundet, raro periculofæ evadunt, aut & diutius instant; quin martiatis medicamentis plerumque facile sedantur, quæ si postmodum quoque continuaverint ejusmodi virgines, sanitati suæ non parum consulent, unde & huic, ut in posterum Essent. martis utatur suasi.

XXXII.

Omenti usus Woytianus.

ANusus, quem Jo. Jac. Woytius, Practicus Regiomontanus, in Compendio Physiologico nuper edito Omento attribuit, dum nempe, rejectis aliorum sententiis, quia copiosa habeat vasa sanguifera, receptaculum esse, in quo sanguinis portio, in plethoricis imprimis, aliquamdiu retineatur, statuit, ab ipso primum fuerit excogitatus, an vero & plures eandem foveant sententiam, ego quidem non memini; nullus tn. dubito, quin sanguis in hac parte retentus in alios quoque usus cedere possit, quin non parum conferat, ut usui illi, qui communiter à plerisque Omento tribuitur, quod nempe partes subjectas foveat, sufficiat.

XXXIII.

Impetigo bis salivationem eludens.

Mercatoris cujusdam Uxor, cetera egregiæ formæ, paulatim tamen ab Impetigine manus præsertim in principio, hinc vero collum quoque & tandem faciem occupante adeo defœdata fuit, ut uno remedio non sufficiente plura eidem opponere opus habuerit; sic nempe Vino medicato frustra poto in Herbarum recentium usu auxilium quæsit, hisceque itidem maculas tam molestas non delentibus acidulis sibi consulere tentavit, at nec hæc vel minimum profuere, nec magis Essentiæ per aliquot licet menses continuatæ, nec quævis exterius applicata remedia, unde malum eundo tantas sumsit vires, ut jam & in publicum ulterius prodire non potuerit, hincq; coacta tandem, curam per Salivationem mercurialem tum à me, tum à quibusdam aliis commendatam admisit, sicque sat feliciter hæc mercurio dulci septies vel octies sumto successit; licetque impetigo cura finita non statim evanuerit, paulatim tamen sic cessit, ut curam non fuisse frustraneam abunde patuerit, uti quidem & in lineis medicis me narrasse recordor; at non ita diu constans fuit gaudium, quod exinde concepit, vix enim trimestri elapso hinc inde priores maculæ comparuere, licetque iisdem statim priora remedia, que nempe supra recensu-

recensui, diligentissime denuo opposita fuerint, & hac vice tamen malum sic increvit, ut ipsamet Salivationem denuo instituendam esse, consultum duxerit; hincque præmissis præmittendis mercurium dulcem iterum tam diu sumserit, donec illa successit, imo quando remisit, semper eam mercurio iterum sumto revocavit, donec nunc salivatione adhuc instante omnes maculæ sic evanuerunt, ut earum nec minimum quidem superfuerit indicium, unde jam eo majorem spem fovit, in posterum ab iisdem se immunem victuram, ideoque curam ut fastidiosam & molestam summis tamen extulit laudibus; at dum hac ipsa de causa trimestri & quod excurrit elapso hunc ipsum eventum aliis quoque communicare mecum constituo, priusque inquirō, an adhuc tam integra fruatur sanitate? tum per alias, tum brevi post ipsamet refert, malo jam tertio pullulante se denuo quædam remedia opponere, at multum vereri, ne pristino i. e. nullo cum successu, nec metum hunc frustra aluit, indies jam iterum impetigine latius serpente, & majus fastidium movente: Adeo vero nec salivatio mercurialis semper præstat, quod quidem expectatum fuerat, in primisque hic discant Tyrones, non facile de devictis morbis præsertim chronicis triumphum canendum esse, antequam certo nempe constiterit, iisdem reditum quoque remediis in usum ductis interclusum fuisse.

XXXIV.

*Sanguinis insignes profusiones diu post memoriam
sui refricantes.*

Vir quidam sexagenario major cum ante sex fere menses ingentem sanguinis quantitatem per nares perdidisset, ab illo tempore tam difficulter respirare cœpit, ut graviora inde imminere mala, haud immerito sibi metuerit, cum vero diligenter martiatorum medicamentorum usum continuasset, & hæc dyspnoea sic cessavit, ut per quasdam hebdomadas vix habuerit, quod ullam molestiam concitasset; at his elapsis dolores nephritici supervenere, qui eo magis eundem incommodarunt, quo minus olim iisdem subjectus fuit, unde brevi temporis spatio vires inde sic amisit, ut vix incedere ulterius poterit, non sumsit tamen frustra medicamenta hisce doloribus opposita, sed alio præsertim primo quidem Cassia, hinc Clystere aperta, brevi post ab iisdem liberatus fuit; successere autem dolores, quos ob partem affectam pleuriticos nominare potuisses, cum præsertim difficilis respiratio iterum accesserit, non nisi tamen spurios nominandos esse, ob febris absentiam ego judicavi, & iisdem Veronicam præsertim sæpe proficuum opposui; quævis vero hæc mala originem suam imprimis sanguinis deperditioni debere, ego quidem nullus dubito, cum sanguis sic spiritibus orbatus motum suum ut olim perficere non possit,

possit, & hinc inde stagnans aliquamdiu non possit non minus consuetam suam præsentiam malis variis indicare.

In qua sententia magis me confirmavit Virguncula quædam duodecim annorum, quæ sicuti sub idem fere tempus, (uti quidem ambos hos casus in lineis medicis descriptos invenies,) non minus sanguinis per easdem vias perdidit, ita per se teneræ constitutionis non nisi post aliquot hebdomadas vires sic collegit, ut iterum in publicum prodire potuerit, paulatim tamen sic cum sanitate in gratiam iterum rediit, ut noxam aliam à sanguinis deperditione ulterius non esse metuendam, Parentes ejusdem dilectissimi toti speraverint, at spe sua fere ceciderunt, cum nuper doloribus hinc inde in corpore vagantibus, jamque pedes, jam manus invadentibus corripere, quos sicuti ipsimet à dicta hæmorrhagia derivarunt, ita tantum abest, & iisdem contradixissem, ut potius idem plane statuerim, cum tanta sanguinis deperditione non solum motus ejusdem tardior reddatur, verum & sanguis minus perfectus postmodum generetur, qui ad partes delatus iisdem particulis suis rigidis & inæqualibus dolores infert. Nunquam itaque parvi habendæ erunt sanguinis immodicæ profusiones, quæ quippe præter ea mala, quæ statim inducunt, plerumque diu admodum post memoriam sui refricant, indeque medicus, qui ut hoc impediatur, sollicitus est, laborem sane non inanem aggreditur.

XXXV.

Renum Calculus in Gravida.

Mercatoris cujusdam Uxor Juvencula, cum primo gravida nullam ferme inde molestiam percepisset, & gestationis tempore feliciter absoluto, pari felicitate peperisset, nulla dubitavit, quin & in posterum graviditas haud ita multum negotii sibi sit faceutura, indeque eo magis peregrinum ipsi fuit, cum secundo gravidæ lumbi magis quam prius dolerent, quos dolores tamen quamdiu mediocres fuerunt, sic sat æquo tulit animo, nec aliud remedium, quam lapides cancri iisdem opposuit, at cum paulatim incrementum sumissent, & ante sex fere hebdomadas tam vehementes evasissent, ut ipsam prostraverint, vomitu præsertim quorumvis ingestorum accedente, me vocavit, utque consilium suggeram, anxie petiit; ubi cum regionem renis dextri præcipue esse, de qua queratur, notassem, ceteraque quævis nephriticos esse hos dolores, detegerent, sicuti quidem hætenus semper è re hoc malo decumbentium esse, notavi, si in primis in principio alvus moveatur, ita & hic laxante opus esse indicavi, cumque Potiunculam se sumere non posse, & à Clysteribus se abhorrere, testaretur, Cassiam in forma boli eidem exhibui, at & hanc vix sumtam bis vomitu rejecit, unde dolores semper aucti fuere, tandem-

demque aliis quoque remedium laudantibus, ut Clyster applicaretur, ipsamet rogavit, nec eam facti pœnituit, cum enim quater alvum movisset, dolores remisere, & vômitus plane cessavit, unde jam quævis assumta, & inter hæc medicamenta quoque retinuit, urina quoque quæ antea cruda & aquea extiterat, naturali propiorem acquisivit colorem; recruduere tamen subinde dolores, unde calculum quidem motum at nondum in vesicam delatum judicavi, & hinc hunc promoventem pulverem ê lap. $\sigma\sigma$ & Bals. Peruvian. sicc. imprimis constantem sæpius sumendum præscripsi, unde tandem frigus quidem summum supervenit, tantumque pedes debilitati fuerunt, ut iisdem insistere ulterius non potuerit, at & paulo post simul vesica eandem magis quam unquam urisit, cujus causa mox patuit, dum una cum excreta Urina calculum albicantem durum & asperum excrevit, quem omnium malorum causam extitisse, cum omnia post eum excretum evanuerint, patuit; Ut vero in posterum Baccas Juniperi commendatas habeat imprimis suasi, quas quippe in similibus casibus non parum prodesse, mihi sat certo constat: Gravidis vero nephriticis ea remedia, quæ non Gravidis sic sat tuto suaderi ex hac observatione discas.

XXXVI.

Arthritici dolores laxante aucti.

SCriba quidam jam per aliquot annos arthriticus, nec rerum medicarum profusus ignarus, cum nuper filiolæ ergo me consulisset, ipse tum malo suo consueto decumbens, cum consilium filiolæ dedissem, varia de arthritide differere cœpit, imprimisque mecum statuere, quod remedia externa sicuti raro revera aliquamdiu juvent, ita sæpius non absque noxa in usum ducantur, hincque se semper maxime sibi proficuum invenisse, quando patienter dolores, donec sponte cessaverint, tulerit, retulit; imprimis autem se notasse, subjecit, quod doloribus arthriticis præsentibus purgantia minime conveniant, quin vel laxantia interdum eosdem non parum exasperent; sic ante biduum, ut alvum obstructam referaret, se quasdam Pilulas Francofurtenses sumsisse, utut vero iisdem scopum suum attigerit, dolores tamen non solum auctos sed & alias partes occupantes se statim postea sensisse; quod idem & aliis sic evenisse, ego respondi, hincque non deesse, qui laxantia quoque sumere recusent, qualem quidem olim novi, qui ut alvo obstructa aliud quam Clysteres adhibuisset remedium, nullo modo persuaderi potuit; nec sane desunt rationes, quæ & laxantium usum impugnant, in motu enim tum positis humoribus acribus, iisdem mediantibus hi magis moventur quia acriores redduntur: Clysteres ergo merito aliis remediis præferuntur.

XXXVII.

Tussis febris principium.

Nobilissimorum Parentum filiola quatuor & quod excurrit annorum, cum per bene longum temporis spatium cibi nimium ingessisset, tandem inde minus bene se habere & febricitare cœpit, primo quidem per triduum continuo, at postmodum alternis diebus, ubi quidem bis paroxysmus à frigore initium traxit, at tertio eodem instante tussire cœpit, duravitque hæc tussis per integras quatuor horas, nec prius remisit, quam sicut alias frigori ita nunc illi calor febrilis successit, ut adeo tussim ejusdem vices gessisse nullum superfuerit dubium, particulis nempe peccantibus & crudis, quæ alias frigus movent, ad asperam arteriam delatis & eandem tam diu irritantibus, donec humorum massæ intimius mixti ejusdem quoque motum accelerarunt: Utut verò varia huic tussi opposita fuerint medicamenta, nil quicquam tamen eis cessit, donec calor febrilis succedens eandem abegit, nec vero aliis hic medicamentis opus fuit, quam febrifugis, quæ sicuti febrim ita & tussim curarunt.

XXXVIII.

Crocus Metallorum diureticus.

Juvenis quidam Melancholia sic constituta, ut quotidie non adeo injustus metus, eam in Maniam degeneraturam, subfuerit, laborans, cum varia alia medicamenta fere frustra sumsisset, tandem etiam Vinum Croci Metallorum viribus imprægnatum bibit, unde non solum ad votum quidam vomitus succedere, & alvus aliquoties aperta fuit, verum & imprimis notatu dignum videbatur, quod per illum diem urinam quoque in longe majori ac aliâs quantitate excreverit, adeoque hoc medicamentum una eademque vice tres insigniores excretiones promoverit, inter quas sicuti ultima imprimis in morbis chronicis tantum non ab omnibus magni habetur, ita identidem difficilius longe quam reliquæ promovetur, unde, ubi præsertim vomitu simul opus esse, indicantia denunciant, ut eo citius in hoc remedium consentias, vel hæc quoque causa te moveat, cum imprimis Celeberrimus Stisserus egregie probet, hunc crocum immerito quibusdam esse, nimiumque suspectum, quin si in minori dosi & sæpius cum aliis medicamentis eodem exhibito, urina etiam promovetur, hoc modo, quem ipse suggerit, sine dubio non abs re in usum ducetur.

XXXIX.

Papillæ tumor sponte dissipatus.

Alius quidam juventutis annos vix ingressus tumorem circa papillam mammarum sinistræ notat, huncque cum matri detexisset, eam hac de causa valde solici-

Solicitam reddit, quæ & propterea chirurgum in consilium vocat, qui metum ejusdem non parum auget, dum non solum malum minime contemnendum judicat, sed & nescio quo imposito emplastro tumor sic increfcit, ut & quodammodo dolere inceperit, unde & ego hac de causa consulor; accedens hinc & tumorem propius inspiciens exploransque glandulas hanc partem constituentes aliquantum induratas invenio, simulque recordor, olim in me ipso & fratribus quin postea aliquando in liberis ejuscemodi quid notasse, sponteque nullo applicato remedio, hunc tumorem iterum disparuisse, & hinc, ut hic quoque emplastrum removeatur, omnisque metus deponatur, suadeo; nec frustra, ab illo enim tempore tumor imminutus fuit, nec jam Dei gratia vel minimum habet de quo queratur Juvenis cetera quoque optima gaudens sanitate: Non defunt nempe mala, quæ medicamentis potius exasperantur quam curantur, hincque, ubi præsertim constat, aliis quoque sponte eadem evanuisse, medicamentis quoque dissuadere interdum remedium afferre potest.

L X.

Vermes in urina non conspicui.

Mulier quædam, si colori soli fidendum esset, sanissimis annumeranda, cum marito mortuo aliquamdiu minus bene se habuisset, me propterea in consilium vocavit, ubi querenti, quod caloribus quos volaticos vocant, subinde vexetur, indeque non solum pristina alacritate rei domesticæ præesse non possit, verum & indies magis macrescat, cum urina, quam imprimis ut attente inspicerem, rogaverat, mihi quidem nec minimum malum prodidisset, & marito phthisi defuncto eam diu adstitisse, novissem, hecticæ quendam subesse metum judicavi, & ut ea, quantum fieri posset, inhiberetur, medicamenta convenientia ordinavi; at me expectationi ejusd. non satisfacisse vel inde mihi innotuit, quia brevi post alium medicum mihi surrogavit, cujus rei causam præterdit, quod ex urina, vermibus ipsam laborare, non conspexerim, ut amici ejusd. paulo post retulerunt, eoque me impulerunt, ut, an responsum quod dedi, talia ex urina conspici minime posse, defendi serio possit? accuratius mecum perpenderim, nec unicam vero inveni rationem, quæ ut sententiam mutassem, me impulisset; licet enim hæcenus in pueris quibusdam notarim, urinam quæ viridiuscula est, vermes sæpius indicare, plures tamen etiam curæ meæ traditi fuerunt, qui urina tali excreta à vermibus immunes vixerunt, nisi que alia quam anthelmintica iisdem adhibuissem remedia, vix ac ne vix quidem cum sanitate in gratiam rediissent; & sic quidem reliqua quævis, quæ in urina vermes prodere perhibentur, ab aliis quoque morbis originem suam trahere posse, dubitanti haud ita difficulter demonstrari poterit; cum vero hæc urinam sanorum simillimam ostenderit, nec cogitare quidem de vermibus potui, cum præsertim

tim & reliqua, de quibus conquesta fuit, eorum nec minimam quidem suspicionem injecerint: Omnino vero optandum esset, ut omnes genuini medici ingenue, ubi opus est, faterentur, non pauca esse, quæ ex urina conspici minime possunt, sic enim & rarius de talibus interrogarentur, nec iis, qui talia fateri non erubescunt, indies novæ de iisdem querelas movendi suggererentur causæ.

XLI.

Sterni Dolor.

DOcti cujusdam Viri Filiola duodecim annorum puella, cum aliquamdiu catarrho laborasset, nec sputo tantum rejecisset, quantum quidem à reliqua massa humorum separatum fuisse, sat constabat, inde paulatim pejuse habere cœpit, & de dolore os sternum præsertim occupante conqueri, cum appetitu sic prostrato, ut vix jusculum comederit, unde Parentes me in consilium vocarunt, egoque, quia ex quibusvis signis abunde constabat, adesse humores, qui extravasati, quamdiu è corpore non exturbentur, non possint, non esse molesti, illos indicantibus quibusvis permittentibus statim purgante aggressus fuisset, nisi ipsa meridies institisset, & jusculum eam comedisse, mater retulisset; purgationem ergo in crastinum differens, pulverem ex Antim. diaph. ℥j. constantem bis eidem exhibere, partemque dolentem Unguento ex Ung. Pectoral. Ping. Capon. Sperm. Ceti & ol. Lil. alb. compositum inungere jussi, quibus rite peractis, sudore blando pulveris usum subsequente, dolores, Dei gratia, sic remiserunt, & cetera quoque tam bene se habuit, ut sequenti die alia medicina eam opus non habere judicaverim: In quibusvis vero talibus doloribus diaphoretica raro frustra commendantur, nec opus est, ut, si voto nostro satisfecerunt, alia quoque adhibeamus, quibus tamen, Sudoriferis non sufficientibus, vix carere possumus.

XLII.

Feces diu in Intestinis stabulantes.

PUella quædem quinque annorum, cum per aliquot dies febricitasset & per hos dies parum admodum comedisset, alvum etiam quotidie fere apertam habuisset, quin hæc aliquando purgante quoque subducta fuisset, diebus morbi decimo fere & undecimo nihilominus tam insignem fecum crassiorum quantitatem deposuit, ut & adstantes fere pro nimia habuissent, unde & mihi indicarunt, at ego, uti noveram febrem ortum suam aliunde non duxisse, quam à cibis diu in nimia quantitate ingestis, ita quin feces inde collectæ eam non parum foverint, nullus dubitans, pro convalescentiæ cito subsequenti signo hoc habui, hincque matrem bono animo esse jussi; hic vero produxi,

ut,

ut constet, quamdiu feces quoque duriores in intestinis subinde latitare possint; quantumque propterea intersit, ut in febribus, in quibus indicantia reliqua permittunt, purgantia non jam semel solum in usum ducantur, sed interdum aliquoties iterentur.

XLIII.

Animi deliquium à medicamento tempore paroxysmi sumto.

EAdem hæc puella, cum aliquando paroxysmus febrilis, (tertiana nempe febre laborabat,) ultra viginti quatuor horas durasset, sic tamen remisisse visus fuisset, ut jam sat tuto medicamenta febrifuga continuari denuo posse, vel ipsemet statuerim, non solum enim sudor largior successerat, verum pulsus tam celer ut antea non erat, ceteraque itidem melius se habere cœperat, cum tamen Ess. Chin. Chin. sumsisset, brevi post tam male se habuit, ut deliquio animi superveniente illico ego vocatus fuerim, ubi cum in omnia diligenter inquisivissem, & imprimis ex pulsu denuo celeriore ipsam adhuc febricitare deprehendissem, hoc symptoma aliunde quam à sumto ante paroxysmum finitum medicamento derivandum non esse, judicavi; quia vero me accedente, vires iterum collegerat, aliud medicamentum non præscripsi, potiusque cum postmodum paroxysmum revera finitum esse quævis signa abunde testarentur, post singulas quatuor horas laudatam modo Essentiam exhibere puellæ jussi, quæ & Dei gratia febrem penitus extinxit; Confirmatur vero hac observatione tum mea tum aliorum experientia, quamdiu quidem paroxysmus febrium intermittentium instet, medicamenta tuto non exhiberi, sic nempe occupatum Spirituum rectore, ut à medicamenti in opere suo non tam juvetur, quam impediatur, unde postmodum non possunt non quædam mala succedere.

XLIV.

Suggillationi oppositum minus conveniens remedium.

HUjus ipsius puellæ Mater cum sub illud ipsum tempus Gallinarum curam gerens in terram lapsa fuisset, dextram faciæ partem tam fortiter lapidi in via posito allisit, ut inde oculi præsertim regio statim suggillari inceperit, ne nimium hæc deformaretur, suspicionemq; non justam moveret, imprimis sollicita fuit, licetque alio tempore Spirit. Vini Camphoratus hoc malum feliciter impedierit, quia tñ. leviter læsa cute nunc applicatus magnum pruritus excitavit, neque oculo noceat, metuit, illius usum statim denuo seposuit, consuluit vero forte fortuna tum accedentem Chirurghi cujusdam socium; qui nescio quod Cataplasma ex exsiccantibus tñ præcipue constans eidem applicavit, unde quidem colores variegati discussi quodammodo fuere, at successit dolor capitis dentiumque tam acutus, ut jam ipsamet medicamentum rejecerit, hunc inde

inductum fuisse, nulla nempe dubitans, nec ego improbare ejusdem sententiam omnino potui, cum sanguis sic in motu suo adhuc magis impeditus, tum vasa distendendo, tum alios humores in motu suo interturbando non potuerit non esse molestus.

XLV.

Aqua post Laxantia pota, alvum movens.

PUella, cujus febricitantis bis jam mentionem feci, post largiorem illam fecum depositionem alvi obstructione laborare cœpit, cum vero restare nihilominus, quæ febrem foveant, non dubitarem, & in febribus intermittentibus alvum apertam habere, non parum juvet, ut hæc iterum solveretur, sollicitus fui, à medicamentis autem summe abhorrenti primo quidem alimentis laxandi vim habentibus aperire alvum tentavi, hisque non sufficientibus folia quoque Senn. cum iisdem coquere jussi, at nec hæc scopo meo satisfecerunt, donec mater post sumtos tales cibos potum statim suggessit filiolæ, hoc enim sumto brevi post alvus officio suo respondit, idque toties feliciter successit, ut notatu dignum judicaverim, cum sæpe in alvo aperienda, ubi purgantia non posse non nocere creditur, aut & sumere illa decumbentes detrectant, aliaque remedia itidem non admittunt, vel expertissimis medicis aqua hæreat, ubi talia novisse, aut & eorum recordari non parum subinde juvat; diluendo vero & particulas laxantes evolvendo aqua pota præstare potest, quod ab aliis frustra expectas.

XLVI.

Ardor Ventriculi Infuso Thee suscitatus.

MATRONA quædam gravida, præter alia mala, quibus una cum aliis in hoc statu viventibus obnoxia est, imprimis ardore ventriculi interdum tantum afficitur, ut & à querelis se continere non possit, unde continuo fere si-liquam dulcem secum gestat, quia nempe ea sumta præsentaneam statim affert opem, cum nuper Infus. Thee bibisset, brevi post ardorem dictum sic excitatum inde notavit, ut & remedio suo consueto opus habuerit, quoniam vero non tam infuso quam alii cuidam causæ hoc adscripsit, eo minus ab hoc potu abstinuit, & hinc haud ita diu post, iterum aliquot ejusdem patellas evacuavit, cumque priorem effectum iterum notasset, me hac de causa interrogavit, ubi in principio miratus fui, cum Inf. Thee ardorem Ventriculi potius inhibere quam excitare credidissem, at re propius considerata, quia non ita multum hujus infusi bibit, hinc quidem motam non vero sufficienter dilutam & promotam fuisse materiam acrem, cui hoc malum originem suam debet, judicavi, nullus tamen dubitans, quin si plus infusi bibisset, tandem remedio quoque fuisset.

XLVII.

Menses sponte succedentes.

Virgo quædam novendecim annorum, ab illo tempore quo tributum lunare solvere primo debuisset, hujus non soluti varias quoque pœnas dedit, dum nempe non solum sub illud præsertim tempus, quo debitum hoc solvendum fuisset, male se habuit, totamque faciem sic inflatam & hinc deformatam nacta fuit, ut per aliquot dies conversationem cum aliis fugere opus habuerit, verum & humorum in glandulis maxillarum motus impeditus easdem sic magnitudine auxit, ut visui patuerint, quin difficilius etiam inde respirarit, & inde varia quoque medicamenta in usum duxit; ut ut vero martiata præsertim, & ipsum quoque marrem crudum per bene longum temporis spatium sumserit, & aloen ejusdem usui sedulo interposuerit, alioque tempore Succinata quoque diu continuerit, pediluvia instituerit, & plura huc spectantia non intermiserit, tantum tamen abest, & hisce vel minimum profecisset, ut per integros quatuor annos nec guttam quidem sanguinis ex Utero deposuerit, unde tandem aliquamdiu quævis medicamenta seposuit, & ecce! nil minus cogitanti præterito auctumno menses fluere cœperunt, quibus interea ordinem suum servantibus cetera Dei gratia longe melius ac olim se habet; Sic vero sæpius, quæ medicamentis obtinere nullo modo potuimus, tandem sponte succedunt, quod sicuti merito nos movet, ne vel in gravissimis casibus desperemus, ita ne medicamentis subinde adscribamus, quod forsan sic sponte evenit, inde simul discimus.

XLVIII.

Casei esum subsequens diarrhœa.

Vir quidam nobilis, cum forte amicum quendam visitasset, & Casei ab hoc appositi nimium comedisset, cibo huic non assuetus, nauseam ab illo tempore minus consuetam sensit, hinc vero in alvi fluxum incidit, tam diu instantem, ut & medicamentis se opus habere crediderit, unde me hac de causa vocavit, at ego cum nec viribus insidiari nec alio modo nocere notassem hanc fluxum, eum in principio non tam inhibendum, quam promovendum esse censeui, hincque in principio eidem solum Rhabarbarum exhibui, sed ab adstringentibus omnino abstinendum esse judicavi, licetque valde sibi metuerit, ne inde malum augeretur, tandemque graviora subsequerentur symptomata, frustraneus tamen fuit hic metus, brevi que post sponte magis quam medicamentis inhibitus cessavit hic fluxus, ipseque integre convaluit: Nunquam vero causa tam manifesta alvum movente adstringentia statim in usum sunt vo-

canda sed ab iisdem tam diu est abstinendum, donec fluxus revera nimius videatur, quod raro tamen sic continget.

LXIX.

Maxillarum tumor mensium fluxum antecedens.

FŒmina quædam dolorum ergo, quibus mensibus instantibus jam per aliquot annos torquetur, me consulens, cum in quævis antecedentia diligentius inquisivissem, retulit, menses ante vigesimum annum se nunquam habuisse, ad illud vero tempus usque ulcera plura in maxilla inferiore non sine summa molestia se aluisse, cum non solum magnos intulerint dolores, sed & à diligentissimis Chirurgis ad cicatricem vix ac ne vix quidem deduci potuerint, sicuti vero hi semper prædixerint, ulcera dicta non sanatum iri, donec aliquando menses fluere inceperint, ita quoque evenisse, quam primum enim hic fluxus successerit, ulcera consolidata fuisse, nec in hunc usque diem vel minimum sibi negotii faceffere, nisi quod cicatrices, quas una monstravit, faciem deforment; Novum vero non est, mensium fluxu quacunque de causa impedito glandulas præsertim circa maxillas & in collo positas intumescere, cujus rei sicuti præcedenti demum observatione mentio quoque facta fuit, ita si opus esset plures adhuc historiæ adduci facile possent, semper vero notavi pleraque medicamenta frustra hisce tumoribus opponi, qui contra succedente mensium fluxu nisi penitus evanescent, incrementum tamen ulterius non sumunt, & sic haud ita difficulter tum dissipari possunt.

L.

Varicosis conducens Spiritus Vini Camphoratus.

Mulier quædam, cum vix tres quatuorve foetus edidisset, varices in pede præsertim dextro notavit, cum postmodum sæpius adhuc concepisset, semper incrementum sumentes, & hinc ultimis imprimis gestationis mensibus non parum molestiæ creantes, adeo ut aliquoties vix incedere ulterius potuerit, decimo præcipue foetu gravida per aliquot hebdomadas lectum tenere opus sola hac fere de causa opus habuit, dolores vero & inde tandem aucti fuerunt, quia cute læsa sanguinis quædam pars extravasata in crustas induruit, quæ pede notato sic eundem affecerunt, ut interdum vix à clamoribus sibi temperare potuerit; huic sicuti quies præsertim profuit, adeo, ut fere semper mane postquam de lecto surrexit, vix habuerit, de quo quereretur, ita reliqua fere omnia remedia frustra in usum duxit, nisi quod maximum levamen sensit, quando mediantibus linteolis Spiritum Vini Camphoratum applicavit; quod vel ideo communicatione dignum judicavi, quia non desunt, qui hunc Spiritum

tum in tali casu vix adhibere audent, ut nempe iis, eum maxime proficuum in usum ducendi animus addatur.

L I.

Hæmorrhoidum dolor fomento cedens.

Vir quidam Sexagenario major, rarissime hæctenus morbis obnoxius, sæpiusque in Itineribus constitutus, eo magis parterritus fuit, cum nuper non solum sanguinẽ per vasa hæmorrhoidalia profundere cœpisset, sed & hunc fluxum tantus comitaretur dolor, ut & incedere vix potuerit, nactus Uxorem sollicitam, & medicamentorum plurium non ignarã quæ domestica nominantur, huic propterea hoc negotium primo credidit, quæ & quantum in se fuit, præstitit, jam nempe oleum nescio quale illinendo, jam butyrum, quod certis mensibus colligitur, eodem modo adhibendo; verum enim vero dolores inde potius aucti fuerunt, quam vel minimum sedati, unde tandem & meum consilium desideravit, egoque qui hæctenus plerumque observavi, oleosa & pingua parum in his doloribus pellendis contulisse, hæc statim seponere jussi, locoque illorum mucilaginem Sem. Cydon. commendavi, hacque non juvante, vaporibus ex aqua calida Hb. convenientibus alterata susceptis partem affectam ut foveret, suasi, quod & præ reliquis omnibus remediis sibi profuisse, non ita diu post in platea mihi obviam factus retulit, simulque an scarificatione, quam tum etiam laudaveram, nihilominus opus habeat? interrogavit, quam vero, cum simul se jam ab omni dolore immunem vivere, testaretur, ut in aliud tempus differret, consultum duxi: Sat vero tuta sunt, quæ hic legisti, in hæmorrhoidum dolore, remedia, communiaque licet, non tamen semper tyronibus nota, in quorum gratiam hæc maxime scribuntur.

L II.

Venæsectionis metus.

Scribæ cujusdam Uxor triginta & quod excurrit annorum, per quadriennum in conjugio licet vivens non fœcundo tamen, hinc sine dubio in varia incidit mala, quibus etiam eo plura opposuit remedia, quo pluribus frustra plane usa fuit, suasi inter cetera quidam Venæsectionem, in quam tandem moneute præsertim Patre, licet difficulter admodum consensit, simul tamen adeo ab eadem sibi metuit, ut non solum Chirurgo vix viso toto corpore contremuerit, sed & eadem feliciter licet peracta, in animi deliquium inciderit, quin ab illo tempore longe pejus quam prius unquam se babuerit; hæc cum nuper ex omnibus signis gravis mihi Venæsectionem, tum ob difficilem respiracionem de qua querebatur, tum quia olim sub singulos menses se multum admodum sanguinis per uterum perdidisse, simul referebat, suadenti indicasset, pro

contraindicante sufficiente habui, aliaque potius remedia eidem præscripsi, quam quod ulterius Venæsectionem urissem: & sane ubi tantus adest à Venæsectione metus, ab ea melius abstinetur, quam quod graviora iis, quæ forsitan avertere potuisset, eadem mediante inducuntur mala.

LIII.

Digiti pedum manuumque sibi invicem adnati.

CUM hisce diebus obstetrix quædam mihi indicasset, natum fuisse fabro ferrario cuidam filiolum, cujus tum manuum tum pedum digiti sic non sint constituti, uti quidem aliàs esse solent debentque, sequenti statim die, ut ipsemet inspicerem, fabrum ferrarium adii, primoque pedes inspexi, in quibus ambobus digiti intermedii tres tam arcte sibi invicem adnati fuere, ut unum & individuum corpus paruerit, nec vel digitorum nomen meruisset, nisi unguiculis interdistingtum fuisset, propius vero simul iisdem etiam tum maximus tum minimus in utroque pede digiti & quidem mediante quadam membrana juncti fuerunt, ut adeo nullus plane liber extiterit, quod magis adhuc in manibus comparuit, in quibus ambabus digiti illi intermedii tres non solum æque arcte conexi videbantur, sed & unico solum ungue instructi erant, pollice utroque etiam iisdem sat arcte, digito vero minimo mediante membrana, quali anseres sunt instructi, adhærentibus; inveneram ibi Chirurgum, qui dividere cultro digitos eos, qui poterant, à reliquis volebat, at ego consultum duxi, ut foetus tam tenelli vix duos dies nati adhuc parceret, & ad minimum per quatuordecim expectaret dies, cum præsertim & minus bene se haberet, adeoque metuendum fuit, ne si vel maxime ex morbo mortuus fuisset, alii tamen id operationi chirurgicæ adscripsissent.

LIV.

Erysipelas sudatorii Coriariorum usum subsequens.

TINCTORIS cujusdam Uxor nulla dubitans, in lassitudine, quam persentiebat, se sibi melius, quam ingrediendo Coriariorum sudatorium consulere non posse, illud ter adiit, & ultimo quidem bis eodem mediante sudorem in tantâ quantitate provocavit, ut ipsamet illum pro sufficiente habuerit; non simul tamen sic & scopum suum obtinuit, uti quidem optavit, lassitudine nempe instante, & frigore tantum non continuo molesto succedente, unde vix tri-duo elapso Erysipelate tam gravi correpta fuit, ut non solum facies inde mirum quantum intumuerit, verum & reliquis partibus muneri suo ut antea non vacantibus, in lectum prostrata fuerit, unde meum consilium expetiit, egoque ea, quæ aliàs in hoc malo jam laudavi, ipsi itidem commendavi, unde Dei gratia melius se habuit: Nimium vero sudori nos quoque vacare posse, ex hac historia

historia disces, quem si intermisisset hæc Tinctrix, sine dubio hoc tempore ab Erysipelate immunis vixisset.

LV.

Verruca le-vi remedio curata.

CUM nuper coram quadam muliere, Ophthalmiæ mentio injecta, & in hac sæpius capillorum rescissionem aliquoties non parum profuisse, relatam fuisset, ea narravit, jam ante aliquot annos filiam suam graviter quoque dicto malo laborasse, hincque præter alia remedia & modo memoratum se in usum duxisse; sicuti vero densum admodum capitillum tum invenerit, ita ferme se obstupuisse, cum sub illo verrucas hinc inde capillis inhærentes viderit, quæ imprimis et magnitudine sua, dum hordei integri grana singulæ æquaverint, conspicuæ fuerint, quemadmodum vero scopum suum cujus ergo capillos rescisserit filia in tantum quidem obtinuerit, quod tum dolor remiserit, tum rubedo plane disparuerit, restitantes tamen & pupillam totam obtegentem, visumque fere in totum in hoc oculo impediens maculam albam se magis sollicitam nunc reddere, quam olim ipsa ophthalmia reddiderit, nec frustra sollicitam esse, ego quidem subjunxi, cum omnia narrata filiam suffusione nunc laborare, sufficienter prodant; ita vero longe felicior se fuisse in abigendis verrucis, aliquoties enim decocto Mesenterii Vitulini lotas easdem sic disparuisse, ut nec indicium quidem illarum supersit: Quod remedium per se sat tutum & minus contemnendum sicuti ego judico, ita tamen nec verrucas semper statim, non præmissis aliis medicamentis, tollendas esse, hæc observatio docet, cum nullum sit dubium, materiam, ex qua illæ ortum suum duxerunt, ad oculum delatam, non parum ad producendum illud malum contulisse, quod vel ideo, quia rarissime observatur, hic produxi.

LVI.

Placentæ Uterinæ usus Verheyianus.

PLacentæ uterinæ usum, judicamus affinem esse usui Pulmonum in iis, qui in lucem editi aura fruuntur liberiori: ut nimirum sicuti hi materiam quandam vitali flammæ alendæ summæ necessariam beneficio pulmonum jugiter ex aëre hauriunt, ita in foetu, ubi feriantur pulmones, ejusmodi materia per respirationem gravidæ in hujus sanguinem resumpta, ope placentæ ab illo separatur, & sanguini foetus admisceatur: & veluti in respirantium pulmonibus aliqua heterogenea materia continuo secedit à sanguine, ita etiam in placenta uterina quædam sanguinis recrementa ex arteriis umbilicalibus in venas gestandis deponuntur. Verba sunt Phil. Verheyen, quibus novum Placentæ Uterinæ usum adstruere videtur, de quo tamen judicium meum adhuc suspendo.

LVII. Sali-

Salivatio Melancholica mortem accelerans.

Virgo quædam triginta sex fere annorum, jam ante plures annos plethorica nempe & succi plena veneris œstro percita, cum honestè tamen eidem satisfacere non potuisset, in melancholiam inde, paulatim in furorem uterinum degenerantem incidit, à qua quidem aliquoties liberata fuit, at non nisi ope extremorum remediorum, unde humorum nativa bonitas inversa fuit, eaque hinc non solum colorem pristinum floridum amisit, verum & subinde difficiliter respiravit, intumescere etiam qua pedes cœpit, sicque ferme hydropica evasit, at & huic malo tam strenue obviam ivi, ut pristinam sanitatem eam recuperasse, omnibus fere visum fuerit, quæ eo majori suis solatio fuit, quia simul per integros fere septem annos parum admodum melancholici in eadem notatum fuit; sed sicuti hoc modo non solum sanguis bonus iterum auctus fuit, sed ea quoque, quæ ad venerem stimulare solent, incrementum sumere, inde quidem juvenem amare cœpit, qui multa promittens sed pauca servans quin tandem locum mutans pristinam revocavit melancholiam, in principio vix notatam, at cum & matris ejusdem dilectissimæ mors superpevenisset, tantum auctam, ut occultare eandem ulterius non potuerit, unde & varia deliramenta protulit, imprimisque se sagam esse, tam constanter asseruit, ut, quam solide quoque Viri plures præclari ei contrarium demonstraverint, nullo modo tamen ut sententiam mutaret, persuaderi potuerit, licetque juxta remedia quoque plura eaque generosa adhibita fuerint, iisdem tamen hac vice nil quicquam effici potuit, nec acidulæ utut diu potæ vel minimum ejusdem mentem mutarunt, nec quoque Emetica fortiora & Venæsectiones plus præstarunt, unde tandem familiaribus ejusdem cum ea vivere ulterius non potentibus, & sperantibus simul mutationem aeris locique convalescentiam ejusdem promoverè posse, in alium locum translata fuit, ubi vero malum tantum augmentum sumsit, ut & loci Prætor eodem Eidem interdixit, unde jam omnino de loco quodam publico cogitandum fuit, ubi ego consultus, ne quicquam intentatum relinqueretur, ut Salivatio mercurialis prius institueretur suasi, quæ & vix ter quaterve sumto ℥ rii dulcis scrupulo unico tam feliciter successit, ut jam spes quædam convalescentiæ affulserit, at quia simul plurimum salivæ non tam expuit quam deglutiit, subito, mercurio licet continuato salivatio cessavit, viresque ejusdem adeo defecerunt, ut non solum mercurius seponendus fuerit, sed & animi deliquium superveniens alia medicamenta requisiverit, quibus me absente & per litteras solum consilia suggerente, utut præsens medicus pro viribus consuluerit, nil quicquam præstari potuit, sed vix tribus elapsis diebus, iisdem una cum corpore plane consum-
tis

tis in mortis prædam cessit: Sine dubio vero visceris cujusdam vitium in eadem subfuit, cujus indicium abundans abdominis durities extitit, quod tamen non tam pro contraindicante quam urgente salivationis signo habui, at quia hæc tam brevi sponte cessavit, non potuere non ea subsequi mala quæ per se jam debilem & consumptam vita privarunt: mecum vero exinde qui didiceris, non facile talem curam, ægro, cui ipse præsens esse non potes, suadendam esse, frustra memorata non legisti.

LVIII.

Dolores vagi terrorem subsequentes.

Virgo quædam triginta fere annorum, vel levissima de causa tanto terrore afficitur, ut toto corpore contremiscat, hincque paulatim tantum manuum præsertim tremorem contraxit, ut iisdem interdum vix quicquam perficere possit, unde ne tandem in convulsiones hic degeneraret, varia remedia eidem opposuit, nuperque pulverem quendam aliàs in hisce malis non parum commendatum aliquamdiu in usum duxit, utut vero illo mediante hunc quidem scopum obtinuerit, quod convulsionibus nunquam correpta fuit, is tamen impedire non potuit, quin ante mensem & quod excurrit, dolores primo capitis, hinc vero & artus occupantes successissent, tam intensi quidem, ut primam noctem non solum insomnem, sed & ejulando consumserit; unde jam ego in consilium vocatus primo quidem alvum medicamento conveniente subduxi, hincque sub noctem pulverem, cui opium addideram, eidem exhibui; at dolores inde parum admodum remiserunt, unde jam, quibusdam quoque scorbuti indiciis se exserentibus, antiscorbuticis præsertim hoc malum aggressus fui, quæ & levamen quoddam attulerunt, non vero tantum, ut dolores omnino remisissent; unde serum particulis acrioribus scatens quantitate quoque peccare, nullus dubitans, ad purgantia redii, & Pilul. ex ζ dulci Magist. Jalapp. & Extract. Helleb. n. constantes eidem præscripsi, quibuster sumtis, nec adeo parvam feri quantitatem per alvum exturbantibus, Dei gratia dolores sic profligati fuerunt, ut me postmodum eandem denuo visitante, vix habuerit, de quo conquereretur; ego vero nihilominus antiscorbutica continuare jussi, ut nempe in posterum quoque ab hisce doloribus eo diutius immunis degert; quam injuste vero purgantia è foro medico proscribere nonnulli tentent, ex dictis denuo patet, indeque prudens non tam illorum phaleratis verbis aures præbebit, quam sat tuto experientiæ sat fundatæ fidet.

Febris Ephemera ab hypocausti nimio calore.

Vir quidam doctus, postquam aliquamdiu aeri frigidiusculo expositus domum rediisset, ibique hypocaustum magis solito calefactum invenisset, statim quidem hoc ægre tulit, at quoniam nihilominus illud non reliquit, sed per tres fere horas in eodem substitit, labori intentus nullam in principio noxam inde percepit, donec ad cœnam vocatus de sella surgens vix pedibus insistere potuit, lassitudinemque inconsuetam tantam sensit, ut vix membrum movere potuerit, appetitum etiam imminutum notavit, & hinc eo citius in lectum se contulit, sperans, somnum cuncta hæc mala dissipaturum, sicuti vero sub ingressum frigore insigni & dentes concutiente correptus fuit, ita hoc sequens calor cum difficili respiratione ipsum tam inquietum reddidit, ut vix dormire potuerit, unde jam pejora metuens post mediam noctem Mithridatium sibi afferri curavit, & hujus quantitatem consuetam sumsit, ac indormiens paulo post sudori vacavit, unde postmodum Dei gratia sic evigilavit, ut de lecto surgere potuerit, cumque mihi cuncta hæc sequenti die enarrasset, nec quicquam mali residui deprehendissem, alia medicina eum non indigere, judicavi: Non frustra igitur nonnulli quantum possunt hypocausti calorem fugiunt, cum atomos igneas è fornace expirantes non quivis eodem modo ferant, quæ non assuetis imprimis subinde non parum molestiæ faceffunt.

Rene altero carens non sterilis.

Fœmina illa, quam Anno Linearum medicarum primo Renem dextrum excrevisse retuli, uti me illis jam typis expressis & quidem diu post memoriæ lapsus certiores reddidit, quod nempe olim non tam dextri quam sinistri lateris dolores habuerit, & hinc in illo latere situm renem tum excreverit, ita hoc imprimis nuper confirmavit, cum in dextra parte doloribus cum prioribus ferme convenientibus correpta fuisset, qui haud inanem metum mihi iniecerunt, ne huic jam revera contingeret, cujus olim à me immerito accusatus fuit, à quo tamen calculo postmodum excreto me liberavit, hunc enim nunc dictorum dolorum causam extitisse, non habebam quod vel minimum dubitarem; eo ipso vero simul in memoriam mihi revocatum fuit, quod, cum à gravissimo tum malo convaluisset hæc ipsa, Parentes ejusdem non parum solliciti fuerunt, ne perdita hac parte Sterilis evaserit, & sic ad conjugium in posterum contrahendum minus apta existat, quam vero sententiam sicuti tum rationibus idoneis refutavi, quod nempe, si vel maxime renes huc aliquid conferrent, de quo tamen multi adhuc dubitant, superstes omnino sufficeret, qui vires jam in se uni-

tas fortius exserere posset, ita elapsis quatuor fere annis, cum felix conjugium iniisset, quam parum in mea sententia falsus fuerim, eventus abunde docuit, vix enim per annum in conjugio vixerat & ecce! filium peperit, foecunditatis uberrimum testem: Non habent itaque, quæ per infortunium tale renem amiserunt, tam quod à sterilitate sibi metuant, quam quod merito peritos sollicitos reddunt, quando altero rene laborare incipiunt; quis enim & hoc perditò diu easdem superstites esse posse sibi imaginabitur, cum homo tam necessaria feri separatione, quæ in renibus perficitur, carere minime possit; si vero juxta hæc meo exemplo excitati & alii memoriæ lapsus fateri atque detegere non erubuerint, hæc me sic communicasse minime pœnitebit, cum talia contingere quotidie, nullum sit dubium, maxime autem è re Medicinæ sit, ut veritas semper innotescat.

LXI.

Renum mala in foetum propagata.

HÆc ipsa vero, dum à doloribus Nephriticis convalescentem visitavi, retulit, filiolo suo non ita diu superstiti se mala sua quævis communicasse, sicut enim is, quamdiu supervixerit, dum nunquam sine clamoribus urinam emiserit, eo ipso sat indicarit, cum urina quædam excerni, quæ hunc dolorem concitent, unde & arenulæ in linteis repertæ fuerint; ita in cadavere ejusdem aperto, alterum renem tam corruptum inventum fuisse, ut non solum Chirurgus sed & adstantes spectatores pro tali agnoverint; inter morbos ergo hæreditarios merito renum quoque morbi numerantur, cum idem præter modo narratam aliæ etiam historiæ testentur

LXII.

Purgantia quævis vomitum moventia.

NOvi olim puellam quandam, quæ catarrhis præsertim obnoxia aliquoties purgantibus opus habuit, seu enim serum abundans & extravasatum non omne per nares & os, quas partes plerumque occupabat catarrhus, evacuatum, seu pars ejusdem non exigua, uti quidem vix evitari potest, in ventriculum delata fuerit, commodius hoc quam iisdem mediantibus è corpore non exturbari, hæctenus sæpiusculè notavi; hincque & huic sæpius eadem præscripsi, imprimisque ex Jalappa constantia aliquoties sumsit; verum enim vero quotiescunque tale medicamentum in usum duxit, seu jam modo dictum ingrediens præcipuum extiterit, seu Scammonium eidem surrogatum fuerit, semper hæc alvum vix ac ne vix quidem, vomitus vero tam vehementes moverunt, ut tandem semper majori rationis lumine fruens ab iisdem plane abhorruerit,

totiesque hoc contigit, ut ipsa vomitu opus non habenti purgantia commendare vix ulterius ausus fuerim, utut & catarrhis cessantibus iisdem nunc facilius carere potuerit; facilius quidem pueris vel quævis purgantia vomitum movent, quam adultis, at ego quidem quam diu medicinam facio, nullum unquam me vidisse memini, in quo prorsus omnia purgantia talem effectum edidissent, unde & casum, ut communicaretur, dignum judicavi.

L X I I I.

Urina à potu nimio cruda.

Vixit haud ita pridem hic loci matrona quædam, quæ aliquoties urinam tam crudam minxit, ut aquam ea potius quam hoc excrementum retulerit, unde & aliquoties me propterea consuluit, egoque in principio Ventriculum accusandum esse, censens, in hujus constitutionem inquisivi, referenteque ea, se non habere, quod de hoc queratur, cum non solum appetitu polleat, verum eundem nunquam gravatum sentiat, in renibus causam quærere volui; at cum postmodum diligentius in mores ejusdem indagassem, fideque digni mihi retulissent, eam subinde potu corpus non tam quantum requiritur, humectare, quam inundare, jam de alia causa vix ulterius fui sollicitus, cum sic viventibus talis urina quasi naturalis existat, naturalemque potius tum induens colorem quam hunc aquarum servans morbos denunciet; licet vero hæc melius sibi consulere non potuisset quam potus moderatione, ut tunc tum hoc vitium semper negavit, ita ab eodem non destitit, donec tandem omnis superflua aqua, exitum ulterius non inveniens ipsam suffocavit: ante omnia vero urina tali exhibita medicus in potus quantitatem inquiret, qua nempe nimia existente non tam medicamentis opus erit, quam debita temperantia, aut causæ, quæ sitim forsitan excitat, correctione, licetque non desint, qui sunt negaturi, se in potu modum excedere, hisce tamen solis non semper credas, sed ut per alios quoque hujus rei certior reddaris, esto sollicitus, nisi subinde errorem committere velis.

L X I V.

Ischiadici dolores pertinaces.

Vir quidam Nobilis septuagenario major olim Venationibus deditus, & hinc corpus variis aeris injuriis sæpiuscule exponens, utut cetera sic sat bene valeat, nec ullum ferme à senectute incommodum persentiat, doloribus tamen ischiadicis identidem tam gravibus afficitur, ut & pedem vix movere possit, unde hac de causa varia hæctenus remedia in usum duxit, Coriariorum nempe nostratium sudatorio non semel solum usus fuit, vesicatoria parti dolenti imponi, & sic vesicas excitari curavit, variis spiritibus oleis atque unguentis

guentis eandem sæpius perfricuit, emplastra etiam diversa applicuit, quin & interna medicamenta sumpsit, at omnia omnino frustra, ut adeo malum tam inveteratum & radicatum videatur, ut difficulter admodum cura plenaria sperari possit, cumque quo pluribus utitur remediis eo magis dolores augeantur, ipsemet secum constituit, in posterum omnia remedia se sepositurum, quia in re me consentientem habuit, qui unice suasi, ut partem, quantum quidem fieri posset, calidam servaret, & eum in finem alibi jam commendatam cati sylvestris pellem ipsi commendavi; tum senectus nempe, tum mali diuturnitas impediunt, ne integrè dissipari hi dolores possint, ne vero curam nimium urgendo in tanta senectute graviora producantur mala, meo quidem iudicio præstat medicamenta seponere, quam sub haud inani metu continuare.

LXV.

Febris scabiosi.

Juvenis quidam Mercator, quamdiu quidem apud externos degit, à scabie immunis vixit, nec vel ulla victus aut lectorum mutatione illam unquam contraxit, at cum ante annum & quod excurrit à peregrinationibus suis domum rediisset, & more olim consueto vivere denuo cœpisset, primo quidem pruritus insignem hinc inde in corpore sensit, cumque huic scalpendo mederi voluisset, paulatim tam scabiosus evasit, ut se hoc malo laborantium catalogo esse inferendum vel aliis tacentibus ipsemet nullus dubitaverit, vix vero propterea ullo remedio usus fuit, nisi quod purgans aliquando sumpsit, eoque quidquid mali in corpore lateat, evacuatum iri, speravit, nec me scabiei ergo vocasset, nisi calor febrilis aliquando accessisset, à quo sibi vel ideo magis metuit, quia nullus ferme dubitavit, febrem, qua olim intermittente diu laboravit, redituram; & accedens ego ipsum non parum febricitantem inveni, at, quia simul furunculos hinc inde fere inflammatos monstravit, ab hisce potius quam aliunde febrem derivandam esse, iudicavi, hincque bono eundem esse animo iussi, hanc enim febrem non ita diu duraturam, nec me opinio fefellit, cum enim vix bis terve medicamentum sudoriferum ex Antim. Diaph. præcipue constans sumpsisset, febris omnino extincta fuit, scabies vero nec Ess. Purific. Clauderi in magna admodum quantitate in usum ductæ, nec balneo per tres hebdomadas continuato vel minimum cessit, ideoque, ut tandem Unguentum mercuriale suaserim me adegit, quod & Dei gratia voto satisfecit: Febres autem scabiosorum plerumque, modo à scabie revera deriventur, haud tam difficulter curari, hæc observatio confirmat.

LXVI.

Morbo periculoso se decumbere falso credens ancilla.

ANcilla quædam Campidunensis, cum lites eidem cum sorore intercessissent, & hinc irata valde fuisset, brevique post mensibus licet fluentibus nec corpore satis vestibus munito illud tamen frigori acriori diu exposuisset, inde domum rediens aliquamdiu vix membrum movere potuit, vestibusque induta rigida quasi stetit, rigoremque hunc paulatim discussum cum lassitudo minus consueta, Cordisque quædam anxietas subsequerentur, statim pessima quæque metuit, in lectum se contulit, & mortem jamjam instantem se expectare dixit; hincque sequenti statim die heræ ejusdem me in consilium vocavit, ubi cum singulas circumstantias probe perpendissem, pulsus plane naturalem deprehens nec ex ceteris quoque vel minimum mali elicere potens, non nisi à mensium fluxu, quem post dictum exceptum frigus plane inhibitum fuisse retulit, debito citius cessante dicta mala derivanda esse, judicavi, hincque omnem prorsus metum deponere jussi, & quoniam tum urina prodidit, corpus abundare humoribus vitiosis, tum oris amarities detexit, illos non abs re biliosos nominari, purgans ex Radic. Jalapp. gr. xv. & diagryd. Sulphur. gr. vij. constans eidem præscripsi, quod quidem vicies alvum movit, tamque insignem materiæ peccantis quantitatem eduxit, ut jam & hac de causa, foetorem præsertim, qualis è mortuis exhalare solet, se manibus percipere sibi imaginata, se certo morituram, adstantibus persuadere quovis modo voluerit; unde & denuo me vocarunt, at accedens omnia in tam bono statu constituta inveni, ut non tam medicamentis, quam monitis, ne tantum metui daret, lectumque iterum relinqueret, & servitia sua denuo aggrediretur, opus esse, duxerim, nec me opinio mea decepit, cum enim tum meis tum postmodum heræ monitis paulatim aures præbere incepisset, sequenti die sic convaluit, ut medicina se ulterius non indigere, per filium meum forte prætereuntem mihi nunciavit: Sicuti vero jam ex lineis medicis non semel legisti, ancillas præsertim aut morbos fingere, aut & eos pro gravioribus ac quidem revera sunt, ut habeantur, summopere sæpius expetere, ita quotidie hujus rei certior fio, hincque in proverbium quasi apud me abiit, me lubentius tractare velle vel præcipuum quendam Virum quam ancillam, in quo siquidem sicuti non habeo, quod à fraudibus mihi vel minime metuam, ita & monitis meis longe exactius atque lubentius parebit, quam vel infimæ fortis ancilla, quæ insuper & hoc vitii habent, quod omnia fere medicamenta contemnunt, rarissimeque medici jussa rite exequuntur, in quo & ea, cujus modo historiam dedi, peccavit, quæ quippe Mithridatium, quod sumere jufferam,

feram , non sumfit , & hinc ipsa in causa fuit , quod per noctem bis terve adhuc secessit : Ut autem hæc talia Tyronibus innotescant , non parum interesse , mihi quidem videtur , cum nisi hic cautos se gerant , errores committere possint , quibus vel in principio Praxeos non parum se prostituunt.

LXVII.

Glandularum post aures tumor.

MAtrona quædam Nobilissima quarto foetu gravida octavo fere mense doloribus capitisprehenditur tantis , ut & infomnes inde duxerit quasdam noctes , dumque partem affectam manibus hinc inde explorat , post aures præfertim , & juxta maxillas tumorem inæqualem notat , & hunc in primis doloris causam extitisse nulla dubitat , utque tumor hic dissiparetur , hincque dolores simul mitigarentur , consilium meum rogavit , & ego glandulas esse , quæ intumescere tactu deprehendens , interne quidem pulverem ex Antim. diaphoret. & Cinnab. nat. præp. constantem , externe vero Spir. Vin. Camphorat. commendavi , quæ in usum ducta , Dei gratia sic profuere , ut vix exacto triduo omnis tumor disparuerit , doloresque itidem plane cessaverint , quod nuper , cum alia de causa Eandem adissem , ipsamet retulit : Multum nempe interest , ut ejuscemodi glandularum tumoribus in principio statim rite obviam eatur , sicuti enim tum plerumque non adeo difficulter dissipantur , ita neglecti & eo demum tempore , quo partem deformare incipiunt , curæ subjecti non raro tantam duritiem acquirunt , ut omnia remedia sæpe sat diu frustra adhibeantur , interdumque tandem ferro quoque opus sit.

LXVIII.

Funiculi Umbilicalis nodi.

CUm nuper carissima mea Uxor Dei gratia feliciter decimum quintum foetum edidisset , nescio quis adstantium obstetricem interrogavit , quomodo funiculus umbilicalis se habuerit ? an plures in eodem adhuc notarit nodos ? indeque , quod pluries puerpera sit conceptura , spes subsit ? illaque respondente , quod omnino aliquot adhuc filios olim sit paritura , ego quoque sciscitari cœpi , unde ipsa in nodis illis filios à filiabus discernere posset ? eaque retulit , eos nodos filios indicare , qui colore rubro sint suffusi , ex albicantibus autem filias non ita falso prædici , idque plerumque sic se habere , se jam plurium annorum experientia didicisse : Sicuti vero nodorum horum longe alia subest causa , quam quod , ex iisdem liberi futuri vel numerandi vel & dignoscendi essent , ita nolim credas , me ejuscemodi fabulis fidem adhibere , non tamen omnino nil juvat nosse ejuscemodi vulgi ineptias , tam quidem,

dem præcipue ut eo facilius refutentur, tum quia mulierculæ medicum harum rerum ignarum & cætera pro minus perito habent, unde utut statim simul refutaverit, modo tamen quod communiter statuitur, referre possit, Auctoritati suæ interdum non parum consulat, quæ quidem, ut quæ modo legisti, communicaverim, me moverunt.

LXIX.

Quartana brevi curata.

Mercator quidam quinquagenarius olim diætam strictiorem servans, postquam novam duxisset Uxorem, noctu præsertim ab eadem blande coactus, ut plures quam olim cibos ingesserit, inde brevi post pejus se habuit, & hinc primo catarrhis magis quam olim divexari cœpit, qui tamen brevi cessantes Uxorem non permoverunt, quin & in posterum cibus eundem onerasset, unde tandem ante bimestre fere cum noctem prius inquietam duxisset, de lecto surgens frigore minus consueto correptus fuit, quod insequens calor anxietatem cordis comitem habens Uxorem permovit, ut non solum ei persuaserit, ut lectum repetierit, sed & me in consilium vocaverit; ubi accedens ex pulsus celeritate de febre præsentis non dubitavi, utut urina naturali simillima extiterit, qualem tamen eam in principio vel acutissimarum febrium non semel deprehendi; hinc vero cuinam febrium classi sit inferenda adhuc hærens Potiunculam sudoriferam eidem præscripsi, qua sumpta Dei gratia tam bene se habuit, ut cum altero mane redirem, se plane convaluisse crediderit, pulsus quoque nunc plane naturalem inveni, nec tam difficulter ut heri respiravit, de lumborum vero & capitis dolore conquerebatur, unde cum imprimis urinam jam valde tinctam excrevisset, ne febris intermittens subsit metui, paroxysmoque expectando hinc remedia opposui, eumque jam devictum credideram, cum tertio quoque die eundem non febricitantem invenissem; licet restitans lassitudo, & urina nondum in melius mutata mihi suspicionem injecerint, & ut medicamenta continuare jusserim, permoverint, nec vana fuit mea suspicio, nam vix exacto die à prima invasione tertio febris denuo correptus fuit, unde me, quem honorario dato jam dimiserant, denuo vocarunt, & ego de febre eaque quartana eo minus dubitavi, quia jam paroxysmo instante iterum urinam plane naturalem excreverat, quæ eodem vix finito statim magis tincto denuo colore, restitare adhuc in corpore, quæ novum producere possint paroxysmum, abunde prodidit, magis itaque jam huic hosti obviam ire cœpi, nec absque insigni spe victoriæ brevi obtinendæ, quia in urina licet tinctiore nihilominus nubecula coctionis testis conspiciebatur, paroxysmique tam vehementer ac alias in hoc morbo solent, eum non postraverant, febrifugis ergo aliis sal ammoniacum depuratum imprimis addidi, cujus dosi conveniente auctos pulveres aliquoties

quoties sumfit, & ecce! dum tertius instat paroxysmus, ne vel metu eundem revocet, chartis cum Uxore ludens, ejus loco toto corpore sudore perfunditur, huicque ut eo melius vacet, in lectum se confert, jamque adeo nil mali perferit, ut sequenti die se paroxysmo plane immunem vixisse, gaudens retulerit; & cum ab illo quoque tempore urina naturalem servasset colorém, in usum jam ducta Essent. Cort. Peruviani, ne malum redierit, Dei gratia feliciter impeditum fuit: Non omnem vero quartanam longam & curatu difficilem esse, hac observatione confirmatur, quæ quoque quodammodo innuit, quomodo hoc prænoscere Medicus possit.

LXX.

Vomitus post lapsum innoxius.

Virguncula quædam nobilissima, duodecim annorum, ipsamet ab honoratissima Matre petens, ut è cella potum petere liceat, cum servo in eandem mittitur, dum vero per primam & in atrium tendentem scalam descendit, super lubrico quodam gradu pedem figere recte non potens super ipsam scalam prolabitur, & cervicem præsertim eidem graviter allidit, deportatur hinc in hypocaustum, ibique diligentissime inquiritur, an vel ubi læsa fuerit? & quoniam nec minimum quidem læsionis indicium comparet, ipsaque non nisi de dolore cervicis queritur, omne periculum abesse credit mater, & ea ad alia domestica negotia reditum parat, dum autem hunc in finem discedit, de ventriculo querelas movet, neque vomitus subsequatur, se vereri, indicat, & hoc ipso magis quam prius perterretur ejusdem amantissima mater, hincque me, ut consilium suggeram, illico vocat, ubi accedens itidem in externis partibus nullam plane læsionem notavi, semper vero magis magisque Ventriculum accusabat, unde applicare eidem panem calidum jussi, hincque quidem levamen quoddam sensit, at brevi post vomitus ingens subsequutus fuit, quo quæcunque quæ haud ita pridem ingesserat & magnam pituitæ quantitatem rejecit, jamque quodammodo melius se habuit; sicuti vero Illustri Patri metuenti, ne vas quoddam sanguivehum in pectore sit læsum, metum hunc exemi, ita ut tum sanguis forsan in ipso capite extravasatus nocere non posset, & Convulsiones impedirentur, Potiunculam convenientem præscripsi, qua sumta in lectum se contulit, & per integram noctem dormivit, maneque evigilans non nisi de cervice adhuc dolente conquesta fuit, quem dolorem sacculis convenientibus mitigavi, nec ullo graviore malo alio succedente brevi post Dei gratia integre convaluit: Non itaque semper vomitus lapsui succedens mali quid denotat, licetque merito nos sollicitos reddat, tam certi tamen periculi esse non possumus, quin illud certo prædicendo subinde falleremur.

Oculos Cancris colligendi modus.

Oculos vel potius lapillos cancri colligendi modum talem nuper mihi descripsit, Pharmacopœus quidam, qui se ipsum vidisse testatus est; In fluvios nempe illos, in quibus in Polonia præsertim præter pisces varios cancri quoque in magna admodum copia capiuntur, projiciuntur fasciculi virgultorum oblongi conspersi hinc inde ranis partim assis, partim jamjam putrescentibus, qui ut aquæ immergantur, quantum requiritur, lapidibus onerantur, & quando sic aliquamdiu sub aqua delituere, denuo extrahuntur, plenique tum cancris in foveam prope littus hunc in finem effossam aquaque plenam projiciuntur, & in hac brevi tempore cancri suos lapides deponunt, qui cancris iterum captis colliguntur, & postmodum hinc inde divenduntur: quæ quidem fide non prorsus indigna vel ideo communicatione digna judicavi, quia beatus, summe suo tempore Industrius Sachsus, ut reliqua quævis quæ huc spectant, sedulo collegerit, hujus tamen collectionis nec verbo quidem meminit.

LXXII.

Vinum in cibum non semper cum fructu adhibetur.

Vir quidam arthriticus, cum nuper iterum per aliquot hebdomadas hoc malo decubisset, tandem sic convalescere cœpit, ut pedibus iterum uti & ambulare per cubiculum potuerit, vino ergo jam sic sat tuto fidi posse, & vires inde maritum citius collecturum credens speransque uxor, carnem Vitulinam in eodem coxit, & eam opposuit, quam & cum appetitu comedit, quin jusculo non parum delectatus fuit, at parum profuit ipsi hæc momentanea quasi voluptas, dum non solum brevi post dolores cum fœnore redierunt, sed & hisce denuo devictis licet, appetitus tamen ab illo tempore prostratus fuit, adeo, ut non solum quævis cum nausea ingesserit, verum & cibum in Ventriculo corrumpi potius quam in chylum bonæ notæ mutari, vel ex rusticibus nidorosis & halitus fœtore continuo instante judicavit, hincque purgante se opus habere credens me propterea consuluit, nec ego improbare ejusdem sententiam potui, hincque conveniens eidem ordinavi, quod an vel qua fortuna sumserit? ego quidem non rescivi; hæcce vero hac potissima de causa hic produxi, ut occasionem habeam detegendi, quod sicut in hoc ita in aliis pluribus cibos ex vino paratos tam utiles ac quidem nonnullorum palato sunt grati, non invenerim, sicuti enim quosdam novi, qui ab iisdem abhorrent, ita qui iisdem vel summe delectantur, subinde tamen post eos vix sumptos de capitis dolore somnolentia & torpore quodam conquerentur, nec desunt tam rationes, quibus hos cibos insalubrium numero esse inserendos constat.

stat, quam quæ evincerent, eos pro salubribus merito haberi; consumuntur & avolant mediante igne eæ vini partes, quæ maxime sunt proficuæ, substituiturque iis Saccharum hodie nonnullis tantum exosum, ut omnino è medicina proscribere illud tentent, hoc enim nisi vel in nimia quantitate additur, ejuscemodi cibus vix gulæ satisfiet: hincque ego non nisi rarissime tales cibos convalescentibus, quibus multi vel & utiles credunt, concedo, quosdam enim morbos revocare posse, nullum est dubium, multo minus vero ipsis ægrotantibus proderunt.

LXXIII.

Hæmorrhoidum fluxus Juveni proficuus.

JUvenis quidam octodecim annorum cum aliquamdiu diarrhoea laborasset, materque hoc notans excrementa inspexisset, ipsum multum etiam sanguinis cum fecibus excernere notavit, hincque ne quid periculi subsit metuens, me propterea interrogavit, ubi cum juvenem quoque examinasset, isque se hunc sanguinis fluxum jam per aliquot annos notare, illumque nunquam vel minimum molestiæ inferre, aut alio modo obesse, indicasset, idemque procerum succique plenum corpus abunde confirmaret, brevique post mithridatio sumto diarrhoea sponte cessaret, illum medicamentis non habere opus, judicavi; cum ubi sanguis abundat, non possit non prodesse, si interdum aliquantum imminuatur, modoque modum non excedat, hic hæmorrhoidum fluxus, huic Juveni semper sit profuturus; patet vero ex dictis nos interdum malis subjectos esse, quæ vix notamus aut notata parum curamus, non semper vero absque noxa, non parum enim sanitati suæ consulit, qui talia & similia in tempore medico detegit, cum interdum & medicamentis opus esse constet, imprimisque medicus talium malorum ignarus interdum quædam exhibere posset, quæ iisdem præsentibus non possent non nocere.

LXXIV.

Partum sibi ipsi difficilem reddens.

AURIFabri cujusdam Uxor, cum super triginta octo annos nata conjugium demum iniisset, bis quidem feliciter non tamen sine difficultate quadam peperit, at cum tertio hunc ipsum laborem aggredi opus habuisset, dolores urgentes tantum abest ut debito modo secundasset, ut potius iis instantibus ejulaverit, & non sine clamoribus, ut hi ipsi dolores tollantur, petierit, unde quoque tum temporis tandem foetum mortuum enixa fuit, hincque quarto gravida merito cautior fieri, & dolores partus non tam fugere quam secundare debuisset, at & hac vice partu instante semper clamando institit, se doloribus suis ferendis non esse parem, corpus dirumpi, seque parere non posse, nisi

tollantur, hincque adstantes, cum nec precibus nec minis eam permovere potuissent, ut muneri suo satisfecisset, in consilium me vocarunt, & ego accedens in principio quidem ferme credidissem, dolores alios esse, quæ ipsam torqueant, cum præsertim serio testata fuisset, per totum fere gestationis tempus se similes dolores perpessam fuisse, hincque Potiunculam, quæ quidem tormina & dolores, si qui subessent, nephriticos sedare potuisset, at eos qui partum promouent nullo modo impedivit, præscripsi, ipseque donec allata fuit, expectavi, hincque eo melius observare potui, quales sint dolores, de quibus conquerebatur, quos cum semper magis magisque partus prodromos esse, viderem, potiunculam quidem allatam eidem exhibui, at brevi post serio monui, nisi se foetumque gravissimo periculo exponere velit, ut dolores hos secundet, tantum tamen abest ut in principio dictis meis vel minimum paruisset, ut potius me abire jusserit, nec ego, me eandem juvare non posse videns dictis restiti, sed monitis seriis prius repetitis eidem valedixi; jam vero demum mentem mutavit, & ad partum se magis accinxit, cui labori Deus tam clementer benedixit, ut filiolum sanum & incolumen in lucem ediderit: Ut ergo dolores partus probe ab aliis sint discernendi, si tamen revera eosdem hoc nomen mereri constiterit, sedulo sunt hortandæ mulieres, ut illos secundent, cum sæpe postmodum, ubi magis opus esse videtur, si vel quovis labore revocare vellent, revocare tamen nullo modo possint.

LXXV.

Secundinarum extractio laudata.

Vix ab hac domum redeuntem accessere me duæ foeminæ referentes, futuris cujusdam Uxorem feliciter quidem peperisse, at restare secundinam, hincque se rogare ut remedium conveniens præscribam, nec defui ego illarum petito, sed pulverem ex secund. Hum. pp. & ⊖ Vol. succin præcipue constantem ordinavi, hocque sumto nisi statim succedat hic secundus partus, ut obstetrix in secundina extrahenda celebris vocetur, suasi, nec frustra, cum enim pulvis non tam has reliquias quam sanguinem movisset, uti quidem plerumque in similibus casibus contingere solet, obstetricem qualem suasi vocarunt, hæcque tam feliciter muneri suo, Dei gratia præfuit, ut vix hora elapsa integram secundinam luci dederit: Semper nempe extractionem, modo ab iis, qui, quæve rite didicerunt, administratur, præstare multis medicamentis, hac observatione iterum confirmatur; non tam itaque ab eadem dehortandæ, quam ut caute instituant, quomodoque instituere debeant, monendæ instruendæque sunt eæ præsertim, quæ aliàs etiam huic muneri vacant.

LXXVI.

Clyster vomitu rejectus.

Hodie litteræ mihi traditæ fuere, à quadam Veterinario judicio pollente scriptæ, qui quidem pluribus in pago suo consilia suggerit, interdum sic fat salubria, at quando casus difficilior videtur, ad me eundem defert, consiliumque meum rogat; in dictis itaque litteris retulit, decumbere in pago suo mulierem jam septimo mense gravidam alvi obstructione pertinacissima, vel ideo quibusvis majorem injicientem metum, quia Clysterem ab Obstetrice applicatum brevi post vomitu rejecerit, hincque alio laxante maxime opus habere; detulerat autem ad me has litteras hujus tam graviter decumbentis mulieris maritus, hunc ergo statim de hernia, quam subesse suspicabar, interrogavi, is autem nil quicquam de eadem sibi constare, respondit, unde, ut per obstetricem inquirat, & intestina loco suo mota blande reponi curet, jussi; simulque Infus. Lax D. D. Mannag. in majori ac aliâs dosi, in qua in talibus casibus aliquoties jam cum fructu commendavi, præscripsi, simul iterum subjungens; ut, si quis tumor, in abdomine notetur, hujus præcipue cura geratur, vix vero tumoris memineram, & is reponit, imò vero tumorem non adeo parvum circa umbilicum alit Uxor, & ab hoc omnem suum dolorem derivat, unde sicuti jam de hernia umbilicali sufficienter constitit, ut hujus præcipua geratur cura, repetii; sic vero mentem medicorum, qui sunt è vulgo, sæpe vix ac ne vix quidem percipiunt, nisi que quæstiones identidem mutantur, vix in veram morbi cognitionem devenies, sic ego quidem in hoc casu dum in herniam inquisivi, voce germanica Leib Schaden / postmodum vero corrupta illa Bünckelusus fui, ad quam, uti legisti, illico respondit; Nullum itaque unquam pœnitebit, si vel maxime interrogando institerit.

LXXVII.

Vini potus alvum tardiozem reddens.

Mercator quidam industrius dum in emendis variis linteis occupatus subito dolorem contrahit lumborum sinistrum tantum torquentem, ut non solum ab hoc labore desistere coactus fuerit, verum & difficillime respirarit, cumque Emplastrum quod Balneator imposuerat, nil quicquam juvisset, & dolor semper augetetur, meum consilium petiit, præscriptaque à me Potiuncula diaphoretica tantum Dei gratia profuit, ut, cum secundo die rediissem, jam liberius respirarit, doloremque fere penitus sublatum esse, indicarit; quoniam autem urina prodebat, latitare in primis viis humores excrementitios, ut hi exturbentur consultum ducens, purgans quod alias ipsi sex vel septem sedes certo movisset, præscripsi, at, utut & post hujus usum dolores iterum magis

mitigati fuerint, vix tamen bis alvum movit, tamque parum materiæ peccantis eduxit, ut ipsemet Pilulas Francofurtenses quoque sumserit, sed hæc quod olim præstitere; dolore vero semper magis remittente, cerevisiam cui hæctenus Vinum lymphatum substituere me suadente debuisset, purum autem & quidem haud ita vetus Neccaricum substituerat, denuo bibere cepit, & ecce alvus sponte fluit, quæque retenta fuerant, brevi excernuntur, ipseque Dei gratia integre convalescit; adeoque semper consuetudinis quædam est habenda ratio, potusque minus consuetus uti hic alvum tardiores reddidit, ita in aliis eandem interdum plus debito stimulat.

LXXVIII.

Syncope ab hæmorrhoidum nimio fluxu.

Mercatoris cujusdam Uxor, quadragenaria major, cum olim aliquoties per venas hæmorrhoidales multum admodum sanguinis perdidisset, inde in Cachexiam incidisset, nisi Dei gratia martis usus eandem inhibuisset, eo magis vero de sanitate recuperata gavisâ fuit, quoniam conjugio contracto fluxus ille sanguinis in principio sic remisit, ut jam se penitus ab eodem liberatam crediderit, licetque postmodum aliquoties redierit, quoniam tamen nimius non videbatur, eundem parvi admodum habuit, & hinc parvam admodum aut sane nullam ejusdem gessit curam, unde accidit, ut cum nuper eodem instante cum ancilla lectum composuisset, is tantum subito augmentum sumserit, ut gravis syncope supervenerit, materque nulla ferme dubitans ipsam cum sanguine animam profudisse, absente præsertim marito summe perterrita fuerit, unde ut quam citissime accederem, eo magis per ancillam urisit, cui petito, quia ea me forte fortuna in platea offenderat, eo citius satisfacere potui; jam vero me accedente sic ad se redierat, ut quæ contigerint ipsamet narrare potuerit, licet omni vitali colore sic orbata, ut mortuam magis quam vivam repræsentarit, adstringentibus hinc & sanguinis fluxum inhibentibus opus esse judicans, iis, quia simul de doloribus infimi ventris querebatur, eo fidentibus opium quoque immiscui, & Potiunc. ex talibus ingredientibus constantem ter sumendam eidem præscripsi, qua etiam Dei gratia scopum meum sic obtinui, ut omni sanguinis fluxu remittente sequenti die sic sat bene se habuerit; ut tamen in posterum eam eo citius impediret & averteret, pulverem sub initium ejusdem sumendum præscripsi, Gelatin. C. C. commendavi, & in primis sub illud tempus quietam esse jussi: motum enim hac vice sanguinis fluxum adauxisse non est quod dubitemus, quietemque hinc in talibus morbis frustra non commendari, sponte patet.

LXXIX.

Clyster fluentibus mensibus tuto adhibetur.

Sub meridiem hujus diei me accessit obstetrix quædam referens, se ad Viduam quandam vocatam fuisse, quæ utut pilulas purgantes sumserit, non solum tamen alvum inde apertam nunquam habuerit. sed jam, præterquam quod crebrius vomat, torminibus quoque ventris laboret, ut ejulatibus totam compleat domum, petiisse vero à se ut Clysterem applicet, sed hanc operam se illi præstare non audere, quia simul menses fluentes habeat, nisi ego consentiam; re aliquantum perpensa, cur clyster hic applicari non possit, nullam subesse rationem, respondi, modo non sit acrior, quin melius in hisce doloribus non suppetere remedium, addidi, & hinc ut quantocyus applicet, jussi: nec vero revera ratio ulla subest, cur mensibus fluentibus Clyster per alia indicantia necessarius tuto applicari non posset, cum fluxum hunc nec impediat, nec nisi acerrimus sit, augeat; sic vero plerumque mulierculæ ubi non debebant, nimium sibi metuunt, sat audaculæ contra, ubi vel maxime metu opus esset.

LXXX.

Diarrhœa in puero diu instans.

Nobilissimorum Parentum filiulus vix annuus in tantam magnitudinem & quidem juxta omnes dimensiones excrevit, ut omnes, qui ipsum viderunt, ad minimum biennem judicaverint, cetera quoque Dei gratia tam bene valuit, ut pro sanissimo habuissent Parentes, nisi continua diarrhœa laborasset, quam in principio quidem parvi habuerant, at cum jam non per hebdomadas sed & per aliquot menses institisset, puerque non quidem inde debilitaretur, multum tamen fastidii & molestiæ sui curam gerentibus faceretur, variis remediis eam inhibere tentarunt, nec frustra eadem adhibuerunt, at ut nunquam adhibuissent, brevi post summis exoptavere votis, successere enim Convulsiones, quas tum ob summam vehementiam, tum quia miserum puellum illico quibusvis privarunt sensibus, epilepticas non potui non nominare, consultusque propterea eo magis sedula ut earum gereretur cura, omnibus viribus commendavi, præscripsi hinc pulverem ex variis antepilepticis imprimis autem Castor. constantem, huncque per plusculos dies quotidie puello exhibere jussi, isque Dei gratia tantum profecit, ut, ab eo tempore, quo in usum duci cœpit, convulsiones nunquam redierint; rediit vero alvi fluxus, cui jam nullo modo obviam iverunt, licetque per integrum adhuc annum institerit, tantum tamen abest, ut puer inde pejuse habuisset, ut potius optime valuerit, sponteque tandem cessans hoc tam diu
instans

instans malum omnino proficuum nominandum nunc alia mala post se non traxit, puellusque Dei gratia jam trienni major pancreaticæ valet: sine dubio vero hæc diarrhoea à dentitione originem suam traxerat, à qua proficiscencia mala, nisi vires aggressa fuerint, aut vitæ insidias struxerint, subinde non tam curare quam vel interdum fovere oportet, quod nisi feceris, ne mireris si graviora sublequantur.

LXXI.

Lac à gravida profusum atque retentum fœtus persentiunt.

PLutium liberorum mater quædam, aliquoties jam gravida per dimidium fere gestationis tempus tantum lactis per mammas profuderat, ut sæpe metuerit, ne fœtus inde aut mortuos aut saltem minus vivaces edat; edidit tamen eosdem sic fat vitales & qua corporis habitum pinguiores parentes, at non fuisse revera pingues, vel exinde patuit, quia integro octiduo nondum exacto toto corpore sic consumti fuerunt, ut cutis vix ossibus hæserit, ex iisdem etiam aliquot post exantlatos gravissimos morbos vix annui in mortis prædam cesserunt; ultima vice gravida, aliquoties mirata fuit, quod nec guttam quidem lactis per mammas perdiderit, quia tamen cetera bene se habuit, & de fœtus sanitate ex motu ejusdem fat valido judicare potuit, non tam mali quid, quam bona exinde augurata fuit, nec spes eandem fefellit, peperit siquidem filiulam ut elegantissimam, ita pinguedine vera abundantem, quæ quippe hac vice, ut ut solam aquam biberit puella, non tam consumta, quam aucta fuit: patet inde, quod lactis è mammis profluxus, si vel maxime fœtui minus noceat, non tamen conducatur quoque, quin longe magis è re illorum sit, si liquor hic nutritius in mammis ad partus tempus usque fervetur, cum partem ejusdem & in utero in fœtus alimentum cedere, nullum sit dubium.

LXXII.

Eclipsin solarem subsequentes pauci morbi.

Non semel hisce diebus rogatus, scribo autem hæc ad finem vergente anno supra millesimum sexcentessimum nonagesimo nono, seculi hujus penultimo, num praxim nunc frequentem habeam? acque multi sint, qui morbis decumbant? non potui non respondere, me minus frequentem eandem non habuisse per integros hos quindecim & plures forte annos, quibus frequens fieri cœpit, cum aliquoties jam per integrum diem vix unicam præscripserim formulam, aliàsque pro exigua admodum habuerim praxi, si de die hunc laborem sexies vel septies solum iterare opus habui, alios autem easdem plane movere querelas, quin tum ex precibus, quæ pro ægrotis funduntur publicæ, tum infre-

infrequentia funerum sufficienter constare, quod pauciores per bene longum temporis spatium nunquam quam nunc decubuerint, sponte itaque nonnulli huic meae responsioni subjecerunt, frustraneus ergo fuit metus, quem tam multi, ab insigniori illa quae praeterito auctumno in sole conspici potuit, Eclipsi foverunt, dum praesertim illorum plures morbos malignos & periculosissimos, eandem subsecuturos, tam firmiter crediderunt, ut & de alexipharmacis atque praeservantibus medicamentis solliciti fuerint, quorum tamen metum mire corroboravit, quia & medici quidam non solum hunc metum justum nominare, sed & talia medicamenta praescribere non dubitarunt, quo ipso tamen prudentiorum se risui exposuerunt, sicuti enim hoc revera sic se habet, quod tantum abest, quod haec Eclipsis morbos epidemios & frequentiores post se traxerit, ut & ii, qui chronicis laborarunt, potius levamen quoddam senserint, ita multo minus, ne in posterum, & quod nonnulli persuadere conantur, post integrum biennium, tristes suos affectus edat, habemus, quod merito metuamus; si enim illa tam manifesta & in oculos quorumvis incurrens solis obscuratio nil quicquam noxae intulit, unde quae ex ea derivari poterunt, sole interea jam dudum tamque diu pristino suo splendori restituto; non habet itaque quispiam quod vel minimum sibi sub Eclipsibus metuat, quin si plura talia extarent exempla, uti quidem non prorsus nulla extant, Eclipses potius boni quam mali quid denunciare, in posterum audacius enunciari poterit.

LXXIII.

Dentium dolorem in quodam sedans remedium.

Convivio exceperam Senem quendam septuagenario majorem, hic cum testatus fuisset, se super orbe stanneo positos cibos comedere non posse, hincque ligneum mei apportare curassent, subjecit, se nihilominus aliquando in orbe stanneo invenisse auxilium, quod in pluribus aliis remediis frustra plane quaesiverit, si enim super inferiore orbis talis parte accendatur & comburatur chartae cujusvis pagina, in superiore exudare unam alteramve guttulam liquoris, quem oleum stanni, illi qui hoc secretum se docuerint, nominaverint, quod inditum denti dolenti, tam subito dolores sibi sustulerit, ut nunquam ab ullo remedio magis praesentaneam persenserit opem, nec frustra idem aliis postmodum se suasisse: simili fere modo liquor ex cochlearibus, quibus coqui utuntur, ligneis elicitis, cui similes attribuuntur vires, adhibetur; licet vero par fatum haec quoque remedia, quod alia quaecunque in his doloribus commendata sine dubio maneat, quod nempe licet aliquot dolore laborantibus levamen quoddam sint allatura, pluribus tamen nil quicquam sint conductura, si tamen innotuerint, non prorsus usu suo carebit.

LXXXIV.

Laxans vehementer purgans.

MAtrona quædam tenerioris constitutionis, cum ab ultimo puerperio menses nunquam fluxissent, an conceperit nescia, tam diu quidem, donec certi quid constaret, patienter se expectaturam firmiter secum constituit, & propterea consilio se opus habere, minime credidit, at cum postea dolores infimi ventris accessissent, & hos quidem aliquamdiu sic sat patienter tulit, at cum per plures dies non solum instarent, verum & quotidie augerentur, ut meum consilium petierit, eam adegerunt; egoque præsertim hîc ut Laxans reliquis medicamentis præmittatur, opus esse judicans, (in primis siquidem viis latitare peregrinos humores, qui hos dolores vel maxime foveant, per signa manifesta constabat, ipsaque insuper de alvi obstructione querebatur) Potiunculam ex Infus. Laxat. D. Mannag. ʒjʒ. specif. Cach. Ludov. & Extr. Rhabarb. ana gr. XV. Aquæ Cinnam. S. V. ʒij. constantem præscripsi, quam & sequenti die sumsit, sed sicuti ego quidem prædixeram non tam alvum blande bis terve subduxit, sed per totum illum diem eandem sæpius stimulavit, ut adeo fortissimum purgans me præscripsisse crediderit, cum imprimis tum per noctem, tum sequentibus tribus quatuorve diebus hic alvi fluxus non tam vel minimum remitteret, quam semper fere augeretur, unde tandem hoc iterum ad me detulit, utque hunc nimium alvi fluxum inhiberem serio rogavit; ut vero Pilul. ex Extr. Tormentill. & Theriac. Cœlest. eidem frustra non opposuerit, notatu tamen dignum videtur, quod hæc ipsa Potiuncula, quæ quibusdam aliis vix alvum moveret, in hac tantas concitaverit turbas: sed sicuti hinc patet, nos nunquam certos esse posse, quot sedes hoc illudve purgans sit moturum, ita ex hac observatione ut cauti simus in exhibendis purgantibus, discimus, si enim hæc purgans paulo fortius sumsisset, nonne vel in summum vitæ periculum conjecta fuisset?

LXXXV.

Appetitus cibi potusque nova sedes.

DUM Philippus Verheyen diligentissime in singularum Cerebri partium usum inquirat, ad eminentias quæ à figuræ quadam similitudine natium testiumque nomen obtinere delatus sequentia de iisdem differit: Mihi ab annis aliquot hæc partes in diversorum animalium cerebris consideranti incessit suspicio, an forsitan monticulorum natiformium munus circa cibi, testiformium circa potus appetentiam versaretur. Suspicebam enim priores in bove ove & similibus animalibus, idcirco cum proportione majores esse, quoniam illa vitæ quæritando fere semper intenta sunt, potu vero se facile nec adeo frequen-

terreplent, in homine autem easdem protuberantias fore minores, quia ipse variis rebus occupatus de cibo minus sollicitus est, & licet sæpe reliqua negotia victus ergo perficiantur, hoc non fit ex ipsa natura, sed ex speciali hominis intentione: neque tamen protuberantias testiformes homini adeo parvas esse, quia equidem ille magis quam præfata bruta potui vacare solet: Hæc sententia an doctorum applausum sit inventura, tempus docebit, novitate autem sua sic se mihi commendavit, ut hic produxerim.

LXXXVI.

Scorbuti quædam Signa.

CUM heri domum redeo, quædam me expectat, quæ mariti urinam monstrans simul ut remedia convenientia suadeam, me rogat; urinam vero dum propius inspicio, eamque sanorum simillimam invenio, more meo interrogo, de quibus malis æger queratur, ut nempe ex responso dato melius quam ex urina judicare, & postmodum etiam ejusdem petito satisfacere possem, dolores illa artus præsertim occupantes nominat, qui, utut nullum aliud hic indicium præbeant, dum partes affectæ nec intumescant, nec colorem nativum mutant, nec consueto magis caleant, nec etiam motus earum vel minimum impediatur, eum tamen subinde tantum torqueant, ut se iisdem ferendis ulterius haud ita diu parem futurum, aliquoties credat, & hinc eo magis opem medicam desideret; & hæc quidem mihi statim suspicionem quandam labis Scorbuticæ injecerunt, unde, ut adhuc certior sententiæ hujus fierem, an gingivas interdum habeat cruentas? interrogavi, uxoreque asserente, nullum fere eum cibum comedere, quo masticato sanguis è gingivis non eliceretur, nullus ulterius de malo dubitavi, hincque antescorbutica eidem præscripsi, quæ aliis quoque profuisse notavi, inter quæ Essent Abietis præsertim nominari meretur: Sic vero pluries jam, quin tantum non semper non tam ex urina, quo morbo is, qui eam ad me deferre curavit, laboret, deprehendi, quam variæ interrogationes institutæ mihi prodiderunt, imo si vel urinæ, quæ jam aliquoties unum alterumve morbum sic fat certo indicavit, nimium fidi, & hinc, non præmissis necessariis quæstionibus judicavi, non semel jam falsus fui: Eum vero cujus historiam modo dedi scorbuto laborasse, vel exinde quoque constitit, quia Uxor ejusdem, eum diu admodum victu duro minusque salubri usum fuisse, retulit.

LXXXVII.

Confectio Alkermes adulterata.

AD quendam vocatus, qui olim per viginti & quod excurrit años pharmaco-
pœorum castra secutus fuerat, cum de variis aliis notatu dignis differuisset,

mentioque Confectionis Alkermes injiceretur, de hac sancte testatus fuit, se aliquoties magistris adstitisse, qui vel tantum hujus Confectionis, uti quidem falso eandem nominaverint, ut pondere centenario metiri opus habuerint, pararint, nunquam tamen nec granum quidem kermes, aut vel guttam succi ex hisce granis expressi eidem immiscerint, sed jam hoc jam alio prohibito modo colorem tamen Confectioni convenientem conciliare studuerint; nihilominus autem hos supposititiam hanc compositionem in magna admodum quantitate divendisse: Non habemus vero, quod miremur, si pluries medicamenta non præstiterint, quod quidem merito expectamus, cum sæpe in aliis quoque casibus quid pro quo substitui, adulterataque medicamenta pro veris divendi, communis plurimum tum medicorum tum medicamentis opus habentium sit querela.

LXX XVIII.

Febris urina adhuc tincta cedens.

VIr quidam sexagenario major, quoniam hætenus integerrima sanitate Dei gratia fructus fuit, eo magis sibi metuit, cum nuper uno alterove leviore licet morbo corripere, imprimisque hic metus valde auctus fuit, cum ultimò frigori antecedenti calor tantum auctus successisset, ut integram noctem insomnem transegerit, summo ergo mane me vocavit, inque causas antecedentes inquirenti, respondit, quod aliquamdiu dolore post aurem sinistram in totum brachium se extendente laboraverit, hocque partim sudore partim suffumigio partim applicato Balsamo quod album nominant, mitigato quidem at nondum omnino discusso corpus aeri frigidiori & humido simul debito citius exposuerit, hincque nuncio tristiori accepto dicta mala excitata postmodum fuisse, credat; licet vero de calore nimio non parum conquestus fuerit, anxietas quoque quædam accesserit, quia tamen in pulsu nullam plane mutationem notabam, urinaque sanorum simillima extabat, nec ullum aliud signum quod merito pro malo agnoscere potuissem aderat, statim nil mali subesse speravi; ut tamen si vel me inscio, adesset, eidem occurrerem, potiunculam Cordialem eidem præscripsi, qua sumta Dei gratia tam bene se habuit, ut, cum rediissem, se integre convaluisse, retulerit, iterare tamen hanc ipsam Potiunculam jussi, unde per noctem tam bene dormivit, ut sequenti die de lecto surgere potuerit; at hoc ipso die urinam tinctionem excreverat, unde metui, ne forsitan febris intermittens subsit, at metus meus frustraneus fuit, ab illo enim tempore consilio meo ulterius non indiguit: licet itaque urina tinctior interdum de febre latitante testetur, interdum tamen & morbi desinentis est indicium, quod uti in hoc ita & in pluribus tale extitit, si præsertim brevi naturalem colorem iterum acquisiverit, aliàs siquidem

dem illa adhuc tineta non facile fidendum esse, in lineis medicis jam legisti.

LXXXIX.

Febris in puero facile curata.

Illustrum parentum filiulus nondum biennis optime Dei gratia se habens subito languescit, in matris sinum reclinat, & alias cibi appetentissimus sic ab eo abhorret, ut nil quicquam edere voluerit, calet quoque toto corpore hincque Parentes permovet, ut me vocent; accedens difficiliter quidem respirantem invenio, non vero tantum calentem, ut merito gravius malum suspicari potuissem, à dentitione itaque & pituitæ à catarrho antecedente in ventriculo detentæ copia mala hæc derivanda censens, cum alvi quoque fluxu laboraret puerulus non nisi Antim. diaphor. alio quodam pulvere auctum eidem præscripti, quod & Dei gratia sic suffecit, ut sequenti die eum salvum & incolumen invenerim, ut tamen difficilis respiratio adhuc restans curaretur, spir. *ci Anis usum eidem recommendavi; sed sæpe hoc in puerorum morbis sic contingit, unde ne in iudicando præceps sis, merito inde disces.

XC.

Munditie nimium studiosus.

Novi olim Virum quendam, qui uti cetera quoque sanitatis studiosissimus fuit, ita imprimis multum interesse, ratus, ut excernenda rite excernantur, non solum quotidie aliquoties alvum deposuit, sed & valde sollicitus fuit, ne vel minimum quidem restaret, hincque tantum studium in detergendis natibus adhibuit, ut plus chartæ insumerit quam aliàs vel pluribus suffecisset, quin hoc non contentus, plerumq; digito quoque exploravit, an feces quædam sint residuæ, & has inventas eodem modo ante removit, at hac in re nimium eundem fuisse, postmodum ipsemet fateri coactus fuit, cum pars dolere inciperet, & sanguinem quoque interdum funderet, hinc modo memorata minus jucunda mihi revelavit, cumque præsertim tum temporis unus alterve fistulis ani laborarent, annon & tale subsit malum? serio inquisivit, utut vero partem inspectam non tam læsam & exulceratam, quam quodammodo inflammatam invenerim, quod malum etiam facillime Mucil. Sem. Cydonior. sublaturum fuit, ut tamen in posterum, nisi talia mala contrahere velit, à nimia hac munditie abstineret, sedulo eundem hortatus fui: semel enim læsas has partes non nisi difficulter admodum iterum consolidari, non sine molestia sæpius jam expertus fui.

XCI.

Spongiam siccam attingere non valens.

Matrona quædam Illustris cum haud ita pridem antipathiæ & idiosyncrasiæ quædam exempla narrarentur, de se ipsa retulit, se à pueritia sua spongiam siccam attingere nunquam potuisse, quin nec in hunc usque diem posse, sique hoc tentare velit, quin de Spongia sicca attingenda vel cogitet solum, se horrore totum corpus concutiente corripit, hincque, nisi ab aliis humectata sibi eadem porrigatur, se illa uti minime posse, aliaque ut eidem substituatur, opus habere, uti contra humore jam imbutam absque ullo horrore tractet; & nunc quidem hanc averfationem sibi quidem minus esse molestam, dum aliis ut humectetur spongia, mandare possit, at olim, dum aliæ non tam pro idiosyncrasiâ quadam quam pravo more habuerint, hincque cogere se tentarint, aliquoties fere in animi deliquium se incidisse, unde tandem & hæc à rigore suo destiterint. Eandem vero hæc averfatio causam agnoscere videtur, quam, quod alii à certis quibusdam sonis stridore præsertim æque abhorrent, in quam tamen penitius indagandi provinciam aliis trado.

XCII.

Sanguinis in gravida fluxus signum quoddam.

Matrona quædam nobilissima, aliquoties jam gravida, gestationis quoque tempore non parum sanguinis per uterum deposuit; sicuti vero non tam aliunde quam ab ipsa sanguinis abundantia hunc ejusdem fluxum, tum ex habitu ejusdem succipleno, tum foetibus, quos edidit, sanis & in suo genere perfectis abunde patuit, ita ne tamen nimius fieret, semper quædam medicamenta adhibuit, imprimisque diligentius ac aliâs eorundem usum continuavit, quando jam jam instare fluxum notavit; interrogata quodnam instantis ejusdem signum haberet? respondit, hoc se hæcenus nunquã fefellisse, quando nempe urinam non solum majori ac aliâs quantitate reddat, sed & quando sæpius ad eandem reddendam & interdum etiam frustra stimuletur, semper enim brevi post dictum fluxum subsecutum fuisse; Uti vero non parum profuit, si hoc prodromo se ostendente in tempore, quæ fluxui inhibendo dicata sunt, diligenter adhibuit, dum nisi illum hoc modo plane inhibuit, saltem notanter imminuit, ita ejuscemodi signa vel maxime novisse juvat, dum sic semper principiis obstare possumus, quod & hîc non parum juvat, qui ergo & plura ejuscemodi aliarum indicia dicti fluxus intempestivi communicaverit, rem medicis imprimis genuinis gratissimam præstabit.

XCIII.

Canis tempestatem præfagiens.

FAmiliari olim amicitia per aliquot annos gavifus fui cujusdam Senis integer-
rimi, qui sicuti semper Canes aluit, ita eosdem sibi tam parentes habuit,
ut vel gestus ejusdem noverint, & ad hos illius jussa sic sat stricte executi fue-
rint, quin ipsi Canes aliquamdiu ejusdem consuetudine usi sic quasi eundem
redamare cœperunt, ut vel vi aliquoties abacti nihilominus redierint, hic ve-
ro in illo, quem ultimo aluit, præsertim notavit, quod semper tempestatem mu-
tationem præfagierit, non quidem magis ac aliâs latrando, aut gramen eden-
do, quod & in aliis notatum fuit, sed quam primum hic nil ferme aut pa-
rum admodum comedit, quin vel carnem porrectam intactam reliquit, tem-
pestatem in pejus mutatio tam certo institit, ut raro exinde eandem frustra
prædixerit, uti contra eandem faventiosem denuo haud frustra sperari, quan-
do Canis ut olim edere cœpit, sic sat certo constitit; quod cum mihi narrasset,
aliquoties postmodum eundem de tempestate futura interrogavi, canemque aut
edente, aut cibum averfante quid sperandum metuendumve sit? aliquoties non
sine admiratione sic prædixit, ut eventus omnino responderit: Nemo vero,
spero, sinistre interpretabitur; quod hæc de Cane hîc interserui, cum ad histo-
riam naturalem spectent, & insignis ille Medicus Paullini integrum de iisdem
tractatum maximo Studio colligere non dubitaverit, in quo & huc spectantia
plura invenies.

XCIV.

Scabies melancholicam non juvans.

Melancholica quædam paulatim præter malum suum primarium scabiem
quoque contraxit, quæ in principio neglecta tam altas egit radices ut de-
inde vix ac ne vix quidem extirpari denuo potuerit, licet enim præmissis præ-
mittendis tum balneo usa fuerit, tum unguento, quod alios plures juvit, par-
tes plerasque affectas diligenter inunxerit, non tamen tam cessit inde malum
quam indies auctum fuit, licetque ego in principio spem quandam conceperim,
malum primarium, Melancholiam scilicet inde mitigatum iri, & hæc tamen
spes me plane fefellit, scabie enim fere tota obducta manus violentas sibi ipsi
inferre voluit, dum vero mecum in causas inquiri, cur huic scabies tantum non
profuerit, quantum quidem aliis quibusdam profuisse legitur, attentiusque
quæ de eadem relata fuere considero, non tam ab humoribus peccantibus &
melancholiam foventibus ad extremas partes delatis, quam summa melan-
cholicæ negligentia & hinc sorditie non consueta eandem originem suam traxif-
se, non possum non judicare, unde & illi non potuit vel minimum melanco-
liam.

liam imminuere, quam sine dubio imminuisset, si critica nominari meruisset; judicaturus ergo de tali Scabie, ante omnia in causas inquirat, si enim has non tam internas, quam externas agnoscat, in melancholia parum admodum conferet.

XCV.

Gravida pinguis parens.

Mulier quædam sæpius gravida sexies vel septies jam notavit, quod graviditatis tempore non solum colorem faciei vividum plane non mutet, sed & totius corporis habitu tam notatu dignum sumat incrementum, ut & alii hoc in eadem observent, hincque in principio non tam gravida quam pinguior facta credatur, cum præsertim & manus & facies longe pinguiores ac olim pareant, & hæc quidem abdomine increscente non decrescunt, sed una cum reliquo corporis habitu quotidie augeri videntur; verum enim vero non veram fuisse hanc pinguedinem nec partes corporis tam revera auctas quam inflatas fuisse exinde sat clare constat, quia edito foetu sicut abdomen subsidet, ita reliquæ partes unico quasi momento iterum sic extenuantur, ut cui paulo ante inter pingues locum non plane infimum facile concessisses, jam inter macrâs numerari quovis jure possit; Sanguis scilicet, quam non gravida in magna quantitate per uterum deponere solet, non omnis in foetus usus infumtus sanguiveha vasa totius corporis magis ac olim distendit, hincque inflantur & quasi pinguior paret hæc, at eodem iterum exitum inveniente, denuo detumescunt, corpusque ad priorem redit formam: Quosdam vero non tam pingues esse, quam parere, ex dictis disces.

XCVI.

Varices mensuum instantium indices.

Fæmina quædam cum vix secunda vice concēpisset, varices in pedibus præsertim notavit, quibus, quia nullam fere molestiam inferebant, nullum etiam remedium opposuit, at uti alia mala eundo sumunt vires, ita & hoc quo sæpius utero gessit, eo magis invaluit, adeo, ut tandem hæ venæ tumefactæ & apertæ aliquoties fuerint, sanguinemque quidem non tam profuderint quidem, quam extillarint, at aliquando tantum intumuere, ut per aliquot hebdomadas inde pedum usu plane destituta aut sedere aut decumbere opus habuerit, nec tum medicamentis variis in usum ductis vel minimum quidem effecit, quod tamen eo minus curavit, quia novit post partum sponte hunc tumorem imminutum iri, & hinc reliqua quoque mala evanitura, sic enim aliquoties jam contigisse meminerat; Verum enim verò licet & hac vice spe sua non omnino ceciderit, dum nempe absoluto partu omnis tumor disparuit,

spavit, dolor tamen, utut interdum intermiserit, non gravidæ eidem æque ac gravidæ aliquoties molestus fuit, dumque attentius, quo redibat hic dolor, tempus observat, deprehendit, illud semper esse, quod mensium consuetum fluxum proxime antecedebat, idque tam sæpe, ut postmodum dolor Varicum certum mensium jamjam instantium signum ipsi extiterit; sicuti autem ex dictis non parū confirmatur sanguinis instantib⁹ mensib⁹ turgescencia & motus à consueto non parum mutatus, ita simul venarum harum cum utero intimior consensus inde non male adstruitur, adeoque in plethoricis præsertim subjectis in mensium obstructione quin & aliis quibusdam morbis mulierum, non poterit non summè conducere Venæsectio, quæ in pede instituitur.

XCVII.

Nicotiana fumus alvum movens.

CUM nuper quodam alvo pertinaciter obstructa laborante, aliquot amici eundem visitassent, uti fieri solet, singuli quidem aliquod remedium commendarunt, inter quæ facile parabilis nomen præ reliquis mereri mihi quidem videbatur illud, quod adstans quædam mulier commendabat, dum nempe cerevisiæ nicotianæ fumum insufflare jussit, & hanc potam certo alvum moturam, sancte testata fuit; licet vero & fidem invenerit, dum vel ipsam nicotianam comestam purgantes interdum exferere vires constat, & tyrones adhuc in arte fumum Tabacci ore sugendi, si illum non tam ore emittant quam deglutiant, sæpe insigni sua molestia experiuntur, dum inde per superius & inferius guttur multum sæpe purgantur, an tamen & inter tuta semper referri possit, merito dubitatur, cum vehemens sit, vomitumque sæpius itidem excitet, quem in pluribus alvi obstructionibus non tam movere quam inhibere & impedire opus habemus; imprimis vero non tam tenuioris constitutionis quam robustis & quadratis hominibus hujus remedii usum concedes.

XCVIII.

Hydrops sanabilis.

MANE quædam rustica urinam attulit, Patris sui esse interferens, utque ei consilio adsum, rogans, cruda existente eadem de Ventriculo affecto imprimis cogitavi, & hinc de hujus malis interrogare cœpi, at ea respondente, illum non tam de ullo alio malo queri, quam quod hinc inde toto corpore intumescat, & ante aliquot dies quidem hic tumor aliquoties iterum dissipatus fuerit, jam vero continuo partes, quas semel occupavit, distendat, quæ ad hunc præsertim morbum spectant expiscari cœpi, hincque certior factus, ipsum jam per aliquot hebdomadas male se habere, pallefcere, diffi-

culter quidem incedere, non vero simul & respirare, alvum quotidie adhuc deponere, sitim facile sedare posse, at tumorem semper incrementum sumere, Aqua intercute eum quidem laborare statui, at tali, quæ vel Celso jam teste, haud ita difficulter curari possit, modo ea, quæ conveniunt, adhibeantur remedia, & decentem sui curam gerat ager; Potum ergo, Aquam Bacc. Juniper. viribus mediante coctione inpragnatam esse jussi, medicamentum vero ex Limat. ♂ & pulv. Rad. Jalapp. res. n. præcipue constans præscripsi: quo sicuti Dei gratia plures alios curatos memini, ita & hunc non frustra usurum, modo & reliqua observanda observet, spero.

X C I X.

Pnthisis mensium diuturnam obstructionem subsequens.

Post meridiem me accedere duo rustici Bavari itidem urinam monstrantes, quam Uxoris suæ esse, alter eorum asseruit, tinctior vero hujus color, quodque simul minus clara extitit, mihi statim gravioris mali suspicionem iniecit, cumque ipsimet me non interrogante mensium obstructorum mentionem fecissent, simulque quod difficulter admodum respiret, indicassent, quod & hic hydrops subsit, ariolatus fui; at cum omnem tumorem abesse retulissent, solumque ut mensibus obstructis remedia opponam ursissent, jam me accinxit ad scribendam formulam ex parte præcipue constantem, at dum calamum arripio, maritus interrogat, quid mihi de sputo, quod purulentum in magna quantitate rejiciat, videatur? annon menses sint, qui sic corrupti per has partes exitum quærant? dumque eo ipso me movet, ut jam in alia, quæ phthisin comitari solent, symptomata inquisiverim, sicque certior reddor, illam toto corpore consumi, interdum de calore totius valde molesto queri, & sudoribus viribus præsertim insidiantibus divexari, jamq; de hoc malo eo minus dubitavi, quo certiora hæc ejusdem esse signa solent, cumque jam per quinque & quod excurrit hebdomadas ægotam lectum relinquere non potuisse, subjunxisset, pessima quæque metuenda prædixi, ne tamen omnino derelineretur, Electuar. conveniens eidem præscripsi: Non vero tam menses movendos esse in ejuscemodi subjectis, quam primario morbo occurrendum, cum sæpius in iisdem non tam abundet, quam deficiat sanguis, experientissimorum medicorum est sententia: quin an talis phthisis revera curari possit, ego quidem totus dubito.

C.

Capitis dolor brevi curatus.

Vir quidam in dignitate publica constitutus, dum muneri suo sedulo præest, inde catarrhum primo & hinc dolorem capitis oculi præsertim sinistri regio-

regionem occupantem contrahit, qui tantus fuit, ut & oculus ipse inde rubuerit, & per illud tempus vix ulli labori præesse potuerit, parvi tamen eundem in principio vel ideo habuit, quia quotidie quidem horis matutinis rediit hic dolor, at post meridiem sic remisit, ut ejusdem nec minimum quidem vestigium superfuerit, at cum tandem semper diutius instaret, & hinc ferme ægrotum prosterneret, me propterea in consilium vocavit, statimque narravit, se olim Argentorati simili prorsus malo aliquamdiu laborasse, sicque inde debilitatum fuisse, ut studiis vacare vix ac ne vix quidem potuerit, tumque celebrem quendam ibi medicum se propterea in consilium adhibuisse, huncque non solum in temporibus vesicas excitasse, sed sanguinem quoque è pede in non ita exigua quantitate subtraxisse, & inde non solum malum illico cessasse, verum & interea, viginti jam annis elapsis, se ab illo penitus immunem vixisse, ut itaque iterentur hæc remedia, se quidem consultum ducere, quid tamen mihi de iisdem videatur? ut indicem, simul rogavit; & ego mali fomitem non tam in ipsa parte affecta ac humorum massa quærendum esse ratus, tam generosis præsiidiis nondum esse opus judicavi, hincque potius medicamenta quædam interna, quæ aliàs jam, me in talibus morbis periodicis proficua invenisse, alibi legisti, commendavi, quæ sine dubio frustra in usum non ducet: Sicuti vero cura descripta omnino notatu digna est, & interdum sine dubio locum habet, ita quod morbi præsertim periodici vel post plures annos interdum redeant, hac observatione confirmatur.

C1.

Epilepsia rationem plane evertens.

AB hoc domum rediens brevi post vocatus fui, ad ægrotam quandam, apud quam plures adstantes inveni, quæ, cum quibus opus esse crederam, ordinassem, varia me interrogarunt, tandemque, quædam ex iisdem recensuit, se jam per plusculos annos alere filium nunc quadragenaria majorem, huic epilepsiam, qua gravissima laboret, adeo rationis usum evertisse, ut ejus nec minimum quidem restet indicium, non solum enim nil quicquam eum proferre, quod percipi posset, sed & nudum absque omni pudore, jacere, lectumque commaculare, & plura alia tanti sui mali indicia tantum non quotidie edere, & hoc quidem malum post trigessimum demum ætatis annum eundem contraxisse, nec ullam ejusdem causam procatarteticam se nosse, quam quod aliquoties à magistro, qui duriuscule eundem tractaverit, in caput quoque percussus fuerit; Et sane hæc nobilissima sensuum arx non semper impune fert, si quovis modo duriuscule tractetur, ut ergo imprimis capiti parcant, qui ut verberibus excipiant sibi subjectos, opus habent, non injuste monen-

tur, quantum vero & quam atrox sit malum Epilepsia vel ex modo narratis abunde patet.

CII.

Febris diuturna iteratis vomitoriis cedens.

Vir quidam in equestri dignitate constitutus, Italus, cum in bello, quod nuper Veneti cum Turcis gesserunt, variis conflictibus atque obsidionibus interfuisset, tandem, ut ab hoste vix læsus fuerit, fructus tamen belli minus expectatos persensit, dum primo quidem febre maligna cum parotide, hinc eadem tertiana intermittente duplici, & tandem quoque continua per novem & quod excurrit menses laboravit, indeque primo quidem toto corpore consumtus fuit, hinc vero abdomine adeo intumuit, ut de hydrope instante nemo dubitaverit, jamque ipsimet nec minima quidem convalescentiæ spes vel ideo superfuit, quia & ipsi medici, quorum aliquot consuluit, pessima quæque prædixerunt; accessit vero eundem præter alios Medicus quidam Germanus, & ex Antimonio paratum medicamentum emeticum, pluribus laudibus extulit, à quo pluribus tum adhuc in Italia exoso admodum & suspecto medicamento, licet in principio abhorruerit, monitus item, ne tali remedio fidat, à supremo suo Duce fuerit, quoniam tamen mori maluit, quam diutius cum tam variis morbis conflictari, tandem desperandus illud in usum duxit, licetque vehementem admodum exseruerit operationem, quia tamen levamen quoddam attulit, ter adhuc iteravit, sicque Dei gratia à febre penitus liberatus fuit; at restitit abdominis tumor & cum eo hydropis haud injustus metus, hincque gaudium de profligata febre non erat perfectum, ut autem tale redderetur, idem medicus omnem lapidem movit, scopumque suum Vino medicato purgante Dei gratia obtinuit: Viscera nempe in hoc bene adhuc erant constituta, indeque materia peccante & fomite febrili per vices educis, humores vias suas eo, quo olim modo remetiri cœperunt, malaque inde inducta cesserunt; disces autem inde, in febribus, quæ erroribus diætæ præcipue ortum suum debent, utut jam diu institerint, frustra tamen vix adhiberi Emetica, quin interdum sic sat tuto aliquoties iterari, ubi tamen, ut cautum se gerat medicus, omnino opus est.

CIII.

Calculus Cerebri.

Hic ipse Per Illustris Eques Florentia oriundus, cum nuper Medicorum ibi celebrium mentio fieret, uti inter hos Franciscum Redi numerandum esse, nullum est dubium, ita de eodem retulit, quod, cum ante aliquot annos in causam mortis ejusdem cultro anatomico inquisitum fuerit, calculos in ipso

cerebro

cerebro repererint, qui huic operæ tum præfuerint, licet autem diligenter in morbum antecedentem inquisiverim, de hoc tamen nil plane referre potuit, at utut alii forsan jam retulerint aut sint relaturi, ut tamen pluribus & hoc modo innotescat, non profus abs re futurum judicavi; Curiosissimo dum vixit, Viro post mortem etiam curiosis curiosam meditandi occasionem supeditante.

CIV.

Variolæ appetitum non semper prosternunt.

Puer quidam sex vel septem annorum, cum aliquamdiu Dei gratia optime valuisset, subito de malis illis, quæ variolas antecedere solent, queri cœpit, quas & successuras eo magis credidi, quoniam tum plures hic loci hoc malo decumbebant, nec vel minimum hujus rei mihi superfuisset dubium, nisi puer simul appetitu tantum polluisset; ut nisi plus cibi tantum tamen quantum vel sanissimus ingesserit, cum plerisque aliis hic nisi omnino deficiat, imminutus tamen & parvus admodum restet; verum enim verò sicuti sub hoc tam bono appetitu variolæ nihilominus hinc inde eruperunt, ita is nec iisdem præsentibus vel minimum imminutus fuit, sed puer cibus vix ac ne vix quidem exlatiari potuit, cum præsertim ego serio interdixissem, ne nimium cibi illi suggereretur; merito enim suspectus est appetitus auctior in illis præsertim morbis, in quibus plerumque aliàs prosternitur, sique illi satisfiat, vires quæ in morbo depellendo requiruntur, in cibum coquendum insumtæ utrique labori non sufficiunt, sicque succumbunt, & identidem morbus letalis evadit, qui servata diæta facile curari potuisset. Sicuti vero hic puer, dum nihilominus Cibus ipsi subtractus fuit, Dei gratia convaluit, ita qui idem & aliis suaferit, longe certius scopum suum obtinebit, quam quando ægroti petitis satisfecerit.

CV.

Variolæ & morbilli in eadem domo diversos invadentes.

DUm hujus de Variolis observationis sehedæ meæ me memorem reddunt, eadem mihi refricant memoriam sequentium: Sub illud ipsum nempe tempus Mercator quidam me vocavit, ut adstarem filiolis suis de iis malis querentibus, quæ tum morbillorum tum variolarum solent esse prodromi, quæ licet interdum aliquantum à se invicem differant, non raro tamen sic inter se conveniunt, ut vel experientissimus medicus certi quid prædicere vix sustineat, de quo tamen non multum est sollicitus, cum iisdem medicamentis ambo hi morbi opus habeant, nec nocere possit, si eadem plane quæ in mor-

billis in variolis etiam commendentur remedia; & hisce ergo, cum præsertim nullum symptoma urgeret, ea præscripsi medicamenta, quæ aliàs in promovendis his malis proficua reperi; pulverem nempe ex Antim. diaphor. & C. C. Phil. calc. præsertim constantem, & ecce! biduo elapso binos ex his Variolis, binos vero morbillis laborare sic constitit, ut nullum superfuerit dubium; cumque convaluissent, nec qui morbillis laborarunt, variolas contraxerunt, nec qui his decubuerant illis correpti fuerunt; patet autem ex dictis, quod prudens medicus iudicium de his malis tam diu suspendere debeat, donec ipse eventus, quale propriè sit, docuerit, nisi falsa prædicere malit.

CVI.

Alvi obstructio in Gravida.

Fœmina quædam non prorsus ignobilis, tenerioris constitutionis, jam per aliquot annos gravida præsertim alvum adeo obstructam habet, ut, nisi medicamentis utatur, raro admodum eandem deponat, hincque varia propterea jam per bene longum temporis spatium in usum duxit, licetque nullum fere remedium fuerit, quod in principio voto ejusdem non satisfecisset, quotiescunque tamen unum alterumve diutius continuavit, illud postmodum frustra omnino sumsit, & ut de alio sollicita fuerit, opus habuit, unde post plurimum aliorum consilia, tandem meo quoque usa fuit; jamque hostem hunc se devicisse credidit, cum post usum Elix. Aper. Clauderi à me commendati per aliquot menses alvus, uti quidem debebat officio suo respondisset; at cum post hæc & quidem in Itinere denuo concepisset, quam diligenter quoque Elixir hoc sumserit, vix tamen alvum aperire eodem ulterius potuit, unde nihilominus per litteras nunc, ut aliud consilium suggererem, petiit, ubi quidem Passul. min. Lax. commendavi, quas quippe in simili casu quibusdam egregie profuisse memini, si vero & hæ non sufficerent, aut idem cum aliis hætenus adhibitis medicamentis subirent fatum, Clysteres aliis remediis anteferendos esse, judicavi; non potest siquidem non viribus tum matris, tum foetus insidiari semper continuatus laxantium usus, si præsertim interdum opus fuerit, ut & purgantia quædam admisceantur, ubi contra Clysteres mitiores vix noxam inferent.

CVII.

Animi deliquium in puerpera.

Matrona quædam propinqua mihi cognatione conjuncta cum filiolarum edidisset, quæ vix tribus elapsis hebdomadis abscessu insigni in natibus laboravit, & hujus apertioni propius adstitisset, seu miserta filiolarum, seu abhorrens ab ejuscemodi operationibus subito tam male se habere cœpit, ut fe-

re in terram prolapsa fuisset, nisi filia natu major hoc observans eam monuisset, ut in lectum se conferat; quod cum difficulter præstitisset, per aliquod temporis spatium vires vix denuo colligere potuit, & tum visu tum auditu se aliquamdiu caruisse, testata fuit; quin me propterea vocavit, cum vero me accedente vires jam collegisset, ceteraque Dei gratia sat bene se haberet, medicamento non esse opus judicavi, nec quoque nisi quod lassitudo quædam successerit, aliud inde malum subsecutum fuit: Uti vero puerperæ præ aliis animi deliquiis sunt obnoxia, ita quæ in iis causandis vel minimum conferre possunt, sedulo vitent, cum interdum & graviora mala post se trahere soleant.

CVIII.

Convulsiones subito invadentes.

NUdius tertius vocatus fui ad mercatoris cujusdam filiulam semestrem cetera bono corporis habitu præditam, & hinc pro sana habitam, licet sæpius integras noctes ejulando consumserit, raroque nisi gestata quieverit, non tam quidem hujus mali ergo, quod quippe pro malo medicinam requirente non agnoverunt, quam quia, cum mater eandem electo sustulisset, cum paulo ante risisset, subito convulsionibus tam vehementibus correpta fuit, ut iisdem sensuum primariorum imprimis organis insidiantibus eandem fere pro mortua habuerit, unde & ut quamprimum fieri posset, accurrerem, per ancillam eo magis urserunt; nec defui ego petito, sed illico accessi, at puellam jam in paululum meliori statu reperi, ad se siquidem sic redierat, ut nunc continuis clamoribus revera convulsi vi quidalentibus vitæ quidem præsentis sufficientia ediderit signa, at parentes fere æque ac ante convulsivis aliis motibus perterrituerit, præcipi ego Liq. C. C. Succin. & Mixturam ex Aq. Epil. Puer, & Specif. Cephal. constantem, ut nempe hæc tum vehiculi loco esset, tum sæpius etiam præter hunc usum exhiberetur, quoniamq; medicina me adhuc præfente afferebatur, ipsemet liquoris guttas tres dicto modo eidem quasi infundo, quas & deglutiit, clamare tamen ante bihorium elapsum, non desit, quo elapso iterum convulsiones at non tam vehementes eandem torserunt, quæ continuatis his medicamentis postmodum Dei gratia omnino cessarunt; ut vero eo certius & in posterum ab iisdem immunis maneret, hæc ipsa medicamenta aliquamdiu adhuc continuare jussi: Non prorsus nihili vero esse habendos ejulatus infantum tam continuo instantes ex dictis facile colliges, sine dubio enim in hac puella humores acriores qui prius alibi dolores concitaverant, nunc convulsivorum motuum auctores extitere, utut & dentitionem instantem non prorsus nil contulisse, vix dubitem.

CIX.

Aurium ulcera in pueris.

Tinctor quidam honestus filiorum suorum amantissimus, hinc etiam eo majorem sanitatis illorum curam gessit, & cum in uno illorum mater pus in non exigua quantitate ex aure dextra profluens notasset, me statim propterea consuluit; sicuti vero vel puris copia de materia peccantis abundantia abunde testata fuit, ita ut hæc quantum fieri potest, imminueretur, bis terve purgans præmissi, & hinc Ol. Amygd. amarat. express. cui Bals. Peruvian. immisceri curaveram, mediante bombace parti affectæ applicare jussi, quod remedium Dei gratia tantum profuit, ut haud ita diu post puerulus integre convaluerit: Haud ita difficulter nempe hæc ulcera, in pueris præcipue, quibus etiam sunt communia, curantur, nec frustra parentes qui illorum ergo sibi metuunt, solatio eriguntur, cum ego quidem eadem vel neglecta nullum unquam damnum intulisse meminerim.

CX.

Dolor ad os Sacrum.

Vir quidam quinquagēnarius, olim doloribus nephriticis valde tortus eo magis perterritus fuit, cum nuper post vehementiores animi motus iidem fere dolores reditum minarentur, noscens quippe quam difficulter primo ab iisdem liberatus fuerit; hincque brevi post me in consilium vocavit, cum vero in partem dolentem inquirenti non tam lumbos quam regionem ossis sacri digito quasi monstrasset, ventriculus non ita male se haberet, nec qua urinam ulla difficultas notaretur, pro nephriticis eos nunc non agnovi; sed quia quoque de reliquarum partium lassitudine minus consueta conquerebatur, à sanguine crassiore & hinc inde in corpore imprimis autem circa dictam partem in motu suo impedito hos dolores derivandos esse, judicavi, hincque præmissis Clystere, postquam nullum levamen notavit, pulveres sanguinem suæ nativæ constitutioni, & sic simul motui consueto restituentes præscripsi, post quorum usum lassitudo quidem remisit, at institit semper dolor circa os sacrum, unde jam partem affectam Spir. Rorismarini probe perfricare jussi, quod Dei gratia tantum sibi profuisse postmodum retulit, ut dolores inde penitus discussi fuerint, at hic ipse spiritus forte fortuna ad partes genitales dispersus in iisdem prurimum atque ardorem quendam excitavit; cetera vero quam bene subinde internis medicamentis externa quoque jungantur, hæc observatio confirmat.

CXI.

Oris sui Dominus.

VIr quidam peregrinus, jam diu inflatione abdominis laborans, & hinc à tympanitide sibi metuens, vitæ vero amantissimus ut eo certius hoc malum averteret, imprimis diætam quoque strictam admodum servavit, & vix tantum comedit, quantum corpori alendo requiritur, quod cum non solum laudarem, sed & admirarer, cum pauci sint, qui sic ad diætæ regulas vivunt, is quidem respondit, ego sum Dominus oris mei, nec ei unquam tam quod desiderat & appetit, quam quod reliquo etiam corpori prodest, suggero; hac in sententia sicut ipsum confirmavi, ita omnino optandum esset, ut plures tales oris sui Domini reperirentur, non solum enim sic multi morbi feliciter averterentur, sed & iidem jam præsentés longe facilius curarentur, quantum enim fastidii genuinis medicis vel solum os, cui habenæ laxantur, faceßat, non nisi parum expertum latere potest.

CXII.

Calculus Saccharum Candi præsentans.

VIr quidam multis in Rempublicam meritis insignis, plethoricorum, modo his locus adhuc aliquis concedatur, uti quidem optimo jure concedi posse videtur, classi merito inferendus, hætenus quidem Venæsectione bis in anno instituta tam bene sibi Dei gratia consuluit, ut à gravioribus morbis immunis omnino vixerit, nisi enim, quod furunculi aliquoties in pedibus suborti fuerunt, & interdum difficilius respiravit, nunquam habuit, de quo conquestus fuisset; nec vero hæc ipsa mala tanti fecit, ut ipsi vel minimum injecissent metum; at cum nuper sæpius ad urinam excernendam stimularetur, & hujus ergo à somno alias sat profundo excitaretur, quin & tenesmum notaret, horum malorum causam in viribus deficientibus quærens, ætate nondum adeo proventus non parum tristabatur, & hinc me quoque consulebat, ubi ego quidem causam non tam in virium defectu, quam sero acriore quærendam esse judicavi, & hinc ad hoc corrigendum oculos cancri præsertim commendavi, quibus aliquoties in usum ductis calculum excrevit, quam dicta mala excitasse sicut ipsemet minime dubitavit, ita & mihi monstravit, ubi cum propius & ad lumen eum inspexissem, Saccharum Candi rubrum sic æquavit, ut vix ovo ovum similius existere possit, tum colore nempe, tum pelluciditate, tum & duritie, nec tam pro calculo, quam tali Saccharo dictorum ignarus eundem habuisset; sicuti vero propterea præsertim me vocavit, ut, quomodo in posterum novorum talium hostium proventus impediri posset, indicarem, ita Rob Juniperinum, à baccis nauseam quandam alenti commendavi,

mendavi, ex quo fructu nempe petita remedia in hujus mali principio imprimis raro frustra adhibentur.

CXIII.

Cardialgia graviorum malorum metum injiciens.

SAcerdos quidam jam diu inter hypochondriacos locum inveniens, cum nusper aliquoties concionatus fuisset, & iræ quoque indulgisset, Cardialgia inde correptus nullus dubitavit, aut abscessum circa has partes colligi, aut quandam excrescentiam, quæ de novo tolli non possit, subesse, hincque me propterea ipsemet adiit, & ut consilium suggeram, sollicitè petiit; ubi cum in quævis sedulo indagassem, non tam dicta mala dolorem in præcordiis, de quo nunc gravante nunc urente queratur, quam humores acres biliosos ad os ventriculi sinistrum delatos concitare, judicavi, ipsumque cetera Dei gratia sic sat bene valentem bono animo esse jussi, cum hæc mala inter insanabilia minime sint numeranda, sed medicamentis convenientibus non ita difficulter cedant, qualia propterea eidem præscripsi, martiata nempe, & ea ad petitum ejusdem in Pilulari forma, quibus quippe in corrigendis ejuscemodi humoribus alia palmam non ita facile præripient.

CXIV.

Embryo sesquimestris.

MATRONA quædam honesta aliquot jam liberorum mater, cum post ultimum puerperium per quinque fere menses mensibus nunquam laborasset, inde, ut ut quædam conceptionis signa in se notarit, de eadem tamen magis ac aliàs dubia fuit, & hinc eventum anxie expectavit; accidit vero, dum filiolus, cujus nuperrime historiam dedi, convulsionibus tam subito correptus fuit, quod hoc tantum eandem perterruit, ut brevi post nullo omnino præcedente quidem dolore, at comitè insigni sanguinis profusione massam ex utero rejecerit, in qua quid latitaret, ut certior fieret, me vocavit, propius ergo inspicienti statim oculis obversa fuit vesicula tenuis pellucida, aqua clara repleta, ovum gallinaceum magnitudine fere æquans, & in massam carneam appendentem dimidia sui parte se recondens, à qua dum vesiculam sic sat caute separare tento, hæc in medio rumpitur, & aquæ dimidia fere pars profunditur; jamque magis in oculos incurrit embryo funiculo suo umbilicali à dicta massa, quæ exinde secundinæ nomen sibi vindicavit, & magnitudine pugnum virilem fere superavit, pendens, quem haud ita difficulter rescisso funiculo in lucem protraxi, cui totus expositus licet longitudine vix dimidium digitum minimum æquarit, tam perfecte tamen omnes jam partes dignosci à se invicem poterant, ut adstantes, quibus monstrabam, sat demirari non potuerint,

rint , & oculi enim & nares , & os , & aures , & præter has capitis partes artus quoque, horumque digiti, quin, quod, si supervixisset, olim in virum fuisset evasurus, vel nudis oculis patebat, utut tum ex Matris computo tum ipsa ejusdem parvitate sic lat constiterit, illum ætate sesquimestri multo majorem non esse: Sicuti vero ex dictis quædam confirmantur, quæ foetus in utero historiam spectant, magnitudo nempe secundinæ notatu digna, quæ quippe ipsum foetum una cum vesicula in cujus fundo latitavit, ter magnitudine superavit, claritas item & copia aquarum, quas vel hæ qualitates excrementorum numero eximunt, quin & longe majus ipso Embryone spatium occupantes idem testantur, & quæ forsitan sunt plura alia, ita quam sollicitæ esse debeant mulierculæ, prægnantes præsertim, ut animi affectus nimios avertant, eadem hæc observatio docet.

CXV.

Crystallus vertiginosum juvans.

Vertiginis apud quandam Illustrem Matronam dum hoc ipso die mentio fiebat, ea retulit, se nosse virum quendam, qui hoc malo tam graviter laborarit, ut vix incedere ulterius solus potuerit, quod, quoniam ipsum in munere suo perficiendo non parum impedierit, se commoverit, ut de remedio conveniente cogitarit, commode autem in mentem sibi venisse lapidem, quem appensum pro vertiginis antidoto certa haberi, jam sæpius audiverit, & hunc se huic viro mutuo dedisse, qui eum cum reddiderit, sancte testatus fuerit ab illo tempore, quo eum de collo gestarit, se à vertigine plane immunem vixisse; lapidem postmodum eadem monstrante, eum Crystallum inveni, quam in hoc malo commendari jam puer audiveram, sat tutum sane remedium, quod nisi juverit, nullum tamen unquam damnium inferet.

CXVI.

Guttam rosaceam curatam sequentia mala.

Mercatoris cujusdam Uxor juvencula, & formæ adhuc studiosa, scorbutici tamen quid in massa sanguinea alens, cum primo quidem hæc labes ori præsertim & linguæ insidiata fuisset, utut medicamenta eidem opposuerit, non tamen tam sollicita de eadem fuit, ut ea, quæ requiritur, diligentia eadem continuasset, unde paulatim & in ipsam faciem se diffudit, ibique pustulas illas, quæ sub guttæ rosacæ nomine veniunt, in tanta copia excitavit, ipsamque elegantissimæ prius formæ sic deformavit, ut mirum quantum à se ipsa distulerit, quo magis autem ei forma semper curæ cordique fuit, eo magis etiam in remedia huic malo opponenda inquisivit, & hinc eorum etiam quam plurima in usum duxit, at omnia omnino eadem, id est, minus fa-

vente fortuna, dum tum post interna tum externa remedia sedulo & sæpe fat diu in usum ducta malum non tam mitigatum quam indies auctum fuit; licet vero post quædam externa medicamenta tam male se habuerit, ut aliquoties serio secum constituerit, se in posterum nemini fisuram, semper tamen amor & studium formæ hanc quoque intentionem vicit, & quamprimum novum quoddam remedium commendabatur, illud quoque tentare ausa fuit, & hinc cum haud ita pridem opifex quidam accessisset, qui hoc malo se olim itidem laborasse asseruit, & perfecte se restitutum fuisse, ipsa facie ab omni prorsus labe immuni probavit, huic statim aures præbuit, licetque curam difficillimam fore, prædixerit, patienter tamen se quævis laturam, modo ab hoc malo liberetur, animum obfirmavit; liquorem itaque acerrimum & tantos dolores inferentem, ut aliquoties pene insaniam induxisset, per aliquot hebdomadas parti effectæ illevit, tandemque scopum suum quidem obtinuit, quod nempe pustulæ illæ tantum non omnes omnino consumptæ fuere, & cutis sic quasi consolidabatur, ut jam absque dolore hunc ipsum liquorem illinere potuerit; at quo magis cessit hoc malum, eo magis constare incepit, particulas sanguinis acriores, quæ olim hic separatæ fuere, eidem nunc denuo confundi, dum non solum mensium fluxum aliàs ordinarium inhibuerunt, (quod & alteri cuidam, quæ eodem tempore, eadem de causa eandem curam adhibuerat, contigisse, illa retulit,) sed & calorem quendam accenderunt, tam urentem & molestum, ut præ eo somnum capere vix potuerit, hincque me denuo vocare opus habuerit; ubi, cum accessissem, ipsemet quidem miratus fui, faciem tantum non penitus pristino nitori restitutam, at ne mala adhuc graviora subsequantur, omnino curandum, simul judicavi, & hinc medicamenta huc spectantia præscripsi, quæ qua fortuna in usum duxerit, forsan olim indicabitur: Interea certum est, quod si medicus talia suaderet, tam sedulo ejusdem mandata nemo exequeretur, unde vix mirum est, quod nonnunquam empirici præstant, quod medici vix possunt, qui nempe, mala quæ inde suboriri possunt, noscentes, talia medicamenta suadere non audent, nec sane nisi rarissime ab iisdem suasa adhiberentur.

CXVII.

Vomitus à potu mutato.

PRæceptoris cujusdam solertissimi filiulus, unicus, nondum trimestris, utut post partum statim minus bene se habuerit, brevi tamen convaluit, & hinc parentum spem per quasdam hebdomadas sic satis erexit, tam diu nempe, quamdiu mammas mater eidem præbuit, at cum nescio qua de causa has ipsi subtraxisset, & lacti cerevisiam Sacchar. Cand. edulcoratam substituisset, ab illo tempore iterum pejus se habere cœpit, dum non solum magis inquietus exitit,

titit, sed & vomitu quævis assumpta inprimis autem hunc potum novum rejecit; unde ego consultus fui, cumque prius interrogassem, quo potu filiolarum ablactatæ nunc sat feliciter educatæ usæ fuerint? & mater aquam nominasset, cur hanc ipsam filiolo non dedisset? quærendo institi, causamque illa adducente vires pueri, ut nempe his cerevisia pota eo melius consuleretur, scopum sic non obtentum iri, judicavi, si enim vel maxime cerevisia eidem sufficeret, quomodo tamen non retenta hoc præstabit? at ipsam cerevisiam hos vomitus excitasse, cum non solum facile in ventriculo acescat, sed & Saccharo magis corrumpatur quam corrigatur, nullus dubitans, hanc ipsam plane seponere & illi Aquam Carn. Cydon. sic. & sem. Anis. alteratam substituere jussi, simulque ventriculum roborans medicamentum præscripsi, quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut, cum aliquot diebus post mater Uxorem meam visitasset, ipsa retulerit, filiolum suum Dei gratia jam optime valere, vomitusque mutato denuo potu illico cessasse: Vix vero qui liberos tenerioris inprimis constitutionis amat, in tam tenella ætate cerevisiam illis exhibebit, cum aquam coctam longe melius ferant, nec hæc multum nocere possit, licet merito lac maternum quibusvis aliis potibus præferatur.

CXVIII.

Hydrops Vini generosi potui cedens.

Hydrops metum non ita exiguum in pectore alentem Italum quendam dum nuper visitavi, & de potu quoque, urina, quam parciolem excernebat, nos sollicitos esse juberet, cerevisia nempe, quam fuscam nominant, quam hætenus biberat, ut ea & Baccis Juniperi alterata fuerit, ejusdem fluxum minimum juvante, Vinum ego diureticum, cui quippe à teneris assuetus fuerat, commendavi, nisi que hoc siti levandæ sufficeret, aut aqua diluere, aut & Decoctum conveniens juxta illud in usum ducere jussi, nec ipsi displicuit vinum, sed potius narravit, se meminisse, quod cum Neapoli degerit, quod medicus ibi celeberrimus Leonardus de Capua aliquot hydropicos restituerit, quibus ut reliquo omni potu interdixerit, ita vinum illud, quod Lacrymas Christi ob excellentiam at minus bene nominant, in certa quodam quantitate laudavit: Et sane vinum præsertim generosum & diureticum hydropicos quosdam juvare posse, nullum est dubium, at non omnes, unde, nisi medicus expertus suaserit, vix huic remedio tuto fidetur.

CXIX.

Spiritus Vini puero diu noxius.

Juvenis quidam studiosus, cum quorundam malorum bili ortum debentium ergo me consulisset, adstans quidam ejusdem amicus, ut medico, quæ-

cunque ipsi olim quoque contigere, innotescant, consultum ducens, retulit, illi puero adhuc octo annorum à quibusdam pravis nec ita fidis Sociis Spiritum Vini in ea quantitate suggestum fuisse, quæ non solum ipsi aliquamdiu rationis usum penitus everterit, verum & postmodum tam diu noxia extiterit, ut per quatuor integros annos hujus erroris quædam indicia superfuerint, dum non solum per integrum hoc temporis spatium tussicula sicca valde molesta laborarit, verum & nutritionis opus ut olim non successerit, unde tandem medicum propterea consulere coactus, non nisi per integrum annum adhibitis & in usum ductis variis pristinæ sanitati restitutus fuerit, sic etiam illum abhorruisse ab hoc sibi tam noxio potu, ut per plusculos annos ejusdem nec guttam quidem deglutierit; utut vero nunc, cum mala, quibus laboraverit, ab ira producta fuerint, hæc narrata nec indicantia nec contraindicantia suggesterint, ut tamen hic producantur, digna visa fuere; ut nempe pueri eo magis sedulo à tali potu arceantur, qui tot post se noxas facile trahit, cumque a se jam & juveni noxium eundem describerim, eo citius credes, puero longe tenuioris constitutionis non minus noxium extitisse.

CXX.

Numerum Pilularum imparem desiderans.

Doloribus hæmorrhoidalium vasorum obstructioni & intumescentiæ ortum suum debentibus jam per aliquot dies tam graviter afficiebatur Matrona quædama pinguis, ut per omne hoc tempus vix unquam somnum capere potuerit, indeque, cum alvus aperta esset, me commovit, ut Theriacæ cœlest. grana quatuor in totidem Pilulis sub noctem sumenda præscriperim, ut nempe iisdem somnus quasi revocaretur; has cum è pharmacopolio peti curasset, & tot quidem quot ego præscriperam Pilulæ afferrentur, ea, præconcepta opinione, Pilul. non nisi in numero impari sumi, falsa, formulam minus recte paratam fuisse sic credidit, ut iterare illam jusserit, tumque demum, cum denuo quatuor Pilulæ apportatæ fuissent, illas nec quidem absque metu sumserit; quem mihi sequenti die redeunti statim retulit, & serio interrogavit, an quatuor solum Pilulas præscriperim? quod cum adfirmassem, valde mirata fuit, quod à consuetudine, quæ tam diu jam invaluit, recedam: at sicuti ipsi demonstravi, superstitionem esse, si in numero vel minimum quærat auxilium, ita vel ideo, ut magis hominum menti eximatur hæc superstitio, sæpius in pari quam impari numero pilulas præscribere soleo.

CXXI.

Pruritus post balneum.

VIdua quædam fere quinquagenaria, cum ante annum & quod excurrit, crus sinistrum fregisset, nescio cujus suasu, hoc anno, ut sanatum hoc magis confortaret, balneo à quibusdam nostratium non parum commendato, quod à situ ad murum nomen accepit, usa fuit, & eo quidem, uti tota credidit scopum suum sic obtinuit, ut fracti cruris vix ullum superfuerit indicium, at pruritus quoque ex illo contraxit, indies magis molestum, cum præfertim nocte sic augetur, ut eam aliquoties insomnem traxerit, unde cum hic remediis notioribus non cederet, me consuluit, ubi quidem, si tempus admisisset, statim suasissem, ut balneum iteret, cum diuturna jam experientia docuerit, balneis excitatum pruritus iisdem etiam tutissime sanari, hincque raro à balneis dimittuntur aut & secedunt, qui pruritu in iisdem corripiuntur, antequam hic ipse iterum cessavit; non parum tamen in eodem excitando conferre, si aqua calidior ac quidem requiritur, adhibeatur, aliquoties notavi, hincque balneo usuros semper ne nimis calido eodem utantur, moneo; at tempore hoc ad balneum minus apto existente Antimoniatum quoddam medicamentum ipsi commendavi, quod pruritus quidem aliquantum mitigavit, at non in totum sustulit; & sane sæpiuscule jam observavi, hoc malum quam leve quoque pareat, sæpe sat diu vix in totum abigi posse, nec remedia tum cito juvare ac quidem medicus sperat, ægrotusque exoptat, qui tamen sæpe ipsemet in causa est, dum diætam, qua forsitan pruritus excitavit, ut mutet, vix ac ne vix quidem sibi persuaderi patitur.

CXXII.

Tonsillæ debito majores.

SCribæ cujusdam filiola, quinque, quantum memini annorum, cum jam diu difficulter respirasset, & aliquot medicamenta frustra omnino adhibuisset, cetera lana Parentibus suspicionem dedit, ne partium respirationi dicatarum conformatio minus bene habeat, indeque cum & ego consensissem, cum tale vitium vix corrigi possit, non tam multis remediis vexare filiolum, quam patienter ferre hoc malum secum constituerunt; donec tandem & loquelæ defectum quendam observarunt, qui illos adegit, ut Chirurgum rogaverint, ut fauces inspiciat, & si quid peregrini forsitan in iisdem deprehendat, indicet, cui petito satisfaciens tonsillas debito majores invenit, quoniam vero simul monuit, ne malum hoc negligenter, cum corrumpi facile possint, & hinc graviora subsequi mala, matrem commovit, ut illico post eum recedentem me adierit, filiolumque, quam secum ducebat, ut inspicerem, sedulo roga-

rit, ubi cum inspexissem tonsillas, illas debito quidem majores inveni, at sicuti minus dolentes, ita nec inflammatas, unde omnem à corruptione vel etiam alio malo metum ejusdem animo exemi; me novisse quendam (cujus historiam alibi dedi) tonsillas longe majores nactum, cui tamen haud ita multum molestiæ fecerint, in fidem rei adducens; ut tamen incrementum illarum quantum fieri posset, impediretur, præter gargarismum convenientem suffumigium commendavi; sunt nempe hæ partes in humidioris constitutionis pueris sæpius debito majores, quæ tamen magnitudo nisi sponte imminuatur, rarissime noxia esse solet, unde & raro ad medicos defertur.

CXXIII.

Animi deliquium abortum subsequens.

MATRONA illa cujus Embryonem ante tempus editum nuper descripsi, in principio quidem vix habuit de quo conquerretur, unde & statim quibusdam negotiis domesticis denuo præfuit, nec nisi à me serio monita in lecto detineri potuisset; quantum tamen hoc opus habuerit, non ita diu post non absque terrore experta fuit, cum enim tertio die massam quandam membranaceam per uterum excrevisset, juxtaque semper non ita parum sanguinis per easdem vias profunderet, die fere post abortum septimo, in animi deliquium incidit, à quo difficillime excitari denuo potuit; unde me eo impensius rogarunt, ut quantocyus accederem, nec defui ego petito, & illico accedens ipsam tum debilem inveni, ut, sicuti facies Hippocratica nominari meruit, ita difficillima juxta loquela pessimorum quorumque metum mihi injecerit; quem tamen brevi exemit pulsus exploratus sic sat constans, nec vel minimum cum dictis indiciis respondens, ab utero itaque inprimis derivans hanc virium oppressionem, huic in ordinem redigendo dicata remedia præscripsi, quæ cum in usum duxisset, brevi Dei gratia sic ad se rediit, ut jam periculum abesse, vel ipsi adstantes notaverint: Non parvi nempe habendos esse abortus, & plerumque plus negotii mulierculis facessere, quam vel difficiles partus, adeo verum est, ut in proverbium quasi abierit, ubi quidem si sub deliquiis sequentibus pulsus non mutetur, periculum non semper subesse, hæc observatio testis est.

CXXIV.

Ventriculi dolor vomitorio cedens.

ESSEDARIUS cujusdam præcipui Viri, triginta quinque annorum, dum sponsus aliquoties à sponsa sua convivio exceptus fuit, plusque cibi ac aliàs ingessit, & bis non sine fastidio quodam comedit, balneo quoque vix finito corpus aeri exposuit, inde tam male se habere cœpit, ut & lectum tenere opus habuerit,

habuerit, quod tamen per biduum nemini detexit, donec tandem per ancillas ad Illustrem Heram ejusdem delatum fuit, quæ ut post sumtam Tinct. Bezoarticam sudori vacet, jussit, nec pejus post hunc sudorem se habuit, non tamen tam bene, quin identidem adhuc de Cordis præsertim dolore conquestus fuisset; Ventriculo tamen hunc sat apte tribuens laudata hera succum Cyd. eidem exhibuit, post quem sumtum per bihorium fere tantum levamen sensit, ut jam se convaluisse crediderit, sed rediit malum, indeq; illa adhuc nocte, ut consilium suggeram, ego rogatus fui; & de cordis præsertim anxietate certior factus Pot. Alexipharm. bis per noctem sumendam ordinavi, quæ vero nec minimum quidem profuit, unde sequenti mane, ut eum visitarem, desiderarunt, non frustra, nam cum omnia diligenter explorassem, in Ventriculo latitantem saburram pravorum & crudorum humorum, doloris & anxietatis, de quibus querebatur, causam esse, sufficienter patuit, unde Emetico ipsum opus habere judicavi, quod exhibitum, cum multum admodum materiæ peccantis exturbasset, vespera sequenti sic omnia mala Dei gratia cessarunt, ut sequenti die nuptias celebrare potuerit: Modo nempe in tempore adhuc stabulans talis in primis viis materia evacuetur, sat gravia subinde mala averti possunt.

CXXV.

Fœtus mortui quedam indicia.

Fœmina quædam honesta, cum gravida aliquoties perterrefacta fuisset, motum fœtus consueto validiorem ab illo tempore percepit, & hinc magis quoque ac aliâs sibi metuit, nec prorsus frustra, cum enim tres adhuc hebdomadæ ad tempus partus restarent, nausea correpta, paulo post, quicquid in ventriculo continuerat, evomuit, vehementer etiam denuo territa fuit, dum ferme in terram lapsa fuisset, & brevi post dolores sensit non quidem partus, tam molestos tamen, ut obstetricem propterea vocari curaverit, quæ accedens cum aliquamdiu adstitisset, fœtusque nullum plane motum notasset, de hujus vita dubitare & hinc sollicita esse cœpit, ut medicus in consilium vocetur; ubi cum primo accessissem, pulsusque plane naturalem invenissem, spem quandam vivere adhuc fœtum, concepi, & hinc Potiunculam tum doloribus illis, qui partum minime promovebant, sopiendis, tum ipsi partui promovendo dicatam ex Specif. Ceph. D. M. & ☉. succin. Vol. præcipue constantem præscripsi, qua sumta dolores quidem aliquantum remiserunt, at non tam partus quam sanguinis ex utero profluvium subsequabatur, unde vires semper magis magisque opprimebantur, frigoreque quodam antecedente tam male se habebat, ut mortem jam instare adstantes crediderint, hincque post mediam noctem me vocaverint, ubi sane

cum facies plane mutata, pallida & emaciata compararet, pulsus etiam vix digitos feriret, & obstetrix, nec minimum quidem partus instantis indicium adesse, indicaret, ipsemet pessima quæque metuere cœpi, & hinc eandem S. Viatico munire jussi; præscripsi tamen medicamenta non tam pellentia, ne sanguis magis moveretur, quam putredini resistentia, post quorum usum vires quodammodo collegit, nec sanguis ulterius ex utero profluxit, at absentibus adhuc partus signis spes parva erat, quæ inde concipi poterat; continuare tamen hæc ipsa medicamenta jussi, quibus Deus clementer sic benedixit, ut post aliquot horas, cum jamjam Clysterem applicare vellent, dolores partus accesserint, quibus mediantibus fœtum utut mortuum non ita difficulter tamen in lucem edidit: sine dubio vero hæc virium oppressio fœtui mortuo arctius adhuc utero incluso originem suam debuit, cum partu instante, vires semper magisque collegerit, licetque fœtus hic mortuus inconfuetam gravitatem in corpore non produxerit, nec movente se parturiente in latus una quasi prolapsus fuerit, frigus tamen & virium defectus sufficiens mortis ejusdem suggestere indicium; quam cautos autem nos in pellendo fœtu gerere debeamus, hæc ipsa observatio docet.

CXXVI.

Fluxus chylosus in puerpera.

FŒmina quædam Illustris, cum feliciter fœtum edidisset, nec post partum vel minimum mali perciperet, inde fere muneris, decentem sui gerendi curam oblita & diutius quam par est extra lectum se tenuit, & plus etiam cibi ac quidem puerperis conducit, ingessit, unde primo febriculam quandam notavit; quæ tamen sudore moto non ita difficulter discussa fuit, indeque jam quævis se remisisse mala credens, quem inchoaverat vivendi modum continuavit, at non impune, nam die fere duodecimo post partum fluxu alvi chyloso laborare cœpit, qui appetitum quoque penitus prostravit, cumque præfertim aliquamdiu negligeretur, vires etiam tantum aggressus fuit, ut fere animi deliquia supervenissent; nocte itaque ingruente me vocavit, pulsusque sat debilis, quantum opus habeat, ut hic fluxus quantocyus inhibeatur, mihi sufficieuter denunciavit; præscripsi ergo Essent. Catechu ter per noctem illam sumendam, quæ & fluxum sic inhibuit, ut non nisi semel ea nocte alvum apertam habuerit, restitantis vero tum nausea tum torminibus identidem molestis, cum vires nunc permitterent, ut materia peccans, quam quodammodo abundare, nullum erat dubium, evacuaretur, Rhabarbarum tostum eidem exhibui, quod ter adhuc alvum movit, primoque quidem tantum levamen attulit, ut mirum quantum illud laudibus extulerit, at sub vesperam vires iterum magis quam antea deficere cœperunt; unde ad Essentiæ dictæ

diætæ usum rediit , eaque per biduum continuata non solum alvi fluxus chylo-
sus cessavit , sed & appetitus Dei gratia sic rediit , ut ne nimium eidem in-
dulgeat , monenda fuerit ; qua in re sicuti sæpius peccare puerperas , jam ali-
quoties monui , ita nisi malis inde subortis in principio statim occurrunt , non
raro vitæ periculum hinc incurrunt.

CXXVII.

Ulcus fistulosum à Scabie.

Scabie laboraverat studiosus quidam Medicinæ tam pertinaci , ut ei per
bene longum temporis spatium frustra omnino varia medicamenta oppo-
suerit , licetque paulatim tandem exsiccata fuerit , ulcus tamen in pede resti-
tit , quod ipsi nunc plus negotii ac olim ipsa Scabies fecit , dum nullo medi-
camento sanari potuit , & sub musculis cuniculos agens , adque ipsa ossa pe-
netrans jamjam in fistulam degeneravit ; quod ipsi rerum medicarum jam pe-
rito non parvum injecit metum , noscens nempe , quam difficulter ejuscemo-
di fistulæ curentur , & quantos inferat dolores , quando ossa , quæ cariem
contraxerunt , statui suo pristino sunt restituenda , hincque eo magis de re-
medio sufficienti sollicitus fuit , seu vero alii communicaverint , seu ipse inve-
nerit , spumam , quæ , quando acidulæ coquuntur , notatur , collegit , ex-
siccavit , & pulverem inde paravit , quem cum aliquamdiu ulceri huic in-
sperisset , inde Dei gratia persanatum fuit : Sicuti scilicet quævis acidulæ Vi-
triolici quid continent , ita sine dubio hic pulvis ex talibus particulis præcipue
constans non potuit non præstare , quod aliàs à Vitriolo in ejuscemodi malis
frustra non expectatur.

CXXVIII.

Citrium pomum puerperæ noxium.

Mulier quædam , cum nuper feliciter quidem Dei gratia peperisset , tertio
autem aut quarto à partu die pomum Citrium ab ancilla suggestum
comedisset , ab illo tempore , licet interea jam integrum semestre præterierit ,
nec mammas foetui , mortuo quippe , præbuerit , nec guttam quidem san-
guinis per uterum deposuit , & hinc indies pejus se habere cœpit , dum non
solum caloribus illis , quos volaticos nominant , sæpius vexata fuit , verum
& animi deliquia aliquoties imminuere , quibus paulatim melancholia acces-
sit , quæ ipsam adegit , ut primo quidem varia à mulierculis suasa remedia
adhibuerit , & iisdem nil prorsus juvantibus meum quoque consilium per an-
cillam rogaverit , ubi cum dicta retulisset , nec urina quicquam indicaret ,
quod & in aliis partibus vitium quoddam subesse , me certiozem reddidisset ,
ab obstructis intempestive arteriis venisque uterinis quævis dicta mala deri-
vanda

vanda esse iudicavi, & hinc, quæ in iisdem referendis frustra non laudantur, medicamenta commendavi, non subticens tamen, quod hæc mala non nisi difficulter, & diu continuatis medicamentis curentur; omnino ergo opus est, ut in cibis, qui puerperis exhibentur, selectus quidam habeatur, imprimisque quævis accida exulent, quæ quippe præ aliis sanguinis necessariam excretionem impediendo, varia postmodum, eaque subinde gravissima mala inducunt.

CXXIX.

Purgans feliciter non sumtum.

Matrona quædam prope septuagenaria, obesa valde, cum minus bene se habuisset, medicum quendam, quem forte fortuna hospitio exceperat, propterea consuluit, qui purgante opus esse iudicans, ipsemet quoddam suggestit, quod miris deprædicavit laudibus, cui vero Matrôna, quia hæctenus nunquam illius consilio usa fuerat, minus fidit, & hinc illud seposuit; quoniam vero tum temporis accidit, quod ancilla ejusdem robusta & juvenis de Ventriculi dolore gravativo quæsta fuit, ipseque medicus, eam purgante opus habere, iudicaverat, ipso licet non consulto, sibi ipsi destinatum medicamentum ancillæ exhibuit, ubi tam vehementem exseruit operationem, ut non solum sedes vix numerari potuerint, verum & vomitus plures subsequentes viribus eam sic privaverint, ut medicamentis opus habuerit, quin vel integro tum biennio elapso cum ventriculo in gratiam nondum redierit, quod cum Matrôna medico exprobrasset, is alio modo se non excusavit, quam, quod, si ipsamet sumisisset, adstiturus fuisset; at sicuti ipsa respondit, quod nil opis sibi hoc contulisset, ita ut ipsi fidisset, ab illo tempore persuaderi minime potuit; Cauti nempe sint medici in exhibendis medicamentis purgantibus, semperque minus peccabunt illi, qui medicamentum lenius exhibendo, illo non operante, ut aliud præscribant, coguntur, quam qui, dum fortins exhibere, ut hujus operationem inhibeant, opus habent.

CXXX.

Febris à cydoniis gelatis comestis.

Juvenis quidam Mercator è Ducatu Würtenbergico oriundus cum amici ipsi Cydonia dono misissent eo tempore, quo frigus vel maxime urit, hincque ea gelata ipsi tradita fuissent, cum nihilominus ea & quidem cruda comedisset, inde paulo post male se habuit, & non solum de frigore minus consueto conquestus fuit, verum calorem hoc subsequentem notavit, unde caput etiam doluit, quin tandem vix extra lectum degere potuit; cum Rhabarbarum bis ei frustra exhibuissent, & eadem fortuna Ess. Absinth. sumisisset,

sumsisset, me in consilium vocarunt, ubi per integram quidē noctem se cum diētis malis conflictatum fuisse, & hinc eam pene totam vigilem traxisse, jam vero bene se habere retulit, nec quoque ullius morbi signum in eodem deprehendere poteram, nisi quod urina paulo tinctior suspicionem febris intermittēntis injecerit, unde cum alvus jam sic apertior debito esset, non nisi pulverem præcipitantem è lap. ☉ & Unic. foss. præcipue constantem eidem præscripsi, quo ter sumto & urina priorem colorem acquisivit, & ipse juvenis sanus Dei gratia ad sua negotia rediit: Gelati scilicet cibi sicuti semper prudentioribus suspecti merito fuere, ita si præsertim in nimia quantitate simul ingerantur, non possunt non morbos producere, qui, prout corpus bene vel male est constitutum, vel magis vel minus insidiantur.

CXXXI.

Dolor dentium remediis exasperatus.

A Urifabri cujusdam Uxor, virgo adhuc mensium fluxu jam nimio jam debito parciori laborans, inde non solum colorem faciei vividum amiserat, verum & subinde doloribus tum capitis tum dentium corripiebatur, præsentius vero remedium marte nullum experiebatur; licetque præsentissimum tamen fore Conjugium quidam vix dubitaverint, spe hac sua plane destituti fuere, quibusvis his malis non solum instantibus verum & auctis, cum vix per mensem in conjugio vixisset, unde tum alium medicum consuluit, qui præmissis aliis medicamentis Venæsectionem & quidem largiorem commendavit, at & hæc vix levamentum quoddam attulit, externum itaque medicamentum in dentium dolore tum præsertim molesto desideranti Alumen suasit, coctum nempe cum aliis quibusdam simplicibus, & viribus ejusdem imprægnatum decoctum, ut loco Gargarismi adhiberetur, jubens, at tantum abest, ut hoc vel minimum profuisset, ut potius post illud in ulum ductum, aliquamdiu rationis usu caruerit, nec ipsam matrem ulterius noverit, quæ, cum nuper idem remedium in simili casu commendassem, hoc narravit: Non scilicet tam sanguinem imminuendo, & externis medicamentis quam eundem corrigendo & pristinae suæ bonitati restituendo ejusmodi mala rite curantur.

CXXXII.

Gutta Serena falso prædicta.

Viderat Balneator quidam forte fortuna divitis cujusdam Viduæ filium tredecim & quod excurrit aunorum, lusciosum quidem quodammodo, nunquam tamen de ullo oculorum aut & visus vitio conquerentem, lucri vero sine dubio cupidus Empiricus, dum propius inspicit puerum, multis verborum ambagibus matri perluadere tentat, magnum subesse periculum, ne proxime

me gutta serena succedat, puerumque olim convulsionibus laborantem ab iisdem sicuti decet, non fuisse liberatum, hincque restitutum fomitem medicamentis fortioribus esse expellendum, quod nisi fiat, non solum ipsum visu privatum iri, verum & alia instare mala, se autem possidere Spiritum, quo sedulo in usum ducto illa certo præcaveri possint, quibus tam serio prolatis metum quidem quendam matri injecit, at non tantum ut ipsi statim fidisset, sed ut secum constituerit, se alios quoque hac de causa consulturam, ubi quidem iterum Empiricum & quidem illo majorem adiit, qui vero nunc, forsitan solum ut contradicat, uti quidem empirici tantum non omnes solent, sic respondit, ut si verus medicus fuisset, magis apte respondere non potuisset, dum puerum medicamentis minime opus habere edixit; sed quia & huic non fidit, me quoque tandem adiit, nec ego, cum oculos sedulo inspexissem, & in quasvis circumstantias debito modo inquisivissem, aliter judicare potui, matremque serio monui, ne in posterum tam malæ fidei hominibus aures præbeat, qui vel parvi lucelli ergo vel fanis quod ægrotent persuadere non verentur, qui, si eorum consilia sequantur, tum demum morbos contrahunt, sæpe non nisi difficulter admodum curandos.

CXXXIII.

Os Cerasorum pro clavo pedis habitum.

Matrona quædam honesta, quæ, ut pedes eo citius calefierent, sacculum ossibus cerasor. repletum & calefactum in lecto collocaverat, quo alicubi foramen nacto, ut quædam talia ossa in lecto dispersa fuerint, impediri non potuit, hincque forte fortuna evenit, ut illorum unum in ipso digito minimo, ubi curvatur, tam aptum locum invenerit, ut eum, nec de lecto surgente Matrona nec vestes induente mutarit, unde cum postea incederet, per totam diem dolorem minus consuetum notavit, quem unice clavo, quem in ea parte alebat, adscribebat, hincque ut hunc vel imminueret, aquæ pedem immergere volebat, at dum postea manuum digitis partem affectam exploravit, hoc os invenit, eoque remoto omnis dolor illico cessavit: Adeo quidem qua causas morborum sæpius nos ipsos fallere possumus, nec unquam sic fidendum est, ut certi quid statuatur, antequam in quasvis circumstantias inquisitum fuit.

CXXXIV.

Dolores partum antecedentes spurii.

Mulier quædam pauperrimæ conditionis, adeoque omnibus subsidiis destituta, ut nec lectum quidem habuerit, quo se vel tegere, vel cui incumbere potuisset, nihilominus gravida, per primos quidem menses sic sat bene

ne valuit, & tum laboribus perficiendis, tum stipi hinc inde colligendæ suffecit; at ultimo appropinquante doloribus correpta fuit, quos pro iis, qui alias partum antecedere solent, habuit, & hinc obstetricem vocavit, quæ tamen brevi deprehendit, non tam tales dolores quam tormina esse, quæ ipsam torqueant, suborta imprimis à frigore externo, contra quod nec vestibus nec igne excitato se munire hæctenus quantum quidem requiritur, potuerat; nec sententia sua illam falsam fuisse, postmodum exinde constitit, quia suggestis à quibusdam misericordibus lectulis imposita & tecta præsertim aliquanto melius se habuit, unde se alere tamen potuisset non habens, hincque per aliquot identidem dies cibo calido non fruita non ita diu post in pristinos incidit dolores, qui per plusculos dies continuantes ipsam commoverunt, ut meum propterea consilium desiderarit, nec ego defui petitis & illam accessi, ubi omnibus rite examinatis, non tam medicina, quam meliori corporis cura ipsam indigere judicavi, licetque medicamentum quoddam præscripserim, simul tamen stipem porrexi, & ut eam maritus ab aliis quoque colligeret, suasi, ut vel maxime necessaria decumbenti suggeri possint, quibus deficientibus, medicamentis parum effici possit: Omnino vero laudem meretur obstetrix, quæ dolores prægnantium à se invicem discernere novit, spuris enim & ab aliis causis subortis pro veris habitis non possunt non errores vix denuo corrigendi committi.

CXXV.

Urinæ fætor nil mali denotans.

PLusculi jam menses præteriere, quod aliquamdiu adstiti cuidam Ictero simul atque hydrope laboranti, cui propterea ea præsertim medicamenta commendavi, quæ diuretica nominantur, & serum abundans per vias Urinarias exturbant, quibus licet aliquoties scopum obtinuerim, nunquam tamen urina consuetum suum odorem, (uti quidem plerumque aliàs fieri solet, nisi que fiat, morbum difficiliorem prodit,) mutavit, indeque non parum perterritus fuit æger, cum aliquando urinam emisisset, magnum exhalantem fœtorem, & numquid mali denunciaret, serio me interrogavit, quo ipso me movit, ut sedulo indagaverim, quæ comederit, & an præter à me præscripta alia quoque medicamenta in usum duxerit? ubi cum miram quandam Gelatinam variis diureticis alteratam ab amicis, uti quidem ipse referebat, commendatam nominasset, simulque formulam monstrasset, & ego in illa quædam invenissem, quæ talem urinæ fœtorem conciliare communiter creduntur, non habere quod propterea sibi metuat, judicavi: nec sane, cui ejusmodi quid contingit, habet, quod sibi metuat, cum potius signum sit, medicinæ id quod exoptatur, præstantis, quam graviora denotet mala.

Pulvis partum promovens.

PAupercula illa cujus heri demum mentionem feci, cum vix bis terve pulverem à me præscriptum sumisset, doloribus partus veris correpta fuit, qui jam adeo eandem urserunt, ut, quod ante septem hebdomadas nullo prorsus labore obtinere potuit, tam facilis nunc subsequutus fuerit partus, ut nec obstetricem quidem expectare potuerit; nec vero vel summa egestas, vel & dolores tam diu instantes foetui vel minimum attulere detrimentum, qui sanus & omnibus numeris perfectus & quidem virilis editus fuit, quæ sicuti, ut finis historiæ modo citatæ imponatur, hic produco, ita pulverem etiam præscriptum, qui sequens est,

℞. Oc. $\overline{00}$ pp. ʒij.
Succin. alb. pp. ʒij.
Cinnab. nat. pp. ʒj.
M. ad Scatul.

Sign. Pulver / dessen zwey Messer - Spiß all sechs
Stund zunehmen.

ideo communico, quia, cum haud ita pridem similem fere pulverem parturienti cuidam simul sanguinis ex utero fluxu laboranti præscripsissem, plus quam prius volatilia eum profuisse, itidem notavi, ut nempe innotescat, ubi per contraindiantia Volatilia exhibere non licet, ejuscemodi mitiora quoque non abs re recommendari, quin sicut in aliis morbis, ita & in talibus casibus identidem plus aliis volatilibus præstare, quod & rationibus, si opus esset, non ita difficulter probari posset.

Convulsiones ab utero & post conceptionem instantes.

Bursarii cujusdam Uxor pinguis & succi plena, cum per aliquot annos non concepisset, convulsionibus uterinis aliquoties tam enormibus correpta fuit, ut & vitæ periculum subesse, adstantes metuerint, donec sæpius absque tali periculo redeuntes ipsis hunc metum quidem excusserunt, at non simul & illum, quem de morbi curæ difficultate & diuturnitate conceperant, qui & non adeo injustus fuit, nam licet non solum aliquoties sanguinem detrahi curaverit, quod quidem præsidium præ reliquis omnibus Chirurgus commendavit, sed & medicamenta quædam antepileptica sic sat sedulo continuaverit, iisdem tamen, ne malum redierit, impediri minime potuit, unde sæpius spem convalescentiæ omnem deponens medicamentorum usum plane seposuit,

seposuit, nec nisi paroxysmi novi vehementia commota ea denuo aliquamdiu continuavit; spem vero novam concepit, cum iterum præter spem concepisset, cum præsertim post conceptionem per integrum bimestre à convulsionibus immunis vixisset, at & hæc spes eam fefellit, licet enim iterum Venæ sectionem etiam instituerit, vix tamen hoc tempore elapso malum sic rediit, ut eandem suffocaturum metuerint, unde jam spem in partu felici ponit, quam utut ratam optem, vix magis fundatam tamen priore habeo.

CXXXVIII.

Scorbutus super mari degentium.

CUM nuper coram Viro quodam Illustri, qui diu admodum super mari degit, & variis super illo habitis conflictibus interfuit, mentio Scorbuti injiceretur, & is, quod cōmuniter jam innotuit, quod nempe hoc malum diu navigantibus præsertim sit familiare, non solum asseruit, sed addidit, inter præcipuas hujus mali causas referri defectum olerum atque pomorum, qualibus cibus nempe super mari degentes subinde sat diu careant, idque exinde imprimis constare, quia Scorbuto vel maxime infecti, si alicubi in terra exponantur, ibique poma, pyra, quin & Cucumeres in magna admodum quantitate ingerant, illico ab hoc malo sic liberentur, ut sæpe sat diu postmodum ab eodem immunes vivant; qui vero hoc beneficio frui non possint, eos gingivas leviter scalpello incidere, Sanguinem exprimere, & hinc os aceto eluere, sicque interdum optime sibi consulere; quæ quidem uti à viro fide dignissimo relata minime in dubium sunt vocanda, ita ego non tam defectum dictorum ciborum, quam usum eorum qui iisdem substituuntur, salitorum nempe, fumo induratorum & similium merito accusari posse, reor, quod vero hi ipsi cibi postmodum juvant, à succo quo abundant, salibus peregrinis diluendis & quodammodo corrigendis aptissimo, derivandum esse, videtur.

CXXXIX.

Medicamenta interdum tardo vires suas exserunt.

VIRI cujusdam venerandi Uxor, cum haud ita pridem aliquoties Sanguinis non ita parvam quantitatem per uterum perdidisset, inde in dolores capitis dentium atque auris dextræ tam atroces incidit, ut aliquot noctes insomnes & ejulando consumserit, hincque postmodum & me in consilium vocaverit; ubi utut varia cephalica hosque dolores mitigantia medicamenta in usum duxerit, quin & vesicas excitari post aures curaverit, nec minimum tamen iisdem præstitum fuit, sed dolores potius incrementum sumfere, quam ullo modo cessarunt; adeo, ut tandem cum per aliquot dies eadem diligenter sic frustra continuasset, eadem omnia seposuerit, solumque unguentum

quoddam, (cujus præcipuum ingrediens Ol. hyosciami expressum erat,) adhibuerit, unde, ut ipsi quidem videbatur, sponte quasi cesserunt dolores; at ego quidem judicavi, tum demum medicamenta vires suas exseruisse; sæpius enim hoc sic contingere, observavi, non enim semper statim præstare possunt, quod ab iisdem expectatur, dum interdum aut tardius in Ventriculo solvuntur, aut & non nisi elapso quodam temporis spatio cum humoribus connubium tale ineunt, quod iisdem aut movendis aut corrigendis aptum existit.

CXL.

Febris maxime erratica.

Vir quidam quadragenrio major, fusco faciei colore, & gracili corporis habitu, constitutionem humorum suorum prodens, jam ante aliquot annos aliquoties doloribus nephriticis tam intensis laboravit, ut & in lecto se continere opus habuerit, licetque semper medicamenta brevi temporis spatio sic imminuerint dolores, ut illorum vix ullum superfuerit indicium, jam tum tamen de renibus læsis cogitavi, magisque adhuc postmodum in sententia mea confirmatus fui, cum ante tres fere annos is in febrem incidisset, intermittentibus quidem summo jure annumerandam cum interdum per aliquot hebdomadas remiserit, juxta tamen & sumè erraticæ nomen meritam, quoniam nunquam plane certas periodos observavit, aliquoties enim quartanam quidem mentita fuit, at vix pro tali habita post quintum vel sextum rediit; aliquoties singulis hebdomadis at incertis diebus ægrotum prostravit, aliquoties post binas elapsas hebdomadas, bis terve post tres, aliquando post integrum trimestre eidem denuo insidiata fuit; hincque & eo difficilius curari potuit, nam licet aliquoties vomitoriis usus fuerit, non semel solum Vinum medicatum biberit, plusculas uncias tam laudati Corticis Peruviani (qui semper quidem paroxysmos febris aliquantum inhibuit,) absumerit, bis Acidulis Egranis usus fuerit, alia etiam quamplurima commendatissima febrifuga aliquoties per aliquot hebdomadas continuerit, nunquam tamen febris penitus curari potuit, semper vero imprimis per ultimum annum pus quoque cum urina excrevit, nunc quidem absque notatu digno illarum partium dolore, unde ego de abscessu aut renum aut potius juxta renes peculiari membranæ incluso cogitavi, quo sacco repleto & pure turgente febris subsequatur, depleto autem iterum & per renes evacuato febris tam diu denuo cesset, donec novum sumserit incrementum, quod quia jam citius jam tardius contingat, tam diverso tempore paroxysmum producat; ut ut vero hac de causa balsamica quoque & traumatica diligenter partim febrifugis immixta, partim iisdem interposita fuerint, nec hisce tamen plus quam aliis profecimus, unde tandem tædio

sumo

summo remediorum capi cœpit, mihi que ipsemet indicavit, se firmiter secum constituisse, quod in posterum malum suum patienter ferre, quam & medicamentis frustra se torquere malit, cui sententiæ an diu inhærere possit, tempus docebit; sunt enim tam vehementia subinde symptomata, ut, quæ modo plane contempta fuere medicamenta, tum vehementissime desiderentur: Ejusmodi autem febres sicut vix aliæ esse possunt, quam erraticæ, ita semper difficillime curantur, si præsertim eæ afficiantur partes, ad quas nec medicamentis, nec ferro facile penetrare possumus.

CXXI.

Cordis Palpitatio à terrore.

Juvenis quidam septendecim & quod excurrit annorum, ante semestre fere aqua fervente perfusus inde adeo territus fuit, ut statim quandam Cordis palpitationem per lenserit, quam tamen in opificio addiscendo occupatus in principio minus curavit, dum præsertim texendis vestium ornamentis primo ut olim vacare potuit, at cum malum indies auctum fuisset, brevi eum quoque impedivit, ne perficere tantum ac olim potuerit, quin tandem quamprimum corpus ad laborem aggrediendum adaptavit, & inclinavit, Cor tantum palpitavit, ut iterum recedere opus habuerit; domum itaque ad Parentes rediit, eosque rogavit, ut consilio adsint, qui hujus inopes meum propterea rogarunt, visitavi hinc ego ægrotum, & cum in omnia diligentius inquisivissem, Sanguini crassiori & ad coagulum prono dictam palpitationem originem suam debere nullus dubitans, ut hic pristino suo statui restituatur, omnem lapidem movendum esse, judicavi; Electuar. itaque ex Marte præsertim & aromaticis quibusdam constans eidem præscripti, quod utut diligenter sumserit, malum tamen inde nec minimum quidem mitigatum fuisse, mater ejusdem post octiduum retulit; judicavi vero tum, non sufficere hoc tempus eradicando malo, jam radicato, & hinc electuarium continuare jussi, simul tamen Tinct. Propriet. Myns. hujus usui interponendam commendavi, nec frustra, cum enim aliquamdiu hæc medicamenta sic continuata fuissent, Palpitatio molesta Dei gratia remisit, & Juvenis opificio suo præcesse denuo potuit, quod postmodum Pater retulit: Non semper nempe in principio statim juvant medicamenta, sed continuata, quod sicut alibi jam injunxi, ita hæc observatione confirmatur.

CXXII.

Animi deliquium ab Aqua Cinnamomi.

MAtrona quædam Nobilis, puerpera, dum male se habet, nescio qualem aquam è pharmacopolio peti curat, in eo vero nescio quo errore loco ejus

quam desideraverat, Aqua Cinnamomi porrigitur, quam cum sumsisset, statim in animi deliquium tam grave incidit, ut ab eodem non nisi difficillime excitari potuerit, cumque ad se redisset, omne malum huic aquæ tribuit, à qua quippe semper sic abhorruerit, ut, si vel cibum hoc aromate conditum forte fortuna degustarit, statim male se habuerit: Nec desunt plures, quibus Cinnamomum nauseam movet, hincque non frustra ejusmodi observationes vel sæpius producuntur, dum medicinam exercentibus idiosyncrasias in memoriam revocant, quarum nisi subinde meminerint, non poterunt non interdum errores committere.

CXLIII.

Sal Volatile Oleosum plus præstans seorsim, quam cum aliis exhibitum.

Mulier quædam aliquot annis quadragenaria major, olim aliquoties vehementi palpitatione Cordis laborans, ab hoc malo aliquamdiu liberata, cum menses fluere desinerent, de caloribus, quos volaticos nominant, queri cœpit, qui interdum supervenientibus imprimis sudoribus multis, tam molesti fuerunt, ut eam & in lectum aliquoties prostraverint, ubi sæpe tam debilis extitit, ut vix verbum proferre potuerit, pulsus etiam tardus & parvus sanguinis in motu suo non parum impediti testis sufficiens extiterit; sicuti vero hæc magni admodum fecit Potiunculas Cordiales dictas, ita ad genium ejusdem me accommodavi, & mediantibus Potiunculis illis quæcunque ipsi conducere videbantur, exhibui, hincque tantum non omnibus \ominus quoque Volatile Oleosum immisceri curavi, nec frustra, semper enim hæctenus iisdem mediantibus malum post aliquot dies cessit; at cum haud ita pridem majori ac aliàs vehementia rediisset, Potiunculæque fere frustra sumerentur, hoc ipsum Sal cum liquore conveniente sæpius guttatim sumendum commendavi, & ecce! brevi temporis spatio sanguinem sic motui suo restituit, ut ægra interrogaverit, cur non citius tam præstans medicamentum commendaverim? vixque fidem mihi adhibuerit, cum adfirmassem illud semper Potiunculis immixtum fuisse: Sine dubio vero hujus \ominus lis vires in potiunculis non parum imminuuntur, dum partes spirituosæ avolant, hincque si vel maxime cum his frustra exhibitum videatur, non tamen propterea, quin seorsim exhibitum posse possit, dubitandum est.

CXLIV.

Abortus ab incantatione.

HAud ita diu in Conjugio vivens alia spatio trium annorum non semel solum abortum passa fuerat, in cujus rei causas dum sedu-

sedulo inquirat, recordatur, quod ancilla, quam ex haud ita procul distante Urbe quadam Imperiali conduxerat, magnique primo fecerat, aliquoties dixerit, heram suam ante triennium foetum non edituram, eamque ipsam & abdomen suum blande tetigisse meminit, hincque ne hæc abortuum causa extiterit, suspicari incœpit; & postmodum in sententia sua, dum hæc ipsa ancilla artium diabolicarum ergo captiva ducta in carcere periit, tantum confirmata fuit, ut eam & aliis detexerit, cum præsertim denuo gravida jam partui vicina fieret, & aliam impediti nunc abortus causam non nosceret; Sicut autem ex dictis patet, inter abortus causas interdum & incantationem referendam esse, ita si non solum seriis precibus contra eandem se muniant, sed & suspectæ fidei homines fugiant gravidæ, tum sibi ipsis, tum foetibus suis non parum consulent.

CXLV.

Rhabarbarum à matre sumtum filiolum purgans.

Matrona quædam nobilissima puerpera, primis statim diebus nimium cibi ingerens inde diarrhœam contraxit, pertinaciter instantem nec remediis consuetis cedentem, unde, cum materia, quam rejiciebat, sic constituta esset, ut omnino peccans nominari meruerit, licet Rhabarbaro tosto sumto primo in non exigua quantitate eadem subducta fuerit, ut tamen iteraretur consultum duxi; licet vero ejusdem non nisi unicum scrupulum nunc sumserit, nec illud alvum vel semel moverit, vires tamen suas lacti sic communicavit, ut filiola recens nata non ita diu post mammis applicata sicut prius quidem suxerit, at vix ab iisdem remota non solum lac sed & multum pituitæ vomitu rejecerit, quin per aliquot dies alvum etiam præter consuetudinem fluidam & sæpius apertam habuerit; nec tñ. simili quoque modo adstringentium etiam vires cum lacte communicatas fuisse, exinde constitit, quia iisdem sic sat diligenter à Matre sumtis alvi fluxus tamen in filiola semper institit: Nullum autem est dubium, quin mediante lacte parvulis non solum purgantium vires, sed & alia subinde, quæ summe nocere possunt, communicentur, hincque omnino haud abs re erit, si tum lac antequam admittatur, examinetur, tum sedulam sui curam gesserint lactantes, ne ullo modo illud corrumpant; licet puellæ nostræ hæc purgatio adeo non obfuerit, ut potius ab illo tempore melius se habuerit, unde jamdudum & hoc modo, ubi opus est, recens natis medicari nonnulli docuere.

CXLVI.

Scabies subito contracta.

Mercatoris cujusdam celebris filiulus, sex & quod excurrit annorum, optima sanitate Dei gratia fructus, cum funi de carro pendenti infedisset, & manibus illud amplectendo corpus hinc inde movisset, vix domum rediens manus tam scabiosas contraxit, ut mater, quæ noverat, illas paulo ante sanissimas extitisse, ne aliud malum subsit, metuerit, & hinc me propterea consuluerit; ubi pustulas enatas attentius inspiciens, & alias circumstantias sedulo examinans, Scabiæ revera eum laborare judicavi, & hinc ea, quæ hic proficua credidi, medicamenta, præscripsi, dum vero postmodum inquiri, unde hæc Scabies tum subito suborta fuerit? Vir quidam vicinus narrat, hunc funem à pueris puellisque mendicantibus sæpius in eundem, quo noster usus fuerat, finem adhiberi, horum plerique cum Scabiosi existant, sine dubio particulas quasdam peccantes illos funi affricuisse, quæ postea manibus calentibus susceptæ simile malum in puero hoc concitarint, quod per plussculas hebdomadas institit, tandem vero sponte quasi iterum evanuit: quam facile autem Scabies contrahatur, hac observatione confirmatur.

CXLVII.

Suturæ Coronalis pars deficiens.

Vir quidam curiosus, forte fortuna in Coemiterium pagi cujusdam haud ita procul ab urbe distantis delatus, crania quædam ibidem recondita accuratius inspexit, & hinc inter illa unum invenit, cui Suturæ coronalis media, eaque, quantum memini, dextra pars sic defuit, ut ejusdem nec minimum quidem indicium deprehendi potuerit, imo, cum hac ipsa de causa diutius adhuc illud ipsum considerasset, adeo in oculos hac in parte suturæ defectus incurrit, ut eam ab ipsa nativitate nunquam adfuisse statuerit; quod licet quidem negari penitus non possit, cum tamen non desint historiæ quorundam, quibus cum tempore Suturæ sic coaluere, ut plane oblitteratæ fuerint, cur ejusmodi quid & in hoc, forsitan qua hanc partem magis aëri olim exposito, contingere non potuerit, nulla mihi subesse causa videtur; quoniam vero & alii hæc non indicta reliquere, me quoque produxisse, nemo, spero, vitio vertet.

CXLVIII.

Suturæ in fixa corona.

Invenit autem hic ipse Vir inter reliqua etiam Cranium Virginis sine dubio, cui Corona quæ ex Roremarino aut Majorana, aut & alia herba, quam

(quam siquidem dignoscere non potuerat,)capiti post mortem imposita fuerat, tam arcte inhærebat, ut non nisi vi divelli potuisset; radices herba sine dubio in ipso capite agente, & hinc iisdem cranio arctius affixis & adhærentibus.

CXLIX.

Cataractam depositam subsequens dolor.

Suffusione laborans quidam, & hinc de Chirurgo, cui ejusdem depositionem committeret, sollicitus, dum quidam in pago aliquot milliariis ab urbe distante degens laudatur, quomodo curationibus suis is hæcenus præfuerit? hinc eo magis sedulo inquit, cumque ipse Chirurgus testimonium quoddam monstrasset feliciter hîc loci curatæ sceminæ, hanc hac de causa per suos interrogavit, & quoniam testabatur quidem, post depositam Cataractam se quævis objecta dignovisse, postmodum tamen insignem oculi dolorem supervenisse, qui se denuo visu privaverit, an huic fidendum sit? dubitavit; quod cum mihi exposuisset, ego quidem exinde de Operatoris, sicuti hodie vocantur, peritia aut industria judicium ferri non posse, respondi, si enim erratum quoddam commisisset, vix visus post operationem rediisset, quoniam vero in oculis sic affectis humorum motus per se minus bene se habet, ita si post punctiorem adhuc magis turbetur, non tam operationi, quam ipsius subjecti minus bonæ constitutioni supervenientia symptomata adscribenda erunt, quo ipso excitatus, majorem denuo in eodem fiduciam ponere cœpit: Sicuti vero & hic contigisse videtur, quod toto die contingere, communis medicorum querela est, quod nempe ipsi vel innocentissimi accusantur, dum longe aliæ subsunt causæ, ita tamen ne in testimoniis extradendis nimium properemus, nisi interdum aliis iisdem nocere velimus, si ex hac observatione nonnulli didicerint, jam frustra non erit scripta.

CL.

Scabies corporis augmentum impediens.

Honestorum Parentum filiulus, cum recens natus ancillæ creditus fuisset, quæ nesciis Parentibus scabie laborabat, brevi hoc ipsum malum sic contraxit, ut non solum in toto corpusculo vesiculæ & pustulæ exulceratæ conspici potuerint, verum & pruritus atque dolores inde suborti puerulum uti inquietum ita & macrum admodum reddiderint, utut vero statim huic malo, quantum quidem per ætatem licuit, obviam itum, & imprimis balneo Hordeo atque Liquiritia alterato sæpiuscule immersus fuerit parvulus hic scabiosus, tantum tamen abest, ut inde vel minimum levamen subsequutum fuerit, ut potius incrementum indies malum sumferit, donec tandem, cum per
integrum

integrum semestre institisset, sponte quasi cessavit; multum vero tum viribus tum & augmento pueruli insidiatum fuit, dum non solum, quindecim jam menses natus vix manus pedesque movere, hisque minime insistere potest, verum & magnitudine vix trium mensium foetum æquat; corrumpere nempe falsæ atque acres particulæ per contagium communicatæ succum nutritioni destinatum, undeneq; nutriri rite, multoque minus augeri corpusculum potuit: Sanas itaque pro filiolis nostris eligamus ancillas, cum non solum hunc sed & alios morbos facillime ab iisdem contrahere possint; qui nisi eosdem ante tempus vita privent, varia tamen alia post se trahunt mala.

CLI.

Capitis dolor ira resuscitatus.

Matrona quædam, quæ vehementi admodum & contumaci capitis dolore jam diu laborat, & quæ ideo Salivationem etiam mercurialem haud ita pridem instituit, cum post illam feliciter absolutam per trimestre fere dolorem sic mitigatum sensisset, ut rei familias sicut olim præesse potuerit, licet non plane sublatus fuerit, hunc tamen se ferre posse non dubitans, nullum ulterius eidem remedium opposuit; at cum nuper bis terve ad iram commota fuisset, dolores tanta cum vehementia recrudere, ut non solum vomitus iterum ut olim accesserint, verum & caput erectum tenere nullo modo potuerit, & nunc quidem ex urina quoque tinctiori patuit, bilis motum interturbatum ad hoc malum reproducendum non parum contulisse, cum præsertim vix uno alterove remedio sumto malum remiserit: Multum nempe valent ad humorum motum interturbandum animi affectus, adeoque non solum animæ sed & corpori consulit, qui in iisdem coercendis sedulam navat operam.

CLII.

Convulsiones à feri fluxu impedito.

PUella quædam semestris, Matre genita, quæ olim aliquoties convulsionibus epilepticis gravioribus laboravit, licet, per primos vitæ suæ menses profana haberi potuerit, quoniam non solum edit, bibit, & dormiit, verum pinguefacta quoque fuit, humores tamen acriores & falsos in eadem abundare, ex sero tali juxta aurem dextram continuo fere profluente & tum prurimum (quam infantis inquietudo prodidit,) excitante, tum cuticulam erodente, abunde patuit, hoc cum non tam internis medicamentis correctum, quam externis, emplastro nempe quodam à Chirurgo suggesto, in corpore detentum, quin quasi retropulsum fuisset, convulsiones graviores accessere, cum tanta
subinde

subinde respirationis difficultate , ut aliquoties , statim suffocatum iri puellam , metuerint , licetque in principio medicamenta frustra non fuisse sumta , paruerit , quia mala hæc post eorundem usum aliquamdiu inhibita fuere , quoniam tamen brevi post convulsiones summa cum vehementia redierunt , & sub iisdem feri acrioris fluxus sponte cessavit , partibusque inde læsis cicatrix inducta fuit , servari nulla arte potuit , hincque cum per integrum biduum convulsiones institissent , in mortis prædam cessit : Non facile nempe feri ad partes externas fluxio est impedienda , cum non possit non in corpore retentum graviores longe ac in iisdem excitare turbas

CLIII.

Terroris quædam producta.

PUellæ hujus Pater , cum ipsa aliquando pessime se habente ex improvise de somno excitatus fuisset , inde tanto terrore percussus fuit , ut non solum surgere non potuerit , sed & toto corpore tremuerit , cumque postmodum aliquantum ad se rediisset , tantum palluerit , ut & Uxor insignem in eodem mutationem notaverit , cum præsertim vomitus etiam subsecutus fuisset , qui eum , ut ad lectum redierit , coegit , ubi quidem denuo dormiit , at ab illo tempore appetitum sic prostratum habuit , ut quoscunque cibos cum nausea ingesserit ; pondus quoque quoddam gravans in pectore sensit , quod utut strictiore servata diæta abigere tentaverit , per integros tamen quatuordecim dies nil quicquam profecit , unde tandem metuens , ne in gravius degeneret malum , me propterea consuluit , & ego , quibusvis circumstantiis rite perpensis , bilemque loco suo motam accusandam existimans , ut hæc â via deflectens in eandem reduceretur , atque exorbitans evacuaretur , purgans & martiata medicamenta commendavi , quæ quippe aliis etiam profuere ; Extravasati enim humores nisi è corpore expellantur , mala inde producta vix unquam cessabunt.

CLIV.

Respiratio difficilis male neglecta.

MUlier quædam sex annis Septuagenaria major , cum hæctenus Dei gratia Sanitate integerrima fruïta fuisset , difficilem respirationem , qua ante quosdam menses corripiebatur , ægerrime hinc ferebat , non tamen tam medicamentis & diæta conveniente malum depellere , quam audacter contemnendo & parvi habendo devincere tentabat , inprimisque aliquoties aëri frigidiori corpus exponebat , utut semper malum inde auctum fuerit ; unde tandem , cum quadam nocte Aq. Hyssopi sumsisset , de somno evigilans , respirationem tam impeditam habuit , ut fere suffocata fuisset , licetque sputo

M

multum

multum pituitæ spumofæ sanguine aliquantum tinctæ rejecerit , nullum tamen plane inde levamen sensit, unde suffocationis metu tandem consensit, ut ego vocatus fuerim ; in primis autem, cum accessissem dictam aquam adstantes accusabant , cujus vero innocentiam ego vindicavi; non suffecisse tamen , simul innui , malique vehementiam non tam ab Aquâ hac, quam quia tam diu neglectum fuit, derivandam esse, judicavi; ut vero tum tenacitati pituitæ obviam iretur, tum acredo ejusdem corrigeretur, Spir. *ci Anis. post singulas sex horas sumendum, & Mixtur. ex Aq. conv. oc̄o. pp̄ & Cinnab. nat. constantem sæpiuscule exhibendam præscripsi; quæ Dei gratia sic profuere, ut brevi suffocationis metus evanuerit; adeo quidem, ut, cum prius S Cœnam serio desiderasset, jam ut in aliud tempus differatur, ipsamet petierit; cumque sequenti die ego eam iterum visitassem, se vix habere, de quo queratur nunc, retulerit; commendavi vero eidem, ut in posterum eo certius averteretur tantum malum, Infus. Herbae Veronicæ; Male autem difficilem respirationem in principio negligi, ex dictis sat patet, quæ quippe non solum facilius longe curatur, si statim ei obviam eatur, verum & neglectum talem sæpius gravissimis compensat symptomatibus: Nota etiam, quod sub summa mali vehementia pulsus celeriores quidem, sat validum tamen deprehenderim, & hinc haud frustra tum ægram, tum adstantes meliora sperare jufferim.

CLV.

Vinum mari immersum quale?

Vir quidam in magna dignitate inter milites constitutus, potu præsertim frigido delectatus, cum aliquando in mari officio suo præesse opus habuisset, ut vinum frigidum redderet, variis modis tentavit, scopumque suum attingere non valens aliquando jussit, ut vinum lagenis stanneis exceptum de fune longissimo in maris profundum demittatur, at & hoc modo non solum minime frige factum fuit, verum & saporem tam nauseosum acquisivit vinum, ut nemo bibere potuerit; non magis frigidum nempe esse mare in profundo ac quidem est in superficie, dudum nonnulli notarunt, nec lagena sic muniri potuit, quin saltem particulæ quædam salinæ penetrassent, quæ non potuere non jucundum vini saporem invertere.

CLVI.

Equo excussi vulnera.

Vir quidam militaris, cum vini nimium in loco dimidio ab urbe milliari distante ingurgitasset, equo cum aliis domum rediens, dum pedem pedi jungere & instar foeminæ insidere eidem tentat, excussus, & ab equo calcatus

tus in temporum dextro & vicinis huic partibus sic læsus fuit, ut sine dubio arteriola aperta non solum multum admodum sanguinis profuderit, verum & septem vel octo alia vulnera acceperit; delatus hinc in proximas ædes chirurgo accedenti metum quendam injecit, quia vomentem illum invenit, cum utique pro malo signo habendum fuisset, si vomitus hic vulneribus ortum suum debuisset; at quoniam postea constitit, ventriculum vino continendo non suffecisse ulterius, hic metus pro inani merito habebatur, deligatisque vulneribus sequenti die in urbem deportatus fuit, & ego quoque ut accederem, rogatus fui; ubi cum omnia propius perpendissem, nec ullum signum vel minimum periculum indicasset, multis medicamentis ipsum non habere opus, judicavi, ut vero, quæ imminere possent mala, eo certius averterentur, pulverem ex Antim. diaphor. & lap. $\sigma\sigma$ præsertim constantem laudavi, quem multum sibi profuisse credidit, vix enim octiduo elapso integre ferè cum sanitate in gratiam rediit; cum colore cœruleo obductæ quasi parti cum fructu Spir. Vini Camphoratum illevisset, & capitis gravitati restanti \ominus Vol. ol Sylv. opposuisset: Merito vero in principio cautos se gerunt Chirurgi, cum in Vulneribus capitis nunquam nimium sit fidendum, ceteris vero paribus nimius quoque metus læso non est injiciendus.

CLVII.

Febris à diarrhœa inhibita.

Virgo quædam elegantis formæ, quatuordecim annorum, cum per biduum fere diarrhœa laborasset, suadente Matre ovum ad duritiem coctum & pulvere nucis Moschatæ conspersum sumsit, indeque inhibetur quidem alvi fluxus, ac succedit febris tam vehemens, ut cum illa exhibitis per diem medicamentis quibusdam domesticis non tam imminuta quam aucta fuisset, ingruente nocte me Mater in consilium vocaverit; cumque accessissem illico, Virginem de summa Cordis anxietate conquerentem & ad tactum valde calentem inveni, pulsus etiam usus sui aucti, & cordis fere oppressi non obscura præbuit indicia; Volatilibus itaque hic præsertim opus esse judicans, Potiunculam, cujus præcipuum ingrediens \ominus Vol. Oleosum modo commendatum fuit, ordinavi, qua vix sumpta Dei gratia sic ad se rediit, ut statim liberius respirarit, & parva solum febris adhuc restantis indicia superfuerint, quæ & diarrhœa præsertim redeunte, paucis medicamentis discussa fuere, ut vero, qui restabant humores peccantes, exturbarentur, me suadente Rhabarb. dosin convenientem sumsit, quo ad votum operante, Ess. Catech. alvi fluxus etiam facile inhibitus fuit: quem non statim esse sistendum, hæc observatio confirmat.

Hernia feliciter reposita.

DOcti cujusdam Viri Uxor, cum ante septem fere annos ex partu graviori Herniam intestinale[m] contraxisset, quia statim abligaculo sibi consuluit, nisi, quod intestina nunquam integre suo loco restituta fuerint, nullam inde aliam molestam per omnes hos annos percepit, nullos unquam dolores perpeffa fuit, nec alvum minus ac aliâs apertam habuit, donec ante duos fere menses, mensibus nimium fluentibus subligaculum solvit, & per triduum seposuit, cum enim per hoc tempus nihilominus negotiis suis domesticis præfuisset, & hinc aliquoties corpus movisset, inde magis adhuc loco suo mota intestina, magisque peritonæi partibus laxatis intrusa non solum tumorem auxerunt, verum & tantos dolores induxerunt, ut eorum vehementiam sat describere non potuerit, unde & noctu jam ingruente me vocavit, ubi quidem & Cataplasma exterius applicandum suasi, & Clysterem statim infundendum, Mixturamque dolores demulcentem præscripsi, ante omnia tamen sollicitus fui, ut, qui intestina loco suo restitueret, vocaretur, qua in re cum mihi paruisset, hocque, antequam Clyster paratus fuit, accedente & feliciter munere suo fungente, adeo statim omnes dolores cessarunt, ut nulla medicina opus habuerit: Utinam vero ab hac & aliâ pudorem intempestivum deponere discerent, quæ, dum Chirugos admittere renuunt, & mulierculis imperiritis se committunt, sæpe summo vitæ periculo se exponunt.

CLIX.

Febris malignæ nova cura male cedens.

Sartor quidam notior, febre maligna correptus, cum principium ejusdem neglexisset, tandem medicum artis suæ peritum vocavit, qui, quantum quidem in se fuit, huic tam infido hosti obviam ivit, & inprimis alexipharmacis atque sudoriferis medicamentis depellere eundem studuit, quemadmodum vero in opere suo ab ipso ægro impeditus fuit, dum is non solum sudoribus vacare renuit, verum & studio eisdem lectum nempe mutando impedivit; indeque malum non tam imminutum fuit, quam vires eundo sumsit; accedens nasutulus quidam barbitonsor veterem hunc minusque convenientem curandi febres has methodum nominare ausus fuit, quin alium, qui nova methodo easdem aggrediatur sic commendavit, ut alter dimissus illico, & hic vocatus fuerit; qui Vir cetera non inelegans, nec talia, ut spero, de se jactitans, utut in Vesicatoriis opem quæsierit, tantum tamen abest, ut ægrum è mortis faucibus eripere potuisset, ut potius paulo post in ejusdem prædam cessaret; Scioli scilicet ejuscemodi socii, ubi se ipsos intrudere non possunt, me-

dicos genuinos denigrare student, & sic vel calumniando nomen acquirere tentant, horum autem consilia plerumque similem cum modo memorato sortiuntur eventum, utque hinc impediuntur, multum tum medicorum tum ipsorum agrorum interest.

CLX.

Mars hypochondriacum brevi juvans.

JUvenis quidam Studiosus, nescio quo fato a studiis distractus & litibus quibusdam ad se non spectantibus implicatus, harum sedulam gerit curam, & hinc jam tristatur, jam ira accenditur, indeq; paulatim malum hypochondriacum, cui olim jam obnoxius fuerat, sic auget, ut tandem meo consilio habuerit opus, ubi cum purgans primo sumsisset, & post ejus usum levamentum egregium percepisset, hocque me non consulto iterasset, jamque plures quam prius sedes movisset, ab illo tempore de variis malis conquestus fuit, quæ pessimi eventus metum ipsi injecerunt, sæpius enim animo se linqui credidit, quod tamen ipsemet semper non mutato colore indicavit, sudor hinc succedens ipsi valde suspectus videbatur, quin tandem partes corporis inferiores & sensu & calore naturali paulatim privari sibi imaginatus fuit; unde ego, cum tardio rem in pulsu sanguinis motum deprehenderem, ut hunc eidem redderem, falsi Volatilis Oleos. usum inprimis commendavi, sic quidem ut illi sumto Infusum quoque Thee subjungeret, quæ utut per biduum sic in usum duxerit, malum tamen inde non tam mitigatum quam auctum fuisse videbatur, unde denuo me vocavit, & ego jam martis inprimis usum proficuum futurum judicavi, hincque ejusdem pulverem pulveri analeptico mixtum præscripsi, & ecce! cum hunc vix bis sumsisset, inde sic se convaluisse retulit, ut jam & medicamentis se opus ulterius non habere, putarit; at ego melius noscens hypochondriacorum ingenia, illum adhuc aliquandiu continuare pulverem jussi: dum nempe ab acido impeditus fuit sanguinis motus, hic strenuus ejusdem dormitor non potuit non prodesse, adeoque eundem volatilibus sæpius longe anteferendum esse, hæc observatio docet.

CLXI.

Medici cujusdam infelix fatum.

MEDICUS quidam Flammingus apud exteros fortunam suam quærens in Insulam usque Melitensem, Maltæ hodie nomine venientem, delatus fuit, ibique dum uni alterive curæ sic lat feliciter præfuit, brevi nomen acquisivit, adeo ut & Magnus Ordinis Equestris, qui ibi sedem fixit, Magister, ipsi locum in aula sua concesserit; at simul eo ipso & invidiam cibi conscivit, hincque hostes quoque, qui tantum ejusdem animum torserunt, ut inde in he-

cticam inciderit, quam in hac Infula curari non posse, pernoscens, locum mutare secum constituit, & hinc navem conscendit, at infelix in Piratarum Hispanorum manus incidit, qui ipsum in Insulam heceticis Melitensi perniciosiorem deportarunt, ubi & brevi post vitam cum morte commutavit, cum vix sex supra viginti annos complevisset; adeo quidem ubique Medici ærumnas suas inveniunt, inprimisque feliciores presso pede sequitur invidia, quam tamen contemnere potius, quam super eadem tanto cum periculo tristari decet.

CLXII.

Dysenteria brevi curata.

Mercatoris cujusdam filiola, duodecim fere annorum, cum varios cibos ingessisset salitos, & hisce poma quoque interposuisset, inde alvum magis ac aliâs apertam per aliquot dies habuit, neglexit tamen malum, quin nec ab erroribus, qui illud prodixerunt destitit, unde tantum auctum fuit, ut non solum tormina etiam accesserint, verum & lassitudo tam ingens, ut extra lectum se tenere non potuerit; quod matrem commovit, ut excrementa inspexerit, cumque hæc hinc inde sanguine conspersa invenisset me propterea consuluerit; & ego dysenteriam instare nullus dubitans huic dicata medicamenta statim præscripsi, Rhab. nempe tostum & Pilul. ex Extr. Tormentill. Laudan. Cydoniat. & Theriac. Cœlesti compositas; post Rhabarbarum ergo sumtum cum aliquoties adhuc secessisset, Pilulæ sic omnem nimium fluxum inhibuerunt, ut sequenti die, Dei gratia se convaluisse, retulerit, non fidens tñ, Ess. Catech. bis de die per aliquot dies eandem sumere jussi, quæ Dei gratia omne malum sic inhibuit, ut nunc non habeat, de quo queratur: Sicut ergo facile subinde producitur dysenteria, ita tali modo producta non ita difficulter curatur, modo cura rite instituat.

CLXIII.

Mensium nimius fluxus non statim nocens.

Matrona quædam Illustris cum ultima vice tributum lunare in ea quantitate soluisset, quæ vel pluries modo ordinario illi solvendo suffecisset, inde per primum quidem biduum aut triduum post illud solutum non adeo male se habuit, indeque cum hoc elapso tempore non solum dolore dentium, sed & jam frigore minus consueto, jam anxietate cordis, jam palpitatione quadam in regione Lienis corripereetur, non tam à nimia illa sanguinis deperditione hæc mala derivanda esse; quam aliam quandam agnoscere causam, quæ forsitan difficulter uterui ita & tolli possit, sibi imaginata fuit, cumque me propterea vocasset, quicquid etiam protulerim, fidem tamen vix adhibuit, quod
tam

tam enormes sanguinis profusiones hæc ipsa mala tantum non semper post se trahere soleant; at ego sententiæ meæ certus, alia, quam quæ in ejuscemodi casibus commendari solent, medicamenta ex marte nempe parata, non præscripsi, quæ & Dei gratia profutura, totus spero; patet interea ex dictis magis adhuc communis error, quo morbi qui aut commissum in diæta errorem aut & malum quoddam antecedens non illico subsequuntur, non tam hiæ quam aliis causis attribuuntur, ubi tamen medicus sententiæ suæ certus non tam talibus contradictionibus aures præbeat, quam quod è re esse videtur, ipso opere exequatur.

CLXIV.

Abscessus ad nates in infante.

Nata fuit mihi sub finem anni præteriti filiola, quæ sanissima parebat, dum non solum partibus quibusvis integris atque bene conformatis gaudebat, verum & per aliquot dies sic edebat, bibebat atque dormiebat, uti quidem in tenella hac ætate constituti solent; at horum vix decem vel duodecim elapsis clamoribus tantum non continuis, doloribus se torqueri abunde indicavit, quos primo quidem à victu mutato & humoribus hinc in primis viis corruptis (mam-mæ enim eidem non præbebantur,) derivans, lapides cancri eidem exhibere jussi, at sicuti excrementa qualitatibus suis consuetis minime mutata sufficienter prodebant, hanc causam falso accusari, ita vel pluries sumtum hoc medicamentum nec minimum quidem levamen adferebat; dum vero ancilla eidem in primis præfecta in balneo illam à sordibus purgat in natium dextra tumorem notat, tum magnitudine, qua ovum gallinaceum æquabat, tum colore cœruleo conspicuum, eumque mihi monstrat; causæ itaque dolorum jam certus de eo imprimis sollicitus fui, ut ad maturitatem deducerem hunc abscessum, Emplastrumque de Meliloto, illi, quod diachylon compositum nominatur mixtum superimposui, nec frustra, vix enim exacto biduo, maturitatis quibusvis signis præsentibus aperire eundem potui, purisque non ita exigua quantitas profluxit, licetque pus cavitatem non ita parvam sub cute & proximis huic musculis eroserit, cui vel dimidium Thalerum immittere facile potuisses, diligenter tamen deligato ulcere intra non ita multos dies Dei gratia coaluit, puellaque nimium clamare desiit: quo magis vero latent causæ dolorum in infantibus, eo diligentius in easdem inquirendum est, cum rarissime nisi prius detectæ curari possint, sæpe vero internas acculari, dum externæ peccant, præter modo memoratum casum plures dudum probarunt.

CLXV.

Rhabarbāri Vermes.

JAm tres, & quod excurrit, præteriere anni, quod, cum ad Mercatorem quendam vocatus eidem Rhabarbāri usum commendassem, is hanc radicem, quam ipse servabat, protulit, & num bona nominari mereatur? interrogavit, dum ergo hac de causa attentius eandem adspicio, hinc inde vermiculos in eadem reptantes, & Rhabarbarum ipsum excavantes observo, quos cum illi monstrassem, ipsemet hoc ului minus idoneum judicavit: Uti vero alii vermes, quos in aliis aliās corruptioni minus obnoxiiis rebus repererunt, descriptione dignos judicarunt, ita & hos iisdem subjici posse, nullus dubitavi; non semper vero sic patent oculis vermiculi vel in medicamentis vel in cibis quoque latitantes, unde sine dubio sæpe eosdem nescii ingerimus, hincque & in corpore nostro non raro propagantur, morbosque subinde curatu difficillimos producunt.

CLXVI.

Hydropicos juvans remedium.

AD Illustrissimum quendam ægrotum vocato, is hydrope incipienti laborans recensuit, se olim in Germania inferiori novisse quendam militum Præfectum ê primis, qui remedium noverit, huic morbo dicatum, quod plures tanto cum fructu in usum duxerint, ut brevi non solum â tumore hydroptico liberati, sed & postmodum optima sanitate gavisi fuerint, interque hos imprimis notatu dignum esse casum Senis cujusdam septuagenario majoris, qui jam per bene longum temporis spatium decumbens & à medicis derelictus illud tanto cum fructu in usum duxerit, ut integre convaluerit, & per biennium adhuc vivens alio deindè morbo correptus in mortis prædam cesserit; quia vero solum helleborum nigrum præcipuum ejusdem ingrediens extitisse recordabatur, & dosis & modi corrigendi ignarus ipsemet non tam hoc, quam â me præscriptis medicamentis utebatur, quibus ad votum operantibus illud etiam remedium is qui possidet, interim per litteras communicavit, sumitur vero Radic helleb. n. drachma una & hæc cum Macis uncia dimidia in Vini Generosi mensura per 24 horas infunditur, hujusque vini haustus quotidie bibitur: & hoc remedium sicuti ipsemet communicavit, ut aliis quoque communicetur, dignum judico, est enim omnino sua laude dignus helleborus niger, ut ut ob noxas, quas infert, non paucis suspectus, quæ tamen in tam parca dosi uti non ita magnæ esse possunt, ita sine dubio adjecto aromate mitiore non parum corriguntur, unde ego nullus dubito, quin, modo alvum sic sumtus moveat, hydropicis multum prodesse possit, nec semper omnino rejicienda

enda sunt talia experimenta, à medicis præsertim quibus sæpe non parum è re esse possunt,

CLXVII.

Ophthalmia fonticulum occlusum subsequens.

Accessit me heri Judæus quidam, referens, quod Pater suus arthriticus jam per aliquot dies laboret ophthalmia tam molesta, ut nec oculum quidem aperire possit, & dum in causas inquirō, retulit, eum diu in brachio sinistro aluisse fonticulum, huncque diu quidem primo nil fere materiæ extillasse, jam vero exaruisse penitus & coaluisse, hincque se metuere, ne materia peccans olim hîc evacuata ad oculos translata iisdem jam tantum insidietur, & sane eidem non contradixi, cum enim ophthalmias solis fonticulis curatas fuisse, non uno solum exemplo constet, quis dubitabit easdem iisdem non fluentibus & occlusis excitari posse? hinc verò juxta Pilul. de Succin. Craton. & Aq. Ros. viribus Salis Saturni imprægnatam, ut fonticulum iterum inurî curet, consului: Quibus enim semel fonticuli profuere, in senectute præsertim tam facile iisdem carere non possunt, nisi causæ quarum ergo eosdem excitarunt, penitus cessaverint, quo in casu tuto hæc regula minus attenditur.

CLXVIII.

Venæsectio in animi deliquiis proficua.

Fœmina illa, cujus paulo ante fit mentio, utut per aliquot dies sumto Sale Volat. Oleos. tam egregium in malis suis perceperit levamentum, ut hoc remedium reliquis omnibus prætulerit; hisce tamen elapsis nec hoc ulterius quod in principio præstitit, malis pristinis reditum sub diligenti ejusdem continuatione minitantibus; quoniam ergo hæctenus tam multis medicamentis hunc hostem frustra aggressus fueram, interdum quidem de polypo Cordis cogitavi, at quia pulsus nunquam plane intermittentem inveneram, & de hoc dubius restiti; sanguinem itaque olim in tanta quantitate profusum, jam tam diu retentum se ipsum in motu suo impedire mihi persuadens, de Venæsectione cogitavi, quam, utut nasutulus quidam summe dissuaserit, instituti, tresque fere sanguinis elegantissimi detraxi uncias; & ecce! ab illo tempore Dei gratia sit cum sanitate in gratiam rediit, ut nullum ulterius animi deliquium (de quibus prius inprimis conquesta fuerat,) successerit, & rei domesticæ præesse denuo potuerit: Male itaque omnino aures præbentur iis, qui Venæsectionem è foro medico proscribere omnino tentant, sunt enim casus, in quibus ea vix ac ne vix quidem carere possumus.

CLXIX.

Tinctura Bezoartica auris tumorem discutiens.

Vir quidam præstantissimus, septuagenario major, cum aliquamdiu per foniculum nil plane feri deposuisset, circa aurem sinistram primo pruritus notavit, quem cum fricando abigere tentasset, auris tumor & quædam inflammatio successit, quæ metum Erysipelatis subsecuturi injecerunt; hinc autem, quia nihilominus corpus aeri & quidem frigidiori exponere opus habebat, Balsamum ergo quod album nominant, parti dolenti imprimisque glandulæ juxta aurem tumefactæ illevit, at sine ullo fructu, unde suadente Uxore Tincturam Bezoarticam sumsit, post cujus usum licet sudori non vacaverit, malum tamen sic remisit, ut cum me quoque hac de causa consuluisset, iterare hanc jusserim, nec minus tum hæc profuit, sed malum fere penitus discussit, unde postmodum eandem non parvis extulit laudibus: Et sane in ejusmodi malis tam præstans est hæc Tinctura remedium, ut raro frustra eandem sis exhibiturus, nec audiendi hic sunt frivoli ejusdem contemtores, qui eam omnibus viribus suspectam reddere conantur, forsan ignari, quæ vel præcipua sint ejusdem ingredientia.

CLXX.

Uteri cum faucibus consensus.

Mercatoris cujusdam Uxor, catarrhis virgo adhuc sæpius obnoxia, quæ fauces præsertim invadentes eas subinde sic occuparunt, ut per aliquot dies non nisi liquida & nec hæc quidem absque difficultate deglutire potuerit, ab iisdem tum Dei gratia usu pulveris anticatarrhalis tam feliciter liberata fuit, ut per aliquot annos immunis vixerit, nec nisi cum jam per bene longum temporis spatium in conjugio vixisset, iidem redierunt; nec tum primo eos tanti habuit, ut me propterea vocasset, sed secundo redeuntes metum eidem injecerunt, ne in posterum ut olim sæpius sint incommodaturi, hincque jam ut iterum consilium suggeram, me rogavit; simul vero, quod olim subticuerat, nunc retulit, quod nempe hoc malo imprimis vexetur eo tempore, quo menses instent, adeoque & uteri quandam rationem esse habendam, haud adeo male judicavit, quin, licet me vocato menses nondum fluxerint, cum tamen vix discessissem iidem succedere, unde per ancillam me interrogavit, an nihilominus medicamentis præscriptis uti liceat? quæ vero seponere aliquamdiu jussi: Confirmatur ex dictis Uteri cum faucibus consensus, qui nonnunquam tantus est, ut non desint, quæ eum in eas usque ascendisse, jamque abitum parare, totæ sibi persuadent.

CLX XI.

Tunica retina.

Certis de causis permotus, ut præterita hyeme aliquoties in oculi partes diligentius inquisiverim, uti quidem tum tunicas tum humores sic sat à se invicem discernere in oculis bovinis glaciatis imprimis potui, non tamen retina æque, ac quidem credideram, oculis statim patuit, cum rete repræsentare tantum non omnes Auctores statuunt, unde plures eorum evolvi, cumque nullus sicuti Vesalius scrupulum animo meo exemerit, in Tyronum gratiam quædam ejusdem verba hic repetere placet: Quamprimum nervi visorii substantia in oculum mergitur, mollior reddita dilatatur in latum quoddam involu- crum, posteriori vitrei humoris sedi obductum, & non ultra mediæ oculi sedem in anteriora pertinens, & extreme gracilibus, sed interim conspicuis venu- lis, ac item arteriis intertexta; hæc tunica ceterarum modo membranæ non est, sed mollis, & veluti mucor aliquis ex naribus procidens, nomen tamen aptius quam involucri aut tunicæ illi indi non potest, quum humorem vi- treum integat, minori piscatorum reti comparandum, cujus formam, non autem PLEXUM refert: hæcenus Vesalius de humani Corporis fabrica lib. VII. cap. XIV. p. m. 647. cujus plura verba si attentius legantur, Tunica retina haud ita difficulter dignoscetur.

LCXXII.

Ira noxas avertens alvi fluxus.

Mercator quidam variis intricatus litibus, & hinc sæpius ad iram commo- tus, cum hæc socium ejusdem non tam earum participem, quam fidi amici partes acriter tuentem in lectum prostravisset, interrogatus, quomodo animo tam sæpe variisque modis & imprimis haud rarenter affectu modo di- cto affecto nihilominus corpore tam bene se habeat, & fere magis integra quam olim illis non involutus fruatur sanitate? respondit, se hæcenus sem- per fere notasse, quod, quando ira effervuerit, alvus paulo post sic nimium fluxerit, ac si purgans sumisset, hincque evacuata sic ab ira commota bile nul- lam se ulterius perferre noxam, sponte nempe postmodum & alvi fluxu cessante; quantum aliàs noceat corpori quoque hic dirus affectus, non ex una solum linearum medicarum legisti, imprimis autem bilem eundem movere & in motu suo consueto inturbare, præter plures alias hæc ipsa observatio do- cet, cui enim causæ commodius hunc alvi fluxum adscribes, quam bili in majori ac aliàs quantitate in intestina profusæ, & hinc consueto magis stimuli vice fungente? Felicior vero omnino hic aliis est, in quibus has vias non in- venit, sed cum reliquis humoribus commixta majores longè & magis pericu- losas

lofas turbas excitat, quibus tamen in tempore medici opem implorantibus, ea medicamenta, quæ viam hanc quasi monstrant, illos non prorsus frustra exhibituros, hæc & similes plures observationes digito quasi monstrant.

CLXXIII.

Febris vim infrigens nimius aquæ potus.

QUOD nonnulli ægri appetitui, qui vel pro noxio habetur, interdum non sine fructu indulgeant, cum nuper coram Illustri quodam Viro mentio injiceretur, Is sequentia recensuit; Se ante plusculos annos febre intermittente pertinacissima laborasse, quæ paulatim tantas sumserit vires, ut ii, quorum Curæ tum demandatus fuerit, & de vita desperare inceperint, hincque eo minus ea, quæ vel minimum nocere posse credideriat, concesserint, aut & suggererint; unde utut summe desiderarit, ut aliquando ad lubitum potu siti satisfacere liceret, diu tamen illos, non nisi in præscripta dosi & parvis poculis eundem porrexisse, hinc vero hunc ipsum appetitum non tam imminuisse, quam magis accendisse, & inde se quoque magis institisse, ut tandem aliquando expleatur; unde sed demum spem omnem convalescentiæ deponentes Urceum aliquot mensuras continentem attulerint, & hunc fere penitus se evacuassee, tantumque aquæ (hanc enim continuerat) ingurgitasse, ut abdomen totum inde inflatum fuerit, difficiliorque hinc respiratio successerit; at cum haud ita diu post & vomitus subsequutus fuerit, & hoc mediante non solum aquam sed & humorum peccantium ingentem quantitatem rejecerit, inde omnia in melius sic mutata fuisse, ut febris jam longè facilius curari potuerit: Uti vero ego potu febricitantibus per se non interdico, ita sine dubio hujus appetitui ego citius satisfacissem, cum præsertim potum convenientem expetierit, nec possint non prodesse vomitus vel & hoc modo excitati.

CLXXIV.

Coriariorum sudatorium Ischiadica noxium.

Cerevisiarii cujusdam Uxor, quadragenaria major & teneræ constitutionis, mensibus instantibus plerumque non ita parum sanguinis per uterum profundens, simulque per totum ferme diem foco adstans, inde primo quidem ventriculo laborare cœpit, dum nempe non solum appetitum fere penitus amisit, sed & identidem vomitu, tum quæ assumfit, tum pituitæ non ita exiguam quantitatem rejecit, quod tamen haud ita magni habuit; cum vero postmodum, calores etiam quos volaticos nominant, ei valde molesti fierent, hosque tum inconsueta oris siccitas, tum totius consumptio comitarèntur, ne hepate laboret, metu vulgo communissimo metuens, me consuluit, nec frustra medicamenta commendata aliquoties in usum duxit, quin tandem

ab hisce malis se penitus liberatam credidit; at brevi post supervenit malum minus quidem periculosum sed magis sensibile, dum doloribus qui ob partem affectam ischiadici dicuntur, tam gravibus correpta fuit, ut pedem dextrum interdum vix movere potuerit; ut vero periculosum etiam evaserit hoc malum, ferme ipsamet in causa fuit, dum eidem Coriariorum nostratum sudatorium opposuit, hocque ad dolores dictos de'eniendos aliquoties ingressa fuit, ibique sudori vacavit; nam sicuti & scopum suum minime obtinuit, dum dolores non tam imminuti quem aucti hinc fuere, ita priora quoque mala sic revocavit, ut jam magis, quam unquam olim ab hepate affecto sibi metuerit; unde me jam denuo vocavit, ubi cum convenientia medicamenta præscripsissem, ipsi non potuisse non nocere hoc sudatorium, judicavi, dum, ubi non invenit, quos aggrediatur, humores pituitosos, calor in eodem dispersus, utiles plerumque dissipat, siccitatemque inducit: Et sane teneræ constitutionis atque ad hæticam pronis subjectis vix unquam hoc sudatorium aliâs suæ laude dignum impune commendabitur.

CLXXV.

Pilus fortunæ faventioris index.

JAM annus elapsus est, quod Curæ meæ se commisit Centurio quidam dexterrimus, qui præter plura alia, quæ diutius instante malo narravit, dum interdum omnem quidem spem convalescentiæ abjecit, aliquando tamen subito magis quam vel dolorum remissione eandem meliorem nactus fuit, cum pilum in gena haud ita procul ab oculo enatum notasset, de hoc retulit, quod jam per plures annos observet, quod quotiescunque talis è gena pilus enascatur, semper fortunam faventiosem experiatur, & aut ad majores dignitates promotus fuerit, aut dona insignia acceperit, aut infortunium feliciter superarit, aut quæ sunt alia, de quibus nobis gratulari solemus, hincque & nunc, ut convalescentiæ sit signum, se totum sperare, nec hæc spes eum destituit, brevi enim post Dei gratia convaluit, & salvus atque incolumis ad suos rediit: An vero pilus ejusmodi quid revera prædicere possit? alii dijudicent.

CLXXVI.

Incubus incantatione inductus & eadem curatus.

CARNIFICIS qui olim hic prolixam admodum exercuit praxin, & fautores quosdam Primates quoque habuit, cum hisce diebus mentio injiceretur, quædam fide digna Matrona in curandis morbis ab incantatione subortis eum præsertim aliis præstitisse testabatur, & in hujus rei fidem sequentia retulit; Accessit eum aliquando faber ferrarius, Juvenis aliâs sat robustus, at quia jã per

aliquot noctes ab incubo valde tortus fuerat, indeque virium defectum per-
sentiebat, eo magis opem implorans, & ut is consilium suggerat, deside-
rans, cum præsertim in principio renuisset, & imaginarium solum malum
nominasset; anxie itaque hic precibus instetit, & ut sui misereatur, rogavit,
de die enim labori gravi vacando, & de noctu tantum ab hoc malo tortum
sine dubio se diutius haud superfuturum, nisi quamprimum ab eodem libere-
tur; misertus ergo tandem ejusdem, suavit, at fabrum cultrarium adeat, &
quatuor cultros, eo pretio, quo quidem venales exponantur, comparet,
eosque noctu cubitum iturus lecti quatuor pedibus infigat, sic enim malum certo
cessaturum; paret dictis miser, vel hoc ipso miserior, utque testem eorum
quæ per noctem sint subsequutura, habeat, locium ut secum in suo lecto dor-
miam, rogat, obdormiscunt vero ambo, & mane evigilans alter olim Incu-
bo laborans sat deprædicare non potest, quam suaviter hac nocte dormierit,
quantumque somnus talis in viribus reficiendis conferat, surgit postmodum
de lecto, & lætus labores suos aggreditur; dum vero in angiportum quendam,
ut ibi urinam reddat, secedit, ibi prostratam invenit ancillam, ejusque pe-
ctori infixum cultrum ex iis, quos heri lecto infixerat, hujusque rei ut certior
fieret, cubiculum adit, & ex quatuor unum deesse invenit, indeque non solum
credit, auctricem mali sui hanc ipsam ancillam exitisse, verum &
magis in eadem confirmatur, dum ab illo tempore ab eodem plane immunis
vixit: Uti vero nil minus quam modum hunc curandi, diabolicum quippe,
& sic Christianum minime decentem, quin in diaboli fauces præcipitantem,
probo, & potius omnes & singulos serio obtestor, ut lubentius ægrotent,
quam tam noxio modo à morbis liberari desiderent, ita hunc præsertim in fi-
nem hunc casum narravi, ut constet, licet omnino incubus à naturalibus non
raro producat, interdum tamen non profus frustra incantationem
quoque accusari, contra quam tamen non tam illicitis remediis quam presi-
bus, & iis quæ naturaliter quodammodo juvare possunt, pugnes velim.

CLXXVII.

Gravida lactans simul & menstruata.

Mulier quædam quarto vel quinto foetu gravida, de hac graviditate non so-
lum ad motum sed & ferme ad partum usque hujus foetus dubitavit, quia
non solum infantem, quem prius ediderat, lactaverat, & lac semper suffe-
cerat, verum & menses tam ordinarios per totum gestationis tempus habue-
rat, ac quidem olim vel virgo adhuc, vel & non gravida; verum enim vero
novem mensibus elapsis, cum pridie ejusdem diei mammas præbuisset natu
minimo, foetus, quem sanum & omnibus suis numeris perfectum peperit,
adeo omne dubium ejusdem exemit menti, ut jam & aliis sub talibus contin-
genti-

gentibus dubium tale foventibus illud fortiter eximat, uti quidem quædam, quam itidem mensium ordinarius fluxus de conceptione hæctenus dubiam reddidit, nuperrime mihi retulit; Licet vero omnino non desint historiæ illarum, quæ lactatione conceptionem impedire frustra tentarunt, & ad partum novum usque jam editum foetum absque noxa illius, qui in Utero latuit, sic nutriverunt; nec raritatis ulterius nomen mereantur illæ historiæ, quæ conceptionem fluentibus mensibus factam describunt; raro tamen sine dubio audivisti legitime, quod mulier adeo succis bonæ notæ abundaverit, ut simul uno eodemque tempore & tributum lunare solvere, & tum foetum jam natum, tum alium in utero latitantem nutrire potuerit, hincque ut describeretur hic casus omnino dignus fuit, cum præsertim tenerioris constitutionis esse videatur, cui modo narrata contigere.

CLXXVIII.

Alchemiæ Fautoris facetum dictum.

Lapidis Philosophici cum nuper mentio coram quodam egregio Mercato-
re mentio injiceretur, is narravit, se olim nosse ditissimum quendam
Principem, qui semper sedulo in hunc lapidem inquisiverit, & hinc plures
chemicos, nisi veros, tales tamen se jactitantes continuo aluerit, unde &
nonnulli crediderint, Ipsum tandem tanto hoc arcano potitum fuisse; hunc ali-
quando ab alio cognato Principe interrogatum, cur tam insigni horum ho-
minum numero opus haberet? festive respondisse, se quidem iis-
dem minime opus habere, at hoc hominum genus sua ope quam
maxime indigere: Ex tripode sane dictum, nam nisi hi artis auri-
feræ plerumque fumivenduli indagatores subinde tales nancisceren-
tur Patronos, per totam vitam suam vix tantum metalli vilioris in aurum mu-
tarent, ut vel per diem absque mendicitate honeste se alere possent; sic vero
fumos suos non raro tam care vendunt, ut vix mirum sit, nunquam deesse,
qui eosdem de novo venales exponunt: Utinam vero serio hoc & alii agnosce-
rent, quod magis nempe hoc hominum genus ipsorum ope indigeat, quam
quidem ipsi iisdem opus habent, multo sine dubii cautius mercari di-
scerent.

CLXXIX.

Vomitus à Verme.

Judæus quidam è proximo pago Pserfen me accedit, narratque filiolum
suum biennem fere, hæctenus sat bene valuisse quidem, at heri vomitibus
correptum fuisse, quibus utut varia remedia opposuerit, eos tamen hæc-
tenus nondum cessasse, hincque se metuere, ne tandem puello noxii evadant,
& ut.

& ut consilium suggeram, rogare; cum præsertim variolis nonnulli decumbant, & hinc hæc forsitan etiam subesse possint, ut ergo in medicamento præscriptione & harum quandam habeam rationem, subjecit; unde Essent. Catechu, quæ in talibus casibus raro frustra adhibetur, eidem commendavi; cumque haud ita diu post alia de causa me iterum convenisset, interrogavi, quomodo filiulus suus se habeat? & is respondit, nunquam feliciores sunt ægri, quam si convalescant, antequam medicina apportatur, & hac felicitate hac vice fructus fuit filiulus meus, cum enim domum rediissem, jam longe melius se habuit, & vomitus plane intermiserunt, nec, uti metui, variolæ successerunt, sed cum post somnum blandum uxor mea eum de lecto sustulisset, vermem rotundum longum juxta eum in eodem reperit, & quidem absque excrementis, hincque puero consuetum suum remedium, quod nempe plantas pedum allio fricavit, adhibuit; hunc vero solum vomitus concitasse exinde fat constat, quia ab illo excreto hi plane remiserunt; Et sane Vomitus quoque vermes movere, adeo novum non est nec ratione sua caret, seu jam propius ipsum ventriculum accedendo (unde nonnunquam & vomitu rejiciuntur,) seu motum intestinorum invertendo id præstent; interea tantum non in quibusvis puerorum morbis eorundem rationem quandam esse habendam, hæc Observatio confirmat.

CLXXX.

Pedis Dolor in aurem translatus.

VOcatus hinc ad Mercatorem quendam teneræ constitutionis, & à pueris valetudinarium, eum nunc de auris dextræ dolore intenso conquerentem inveni; huic cum varia huic dolori opposita ordinassem, simulque pedis olim dolentis mentio injiceretur, de hoc retulit, quod jam per aliquot hebdomadas dolores priores in eodem persenserit, at ab eo quasi momento, quo auris dolere inchoaverit, omnem in pede dolorem sic cessasse, ut jam plane immunis ab eodem degat: acribus nempe salsis & scorbuticis particulis abundat sanguis hujus commiseratione digni viri, quæ uti pluribus medicamentis hæctenus è corpore expelli non potuerunt, ita imprimis in pede, parte à caloris fonte corde remotiore, interdum separatæ non potuere non dolores excitare, qui tamen illico cessarunt, materia illa peccante in auribus exitum inveniende, quas magis sensiles non potuere non summe torquere; quam difficile vero sit, serum sic vitiatum corrigere facile credet, qui vel semel manus huic operi admovit.

CLXX XI.

Colici dolores partum subsequentes.

Matrona quædam nobilissima octavo fere foetu gravida, abdomen in tantam molem extensum ultimo gestationis mense habuit, ut interdum binos se gerere foetus crediderit, interdum, eum, quem gerat, situm transversum nactum fuisse, metuerit; præter tamen spem suam Dei gratia feliciter peperit, & filiolum, ut tam magnum, ut plures annuos magnitudine facile superarit, non adeo difficulter Dei gratia edidit, sic sat bene etiam post partum per viginti quatuor fere horas se habuit; at hisce elapsis doloribus correpta fuit tam intensis, ut non solum à clamoribus se continere non potuerit, verum & convulsiones aliquoties jamjam imminuerint; unde ego statim vocatus fui, & Ol. Amygd. dulc. quod jamjam eidem exhibere volebant, ut sumserit omnino suasi, & primo quidem credens, latitare adhuc in utero sanguinem grumosum, & horum dolorum auctorem existere, Potiunc. ex Specif. Ceph. D. Mich. Antim. diaphor. & \ominus Succin. Volat. præsertim constantem præscripsi, at tantum abest, ut ea sumta vel minimum levamenti percepisset, ut potius dolores auctos fuisse crediderit, & exclamaverit, se nullam dubitare, in corpore, & ea præsertim, sinistra nempe hypogastrii parte, cultros atq; forfices, semper magisque eidem infixas latitare; quoniam ergo hoc medicamentum scopo non satisfecerat, utrumque primario non esse affectum ex naturali lochiorum fluxu semper magis innotescebat, nec in viis urinariis mali causam quærendam esse, ullum aderat signum; flatusque contra exitum invenientes levamen quoddam afferebant, de restitantiis adhuc alvi fecibus durioribus & intestinis hinc affectis, (cum præsertim alvum per aliquot hebdomadas officio suo ut olim non respondisse, nec sine metu illam eam ultimo mense præsertim deposuisse, retulissent,) cogitavi, & Clysterem ex lacte atque saccharo paratum infundere jussi, quo brevi, id quod quidem desideratum fuit, præstante, multis scybalis durioribus evacuatis, sic dolores Dei gratia remiserunt, ut jam longe melius se habere, testata fuerit; at vix elapso bihorio dolores priori ferme cum vehementia rediere, unde jam sponte clysterem iteravit, at hic nunc retentus tantum, quantum primus non profuit, unde & ego iterum accedens, ut iteraretur suasi, licetque nunc alvum moverit, sic tamen, uti post primum Clysterem dolores non remiserunt, unde Ol. Amygdalarum repetiit, & ob calorem febrilem accedentem interpositis Potiunc. huic extinguendo dicatis, alvum iterum apertam habuit, unde dolores semper magis remisere, restante tamen sensu quodam, ac si corpore moto pondus quoddam de parte in partem laberetur, alvusque ut aperta servaretur, quinque Pilul. Emanuel. ut sumeret, suasi, quas cum cum alvi copiosa dejectio subsequuta fuisset; paulatim & hoc malum cessavit,

vit, jamque & calore nimio penitus extincto Dei gratia convaluit: In Intestinis vero causam doloris me merito quæsisse, casum vel paululum attentius considerantem non potest latere, cum, quod à fecibus induratis in aliis quoque intensissimi subinde producantur dolores, historiæ plures testentur, non itaque semper de solo utero, quando puerperæ morbis corripuntur, cogitandum esse, non frustra ex hac observatione disces.

CLXXXII.

Jalappa.

Jalappam anthelminticam primo statim anno Linearum medicarum produxi, passimque in iisdem polychrestæ hujus radices fit mentio, ut adeo non nisi quædam de eadem repetere liceat, peculiari tamen titulo dignam judicavi, cum hisce diebus curiosus juxta & elegantissimus de eadem tractatus Medici laboriosissimi & eruditissimi Christ. Francisci Paullini, fautoris mei honoratissimi, in manus meas pervenisset, quædamque non tam addere eidem, quam confirmare in eodem scripta, haud prorsus abs re futurum crediderim; Quod vero quâ dosin Magisterii præsertim nonnulli tantum non excefferint, liberioresque in eodem exhibendo extiterint, tardior ejusdem absque stimulo exhibiti operatio præsertim in causa fuisse, mihi quidem videtur, unde largiori præbio se assecuturos quod parctiori non potuerunt, sperantes, dosin semper adauxerunt, uti vero hoc non semper feliciter successisse, ita nec satis tuto tentari, vel historiis ab ipso hoc laudatissimo auctore adductis evincitur; longe itaque magis hætenus mihi placuerunt, qui quod hi largiori dosi, additamentis quibusdam assequi tentarunt; sic pulverem olim descripsi hic loci valde celebrem, qui, licet eum nunquam fere plura quam octo Magisterii Jalappæ grana ingrediantur, ob adjectum tamen Cremorem Tartari & \ominus . vel ex hoc ipso, vel alio quodam vegetabili elicatum sæpius tot sedes movet, ac vel integer ejusdem scrupulus absque his salibus exhibitus movere posset; & idem fere præstare radices ipsius pulverem in dosi non adeo magna magisterio adjectam, sæpius non absque delectatione hætenus expertus fui, cum quo parctiori dosi purgantis cujuscunque alvus tantum quantum quidē requiritur, moveatur, eo magis è re ægroti esse, ego sæpius viderim, nec forsan ullus in dubium sit vocaturus: Non possum vero non & hac occasione laudare pulverem, quem ex hac radice & Limatura martis aut quodam ex hoc minerali parato medicamento jam tam sæpe in hydrope tanto cum fructu præscripsi, ut vel illo solo tantum hunc hostem Dei gratia feliciter depulsum fuisse, non semel meminim, dum nempe indicationibus in hoc malo primariis satisfacit, & tum aquas in abdomine collectas blande educit, tum viscera roborat, ac humores motui suo restituit: Omnino autem notatu dignum est, quod hæc ipsa

ipsa radix tam tuto infantibus & pueris in majuscula etiam dosi exhibetur, unde ego quidem in hac ætate constitutis raro aliud purgans præscribo, sancteque testari possum, me nil unquam sinistri notasse; at ne nimium crambis bis coctæ nauseam adferat, plura nunc non addo, hæc tamen non ægre laturum bonivolum Lectorem, totus spero, cum non parum juvet in medicina, si ea quæ olim dicta fuere, pluribus confirmantur.

CLXXXIII.

Cucurbitula urinam moventes.

Eques quidam Illustris de catarrhis subinde valde molestis querens, à me interrogatus, quando & quomodo primo eosdem notasset? respondit, plusculos jam præterisse annos, quod iisdem primo incommodatus fuerit, tum vero nec diutius institisse, nec nisi post singulos annos sub finem mensis Februarii & initium Martii rediisse, licetque sic partibus externis quibusvis & imprimis artubus tantum insidiati fuerint, ut per aliquot dies hos nec movere quidem potuerit, & hinc in lecto decumbere opus habuerit, nullum tamen unquam se aliud remedium propterea adhibuisse, quam Cucurbitulas non scarificatas, quas triplo majores iisdem, quibus apud nos utuntur, pone cervicem applicare, & hinc per totum dorsum ad nates usque sæpius trahere jussit, hincque semper urinam in tanta copia motam fuisse, ut ejus duplo plus ac aliàs excreverit, & brevi post priorem recuperarit motum; at jam sæpius redire defluxiones, & pectori imprimis insidiari, hincque potissimum aliis remediis se opus habere, quæ & eidem suo tempore præscribam: Patet interea ex dictis Cucurbitulas olim jam à magnis medicis magni habitas non omnino rejiciendas esse, licetque pauciores fere sint, qui hodie non scarificatas præcipue commendant, in quibusdam tamen casibus si earundem meminerit medicus prudens, facti eundem vix poenitebit, cumque huic Urinam moverint, in Ischuria à renibus præsertim oriunda juxta alia medicamenta forsitan haud omnino frustra applicabuntur, cum interdum adeo nil prorsus vel efficacissimis remediis in hoc malo proficiamus, ut vel nosse adhuc remedium quoddam, ægro non adeo parvo cedat solamini,

CLXXXIV.

Arthriticos dolores augens remedium.

Nobilis quædam Matrona, sæpius jam doloribus arthriticis correpta, cum ante sesquimenssem iisdem iterum gravioribus prehenderetur, ex nescio cujus consilio Olei Olivarum libræ uni tres manipulos Rorismarini immerfit, & postquam per aliquot horas in vase probe munito igni hanc mixturam credidisset, Oleum hoc modo viribus illius herbæ imprægnatum parti dolenti ille-

vit; verum enim verò tantum abest, ut levamen, quod inde speraverat, & certo promissum fuerat, subsecutum fuisset, ut potius dolores tantum incrementum sumserint, ut me propterea in consilium vocaverit, ubi cum dicta narrasset, omnino huic remedio dolorum incrementum adscribendum esse judicavi, cum enim oleum poros obstruat, & sic impediatur, ne partes peccantes dolorem excitantes exhalare possint, hæ ipsæ vero, in hoc subjecto, si licuerit, calidæ nominandæ, roris marini volatilibus particulis non tam imminutæ & correctæ quam auctæ, non potuerunt non inde majores concitari turbæ: Ne itaque cuius remedio fidant arthritici, sed nisi isti demum sapere voluerint, prius per medicos suos eadem examinent, si hisce aliisque similibus exemplis moniti didicerint, jam usu suo hæc observatio non carebit.

CLXXXV.

Hernia mortem subitanam inferens.

DE magno quodam Principe à fide digno viro mihi narratum fuit, quod is hernia intestinali laborans, pudore ductus malum hoc suum non tam iis, quorum intererat, & quibus qua cetera corporis sui curam commiserat, detexerit, quam Chirurgo cuidam haud ita magni nominis, licetque hoc illi subodorati fuerint, hincque humillime, ut majorem in se poneret fiduciam rogaverint, inde tamen ipsum non tam animum mutasse, quam ad iram commotum fuisse, quod ad ipsos notitia hujus sui mali devenerit, quin tandem ei, cui se fiderat, cubicularii munus demandavisse; ut ut vero hic sine dubio, quantum in se fuit, præstiterit, seu tamen tanto malo curando non suffecerit, seu magnus æger non in quibusvis obsequiosum se gesserit, imperare quippe & non parere assuetus, eundo malum tantas acquisivit vires, sicque dilatatum aut tandem & ruptum fuit peritonæum, ut aliquando subito prolapsis in scrotum intestinis ea restitui pristino suo loco nulla arte potuerint, unde Princeps, quem paulo ante pro sanissimo habuisses, quique jam iter quoddam animi gratia aggredi voluerat, brevissimo temporis spatio fati cesserit, qui sine dubio, si peritiori chirurgo se commisisset, aut forsitan alio modo non peccasset, servari potuisset; Ne vero cuius in hoc malo fidas, cum inter plures, qui hernias se curare posse, jactitant, vix unus inveniatur, qui ipso opere hoc præstare possit, quos magno sæpe damno & in Principum aulis locum invenire dolendum est.

CLXXXVI.

Textor medicaster.

Talis fane est Textor ille, qui hisce demum diebus libello supplici ab Incluto nostro Senatu petit, ut ipsi facultas libera concedatur non solum iis qui hæmorrh-

hæmorrhoidum dolore torquentur, sed & quibusvis hernia laborantibus remedia sua suggerendi; cujus ergo Collegium Medicum sententiam suam dicere jussum, non nisi cum damno & periculo eorum, qui illi se essent credituri, hanc ipsi dari posse, libere pronunciavit, cum non solum textor alias rationes, quam quod remedia adhibeat, quibus olim ipsemet usus & restitutus fuerit, afferre non potuerit, hæcque more hujus farinae hominum detegere nullo modo voluerit, & ex paucis, quorum mentionem quandam fecit, nec hæc semper sat tuta esse, constiterit, verum & hæc ipsa mala sic sint constituta, ut & medicis experientissimis subinde multum admodum negotii facessant, omninoque pro causarum subjectorumque insigni differentia nisi medicamenta secundum artem mutantur, identidem augeantur potius quam vel minimum imminuantur, quibus dignoscendis textor sane nunquam sufficiet, in textor nam itaque potius relegandus, quam tanto muneri ut præsit, concedendum erit.

CLXXXVII.

Ophthalmia contagio contracta.

Vir quidam cetera sanus, cum nuper quosdam amicos visitasset, hique notassent, ipsum ophthalmia laborare, unde hoc mali contraxisset? eum statim interrogarunt, ubi, cum is respondisset, Uxorem suam jam per bene longum temporis spatium hoc malo laborare, an contagiosum sit hoc malum? ex me forte fortuna præsentem reliqui sciscitati fuerunt, & responsi loco dedi, quod omnino quidam haud infimi subsellii Viri hoc malum quovis tempore pro contagioso habuerint, sæpiusque etiam contigerit, quod, si quis ophthalmia laborantem diu propius inspexerit, brevi post eadem ipsemet laborarit, quo propius ergo quis cum ophthalmia laborante versetur, quo sæpius eundem accedat, eo citius etiam & facilius eundem infici posse, admirationem itaque vix mereri, si maritus ab uxore infectus fuerit, quam se sæpius adspicere postmodum ipsemet fatebatur; facillime nempe humores oculi commoventur vel attentiore rei etiam desideratæ inspectione, hoc vero motu vel parum interturbato, malum quod modo descripsi, excitatur, ut alia nunc, quæ alii afferunt, silentio præteream, effluvia nempe, quæ ex oculis affecto continuo emanare credunt, & quæ sunt hujus generis plura.

Pleuritis à balneatore curata.

Parochi cujusdam ancilla fida, subito calore p. n. cum dolore lateris puncto-rio & difficili respiratione correpta, balneatoris in loco ubi degit, habitantis consilium quærit, qui statim purgans vehemens & quamplurimas movens sedes ordinat, unde tantum abest, ut malum vel minimum mitigatum fuisset, ut potius difficilis præsertim respiratio tantum augmentum sumserit, ut facies cœruleo inde colore obducta fuerit; unde Parochus Matrem suam hic loci degentem, ut consilium suggerat, rogavit, quæ medicamenta quædam misit, & ne febris maligna subsit, metuens, ut inprimis à Venæsectione abstinerent, serio per nuncium jussit; antequam vero hic domum redierat, adeo urserat difficilis respiratio, ut jam non adeo parvam sanguinis quantitatem eidem subtraxerint, & quidem feliciter, ex eo enim tempore quævis symptomata sic remiserunt, ut jam servitio suo ut olim præesse possit: Ubi nempe nulla subest malignitas, & mala memorata à sanguinis in partibus Thoracis sensibilibus motu impedito originem suam trahunt, remedium tutius citiusque juvans Venæsectione non invenitur, at ut hæc rite à se invicem dignoscantur maturo consilio opus est, hincque non potest non fieri, quin interdum & hæc methodus minus feliciter adhibeatur, cum pluries non tam medici prudentes & experti, quam empirici & de nulla re minus quam de causis cogitantes, in subsidium vocentur, quæ causa vero non sufficit, ut propterea Venæsectio statim è foro medico exterminetur penitus, cum juxta modo adducta quam plurimi alii de insigni Venæsectionis in Pleuritide usu hodiernum testentur, & vel in lineis meis medicis plures huc spectantes historiæ legantur.

CLXXXIX.

Dysenteria ab esu halecis.

Reposuerat quidam amico suo aliquot doliola halecibus recens allatis repleta, cumque hinc hic quosdam dono sibi dedisset, ad esum accommodatos eos domesticis suis apposuit, cumque cibo minus consueto ancilla præsertim vix se exfatiare potuisset, inde statim nocte sequenti tormina ventris tanta persensit, ut præ iisdem somnum capere vix potuerit; surrexit tamen de lecto & negotiis suis domesticis taliter qualiter præfuit, sed & instantibus doloribus sæpius alvum deponere opus habuit, cumq; hinc excrementa inspexisset, ea sanguine hinc inde conspersa invenit, & tenesmo præsertim etiam accedente, ut ego consilium suggererem expetiit; Rhabarbarum tostum ergo sumere eandem jussi, quod licet aliquoties alvum moverit, reliqua tamen symptomata

ptomata itidem juxta sic institere, ut frustra se sumsisse crediderit, nec magis profuit Mithridat. Damocrat. sub noctem sumtum, crebriores enim & cruentæ dejectiones semper eodem modo eidem molestæ fuere; unde iterum consilium meum expetenti pulv. ex Radic. Torment. Bol. Armen. pp. & Terr. Sigill. Siles aa. ʒj. atque Extr. op. Cydon. gr. iii. constantem præscripsi, qui sæpius sumtus malum sic inhibuit, ut jam sibi Dei gratia iterum convaluisse visa fuerint, at cum ad operas suas rediisset; vix exacto biduo malum priori cum vehementia eam invasit, unde, an pulverem iterare liceret? interroganti, illius usum repetitum omnino suasi, nec frustra eundem iteravit, vix enim absumta integra compositione jam sic cum sanitate in gratiam rediit, ut de quo queratur nil habeat: In hujuscemodi cibus autem omnino modus servandus est, ab iis præsertim, qui iisdem minus sunt assueti, dum non solum Ventriculus iisdem conficiendis non semper sufficit, sed & Sal quo abundant, tum Salia in corpore latentia movet, tum intestina ad crebriores excretiones stimulat, quæ tandem facile nimix evadunt.

CXC.

Urina non prodit sexus differentiam.

SERIO nuper à quodam amico interrogatus, num ex urina sexus discerni possit? negando respondi, utut enim tinctiorem virorum magisque dilutam fæminarum esse urinâ, communiter nec prorsus abs re statuatur, quod tamen qua ætates aliquoties monui, & qua sexum locum invenit, sunt plures Viri tam teneræ constitutionis, ut qua hanc vix cum fœminis comparari mereantur, sunt contra fœminæ heroinæ adeo robustæ, ut vel cum fortibus Viris robore certent; sunt insuper tam multa, quæ urinæ colorem tum exaltant, tum imminuunt utriusque sexui communia, ut non possit non falli, qui ex solo colore ejusdem de sexu judicare ausus fuerit; morbique præsertim, in quibus plerumque medicis monstratur, in utroque sexu sic variant ejusdem colorem, ut sæpius alius longe à consueto existat; nec vero certius sexum contenta produunt; & hinc medicus genuinus de eodem certi quid ex hoc liquore prædicere non sustinebit, si que impostoris nomen imposueris ei, qui talia exacte ex urina se perspicere posse, jactitat, nec me, nec alios probatæ fidei viros contrarios habebit.

CXCI.

Nephritis cum Urina cruenta.

MATRONA quædam quinquagenaria major, olim aliquoties sanguinis nimio ex utero fluxu sic laborans, ut non semel altero jam pede in cymba charontis steterit, ab hoc jam per biennium, & quod excurrit, libera Dei gratia
sic

sic convaluit, ut pristinorum malorum ferè penitus oblita fuerit, unde & identidem eos diætæ errores commisit, quibus ferendis olim plane impar extitisset, non tamen prorsus impune, paulatim enim doloribus iis vexari cœpit, qui hæctenus rephriticorum nomine venerunt, quos tamen tam diu parvi habuit, donec & vires aggressi fuerunt, & urinam cruentam reddiderunt; quare perterrita me vocavit, & ut consilium suggeram rogavit, & ego opobalsami usum eidem recommendavi, quo non statim juvante, ut aliud remedium præscriberem, urfit, ubi pulverem ex Anal. fr. Bals. Peruvian. sic. & Lap. σ constantem ordinavi, quo vix quater sumto dolores remisere, urinaque pristinum acquisivit colorem, sicque hac vice denù cum sanitate in gratiam rediit, egoque, ut jam in posterum aliquamdiu opobalsamo utatur, cum imprimis & de fluore albo subinde molesto quæsta fuerit, suasi: nisi enim causa subsit, quæ nulli medicamento cedit, hæc Balsama in hisce morbis rarissime frustra commendantur.

CXCII.

Castaneæ absque noxa post plures cibos comestæ.

Convivio me exceperat quidam Patronus, totque optime paratos & gustui gratos tam in prandio quam Cœna apposuerat cibos, ut longe plus ac aliàs ingesserim, hincque fere metuerim, ne sequenti die pejus me sim habiturus, quem metum una mecum unus quoque è nobilissimis convivis fovit, eumque magis auxit, cum sub finem Cœnæ Castaneas quoque illatas ambo comedissemus, cum vel has solas ventriculus non semper bene ferat; tantum verò abest, ut inde vel minimum noxæ percepissemus, ut potius sequenti die, licet ego vix per quatuor horas dormierim, ac si consueto more vixissemus, nos habuerimus; quod an vino generoso, græci nomine salutato, adscribendum, an vero hi fructus crudiores & acidiusculos humores correxerint, alii dijudicent; notatu interea dignum, quod nec ventriculum magis gravarent, nec alio modo obfuerint, hincque non prorsus rejiciendæ erunt, sed interdum inter cibos locum invenient.

CXCIII.

Cardialgia brevi curata.

Vidua quædam sexagenaria major, cum aliquoties dolore venticuli tam sensibili laborasset, ut vix inde respirare potuerit, huicque varia remedia Balsamum nempe nelcio quale, Pilul. Emanuel. & quæ sunt alia, frustra opposuisset, tandem me hac de causa vocavit, coram vix accedente vero statim pluribus verborum ambagibus testata fuit, se quævis medicamenta è pharmacopolio petita abhorrere, nosse vero, quod & domestica subinde juvent, hincque

que ut talia imprimis suggeram, me rogare; & ut petito ejusdem satisfacere, primo quidem tragæam quandam convenientem componere eandem docui, hinc vero hanc omnino non sufficere indicavi, tandemque multis verbis eidem persuasi, ut pulverem præscribendum se in usum ducturam promiserit; præscripsi ergo illo adhuc die, cujus meridie vocatus fueram, sumendos duos ex pulv. stomach. B. & Limat. ♂ constantes, & alium in crastinum humores acres biliosos Ventriculum tantum torquentes è corpore exturbantem, & tertio die ad petatum ejusdem redii; ubi retulit, se vix sumtis binis pulveribus tantum levamen dolorum sensisse, ut hinc purgantem eo majori confidentia deglutierit, & hunc quidem sic evacuasse humores peccantes, ut jam Dei gratia non habeat, de quo queratur; Sicuti vero nihilominus pulverem martiatum continuare eam aliquandiu jussi, ita quam facile ea mala, quorum causa statim innotescit, curentur, hæc cura confirmat.

CXCIV.

Puerperæ dolores Clysteri cedentes.

A Urifabri cujusdam Uxor, cum post partum doloribus abdominis correpta fuisset, hac de causa obstetricem media nocte vocavit, quæ dolores tam acerbos inveniens, ut & à convulsionibus sibi metuerit, ut medicus vocaretur, petiit; renuente vero ægrota, & interferente, quod quæcunque etiam remedia præscribantur, ea tamen non sumat; Obstetrix Clyster. domesticum paravit, & illum paulo post infudit, unde tam insignis fecum alvinarum quantitas evacuata fuit, ut exinde dolorum horum causa abunde patuerit, cum præsertim hi postmodum omnino cessassent, & iisdem torta sana è puerperio prodiisset: Confirmatur vero dictis, doloris post partum causam non semper in utero quærendam esse, sed eandem sæpiuscule & in intestinis latitare, unde si hæc subsit, quævis hysterica frustra exhibebis, ubi contra vel unicus Clyster summo cum fructu in usum ducetur, uti ex observatione nuper producta itidem patet.

CXC V.

Fœtum ferme mortuum resuscitandi modus.

R Estiarii cujusdam Uxor, quia jam quadragenaria fere conjugium inierat, gravida nihilominus facta, difficulter admodum postmodum peperit, adeo ut media nocte me propterea vocaverint, ubi cum invenissem Obstetricem eandem ad labores instigare absentibus nixibus & doloribus necessariis, inde omnem difficultatem derivavi; & præscripsi quidem Potiunculam ex pulv. Part. provoc. & ⊖ Vol. Succin. præsertim constantem, simul tamen, ut alia

etiam vocetur obstetrix hâc magis perita, curavi, intereaque nonnisi secundare nixus eandem jussi, sicque Dei gratia res tam feliciter successit, ut post trihorium fere pepererit filiolarum; quæ vero ob compressum & elongatum inprimis Cranium tam debilis extitit, ut per aliquod temporis spatium nec minimum quidem vitæ præsentis indicium ediderit, utut Vinum atque Balsam. Pueror. ori infusa fuerint, & plura quoque tentarit junior obstetrix, quæ aliâs in similibus casibus tentari solent; quod audiens senior, quæ interea Puerperæ curam gesserat, ut scopulæ setacæ afferantur petiit, easque statim allatas arripuit, & plantas pedum recens natæ blande illis percurrit, unde oculos aperuit, & vagiit, sicque paulatim vires collegit, ut Baptismus tam diu differri potuerit, donec in templo postmodum administratus fuit, puellaque hæcenus Dei gratia bene valet: quæ utut forsitan & aliis dicta, hic repetere non prorsus abs re esse judicavi, cum in talibus casibus non parum intersit, si quis è vestigio consilium salubre suggerere queat, adeoque omnino juvet, si talia evporista in pluribus libris descripta inveniantur, cum non cujusvis sit, omnes & singulos excutere Auctores.

CXCVI.

Purgantium operationem impediencia.

Opus habenti purgante Italo cuidam, cum ut hoc, illo die, quo prius necessario in publicum prodeundum esset, non sumeret, suavissem, causamque interseruissem, quod sic plerumque purgantia eam, quam exoptemus, operationem non exerant, quod quidem alibi, jam historia me probasse meministi; is respondit, recordor, fere ejuscemodi quid mihi olim aliquando contigisse, cum enim tum temporis purgans, quod multas sedes moturum, medicus prædixerat, sumsissem, & post illud sumtum non quidem foras prodisssem, in cubiculo tamen continuo ambulassem, inde adeo omnis operatio impedita fuit, ut nec semel quidem secesserim; quod idem contigit, cum alio tempore purgans æque forte deglutiissem, studiis vero & meditationibus seriis statim post per aliquot horas vacassem, & hinc enim adeo plane frustra illud sumsi, ut alio opus habuerim: Et harum itaque rerum non naturalium ut post purgans sumtum decens habeatur ratio, hæc observatio confirmat.

CXCVII.

Sanguinis post partum per uterum profusio.

MAtrona quædam Nobilissima cum partui vicina per biduum fere doloribus vexata fuisset, qui non tam foetus exclusionem vel minimum juvabant, quam molesti extiterant, subito succedentibus iis, qui requiruntur, brevi & Dei gratia feliciter filiolum non ita parvum edidit, quem cum & secundina

cundina statim subsecuta fuisset, jam quibusvis malis se integre defunctam credidit, & gratulantibus vacivas præbuit aures; at vix bihorio elapso tam insignem sanguinis quantitatem per uterum profudit, ut & animi deliquia imminuerint, unde frustra sumtis quæ ad manus erant, medicamentis, ad me misit, utque tum statim medicamentum præscribam, tum brevi post accedam, rogavit; cumque ancilla cum Scheda, in quo medicamentum notaveram, vix discessisset, alia, ut adventum meum maturem urgens, supervenit, ubi, cum & huic petito statim satisfacissem, puerperam quidem debilem inveni, non tamen viribus sic exhaustam, quin superesse huic malo illam posse, totus speraverim, unde cum simul & Potiuncula præscripta afferretur, hanc ei deglutiendam exhibui, quiaque interea multum etiam grunosi sanguinis rejecerat, brevi nimium hujus fluxum cessaturum, speravi; nec spes me fefellit, non solum enim nullo ulterius medicamento opus habuit, sed & brevi vires sic collegit, ut nimix illius profusionis sequenti die nec indicium quidem restiterit; metuenti tamen, ne alii adhuc latitent in utero grumi, sicut hunc metum exemi, eo, quod hisce præsentibus sanguinis fluxus non cessasset, & febris notaretur, ita, si vel nesciis nobis aliquid restaret, ut eo citius secederet, Olei Amygdal. dulc. usum commendavi: Insigniores etiam sanguinis profusiones quasdam mulieres haud adeo ægre ferre, hæctenus sæpius observavi, at laudandæ omnino sunt, quæ in tempore iisdem obviam eundo graviora mala avertunt, modoque non subsit causa, quæ removeri non potest, medicamenta in talibus casibus frustra non adhibentur.

CXC VIII.

Nasturtii aquatici succus coctionem impediens.

Juvenis quidam studiosus hypochondriacus, cum huic malo, me suadente, quædam medicamenta feliciter Dei gratia opposuisset, ad quas nescio reliquias corrigendas & expellendas ex consilio cujusdam Vetulæ succum Nasturt. Aquat. cum Jusculis aliquoties in usum duxit, nec sub hujus usu se male habuit, sed potius appetitum sic auctum sensit, ut nimium se cibi ingessisse, ipsemet passus fuerit, unde cum simul nihilominus succum continuasset, ventriculo laborare cœpit, qui tot ingestis consumendis non sufficiens, anxietatem induxit, tamdiu omnem somnum arcentem, donec bis vomitu insignem materiæ crudæ quantitatem rejecit; post quem vomitum utut melius se habuerit, me tamen vocavit, ubi succos hos Ventriculo minus esse gratos, hincque si simul nimia ciborum quantitate oneretur, non posse non inde quædam mala suboriri, indicavi, seponere ergo illum, & ei Essent. Trifol. fibrin. substituere jussi: Communis vero de succis antiscorbuticis querela dictis confirmatur.

CXCIX.

Abdominis dolor à lapsu graviore.

Mercator quidam insignis, cum è templo domum reverteretur, in viâ quodammodo lubrica tam graviter in tergum procidit, ut aliquamdiu vix se colligere denuo potuerit, nec nisi difficulter admodum surrexerit, tardo itaque gradu reliquam adhuc absolvit viam; quæ cum vidisset partim, partim rescivisset quædam vicina, ut sanguinem Hirc. præp. sumat, & partes terræ allisas Unguent. de Cynoglossa illini & perfricari curet, suavit, ubi cum consilio paruisset, noctem quidem sequentem sic sat placidam duxit, adeo quidem, ut & die à lapsu secundo, cum prius post sumtam Tincturam Betoarticam sudori vacasset, foras prodire sustinuerit; at domum rediens dolores inprimis in parte læsa tam auctos sensit, ut vix movere se ulterius potuerit, unde jam domi mansit, cumque sequenti nocte dolores & in abdomen usque se extendissent, ibique tantum eundem torrissent, ut nec decumbens, nec sedens, nec stans ullum unquam levamentum perceperit, summo mane me vocavit, doloremque inprimis intestina occupantem tam intensum esse, conquestus est, ut, nisi quantocyus mitigetur, illi ferendo vix diu adhuc sit par futurus, retulit, ante omnia itaque inquisivi, an alvum interea apertam habuerit? an urinam absque difficultate reddat, an vomitus successerit, an sanguinem vel sputo, vel & per inferiora rejecerit? cumque ad hæc omnia sic respondisset, ut nil quicquam mali inde augurari potuerim, pulsus etiam, & appetitus integer de febris absentia testarentur, primo quidem solatio eundem erexi, metumque, ne graviora subsint mala, quantum potui, ejusdem animo exemi, hinc vero Clysterem convenientem præscripsi, & alia medicamenta, quæ aliàs in similibus casibus ordinare soleo; cum vero Clyster per aliquot horas alvum non movisset, inde dolores tantum augmentum sumferunt, ut sub meridiem me denuo, ut quamprimum fieri posset, accederem, rogarit; licetque, ut Clysterem statim iteret, per ancillam nuntiarem, breviter tamen post ejusdem petito satisfeci, ubi retulit, se interea, dum ancillam miserit, Jusculum ab Uxore suggestum comedisse, & hinc parum quidem admodum excrevisse, tantum vero inde dolores remisisse, ut jam eosdem vix ulterius percipiat, & quid excreverit? scire discupiat; & ego curiosus excreta inspexi, nilque notatu digni reperi, feri nempe parum, particulam quandam viridem; (quam à Clystere derivavi) & integram baccam Juniperi, quam heri comederat; quasdamque quasi arenulas interspersas; indeque cum flatus simul plures eundem explosisse, relatum fuisset, hos inprimis hos dolores excitasse, judicavi, & ut alvus inprimis aperta servaretur, Pilul. Immanuel, sumere jussi; quæ cum tardius quidem ad votum tamen quod desiderabatur,

rabatur, præstitissent, & dolores abde ninis plane cessarunt, paulatimque postmodum & reliquis discussis, laboribus suis vacare denuo potuit: Clysteres autem & in talibus casibus sic sat commode applicari, hæc Cura docet.

C C.

Anevrisma sibi ipsi aperiens Canis.

CUM nuper nobilem quendam amicum visitarem, Canis ejus præfens ut sequentia de eodem narraverit, in causa fuit: alueramus præterito auctumno aliquot lepusculos in horto nostro, hosque canibus nostris minoribus insectandos dederamus, excluso hoc majori; cum ergo is per clathros lepusculos quidem vidisset, ad eosdem autem penetrare non potuisset, aliquoties illos ferreos momordit, & capite simul fortius ad eosdem allisit; ex illo vero tempore etiam pejus se habuit, tristis incessit, & multum Salivæ ex ore ejusdem profluere notavimus, cumque propius caput inspexissemus, infra hoc in colli dexa parte tumorem mollem invenimus, magis quidem unguento à chirurgo comūnicato quotidie emollitum, at & tantum auctum, ut jam de apertione ejusdem cogitaverimus; accidit vero eo ipse die, quo hanc instituere voleveramus, quod canem in inferiore domus parte hinc inde se voluntatem & præfertim tumorem ad terram fricantem inveni, vixque attentius eundem aspicio, & ecce! è tumore aperto prorumpit sanguinis, & tanquam è fonte in non adeo exigua quantitate profilit; voco itaque famulum & una cum eo canem in proximam aream traho, ibique tumorem jam minorem comprimo, hincque longe major adhuc sanguinis fluidi quantitas evacuatur, tumor vero subsidet; & nec unica quidem puris gutta subsequente mediante Balsamo Peruviano paulatim sic curatur, ut jam vix vestigium ejusdem supersit; primam evacuationem nec ullò sanguinis nec alterius materiæ fluxu subsequente, cum tumor per quatuordecim fere dies collum prius extendisset: Ad aneurismata hunc tumorem referendum fuisse, ego quidem judicavi, cum alias sanguis fluidus tam diu manere non potuisset, nec dubitandum est, quin ejuscemodi quid in homine quoque contingere posset, apertum vero in loco conveniente aneurisma non tam metum injiciat, quam spem convalescentiæ addat.

C C I.

Aromatica post sanguinis nimium fluxum juvantia.

MATRONA quædam olim sanguinis è vasis hæmorrhoidalibus nimio fluxu sæpius laborans, cum inde uti fieri solet, dolorem ventriculi gravativum & difficilem respirationem contraxisset, nescio cujus consilio hisce malis Calamum aromaticum & Essent. Cort. Aurant. opposuit, cum prius quidem flu-

xus ille adstringentibus medicamentis plane inhibitus fuisset ; utut vero ne ejus-
cemode aromaticis revocetur , metus subfuerit , tantum tamen abest , ut hoc
successerit , ut potius ab illo tempore non nisi pauculas Sanguinis guttas per
has partes profuderit ; & ex hoc constare videtur , in similibus nimis sanguinis
profusionibus non semper nimium à Volatiliu usu esse abhorrendum , sed ea,
requerentibus præsertim aliis indicantibus , sat tuto interdum aut adstringen-
tibus commisceri , aut & interponi posse , cum & sanguinis motus alicubi in-
terceptus aliquoties easdem producat , qui sic restitutus non potest non pro-
desse.

CCII.

Vomitum aliàs eidem sistendo dicata moventia.

Mercator quidam rerum medicarum curiosissimus indagator , cum nuper
socio suo Theriacam , ut vomitum moveret , exhibuisset , isque me
vocatum interrogasset , num Theriaca vomitum movendi facultate polleat ?
& ego negando respondi , quod vel suo exemplo modo dictus probavit ,
dum ea sumta vomitus non tam promotus quam inhibitus fuit , retulit , se
quidem sæpissime expertum fuisse , quod ventriculum male sibi habenti in
usum ducta Theriaca vomitus succedat , quo finito demum ejusdem repeti-
tus usus hoc viscus affectum roboret ; & idem prorsus qua Spiritum Vini se
observasse , hunc enim hætenus simili de causa se nunquam sumsisse , quin
brevis post vomitus subsequutus fuisset , post quem cessantem demum denuo
sumtum hunc spiritum retinuerit , & fructus inde speratos perceperit ; pro-
clivis nempe sit ad vomitum hic ipse Mercator , oportet , unde ventriculus
repletus vel & his medicamentis stimulatur , quæ aliàs hos stimulos sedare
solent , sic vero , vel & alvum movendo longe magis profunt , quam si
omnis materia peccans in corpore retineatur , quæ si vel maxime tardius , tan-
dem tamen certo de præsentia sua testabitur.

CCIII.

Partum antecedens fluxus sanguinis feliciter inhibitus.

Typographi cujusdam Uxor , gravida , appropinquante partus tempore flu-
xum sanguinis ex utero notat , & inde perterretur quidem , non tamen
nisi ea , quæ domestica vocantur remedia , adhibet , unde fluxus non tam
imminuitur , quam augetur , hincque tandem ut ego consilium suggeram , per
ancillam rogat ; & ego pulverem ex Coral. r. Dent. Hippotam. præp. atque
Unic. marin. constantem , ter sumendum eidem præscribo , qui Dei gratia sic
profuit , ut cum elapsis aliquot diebus obstetrix , quæ ei adstitit , mihi ob-
viam facta fuisset , hæc retulerit , non solum fluxum post sumtos hos pulveres
cessasse,

cessasse , verum & jam partum non adeo difficilem sed felicem Dei gratia successisse ; non vero tam desperandum , quam medicamenta convenientia in subsidium vocanda esse , si tali fluxu corripuntur gravidæ , hic casus egregie confirmat.

CCIV.

Medicamenta in crastinum non semper tuto præscribuntur.

JUvenis quidam doctus , cum diu Ventriculo laborasset , diætam tamen minus fervans tandem se febrem quartanam contraxisse , firmiter credidit , quia bis vomitu correptus fuit eo tempore , quo aliàs hæc febris invadit , & calor p. n. subsequens in hac sententia eum magis confirmavit ; cum ergo hac de causa me consulisset , & ego fomitem hujus qualiscunque etiam mali in Ventriculo latitare , nullus dubitarem, vomitorio medicamento ipsum opus habere judicavi , & hinc , cum hæc sub meridiem mihi narasset , tale medicamentum in crastinum sumendum præscripsi ; excitatus vero à socio post meridiem aliquot Infusi Thee scutellas evacuavit , hincque alvus sic mota fuit , ut sæpius secedere opus habuerit , unde & virium non ita parvam jacturam fecit , summo itaque sequentis diei mane socius ejusdem per litteras me interrogat , an nihilominus Emeticus pulvis sit sumendus ? & ego consultum duxi , ut hac vice seponatur , materiamque peccantem , quorsum vergit cum Hippocrate ducendam ratus , Rhabarb. usum eidem commendavi ; quod sumtum sicut aliquoties adhuc alvum movit , ita & reliqua mala non parum mitigavit : Ex dictis sicut patet , materiam in morbis peccantem identidem vel levi remedio moveri , uti quidem laudatum Infusum hoc sæpius præstitisse memini , ita non semper recte in crastinum præscribi medicamenta iisdem egregie confirmatur ; cum per noctem varia contingere possint , quæ medicamenta , quæ hodie summe profutura credidimus , minus sequenti die convenire , ut fateamur , nos adigunt ; ubi ergo per alias circumstantias licet , semper tum demum , quando opus est , medicamenta ordinet medicus ; non parum vero sibi consulunt , qui si secus contigerit , non nisi denuo prius consulto medico , ea quæ heri præscripta fuere , in usum ducunt , sicut quidem in præsentis casu optime factum fuit.

CCV.

Urina nigra à sanguine grumoso.

LUdimoderator quidam quinquagenario major , licet sic sat bene se haberit , nec ullum dolorem , vel in renum , vel & Vesicæ regione notarit ,
dum

dum tamen urinam propius adspicit, eam nigro fere colore tinctam inveni-
ens, ne quid mali subsit, metuens, per uxorem mihi mittit, utque mentem
meam detegam; rogat; ubi cum hæc simul retulisset, urinam non semper
hunc servare colorem, sed interdum naturali simillimam excerni, ceteraque
quævis nil quicquam habere maritum, de quo queratur, cum simul propius
inspexissem lotium, sanguinem grumosum esse, qui tincturam tam tristem
ipsi conciliaverit, nullus dubitavi, huncque è venula forte fortuna aperta de-
rivans, tum traumatica tum quæ resolventia dicuntur, medicamenta com-
mendavi; quæ ut omne periculum aversura spero, ita ne nimium sibi metuat, per
uxorem eum hortatus fui: Plerumque nempe Urina nigra sanguini grumoso
originem suam debet, unde, si præsertim hoc constiterit, non est, quod
tantum ab eadem nobis metuamus, cum mala quæ sic eandem tinxerunt, in-
terdum haud ita difficulter curentur.

CCVI.

Arthritica Urina.

ARthritica quædam jam diu huic malo subjecta, & hinc ipsa experientia
docta, remediis præsertim externis illud sæpius non tam curari & abigi,
quam exasperari, nec interna quoque semper, eam, quæ speratur, exlerere
operationem, hinc non tam, ut ipsis doloribus præsentibus medica-
dicamenta suggeram, quam ut in posterum avertam, aliquoties me consuluit;
ut vero hoc eo fecilius præstare possim, ipsamet in primis sollicita observat, quæ
malum hoc antecedere solent, & illud imminere, quasi denunciant, inter
quæ præcipue notatu digna videntur, quæ heri demum de urina retulit, quod
nempe tribus fere, antequam doloribus corripatur hebdomadis, ea semper
odorem nauseosum, talemque, qualem lac fervens expiret, quem iisdem
præsentibus statim mutet, quodammodo magis foetente, ac quidem, si sa-
nitate omnino integra fruatur, nares feriat, & hoc tempore sedimentum in
eadem pituitosum notari, quod contra doloribus cessantibus valde arenosum
existat: non frustra ergo urina Arthriticorum inspicitur, quæ nempe sicut in
intimiorum hujus mali cognitionem nos deducit, ita simul, qualia præsertim
ad illud arcendum requirantur remedia, subinnuit.

CCVII.

Convulsiones Clysteribus curatæ.

Nobilissimorum Parentum filiola, cum per octo hebdomadas tam belle va-
luisse, ac quidem recens nata potest, inde eo magis Matrem perterruit, cum
catarrho ad nares leniori quidem subito tamen cessante & hinc convulsionibus
correpta fuisset, quæ ipsam sic torserunt, ut nec somnum capere potuerit, nec
potiun-

pulviculam comederit, nec eo quo prius appetitu lac maternum suxerit, unde ego vocatus Antepileptica quædam tum volatilia tum fixiora præscripsi, & matri quoque pulverem exhibui, qui ad curam aliquid conferre posse, videbatur, at tantum abest, ut hæc vel minimum profuissent, ut potius semper convulsiones frequentius institerint, imprimisque, postquam vix à mammis remota fuit, redierint; unde jam in lacte causam fere quæsissem, & hinc ablaetare eandem jussissem, nisi simul indicatum fuisset, excernere ægrotulam feces non solum valde foetentes, verum & bile magis ac olim tinctas, & inprimis sub excretionem illarum magnos edere clamores; hinc enim ne vitium in Intestinis latitet, ariolari cœpi, & propterea Clysterem convenientem præscripsi, & ecce! hoc vix applicato jam quietior evasit pusilla, eoque, & unâ cum illo pluribus fecibus rejectis convulsiones omnino cesserunt; unde sequenti die hoc tam proficuum remedium iterare jussi, & quidem Dei gratia, tanto cum fructu, ut ab illo tempore aliis medicamentis non indiguerit, sed jam iterum integerrima fruatur sanitate: Et nempe plurimorum morborum Infantiliū causa omnino in Intestinis quærenda, quæ si sic constituta est, ut medianibus Clysteribus evacuari possit, hisce commodius remedium vix datur.

CCVIII.

Tumor manuum pedumque à dentitione.

PRæcipui cujusdam Viri filiulus biennis, cum primo quidem non sine summa molestia quidam eidem dentes erupissent, dum nempe aliquoties convulsionibus correptus fuit, & omne fere tempus vigilando extraxit, Parentibus non exiguum injecit metum, ut hisce malis vix sit superfuturus, cum præsertim diu admodum institissent; at cum postmodum dentibus quibusdam luci expositis tam bene se habuisset, ut non solum quibusvis actionibus naturalibus obeundis suffecerit, verum & pinguefactus fuerit, novam conceperunt spem, & hinc eo magis perterriti fuerunt, cum vix quibusdam mensibus elapsis toto corpore intumesceret, manusque inprimis sic inde distenderentur, ut earum usu plane destitutus fuerit, incedere etiam minime potuerit, unde accedente difficillima quoque respiratione, & hanc comitante febre, ut ego consilio adessem, rogatus fui; & præscriptum purgans Dei gratia tantum profuit, ut illa adhuc vespere manus detumuerint, & longe facilius respirarit; unde jam cum nobilissima mater UniCornu marin. exhibuisset, ego Tinctur. Bezoart. & Elix. Aper. usum commendavi, quibus & calor febrilis Dei gratia extinctus fuit, jamque convaluisset videbatur; at brevi post tumor manuum pedumque redibat, unde jam huic pulv. ex Specif. Cach & Radic. Jalapp. res. n. opposui, qui tam feliciter serum extravasatum eduxit, ut brevi, Deo ju-

vante

vante convaluerit; Utut nempe plerumque tumores à dentitione suborti periculosi sint, non tamen semper hoc de iisdem asseri potest, quod tum inprimis hætenus notavi, quando medicamenta frustra in usum non fuere ducta, inter quæ purgantia primum fere locum obtinere, præter modo adductam plures observationes testantur.

CCIX.

Dentitionem promovens superstiosum remedium.

CUM hunc puerum ultimo visitarem, virgo quædam cognata præsens retulit, sororem suam jam aliquot liberos, cum dentire inceperint, amississe, & hinc plures, si remedium sciant, ut hoc communicent, rogasse, interque has quandam suasisse, ut recens nato tres primas pulticulas super igne ex ramulis & furculis Juniperinis coqui curet, tum enim sine dubio feliciter successuram dentitionem, meq; interrogavit, quid mihi de hoc remedio videretur? at ego statim illud superstiosum nominare non dubitavi, quod sicuti numerus ternarius quo inprimis multi hoc modo abutuntur, prodidit, ita & inde constat, quia, quomodo hic ignis promovere dentitionem in recens nato possit, nulla plane subest ratio, cum si vel maxime volatilibus suis particulis pulticulæ forsan communicatis aliquid conferret, hæc vis tamen minime ad tempus usque, quo dentes erumpere solent, se extenderet: nihilominus vero plerumque hæc remedia vel præstantissimis à medicis suasas anteferuntur, hincque è re illorum interdum esse potest, si eadem eos non prorsus lateant.

CCX.

Fœtus pedum in utero situs perversus.

CUM obstetrices ordinario modo convenissent, monitæ, ut si quid notatu digni hætenus contigisset, referrent, una ex illis narravit, se ante quasdam hebdomadas adstitisse cuidam abortum facienti, quæ foetum quinquemestrem fere rejecerit, cujus in lucem editi pedes cruciatim sibi invicem annati fuerint, quod cum alia, quæ itidem hæc foetum viderat, confirmasset, an nullo modo à se invicem disjungi potuerint pedes? interrogavi, imo, respondit, illa, quæ historiam orsa fuerat, Pater foetus hoc tentavit, & tandem licet non absque vi quadam eosdem sejunxit, cumque an & cutis rupta fuerit inde? interrogando perrexissem, & illa negando respondisset, non tam annatos sibi invicem quam propius conjunctos fuisse, pedes constitit; licetque hic foetus situs omnino vitiosus sit nominandus, sineq; dubio ipsi, si vixisset, nocuisset, ita tamen non pauca subinde à mulierculis plane aliter ac revera se habent, describi, facile ex dictis colliges, hincque nisi in omnia prius sedulo indaga-

dagaveris, fidem ejusmodi narratis vix præbebis, multoque minus aliis eadem communicabis.

CCXI.

Monstrum fictitium.

Multo minus vero rumori fidendum, qualis nuper totam nostram urbem pervagabatur, & forsan ad externos quoque delatus fuit, Mulierem nempe quandam, quæ per aliquot menses, ab iis etiam, quorum judicium in simili causa requiritur, pro gravida habita fuit, unde & suppellectilem hunc in finem ornatissimam collegit, ancillam conduxit, & omnia, quæ opus esse videbantur, in ordinem redegit, cum tempus partui dicatum præterisset, mensesque ad minimum bini super illud præterfluxissent, edidisse monstrum horrendum, duodecim in facie oculis conspicuum, sex pedibus præditum, manibus vero carens, & se ipsum in cunis erigens, ingredientiessq; aspiciens; quod nonnulli tam certo asseruerunt, ut vix mirandum sit, quosdam credulos iisdem fidem adhibuisse, cum vero & mihi unus alterve dicta narrasset, obstetricem, qua hæctenus ulla fuit, propterea interrogavi, quæ, quia idem rumor & ad suas aures delatus fuerat, nuperrime eandem visitaverat, & si ejuscemodi quid successisset, ut detegeretur, summe rogaverat; uti verò ægrota hoc pernegavit, ita tum absentiam monstri, tum abdomen inprimis sicut olim quin magis extensum sic ab ejusdem partibus steterunt, ut falsissimam fuisse famam, abunde constiterit; qua in sententia me magis confirmavit medicus ejusdem ordinarius, cum paulo post coram ipso hujus rei mentionem injecissem, qui aut mola aut ovarii hydrope laborare eam, indicavit: nunquam itaque & talibus rumoribus nimium fidas, nisi tum falli tum fallere alios volueris, quod non raro contingere, ego quidem nullus dubito, & hunc in finem jamjam adducta produxi.

CCXII.

Erysipelas ab animi affectibus.

Virgo quædam viginti & quod excurrit annorum, cum hæud ita pridem Mater ejusdem in morbum periculosissimum incidisset, subito pedes male se habere coepit, lassitudinem in illis tantam notans, ut & insistere iisdem vix ulterius potuerit, inspiciensque propterea partem affectam, & colore rubro fuscoque tinctam inveniens propterea meum consilium rogavit, & ego statim, quomodo qua menses se habeat? interrogavi, quos cum per biennium & quod excurrit obstructos accusasset, à sanguinis motu in iisdem hac de causa impedito recensita mala derivanda esse, in principio credidi, & hinc jam de martiato quodam medicamento cogitavi; at cum postmodum, ut eo cer-

tior sententiæ meæ fierem, pedes etiam inspexissem, & tumorem erysipelaceum esse, qui illos occupet inveni, unde jam huic inprimis dicata remedia commendavi; Tinct. nempe Bezoarticam, quæ merito hîc aliis præfertur, ad gtt. xxx. sumendam, & farinam hordei exterius inspergendam, quæ & Dei gratia sic profuere, ut brevi pedes in pristinum fuerint restituti statum; Sicuti vero hæc virgo nunc Matre sic affecta hoc malo correpta fuit, ita ante annum & quod excurrit, beato ejusdem Patre in agone constituto illud ipsum incurrit, sicque egregia est testis, quod animi affectus interdum & Erysipelas producant.

CCXIII.

Hepati falso adscriptus oculorum dolor.

VOcatus hisce diebus ad cujusdam Mercatoris Uxorem, de dolore oculorum inprimis urente admodum conquerentem, cum urgente præsertim marito, in causam mali diligenter inquisivissem, aliundeque quam à sanguine acriore & peregrinis salibus abundante, quæ in spiritibus depauperato illo, ob crebriores per uterum profusiones facillime colligi potuerunt, commode derivari non posse, censens, hincque non tam in externis quam internis sanguinemque corrigentibus remediis auxilium quærendum esse judicans, serio me interrogarunt, quid de hepate mihi videretur? cumque hoc innocenter hic accusari, respondissem, regesserunt, non ita pridem Virum quendam alterius quidem professionis at doctum asseruisse, in hoc solo omnem mali causam esse quærendam, se enim nullum dubitare, quin illud dimidia sua parte sit induratum, hincque sanguis ex parte sana ad illam appellens & transitum non inveniens in toto corpore turbas moveat, inprimisque ad oculos delatus, dolorem de quo queratur, excitet; at ego ne aures præbeant, ejuscemodi fallacem in alienam messem mittentibus hominibus rogavi, longe enim alia esse signa, quæ hepar affectum denuncient, quam quæ quidem nunc observentur: Utinam vero judicium suum magis suspenderent artis medicæ ignari docti, cum enim vulgus illud nihilominus magnificat, hinc interdum perversa quædam sententia tam firmiter menti ejusdem imprimitur, ut deinde nulla arte eripi eidem denuo possit: tam facile vero hepatis mala non dignoscuntur, quin vel subinde medicis non parum negotii facerent, quomodo ergo de iisdem artem non callentes judicabunt?

CCXIV.

Fonticulus puerulo parum conferens.

Filii ophthalmia laborantis & hinc non ad quosvis labores idonei cum nuper coram honoratissimo Domino Collega mentionem fecissem, is recensuit, se habere

habere filium , qui quarto fere ætatis anno tam graviter hoc malo laborarit , ut aliquoties de visu ejusdem actum esse , metuerit , cumque præsertim malum semper exasperatum fuerit , quando dens novus eruperit , inde quidem originem suam præcipue malum traxisse , nullum unquam superfuisse dubium , at quoniam vel dentibus jam luci expositis nihilominus nunquam plane cessaverit malum , ne graviora subsequerentur , se quam plurima adhibuisse remedia , quin tandem ad generosa quoque se devenisse , & vix quadriennis brachio-
lo fonticulum inuisse ; utut vero hic non parum puris fuderit , levamentum tamen quod ejusdem inustionem subsecutum fuerit , tam exiguum extitisse , ut non solum qua oculos melius se non habuerit , verum & difficilis respiratio , quæ simul puerulum subinde noctu præsertim tantum torserit , ut fere eum suffocarit , eodem ut olim modo institerit , unde , cum per integros septem annos sic frustra aluisset hoc ulcusculum artificiale , tandem se cicatricem inducere , locoq; hujus capillos aliquoties rescindere , jussisse , quod mala memorata sic Dei gratia imminuerit , ut jam eorum vix quædam memoria supersit , nisi quod pueri incrementum fonticulum impedivisse , totus fere credat : Sunt nempe pertinacia admodum mala quæ dentitioni originem suam debent , nec facile nisi hac finita cessant , unde & vel generosa remedia non semper juvant , in quæ tamen , ne quicquam intermisisse videamur , interdum consentire possumus , cum & huic puero haud adeo molestum extitisse fonticulum , laudatus ejusdem Pater retulerit , & aliis non parum profuisse constet , & ego quidem si præsertim in ejuscemodi malis Vesicatoria profuere , fonticulum quoque suadere non dubitarem , licet hæcenus hujus rei experientiam faciendi occasio defuerit.

CCXV.

Neptes avias facie referentes.

NOvi ego hîc binas puellas , quæ facie non tam Patrem nec Matrem , sed avias tam exacte referunt , ut , nisi hoc certius nossem , has potius quam illas pro matribus habuissem , nisi præsertim & aviæ ætate jam majores essent , quam ut liberis adhuc progignendis sufficerent ; duplici vero de causa hæc ut producerem , digna judicavi , quarum altera est , quod nullus dubito , quin eos , qui accuratius in generationis humanæ negotium difficillimum sanè cognitu , & summe latens inquirunt , quodammodo juvare possint ; altera vero , quod par ratio mihi subesse videtur , qua tum hæc formæ similitudo , tum morbi quoque subinde in neptes derivantur.

Asthma hypochondriacum pene suffocans.

VIr quidam Illustris prope sexagenarius, hypochondriacus cum catarrho laborans corpus aeri frigido exposuisset, inde tam difficili respiratione correptus fuit, ut non nisi difficilime domum redierit, ubi quidem quodammo- do malum mitigabatur, at cum brevi post corpus non ita multum movisset, malum tanta cum vehementia rediit, ut ipsemet de suffocatione sibi metue- rit, unde præter medicum ejusdem ordinarium, ego quoque in consilium vocatus fui; & ambo nos, cum Spiritus *ci interea è pharmacopolio allatus & exhibitus fuisset, eum aliquanto melius se habentem invenimus, quia ve- ro nihilominus de difficillima respiratione conquerebatur, Clyster brevi appli- candus ordinatus fuit; pulveresque item & spiritus præscripti alternatim in usum ducendi; ubi, cum post nostrum discessum malum semper magis re- mittere videretur, Clysterem quidem seposuit, at reliqua eo diligentius in usum duxit; at seu pulverem seu spiritum sumserit, semper tamen inde ma- lum non tam imminutum quam auctum fuisse videbatur, unde & paulatim tantum incrementum sumsit, ut media nocte me vocaverit; illicoque accedens ego ipsum suffocationis periculo tam propinquum inveni, ut remediis tam frustra sumtis, in Viro viribus adhuc constante, nec prorsus non sanguineo, Ve- næsecciónis opus esse judicaverim, quam tamen nisi consentiente medico ordi- nario instituere, minus conveniens ratus, ut illico mitterentur, qui Ejus men- tem explorarent, rogavi; quod dum fit, Dominus æger alvum apertum iri, indicat, & hinc ad sellam se confert, dum vero melius se habere putat, animi deliquium supervenit, quod ipsum voce sensuumque usu sic exiit, ut mortuo similior quam vivo extiterit; unde præter Uxorem ejusdem & me nemine præsentem, nobisque eidem assistentibus, & ne caderet, tenentibus, non ha- buimus, qui vel medicamentum peteret, vel & quæ erant ad manus, porri- geret, hinc chartam è sacco petitam accendi, & naribus illius obverti, hinc- que vitæ adhuc præsentis signa quædam edidit, clamoribusque nostris excita- ti, qui in superiori domus contignatione habitabant, accurrerunt, & tum le- ctum in terra juxta eum straverunt, tum una mecum in illo ipsum collocarunt, tum quædam medicamenta attulerunt, unde quidem parum se collegit; at quia asthma instabat, pulsus in arteriis nullus notari poterat, & medicamen- tis tum volatilibus tum fixis parum proficiebatur, ea adhuc nocte minister Verbi Divini & medicus ordinarius vocati fuere; ubi quidem, dum coram Illo peccata confitebatur, tussis supervenit, quæ aliquoties in hoc tam arduo opere ipsum interpulit, Dei gratia vero eodem perfecto, & S. Coena exhibi- ta, pulsus iterum se exseruit, unde Clystere jam applicato & rejecto, ipsoque
semper,

semper adhuc de suffocationis metu querente, Venæsectio administrata fuit, qua mediante sanguis subtractus nullo quidem notatu digno vitio oculis patente contaminatus erat, at nec post hoc remedium multo melius se habuit, transferri tamen in lectum suum consuetum potuit, & pulsus ulterius non intermisit, sequentique die cum multum materiæ peccantis in primis viis quoque latitare, crederetur, purgans etiam Potiuncula exhibita fuit, quæ utut alvum moverit, respirationem tamen parum promovit; unde communi consilio Mixturam præscripsimus ex præcipitantibus sic constantem, ut nihilominus Sal Vol. Ol. Sylv. etiam adjectum, & parum opii additum fuerit, hæcque Dei gratia tantum profuit, ut paucis aliis interpositis brevi facilius respirarit, & hinc me exhibitio honorario liberali, dimiserit, sub cura ordinarii medici postmodum priori sanitati integrè restitutus: Catarrhis laborantes cautius hinc mercari discant, & iisdem vexati aëri præsertim frigido incautius se non exponant, si præcipuè sint teneræ constitutionis, & ejusdem injuriis ferendis minus idonei, cum in hoc morbo promovendo illum plurimum contulisse, ego quidem nullus dubitem.

CCXVII.

Digitus pedis maximus in Senes læsus.

Senex quidam venerandus, in summa senectute Dei gratia integerrima fruens sanitate, morborumque insultibus feliciter defunctus, illis non semper periculo vacantibus tantum perterritus tamen non fuit, ac quidem cum nuper digito pedis dextri maximo laborare incepisset, cumque hujus unguis cutis, ea parte, qua terminatur, primo durior evasisset & fissuras quasi nacta fuisset, dum enim hanc remove conabatur, læsa primo quasdam sanguinis guttas fudit, hincque per aliquot dies tantum feri per ipsam hanc partem excernebatur, ut tibialia inde semper multum humectata fuerint, quoniamque per aliquot dies diligentissime licet ab Uxore fidissima tractatus digitus semper antiquum obtinebat, me tandem propterea consuluit; ubi cum hæctenus Emplastro albo cocto usus fuisset, huic Ceratum Diapalmæ surrogare jussi, quod quidem in principio tantum profuit, ut jam serum in longe minori quantitate profluxerit; at doluit nihilominus pes, & carne in parte affecta luxuriantem feri fluxus iterum auctus fuit, quin digitus jam aliquantum intumuit, unde illi præsertim Balsamum Peruv. illinere jussi, quod utut dolores auxerit, carnem tamen absumsit, quæ absumenda fuerat, unde ejusdem usus iterum seponebatur, jamque omnia sic sat bene se habebant, nisi quod feri fluxus semper institerit, utut parcior, molestus tamen juxtaque suspectus, hunc ergo ut inhiberem, filamenta linteï discerpti imponere parti affectæ jussi, quod & Dei gratia tam feliciter cessit, ut per tres ferè hebdomadas continuato, hoc modo
deli-

deligandi digiti ulcus plane coaluerit, optimusque senex ab omni metu liberatus fuerit: Noverat quippe hic plusculas historias illorum, in quibus pedibus sic affectis pessima quæque mala subsecuta fuerunt, hincque metum non adeo injustum fovit; at, modo rite tractentur, medicusque & hic non tam magistrum quam ministrum naturæ agat, & hæc mala curari posse, modo legisti.

CCXVIII.

Urina tinctior metum injiciens.

VIdua quædam nobilissima, cetera quidem Dei gratia sat bene se habens, cum tamen urinam valde tinctam notasset, ne quid mali subsit metuens, vitæ amantissima, me propterea consuluit, cumque retulisset, appetitum non esse prostratum, se bene dormire, nec qua ceteras actiones defectum notatu dignum se notare, alvum insuper, quantum requiratur, apertam esse, egoque nossem, alias cum malo hypochondriaco eandem conflictari, Potiunculam, cujus præcipua ingredientia Specif. Cach. Ludov. & \ominus Volatil. oleos. erant, præscripsi, Vinumque quod metu febris seposuerat, continuare jussi; unde licet tam bene Dei gratia se habuerit, ut & prodire in publicum potuerit, urina tamen antiquo colore conspicua, metum à malo imminente non deposuit, unde ego \ominus Volat. dicti guttas viginti mane & vesperi sumere eandem jussi, urinaque hinc priorem colorem acquirente jam omnis metus discussus fuit; Ut autem hæc potius laudem mereatur, quod fere nimium sollicita fuit, dum forsitan, nisi sic principiis obstitisset, morbus quidam subsequi potuisset, non semper tamen urinam tinctiorem morbos prænunciare, vel olim jam exemplo probavi.

CCXIX.

Elixir Aperitivum purgans.

MAtrona quædam Nobilis, sæpius doloribus Arthriticis vexata, semper id mali quoque habuerat, quod nisi alvum medicamentis vel saltem alimentis medicamentosis sollicitavit, eadem per plusculos dies officio suo non responderit; hincque cum ante bimestre fere denuo doloribus hisce manum sinistram præcipue occupantibus corripere, jam & de hoc malo sollicita fuit, at nunc frustra omnino, alvo jam magis quam unquam aliàs aperta; quoniam vero nihilominus de nausea & quodam gravativo ventriculi dolore conquereretur, Rhabarb. nobil. usum eidem commendavi; sed cum hoc sumisset, toties alvum movit, ut, nisi ipsamet per suas in pulverem redigi & exhiberi sibi curasset, annon aliud medicamentum surrogatum fuerit? dubitasset, nec nausea inde sic cessavit, quin identidem adhuc tam molesta fuisset, ut & quorum-

quorundam ciborum odorem vix ferre potuerit, hacque de causa jam Elix. Aper. Clauderi eidem præscripti, cujus triginta guttas cum sumsisset, hæ quoque tantas in corpore turbas moverunt, quantas sanæ vel vehementissima pro sua constitutione purgantia vix movent, hincque continuare ejusdem usum non fuit ausa, cum præsertim singulis diebus bis terve sponte alvum apertam haberet; Salia nempe peregrina in artubus dolores producentia sine dubio in motu ad intestina constituta, stimulata magis à lenissimis medicamentis intestina sic irritarunt, ut sæpius ac aliàs materiam peccantem deposuerint, nec vero nocere possunt ejuscemodi alvi fluxus Arthriticis, cum id quod lædit sic evacuatum in posterum artubus insidiari non possit.

CCXX.

Abortus Gemellorum à terrore.

Mulier quædam honesta septimo fere mense gravida, cū forte fortuna nilq; minus cogitans vidisset puerum portatum ab amicis & in capite sic læsum ut cerebri quædam pars propenderit, unde & is brevi post in mortis prædam cessit, inde adeo perterrita fuit, ut illa adhuc nocte abortierit, & quidem Gemellos in lucem ediderit, quorum primus tam parvus extitit, ut vix pro septimestri haberi potuerit, alter vero hoc tanto minor, ut an uno eodemque tempore concepti fuerint, dubitari potuisset? ambo tamen vixerunt, & hinc S. Baptismate tincti fuerunt, at paucis horis post ærumnosam hanc cum meliori vita commutarunt, sic ut primo quidem secundò genitus & minor, hinc vero & is qui primus lucem adspexit, fati cesserint: Quantum autem noceat terror gravidis, hæc observatio confirmat, hinc quo magis sibi ab eodem caverint, eo magis sibi suisque foetibus consulent.

CCXXI.

Vomitum antecedentia gravia mala.

Sartor quidam, jam per plusculos menses facile ira effervescens, & bilis in motu suo interturbatæ indicia in facie quoque colore flavo suffusa exhibens, quia tamen nihilominus appetitu valebat, & laboribus suis præerat, tantum abest, ut propterea, quantum quidem debuisset, sollicitus fuisset, ut potius gulæ sæpiuscule indulgendo malum nescius quidem auxerit, unde aliquando contigit, cum carnem salitam in magna quantitate comedisset, hincque cerevisiam in non minori quantitate superbibisset, & domum rediens nihilominus cœnasset, ut sanus, qualis suis & sibi ipsi videbatur, lectum petierit, sub mediam vero fere noctem evigilans tantam anxietatem persenserit, ut nec verbum quidem proferre potuerit, gestibus autem, suspiriis & totius corporis jectigatione inconsueta, abunde, quam male se habeat, indicarit, quin

hæc mala in tantum aucta fuisse Uxor retulit, ut & convulsiones accesserint; de quibus tamen ego dubito, cum superveniente vomitu ea quævis sic remiserint, ut iterum fari inceperit, & inprimis quidem de ventriculo conquestus fuerit, deductusque è cubiculo in hypocaustum sæpius adhuc vomuerit, hincque uxorem permoverit, ut lummo mane me vocaverit, & ego accedens aliunde quam à vomitu morbum ejus derivare non potuerim, hincque non habere, quod à periculo sibi metuant, fidenter edixerim; licetque Potiunc. à me præscriptam laxantem etiam vomitu rejecerit, quoniam tamen cerevisiam sub meridiem potam retinuit, tormina non percepit, & sumtæ Pilul. Emanuel. in tempore alvum moverunt, inde Dei gratia tam bene se iterum habuit, ut sequenti die, nisi domestici impedivissent, in publicum prodisset; à quorum partibus postmodum & ego steti, utque bilis inprimis corrigeretur, Electuar. martiatum præscripsi, quo non absque insigni fructu se usum fuisse testatus fuit, utque continuet, hinc ego monui; sæpius nempe jam in observationibus meis legisti, vomitum antecedere sæpe mala, quæ ignaris metum injiciant, quem tamen, nisi alia symptomata jusserint, ne medicus etiam foveat, hæc una cum iisdem docet.

CCXXII.

Gallarum Ventriculi feliciter aperti.

MAterfamiliâs quædam prudens juxta & sedula, cum nuper mentio facta fuisset Gallinarum minus bene se habentium, narravit, quod ante aliquot annos aluerit ancillam, quæ tantum dilexerit has aves, ut, cum aliquando quandam male se habentem vidisset, & in Ventriculo causam latitare credidisset, ut eam juvaret, hunc cultro aperuerit, contenta evacuarit, & ipsum Ventriculum elotum loco suo restituerit, vulnusque consuerit, hocque tam bene cessisse, ut prima convalescente postmodum aliquoties in aliis eandem curam eadem felicitate tentarit, & mortem, in cujus prædam aliâs sine dubio cessissent, averterit: Sine dubio vero hæc ingluviem aperuit, cui Ventriculi nomen merito tribui, eleganter defendit Pejerus, & in qua cibi, ut in huic contiguo Ventriculo eo melius separentur, præparantur: licet vero ejuscemodi quid in homine tentare vix possimus, quam sæpe tamen audaces fortuna juvet, & quod omnino interdum aliquid sit audendum, hac cura egregie confirmatur.

CCXXIII.

Abortiens temeritatis pœnas luens.

Mulier quædam rustica per bimestre & quod excurrit gravida, cum nescio qua de causa abortivisset, licet cum foetu & secundinam & multum sanguinis

guinis grumosi deposuerit, nihilominus tamen paulo post insignem quoque sanguinis fluidioris quantitatem per has vias perdidit, indeque tantum debilitata fuit, ut per biduum in lecto se detinere opus habuerit; quoniam vero hoc vix exacto ad labores suos rusticos rediit, & hinc aeri tum adhuc frigidiori corpus exposuit, febre puerperali correpta, quæ, utut mulierculæ varia sua remedia opposuerint, indies tamen augmentum sumsit, & tandem eam sic prostravit, ut nec per momentum temporis extra lectum degere potuerit, quod maritum permovit, ut meum propterea consilium expetierit, ubi quidem perpensis quibusvis circumstantiis, in motu adhuc fuisse sanguinem per uterum exitum parantem, huncque ab aere fridido impeditum & hinc regurgitantem dicta mala excitasse, iudicavi, & hinc quæ hunc motui suo restituere possunt, præscripsi medicamenta; discant vero mulierculæ & quorum interest, ne abortus parvi habeantur, sed ut & post illos sedula corporis cura geratur, quam nonnunquam maiorem ac post puerperia requiri, plures quidem fatentur, at pauciores observant; unde novum non est, quod, utut abortus per se minus periculosus extitisset, tali tamen negligentia morbi subinde accersuntur, qui nisi mortem accelerent, difficillime tamen curantur.

CCXXIV.

capillorum Cincinnus à reliquis differens.

Cincinni illius capillorum ab unguento brevi canescentis quinto linearum mearum medicarum anno descripti cum forte fortuna coram matrona quadam honesta & fide digna mentionem fecissem, illa narravit, beatum Patrem suum egregiam & flavi coloris comam aluisse, sed excrevisse simul cincinum albi coloris, quem quoties barbam totonderit rator, rescindi curaverit, ne nempe reliquam Comam deformaret, inde vero hos ipsos capillos tantam acquisivisse duritiem, ut setarum nomen meruerint, ceterum autem nullum prorsus incommodum eidem attulisse, hunc diversi coloris cincinum, nec unquam eo rescisso illum pejus se habuisse, unde ad Plicam eundem referri non potuisse constat; curiosioribus interim & pilorum scrutatoribus hæc quoque ansam quandam meditandi suggerent.

CCXXV.

Scabies in ungues usque se extendens.

Juvenis quidam rusticus pecudis in pago Seerstetten / custos, cum jam per aliquot annos pruritu valde molesto vexatus fuisset, & varia remedia illi frustra opposuisset, dum nec balneis, quibus sæpius corpus immersit, quicquam profecit, & post scarificationem itidem malum non tam mitigatum quam autum sensit, calorem præsertim externum ferre nullo modo potens, tandem

Hippiatrum quendam celebrem consuluit, qui malum suo iudicio majus iudicans illum ad me misit; ubi cum omnia attentius considerassem, scabiem quidem ab alia inveterata & perversa multum differentem non inveni, nisi quod artus solum occupare testatus fuerit; at in primis notatu dignum erat, quod plerosque digitorum ungues sic corruperit, ut albi plane, nec minimum pellucidi ut alias extiterint, nec cum uno alterove adhuc sanis convenerint, unde, cum, nisi decens cura institueretur, eum propediem leprosis annumerandum esse, iudicassem, se ipsum hoc credere, subiecit, simulque eo magis remedia convenientia expetiit; cum vero, non nisi domi se teneat, curam institui posse hic requisitam, percepisset, eam in futuram hyemem distulit; interea tamen ut saltem levamen quoddam acquireret, pulverem serum exturbantem eidem præscripsi, sicque eundem dimisi: notatu autem dignum videtur quod & ad ungues usque scabies se extenderit, quod mihi quidem sicuti insignem humorum depravationem, ita malum pertinacissimum indicare videtur.

CCXXVI.

Purgans lene & vehementer purgans.

Puer quidam jam diu ulceribus laborans tum manus tum pedes occupantibus, adeo omnem curam respicientibus, ut per plusculos annos frustra visitaverit & deligaverit eum chirurgus, tandem rustico quodam unguenta & Emplastra suggerente eadem quidem pleraque coaluere, & parum adhuc feri fudere, at cetera male admodum se habere coepit, dum non solum capitis dolore insigni tortus fuit, sed & difficilius respiravit, & tota facie expalluit, nec extra lectum se tenere potuit; unde jam meum consilium rogarunt ejusdem honoratissimi Parentes, & ego purgante in primis opus esse nullus dubitans, tali tamen, quod per vices materiam peccantem exturbaret, aliquoties pulverem ex martis crudi & Radic. Jalapp. ref. nigr. ana scrupulo dimidio constantem eidem exhibere jussi, quatuordecim jam annos nato, & olim Mag. hujus radicis granis sex non ita sæpe purgato; verum enim verò cum primò hunc pulverem sumisset, non solum vigesies is alvum sed & toties vomitum movit; unde mirum quantum debilitatus fuit, nec persuaderi potuit, ut pulverem hunc continuerit, cum præsertim & ego ab ejusdem partibus stetissem, & aliud medicamentum ordinassem: Confirmatur autem hac observatione, quam parum certi simus operationis purgantium, quantumque famæ suæ consulat, qui propterea certi quid de eadem prædicere nunquam lustinet.

CCXXVII.

Febris continua Volatilibus inprimis cedens.

VIdua quædam prope sexagenaria, variis ærumnis atque miseriis exposita, cum victum è lautiore in tenuem & vilem paulatim quidem mutasset, hunc tamen melius ferme priore ferens, convivio bis terve excepta pejus se habere cœpit, quin acute febricitare & tantum prosterni, ut in lectum se conferre opus habuerit; licetque remedia quædam laudatissima adhibuerit, tantum tamen abest, ut inde vel minimum percepisset levamentum, ut potius indies majores moverit querelas, quod filium natu maximum permovit, ut urina missa consilium meum expetierit, quæ cum cum relatis conveniret, acute ipsam febricitare judicavi, & hinc remedium quoddam hisce febris dicatum præscripsi; seu vero hoc in usum duxerit, seu priora continuerit, melius inde se non habuit; unde tandem ut se quoque visitarem, per ancillam rogavit, & accedens ego magis in sententia mea confirmatus fui, cum pulsus itidem calorem p. n. detexisset, qui simul me certiozem reddidit, vires oppressas potius quam resolutas esse; unde jam absente medico ejusdem ordinario Volatilibus medicamentis opus esse judicans, ⊖ Vol. Oleos. decentem quantitatem Potiunc. Alexipharm. immiscere jussi, postquam ter sumtam sic se habuit, ut eadem hæc Potiuncula Illo consentiente, iterata fuerit; nec frustra, Dei gratia enim febris semper magis remisit, tandemque sic extincta fuit, ut illius nec minimum quidem indicium superfuerit, nisi quod vires tam cito, uti quidem speraverat, non collegit, at & hæc paulatim rediere, sic ut exactis non ita multis diebus integre convaluerit; In tempore nempe data Volatilia multum profunt, inprimis quando constat vires esse oppressas, licet si & deficient, non prorsus non convenient, cautius tamen tum sunt exhibenda, ut & in quibusdam aliis casibus, quorum alibi fuit facta mentio.

CCXXVIII.

Brassica muriata præ reliquis cuidam conducens.

Vir quidam Illustris, à morbo diuturniore convalescens, cum aliquando iterum magis de abdominis inflatione conquereretur, mihi que relatum fuisset, illum brassicam muriatam comedisse, in hac forsitan hujus inflationis causam non ita male quæri, judicavi, & hinc ut in posterum, donec integrè convalesceret, ab ea abstineret, decenter rogavi; quod & se observaturum promissit, simul tamen retulit, se, uti semper probe notet, quomodo post singulos cibos se habeat, ita nunquam post hunc ipsum sumtum tantum incommodi se percepisse, quantum quidem percipiat, quando aut brassicam hanc ipsam recentem & cum butyro coctam comedat, aut inprimis eam, quæ crispa nomina-

tur, in usum ducat, hanc ipsam enim tam sæpe jam sibi nocuisse, ut fere penitus ab ea abstineat: Non tam de pravari nempe quam corrigi brassicam sale & ceteris, quæ adjiciuntur, quando muriatæ nomen acquirit, nullum quidem est dubium, eo magis tamen convalescentibus propterea non conducit, unde & hunc, ut aliquamdiu à mensa sua exulare jubeat, iterum rogavi.

CCXXIX.

Mictio cruenta interdum diu remittit.

Matrona quædam honesta, prope septuagenaria, obesa, utut Dei gratia cetera pro tanta senectute & corporis mole sit sat integra fruatur sanitate, sicuti tamen jam per plures annos doloribus lumborum sinistram partem occupantibus interdum non parum torquetur, ita quod ren præsertim illius lateris sit affectus, & aut calculum in se contineat, aut ulcere quodam erodatur, vel exinde constat, quod doloribus his præsentibus urinam omnino cruentam atque purulentam reddit, quæ tamen mictio aliquoties sponte cessavit, & interdum etiam post medicamenta quædam inprimis terebinthinata in usum ducta remisit, & quod notatu dignum est, sæpius per aliquot menses sic remittit, ut ex urina per hoc temporis spatium emissa eam rene laborare, nullo modo judicare posses, cum præsertim & dolor vix ullam molestiam concitet; dantur nempe mala quædam, quæ utut in corpore præsentia non semper tamen eodem modo nos afficiunt, sed identidem per bene longum temporis spatium quasi quiescunt & dormiunt, non tamen propterea nulla profus eorundem est gerenda cura, sed & hîc tempore pacis de bello cogitandum, nisi que medicamentis convenientibus in totum abigi possint, ne tamen ullo modo suscitentur, sedulo semper cavendum est: Hi vero præcipui ex illis sunt, qui opus habent medico ordinario, quem hæc mala non latent, nam nisi & hoc modo sibi consuluerint, vel laudatissima medicamenta subinde non absque noxa adhibebunt.

CCXXX.

Gutta rosacea à sanguinis nimia profusione.

Viri cujusdam docti Uxor, fere quadragenaria, cum Dei gratia aliquot annos edidisset foetus, tandem bis etiam abortiit, & aliquando molam dejecit, simulque tantum liquoris vitalis perdidit, ut non nisi post aliquot hebdomadas vires simul amissas quodammodo collegerit, veritatemque communis illius verbi, plus negotii facessere mulierculis unum abortum quam partus aliquot ordinarios, in se ipsa experta fuerit, cum præsertim ab illo tempore difficiliter etiam respirarit, & aliquoties frigore non parum molesto correpta fuerit; parum tamen hæc ipsa mala curasset, nec forsitan horum ergo unquam

quam medicum consulisset, nisi & facies inde, non tam uti quidem plerumque fieri solet, pallidum induisset colorem, quam gutta rosacea penitus fere obducta fuisset; & hac enim de causa me vocavit, ubi ego quidem, nullus dubitans à particulis sanguinis, tam arde, uti quidem requiritur, sibi invicem non unitis, (quam unitatem quippe enormiores sanguinis profusiones imprimis solvere ego quidem totus credo,) & hinc sulphureis in faciem redundantibus hoc malum derivandum esse, quæ jungendis iisdem denuo aliquid conferre posse credidi, præscripsi medicamenta, quæ tamen non nisi tandem, quod exoptatur, præstare, hæctenus aliquoties expertus fui: Non ita quotidiana vero cum hæc sit guttæ rosacæ causa, ut ejus peculiaris fieret mentio, dignam judicavi.

CCXXI.

Vomitorium cum noxa sumtum.

Viri cujusdam, qui olim aliquandiu Pharmacopœum egit, Uxor, triginta annis major, tenerioris constitutionis & sanguinis multum post singulos menses per uterum perdens, cum hinc per aliquod temporis spatium dolorem in ventriculo perciperet gravativum, ipsamet vomitorio se sibi consulere posse, judicavit; & hinc ut maritus duo Tartari Emetic. grana porrigeret, petiit, qui eum, quem ipsemet olim paraverat, humidisculum inveniens, & hinc metuens, ne duo frustra sumantur, quatuor grana Uxori exhibuit; verum enim vero vires medicamenti non tam imminutas quam auctas fuisse, ipso opere expertus fuit, cum non solum sæpissime evomuerit uxor, sed & simul toties secesserit, ut jam & graviora imminuerint mala; unde sumta una alterave panis buccella, quam prius Spiritui Vini intinxerat, motum hunc humorum nimium inhibuit quidem, at tantum abest, ut & reliqua mala cessaverint, ut potius dolori ventriculi jam quoque capitis dolor & quidem tam vehemens accesserit, ut lectum tenere opus habuerit, appetitus quoque penitus prostratus tandem eam commovit, ut propterea me vocaverit, & ego quidem, quæ ex re futura credidi, præscripsi: Constat vero è recensitis, quod non semper vomitoriis illud, quod ventriculum gravat, tollatur, hincque ea non nisi diligenti habita causarum exploratione & ratione exhibenda sint, qua in re tamen, cum toto die peccetur, mirum non est, laudes suas apud nonnullos amittere egregium hoc medicamentum, quod merito non nisi à medico experto suatum in usum ducendum esset.

CCXXXII.

Febris capillis rescissis cessans.

Forte fortuna coram nobili quadam mentio fiebat cujusdam ancillæ, cuius febre continua cum delirio rescissio capillorum non parum contulerat, unde ea sequentia retulit; Plures jam præteriere anni, quod una est filiabus meis febre continua ardente correpta fuit, vix trium annorum tum puella, tantum tamen brevi morbus incrementum sumsit, at jam de vita ejusdem desperaverim, consului Dona Werthæ tum degens Pharmacopæum præ medico celebrem, & is, cum percepisset, capillis illam abundare, ut hos rescindi curarem, suasit, cui consilio & brevi post parui, tantaque, Dei gratia, felicitate, ut vix rescissis capillis melius se habuerit filiola, calor intensus remiserit, & quævis mala sic cessaverint, ut alio remedio opus non habuerit, per plures etiam annos post hunc morbum devictum bona sanitate gavisâ fuit, at cum in fœcundo conjugio aliquot liberos genuisset, denuo hoc malo correpta fatis cessit: quam bene vero & in capillis subinde morborum quorundam causa quærat, egregie hæc observatio confirmat.

CCXXXIII.

Convulsiones ab intemperantia brevi necantes.

Sartor quidam notior, quadraginta octo annorum, per plures jam annos Dei gratia integerrima fruens sanitate, & hinc etiam aqualiculum alens, quoniam tamen cibi præsertim tantum non semper nimium ingessit, & ad hunc diluendum potus quoque non parum superfudit, ante annum fere colorem mutare cœpit, ut quem antea sat vividum obtinuerat jam flavus & quasi ictericus conspectui oblatus fuerit, quod utut monitus parvi tamen habuit, & vix unum alterumve remedium propterea adhibuit, tantum vero abest, ut diætam vel minimum mutasset, ut gulæ potius magis quam nunquam olim indulserit, virium præsertim defectum, quem non profus nullum notabat, se vini potu resarcire posse, totus credens, unde hujus præsertim plus ac prius ingurgitavit, nec solum in mensa sed & statim post eam poculis indulgit; licetque à me monitus fuerit, ut, si diutius vitam protrahere velit, ab hoc vivendi modo desistat, se pariturum, prolixis quidem verbis promisit, at promissis non stetit, vix etiam biduo post hæc exacto primo quidem iterum Vinum hinc cerevisiam prandio immoderato adjecit, hinc vero & fumo Nicotianæ se delectavit, quin domum rediens aliquantum adhuc cœnavit; at vix finita hac cœna pejus se habuit, unde sub mediam ferme noctem Uxor ejusdem me vocavit, quia vero interea, quicquid fere ingesserat, per illum diem, evomuerat, hinc malum derivandum fuisse, nullus dubitavi, cum præsertim, se

non habere, de quo queratur, testaretur, pulsusque nil mali denotaret, unde præscripto \ominus Volat. Oleos. ut nempe eo citius mentem colligeret, ipsi valedixi; verum enim vero cum vix abiissem, convulsiones tam horrendas supervenisse retulerunt, ut ipsum aliquoties vita privatum crediderint, unde & summo mane denuo vocatus fui, ipsumque valde debilem & inprimis mentis usu carentem inveni, hincque statim Clysterem infundi curavi, & post singulas horas varia antepileptica eidem exhibui, ubi quidem bis adhuc iterato Clystere alvus aperta fuit, convulsiones omnino remisere, & pulsus quoque meliora sperare jussit; at quoniam ad mentem nunquam redit, & inscius lectum commaculavit, vigiliæ etiam continuæ institerunt, utut diligentissime medicamenta continuata fuerint, vires tamen semper magis deficere cœperunt, quod tandem & pulsus iterum prodidit, quo semper magis imminuto, vix quinque diebus à prima invasione exactis vivorum numero subtractus fuit: Variis nempe modis intemperantia sanitati nostræ insidiatur, licetque plures morbos inde chronicos contrahant, non desunt tamen quibus & brevi temporis spatio vitæ filum abrumpit, sicuti quidem modo legisti, hic Vir enim, quoniam appetitu tantum adhuc semper polluit, sine dubio vitam suam diu admodum protrahere potuisset, nisi eidem nimium toties indulgisset,

CCXXXIV.

Febri continuæ super-venientes Vomitus curati.

Hortulani cujusdam ancilla subito horrore quodam corripitur, cum lassitudine & subsequente calore febrili tam intenso, ut sequenti die extra lectum se tenere non potuerit, exhibet propterea eidem herus Tincturam Bezoarticam, & pulverem quendam alexipharmacum, quem olim uni ex filiis ejusdem præscripseram; peti insuper è pharmacopolio curat Potionem è Syrupis & Aquis refrigerantibus constantem; qualibus solis fere nonnulli hic loci olim ejuscemodi febres aggressi fuerunt; at tantum abest ut inde malum vel minimum remisisset, ut potius tantum incrementum sumferit, ut de vita quasi desperans Monachos duos vocaverit, qui pro more suo cum animæ uti credebant consulissent, de corpore quoque solliciti, ut medicus vocetur, petierunt; cui petito illa adhuc vespere morbi die quinto satisfactum fuit, & ego vocatus atque accedens ipsam acute febricitantem inveni, cumque difficillime respiraret, & de cordis anxietate inprimis conquereretur, Potiunc. ex pulv. Alex. usual. & Spir. C. C. præcipue constantem illi præscripsi, qua bis lumta sudori quidem vacavit, at tertio vomitu eandem rejecit, post quem levamen quoddam sensit, pulsus quoque sanguinis motum minus impeditum indicavit, unde nunc eandem potiunculam sed omisso spiritu volatili post singulas sex horas sumere jussi, at quoties sum-

fit, toties brevi post vomuit, quin & alvum aliquoties deposuit; licet vero iterum testata fuerit, quod post singulos vomitus melius se habeat, quia tamen vires quoque inde non parum imminutæ fuerunt, ipsum inhibendum esse judicavi, & hinc iisdem Potiunculis Elect. Diasc. Fracast. immiscui, quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut ab illo tempore non solum vomitus remiserint, sed & ipso die septimo febris etiam finitæ non ita dubia signa se exseruerint; licetque nono fere die per totam eundem subsequentem noctem varia delira protulerit verba, hæc tamen febre adhuc absente, uti tantum ac adstantibus metum mihi non injecerunt, ita cum interrogata num multos aleret capillos? affirmando respondisset, hi ut imminuerentur, jussi, quod iterum tantum profuit, ut ab illo tempore non habuerit, de quo conquereretur, & sic integre convaluerit: Similem vero vomitus in ejuscemodi febribus supervenientis curam si & tu gesseris, erroris vix accusari poteris, plusque his quam aliis opiatis præstabis.

CCXXXV.

Pes octo digitis instructus.

Mulier quædam cum primo partu filiolum edidisset, in hoc quidem quæ reliquas omnes partes nullus defectus notari potuit, at in pede sinistro non tam defectus quam excessus quidam conspiciebatur, dum nempe in illo non solum quinque sed octo digiti numerabantur, tam egregie dispositi, ut nisi attentius adspiciens & numerans vitium vix deprehendere potuisset, illi vero patuit, quod utut singuli hi digiti unguiculis suis instructi fuerint, tres tamen maximo proximi arctius sibi invicem adhæserint, reliqui vero quatuor cum aliis recte se habentibus prorsus convenerint; hoc ipso autem numero majori digitorum pes quoque majorem acquisivit latitudinem, hincque majori in hoc olim calceo eundem opus habiturum constitit: unde derivandus sit incon-suetus hic numerus, certo non constat, quod enim mulierculæ quædam tempore, quo diutius quam aliâs solet, in utero latitasse foetum crediderunt, illum adscripserunt, risu dignum videtur.

CCXXXVI.

Incubo falso adscripta Parotidis.

Ancilla quædam nondum à Pleuritide sic liberata, ut iterum servitio suo præesse potuerit, Virgini tamen, quæ hæctenus eidem adstiterat, concessit, ut in loco commodiore dormierit, & sic ipsam solum reliquerit; illa ipsa nocte vero, qua hoc primo factum fuit, accessit (ut illa tota credidit) incubus sub forma mulieris rusticæ, quam tamen non noverat, & jam sic lecto ejusdem appropinquavit, ut pede tangere, & eo retropellere potuerit, un-

de & retrocessit, nec ullam ulterius molestiam concitavit, nisi quod ab illo tempore prope aurem sinistram dolorem percepit, qui indies auctus tumorem post se traxit, & novam accendit febriculam; discussus tamen medicamentis convenientibus fuit, & hinc illa paulatim integre convaluit, nulla dubitans hunc ultimum morbum inde originem suam traxisse, quia incubus se afflaverit, adeo quidem, ut vel parum contradicenti aures plane non præbuerit; nihilominus tamen ego non dubito, quod per somnium quidem mulierem viderit, malum vero non tam ab hoc somnio quam pleuritidis quibusdam reliquiis ortum suum traxerit, quæ uti in primis mobiles sunt, ita facillime ad post aures sitas glandulas deferri potuere; at tam firmiter adhuc hærent infixæ multorum menti tam perversæ opiniones, ut citius Herculi Clavam, quam illis easdem extorseris, quin subinde contradicendo crabrones ne irrites cave.

CCXXXVII.

Dolor capitis periodicus auris ulcus subsequens.

Aurifaber quidam honestus, cum per aliquod tempus catarrhis divexatus fuisset, tandem dolorem in aure dextra percipit tam insignem, ut laboribus suis vacare ulterius non potuerit, quin in animi deliquium inciderit, cumque paulo post pus ex aure profluxisset ab ulcere ibidem latitante dolores hos derivandos fuisse inde collegit, & propterea Chirurgum vocavit; qui nescio quem liquorem auri immittendo dolorem fere exasperavit; accessit enim & reliqui capitis dolor tam intensus ut gravius subesse malum, sibi metuerit, & hinc me vocaverit; ubi præmissis purgantibus ex *Q*rio dulci & Mag. Jalapp. præcipue constante Specif. Cephal. & quædam remedia externa eidem præscripsi; at sicuti purgans, non nisi sumpta etiam Potiuncula Laxante operationem suam exseruit, ita nec reliqua medicamenta dolorem vel minimum mitigarunt; retulit vero, quod interdum dolor remittat, & quasi suas periodos habeat, semperque de die magis quam noctu sit molestus, unde jam de Cortice Peruviano cogitavi, & ecce! cum illum Cephalicis immixtum vix bis terve sumsisset, dolor Dei gratia sic cessavit, ut exhibito honorario me dimiserit: Tantæ nempe vires sunt hujus Corticis in debellandis plerisque morbis periodicis, ut & hic easdem non potuerim non denuo laudare.

CCXXXVIII.

Appetitu refragante cum noxa comedens.

Vir quidam Excellentissimus in summa fere senectute constitutus, cum hisce diebus in cœna duo ova sorbilia comedisset, majora, sicut ipsi videbatur,

consuetis, licetque post primum consumptum appetitus satiatus fuerit, hoc vel renuente alterum etiam ingessisset, utut juxta hæc aliis quam coctu facillimis cibis usus non fuerit, noctem tamen valde inquietam duxit, & somnum vix ac ne vix quidem capere potuit, dolore ventriculi gravativo impeditus; sequenti tamen die de lecto surrexit, & S. Concionem frequentavit, quin domum rediens placentæ lardo repletæ non exiguum comedit frustrum, at eo ipso appetitum omnem sic prostravit, ut non solum à quibusvis cibis in prandio abhorruerit, verum & nullus potus gulæ arriserit; unde jam de morbo quodam sibi metuere cœpit & hinc me vocavit, ubi cum accessissem, dormientem eundem inveni, hincq; per integram horam & quod excurrit expectavi, donec evigilavit; somnusq; hic tantum contulerat, ut jam longe melius se habuerit, nec ego alio remedio ipsum opus habere, judicavi, quam Elix. Aper. Clauder. & abstinentia à cibis; cum aliunde, quam à cibo præter appetitum ingesto hæc ejusdem prostratio derivari non possit, nec falsus fui sententia mea, observatis enim, quæ suaferam, sequenti die Dei gratia non habuit, de quo conquere retur: Non parum nempe sanitati suæ consulit, qui nil quicquam appetitu refragante ingerit, vel coctu enim facillimi cibi tum non digeruntur, hincque facile in Senibus præsertim varia suboriri possunt mala.

CCXXXIX.

Ægrotam cum metu visitantes.

Visitaverant tres matronæ honestæ quandam cognatam, quæ haud ita pridem febrem continuam acutam Dei gratia devicerat, licetque omnes tres nec minimum quidem metum in pectore se alere, testatæ fuerint, ægrotam etiam sic convaluerit, ut nec minimum infectionis periculum subfuerit, paulo tamen post metum easdem dissimulasse solum constitit, cum singulæ non solum de horrore quodam questæ fuerint, sed & noctem sequentem inquietam habuerint, imo una ex illis tam vehementi capitis dolore prehensa fuerit, ut, cum præsertim febriculam simul notasset, me propterea consuluerit; cum autem per biduum in lecto se detinuisset, & bis terve Sal Vol. Ol. Sylv. sumsisset, Dei gratia à metu simul & ab hoc productis malis liberata fuit: Nisi itaque summè requiratur, non facile quis ægros, à quibus abhorret visitet, vel morbis enim non contagiosis existentibus, mala quædam horrorem metumque producere posse, hæc observatio confirmat.

CCXL.

Urina febre depulsa tinctior.

Mulier quædam gravida, cum quinto fere post conceptionem mense Venæsectionem instituisset, eodem adhuc die ad iram commota, hincque paulo

paulo post, cum signa incendiï publica darentur, & quidam referret, in ædibus ad se spectantibus ignem subortum fuisse, valde perterrita fuisset, ab illo tempore minus bene se habuit; dum non solum caput doluit, verum & appetitum plane prostratum habuit, quibus tamen malis, sponte cessura sperans, nullum opposuit remedium; nisi quod bis terve Rhabarbarum sumsit; contigit autem interea, quod ancilla ejusdem febre continua non omni prorsus malignitate carente correpta fuit, quam prohibente licet marito aliquoties visitavit, & hinc, cum illa convaluisset, malis descriptis auctis & lassitudine accedente jam ne quid mali subsit, metuere cœpit, & hinc meum consilium rogavit; & accedens ego non solum è pulsu celeriore sed & reliquis signis, urinaq; præsertim tinctiore eam febre laborare, judicavi, unde quantocyus eandem depellendam esse, nullus dubitans, Potiunculam huic scopo dicatam præscripsi, post quam sumtam, pejus se habuisse, retulit; quoniam vero febrem adhuc instare, quævis indicia prodidere, ut illam nihilominus continuet, jussi, licetque post singula medicamenta sumta easdem repetierit querelas; eorundem tamen usui ut per triduum institerit, obtinui, unde paulatim febris extincta fuit; restitit vero Urina debito tinctior, quæ plerumque reliquiarum non nihili habendarum sat fidus est testis, unde ut & illa pristinum acquireret colorem, & hæ expellerentur, laxantem Potiunculam eidem præscripsi, quæ Dei gratia tantum profuit, ut jam & in urina nil reprehendi merito potuerit, & brevi post ipsa ægrota lectum sana reliquerit: Merito vero urinæ talis post morbos devictos rationem quandam haberi, sicut alibi jam demonstravi, ita hac observatione confirmatur.

CCXLI.

Catarrhus malè inhibitus.

Catarrho prehensus artifex quidam, cum is admodum molestus extitisset, nescio quibus cibus durioribus & siccis, inter quos Caseum nominavit, illum pellere tentans, inde quidem obstructionem narium incurrit tantam, ut & à suffocatione sibi metuerit, mediaque nocte me vocare voluerit; quod tamen, cum attracto natis pulvere sternutatorio malum aliquantum remisisset, in crastinum distulit; quo accedens catarrho ipsum laborantem inveni proficuo potius, quam statim inhibendo, cum jam diu de capitis dolore questus fuerit, hicque nunc remisit, ceteraque omnino bene se habuerit; pulverem ergo ac credini demulcendæ dicatum præscripsi quidem, ne vero modo tam parum conveniente in posterum catarrhos abigere tentet; serio monui: Profunt nempe omnino sæpius catarrhi, hincque, si in principio modo præsertim tani inepto inhibeantur, non possunt non graviora subsequi mala.

CCXLII.

Ischias purgante sublatum.

Mercator quidam industrius fere sexagenarius, ante aliquot annos Dei gratia â Paralyfi feliciter liberatus, ab illo quidem tempore sic sat bene se habuit, nisi quod aliquoties de doloribus nephriticis conquestus fuit, qui tamen nunquam diutius institerunt, nec eum prostraverunt, unde & præter baccas Juniperinas nullum iisdem remedium opposuit; at nuper successere quoque dolores Ischiadici vel ideo magis molesti, quoniam motum impediverunt, & sic in causa fuerunt, ut publicum frequentare non potuerit, vocavit propterea chirurgum & juxta ejusdem consilium sumta Tinctura bis sudorem elicuit, & balsamo quod album nominatur, partem affectam perfricuit; at nullum prorsus inde levamen percepit, unde tandem & meum consilium desideravit; egoque omnia penitius considerans, & ex quibusdam signis colligens, abundare humores tum serosos tum biliosos, in horum præsertim evacuatione auxilium quærendum esse, judicavi, & hinc purgantem Potiunculam præscripsi, quæ cum aliquot sedes movisset, Dei gratia tantum profuit, ut qui heri vix pedem movere potuerat, sequenti die non adeo difficulter obviam mihi iverit, & hinc vix aliis medicamentis opus habuerit; Ubi nempe in primis inprimis viis ejuscemodi humores abundant, nisi purgantia exhibueris parum admodum proficies, quin aliis medicamentis malum plerumque exasperabis.

CCXLIII.

Ardor Ventriculi brevi curatus.

Profugus quidam Gallus, cum in exilio multum perpeffus fuisset, Uxorem dilectam & fidam comitem amisisset, inprimisque paupertate pressus semper fere victu duriore & minus consueto uti opus habuisset, tandem hic loci in febrem incidit, quam pro maligna habuerunt, qui eum hospitio exceperant, unde in nosocomium publicum receptus fuit, ibique sic convaluisset videbatur, ut & foras prodierit, non tamen sine insigni suo damno, cum enim domum rediisset, pejus iterum se habuit, & de ardore inprimis Ventriculi conquestus fuit, qui tantum abest, ut purgante sumto, licet hoc duos vermes exturbaverit, melius se habuisset, ut potius ardor tantum incrementum sumferit, ut jam de morte instante magis quam unquam prius sibi metuerit; unde illi, qui ejusdem miserti fuerant, me rogarunt, ut ipsum visitarem, & consilium quoddam suggererem, quorum petito satisfaciens, non solum de dicto malo conquerentem, sed & leviter febricitantem inveni, ab humo-
ribus

ribus vero non tam quantitate quam qualitate peccantibus malum derivandum esse, ratus, pulverem sequentem eidem præscripsi:

℞. Pulv. C. C. Phil. calc. ʒiij.
 Specif. Cach. Lud. ʒj.
 Cinnab. nat. pp. ʒij.
 Extr. Op. Cydon. gr. iij.
 M. ad Scatul.

Sign. Pulver / davon all drey Stund zwey Messer, Spiß
 voll zunehmen.

Hunc cum hoc modo vix bis terve in usum duxisset, inde Deigratia tam bene se habuit, ut &, ne tam subitanea mutatio mali quid portendat, adstantes metuerint, non tamen & ego, qui acres humores correctos non posse non levamentum subsequi noveram, nullusque dubito, quin continuato hoc medicamento sit convaliturus.

CCXLIV.

Vinum dulce Sanguinis motum impediens.

Bursarius quidam quinquagenarius, cetera sanitate integra fruens, cum sub ipsum æquinoctium Vernaliter quoddam pene absolvisset, in pago milliari adhuc ab urbe distante dimidiam mensuram Cerevisiæ sapidæ, & eandem quantitatem Vini Tyrolensis dulcissimi bibit, unde quidem in principio nil quicquam mali sensit, at cum diversorium reliquisset & domum, nunc properasset, primo quidem frigore p. n. correptus fuit, cui paulatim tanta lassitudo accessit, ut aliquoties non parum sibi metuerit, ne in via subsistere quin procumbere cogatur, omnes tamen intendit vires, & tandem domum rediit, sed tam lassus, ut vix membrum movere potuerit, unde à suis in lectum collocatus fuit, in quo jam calor successit cum siti tam intensa, ut vix unum alterumve verbum proferre potuerit; unde perterritæ Uxor & filia unica illa adhuc vespera me in consilium vocarunt, & ego, dum accedens pulsus exploravi, illius vix parvum quoddam indicium inveni, unde statim de sanguine in motu suo à Vino illo non fermentato (quod insuper frigidum extitisse postmodum retulit,) impedito judicavi, utque hic motui suo quantocius restitueretur, consultum duxi, quem in finem Potiunculam, cujus præcipuum ingrediens ⊖ Volatil. Oleos. constituit, præscripsi; cujus primam dosin cum sumisset, inde in sudorem incidit, qui tantum profuit, ut superindormierit, hincque & secunda dosi absumenta, continuante sudore tam bene Dei gratia se habuerit, ut sequenti die iterum laboribus suis, si voluisset, vacare potuisset: Vina nempe illa tam dulcia adhuc fermentatitii quid in se continent,

quod

quod sanguini confusum primo quidem motum ejusdem aliquamdiu inhibet, unde non possunt non memorata suboriri symptomata, quæ deinde sanguine renitente & tandem victoriam reportante, paulatim primo motum ejusdem augent, hinc vero tandem, si præsertim suppetiæ ferantur, penitus cessant,

CCXLV.

Arthritidem avertens diarrhœa.

VIdua quædam quinquagenaria, Arthritica, utut aliâs singulis annis doloribus artuum non parum torta fuërit, hoc tamen anno cum aliquando funus comitata fuisset, subito quidem in via lassitudinem minus consuetam & appetitum prorsus prostratum notavit, indeque & illos iterum instare collegit, at domum rediens alvi fluxus tam frequens successit, ut is vires non parum exhausserit, ipsaque jam de lecto in hypocaustum collocando cogitaverit; dormiit tamen per illam adhuc noctem in loco consueto & mane evigilans Rhabarb. drachmam dimidiam sumsit, quæ primo quidem alvum adhuc aliquoties movit, at hinc postmodum omnis fluxus nimius desuit; à doloribus vero arthriticis immunis vixit; materia nempe dolorifica, quæ aliâs in articulis separata fuit, nunc ad intestina delata hæc ad crebriores excretiones stimulavit, sicque per hanc viam evacuata aliam molestiam non excitavit: optime vero motum ejusdem non tam statim inhibuit, quam Rhabarbaro promovit, nisi enim hoc modo se ipsam juvasset, vel paululum inhibita antiquas & jam notas vias repetiisset, sicque priores intulisset dolores.

CCXLVI.

Epilepsia cum Melancholia.

Virgo quædam triginta annis major, jam diu convulsionibus epilepticis torta, cum illis varia remedia frustra omnino opposuisset, inde paulatim in Melancholiam quoque incidit, dum non solum ipsamet tota credidit, diabolum esse, qui nervos suos tam perverse moveat, verum & ut alii credant, illis omnibus viribus persuadere conata fuit, unde & coram me conquerebatur, quod nemo fidem sibi adhibere velit; quemadmodum vero mihi sat constitit, causas esse mere naturales, seu, si mavis præternaturales, quæ malum hoc producant, dum novi, primam suam originem ab impetigine male curata illud traxisse, ita ne tam pravis cogitationibus vacet, seque ipsam torqueat, rogavi; præscripsi vero simul medicamentum antepilepticum de die ter exhibendum, inde tamen malum non tam penitus sublatum quam delinitum iri, expresse edixi; fateri siquidem opus habeo, quod medicamentum, quod epilepsiæ inveteratæ, & eos qui Juventutis annos jam exceßerunt prosternenti

ti curandæ sufficeret, nondum noverim, licetque plura jam pro talibus venditare viderim, quin ut in usum ducta fuerint, concesserim, exoptatum tamen inde eventum hæctenus mihi quidem videre nondum licuit, quin interdum malum iisdem potius auctum quam imminutum fuisse notavi, unde non tam talium ægrotorum spem inflare, quam ut patienter quod mutari nequit, malum ferant, suadere soleo, sique diætam servaverint, quod raro obtinebis, & medicamenta notiora diutius continuaverint, interdum tum mitigabunt malum, tum paroxysmos diutius protrahent; inprimis vero talem quoque curam melancholia difficilior reddet, majoris humorum depravationis certissimus index.

CCXLVII.

Vomitorium hypochondriacum juvenans.

JUvenis quidam viginti sex annorum, jam per trimestre & quod excurrit variis vexatus malis, quæ malum hypochondriacum prodere solent, dum nempe jam de dolore ventriculi gravativo, jam de caloribus quos volaticos nominant, jam de nausea à cibis, jam de appetitu nimio, jam de dolore capitis conquestus fuit, & singula hæc mala tanti habuit, ut semper à gravioribus sibi metuerit, cum inde plura iisdem remedia opposuisset, licet levamen quoddam senserit, quoniam tamen identidem rediere, tandem ex meo suasu medicamentum emeticum sumsit, quod cum aliquot vomitus movisset, & multum materiæ peccantis è corpore exturbasset, adeo quoque singula recensita mala pepulit, ut jam se penitus non habere, de quo queratur, sancte testatus fuerit; ubi tamen monui, ut nihilominus in posterum quibusdam utatur medicamentis, ne malum redeat, impediendi vi præditis: Omnino vero vomitoria hypochondriacis profunt, quæ et, quo minus malum radices egit, eo majori cum fructu in usum ducuntur.

CCXLVIII.

Martis apud Florentinos frequens usus.

MARTE quidam Florentinus opus habebat, à quo ipsum instar non paucorum nostrorum abhorriturum, & nescio à quibus imaginariis noxis metum subiturum metuens, primo quidem sub aliis medicamentis illum occultavi; at cum postmodum ipsemet hujus remedii mentionem injiceret, & in illo se non exiguam spem convalescentiæ ponere, indicaret, non solum quod hæctenus jam aliquoties illo usus fuerit, detexi, sed & cum ut continuaret, aliquamdiu opus esse, judicassem, a vide parentem ipsum habui; retulit vero, in sua Patria tam communiter adhiberi martem, ut & plures vel medico non consulto illum in usum ducant, & quidem præcipue Viam illius viribus im-

prægnatum ibi locorum in usu esse, cuius, dum nempe septem vel octo mensuris Vini martis sacculo inclusi dimidiam libram injiciant, parati post viginti quatuor horas vitrum trium vel quatuor unciarum capax bibant, ubi postmodum corpus per horam & quod excurrit, moveant, hincq; illud lecto committant; adeo vero multos hac cura opus habere, ut ne pauperes eadem carere cogantur, sacræ quædam Virgines illud in magna admodum quantitate parent, & hisce gratis distribuunt, qui monasterium quadrante horæ ab urbe distans accedant, ibique bibant vinum, & tum vel domum redeundo motu quoque ejusdem operationem promoveant: quæ quidem ut hic producerem, digna judicavi, quoniam semper adhuc inveniuntur, qui tam necessarium hoc medicamentum diffamare conantur, cum tamen eodem indies minus minusque carere possimus.

CCXLIX.

Chirurgus falso accusatus.

URinæ totali obstructione ante aliquot annos laboraverat Vir quidam in non exigua constitutus dignitate, & hinc una mecum vocaverat Chirurgum quendam, ut nempe hic Cathetere non tam in causam mali inquireret, quam eam sic removeret, ut eo citius mingere iterum posset; cum vero hic, cui feliciter hoc instrumentum admoventi aliquoties adstiti, vix dimidium penem in hoc viro eodem penetrasset, is jam de dolore summo queri, & ut illico retrahat urgere coepit, nec dictis non paruit Chirurgus, sed catheterem denuo extraxit, & donec denuo ut manum adhiberet, expeteretur, expectavit, quoniam vero interea urinam per se iterum excrevit, ulterius eodem opus non habuit; at ab illo tempore se à Chirurgo læsum fuisse, sæpius conquestus fuit, quod quidem in Viro harum rerum ignaro æquo tuli animo, at quod nuper in hac sententia lithotomus quidam ipsum confirmavit, & sic sat audacter edixit, hanc ipsam læsionem impedire, ne tuto sectioni subijci possit, aut parum in arte versatum hominem, aut malevolis jure annumerandum esse, prodit; noxam enim cathetere tantilla sui parte immisso inferri, nemo peritus unquam asseret: sic vero multi sunt, qui alios calumniando se evehere conantur, quo ipso tamen apud ingenuos se parum commendabunt.

CCL.

Ileos à vermibus letalis.

NEpos ex fratre Lindavii habitantis, puer quatuordecim annorum, bonæ indolis nec minoris spei, cum hucusque quantum quidem per signa externa constabat, Dei gratia sanitate sat integra gavissus fuisset, subito doloribus Ven-

tris intensissimis corripitur, cum vomitibus continuo instantibus, & alvi obstructione pertinacissima; quibus malis licet celeberrimus ibi medicus præstantissimis medicamentis strenue obviam iverit, iisdem tamen impedire non potuit, quin tandem feces quoque & iisdem immixtos lumbricos quosdam longiores vomitu rejecisset, unde, sicuti quo nomine malum sit insigniendum abunde patuit, ita quam parva vitæ supersit spes eodem modo inanotuit; cum plures adhuc restare vermes, mediantibus aliquot clysteribus injectis evocata quasi materia sanguine, pure, & vermibus jamjam putrescentibus repleta foetidissima prodiderit, vomitusque tum vermium tum fecum instans, de inflammatione tum intestinorum tum ipsius quoque pylori dubitare medicum præsentem vix siverit, cum præsertim & febris notata fuerit, & puer interdum deliravit; hæc cum frater ad me germanicis verbis expressa detulisset, quin filius hic in mortis prædam sit cessurus, nullus dubitavi, unde, licet quædam medicamenta & inter hæc æthiopeni mineralem commendaverim, consolatorias tamen potius litteras scripsi, quam quod ullum medicamentum vel minimum juvare posse, vel minimam spem fecissem: licet enim non desint exempla illorum, in quibus vel hoc gravissimum malum curatum fuit, cum tamen causa, quæ in hoc subjecto illud excitavit, (quæ me iudice intestinorum à vermibus corrosio, exulceratio quin forsan perforatio extitit,) tolli viribus humanis non potuerit, qualem quæso! spem concipere licuit? nec fellit me opinio, in litteris enim sequentibus frater indicavit, quod antequam meæ appulerunt, quin scriptæ fuerunt, Puer animam suam Creatori reddiderit, in cujus manibus jam absque ullo tormento quiescit; quod ut & firmo Parentibus sit solatio, est, quod ex toto corde foveo, cum sane non ita parvum inferat dolorem, tam brevi mortuis associatum videre filium tam bonæ indolis; at Christianis noscentibus non tam mortuum fuisse, quam per mortem in veram vitam penetrasse, hoc non poterit non esse solatio: quam male vero parvi à plerisque habeantur Vermes, hac observatione imprimis confirmatur, hos enim præsertim in causa fuisse, quod hic puer tam cito vivorum numero subtractus fuit, nemo, spero, dubitabit.

CCLII.

Urinæ excretio feliciter promotæ.

Eques quidam Illustrissimus cum per aliquot menses apud Menapios degisset, victus illorum minus assuetus, cum præsertim cerevisiam ibi locorum coctam ferre non potuisset, nec Vinum ad palatum fuisset, sitim sæpius acidulis restinxit, quæ tamen per urinam non redditæ paulatim abdomen ejusdem inflarunt, unde non solum difficilius respiravit, verum & lassitudinem molestam notavit, quæ mala vix quinquagenario tam suspecta videbantur, ut

Consilium celeberrimorum quorundam Medicorum, qui olim corporis sui curam in Patria gesserant, propterea expetierit, qui singuli hydropem metuendum esse, indicarunt, & hinc præmissa leniore purgante, ut Infus. Herbae Thee & Therebinthinam aliquamdiu in usum duceret, suaserunt, cum præsertim urinam semper parcius excerneret; antequam vero hæc in usum duxit, huc Augustam se contulit, & me consuluit, ubi, cum medicamenta jam parata fuissent, & magnam in iisdem spem se ponere, retulisset, nec merito rejicere eadem potuissim, ut eadem aliquamdiu in usum ducat, concessi, at minori hoc, ac quidem speraveramus, fructu fecit; non solum enim urina inde nec minimum quidem mota fuit, sed & reliqua mala notatu dignum sumfere incrementum; unde ego, cum in Terebinthina imprimis multum opis quæreret, & hanc hæctenus in forma Pilulari sumfisset, ejusdem jam spiritum cum Elix. Propr. corr. commixtum commendavi, cujus remedii licet iterum aliquot drachmas absumerit, nec inde tamen melius se habuit, nec plus urinæ excrevit; hincque purgante vehementiore opus esse judicans, pulv. illum in Lineis laudatum ex Mag. Jalappæ & Cremor. atque Sal. Tartar. constantem eidem præscripsi, qui sumtus plusculas sedes movit, & multum seri extravasati evacuavit; eidem ergo Essent. ♂ subjunxi, ut nempe tum viæ magis referarentur, tum viscera corroborarentur, quam tamen ad Ludovici præscriptum paratam exiguo cum fructu in usum duxit, qua de causa bis adhuc ad pulveris purgantis usum rediit, qui quidem semper multum seri per alvum eduxit; at urinam nec minimum quidem movit, unde nunc Vinum medicatum eidem præscripsi, quo cum vix bis terve usus fuisset, urinam, cum antea vix sextam potus ingesti partem reddidisset, in debita quantitate excrevit, hincque jam hoc vinum eo diligentius continuavit, & finito eodem Dei gratia penitus convaluisset se credidit; utut vero me suadente pulverem è limatura martis præsertim constantem ejusdem usui subjunxerit, quia tamen diætam convenientem non servavit, brevi priora mala rediire, quæ diligenter continuato marti nec minimum quidem cesserunt; unde jam ad vinum medicatum rediit, quod licet non tam cito, cum tamen sexies vel septies bibisset, & Ess. ♂ cum Succ. Pomor. paratæ usum eidem interpoluisset, iterum urinam sic promovit, ut nunc Dei gratia non habeat, de quo queratur, ceteraque itidem longe melius se habeat: Sicuti vero imprimis notatu dignum est, quod urina, quam parce quoque eandem excrevit, semper ferè naturalem servaverit colorem, ita Vinum tam proficuum ut communicem, operæ pertium esse credo:

℞. Radic. Vincetox. ʒss.

Herb. Absinth.

Agrimon.

Hep. nob. â mj.
 Flor. Cichor. p. ij.
 Fol. fen. f. f. ʒjß.
 Rad. Jalapp. res. n. ʒvj.
 ⊖ Ciner. Clavell. ʒj.
 Semin. Anis.
 Cinnam. acut. aa ʒj.
 Incis. & cont. q. o. Misc.
 ad Sacc. ex syndon alb.
 Sign. Stück zu einer Maß Wein.

℞. Aq. Ebul.
 Ononid. aa ʒvj.
 M. ad V.
 Sign. Wasser an dem Wein.

CCLII.

Pinguedo Venæsectioni adscripta.

JUvenis quidam longioris staturæ, simulque tam pinguis, ut in vita mea in hac ætate constitutum hominem pinguiorem vix viderim, cum vel cum pinguissimis facile certamen inire posset, paucique invenirentur, de quibus victoriam non esset reportaturus; cum hisce diebus ut purgans, uti quidem vocant, vernale præscriberem, me rogasset, eum interrogavi, an & hoc ipso tempore sanguinem sibi detrahi curet? dumque negando respondit, & ego, sic optime sanitati suæ se consulere, regessissem, cum tam pingues Venæsectio raro juvet, quin sæpius repetita plerumque in causa sit, ut citius ac alii hydropici evadant, si præsertim pinguedo adeo modum excesserit; is subjecit, quin imo Venæsectionem ego in causa esse credo, quod tam brevi temporis spatio corpus meum in tantam excreverit magnitudinem, cum enim fere adhuc macer Florentiæ in febrem quartanam incidissem, toties venam mihi aperiri curavit medicus, ut ferme vix corporis pars aliâs quoque huic operationi dicata restet, quæ tum non hoc modo læsa fuisset; ut ut febris inde non tam imminuta quam aucta fuerit, quæ mutato demum aëre in totum cessavit; at ab illo tempore aqualiculum nunc sic fat molestum alere cœpi, quo carere mallem: Spoliatur nempe crebriore Venæsectione sanguis particulis volatilibus, quæ pinguiore & oleosas superfluas consumere solent, hisce ergo per quotidie suggesta alimenta indies magis auctis non potest non habitus quoque

corporis augeri; quis vero ei, quem Venæsectio pinguiorem reddidit, eandem tuto suadebit?

CCLIII.

Conceptionem impeditam subsequens hydrops Uteri.

Mercator quidam olim formosam habens conjugem, quæ & unum alterumve infantem ediderat, cum in flore quasi ætatis parere desiisset, aliquoties ab amicis vexatus, quæ causa subesset, quod ulterius Uxor non concipiat? coram fidentioribus semper testatus fuit, Uxorem in causa esse, quæ semper quando semen emittere velit, corpus retrahat, sicque, ne illud eo usque, quo debeat, penetret, impediat, nec ullo modo, ut hoc omittat, se jam per bene longum temporis spatium impetrare seu bonis verbis seu & minis potuisse, & sane ab illo tempore hæc ulterius non concepit, at postmodum vidua facta de tumore uterum occupante conqueri cœpit, qui primo quidem pugni magnitudinem non excessit, paulatim tamen tantum excrevit, ut jam, quæ quantum in se fuit gravida olim esse noluit, nolens volens gravida pareat; hæc cum nuper hac de causa me consulisset, uti pro hydrope uteri saccato malum agnovi, ita quæ modo recensui mihi in memoriam revocata fuerunt, ex ipso marito me olim audivisse, recordatus; sic enim ovulum unum alterumve loco suo motum at non sufficienter promotum, indies magis magisque distensum tandem facile hoc malum producere potuit, quod quidem uti aliorum ulteriori disquisitioni submitto, ita optandum esset, ut remedia hydropi huic curando sufficientia invenirentur, quibus me hucusque destitui lubens fateor.

CCLIV.

Mala cruda per alvum eadem rejecta.

Dlu jam cum variis malis conflictatur unus ex filiis meis, undecim fere annorum, quæ, cum sedem suam in Intestinis fixisse per varia signa constitisset, & interdum vermium quoque non inanis subesset suspicio, eo diligentius tum per ancillas in alvi excrementa inquisivi, tum ipsemet eadem aliquoties inspexi, quæ sicuti semper ferè consuetis magis foetida inveni, ita colorem quoque aliquoties mutarunt, & aut alimenta vel furtim sumpta prodiderunt, aut & medicamentorum operationem denotarunt; cum ergo aliquando præcedente die, quo pejus ferme quam unquam prius se habuerat, sequenti mane iterum in his ipsis inquisivissem, an forsitan certior reddi possem, quid mala ejusdem tantum exasperasset? quasdam fecibus innatantes particulas inveni, quas primo pro globulis oleosis & pinguibus habui, indeque miratus fui, quod cibum è butyro & farina similaginea coctum, quem præcedente vespe-

ra ingesserat, nondum consumserit ventriculus, at nunc propius easdem examinans inveni mali crudi partes esse, quod heri post prandium eum comedisse, postmodum facti fuerunt: Tantum scilicet opus est, ut cibi, qui in alimentum cedere debent, in assuetis præcipue antequam ingerantur, prius ad ignem quoque coquantur, aliàs siquidem, non solum incocti rejicientur, verum & diutius quam par est in corpore detenti varias movebunt turbas.

CCLV.

Abortum subsequens tumor totius.

Militis cujusdam Uxor, cum sexto vel septimo foetu se jam per quinque menses gravidam credidisset, subito mensium fluxu corripitur, & hinc foetum rejicit, prout quidem mihi describebatur, vix sesquimestrem, quem tamen præter secundinas mola quoque comitabatur, quæ sine dubio in causa fuit, ut is tam cito hospitium suum relinquere coactus fuerit; quoniam vero paupercula vix biduo exacto statim publicum frequentavit, & aeri minus faventi corpus exposuit, inde primo quidem lochiorum fluxus inhibitus fuit, hinc vero non solum abdomen, sed brevi post artus etiam intumescere, unde quasdam Matronas & obstetricem consuluit, quæ consilii inopes eam ad medicum demandarunt; ubi cum ad me ventum fuisset, egoque illam visitassem, viribusque constantem invenissem, iis, quæ Cachexiam imminentem avertere possunt, ipsam opus habere judicavi, & hinc pulv. ex Marte & Rad. Jalapp. constantem eidem præscripsi, quem profuturum totus spero: Sicuti vero hæc observatio, quod debitam sui curam post abortum gerere debeant mulierculæ, confirmat, ita quam subito subinde toto corpore intumescere possimus, ex eadem constat.

CCLVI.

Thee mala à conceptione depellens.

Matrona quædam tribus annis quadragenaria minor, cum decima sexta vice concepisset, non quidem communibus illis gravidarum symptomatibus, vomitu, & nausea à Carne correpta fuit, quam de frigore & hunc insequente calore tam vehementi, ut & à febre ardente sibi metuerit, querelas movit; qui tamen brevi cessans, succedensque eidem difficilis respiratio, capitisque dolor intensus superveniens eam moverunt, ut in utero causam hujus mali quæsiverit, unde aliquoties Essent. Castor. sumsit, quæ tamen parum admodum profuit, unde ego memor quandam ante biennium fere in similibus malis Infus. Herbæ Thee multum juvisse, & huic illius usum commendavi; nec illi displicuit consilium, sed aliquoties mane & vesperi aliquot hujus potus scutellas evacuavit, licetque in principio quasi de novo calorem ni-

mium

mium excitaverit, simul tamen sudorem movit, & hinc post tres vel quatuor dies tantum Dei gratia profuit, ut quævis recensita mala cessaverint; Sicuti vero illa, quæ ut huic hoc remedium suaserim, me movit, illud cum jam per aliquot hebdomadas cum similibus malis conflictata fuisset, cum fructu in usum duxit, ita notari meretur, quod hanc statim in principio juverit, adeoque sine dubio & pluribus in malis, quæ conceptioni originem suam debent, frustra non commendabitur; licet & hic prudentia medica omnino requiratur, cum illis, quibus facile sanguis movetur, nocere potius quam prodesse posset: notatu vero etiam dignum videtur, quod hæc, quæ toties jam conceperat, tantum nihilominus molestiæ inde perceperit, adeoque haud inepte inde concluditur, consuetudine hæc mala non semper deliniri.

CCLVII.

Febris cibo nimio ingestorevocata.

ANcilla illa, cujus nuper admodum mentionem feci, cum à febre continua Dei gratia liberata monitis meis, ut nempe per aliquot adhuc dies diætam servet, & cibos præsertim in nimia quantitate non ingerat, non parvisset, sed carnis præsertim nimium ingessisset, inde, sicut prædixeram, febrem denuo contraxit, quod ut in principio ipsamet ad me detulerit, & ego nunc statim purgans, ad everrendas reliquias exhibuerim, minime tamen impediri potuit, quin febris iterum majus sumserit incrementum, unde delirare quoque denuo cœpit, & ego repetere usum medicamentorum, quæ primo ipsi profuerunt, nec frustra, hisce enim nunc vix per triduum continuatis febris Dei gratia denuo profligata fuit, ipsaque integre convaluit: quemadmodum vero semper hæcenus notavi, febres præcipue redire, si iisdem vix devictis nimium cibi ingeratur, ita hæc ipsæ tamen febres tam difficulter non curantur, modoque in principio statim iisdem obviam eatur, raro diutius instant, adeoque commune fere proverbium, quod morbus rediens plerumque primo deterior existat, non semper attendi meretur.

CCLVIII.

Mola à primipara rejecta.

Fœmina quædam viginti ferme annorum, quamdiu quidem virgo adhuc tributum lunare solvit, plus ac quidem aliæ solent illam solvisse, mater notavit, & hinc varia quoque huic nimio fluxui opposuit remedia, at omnia omnino frustra, unde & facilius, ut conjugium inierit, consensit, sperans nempe, hinc modo naturali hunc fluxum inhibitum iri, uti vero in principio hac spe sua plane cecidit, dum plus, quam unquam olim sanguinis per uterum perdidit, ita tandem tamen cessante hoc fluxu gravidam ipsam factam fuisse,

fuisse, nulla dubitavit, cum præsertim per integrum trimestre menses plane nunquam notasset; at elapso hoc tempore primo quidem aliquantum sanguinis iterum per has vias profluxit, hincque grumi quidam rejecti fuere, quoniam vero nec ille fluxus nimius fuit, nec hi multum molestiæ facessivère, abundantis sanguinis indicium hoc esse judicarunt, nec spem conceptionis deposuerunt; vix autem elapso triduo doloribus quibusdam præcedentibus massam excrevit, quam propius examinatam obstetrix experta pro mola agnovit, cum nec minimum quidem foetus indicium in eadem reperiri potuerit; sic sat bene tamen post eandem exclusam se habuit, nec sanguis in nimia quantitate subsequutus fuit; sed illa vespere dolores rediere, qui matri metum iniecere, nunc subsequuturi nimii fluxus sanguinis, unde me vocavit, & ego in quævis sedulo inquirens, restare adhuc quædam in utero eidem peregrina judicavi, non tam sanguinis fluxum sistens, quam blande hæc promovens medicamentum, pulverem nempe ex Antim Diaphor. Cinnab. nat. pp. & ⊕ Volatil. Succin. constantem præscripsi, post cujus usum licet præter sanguinem foetentem nil rejectum fuerit, dolores tamen cessarunt, & sequenti die mane sic sat bene se habuit; unde jam similem ferme pulverem, omisso tamen ⊖ Volatili eandem aliquamdiu in usum ducere jussi, rediere autem sub vesperam quidam dolores, urentes præsertim partes genitales, quas propterea nescio cui accedenti vetulæ nasutæ ut inspiceret, concessit, quæ rosam conspectui patere dixit, & hinc matri uteri prolapsi metum iniecit, quæ hinc illico obstetricem vocavit, quæ cum una mecum metum vanissimum nominasset, continuato pulvere, & hinc excreta materiæ foetentis quadam quantitate Dei gratia brevi post integre convaluit: Ubi matri interroganti, an falsa hæc conceptio mediante Venæsectione post primum bimestre impediri potuisset? negando respondi, simulque indicavi, quod nisi in tempore rejecta fuisset, plurima mala post se trahere potuisset: constat autem ex hac observatione, eas quæ virgines multum sanguinis per uterum profuderunt, præ aliis molæ gestationi esse obnoxias.

CCLIX.

Venæsectio in incipiente Cachexia proficua.

Mercatoris cujusdam Uxor, cum ante decem fere annos aliquot symptomatibus correpta fuisset, quæ non adeo injustum hydropis accessuri metum injiciebant, cum præsertim pedes indies magis intumuissent, hac de causa ipsamet dubitare cœpit, an Venæsectionem, quam tum non solum Vere, verum & Auctumno singulis annis instituerat, continuare liceat, licetque medicus ejusdem ordinarius merito hanc eidem dissuaserit, ejusdem tamen iudicio non contenta, alium quoque propterea consuluit, qui consuetudini ali-

U

quid

quid dandum, ratus, ut semel solum in anno & in minori quantitate sanguinem subtrahi in posterum curet, suasit; at nec huic paruit, sed miram quandam in Venæsectione spem ponens illo Vere fere plus ac aliàs sanguinis emisit, quoniamque bene hoc cessit, tumorque inde non tam auctus quam imminutus fuit, ab illo tempore, non consultis medicis singulis annis, sicut olim Venam secari curavit, tamque bene se habet, ut, cum nuper dicta mihi narrasset, non potuerim, ut & in posterum continuet, dissuadere: [Experientia nempe ea, quæ per plures rationes pro noxiis habemus tam noxia non esse, sæpe nos docet, quod in primis qua Venæsectionem hæctenus aliquoties notavi, & hinc ejuscemodi exempla eo lubentius communico, ut inanis metus quorundam menti excutiatur, ne nimium abhorrentes à generoso hoc præsidio interdum optimam agendi occasionem è manibus elabi sinant.

CCLX.

Oculi colorem mutantés.

Cum nuper Matronam quandam, quæ gravida Venæsectionem instituerat, visitassem, & alia quædam præfens filioli ejusdem hinc inde cursitantis oculos laudasset, narravit, se tum in hoc, tum in natu majore ejusdem fratre observasse, quod in lucem editi cœrulei coloris oculos habuerint, sed intra quatuor fere annos hunc colorem paulatim sic mutatum fuisse, ut jam eum, qui oculis nostris pateat fuscum nempe, quem nigrum etiam nonnulli nominant, acquisiverint, & sane alium nunc præ se colorem non ferunt; cumque Matri tanquam fide dignæ Matronæ fidem denegare vix audeam, notatu dignam sane coloris mutationem communicatione quoque dignam judicavi; an & alii ejuscemodi quid observaverint, per negotia inquirere non licuit, si tamen factum fuit, quin ab humorum quadam exsiccatione sit derivandum, ego quidem nullus dubito.

CCLXI.

Cardialgia alexipharmaco medicamento præsertim cedens.

Vir quidam, qui haud ita pridem apud summum quendam Mœcenatem servum egerat, uti tum sponfus à malo in principio non parvum injiciente metum Dei gratia Vomitorio mediante brevi liberatus fuit, ita nuper iisdem plane malis se correptum credens, urina missa, ut idem quod tum profuerat, medicamentum præscriberem, per Uxorem rogavit, nec, cum urina quoque bilis in motu suo interturbatæ indicia quædam præberet, petito ejusdem defui, sed Potiunculam tum vomitum tum alvum movendi viribus instructam præscripsi, quæ & quod quidem desiderabatur præstitit, & sæpius ambas

ambas has excretiones promovit ; at tantum abest , ut & nunc tam bene inde se habuisset , ut potius quævis mala incrementum sumserint , dolor nempe Ventriculi insignis , anxietas magna & appetitus prorsus prostratus ; unde sequenti die me in consilium vocarunt , accedensque ipsum summe quidem de huius malis conquerentem , absque febre tamen & urinam jam in melius mutata excernentem inveni , indeque ut humorum Ventriculi os vellicantium & dicta mala excitantium acredo corrigeretur , Potiunculam huic usui dicatam præscripsi , quæ sumta denuo malum non tam imminuisse quam exasperasse visa fuit , dum non solum dolor nec minimum quidem cessavit , sed & calor febrilis accessit tantus , ut eum deliria comitata fuerint ; unde , ut statim iterum accederem , rogatus fui , pulsusque celerior & mihi calorem auctum prodidit , unde jam ne anguis in herba latitet , metuens , dictaque symptomata non tam humorem acrem , quam malignum producere suspicatus , Potiunculam ex El. Diacord. Frac. & Pulv. Alexiph. præcipue constantem præscripsi , quæ Dei gratia tantum profuit , ut illa nocte dormierit , & sequenti mane se convaluisset nullus dubitaverit ; quoniam vero nunc urinam iterum longe tinctiorem excreverat , ut cetera & mihi spem convalescentiæ fecerant , quin tamen revera Cardialgia laboraverit nullus dubitans , ne hæc reverteretur Specific. Cach. Ludov. usum ipsi commendari , quo , iterum clementer benedicente Deo , tanto cum fructu usus fuit , ut , cum vix per biduum illud continuasset , integre convaluerit : Tanta vero mala bilis exorbitans excitare potest , cui in ordinem redigendæ cum alexipharmaca etiam non parum conferre hæc observatio doceat , hæc eo promptius suadebis , si præsertim vel minimam malignitatis suspicionem habueris : In hoc vero Viro Iram præcipue bilem sic commovisse , ipsemet postmodum fassus est.

CCLXII.

Urinæ difficultas à glande glandulis obsita.

Lithotomus quidam haud ita procul ab urbe nostra habitans , cum nuper me præside nobili cuidam Juveni adstitisset , variorumque rarorum casuum mentio injiceretur , inter alia recensuit , se aliquando ad Senem quendam septuagenario majorem vocatum fuisse , qui urinam non nisi summo cum dolore , & tam tenuiter , ut vix filum æquaverit , excreverit , hincque opem summæ desideraverit ; huicque quidem primo Cathetere viam liberiores reddere se tentasse , at hoc nec ad glandis quidem foramen penetrare potuisse , hincque penitus in causam se indagasse , & tactu præputium hinc inde glandulis obsitum , sicque exitum obserans invenisse , hincque illud digitis manus sinistrae se arripuisse , quantum quidem fieri potuerit , supra glandem elongasse , hincque quemadmodum Judæi in circumcissione soleant , cultello suo rescidisse,

scidisse, & ulterius inquisivisse, ubi cum innumerum fere glandularum minorum numerum invenerit, hæc paulatim arte se consumpsisse, hincque ægrotum brevi post sic convaluisse, ut hodiernum integerrima fruatur valetudine, & urinam nunc liberrime reddat: Tantum nempe interest, nosce veras morborum causas, hæc siquidem detectis vel gravissimi morbi interdum non adeo difficulter curantur, ubi contra iisdem latentibus plura vel generosissima remedia sæpe diu frustra opponuntur, ante omnia itaque semper in causas inquire nec unquam laboris te pœnitebit.

CCLXIII.

Glandulosa moles in Vesica latitans.

INterposito uno alterove sermone, idem sequentia quoque narravit: quod nempe haud ita pridem ad quendam vocatus fuerit, qui quoniam summa urinæ difficultate diu laboraverit, ut an calculo hæc suam originem debeat? rescisceret, mediante cathetere exploraret, rogarit, quo applicato in vesicam quidem facile penetrarit, at non tam durum quoddam corpus & calculum, sed glandulas plures majores minoresque instar ovarii gallinacei sibi invicem appendentes, & circumferentia sua pugnum fere virilem æquantes deprehenderit, quas quia alicubi Vesicæ annatas esse nullus dubitaverit, sectione tolli non posse statim statuerit, hincque quomodo nihilominus opem ferre possit? secum pependerit; commode vero sibi in mentem venisse, compressione hujus molis illam forsitan imminui posse, & hinc quidem digito intestino recto immisso & manu abdomini applicata tantum eandem se compressisse, quantum quidem fieri potuerit, nec parum materiæ purulentæ inde per penem evacuatam fuisse, quæ indies in majori quantitate successerit, cum postmodum mediante siphone hunc in finem adaptato liquorem convenientem iniecisset, unde tandem æger Dei gratia convaluerit; an vero malum non sit rediturum? est, de quo ego non parum dubito, licet in modo illud aggrediendi, non tam habeam, quod carpam, quam quod magis illum laudem: at sunt morbi in quibus vel levamen afferre sufficit, quique hac de causa identidem iteratis talibus operationibus opus habent, quas tamen sæpius instituere, quam tam graviter afflictum derelinquere præstat.

CCLXIV.

Diarrhoea alvum tenaciorem subsequens.

JUvenis quidam Mercator, cetera sanus aliquando notat, quod excrementa ut aliàs per alvum deponere non potest, viscidiora nempe, & pertinacius intestino recto adhærentia; parvam tamen hujus vitii curam gerit, unde tandem diarrhoea supervenit, quæ itidem in principio neglecta paulatim viribus eundem

eundem sic exhaustit, ut domi se continere opus habuerit, vox etiam rauca suborta hujus debilitatis non parvum dederit indicium; unde mater ejusdem me vocavit, & ego, ut post meridiem vocatus fuerim, nihilominus sub vesperam Rhabarbarum eidem exhibui, quod per illam noctem aliquot adhuc sedes promovit, sed sequenti die Dei gratia longe melius se habuit, præscriptaque hinc Essent. Catech. vix bis terve in usum ducta Dei gratia convaluit: Non confert nempe, si feces diutius quam par est, in intestinis detineantur, sic enim magis corrumpuntur, & tum ex halationibus minus gratis distantioribus quoque partibus insidiantur, tum humoribus particulas peregrinas communicantes eosdem in motus minus consuetos cient, sicque facile tandem & diarrhoeas producant; qui ergo ejusmodi quid notat, si in principio statim alvum officii sui memorem reddiderit, & correxerit corrigenda majora mala facile avertet.

CCLXV.

Partum pessime retardans.

PAupercula quædam primipara, cum partui vicina dolores hunc antecedentes secundare debuisset, iis, qui ad hunc laborem instigarunt, aures minime præbuit, sed potius quantum in se fuit, partum impedivit, unde per aliquot horas non succedente illo dolores etiam remisere, & hinc pessima quæque metuerunt, tum reliquæ adstantes tum ipsæ quoque obstetrices quæ proinde, ut consilium suggererem, ingruente jam nocte me rogarunt, nec desui ego petitis, sed Potiunculam ex pulv. ad dystok. & ⊖ Volatil. Succin. præcipue constantem eidem præscripsi, qua sumta dolores tantum denuo ingrue- runt, ut jam nolens eosdem secundare opus habuerit, nec frustra se huic labori vacasse, brevi post vidit, quia nunc foetum exclusit, at mortuum, quem vivum excludere potuisset, si monitis obstetricum paruisset: licet enim probe à se invicem distinguendi sint dolores parturientium, si tamen constiterit, eos revera foetum promovere, nisi secundent, gravia tum sibi tum foetui inferunt mala, quæ sic male & aliquoties scelestè refragantur.

CCLXVI.

Febrim à balneo sanans Cortex Peruvianus.

MATRONA quædam nobilis cum filiolis in balneo diligenter adstitisset, sudoremque inde commotum non tam diligenter detersisset, aut & vestibus madefactis mutatis sibi consuluisse, quam brevi post aeri corpus exposuisset, brevi post inde pejus se habuit, & de frigore caloreque præter naturalibus se invicem excipientibus queri cœpit, quin de hac ipsa mutatione facies quoque testata fuit, dum jam expalluit, jam plus quam aliàs rubuit, quibus

cum appetitus prostratus & inconsueta lassitudo accederent, ego propterea in consilium vocatus fui, & primo quidem blandum diaphoreticum præscripsi, post cujus tamen usum melius se non habuit, & urinam, quam sana hæctenus semper claram & aqueam quasi excreverat, jam tinctiorem & colore ferè aliorum sanorum instar se habentem reddidit, unde, ne forsan febris intermittens subsequatur, metuens, cum alvum apertam haberet, Essent. Cortic. Peruvian. nunc commendavi, hacque vix bis terve sumpta non solum febrilis effervescentia sedata fuit, sed & urina pristinum colorem acquisivit: ut adeo in quibusvis fere febribus hic cortex laudem mereatur.

CCLXVII.

Tragea intempestive suasa.

Pistor quidam prope quinquagenarius, cujus temperamentum alio quam Melancholici nomine Veteres non insignivissent, cum per aliquod temporis spatium per se macer corpore tamen indies magis consumeretur, appetitumque fere penitus prostratum haberet, Balneatorem alia de causa ipsum visitantem propterea consuluit, qui vix facta ventriculi minus bene se habentis mentione, ut trageam in pharmacopolio parari curet, eaque diligenter post singulas mensas utatur, suadet, sine dubio credens, hanc remedii formam omnibus Ventriculi malis curandis sufficere; at falso, & cum hujus pistoris non exiguo damno, cum enim hic talem pulverem, stomachicum sine dubio ex aromatis & aliis siccantibus etiam speciebus compositum aliquoties in usum duxisset, inde magis exsiccatis quibusvis partibus, imprimisque naribus obstructis tum male se habuit, & aliquando tam difficulter respirare coepit, ut, quin mors accelerata fuisset, si trageam continuasset, nullus dubitaverit, sicuti ergo sponte hanc seposuit, ita postmodum meo consilio usus fuit, egoque anticæthetics, & cum alvum præsertim ferè semper obstructam haberet, blande humectantibus medicamentis ipsum opus habere, judicavi, hincque talia ordinavi: Hic vero est quorum vis Empiricorum mos, ut quibusvis aliis circumstantiis nec minimum quidem perpensis medicamenta commendent, quæ deinde non possunt non sæpiuscule magis nocere, quam prodesse.

CCLXVIII.

Calculo se laborare non credentes.

Consuluerat me haud ita pridem Aurifaber quidam sexagenario major, qui jam per bene longum temporis spatium urinam non nisi difficulter admodum reddit, interdum quoque per aliquot horas reddere non potest, non dubitans in medio fere penis caulam mali latitare, cum eousque urina penetret quidem, at postmodum non nisi difficillime excernatur, quoniam vero

simul

simul quædam narravit, quæ quandam calculi in vesica præsentis suspicionem mihi injecerunt, quod nempe olim calculum majusculum excreverit, mucus viscidus interdum cum urina secedat, & inprimis tenesmo sæpius vexetur, ut vera morbi causa innotesceret per Chirurgum partem affectam probe explorandam esse judicavi, hincque postquam illa innotuerit, me consilia suggesturum, promisi; nec displicuit ipsi consilium, ab illo enim tempore in Chirurgum hujus operationis peritum inquisivit, cumque tandem ipsemet quendam alterius ergo huc vocatum, quantum quidem ex sermonibus ejusdem ariolari potueram, commendassem, hunc non solum ipsemet adiit, verum & petiit, ut in mala, quæ in pene & vesica latitent diligenter inquirat, qui cum hoc fecisset, calculum in vesica non ita parvum invenit, qui ut sectione mediante eximeretur, tum ob viri senectutem, tum ipsius magnitudinem non consultum duxit; ut itaque medicamenta præsertim dolores delinientia in usum duceret, nec iis, qui calculum se aut expulsuros aut in vesica comminuturos audacter promitterent, fidem adhiberet, monuit; at, quod mirum, qui ipsemet prius semper de calculo suspicatus fuerat, & ut certior hujus rei redderetur, exoptaverat, fidem huic in arte magistro minime adhibuit, sed per uxorem suam ad me detulit, se optare, ut explorationem nunquam admisisset, nullumque dubitare, quin à sola pituita viscida malum suam sit derivandum, & hinc jam medicamenta in usum ducere, que huic tum educendæ tum corrigendæ suffectura speret; sicuti vero fideliter hunc monui, ne aures, in vanam spem se erigentibus præberet, ita is mihi in memoriam revocavit alios quoque, qui calculo se laborare aut rescire nolunt, aut, si vel maxime certiores hujus sui mali per artis peritos reddantur, iisdem fidem non adhibent; sic mercatorem quendam novi, qui certo calculosus medicos tamen hujus mali mentionem facientes vix ferre potest: & Per Illustri quidam Vir, qui aliquoties olim consilio meo usus fuerat, vel hac de causa se alium mihi substituisse, coram quibusdam asseruit, quia ego non semel, calculo se laborare edixerim, utut non solum per plurima certissima signa, sed & per explorationem, quæ cathetere etiam instituta fuit, is sese sufficienter prodiderit: At parum sane sibi ipsis consulunt, qui morbo, quo revera laborant, se laborare non credunt, sic enim in Agyptarum manus incidentes semper quidem quosdam invenient, qui auribus illorum se accommodabunt, & aureos promittent montes, at tantum non semper certo quidem eos nummis emulgebunt; nisi que malum gravius reddiderint, nunquam sane tollent.

Faucium Inflammatio potu Caffee curata.

Mercator quidam quadraginta fere annorum, jam diu in hypochondriacorum classe strenuum agens militem, cum nuper iter quoddam absoluisset, domum rediens faucium tali inflammatione correptus fuit, ut non nisi difficulter admodum vel liquidiora quoque Juscula deglutierit, unde & me in consilium vocavit; egoque tum Gargarismum convenientem suasi, tum pulverem, qui sanguinem motui suo impedito in his partibus restitueret, præscripsi; is vero non tam his medicamentis usus fuit, quam in pharmacopoli-um, ubi Infusum Caffee dividitur, se contulit, & hujus calidi potus aliquot sutellas evacuavit, jamque sudore blando subsequente longe melius se habuit, & quævis fere ingesta facilius deglutiit; pulverem tamen præscriptum postmodum etiam sumsit, & sequenti die potum, qui tantum profue- rat, iteravit tanto cum fructu, ut jam fauces ut olim muneri suo præfuerint; Variis nempe de causis potus calidi in hisce morbis profunt, dum non solum humores motui suo restituunt, sed & partem ipsam affectam blando suo calore solantur, detergunt, & sic in pristinum restituunt statum: Tuto itaque eosdem nec frustra, nisi solos, cum aliis tamen medicamentis alternatim in usum ducendos aliis quoque commendabis.

CCLXX.

Diarrhœa neglectæ super-venientia mala.

Horologiopœi cujusdam filiulus quinquennis, diarrhœa correptus, hoc qui- dem malo Parentibus nec minimum metum injecit, cum illud à dentiti- one derivarint, & hinc sponte iterum cessaturum nulli dubitarint; sicuti ve- ro vel hac de causa nullum prorsus medicamentum eidem opposuerunt, nec diætam vel minimum mutarunt, unde cerevisia loco potus ordinarii usus fuit, ita inde quotidie incrementum sumsit, & tandem vomitus successit, quo quævis ingesta rejecit, corporeque sic consumtus fuit, ut jam propterea meum consilium expetierint; & ego eundem visitans primo quidem potum mutare, cerevisiæque Decoctum Carn. Cydon. siccat. sufficere jussi, hinc Syrupum pri- mas vias everrentem præscripsi, & huic Essentiam Catechu subjungere, con- sultum duxi, quæ cum sic executi fuissent, vix triduo exacto puer Dei gratia sic convaluit, ut mali nil restiterit; ut tamen Decocti potum adhuc per bidu- um continuet, suasi, ne nempe malum, quod facile contingit, revocaretur: Non semper nempe parvi habendi sunt alvi fluxus, cum non solum, quo diu- tius institerint, eo difficilius quoque plerumque curentur, sed & alia sæpius mala

mala post se trahunt, quæ ut plures postmodum negligentia pœniteat, in causa sunt.

CCLXXI.

Erysipelas subsequens tumor totius.

Rustici cujusdam Usterspachensis Uxor, triginta annorum, jam per quinque menses gravida Erysipelate faciei corripitur, quod, cum in principio neglexisset, tumor primo brachiorum, hinc pectoris, pedum & reliquarum partium subsequitur, qui eam in lectum prosternit, maritumque movet, ut medicum propterea consulere secum constituerit, meque, sic suadente quodam suo amico, elegerit; mihi itaque Urinam Uxor affert, utque ex illa, de quibus queratur malis judicem, rogat, nullus dubitans, sic ex urina omnia patere, ut ulteriori relatione minime sit opus, unde & ad plures meas interrogationes vix unum alterumve verbum respondit, nec nisi iisdem crebrius repetitis jamjam narrata ex eodem elicui; urina crassa admodum & valde tincta talium malorum nec suspicionem quidem injiciente, cumque tandem collegissem, tumorem ab Erysipelate neglecto oriundum esse malum, contra quod medicamentis pugnandum, & urina abundantes in primis viis humores peccantes proderet, nec febrem subesse, ex quibusvis responsis extortis pateret, purgante opus habere ægram judicavi; quod dum præscribere volo, demum indicat, gravidam esse Uxorem, miraturque ex urina me non perspexisse; utut vero mitius propterea purgans ordinaverim, nihilominus tamen ut sumeretur, consultum duxi, huicque postmodum usum Tincturæ Bezoarticæ subjungere jussi, quæ in discutiendis tumoribus talem ortum agnoscantibus omnino laudem meretur: Erysipelas vero parvi non esse habendum, hæc observatio confirmat.

CCLXXII.

Ancilla falsissimum morbi statum referens.

Ancilla quædam heræ præsertim accepta aliquamdiu difficulter incedit, & hinc pedibus se laborare queritur, cui malo cum varia domestica remedia & tandem sudatorium Coriariorum frustra opposuisset, varicatisque pedibus dum semper magis ingreditur, tandem familiaribus suspicionem ne lue venerea laboret, movet, dimittitur, & quidem ut apud sororem curæ vacet; vocorque ego omnium harum rerum plane ignarus, dumque in mala ejusdem inquiri, refert se ante biennium, post longam saltationem præpropere aquam frigidam bibisse, & ab illo tempore se tussire, toto corpore consumi, & jam pedes dolere; qua narratione illam phthiseos suspicionem mihi injecisse, vel peritissimum in arte vix dubitabit; unde cum præsertim sequenti die eadem confirmasset, & urinam sanorum sic sat similem monstrasset, medica-

menta huic mala dicata præscripti; brevi post vero hera ejusdem in principio relatorum me certiore reddit, egoque jam & in ea mala, quæ luem prodere potuissent, inquirere mecum constituo, at, dum eam denuo visitare volo, excessisse eam atque evasisse, soror refert, & postmodum alii retulerunt, ipsam conquestam fuisse, quod morbum non agnoverim, ulcere enim partium genitalium se laborasse; quis vero de hoc vel cogitabit, si alia, quam quidem recensui non detegantur? at sic fere semper ancillæ quamplurimum negotii medicis faceffunt, à quibus ne decipiantur, non frustra sibi cavebunt, si præsertim plures ejuscemodi historias noverint.

CCLXXIII.

Dolor post longum tempus in aliam partem translatus.

Tinctoris cujusdam Vidua aliquot annis septuagenaria major, senectute vegeta fruens, sicuti jam per quadraginta & quod excurrit annos sæpius exoptavit, ut doloris, quem in hypogastrii dextra parte semper fere perceperat, causa aliquando innotesceret, hincque aliquoties suis in mandatis dederat, ut post mortem suam cultro anatomico per artis peritos in eandem inquirerent, ita magis adhuc curiosa fuit facta, cum ante sex fere hebdomadas, dum in lecto sedens illud brachiis arctius corpori jungit, subito ex hac parte dolor hic qui tam diu quasi sedem fixerat, in hypochondrium sinistrum translatus fuisset, ibique tumorem ovi gallinacei magnitudinem æquantem, profundius tamen latitantem excitasset, indeque, non tam quidem, ut opem afferrem, quam ut malum tam molestum, ut ferre nequiret, non existat, & ut de causa mentem meam detegerem, me vocavit; sicuti vero hic certi quid edici posse, statim negavi, ita si dolor hic locum nunquam mutasset, ego quidem nullus fere dubitarem, ureterem dextrum pro parte affecta esse habendum, cum eam corporis regionem occupaverit, qua affecta in aliis bis jam post mortem calculum huic ductui infixum inveni, at hic locum sic minime mutare potuisset, an ergo in intestinis aliquid latitarit, quod tam diu molesta suæ præsentia indicia præbuit, & tandem in aliam eorundem partem translatum fuerit? uti quidem nunc judicavi, aliis dijudicandum relinquo, sique forsan olim propius inspiciendi licentia data fuerit, quæ detegatur fideliter communicabo.

CCLXXIV.

Abortus Rob Juniperino adscriptus.

Post meridiem, quo hæc meditatus fui, accessit me militis cujusdam Uxor, quæ haud ita pridem abortum passa fuerat, nec absque lacrymis refert, sibi à magnæ auctoritatis quodam Viro exprobratum fuisse, quod ipsamet
hunc

hunc abortum medicamentis procurarit, & hinc gravissimum commiseri peccatum, indeque me rogare, ut testimonium innocentiae dem; quemadmodum autem ego nullam plane hujus mulieris notitiam habens, hic certi quid testari me non posse, respondi, ita, quid ejuscemodi quid de ipsa suspicandi occasionem dedisset? interrogavi, cumque respondisset, se ante aliquot menses Rob. Juniperinum comparasse, ejusque quandam quantitatem deglutiisse, eum praecipue in finem, ut Venter inde corroboraretur, minime vero ut abortum promoveret, quem jam huic adscribi credat; at ego, nisi alia adhibuerit, injuste ipsam accusari pronunciaui, sique expetat, de hoc lubenter me attestaturum promisi: Tantarum nempe virium Rob. Juniperinum non est, ut foetum expellere posset, quam vel fortioribus medicamentis moveri non posse, alibi jam demonstravi, si vero vel saltem hunc in finem in usum duxisset haec, jam reprehensionem mereretur.

CCLXXV.

Pleuritis spuria flatulenta.

A Urifaber quidam nondum quadragenarius, dietae regulas non ita stricte observans, inde paulatim scabiem contraxit, quae, quia eadem semper vitia continuavit, indies augmentum sumsit, & pruritu praesertim valde molesto eum commovit, ut sudatorium Coriariorum (quod nonnulli fere pro universali habent remedio,) ingressus fuerit; utut vero ibi multum sudaverit, quia tamen universale medicamentum non praemiserat, & sub illud ipsum tempus murænis sic se delectaverat, ut earum plures ingesserit, inde quadam nocte, cum prius alvi fluxu laborasset, hoc sponte cessante in dolores lateris punctorios tam acerbos incidit, ut non solum absque somno sed & sedens illam consumere opus habuerit; unde summo mane me vocavit, utque remedia convenientia suggererem, summe rogavit; ubi, cum appetitu se valere, nec cetera vel minimum, de quo queratur, se habere, indicasset, simulque nullum caloris aucti subesset indicium, tussis quoque abesset, Pleuritide quidem at spuria ipsum laborare judicavi, hincque Potiunculam laxantem ipsi praescripsi, quae sumta aliquoties quidem alvum movit, non vero tam dolorem abstulit, quam locum mutare fecit, ea siquidem vehementia, qua prius latus sinister nunc dextrum is occupavit, unde iterum me propterea consuluit; licetque jam Potiunculam ex praecipitantibus & anodynis constantem ipsi praescriberem, externeque Oleum lini calidum parti dolenti imponere jusserim, nec post haec tamen remedia melius se habuit, donec tandem Mixturem, cujus praecipuum ingrediens \ominus Volatile Oleos. constituerat, Dei gratia tantum profuit, ut dolores omnino remiserint; revocati tamen potu cerevisiae à me nondum concessae jam in abdomen usque se extenderunt, ite-

rum vero ☉le modo memorato Elix. Aper. maritato sumto, flatibusque inde expulsis brevi cessarunt, unde jam diætæ rationem majorem se in posterum habiturum secum constituit: Sicuti vero hoc ipso murænæ minus se commendant, nec sic inter cibos salubres referri merentur, ita minus sanitati suæ consulere, qui Coriariorum sudatorium non præmisso purgante, (quando præsertim humores peccantes abundant,) ingrediuntur, uti quidem hæctenus nunquam dubitavi, ita hac ipsa observatione magis in sententia mea confirmor.

CCLXXVI.

Cholera subito suborta.

PRæferti cujusdam Uxor elegantis formæ & teneræ constitutionis, triginta fere annorum, cum, quantum quidem ex signis externis colligi poterat, sic fat bene se habuisset, præterita hebdomade sancta, feriaque ejusdem secunda, cum media nocte cubitum ivisset, frigore corripitur tam intenso ut & vix calefieri denuo potuerit, vix vero redeuntem calorem naturalem subsequitur dolor Ventriculum sic gravans, ut pondus gravissimum in eodem delitescere visum fuerit, & hic paulatim in intestina quoque se extendens tantum eandem debilitavit, ut & animi deliquia imminuerint, licetque pro malo hysterico agnoscentes, quæ vocatæ fuere mulierculæ, quædam eidem dicata remedia adhibuerint, hæc tamen minime profuerunt, sed tandem vomitus quoque successit, qui cum comite alvi fluxu viribus tantum subtraxit, ut tandem nec fecibus quidem extra lectum deponendis suffecerit, sed hoc illis commaculavit; quod maritum commovit, ut meum propterea consilium expetierit, ubi ego quidem Rhabarb. tost. & Essent. Catech. anodyn. maritatam, uti in talibus malis soleo, præscripsi, quæ medicamenta Dei gratia tantum profuere ut post biduum se penitus convaluisse per litteras retulerit: Hujus cholæræ causam externam nullam quidem afferre potuit maritus, ego vero cibos, qui sub hoc tempus à Romanæ religioni addictis adhibentur, non parum contulisse, totus credo.

CCLXXVII.

Hypochondriacus Hæctica se laborare credens.

Mercator quidam Ulmensis ejusdem fere ætatis, sub idem tempus me accessit, & ut in Vertigine, qua aliquoties corripitur, consilium suggeram, rogavit, dum vero in hujus causam penitus inquiri, inter alia refert, se in Italia adhuc degentem doloribus quasi arthriticis correptum fuisse, & hinc tum Medicum sat celebrem consuluisse, qui Consilium, quod scriptum mihi simul exhibuit, suggesserit, ex quo doctè exarato perspicere potui, Me-

dicum

dicum tum plurimum metui tribuisse, quem & nunc non tam ab arthritide aut prius dicto morbo quam hectica subsecutura se non exiguum in pectore alere, postmodum passus est, quin ut huic præsertim remedia opponerem, serio rogavit; sicuti vero tum facies eum Melancholicis annumerandum esse, detexit, tum cetera signa urinaque præsertim arenulis subtilioribus scatens indicassent, malum hypochondriacum esse, quo laboret, huic inprimis dicata medicamenta eidem commendavi, quibus sine dubio Deo benedicente majori cum fructu utetur, quam si quævis vel laudatissima antihectica in usum duceret: Felices nempe vel potius infelices in hoc sunt plerique hypochondriaci, quod de morbis, quibus minime laborant, magis sunt solliciti, quam de eo qui sic illorum mentem parturbat; hincque medicis identidem plus negotii facessunt, si perversas tales sententias iisdem eripere voluerint, quam vel ipse morbus curandus, utut & hic tam facile ac quidem cognoscitur, non curetur.

CCLXXVIII.

Ardor Ventriculi à chorea suscitatus.

A Urifabri cujusdam Uxor, cum in nuptiis cujusdam amici hilarem admodum se præbuisset, & inprimis per bene longum temporis spatium choreas duxisset, sitibunda inde Vini Tirolensis dulcis haustum sumsit, & brevi post domum rediit, ibique tanto Ventriculi ardore correpta fuit, ut non solum integram noctem insomnem duxerit, verum & à veneno exhibito quin fascino sibi metuerit, unde summo mane me vocavit, & tum hunc suum metum mihi exposuit, tum ut remedia convenientia suggeram, summe rogavit; ego vero sicuti falsam inprimis suspicionem ejusdem menti eximere studui, dum non tam habui, ut causis altioribus adscriberem, quod commode ab humoribus acerbis motis derivari potuit, ita præmisso laxante pulverem præcipitantem inprimis eidem præscripsi, quo aliquoties sumto ardor remisit, ipsaque postmodum in platea me offendens, erroneam sententiam se jam plane mutasse, retulit: Dissipat quidem sæpiuscule saltatio humores quosdam peccantes, & hinc modica ad sanitatem conservandam interdum confert, at subinde eosdem movet quidem, sed non promovet, unde non possunt non varia suboriri mala, si præsertim plures simul in diæta errores committantur.

CCLXXIX.

Ejulatus puerilis causa quedam detecta.

A Micorum cujusdam meorum filiola per quatuor fere menses Dei gratia tam bene se habens, ut quævis indicia ipsam integerrima frui sanitate, abunde detexerint, hincillum eo magis una cum uxore sua perterrita, cum

subito tantum ejulare cœpisset, ut per integrum diem huncque subsequentem noctem vix per aliquot temporis momenta quieverit, causamque tantorum clamorum in principio invenire nullo modo potuisset, eo diligentius vero sedula mater propterea inquisivit, & cum notasset, clamores in primis intendi, quando urinam reddidit filiola, de calculo primo cogitavit, simul vero & partes huic operæ dicatas propius adspexit, easque hinc inde excoriatas invenit, jamque nulla ulterius dubitavit, dolores hinc concitatos ut eos tantis ejulatibus, alio modo non potens, indicavit, in causa fuisse, & balneo propterea corpusculum ejusdem immerisit, quod & sic Dei gratia juvit, ut se in sententia sua non fuisse falsam, nulla dubitaverit: Juvat vero ejusmodi causas ejulatum puerilium vel ideo describere, quia sæpe sat diu nos latent, quo plures vero nobis innotuerint, eo facilius in posterum detegere easdem poterimus.

CCLXXX.

Paralytica mali sui ignara.

Matrona quædam quadragenaria major, jam diu doloribus capitis atrocibus torta, utut plura iisdem generosa opposuerit remedia, levamentumque interdum quoddam perceperit, nunquam tamen diu hoc beneficio fruita fuit, sed post nimiam præsertim per uterum factam sanguinis profusionem semper fere dolores cum scœnore rediere, & eandem prostravere; cum ergo ante mensē & quod excurrit, denuo plus quam jam per aliquod temporis spatium menses fluxissent, hocque fluxu vix cessante non solum aliquoties corpus aeri exposuisset, verum & nimium movisset, inde ultimo domum rediens tantos iterum percepit capitis dolores, ut in lectum se conferre opus habuerit, quin materia peccante jam nervos lateris sinistri sic occupante, ut spiritus per eosdem in sufficiente quantitate partibus ejusdem suggeri non potuerint, motu illarum destitui cœpit, notatuque mihi dignum videbatur, quod licet cetera ratione sat integra gavisa fuerit, & verbis animi sensa explicare potuerit, tantum tamen lateris sinistri defectum non observaverit, sed interrogata, an movere manum sinistram possit, affirmando responderit, & dum dextram movit, illam se movisse firmiter crediderit, quod idem & qua pedem affirmavit: idem nempe eidem contigit, quod iis, qui vel in pedis amputati digitis se dolorem percipere, sibi imaginantur, minus misera interea existens, quamdiu miseriæ suæ sic ignara vivit.

CCLXXI.

Renum acerbis dolor.

Senex quidam diu jam doloribus lumborum divexatus, quin ab iisdem tandem prostratus fuit, indeque variorum consilia & semper urina solum missa petiit, ubi cum uxor non tam lumbos quam latera nominasset, macularumque etiam, quales alias in scorbuticis notantur, simul mentionem fecisset, ego quidem de lienis hepatisque obstructione cogitavi, cum præsertim toto quoque corpore consumeretur, hincque hisce in primis malis dicatum remedium præscripsi; quod cum frustra omnino in usum duxisset, ut accederem rogatus huic petito satisfaciens, & manibus partem affectam explorans, renes partem affectam esse, constitit, in quibus calculos latitare nullus dubitavi, & hinc jam ea medicamenta, quæ in hisce doloribus deliniendis laudantur, præscripsi; hic vero hoc produxi, ut confirmem, tum, quam fallax sit ex urina sola iudicium, tum, quod ad cognitionem morborum non parum juvet, partem affectam subinde & tactu explorare.

CCLXXII.

Erysipelas agrotis adstando contractum.

Mulier quædam paupercula, integra tamen Dei gratia fruens sanitate, cum aliquamdiu Matrônæ cuidam graviter decumbenti fideliter adstitisset, hincque non solum per sex ferme dies vestes nunquam exuisset, verum & somnum vix ac ne vix quidem cepisset, dolore pedis correpta, cum hunc propterea attentius aspexisset, intumuisse & rubere illum notavit, quidque mihi de hoc malo videretur? sequenti die interrogavit, & ego, cum levem quoque alterationem in reliquis partibus antecessisse retulisset, ipsam Erysipelate laborare, nullus dubitavi, unde tum Tincturam Besoarticam sumere, & post hanc sumtam sudori vacare eandem iussi, tum ut parti affectæ farinam fecalinam cum pulvere Radic. Liquirit. mixtam inspergeret, suasi; quæ quidem remedia me hætenus raro frustra commendasse, alibi jam mentionem feci, hanc vero historiam produxi, quia, sicuti in lineis legisti, quendam hoc morbo quando febre malignis laborantibus adstitit, fere semper correptum fuisse, ita interea non solum hanc, sed & alios aliis etiam ægrotis sedulo adstantes eidem malo obnoxios fuisse, notavi, uti vero raro iisdem vel minimam intulit noxam, ita sine dubio à plerarumque rerum non naturalium usu mutato, humores inordinatè movente illud derivandum esse mihi quidem videtur.

CCLXXIII.

Lac Vetulae cuidam summe proficuum.

VIdua quædam aliquot annis septuagenaria major in Xenodochium recepta, primo debilitate, quam senio adscripsit, corripitur, & hinc remedia huic tollendæ idonea vix reperiri, credens, eidem etiam aliud quam quietem non opponit; at dum ne hæc vel minimum sufficit, simulque vomitus quorumvis ingestorum accedit, medicus propterea consulitur, qui hinc spem vitæ parvam superesse iudicat, magisque ut ad morem beatam se præparet, eam monet, quam quod multa præscripsisset medicamenta; sedulo tamen roganti, ut, cum hæcenus præter aquam fontanam retinere nil quicquam in Ventrículo potuerit, lactis potus concedatur, eundem non solum concedit, sed & prodesse quodammodo posse, nullus dubitat; porrigitur hinc eidem lactis tantum, quantum desiderat, desideratum hunc potum retinet Ventrículus, hincque indies melius se habet, & vel hac de causa per plusculos dies alio alimento non utitur, & quidem Dei gratia tam feliciter, ut jam iterum laboribus, quibus olim in hortis præsertim vacavit, præesse possit, hincque lac miris extollat laudibus: Bis pueri Senes nempe & hoc modo fiunt, quod sicut illi ob tenerrimam Viscerum constitutionem non nisi alimenta coctu facilia concoquere possunt, hi horum robore tam diuturno usu detrito quasi & infracto, nisi cibos coctu difficiliore fugiant, morbos varios contrahunt, & mortem non parum accelerant: Lac vero quam maxime hinc convenire, nemo spero dubitabit.

CCLXXIV.

Arthriticus diæta optime sibi consulens.

ARthritico quodam Illustri nuper in media ætate in mortis prædam cedente inter varios de eodem habitos sermones, quod nempe non solum vita sua inordinata, verum &, quod cuivis Empirico fiderit, & hinc varia remedia externa adhibuerit, mortem accelerarit, Vir quidam fide dignissimus retulit, se habuisse olim socerum, qui arthritide per plusculos annos decubuerit, & interdum quoque se eodem decumbere fixerit, cum quoties voluerit, arthriticus evaserit, hunc vero iisdem revera tortum, nunquam ullum adhibuisse remedium, at strictiorem servasse diætam, parumque admodum edisse, nec ita multum bibisse, unde non solum dolores nunquam fere modum excesserint, sed nec per ita longum temporis spatium institerint, annosque plures vivendo ille extraxerit: Et sane Arthritici hoc modo plerumque melius sibi consulent, quam vel plurima medicamenta in usum ducendo, malum enim inordinata vita contractum (uti quidem hoc tan-

tum non semper eadem contrahitur,) melius non corrigitur, quam errores, quæ illud excitant, sedulo fugiendo, & ab iis, quæ nocere possunt, abstinendo; quantum enim nonnulli arcanæ suæ extollant, vel unicum tamen hæcenus diu votis arthriticorum satisfecisse, ego quidem nunquam vidi, inprimisque is, qui occasionem ad hæc referenda suggessit, aliquoties egregie deceptus fuit: in specie vero, cum nuper cuidam arthritici dolores diutius ac alias molesti extitissent, notavi, quod is cerevisia pota eosdem prolongarit, ut adeo hæc arthriticis minus tuto concedatur.

CCLXXV.

Balneum primo nocens hinc juvans.

JUvencula quædam, cum post primum puerperium balneum ingressa fuisset, quod ipsa pro nimis calido habuit, ab illo tempore, quo illud reliquit, minus bene se habuit, dum non solum caloribus illis, quos volaticos nominant, continuo fere vexata fuit, verum & mensibus ulterius nunquam rite fluentibus, utut præter votum non conceperit, abdomen tamen intumuit, unde cum varia alia remedia frustra in usum duxisset, tandem & meas pulsavit fores, egoque quibusvis circumstantiis rite perpensis, quæ balneo quidem haud ita immerito adscriberentur mala, aliud balneum iterum sublaturum speravi, in tempore siquidem & debito modo adhibitum hoc remedii genus non parum in hysteris præsertim affectibus confert, hincque haud ita procul ab urbe nostra distans Balneum Weringense commendavi, quo cum usæ fuisset, Dei gratia sic convaluit, ut aliquot postmodum liberos ediderit: Non semper nempe nec quibusvis etiam subjectis prodest, si statim post puerperium instituatur balneum, debito præsertim calidius, uti tamen alias quoque ita novum non est; idem remedium excitare quoddam in corpore malum, & hoc ipsum postmodum denuo tollere, quod quidem qua accidulas me in lineis medicis historia quadam probasse memini, ita idem hic qua balneum etiam successit.

CCLXXVI.

Lochiorum fluxum inhibere male tentantes.

PUERPERA quædam, cujus historia propediem dabitur, cum in varias Lochiorum fluxus ante tempus cessantis causas inquisivisset, tandem recordata fuit, quod matri aliquando, ancilla, quæ in puerperio tum eidem adstitit, ferrum illud tripes cui ollæ imponi solent, Jusculo immerferit, quoniamque tum itidem lochia eidem substiterint, ne ejusmodi quid & sibi contigerit, metuit, cum præsertim, dum & suæ ancillæ hoc narravit, illa erubuit; detexit hinc hoc reverendo Presbytero, qui quantum in se fuit illam solatus est,

simul tamen promisit, se rem ad me quoque delaturum, quibus promissis cum stetit, cur, si vel maxime hoc modo lochiorum fluxum impedire tentasset ancilla, succedere potuisset, me quidem non perspicere respondi, cum ferrum hoc modo in usum ductum lochia non tam inhibere quam blande promovere possit, quam vini huic metallo adscribi, vix tyrones latet, licetque interdum & adstringens quadam vis eidem tribuatur, nec hæc tamen hoc modo præsertim eodem adhibito, tanta est, ut hoc fluxum inhibere posset, nec alio modo, quam causas nimii fluxus corrigendo talem affectum illud post se relinquit, quæ in solatium puerperæ postmodum coram ipsa repetit: utut vero hæc sic revera se habeant, minime tamen in ancillis hisce laudandum est, si hunc fluxum quovis modo inhibere tentant, jamque intentio talis damnanda est, utut, nisi forsan superstitio quid valeat, non succedat, summo enim in discrimine versatur puerpera, quæ sic reddenda in puerperio non reddit; reperiri vero tam scelestas ancillas, quæ solum ut minori molestia servitio suo præsent, illicita talia adhibent remedia, non semel jam mulierculas querentes audivi, quæ autem eo ipso revera severas merentur poenas.

CCLXXVII.

Elixiria acida non cuiusvis conducunt.

A Urifaber quidam tenerioris constitutionis, & ad phthisin pronus, cum hac de causa varios consulisset, tandem ex consilio nescio cuius amici Elix. Propr. Parac. à quodam empirico paratum in usum ducere cœpit; quoniam vero simul quidam alii eidem retulerunt, tam acre esse hoc elixir, ut intestina quoque erodat, an tuto in usum illud ducere possit? me interrogavit; ubi nolcens in primis multum Spiritus Vitrioli huic Elixirio addi, quod minus eidem conducatur, respondi, cum non tam acidis acris & succos ad alendum minus idoneos reddentibus quam blandioribus medicamentis opus habeat, licetque regesserit, sputum illud sic promovere, ut sumto eodem interdum hoc nigricans rejiciat, tingere quidem sputum posse, concessi, at quod propterea quoque sit profuturum, negavi; hincque potius Elix. Aper. Clauderi eidem commendavi, cum præsertim postea retulisset, se, quoties sumat hoc Elixir, tormina percipere, quæ sane ejusdem acredini adscribenda erant; hinc vero non nisi rarissime hodie acido tam abundantia Elixiria commendantur, variaque alia jam diu in usu esse cœperunt, quæ & majori cum fructu sumuntur.

CCLXXXVIII.

Variola aurea scabiei interspersa.

HOrologiopœi cujusdam filia viginti annorum, quæ mensium fluxum hæctenus nunquam habuit, cum nuper scabie laboraret, matris suafu Sudatorium Coriariorum ingressa fuit, ibique bis sudori tantum non nimio vacavit; tantum vero abest, ut scabies inde vel minimum mitigata fuisset, ut potius postea plus quam ante pruritus mederi opus habuerit, successit postmodum dolor capitis minus consuetus, quem jam frigus comitabatur, jam hoc insequens calor nimius intensiorem reddebat, unde mater denuo in sudore auxilium quæsit, & hinc bis in lecto eundem mediante Rob Sambuci provocavit, unde quidem dicta symptomata sic cessarunt, ut jam iterum laboribus suis vacare potuerit; at quoniam successere pustulæ quædam, ab iis, quæ scabies hæctenus produxerat, plane diversæ, hæc matrem tam sollicitam reddidere, ut me propterea vocaverit, cumque accedens eam extra lectum offendissem, propius non inspectis exanthematibus illis primo statim pro scabiei producto agnovissem, at cum paulo post & faciem eiusdem conspersam vidissem, ut intimius considerarem, hæc me moverunt, ubi variolas illas, quas hic loci aureas nominari, in lineis meis legisti, interspersas scabiei esse, notavi; quoniam vero non adeo male se habuit, ne corpus aeri exponeret, suasi, simulque præscripsi pulverem alibi jam in ejusmodi casibus commendatum, quibus mediantibus Dei gratia sine dubio brevi convalescet, postmodumque & Scabiei idonea remedia opponi poterunt: Confirmatur vero dictis Scabiem ab hisce & similibus pustulis neminem immunem præstare, propiusque omnino easdem esse inspiciendas, si quis quid certi de iisdem judicare voluerit.

CCLXXXIX.

Pedum dolor Venæsectioni in iisdem instituta cedens.

Mulier quædam sexagenaria prope, strumosa, cum nuper in tam difficilem respirationem incidisset, ut & à suffocatione sibi metuerit, cum medicamenta à me præscripta Dei gratia non absque fructu in usum duxisset, quid mihi de Venæsectione videretur? interrogavit, & ego, cum malum non tam à sanguinis abundantia quam ejusdem visciditate imprimis foveri, nullus dubitarem, hanc prorsus non convenire, judicavi, hincque medicamenta potius convenientia præscripsi; dum vero quam malè sibi multi consulant, qui Venæsectionem ea minime opus habentes adhibent, quibusdam exemplis probavi, illa retulit, se virginem adhuc diu admodum doloribus pedum valde molestis tortam fuisse, & hinc suadentibus amicis venam in pede fecari curasse, tumque hanc sibi tantum profuisse, ut ab illo tempore ab his doloribus immu-

nis degat; uti vero tum parcior mensium fluxus doloris causa extitit, ita non potuit non prodesse; mutantur autem tempora, & nos mutamur in illis, nec quod Juvenibus olim profuit, eodem modo & Senibus conducit.

CCXC.

Febris vehementius vomitorium subsequens.

FOEmina illa, cujus haud ita pridem mentio facta fuit, post in usum ducta medicamenta ex marte & Cinnab. præcipue constantia tum qua caput quidem, tum qua Ventriculum melius Dei gratia se habere cœpit, at sicuti à sumto vomitorio spasmus præsertim multum admodum ipsi concitavit molestiæ; ita hunc quidem haud ita magni habuisset, ut me propterea consuluisset, nisi brevi post febris etiam & quidem quotidiana supervenisset, circa vesperam nempe singulis diebus à frigore initium sumens, & post calorem aliquot horarum cum sudore finita, cum enim hæc bis terve sic rediisset, & pene eandem prostravisset, iterum consilium meum expetiit, & ego sequentes Pilulas præscripsi

℞. Pulv. Cort. Chin. Chin. ʒjß.

Cinnab. nat. pp.

Bals. Peruv. aa. ʒß.

℥ Ess, Absinth. q. s. f. Pilul. Num. CXII,
consperg. Pulv. Liquir.

Sign. Pilulen / davon auf einmal Siebne zu nehmen.

Hiscæ vix bis terve in usum ductis febris statim remisit, absumtis vero sic ab eadem liberata fuit, ut jam Dei gratia sic sat bene se habuerit: Laxatis nempe nimium Ventriculi & Intestinorum fibræ à vehementiore Vomitorii operatione, muneri suo hæc viscera ut olim præesse non potuerunt, hincque restitantes quibusdam expellendis iisque corruptis febris originem suam debuit, quæ facilius curata fuit, quoniam hæc haud ita diuturnam in corpore moram traxerant.

CCXCI.

Calculus Medicum latens.

AUrifaber quidam, cum ante plusculos annos dolore lumborum præsertim regionem occupante aliquandiu laborasset, huncque tum calor etiam præternaturalis comitaretur, medicus aditans à febre dolorem derivans, & hinc illius præcipue rationem habens, per aliquot hebdomadas varia refrigerantia remedia eidem commendavit, sicque febrem extinxit; at tantum abest ut dolor quoque mitigatus fuisset, ut potius indies incrementum sumserit, quod

quod agram commovit , ut urinam ad carnificem celebrem tum Medicastrum milerit , qui statim calculum subesse enunciavit , & hinc huic dicatum quoddam medicamentum commendavit , quo sumto brevi post calculum non sine insigni dolore excrevit , sic vero simul à dolore liberatus fuit , ut per aliquot annos non habuerit , quod de illo conquereretur : occupat nempe has partes subinde dolor , qui merito feбри adscribitur , at si ab hac originem suam traxerit , ea depulsa itidem cessabit , instans igitur merito renum affectorum suspicionem nobis injiciet , cum & horum dolores subinde febrim accendant , quæ tamen raro diutius doloribus instat , qui calculo præfente nunquam mitigabuntur , nisi hujus præcipua habeatur ratio : non vero tam peritiæ , quam audaciæ Empirici adscribendum est , quod malum tam cito agnovit , cum sine dubio is quosvis lumborum dolore correptos pro calculosis habuerit , unde & sæpius eundem falsum fuisse , & alios fefellisse , nullum est dubium , tantum vero latent subinde calculi , ut medico eosdem non statim deprehendenti minime opprobrio esse possit.

CCXCII.

Cerevisia fusca pueris minus conveniens.

Mercatoris cujusdam unica filiola nondum biennis cetera Dei gratia sana quidem , at ex Parentum indulgentia cerevisiam illam , quam fuscam nominant , bibit , unde , quamdiu sitim non adeo magna ejusdem quantitate sedare potuit , non adeo male inde se habuit , at cum nuper dentibus quibusdam erumpentibus sitis augetur , hincque multum admodum hujus cerevisiæ puella ingurgitaret , inde non solum hanc , sed & quævis alia ingesta vomitu rejicere cœpit , quibus vomitibus accedens calor auctior matrem permovit , ut me propterea vocaverit , & ego , ut peccans materia in primis viis latitans blandè subduceretur , Rhabarbarum cum Sir. conveniente eidem præscripsi , simulque potum per aliquot dies mutare jussi , decoctum Carnis Cydonior. Cerevisiæ substituens ; nec frustra mihi paruerunt , sumto enim laxante , & vix per b. duum potu decocto filiola tam dilecta Dei gratia integre convaluit : Cerevisia nempe , qualis apud nos excoquitur , non adeo magno cum fructu pro potu in tam tenella ætate constitutorum adhibetur , licetque illa quam albam nominant , forsitan tutius concedatur , non solum tamen hæc puella sed & plures ejusdem cum illa ætatis me docuerunt , quod eam , quæ illi vomitus movit , minus bene ferant , in primisque morbis ingruentibus nisi illico seponatur , eos tantum adaugeat , ut non nisi difficillime curentur. Est nempe crassioris substantiæ , & hinc in tam tenellis Ventriculis difficulter concoquitur , nervoso quoque generi , ob vim quam habet magis ac illa inebriantem , non parum insidiatur.

CCXCIII.

Stupor manuum rediens.

Virgo illa, cujus Anno quinto Linearum Medicarum Mens. Novembr. & XXVI. mentionem feci, utut per aliquot hebdomadas post adhibitam illam in Sanguinem adhuc calentem manuum immersionem sic sat bene se De gratia habuerit, postmodum tn. paulatim malum redire notavit, manibus iterum ut prius stupentibus & post somnum aliquamdiu ad quasvis actiones perficiendas ineptis, unde priora quidem remedia denuo in usum duxit, at non priori felicitate, malum siquidem nunc iisdem nec minimum quidem mitigatum fuit; iniit vero interea conjugium cum quodam artis medicæ non prorsus imperito, qui in Vesicatoriis opem quærens, utrique carpo emplastra talia imponi curavit, & vesicas non adeo exiguas excitatas, per aliquot dies apertas servavit, licet autem sic multum admodum seri evacuatum fuerit, nec inde tamen stupor cessavit, quin alia quoque remedia plane frustra adhibita fuere, pleraque nempe externa; nisi enim internis diligenter continuatis motus sanguini restituatur, scorbuticaque una præsens labes eliminetur, illam vix curatum iri, ego quidem totus credo.

CCXCIV.

Equorum Calculi per alvum excreti.

Nobilis quidam Mercator cum quædam de morbo suo præfatus fuisset, & ego convenientia medicamenta præscripsissem, calculos quosdam attulit, colore Bezoarticos fere æquantes, læves, duriusculos, angulis aliquot obtusioribus instructos, non adeo magnos, & ferme plane convenientes cum illis, quos olim in Vesicula fellea cujusdam Matronæ post mortem apertæ inveni; unde interrogatus, quid mihi de iisd. videretur? pro talibus illos agnovi, at ille respondit, excrevisse eos cum aliis alvi excrementis equum suum, talesque plures quam viginti ferrum collegisse; ut vero, quid intus lateret, melius constaret, unum ex illis confringi curavit, plures ergo nigricantes particule gummi fere colophonium referentes conspectui se dederunt, quæ odore exploratæ, eum exhalarunt, qui stabulum, in quo equi aluntur, ingredientium naribus offertur, sicque de hospicio suo testati fuerunt; interrogatus, quid mihi de hoc equo cetera sanissimo videretur? ad Hippiatrum ipsum relegavi, quod tamen à nonneminè suasa Veronica pabulo immixta prodesse possit, non negavi, huicque liquiritiam quoque addere jussi: Uti vero ipsemet retulit, in equo quem olim beatus suus Parens aluerit, post mortem aperto insignem calculum, duosque pugnos magnitudine æquantem instar uvæ inæqualem in intestinis repertum & pro mortis causa habitum fuisse, ita quidam Pharmacopœorum nostrorum talem

talem ovum columbinum magnitudine referentem possidet, dono datum ab illustri quadam Persona; ut adeo & hæc bruta in intestinis interdum calculos alere nullum sit dubium, an vero hi ipsi bezoarticis virtutibus sint æquales, uti quidem is, qui majorem invenit, judicavit, & hinc illum quinquaginta florenis æstimavit, non omni prorsus dubio caret; tantum vero à se invicem vel odore differunt, ut, ne vilior pretiosiori illi substituatur, non habeamus, quod metuamus.

CCXCV.

Vesicæ non semper apertæ servari possunt.

JUvenis quidam Patritius; ophthalmia gravi jam per aliquot menses detentus, quoniam præsertim metus subsuit, ne visum malum tam diu instans damnum inferret, varia à variis commendata remedia in usum ducta fuere, & inter hæc Vesicatoria quoque, quæ tum post aures, tum brachiis applicata non parum quidem seri è glandulis cutaneis elicuerunt, at uti nec minimum quidem profuerunt, cum præsertim, sicuti jusseram, apertæ servari vesicæ nullo modo potuissent, sed quævis applicata, quin vel vesicatoria iterata non tam serum novum elicuerint, quam partem affectam exsiccaverint, & dolores concitaverint, ut adeo brevi cicatricem inducere opus habuerimus: Ut vesicæ arte excitatæ diutius interdum apertæ serventur, medici non infimi subsellii suadent, quod uti quandoque succedere vel ipse notavi, ita tamen non semper hoc in manibus nostris positum esse, hæc observatio docet.

CCXCVI.

Unguentum an ad Veneficia adhibitum fuerit.

ALiquot jam anni elapsi sunt, quod quædam Vetula Veneficii suspecta in carcerem conjecta fuit, inq; hujus supellectilem cum postmodum inquisivissent ab Incho Magistrate jussi, unguentum invenerunt, quod, quia ad artes suas prohibitas ipsam adhibuisse, crediderunt, in primis seposuerunt, & quod invenerint, iis, quorum mandatis paruerant, indicarunt; unde hoc Unguentum Collegio Medico, quod hic floret, traditum fuit, ut accuratius inquirerent Ejusdem membra, an merito suspectum haberetur? ubi quidem per unanimia vota conclusum fuisse memini, quod per Philosophiam naturalem, & medica principia non constet, qualia sint Veneficarum Unguenta, ex quibus parentur ingredientibus, & quomodo ab aliis differant? hincque judicium hac de re certum ferri non possit: Unguentum vero, de quo nunc quæstio fuerit mota ab aliis non differre, & hinc eo minus suspectum esse: Sicuti vero hoc modo sceleris convinci non potuit hæc vetula, ita & ad
alia

alia interrogata sic respondit, ut postmodum dimissa fuerit; quæ unguentum suum repetiit, & ad ulcera antiqua sananda se hæctenus eodem usam fuisse, retulit: Multi nempe medici vix invenientur, quorum obtutui unquam unguentum in hos prohibitos usus adhibitum oblatum fuisset, latentque vel solertissimos naturæ indagatores tum simplicia tum composita tam miris viribus instructa, hincque de talibus rebus iudicium se ferre non posse, fateri non erubescunt.

CCXCVII.

Partus mulieris stantis.

Hospitis cujusdam pagani Uxor aliquot liberorum mater, cum reliquos quidem omnes ordinario modo edidisset, nec habuisset quod de difficili partu quereretur, nec tamen nullos etiam dolores percepisset, duodecimo fere foetu gravida cum nil minus cogitans cubiculum suum ingressa fuisset, tam subito doloribus partum alias antecedentibus corripiebatur, tantum hac vice urgentibus, ut illico stans adhuc pepererit, & sic recens natus in terram prociderit, quem tamen ipsamet statim de eadem sustulit, nec vel minimum læsum Dei gratia invenit; maritum postea vocavit, qui tam celeri partu an exhilaratus magis an perterritus fuerit? ipsemet discernere nequivit; puerperium tamen sat felix fuit, & quantum novi in hunc usque diem salvus & incolumis, vivit puer, qui tantum in hunc mundum properavit, ut prius terram salutarit, quam ulnis exceptus fuit: Discant vero inde gravidæ, ut cautas præsertim ultimis gestationis mensibus se præbeant, omniaque quæ ad partum requiruntur, in parato habeant, non semper enim tam felicem sortiuntur eventum ejuscemodi celeres partus, sed non desunt exempla, quod vel matribus vel recens natis vel & ambobus simul exitiosi extiterint: stando vero mulierem peperisse adeo novum non est, quin inter has observationes referri meruisset.

CCXCVIII.

Narium obstructio mercurio præsertim cedens.

Textoris cujusdam Uxor quinquagenaria fere, ante aliquot hebdomadas me accessit, & conquesta fuit, quod per bene longum temporis spatium ulcera varia in facie prope nares præsertim, quin in ipsis naribus aluerit, hincque variorum consilia expetierit, licetque ex consultis unus cura præsertim interna se opus habere serio affirmarit, quia tamen, non parum pecuniæ requiri, si hæc rite sit instituenda, simul indicarit, se præ hoc balneatorem elegisse, qui quippe promiserit, se brevi temporis spatio hæc ulcera sanaturum; utut vero hic nec unicum quidem medicamentum internum exhibuerit, intra paucas tamen hebdomadas ulceribus cicatrices inductas fuisse, (quæ quidem

dem faciem non parum deformantes visui sat patebant,) ab illo tempore minus bene se habere, doloribus fere continuis tum capitis tum artuum torqueri, & imprimis sibi molestant esse narium obstructionem, quæ quippe respirationem subinde sic impediatur, ut & à suffocatione sibi metuat; huic vero sicuti respondi, quod male curam internam neglexerit, & solam externam admiserit, cum mali causa in humoribus corruptis lateat, quibus non correntis revera curari non potuerit, ita nullus dubitans, quin venenum venereum hæc ulcera tum excitarit, tum hæctenus foverit, jamque iisdem consolidatis mala, de quibus nunc queratur, producat, Pilulas ex ☿ dulci præcipue constantes eidem præscripsi, quibus Dei gratia tam felici cum successu usa fuit, ut nuper retulerit, se longe melius jam valere, & imprimis à narium obstructione liberatam esse, unde has Pilulas, cum præsertim salivationem non concitarint, aliquamdiu adhuc continuare eandem jussi: Nunquam nempe in morbis à lue venerea subortis mercurius plane frustra exhibebitur, nisi que juverit, levamentum tamen certo afferet, at raro etiam sine cautelis decenter observandis tuto in usum ducetur.

CCXCIX.

Hydrops in Gibbosa.

Narravit hæc hæcce, cum brevi post sororis ergo consilium meum desiderasset, quam cum vix quadragenaria non solum difficillime respirare, sed & tum pedibus tum abdomine intumescere, hæcque mala mensibus rite licet fluentibus non tam imminui tamen, quam augeri retulisset, insuperque urina, quam attulerat, nil mali in corpore proderet, dum in causas tanti mali inquirero, tandem gibbosam esse indicat, unde jam inde præsertim illud derivandum esse, nullus dubitavi; at alia quidem quam alios hydropicos & hosce non solari remedia pernoscentes, Pilul. desideranti è Limat. martis & Magister. Jallappæ constantes præscripsi, quas nempe plures hæctenus frustra in usum non duxisse memini: Confirmatur autem hac observatione, ad hydropem proclives esse gibbum alentes, quibus tamen cum causa nunquam in totum tolli possit, non nisi difficillime medemur.

CCC.

Pharmacopæi Examen.

Quando hic loci quis Officinam Pharmaceuticam aut jure hæreditario acquirat, aut pecunia suam facit, aut & tanquam Provisor in posterum eidem præesse debet, ut prius Examen subeat, opus habet, quod quidem sequenti fere modo hic loci instituitur: Candidatus, vel cujus interest, rem primo ad Inclutum Senatam defert, isque per Amplissimos Dominos rei Pharmaceuticæ

Præfectos Examen non solum concedit, sed hi Collegium quoque Medicum convocant, cui & Senior ex Pharmacopoeis adjungitur, primoque quidem plerumque in testimonia tum Tyrocinii rite absoluti, tum alibi honestè transactæ vitæ, tum feliciter exercitæ artis producantur, & inspiciuntur; hinc in præferentia laudatissimorum Dominorum Decanus Examinis initium facit, primoque interrogat, in qua lingua examinari velit examinandus, ubi nonnulli quidem sed pauciores latinam eligunt, plerique Germanicam præferunt, alii etiam jam hac jam illa se responsuros respondent; sicut autem ei, qui mense Aprili hic loci examini se subjecit, hæcque scribendi occasionem dedit, variæ quæstiones, de Officio Pharmacopœi, Ambra, Moscho, Camphora, Saccharo, Violis, Cortice Peruviano, Lap. Bezoart. & aliis simplicibus, quomodo nempe genuina à spuris dignoscat? quæ ex uno alterove parentur medicamenta? quis modus hæc parandi? quos judices in dignosendis iisdem adhibeat? quem ignem in parando Specif. Cachectico adhibeat? quomodo Mannam Potiunculis addat? quomodo acida & alcalia inter se invicem misceat? quantum Sacchari Emulsionibus addat, si dosis ejusdem arbitrio relinquatur? quæ purgantia per statuta dividere liceat? quomodo Camphoram cum aqua seu aliis liquoribus commisceat? an Myrobalanorum singulas species suis insignire possit nominibus? & quæ sunt plures aliæ, propositæ fuere, ad quas omnes fere cum sat apte respondisset, nec adesset, qui ulterius interrogabat, una cum Pharmacopœo secedere jussus fuit, votisque omnium præsentium Dominorum Medicorum collectis, quod Provisorem agere in posterum possit, aptus atque dignus judicatus, totusque actus appositis bellariis atque Vino finitus fuit; postmodum vero, cum coram Inclyto Senatu Juramentum consuetum præstitisset, huic suo muneri diligenter præfuit: Ex haud ita multis nempe quæstionibus non adeo difficulter ferri potest, quantum quis in arte Pharmaceutica præstiterit? judicium, artisque ignarus vel binis prolatis responsionibus ignorantiam suam prodit: non vero hæc solum sed quovis tempore aliæ aliæque quæstiones artis pharmaceuticæ candidatis proponuntur, cum, cuivis medico semper pro lubitu suo easdem mutare liceat.

CCCI.

Vomitus Clysteri præsertim cedens.

Mercatoris cujusdam filiola, licet optime Dei gratia se habuerit, nec quemquam errorem, cui adscribi merito potuisset, commiserit, subito vomitibus corripitur, quibus non solum multum admodum materiæ peccantis, sed & quævis assumpta rejicit, hincque brevi temporis spatio tantum debilitatur, ut pedi insistere non potuerit; vocor ego propterea, & ut humores visiosi hos vomitus foventes subducerentur purgans conveniens præscribo, quod

quod vero eadem, qua reliqua omnia fortunâ sumsit, dum brevi post vomitu rejecit, adstringentia ergo quædam & stomachica tum externa tum interna adhibita fuere, at & hæc vomitum non inhibuerunt, nisi sat diligenter continuata fuerint, accessit hinc somnolentia matri præsertim suspecta, quam comitans calor p. n., ne variolæ, quibus quidam tum decumbebant, subsint, metum injecerunt, hincque ego reliquis medicamentis alexipharmaca quoque adjeci, quæ quidem diutius ac alia Venter retinuit, at non plane cessavit vomitus, alvum itaque præsertim aperiendam esse, judicavi, & Pilul. FF. frustra sumtis Clysterem applicare jussi, qui quidem per aliquot horas alvum minime stimulavit, at, cum suppositoria quoque adhibita fuissent, is tandem officio suo respondit, indeque statim non solum vomitus cessaverunt, sed & reliqua tam bene se habuit, ut vix alia medicina indiguerit; jussi tamen repetere Pilulas & aliquamdiu in usum ducere Elix. Aper. Claudi, quæ Dei gratia sanitatem recuperatam conservarunt: Multum vero interesse, ut in ejuscemodimalis alvus præsertim sit aperta, hæc observatio egregie confirmat.

CCCII.

Gingivarum tumor Scorbuticus.

Viri cujusdam in Ecclesiastica dignitate constituti filiulus trium fere annorum, jam aliquot dentibus instructus subito non solum caloribus volaticis, exanthematibus erysipelaceis, dolore partium vago, sed & gingivarum præsertim intumescencia tam inconsueta corripitur, ut hæc matri non adeo exiguum injecerint metum, cum tumor præsertim atropurpureum induerit colorem, sat magnus extiterit, & sanguinem fuderit, aliquoties enim audierat, scorbutici quid hoc denotare, & nuperrime hoc ipsum malum puerulum quendam brevi vivorum numero subtraxisset, unde ut hujus præsertim rationem haberem, multis flagitavit precibus, sicuti vero ego Scorbutici quid subesse omnino statui, ita reliquorum tamen symptomatum non prorsus nullam rationem esse habendam judicavi, hincque his quidem pulverem convenientem, illis vero Essentiam abietis opposui, partemque affectam quotidie ter Mixtura è Mell. Rosat. partibus tribus & una unguenti Ægyptiaci constante perfricare, & post hanc Sir. Violar. exhibere puerulo jussi; quorum remediorum usui licet in principio alvi quidam fluxus successerit, hic tamen diu non institit, at tumor brevi tam feliciter discussus fuit, ut vix elapsis tribus hebdomadis gingivæ prorsus detumuerint, & priorem etiam acquisiverint colorem: commendari vero omnino modo descripta Mixtura meretur, cum & aliis Dei gratia profuerit, at in talibus præsertim casibus internis simul medicamentis omnino opus esse, non habes quod dubites.

CCCIII.

Hernia cum ulcere Pectoris consensus.

Ulceris illius, quod à coxendice ad pedis usque digitum maximum penetravit, & in lineis medicis à me descriptum fuit, nuper coram quadam experto Chirurgo sum mentionem facerem, is retulit, ante quosdam annos ad se delatum fuisse puerum, non solum hernia in inguine dextro, sed & ulcere costas ejusdem lateris jamdiu occupante, laborantem, quæ duo mala consensus quendam inter se aluisse, tum exinde constiterit, quia linea quædam rubra ab ulcere ad herniam usque extensa conspici potuerit, tum postmodum ex cura magis patuerit, se enim primo quidem ulcus aggressum fuisse, licetque pluribus medicamentis tantum præstiterit, ut illud ferme coaluerit, semper tamen illud aliquantum adhuc feri fuisse, & cicatricem perfectam induci non potuisse, quin & lineam imminutam quidem fuisse atque colorem mutasse, sed plane nunquam disparuisse; hinc vero se ad herniæ sectionem properasse, qua feliciter peracta, & ulcere hinc inflicto consolidato, ulcus etiam nunc sponte quasi sanatum fuerit, nec lineæ dictæ vel minimum restiterit indicium: Oblique nempe ascendens abdominis musculus sicuti principium suum non procul à partibus quæ in hernia læduntur & distenduntur habet, hincque sine dubio ipsemet simul distenditur, ita non solum in singulas nothas sed & nonnullas veras costas inseritur, hincque sine dubio tum linea illa rubra, tum ulceris cum hernia consensus commode derivabuntur, distensioneque cessante, ulcus inde sine dubio originem suam trahens facile coaluit.

CCCIV.

Medicus urinæ soli nimium fidens.

Textor quidam cum hisce diebus fratris in Bavaria degentis, ibique Sacerdotem agentis ergo me consulisset, huncque Cachecticum esse ex omnibus signis constaret, hincque ego & in hypochondria inquirerem, an nempe dura an vero mollia existant? is respondit, hoc ipso mihi in memoriam revocas, quæ ante plusculos annos contigere, cum enim tum ego biliosis quibusdam morbis correptus fuisset, hic meus frater petiit, ut urinam mittam, quam monstrare suo medico velit, qui certo optima remedia sit suggesturus, nec ego petito ejusdem defui, & is urinam ad medicum suum detulit, qui statim pessima quæque ex eadem prædixit, nisi que auxilium in tempore feratur, brevi in mortis prædam cessurum eum, qui illam emisit, sancte testatus fuit, quo perterritus Parochus Medicum summe rogavit ut una secum ægrotum visitet; sternuntur hinc equi, conscenduntur, & medicus atque Sacerdos Augustam properant, dum vero domui meæ (pergit Textor) quem pro a groto habue-

habuerant , appropinquant , ego ad fores stans accurro , ipsosque descendentes juvo , petit statim medicus , ut ad ægrum ducatur , digitoque monstrat frater , dicitque , hic est ; terretur hinc ille , & quod iudicio suo falsus fuerit , fateri incipit , in cubiculum tamen deductus , ibi quoque sedulo in hypochondria inquirit , at & hisce bene se habentibus jam mihi gratulatur , quod ope medica tam parum indigeam ; vel hac de causa vero , quæ nihilominus ordinavit medicamenta , non potuere non prodesse ; Cautos autem hæc quoque observatio reddat medicos , ne in iudicio ex urina præsertim sola ferendo nimium properent , nisi sæpiuscule turpiter se prostituere velint.

CCC V.

Lochiorum fluxus à terrore inhibitus.

Pictoris cujusdam Uxor post primum quidem partum tam multum sanguinis per uterum profudit , ut tandem & medicamentis ejusdem fluxum refrenantibus opus habuerit , convaluit vero , & brevi post denuo concepit , exactisque novem mensibus sic sat feliciter peperit , fluxere etiam per primum biduum sicut olim Lochia , unde eo minus sinistri quid metuit , contigit autem , quod non solum ad iram commota , sed & brevi post , dum ancilla exclamavit , ignem ædes quasdam consumere , hasque non ita procul a se distare credidit , terrore insigni commota fuit , hincque illico lochiorum fluxus sic inhibebatur , ut nec guttam quidem sanguinis per partes genitales ab eo tempore reddiderit ; cumque in ciendo iterum hoc fluxu quædam remedia domestica plane nil contulissent , tantum inde perterrebatur , ut cum me propterea vocavisset , ferme non tam de malo , cum quo conflictabatur , conquesta fuerit , quam metum suum de morte certo instante cum pluribus suspiriis detexerit , quia vero tanti periculi signum ego quidem nullum deprehendere potueram , quantum in me fuit , ipsam solatio erexi , & remedium præscriptum vix omnino frustra sumtum iri , spem eidem feci ; sed licet post illud in usum ductum pejus se non habuerit , sed blande potius dormierit , & cum appetitu , quæ suggerébantur , comederit , quia tamen lochiorum fluxus non rediit , metum nondum deposuit , quam serio quoque tum ego tum adstantes , non semper opus esse , ut lochia in magna quantitate per plures dies profundantur , testati fuerimus , unde , cum tertio ab illorum fluxu cessante die interanea ovilla comedisset , indeque pejus iterum se habuisset ventriculo , nempe iisdem digerendis non sufficiente , iterum me vocavit , & antiquam de metu à morte repetiit cantilenam , inprimis vero nunc de animi deliquiis interdum supervenientibus conquerebatur , præscripsi hinc Essentiam ex ea præcipue quæ è Castoreo paratur , constantem , quæ quidem sanguinem quodammodo movit , quod nunc pluris fecit , quam quod quævis Symptomata prius jam penitus cessaverant,

rant, tum hanc ergo, tum pulverem diligenter eandem continuare jussi, unde Dei gratia brevi pristinam recuperavit sanitatem, cum prius alvi quoque fluxus accessisset, quem tamen, quia viribus non insidiabatur, non statim inhibendum esse judicavi: Est nempe terror puerperis non parum noxius, quoniam vero hæc tum brevi ante conceptionem multum admodum Sanguinis amiserat, tum post partum quoque ejusdem non ita parum profluxit, hæc obstructio tantam illi noxam non intulit, quantam quidem intulisset, si sanguine abundasset; periculo tamen fere malum non vacasset, ob insignem, qui conjunctus fuerat, metum, quem non semel vel puerperarum vitæ insidias struxisse, à nonnullis notatum fuit.

CCCVI.

Partus difficilior Primipara.

Fœmina quædam octodecim annorum, cum aliquamdiu furtivis amoribus indulgisset, tandem exinde concepit, uti quidem, quod molestum fuisset, per aliquot menses vix habuit, nisi que ipsamet facinus, quod commiserat, matri detexisset, hæc ejusdem certior non fuisset facta, at eodem modo, cum mense fere nono partus institisset, non se habuit, dolores enim spurii hunc antecedentes eidem tam molesti extiterunt, ut & meo propterea consilio opus habuerit; vocatus ergo eandem accessi, & de doloribus sume quietem inveni, quia vero hi superiorem abdominis partem occupabant, nec vel minimum urgebant, partusque nullum plane indicium obstetrix notabat, eos non tam secundandos quam deliniendos esse judicavi, & eum in finem tum Clysterem tum Potiunculam convenientem præscripsi, quibus in usum ductis dolores spurii sic remiserunt, ut & obstetricem dimiserit; at successere iisdem sequenti die veri, qui non solum aquam promoverunt, sed & sic urserunt, ut eosdem nolens volens secundare coacta fuerit, unde jam ipsemet hos pro veris agnovi, nec falsus fui mea sententia, brevi enim post filiolum enixa est, quæ sine dubio longe difficiliter peperisset, si in principio statim ut partum secundet, coacta fuisset: Injungendum nempe utique est obstetricibus, ut in omnia prius sedulo inquirant, antequam mulieres, ut partus laborem aggrediantur, adigunt, sicut enim jam in lineis meis medicis probavi, magnas esse noxas, quæ inde immineant, & tum matrem tum foetum insigni periculo exponant, ita quia nihilominus toto adhuc die & hic peccatur, ut ejuscemodi monita identidem repetantur, opus est.

CCCVII.

Respiratio difficilis Gra-vidæ.

Bursarii cujusdam Uxor octavo mense gravida me accedit, & de difficili præsertim respiratione conqueritur, quæ in primis molesta existat, quando cibum vel in consueta quantitate ingesserit, dum vero in quavis, quæ huc spectant sedulo inquisivi, aliunde quam à diaphragmate compresso & in motu suo quodammodo impedito, partibusque reliquis respirationi dicatis hinc itidem coangustatis quasi derivandum hoc malum non esse credidi, indeque ante partum integre non cessaturum, edixi, ne tamen absque consilio dimitterem, Mixturam eidem præscripsi ex foetum juxtaque Ventriculum quoque roborantibus constantem, cui lapides quoque cancrinos addidi, ut nempe ardor, qui etiam eandem incommodabat, Ventriculi, simul mitigaretur, cumque alium etiam metum, ne nempe foetus utero adnatus sit, quia tantum non omne tempus sedendo terat, & per hyemem pedes sæpius carbonibus ignitis impoluerit, menti ejusdem exemissem, mihi valedixit: Commune scilicet symptoma multis gravidis est difficilius respirare, quod si à causa modo memorata derivandum remediis aliis huic malo dicatis aggressus fueris iisdem vix quicquam efficies, quin aliquoties nocebunt, uti contra modo tempus partus patienter expectaverint, sponte cedit, confortantia vero tuto suadebis.

CCCVIII.

Pleuritis dum neglecta curata.

Operarius quidam sex annis quinquagenario major cum diem ligna findendo extraxisset, vesperi frigore tam intento correptus fuit, ut licet focum luculentum extruxerit, calorem tamen priorem acquirere nullo modo potuerit, donec elapsis quibusdam horis hic sic rediit, ut nimius vocare meruerit, quem comitantia mala, tussis nempe, difficilior respiratione, dolor lateris punctorius, sputumque cruentum Pleuritidem adesse prodiderunt, cui tamen vehementissimo malo, uti quidem retulit uxor ejusdem, vix unum alterumve remedium opposuit, paupertate nempe pressus, & illud sponte cessaturum sperans, verum enim vero tantum inde auctum fuit, ut septimo die mortem imminere vix ulterius dubitaverit; accessit tamen vicina quædam & ut meum consilium rogarent, urfit, huic cum paruissem, ego pot. ex antim Diaph. oc. \overline{oo} pp. & \curvearrowright *ci præcipue constantem præscripsi, qua vix bis sumta Dei gratia omnis calor nimius dissipatus fuit, facilius respiravit, doloresque non parum remisere, quin urina, quam prius valde tinctam reddiderat, meliorem acquisivit colorem, unde nunc, ut ipse accederem, per filium rogavit, nec defui ego petito, sicque constitutum inveni, ut de convalescentia nullus fere

dubitaverim, ut tamen per biduum continuet Potiunculam & postmodum Decoct. Veronic. bibat, suasi; nec frustra, inde enim indies melius se habuit, paulatimque convaluit; dies nempe criticus fuit, quo tum cuncta in pejus ruerere videbantur, tum consilium meum expetiit, viribusque adhuc constantibus medicamentum separationem puri ab impuro promovens, tantum tam brevi præstitit; licet vero alii non habeant, quod certo sperent, eodem modo & sua mala in principio neglecta curari posse, non semper tamen penitus desperandum esse, hæc observatio confirmat.

CCCIX.

Sal culinare febrifugum.

ARthritica quædam, cum alia de causa ipsam accessissem, me interrogavit, quid mihi de Aquæ pluvie mense Majo collectæ potu videretur? cui cum respondi, me quidem non latere, quod nonnulli eandem acidulis nisi præferant, æquiparent tamen, simulque meminissim illius, quæ aliquando aquam simplicem se eodem cum fructu quo acidulas bibisse, credidit, cujus historiam alibi dedi, hæc subjunxit; omnino tamen quædam vis in aqua latitet necessum est, ante aliquot annos enim cuidam febricitanti suasi, ut Aquam communem, in qua prius bonam salis quantitatem dissolvisset, biberet, & hæc, cum consilium executâ fuit, inde febris sic cessavit, ut postmodum aliquoties remedium summe commendarit: non vero tam aquam simplicem huic quam Sal profuisse; uti statim respondi, ita artis vel parum gnarus non dubitabit, sic enim in febribus humores interdum corrumpi, ut Salia præ aliis conducant, vel exinde constat, quia hæc jam dudum inter febrifuga numerata fuere, frustra vero eam & in Sale communi te non querere, ex dictis certior factus es.

CCCX.

Aranea brevi pinguedinem consumens.

CUM Agyrta quidam hic loci in publico Theatro venenum sumsisset, ut Electuarii sui Orvietani viribus eo magis fiderent eimenes, Vir quidam clarissimus mihi narravit, Ad finem suum Canonicum cum cibo aliquando forte fortuna Araneam deglut, iisse inde vero statim tam male se habuisse, ut non solum abdomen intumuerit, verum & totum corpus sudore frigido perfusum fuerit, unde statim medicum vocaverit, qui remediis convenientibus exhibitis brevi venenum expulerit, ut adeo p'eraque metum injicientia mala hæc ita diu post cessaverint; verum enim vero cum prius aqualiculum aluisset, & inter pingues non ultimum locum meruisset, vix exactis paucis diebus adeo omni pinguedine spoliatum inde fuisse, ut abdomen complicare potuerit, &

ii, qui paulo ante familiariter cum ipso vixerant, vix ulterius eundem noverint; licet cum viribus collectis pinguedo quoque indies incrementum novum sumferit, ut adeo post paucos mentes vix ullum veneni sumti indicium superfuerit: quæ sicuti eum in finem narrata fuere, ut constaret, non unum eundemq; venena quævis post se relinquere effectum, agyrtæ siquidem tum naribus tum ori sanguinem expressisse, relatū fuerat, ita pinguedinem præsertim araneas aggredi, inde constiat, cui tamen consumendæ nisi tutius noveris remedium, vix ulli pingui te commendabis; quam multum vero valeant in corpus nostrum venena hæc observatio novus testis est.

CCCXI.

Alvus horrore à Clystere aperta.

Vir quidam septuagenario major, dolore lumborum tam intenso tortus, ut & lectum tenere opus habuerit, suadente amico quodam me in consilium vocat; accedens ergo dum in singula accuratius inquirō, dubiusque hæreo, cui causæ hi dolores merito adscribantur? urina imprimis in partibus suæ excretioni atque retentioni dicatis nil quicquam mali subesse, testante, tandem refert, se jam per integrum octiduum alvum nunquam deposuisse, & plurima remedia domesticorum nomine venientia frustra hætenus in usum duxisse; sicut ergo obstructionem hanc imprimis dolores dictos fovere nullus dubitavi, ita quovis modo eidem obviam eundem esse, quod summe requiratur, indicavi, & hinc cum Potiunculam Laxantem præscripsissem, ut, nisi hæc votis nostris satisfaciat, Clysterem quoque applicari curet, serio suasi, licetque se ab hoc valde abhorrere, testatus fuerit, quantum tamen eodem opus habeat, si Potiuncula frustra sumatur, pluribus demonstravi, donec consensum præbere visus fuit; at horror tantum profuit, ut me vix abeunte alvum sic apertam habuerit, ut jam hac de causa medicamentis carere potuisset, movente illo sine dubio particulas medicamentorum jam sumtorum stimulantem, & sic illorum operationem promoventem; quantum enim vel sola fortior imaginatio in movendis corporis humoribus valeat, plurculis historiis alii probarunt, nec plane nullam in meis quoque lineis medicis invenies.

CCCXII.

Pleuritis sub pulsu bono brevi interimens.

Obstetrix quædam septuagenaria major, cum hætenus muneri suo sic sat sedulo præfuisset, subito frigore corripitur; quod excipiens calor doloribus pectoris punctoriis comitatus eam adeo posttravit, ut de lecto surgere ut prius non potuerit, unde & cum sputum quoque sanguinis subsequeretur, prius S. Viatico animæ consuluit, quam meum consilium desideravit, ego

vero vocatus postmodum ex omnibus signis Pleuriticam judicavi, & quia sputum rite procedebat, pulsusq; celerior quidem at æqualis & robustus erat, morbum periculo quidem non vacare, at nec omnem prorsus spem abjiciendam esse; edixi, medicamentaque convenientia præscripsi; quæ, utut diligenter in usum duxerit, tantum tamen abest, ut vel minimum profuissent, ut potius semper quævis in deterius ruerint, sputum cessarit, calor nimius incrementum sumserit, & respiratio difficillima facta fuerit; unde, cum secundo me vocassent, jam pessima quæque metui, licetque pulsus idem adhuc iterum spem quandam præbuerit, huic tamen minime fidendum esse totus persuasus, alia quidem medicamenta ordinavi, sed & metum meum filiæ adstanti detexi, cum præsertim lecto corpus operire non pateretur, & aliquoties aquam fontanam frigidam bibisset; nec metus meus frustraneus fuit, sequenti enim nocte fatis cessit, quæ olim pluribus obstetricando profuerat: cujus historiam vix produxisssem, nisi confirmaret, in hoc præsertim malo pulsui non esse fidendum, bono enim eodem existente & molitorem quendam in mortis prædam cessisse anno sexto Linearum medicarum legisti.

CCCXIII.

Scabies corticibus pineis curata.

SCabiem contraxerat Puer quidam elegantissimus, cui cum varia remedia interna præscripsissem, exteriusque decoctum secundarium Herbarum Thee commendasssem, hisce tamen parum admodum aut nil fere præstitum fuit, adeo ut ego quidem jam de balneo tutissimo in hoc malo remedio cogitaverim, suasit vero nescio quis, ut partes affectas aquæ viribus Corticis Pinei in usus Coriariorum adaptati, nomine Joh. hic loci venientis, immergeret, nec consilium displicuit matri, indeque aliquoties aquam talem adhibuit, & quidem Dei gratia tam bono cum effectu, ut brevi inde puer penitus convaluerit, nec vel minimum scabiei indicium restiterit, quod cum ipsemet notassem, modo memorata mihi mater narravit: latent nempe & traumaticæ quædam particule in dictis corticibus, quæ hoc modo scabiosis magis profunt, quam si corpore non evacuato prius, sudatorium Coriariorum ingredientur, uti quidem haud ita pridem exemplo probavi.

CCCXIV.

Uteri excrescentia cancrosa.

CAsus quem hisce diebus Excellentissimus Dn. D. Lehnherr / Collega honoratissimus retulit, notatu dignus hic est; quod nempe mulier quædam paupercula per integrum jam triennium tantum non continuo mensium fluxu laboraverit, quem tamen sic fat æquo ferre potuisset animo, nisi dolor quo-

que

que accessisset, & excreſcentia partes verendas de die in diem ſemper major occuparet, quæ tandem eandem adegit, ut primo quidem mulierum, hinc vero & in arte peritorum virorum oculis illam expoſuerit, ubi tamen, utut obſtetrici acceſſerit, quæ ſe extrahere hanc poſſe credidit, cum tentata extractio dolores non parum exacerbarit, utut & de ſectiōe aliquando cogitatum fuerit, hi pro cancroſo tumore agnoſcentes hanc non conceſſerunt, malumque inter inſanabilia in merito numerarunt, quod tandem & miſeram vita privavit, jamque & in cadavere ut in hunc tumorem ulterius inquireretur, haud abs re conſultum viſum fuit, uti vero excreſcentia extra uterum conſpicua pugni magnitudinem æquavit, ita totam uteri cavitatem penetravit, & fundo ejusdem tam arte annexa fuit, ut non niſi cultro ſeparari potuerit, pondere etiam ſuo ipſum uterum ſic loco movit, ut quævis partes eundem conſtituentes & eidem annexæ (teſticulos puta ligamenta & ceteras) ſitum mutaverint, unde quod absque vitæ periculo non excindi, extrahi vero minime potuiſſet, abunde conſtitit: Læſum uterum in partu difficiliore ab obſtrice fuiſſe, de mortua crediderat, quo jure vero hanc accuſaverit? nunc dijudicare non ſuſtinens, quin tamen ab externa quadam læſione malum originem ſuam duxerit, nullus fere dubito.

CCCXV.

Vertigo Venæſectiōni cedens.

Mercatoris cujuſdam Uxor juvencula, optima gaudens ſanitate, & hinc quoque pinguiuſcula, ante aliquot meſes vertigine corripitur non parum moleſta, unde &, cum ſponte non ceſſaret, meum conſilium deſideravit, licetque ego ſtatim à ſanguinis abundantia eandem deduxerim, & hinc Venæſectiōe opus eſſe judicaverim, quia tamen ab hac abhorruit, & prius medicamentorum vires experiri voluit, primo quidem \ominus Vol Ol. Sylv. eidem præſcripſi, quod cum fruſtra plane ſuſſiſſet, pulveres cephalicos commendaſi, at & hiſ nil proſus juvantibus, utut Specifica quoque contra vertiginem iisdem immixta fuerint, iterum Venæſectiōis mentionem feci, jamque magis vacivas mihi præbuit aures, & præmiſſo purgante conveniente eandem inſtituit, quæ & tantum profuit, ut Dei Gratiâ ab illo tempore non habeat, quod vel minimum de vertigine queratur: Et ſane in ejuſcemodi caſibus Venæſectiōe vix ac ne vix quidem carere poſſumus, licet enim omnino quædam medicamenta prius ſint tentanda, hiſce tamen nil juvantibus, & Sanguine abundante, niſi hunc ſubtraxeris, quin graviora quoque ſint ſucceſſura mala, nullum eſt dubium, quicquid etiam in contrarium hæmophobi addaxerint.

CCCXVI.

Ventriculi dolor purgantibus exasperatus.

ANcilla quædam jam per aliquod temporis spatium dolore Ventriculi gravativo laborans, ei quidem aliquoties Rhabarbarum opposuit, & cum hoc nil quicquam levamenti attulisset, aliquando etiam nescio quantum Radic. Jalapp. sumsit, quæ utut sæpius alvum subduxerit, non magis tamen profuit, quin inde malum potius exasperatum fuit, unde jam meas pulsavit fores, & quoniam nulla dubitavit, quin magna admodum materiæ peccantis quantitas ventriculum & partes vicinas occupet, nil magis in votis habuit, quam ut hæc fortiori quodam medicamento expelleretur, & hinc, ut tale præsertim præscriberem, rogavit; licet vero ego non tam quantitatem quam qualitatem humorum esse accusandam nullus dubitaverim, quoniam tamen inprimis urfit, ut medicamentum purgans præscriberem, egoque emeticum prodesse quodammodo posse speravi, quærum qui inde nomen sortitus fuit, præscripsi, simul tamen indicavi, hoc medicamentum non suffecturum, & hinc Electuarium quoque conveniens ordinavi; nec magis vero quam olim alvum subducentia vomitorium medicamentum profuit, utut enim vomitus moverit, tantum tamen abest, ut dolor Ventriculi gravativus vel minimum cessasset, ut potius tantum sumserit incrementum, ut illo adhuc die me vocarit, ubi sicut recordari illam illorum jussi, quæ mane de purgantibus differueram, quod nempe hæc malo abigendo non sufficiant, ita, ut nunc eo diligentius Electuario utatur, monui: Notari vero meretur, quod plerumque dolorem gravativum Ventriculi purgantia non tam sedant quam exasperant, unde ego illa rariuscule commendare soleo.

CCCXVII.

Aquæ potus pueris valde proficiuus.

AMicus quidam meus, cum nuper filiolorum suorum mentionem fecisset, narravit, quod iis quidem per aliquot annos cerevisiam loco potus ordinarii exhibuerit, ob omnium vero rerum caritatem indies magis invalescentem se ante semestre fere huic aquam communem substituisse, & ab illo tempore notare, quod sanitate integerrima fruuntur, magis ac olim pinguescant, & inprimis ad quosvis labores perficiendos alacriores existant, hincque aquam non ita parvis extulit laudibus; nec me vel minimum dissentientem habuit, qui sancte testari possum, hæcenus hunc potum tum mihi tum meis tantum Dei gratiâ profuisse, ut multi vix credant, filios præsertim meos sola aqua sitim sedare, at utut ego quidem vinum quoque juxta aquam nunc bibam, illis tamen per totum annum hæc sufficit: Vix vero novi, quem pœnituisse,

tuisset, si cerevisiæ aquam substituit, quin hac mutatione instituta aliquot graviores morbor avertisse nonnullos, facile historiis probare possem.

CCCXVIII.

Amygdala dulces vermes evocantes.

Aliquoties jam coram me conquesta fuerat Matrona quædam sexagenaria, bono corporis habitu prædita, quod vermiculis minimis intestinum re-ctum præsertim obsidentibus interdum adeo divexetur, ut præ illis non solum vix somnum capere possit, sed & aliquoties animi deliquia imminuerint, horum ergo cum nuper me consuluisset, ego interrogavi, quorumnam ciborum usum inprimis subsequantur? responditque, dulcia quidem omnia non immerito sibi suspecta esse, hincque ea, quantum fieri possit, se fugere, at inprimis aliquoties hæctenus contigisse, quod hi minus grati hospites inprimis post amygdalarum dulcium & ex his paratorum ciborum esum magis molesti existant, inprimis vero, dum hæc ipsa protulit, conquesta fuit, quod remedium, quo hæctenus nunquam fere absque fructu usa fuerit, Butyrum nempe, cui pulvis Absinthii immixtus est, instar suppositorii applicatum, nunc nec minimum quidem juverit, unde jam internis quoque medicamentis opus esse judicavi, & quia simul quendam ab hydrope in pectore aluit metum, revera autem hypochondriaca existit, huic malo dicatis remediis anthelmintica addidi, & vinum medicatum ex ambobus his malis dicatis simplicibus constans præscripsi: num ex ipsis amygdalis generentur hi vermiculi, ego quidem dubito, sed cibum hunc gratum, ex hospitibus, in quibus prius latitant, & minus sunt molesti, eos elicere, mea est sententia, prius jam in corpore sine dubio latitantes, & ex variis seminibus cum aliis cibis ingestis in majori quantitate ideo producti, quia in hoc ipso subjecto bilem, ut quidem debebat, non esse constitutam, per varia signa patet; sicut autem huic hoc ipso modo amygdalæ dulces se haud abs re suspectas reddunt, ita an propterea inter cibos, vermibus affectis minus convenientes numerandæ sint? ulterior experientia docebit.

CCCXIX.

Infans subito mortuus.

Artificis cujusdam filiulus annuus, cum hæctenus a dentitione varia mala perpeffus fuisset, inprimis vero hinc inde intumuisset, quia tamen hæc ipsa mala identidem sponte cessarunt, & interdum puerulus sic sat bene se habuit, nullum fere iisdem Parentes opposuere remedium, donec tandem aliquando noctem admodum inquietam duxit, & clamoribus per totum ferme diem protractis, quam male se habeat? abunde detexit; accedit forsan avia,

& ut, absente præsertim Patre Medicus vocetur, suadet, vocor hinc ego, & quidem tempore, quo statim accedere potui; vix discedentem itaque ancillam, quæ me vocaverat, sequor, at dum ingredior cubile, puerum jam mortuum deplorantes invenio, quem in vitam revocare nequiens matrem sollor, & ne gravida foetui in utero latitanti nimio mœrore noceat, moneo: Periculosum nempe est, si dentientes corpore intumescunt, & inter plures vix unus servatur, si vel maxime medicamenta convenientia diligentissime in usum ducantur, quanto minus ergo boni quid merito sperare licebit, si malum penitus negligatur, cumque sæpius improvisa admodum sit horum infantium mors, jure eo major eorum geritur cura, ne præter omnem opinionem mortui majorem injiciant terrorem.

CCCXX.

Variolæ magna cum vehementia invadentes.

Mercatoris cujusdam filiulus sex annorum, cum antea nimium cibi ingessisset, omneque fere tempus currendo extraxisset, subito inappetentia corripitur, cum tanta lassitudine, ut nec insistere quidem pedibus potuerit, vocor hinc ego, & quoniam noveram, ipsum cibi non tam nutriri, quam quasi farciri, ab horum reliquiis in succum alibilem non conversis & hinc corruptis malum originem suam trahere credidi, hincque, cum medicamenta abhorreret, primo cum potu Elix. Aper. Cl. eidem exhibere jussi, quia jam aliquoties hoc non absque fructu in usum duxerat; tantum vero abest, ut nunc eundem vel minimum juverit, ut potius semper pejus se habuerit, unde de purgante cogitavi, cum præsertim alvus officio suo non responderet; exhibui itaque medicamentum huic scopo satisfaciens, quod & multum materiæ peccantis evacuavit, at nec minimum levamenti attulit, quin jam accedens calor quoque valde intensus, & magna inquietudo adstantibus metum convulsionum injecerunt, quem tamen menti illorum exemi, nunc autem in febrem tela medica direxi, & quidem Dei gratia feliciter, vix enim bis terve sumtis alexipharmacis maculæ hinc inde in corpore comparuere, quæ aliàs Variolarum prodromi esse solent, quibus conspectis de hisce subsequitur nullus ulterius dubitavi, hincque, quantum quidem per artis regulas licuit, earum maturationem promovi, & ab illo tempore, Dei gratia indies melius se habuit, paulatimque exarescentibus tandem pustulis variolosis sic convaluit, ut mali in principio tam gravis vix paucula restent indicia: sicuti vero confirmatur hac observatione, purgantia, antequam variolæ eruperunt, non adeo male exhiberi, cum hinc eruptionem non tam impedierint quam promoverint, ita sæpiusculæ jam notavi, quod quam vehementia quoque antecedant Variolas symptomata, eadem tamen raro mali quid denotent, modo maculis consp-

ctis remittant , nec diutius quam par est , instent ; ut adeo solamine non adeo vano, eos , quorum interest , erigere possis.

CCCXXI

Hernia sub umbilico.

Rusticus quidam Prætor, cum Uxoris ergo consilio meo usus fuisset, hac melius Dei gratia se habente ipsemet quoque queri cœpit de doloribus inferioris ventris interdum subito invadentibus tantumque molestis , ut & decubitu consulere sibi opus habeat ; cum in varias causas inquisivissem , inprimisque de hernia suspicatus fuisset , hac quidem ordinaria & inguina aut & scrotum occupante se minime laborare , umbilicum etiam magnitudinem consuetam non excedere , at tribus transversis digitis sub hoc tumorem eminere, qui quo major evadat , eo magis quoque dolores increscant , qui contra eodem iterum imminuto cedant , respondit ; unde ego de hernia vix dubitavi , sui quidem generis , at intestinorum præsertim motum subinde interturbante , & alvum enim , quoties dolores instant , obstructam habet ; hincque , ut hujus tumoris præcipue habeat rationem , suasi , cui fini subligaculum inprimis, quale commendavi , satisfacturum , spero : sic vero non in consuetis solum abdominis partibus herniæ suboriuntur , sed ea subinde latius quoque se extendunt, harum autem suspicionem tormina sæpiuscule redeuntia nobis haud immerito injicere, hæc observatio probat.

CCCXXII.

Oris fœtor mensibus fluentibus auctus.

IN visitatione leproforum publica nuper instituta , cum quædam à Scabie foeda penitus liberata , ut propius inspicere possem , me accessisset , tantum fœtorem ore expiravit , ut nares avertere coactus fuerim , cumque Patrem propterea interrogassem , is retulit , semper quidem hoc malum in eadem notari , at jam se cum suis sic eidem assuetum esse , ut , nisi magis fœteat , quam nunc , vix unquam de hac molestia querantur , at quando menses instent , tantum augeri hunc fœtorem , ut nisi summa cum nausea propius cum eadem versari nemo possit ; hoc vero malum vix curatum iri , quia jam per plusculos annos instet , judicavi , quam sententiam magis confirmat , quia ipsa nec hujus mali nec munditiei vel minimam gerit curam , indeque ut curetur , nunquam desiderabit : Sed ut hæc produxerim , me commovit , quia in aliis quoque fœminis notavi , uteri quosdam affectus per os se prodere , dum nempe eæ præsertim , quæ albo fluore laborant , carnem recens maceratam fere æquantem expirant odorem , ut alia jam taceam , quæ consensus inter has partes nos certiores reddunt.

CCCXXIII.

CCCXXIII.

Lacrymæ cruentæ.

DUm huic ipsi labori in alia domo vaco, quædam mulier rogat, ut filiolæ ergo consilium salubre suggeram, quam in ulnis gestatam dum inspicio, ex facie manibusque anasarca ipsam laborare facile judicare potui, undeque malum originem trahat? haud ita diu me latuit, cum dentire puellam, vel ex ætate, qua annum non multum superaverat, constiterit; præscripsi ergo eadem pulverem, quem aliàs in hisce malis commendare soleo, inprimis vero notatu dignum mihi visum fuit, quod mater retulit, lacrymas se in hac puella, brevi antequam huc portaverit eam, notasse cruentas, & linteum quibus easdem deterferit, sanguineo colore tingentes, feri acrioris & venulas minimas erodentis certissimos testes; utut enim hæ ipsæ lacrymæ adeo novæ non sint, quin vel ipse in lineis medicis earundem mentionem fecerim, inter quotidie tamen contingentia merito non referuntur, hincque, quando observantur, haud abs re describuntur; vellem vero, ut aliquando & oculis meis exponerentur, ut eo certius quid de iisdem judicare possem, cum facile decipi vulgum, & de hisce rebus tam accuratè, uti requiritur, judicare non posse, nullum sit dubium, at & hæc nil monstrare potuit, unde certi quid colligere potuissem.

CCCXXIV.

Arthritici mortui facies calce quasi obducta.

HOc ipso die Illustris Dn. D. Dürrius senior mihi retulit, de quodam Arthritico nuper defuncto, quod ejus facies post mortem tota quasi calce obducta fuerit; uti vero hic per plusculos annos cum hoc malo conflictatus fuerat, ita sufficienter inde patet, quam peregrinis salibus scateant Arthriticorum humores, qui simul tam arctum cum iisdem inière connubium, ut non nisi post mortem separentur, hinc vero tam multum negotii medicis accessit hoc malum, quorum vel peritissimi indies magis fateri coguntur, quam parum eidem curando sufficient.

CCCXXV.

Menses lactis saporem mutantes.

NOhilissima quædam Matrona, cum in puerperio diarrhœa laborasset, postmodum quidem Dei gratia tam bene se habuit, ut sanis annumerari omnino meruerit, mammas etiam filiolæ suæ per quatuor & quod excurrit menses, tam feliciter præbuit, ut hæc pinguiuscula inde evaserit, subito vero nauseam quandam à lacte materno in eadem notavit, dum primo tantum, quan-

tum prius non suxit, hinc vero & à suctione abhorruit, dum, quoties applicare illam mammis voluit mater, os avertit, & nec guttam quidem lactis admisit, ubi cum primo hæc mihi narrasset, ipsam forsan concepit, ariolatus fui, hinc enim punctiones lac multoties avertari, experientia me sæpius docuit; at cum paucos post dies me mensium nimium fluentium ergo in consilium vocasset, & cum hi institerint, & fluere inceperint, primò se dictam nauseam in filiola notasse, retulisset, quin ea à sanguine in motu suo turbato, & hinc particulis quibusdam peregrinis saporem lactis pervertentibus, separatis atque ad mammas delatis, derivanda sit, nullus dubitavi; cum arctum præsertim inter mammas & uterum intercedat commercium, quod vel in hac ipsa Matriona vel inde quoque innotuit, quia, cum hac de causa ab lactasset filiolam, tantum abest ut à lacte vel minimum molestiæ in mammis percepisset, ut potius statim priorem acquisiverint magnitudinem, sanguinis nempe tam insigni quantitate per uterum subtracta, ad hunc recolligendum chylus infusus, nec ulterius ad mammas amandatus fuit.

CCCXXVI.

Agyrta Veneno opposita remedia.

Agyrtam quendam accessit Vir, qui suspicionem in pectore aluit, cum ha-
lece sibi Venenum exhibitum fuisse, & quidem pulverem adamantis hale-
ci inspersisse eam, apud quam hunc comederat, maritumq; sic interficere illam
voluisse, communis tulit fama; audi vero quæso! quid hic eidem suggesserit?
primo quidem Pilulas purgantes, cum tamen de alvo nimium fluente ipsemet
conquestus fuerit, & hæc imprimis ut inhiaberetur, desiderarit; Secundo Es-
sentiam, quæ sapore non nisi spiritum frumentum retulit, utut colore fusco tin-
cta fuerit; tertio aliam, quam à colore Sapphirinam nominavit, quæ sal
ammoniacum gustanti linguæ exhibuit; Quarto Pilulas nescio ex qua resina
paratas, & tandem Electuarium, quod nescio cujus Orvietani nomine ven-
didit; quæ, quomodo huic Viro prodesse potuerint, (si exceperis electuarium,
si rite paratum fuerit,) ipsemet judicabis, interea nihilominus pro his quisqui-
liis tres Thaleros numerari voluit, ut nempe & pretio medicamentis auctori-
tatem conciliaret; sicut ille, cujus ex alio auctore nuperus scriptor Goris me-
minit, qui, cum pro applicatione hirudinum sex aureos poposcisset, ei qui
nimium hoc tantilli laboris pretium judicavit, respondit, se per integrum
mensem, hirudines perlis nutriisse; at nihilominus ejuscemodi impostoribus
plurimi fidunt, lubentiusque in illorum corrupta medicamenta, multi plures
thaleros, quam vel aliquot baccos in veros medicos erogant; juvat vero eorum
technas detegere, ne saltem quidam medici iisdem nimium fidant, uti quidem
dari qui & illos commendare non verentur, novi.

Cerevisia urinam movens.

TExtor quidam Itineris in Almangoviam ad Parochum quendam comes, in via narravit, se ante aliquot annos febre tertiana intermittente per plussculas hebdomadas laborasse, tum diæta vero sic sat exacte servata, tum medicamentis diutius diligenter in usum ductis adeo nil quicquam se profecisse, ut febris semper potius aucta quam vel vel minimum imminuta fuerit, comitata molesto imprimis symptomate, quod, utut multum admodum biberit, semper tamen urinam in parca quantitate reddiderit, indeque, ne pejora imminerant mala se metuisse, aliquando tamen se non tam in medicamentis, quam Sole, aerisque temperie faventibus in prodeambulando auxilium quæsisse, & quantum quidem pedes ferre potuerint, se expatiatum fuisse, & in via adhuc offendisse amicum quendam, qui se invitaverit, ut secum cerevisiam bibat, cujus petito dum satisfecerit, & mensuram fere cerevisiæ ingesserit, inde urinam in majori quam jam per aliquot hebdomadas quantitate profluxisse, hincque se secum illico constituisse, quod in posterum alio quam hoc suo consueto potu uti non velit, hocque tam feliciter Dei gratia successisse, ut ab illo tempore melius se habuerit, nec febris unquam redierit, urinamque inprimis ut olim reddiderit: quam bene vero interdum consuetudini aliquid dent medici, si hæc observatio te magis confirmaverit, frustra scriptam non habebis, in hoc enim consuetum per plures annos potum feliciter quam alium ad vias urinarias penetrasse, & hinc quoque morbi causam per easdem expulisse, mihi quidem nullum est dubium.

CCCXXVIII.

Apoplexiæ letalis signum quoddam.

Hisce diebus ad mulierem quandam sexagenaria majorem vocatus fui, quæ dum à marito texta vestium ornamenta, ei qui texere jusserat, affert, subito apoplexia correpta fuit; me ergo vocarunt, ut tum si sumere posset, medicamenta convenientia, suppeditarem, tum ut inprimis judicarem, num tuto domum deportari posset? sicuti vero primo petito \ominus . Volat. Oleosum præscribendo satisfeci, ita dum pulsum exploro, & hunc sæpiusculè intermittentem, simulque frigentes extremas partes invenio, sensusque omnes deficientes deprehendo, malum brevi mortem illaturum judico, hincque seu domum deportetur, seu ibi relinquatur, parum admodum interesse indico; unde cum Sal Volatile vix deglutire potuisset, brevi vero antea serio expetiisset, ut domum deportaretur, eam eo portarunt; at sicut judicaveram, malum semper auctum fuerat, & hinc post tres horas eam vita privaverat: In hoc casu sicuti pulsus præsertim me

movit,

movit, ut eum pro latali agnoverim, quem quippe nunquam hactenus talem in apoplecticis, qui evaserunt, deprehendi, ita motum tamen eidem nullam inferre noxam potuisse, nimiumque sibi nostratum quosdam ab hoc metuere, jam dudum experientia docuit, uti, nisi fallor, alibi exemplo quoque probavi.

CCCXXIX.

Medici presentia interdum summe requiritur.

PArochus quidam, cum jam per aliquot hebdomadas minus bene se habuisset, per fratrem ad me defert, se pede præsertim dextro intumescere, & urinam non parum tinctam in parca admodum quantitate reddere, unde ego, cum tussim nullam hæc mala comitari, ceteraque sic sat bene se habere ærotum, simul relatum fuisset, ne hydrops subsit, metui; cumque jam ante me consultum empiricus quidam nimium corpus purgasset, à martiatis medicamentis statim initium feci, & Electuarium cujus præcipuum ingrediens minerale hoc constituebat, primò, hinc vero & talem pulverem præscripsi; at ut hæc diligenter in usum duxerit, nullum tamen hinc levamentum sensit, hincque commotus fuit, ut me rogaverit, ut ipse visitarem ærotum; cui petito cum satisfacissem, quævis indicia prodiderunt ipsum non tam habere, quod ab hydrope quam à febre hectica sibi metuat, cum tumor quidem dextrum pedem adhuc occupaverit, at cetera toto corpore consumtus fuerit, & calor febrilis tum ex pulsu deprehendi potuerit, tum tactui patuerit, tum inprimis per linguæ siccitatem se prodiderit, quorum malorum quoniam hactenus nec verbo quidem mentio facta fuerat, nulla quoque ratio haberi potuerat, quin hæc indices non parum augebantur, quia in potum ordinarium Vinum sat generosum adhibebat; non itaque tam hydropi dicata remedia continuanda, quam inprimis contra febrem hecticam pugnandum esse, nunc statui, & hinc huic debellandæ dicata remedia commendavi: patet vero ex dictis, quantum intersit, ut medicus ipsemet ærotos visitet, quoniam enim hic nunquam de calore nimio conquestus fuerat, nec adstantes de eodem cogitarunt, hincque ejusdem nulla plane ratio habita fuit, unde malum indices incrementum sumsit; ubicunque igitur fieri potest, antequam ipsemet ærotos tuos videris, non facile certi quid de eorum morbis statues.

CCCXXX.

Animi deliquium laboribus per noctem continuatis succedens.

ANcilla quædam in vicinia degens, cum totam noctem lavando extraxisset, mane tam gravi animi deliquio corripitur, ut adstantes, ne jamjam mo-

riatur, metuerint, & hinc, ut illico accedam, summe rogarint, nec ego cunctatus fui, sed statim accessi; at vires jam quodammodo collegerat; dum vero in quavis sedulo inquiri, & nullo hucusque cibo eandem refectum fuisse, refertur, ut jusculum eidem exhibeatur, suadeo, & quia simul certior reddor, ipsam malis hystericis alias esse obnoxiam, Essentia Castor. usum præcipue commendavi, quæ & Dei gratia tantum profuit, ut sequenti die ipsamet pro præstita opera gratias egerit; quia vero simul conquesta fuit, menses semper parcius fluere, ut Venæsectionem, quam hætenus hoc tempore jam aliquoties in brachio instituerat, & plethoricæ omnino dissuadere non potueram, nunc in pede admitteret, consultum duxi, hanc enim hætenus in ejusmodi malis tantum, non semper proficuum inveni: Et Castorei Essentia vero in talibus animi deliquiis raro frustra commendabitur.

CCCXXXI.

Tuberculum Clysteri adscriptum.

CUM hisce diebus aurifabro cuidam partim ex senectute partim & à malo hypochondriaco virium defectum patienti, alvumque non nisi sollicitatam apertam habenti, Clysterem commendassem, is respondit, se ante plurimos annos malo decubuisse, cujus ergo itidem Clysteres commendati fuerint, hincque ultra quinquagies tum hoc remedii genus se admisisse, nec plane non profuisse, at aliquando quendam, qui applicaverit, dum properavit, cannula intestinum læsisse, & hinc ab illo tempore se tuberculum in hac parte notare; uti vero hic nihilominus in Clysteris applicationem consentit, ita, (ut ut certo non constet, an hoc tuberculum merito Clysteri adscribatur, cum talia pluribus de causis in hisce partibus suboriantur, & forsam jam olim has partes occuparit, & sic tunc demum detectum fuerit,) ut, quibus hoc munus demandatur, cauti sint, & lente festinent, ex hac observatione discant, sic enim vix unquam intestinum vel minimum lædetur, quique prius vanum à Clysteribus in pectore aluerunt metum, postea eos multo libentius admittent, nec sic jam pluribus immerito suspectum remedium semper magis suspectum reddetur.

CCCXXXII.

Menses movens Vaporarium.

ADsto nunc Paralyticæ cuidam, cujus historiam alio tempore dabo; huic cum inter plura alia remedia Vaporarium quoque commendassem, & hoc præ aliis profuisse videretur, invita admodum ob menses supervenientes illius usum aliquamdiu seposuit, eoque magis hinc, cum hi parum remisissent, ad eundem iterum properavit; licet vero nec guttam quidem sanguinis per
uterum

uterum ulterius profuderit, vix tamen iterum egressæ vaporarium sanguinis fluxus cum impetu rediit, hincque in causa fuit, ut per aliquot dies seponere ejusdem usum opus habuerit: Facilius nempe menses, quorum fluxus modo remisit, revocantur, hincque illa remedia, quæ hic aliquid conferre possunt, merito aliquamdiu seponuntur, ab iis præsertim, quibus fluxus hic nimius existit, quæque non tam ut promoveatur, quam ut quovis modo inhibeatur, opus habent, qualis quidem & ea cujus modo historiam dedi, existit.

CCCXXXIII.

Menses non semper sunt movendi.

Hoc ipso tempore me accessit Horologiopœi cujusdam Uxor, petens, ut filia viginti annorum, quæ nuper variolis laboraverat, purgans præscribam, simulque interrogans, an consultum ducam, ut menses, quos hæctenus nunquam viderit, moveantur? ubi ego quidem uti petito satisteci, ita ad interrogationem respondi, quia cetera optime valeat filia, nec ullo malo laboret, quod de mensibus diutius quam par est, retentis testaretur, sanguine insuper non abundet, & tenerioris sit constitutionis parvæque staturæ, me, talibus medicamentis opus eam non habere, nullum dubitare, hincque ut potius patienter expectat, donec sponte aliquando aperiatur hic fons, quam medicamentis in usum ductis graviora producat mala, suasi; ego siquidem, ubi nulla adsunt mala, quæ mensium promotionem urgent, medicamenta hunc in finem nihilominus in usum ducta non raro multum obfuisse memini.

CCCXXXIV.

Herba Kunegundis vulneraria.

Diu laboraverat Hortulanus quidam notissimus tumore pedis dextri à lapsu graviore originem trahente, qui pedem in motu suo sic impedivit, ut non nisi difficulter admodum incedere potuerit; hunc cum nuper & qua pedem melius se habentem offendissem & interrogassem, an verum sit, quod fama ad me detulerat, quod nempe rustici cujusdam opera convaluerit? respondit, quod omnino huic debeat, quod pes non solum detumuerit, verum & aliam molestiam non creet; sicuti vero noveram, hunc ipsum alios quoque juvisse, & ulcera quædam antiqua inprimis feliciter sanasse, ita dum inquiri, quibus præsertim utatur remediis, ex succis plantarum præcipue unguenta sua ipsum parare, hinc inde mihi refertur, & hic hortulanus subjicit, se ex illo aliquoties audivisse, quod præ aliis Herb. S. Kunigundis nomine notam laudibus extollat, hancque tantarum virium esse, ut cum reliquis omnibus de præstantia certet, asserat: de hac ergo herba dum quosdam Botanicos con-

sulo, illorum plerosque sub Eupatorii spurii & adulterini, alios vero Avicennæ, nomine eam describere invenio; licetque Simon Paulli in Quadripartito Botanico testetur, illam in officinis pharmaceuticis venum non exponi, in hoc tamen reliqui omnes consentiunt, vulnerariam eam esse, & in cutis vitis Scabie præsertim & ulceribus antiquis frustra non commendari; ut adeo olim forsân sæpius in usum ducta fuerit; quem usum dum quasi reproducit hic rusticus, non est quod nos pudeat, si ejus exemplo moti in posterum eandem sæpius traumaticis denuo immiscuerimus.

CCCXXXV.

Purgans lenius sæpius quam forte alvum movens.

Jurisconsultus quidam, qui hæctenus singulis annis ante Venæsectionem conluetum purgans sumserat, ut hoc anno idem quidem, quod ante annum præscripseram, denuo præscriberem, at, quia tum sex solum sedes moverit, purgantium dosin aliquantulum augerem, rogavit; cum ergo hac de causa in Diario meo Practico inquisivissem, inveni, illud tum temporis ex Infus. Lax. D. D. Mannag. ʒjß. Pulv. Specif. Cach. Lud. ʒj. diagr. sulph. & rad. Jalapp. res. n aa gr. vij. atque Aq. Cinnam. sine V. ʒij. constitisse, hincque binis his purgantibus granum unum adjeci; tantum vero abest, ut, cum sumisset hoc purgans, inde magis hoc anno alvus mota fuisset, ut potius tres solum successisse sedes, postmodum retulerit: adeo quidem purgantium operatio non est in manu medici, nec semper purgantia fortiora sæpius quoque alvum movent, licetque plus molestiæ plerumque iis, qui sumserunt, concilient, non tamen magis quoque juvant; statque sententia, tutius esse, iterare purgans lenius, quam fortiore identidem tam facile denuo non componendas turbas excitare, cum præsertim illa sæpiuscule præstent, quod vel à fortioribus frustra expectabis.

CCCXXXVI.

Scarificationem excipiens lymphæ fluxus & hunc Erysipelas.

Aurifaber quidam sæpius catarrhis obnoxius, in Scarificatione, communi quidem & à nonnullis non parum laudato at sæpe sat infido remedio auxilium quæsit, & hinc hanc post singulos fere menses instituit, pedes præsertim eidem exponens; cumque hinc ante aliquot hebdomodas iterum hoc modo sanguinem è venis capillaribus elici curasset, statim post lymphæ purissimæ non parva quantitas per unum alterumve vulnusculum inflictum profluere cœpit, ut adeo emplastro propterea opus habuerit, quod vero vix impositum Erysipelas totius illius partis subsecutum fuit, cum tanto dolore, ut

pedi

pedi insistere nullo modo potuerit, & hinc in lecto se detinere opus habuerit; ubi quidem Balneator nescio quæ externa medicamenta applicando parum admodum profecit, unde tandem & ego consultus fui; internisque præsertim medicamentis sanguini communicatas particulas partim corrigendas, partim expellendas esse judicans, pulverem, quem aliàs quoque in ejusmodi casibus commendare soleo, eidem præscripsi, quo non absque fructu eundem usum fuisse, quia non ita diu post ægrotum in platea vidi, nullus dubitavi; Scarificatione nempe ut in totum rejici non mereatur, non paucos abuti, tum hæc observatio confirmat, tum in pluribus aliis tantum non quotidie videmus, qui licet nullum post eandem adhibitam persentiant levamentum, solius tamen consuetudinis ego sæpius ac quidem par est, eandem iterant: Lympha vero hoc in casu purior profusa, vasorum hunc liquorem vehentium per totum corpus distributionis egregius est testis.

CCCXXVII.

Capitis dolor Venæsectione exasperatus.

Virgo quædam viginti annorum, proceriorisque staturæ, primo quidem impetigine corpus hinc inde defœdante correpta fuit, cui mox successit capitis dolor subinde tam molestus, ut & in lectum se conferre aliquoties opus habuerit, huic utut medicamenta in usum ducta non plane non profuerint, dum aliquoties post eadem sumpta meliuscule se habuit, & aliquamdiu à dolore immunis vixit, at quoniam nihilominus identidem hic rediit, tandem de Venæsectione cogitavit, quam, quia sanguinem abundare per plura indicia constabat, utut scopo satisfacturam, statim dubitaverim, admisi; at utut tempore sat opportuno & præmissio conveniente purgante instituta fuerit, tantum tamen abest, ut dolor inde vel minimum cessasset, ut potius eodem adhuc die, quo sanguis subtractus fuit, eidem magis quam unquam prius molestus extiterit, unde jam medicamentis humores acriores corrigentibus imprimis opus esse, mihi fidem adhibuit, & ut talia præscribam, rogavit: Venæsectio nempe non in quovis capitis dolore, uti quidem plures sibi imaginantur, prodest, nisi que sanguis purior abundet, facile malum augere potest.

CCCXXVIII.

Hydrops dentientis letalis.

Puerulus quidam binis mensibus sesquiannuo major, cum vix tribus, postquam editus fuisset, hebdomadis elapsis scabie laborare cœpisset, hac per quinque fere menses nulli remedio vel minimum cedente ita debilitatus fuit, ut vix membrum movere, pedibus vero, quamdiu vixit, insistere nunquam potuerit; collegit tamen quodammodo vires, & quoniam quinque fere trimestribus

bus exactis duo dentes non ita difficulter erupere, ipseque se jam sic sat hilarem præbuit, spem quandam concepere Parentes, quod diutius sit superfuturus; me tamen iudice, quoniam semper difficilius respiravit, dubiam, cum hoc symptoma in partibus respirationi dicatis vitium quoddam subesse prodiderit, nec me falso judicasse, non ita diu post constitit, cum enim & dens molaris gingivas mediam sui partem perforasset, brevi post primo quidem manibus, hinc facie, postmodum pedibus & tandem abdomine intumescere coepit, malumque primum inde non parum auctum fuit, hincque in principio statim ego consultus purgans conveniens eidem præscripsi, quod sumtum utut aliquot moverit sedes, & non ita parum feri extravasati evacuarit, tantum tamen abest, ut derumnuisset, vel & melius cetera se habuisset, licet ab illo tempore diligenter tum martiata tum Volatilia medicamenta continuerit, ut potius, cum prius per biduum fere nil quicquam comedisset, vigilque totum hoc temporis spatium ejulando extraxisset, subito, nilque minus cogitantibus adstantibus, cum paulo ante erectus in ulnis gestatus fuisset, hanc vitam cum meliore commutarit, non sine Parentum cordolio: Est nempe signum, hydropem vix ne vix quidem in pueris curatum iri, non ita dubium, si purgantia id quod desideratur, præstiterint, malum tamen inde nec minimum imminuatur, uti contra, melius se habentibus post eorundem usum puerulis, quemadmodum tuto continuantur, ita non raro brevi omnem tumorem discutiunt, cuius rei ipsemet jam aliquot exempla dedi.

CCCXXXIX.

Animi deliquium ab abstinentia à Cibo.

JUvenis quidam nobilis, cum Ol. Antim. ad curandum ulcus quoddam fistulosum, partibus affectis illitum fuisset, inde tantos percepit dolores, ut per integrum fere biduum à cibo quoque prorsus abstinerit, indeque & vires tantum deficere coeperunt, ut animi deliquium imminuerit; quare adeo perterritus fuit, ut serio rogaverit, ut ego vocarer, simulque & de confitendis peccatis cogitaverit; dum vero primo ejusdem petito satisfacit, egoque accersor, prudentissima ejusdem mater hoc malum non tam ab alia causa quam cibi abstinentia derivans ipsum sedulo rogat, ut cibos admittat, & tandem eidem persuadet, ut carnis quandam partem comederit, unde tam bene se habuit, ut jam optaverit, ut ego non vocatus fuisssem, quod cum accessissem paulo post, retulit; ut vero & dolores quodammodo mitigarentur, Theriac. Cœlest. illa nocte sumendam ipsi præscripsi: Facile vero in Juvenibus præsertim vel haud ita diuturna à cibis abstinentia deliquium animi producit, cui feliciter quam cibum suggerendo, non medeberis.

CCCXL.

Mensium fluxus diu instans Conjugio curatus.

Jam biennium, & quod excurrit, interea præterlapsum est, quod aliquoties me consuluit Pharmacopœi cujusdam Vidua paupercula, mensium jam per bene longum temporis spatium fluentium ergo, hisce enim utut ipsa met varia à variis suasa remedia opposuerit, & ego quoque quædam aliàs valde commendata præscripserim, omnia tamen omnino frustra in usum duxit, & hinc non adeo vanum ab hydrope in pectore aluit metum; nihilominus vero novo interea proco aures præbuit, & jam magis quam unquam olim sollicita fuit, ut fluxus dictus inhiberetur, metuens ne futuro marito parum grata sit futura, si partes genitales semper cruore madeant; at præter omnem suam spem in conjugio remedium invenit reliquis omnibus præstantius, brevi enim postquam illud iniit, concepit, & hinc omnis sanguinis per uterum fluxus cessavit; quod cum nuper ex abdomine consueto majore notassem, ipsamque hac de causa interrogassem, uti denuo sancte confirmavit, per integrum triennium dictum fluxum institisse, ita quod tam bene successerit conjugium quod iniit, sibi ipsi gratulata fuit: novum nempe sub novis amoribus acquisivit vigorem uterus, hincque non solum foetui novo lubens hospitium præbuit, verum & liquorem tam proficuum quem olim inutiliter profuderat, in longe nobiliores usus adhibuit.

CCCXLI.

Graviditas non abs re prædicta.

Accessit me hisce diebus rustica quædam, quæ ante aliquot menses ex me petierat, ut ex urina, quam tum apportaverat, judicarem, an ea, quæ illam emisit, gravida sit, an vero frustra hujus rei accusetur? simul autem retulerat, illam de dolore lumborum quidem conqueri, & abdomen intumescere, at cetera sic sat sanam esse; recensuitque nunc, eam vix octiduo post me consultum exacto peperisse, hincque haud abs re me monuisse, ut illius accuratior geratur cura, nam semper eam facinus pernegasse, tumque demum, cum & medicum ipsam pro gravida agnovisse, nunciarint, illud fassam fuisse, hincque Patrem, cum quo jam maritata vivat, detexisse: Sicuti vero ego huic fideliter indicaveram, ex urina certi quid de graviditate prædici & judicari non posse, ita illam gravidam potius esse, quam alio morbo laborare, ex ceteris relatis ariolatus fui: non facile vero falleris, si præsertim tibi detegatur, suspectæ fidei esse foeminam, cujus urina propterea inspicienda tibi exhibetur, quando eam gravidam denunciaveris, modo omnium circumstantiarum debitam habueris rationem.

CCCXLII.

Mors falso prædicta.

Retulit mihi hisce diebus Matrona quædam, de quodam Scriniario, quod is jam ante biennium & quod excurrit febre hæctica tam graviter decubuerit, ut medicus certo prædixerit, eum brevi temporis spatio in mortis prædam cessurum, at vivere eum in hunc usque diem, & sic sat bene valere; eoque ipso mihi in memoriam revocavit, quod ante plures annos hic loci contigit, laboraverat tum Vir quidam doctus malo, quod quia quotidie corpore magis consumebatur, nec plane non febricitabat, alio quam hæcticæ nomine commodè insigniri non poterat; vocavit ergo medicum tum famosum, & quod mala, quibus curandis alii non sufficerent, curare feliciter possit, jactitantem, huicque se totum confidit, licet vero plura medicamenta suggererit, tantum tamen abest, ut iisdem vel minimum profectum fuisset, ut potius indies magis consumtus fuerit, quod Medicum permovit, ut, cum sub initium fere temporis quadragesimalis hæc contigissent, jurato prædixerit, tempus Paschatos ipsum non supervicturum, unde & ab illo tempore plura medicamenta non præscripsit, quin tandem miserum ægrotum dereliquit; unde is refugium suum sumpsit, ad amicum quendam academicum, qui nuper studia medica, uti loqui amant, absolverat; hic denuo spem ejusdem erexit, & quædam communia medicamenta ordinavit, quæ Dei gratia tantum profuere, ut brevi integre convaluerit, & in hunc usque diem medici interea dudum mortui prognosticon eludat, dum nempe ab illo tempore optima fruatur valetudine; dignam vero, ut hic quoque recenseretur, hanc historiam judicavi, quia medicos in prædicenda morte cautos esse jubet, sunt enim nonnulli morbi sic comparati, ut licet per quævis signa letales videantur, nihilominus tandem adhuc curentur, vixque medicus invenietur, cui non ejuscemodi quid aliquando contigisset, quod ipsum itidem nos eo magis cautos reddat.

CCCXLIII.

Venæsectionis iteranda quoddam indicium.

Venæsectionem dum hoc anno eidem assueti instituerunt, apud eos, qui me præsentem illi esse voluerunt, nil notatu digni occurrit, nisi quod cognatus quidam retulit, quod per aliquot dies in faucibus saporem sanguinem referentem notaverit, quin aliquando aliquantum sanguinis sputo rejecerit, indeque summe se hoc suo remedio opus habere, statuerit; quod cum adstans chirurgus audivisset, addidit, se similem plane saporem notare, quoties Venæsectionis consuetæ tempus instet, illumque semper tam diu instare, donec

hac

hac sibi consuluerit, vix vero sanguine subtrahito, hunc ipsum saporem penitus evanescere, indeque nullum superesse dubium quin, is unice ab hac causa sit derivandus: sicuti vero omnino non sunt reprehendendi, qui talem saporem notantes, ceteris indicantibus præsertim permittentibus, Venæsectione sibi consulunt, cum aliàs facile hæmoptœ supervenire posset, ita in hoc ipso malo hoc generosum remedium non absque ratione commendari, hæc observatio confirmat.

CCCXLIV.

Atrophia letalis causa rara.

Filiolus meus Leopoldus Josephus cum decimum ætatis annum vivendo attingisset, anteaque post hæmorrhagiam narium insignem alibi descriptam sic sat bene se habuisset, subito de dolore hypochondrii præsertim sinistri queri cœpit, simulque lassitudinem minus consuetam non tam ipsemet notavit, quam alii in eodem observarunt; unde ego quidem, quia cibi appetentissimum noveram, ne forsan ventriculum eodem nimium replevit, metuens, ante omnia purgans eidem præscripsi; quod licet non parum materiæ peccantis evacuarit, parum tamen profuit, malo nempe antiquum obtinente, unde jam in obstructione vasorum mesenterii causam mali quærens, martiatis pugnare contra illud cœpi; utut vero his & vomitorium interposuerim, & illa sic sat sedulo per aliquot hebdomadas continuerim, semper tamen malum augmentum potius sumsit, quam vel minimum mitigatum fuit; quia tamen appetitu semper polluit, Scholam adhuc frequentare potuit, & dolorem subinde locum mutare indicavit puer, jam de vermibus cogitare cœpi, utut vero per plusculas hebdomadas tum ea, quæ propria experientia iisdem haud frustra opponi me hæctenus docuit, tum ab aliis experientissimis viris suggesta sedulo in usum duxerim, interque hæc tum allium sæpius comederit, tum æthiopem mineralem pluries sumserit, tum Clysteribus è lacte & saccharo paratis trigesies & quod excurrit ad exitum quasi vermes allecti fuerint, nil quicquam tamen & hisce profectum fuit, nec vel minimum horum animalculorum indicium, diligenter licet inspectis excrementis in iisdem comparuit; unde jam vermes subesse ulterius quidem non credidi, at quia interdum duritiæ quandam in abdomine notavi, & hæctenus absq; febre hæctica puerum indies magis consumtum vidi, quin tamen peregrini quid in intestinis latitet, quod chyli in venas lacteas distributionem impediatur, nullus dubitavi, & hinc ad martiata redii, tandemq; etiam in acidulis opem quæsi, quæ, utut per aliquot dies tantum profuerint, ut jam spem novam convalescentiæ conceperim, continuatas tamen tandem vomitu rejecit, & tam male se habuit, ut seponere coactus fuerim; successit vero jam febris, quotidie eadem fere hora prævio frigore p. n. tam exacte re-

diens, ut quotidiana nominari omnino meruerit; sicuti vero in principio statim etiam notatam febrem erraticam Ess. Cort. Peruviani Dei gratia feliciter depuleram, ita hunc ipsum corticem nunciterum variis modis adhibui, & imprimis cum Bals. Peruv. in Pilul. redactum aliquoties filiolo exhibui, varia alia quoque febrifuga sedulo sumsi, quibus omnibus febris inhibita quidem aliquoties fuit, nunquam tamen depelli plane potuit; unde indies magis consumebatur, cumq; præsertim tandem & diarrhœa accederet, in lectum prosternebatur, & quibusvis fere remediis in principio quidem levamen quoddam afferentibus, at postea frustra omnino continuatis, totus consumptus placida morte absumptus fuit: Ut verò innotesceret magis, quid hunc dilectissimum meum filiolum ante tempus morti tradiderit? cadaver ejusdem per chirurgum peritum aperiri curavi, ubi sicut vix granum pinguedinis superfuit, ita cum intestina vix oculis patuissent, quæ aliàs non nisi diligenti scrutatione inveniuntur glandulæ, hinc inde oculis patuerunt, uti vero imprimis in intestinum duodenum inquisivi, in quo nempe mali causam inventum iri, semper mecum statueram, ita juxta ventriculum quidem longitudinem duorum triumve transversorum pollicum illius, sic sat bene constitutam inveni, at jam succedebat massa informis carnosa pugni fere magnitudinem æquans, & intestinum oculis plane subtrahens, quæ aperte parvam cavitatem monstrabat, per quam succus chylosus ad reliqua intestina, exceptis glandulis, sic sat bene se habentia, deferri hæctenus potuerat; sicuti vero sic chylus nec depurari nec moveri decenter potuit, ita corruptus alendoque corpori minus aptus existens in parca quantitate in sanguinem delatus ibidem febrem accendit, reliquæ vero alvum sæpius accipit, stimularunt, indeque quævis reliqua symptomata unice derivanda esse, ego totus credo, hepate, liene, ceterisque infimi ventris visceribus nulla labe conspicuis, vesica in specie & renibus, in quas partes quia aliquoties multum admodum urinæ reddidit, diligenter inquisivi, optime constitutis, unde quod forsitan hoc symptoma ab excrescentia, citius ac par est, serum ad partes urinarias promovente derivandum sit, ariolatus sum; licet autem pulmones quoque hinc inde exulcerati inventi fuerint, unde & tussis ultimo mense molesta originem duxit, hoc tamen malum primarium non extisse, sed paulatim ab humoribus semper magis corruptis contractum fuisse, cum in principio tussi plane non laboraverit, nec unquam difficilius respiraverit, ego totus sum persuasus: unde vero tumor in intestino inventus derivandus sit, certo quidem determinare vix audeo, semper tamen in ea fui opinione, quod aliquid deglutierit, quod tum depurationem tum distributionem chyli impediverit, quia vero nil prorsus peregrini in hoc tumore inveni, quod aliquando aliquid in hanc intestini partem delatum fuerit, quod illam læserit, quo postmodum excreto nihilominus caro in loco læso paulatim in hanc usque magnitudinem

excreverit, statuere tam diu liceat, donec meliora edoctus fuerim; an nucleus prunorum, quibus sæpius se delectavit, an mali medullium, quod Scribonius Volvam nominat, quod aliquando integrum se deglutiisse beatus puer factus est, an vero aliud quoddam corpus duriusculum extremitatibus acutis instructum intestinum sic læserit, edicere non possum: Atrophix interim hæc causa minus consueta omnino describi meruit, cui labori lugens quidem obitum obedientissimi juxtaque & piissimi filioli præmaturum, lubens tamen, ut & sic iusta eidem solvam, vacavi.

CCCXLV.

Purgationis operatio impedita.

Nobilissimus quidam Vir, cum ante Vernam Venæsectionem purgantem pulverem sumsisset, qua purgantia ex diagr. ℥. gr. Viij. & totidem Rad. Jal. res. n. constantem, qui aliàs ter quaterve alvum moverat, inde nunc adeo plane nullam habuit sedem, ut & iis, quæ aliàs sponte succedere solent, caruerit, quæ nec Rhabarb. insuper illa vespera sumto motæ fuerunt, unde, utut inde male se non habuerit, sequenti tamen die meum consilium expetiit; ubi, sicut præ aliis non succedentis purgationis causam in vehiculo minus conveniente quæsivi, dum ob nauseam à medicamentis, pulverem non cum liquore quodam laxante, vel & iusculo tenuiore, quod quidem consultius fuisset, quam crassiore quodam eegmate, sumsit, ita vix aliter fieri potuisse, facile credidi, cum postmodum ipse et retulisset, se pulverem non solum in lecto adhuc decumbentem sumsisse, sed & in eo adhuc aliquamdiu decubuisse; sicut enim sic purgantium fortiorum vis omnino quodammodo imminuitur, quod mori huic, quod nempe multi hodiernum tali modo purgantia sumunt, forsitan originem dedit, (veteres enim medici, qui illum commendarunt, plerumque purgantia fortia præscripserunt,) ita eorum quæ lenia nominari merentur, virtus plane infringitur, unde postmodum exoptatus eventus non succedit; licet vero huic, Vinum, in quo Mannæ uncias duas dissolvi curaveram, alvum satis moverit, inprimis tamen monendos esse tum de vehiculo conveniente, tum ne decumbentes purgantia leniora sumant, eos, qui iisdem opus habent, tum ex hac cura, tum aliis alibi à me narratis historiis abunde patet.

CCCXLVI.

Lac Hypochondriaco non conducens.

Hypochondriacus quidam fere quadragenarius, rerum quidem Medicarum cetera sic sat imperitus, at lectione librorum medicorum sæpius tempus fallens, inter alios in illos præcipue incidit, qui quævis medicamenta sic commendant, ut si illis fides tuto adhiberetur, non daretur morbus, qui non il-

lico non adeo difficulter jugularetur ; quibus encomiis excitatus identidem unum alterumve medicamentum in usum duxit, me non consulto prius, & hinc postmodum non ita bene se habens nolens volens consilio meo opus habuit ; quod idem contigit, cum quendam legisset, qui lacti in curandis fere quibusvis morbis tantas tribuit laudes, ut harum rerum ignarus illud facile pro universali medicamento habuerit, cum enim & lactis calidi quandam quantitatem ebibisset, inde tam male se habuit, ut sicuti ipsemet testatus est, nisi brevi post illud vomitu rejecisset, malis supervenientibus diutius ferendis impar extitisset, unde jam eo magis, ut ego consilia salutaria suggeram petiit, & ego præ quibusvis talibus remediis acidulas ipsi commendavi : Obesse itaque potius quam vel minimum prodesse nimia illa quorundam remediorum elogia, sicut ex modo memoratis legisti, ita si in specie notaveris, lac hypochondriacis præcipue non semper tuto commendari, hisce illud non nisi rarius commendabis.

CCCXLVII.

Calculi purgante commoti.

Accessit me præterito Vere inter alios & Telonarii cujusdam Uxor, utque purgans præscriberem, rogavit, nec ego, quoniam pituita ipsam abundare noveram, petito ejusdem defui, & , uti soleo, lenem præscripsi Potiunculam, quam & puerulo vix bienni exhibere nonnulli vix dubitarent ; hanc cum sumsisset, inde plusculas habuit dejectiones, quod tantum abest, ut ipsi displicuisset, ut potius purgantis operationem laudaverit, more nempe communi, quo non tam quæ profunt, quam quæ plures movent sedes, magni habentur purgantia ; at & huic forsitan magis profuisset, si tum purgans tot sedes non movisset, simul enim calculos tum renum tum vesicæ sic movit, ut ab illo tempore per aliquot hebdomadas, doloribus, quos hi malefidi hospites excitare solent, torta fuerit, & hinc iterum, ut consilium suggeram, petierit ; nec frustra sumsit eum, quem hunc in finem præscripsi pulverem, cumque brevi post mariti ergo ipsamet me accessisset, quam acerbos passa fuerit dolores testata fuit, simulque retulit, se firmiter secum constituisse, quod in posterum à purgantibus omnino abstinere velit, quod propositum ego non tam improbavi quam laudavi : Nisi enim fonticæ subfuerint causæ, nephritici purgantia non lumant, quæ quosvis humores movendo & turbando simul etiam calculos movent, qui sic constituti, ut expelli non possint, nunquam magis sunt molesti quam moti, ubi contra si sedi suæ immobiles infixi hæreant, sæpiusculæ magni quoque calculi non adeo multum molestiæ concitant.

CCCXLVIII.

Aphthæ multum dolentes.

ANte bimestre fere subito vocatus fui ad nobilissimorum Parentum filiolum trimestrem fere, quem uti clamantem inveni, ita hos clamores per integrum diem noctemque sic instare, & hinc non ita exiguum sibi injicere meum, mater retulit; cum ergo, ut eo certius dolores, horum clamorum causam sedare possem, in causas illorum sedulo inquisivissem, nec quicquam indicaretur, quibus merito illos adscribere potuissem, cum & excrementa rite se habuerint, & debito tempore excreta fuerint, & cetera quoque signa nil mali detexerint; dum vero huic labori vaco, mater refert, filiolum aphthis laborare, & ore ejusdem aperto, quam late se diffuderint, monstrat; uti ergo has sine dubio dolorem excitasse totus credidi, ita & medicamenta iisdem convenientia ordinavi; licetque mater non crediderit, hanc solam tantorum clamorum subesse causam, revera tamen aliam non subfuisse, eventus docuit, cum aphthæ paulatim disparuissent, & clamare nimium puerulus desiit, adeoque aliis medicamentis non habuit opus; dum nempe cutis exco-riatur quasi in aphthis, non potest non suboriri dolor, qui pro humorum majori minorive acredine jam major jam minor existit, alio autem modo quam clamando ab ejuscemodi puerulis detegi non potest.

CCCXLIX.

Calculi sectio parum juvans.

CUm aurifabri cujusdam filiulus à prima fere infantia aliquoties calculos excrevisset, tandem per varia signa constitit, restare in vesica hospitem talem minus gratum, qui tantam acquisiverit magnitudinem, ut per vias consuetas excerni nullo modo possit, unde de sectione cogitandum fuit, quam dum instituunt, lithotomus tum adhibitus tam crudeliter in principio tractat puerum tum sexennem, ut quivis adstantes, inter quos medici quoque & chirurgi præsentés fuerant, illum ejusdem manibus subtraxerint; accessit vero paulo post alius arte magis peritus, qui præmissis præmittendis sectionem sic sat feliciter instituit, dum calculum extraxit, supra unciam unam & dimidiam, duas drachmas pendentem; utut vero vulnus in operatione inflictum consolidatum iterum fuerit, tantum tamen abest ut calculi dolores penitus cessassent, ut potius ab illo tempore quotidie puerum magis incommodarint; dum nempe paulo post novos excrevit calculos, & hi quidem majusculi interdum in ipsa urethra hærentes, urinæ exitum intercluserunt, unde dolores non parum aucti fuerunt, licetque aliquoties instrumentis convenientibus hos calculos vel ipsi Parentes extraxerint, aliquando tamen quidam sic substitit,

ut moveri nullo modo potuerit ; unde iterum lithotomum vocarunt , qui non nisi cultro aperta urethra calculum removeri posse judicavit , & hinc hoc modo eundem feliciter removit ; at semper novi generati novas excitarunt molestias , unde tandem puer tantis doloribus tam diu instantibus penitus consumtus ætatis anno decimo tertio in mortis prædam cessit : adeo quidem nec extremum illud remedium calculi sectio calculosos quosvis sic juvat, ut postmodum vel per paucos annos immunes ab immanibus suis doloribus degere possent , sed dum brevi novi generantur calculi , novi quoque instant dolores, ut adeo omnino in ejusmodi subjectis deliberandum sit, utrum magis è re sit eos instituta sectione etiam torquere , quam medicamentis quibusdam dolores quantum fieri potest demulcere ; ut ut , dum quosdam sectio non parum juvat, propterea non omnis semper spes deponenda , & hinc in illa quoque interdum auxilium quærendum sit, non nisi tamen ; uti modo meminimus, re prius probe pensitata : de puero autem cujus historiam modo dedi , Pater insuper retulit , quod quamdiu sectione è vesica extractum calculum in eadem gesserit , aliquoties , ad urinam promovendam corpus ejusdem invertere , & capiti imponere opus habuerint , cum facilius quam hoc modo promoveri non potuerit.

CCCL.

Calculo secto potu male interdicens.

NON hunc vero solum filiolum tam infelicem vidit hic ipse aurifaber , sed & alium biennem ut sectioni subjecerit , dolores , quibus à calculo tortus fuit , ipsum permoverunt , at infeliciter , nam eo , quo operationem lithotomus instituit die , puer vivis subtractus fuit , vel ideo magis infelix , quia summe sitienti potus vel guttam exhibere tam graviter interdixerat operator , ut satisfacere precibus continuo instantibus pueruli parentes ausi non fuerint , & hinc in hunc usque diem detestentur hanc suam filiolo tam acerbam obedientiam , accusati postmodum nihilominus ab operatore , quod potum exhibuerint ; qui sine dubio erroris cujusdam conscius causam aliam afferre nesciens , hanc tam innoxiam attulit ; si enim vel maxime potus exhibitus fuisset , nocere minime potuisset , conveniens præcipue & malo accommodatus , quin mortem quodammodo maturasse sub intensa siti potum omnino denegatum vix ullum est dubium.

CCCLI.

Variolæ consueto citius exarescentes.

JURISCONSULTI cujusdam filiulus septem fere annorum , cum prius optime se habuisset , nec de ullo malo vel minimum questus fuisset , subito horrore quodam

quodam & hunc inlequente calore corripitur, indeque tantum prosteritur, ut extra lectum degere non potuerit; vocor itaque ego, & cum absens fuisset, è pharmacopolio petitur Potiuncula Bezoartica, è lapide nempe Bezoar orientali præcipue constans; hanc sumsit puer, & sequenti die maculæ in eodem comparent, quæ aliàs variolarum prodromi, quin principium esse solent; utut vero puer inde longè melius se habuerit, nihilominus ut ab itinere rediens accedam, rogor, ubi interea dictæ maculæ sic in pustulas jam abire cœperunt, ut de variolis nullum plane superfuerit dubium; uti vero eruptionem illarum leniter promoventem & maturationem iuvantem meum pulverem alibi cōmunicatum & hîc statim cōmendavi, ita ab illo tempore nil quicquam notatu digni occurrit, nisi, quod plures pustulæ maturitatem consuetam non attigerunt, & die fere quarto quintove exaruerunt, aliæ vero & quidem pauciores, quæ illam noctæ fuerunt, omnes octavo die jam sic exsiccatæ cernebantur, ut sequenti die absque noxa corpus aeri committere potuerit; quod sicuti rarius sic contingere solet, ita hunc in finem hîc notavi, ne & maturitatis variolarum tempus nimis audacter determinent, qui hac de causa consuluntur, sed præmittendo, tempus quidem consuetum, diem ut plurimum decimum vel undecimum esse, interdum tamen & hoc tempus tam exacte non observare, si simul subjecerint, non parum famæ suæ consulent.

CCCLII.

Odor facili remedio restitutus.

Accessit me hisce diebus sartor quidam juvenis, ulcus quoddam in naribus a-lens tam malignum, ut, nisi curæ per salivationem illud vix cessurum, judicaverim, hic inter alia symptomata, quæ sic sat diu jam molesta extitere, Odorem quoque tantum non prorsus abolitum numeravit, seu enim suaveolentia seu summe foetida naribus admoverit, eadem nec minimum quidem se à se invicem discernere potuisse; inter variâ autem remedia, quæ propterea adhibuerit, inprimis sibi profuisse decoctum hederæ terrestris, quod per aliquot hebdomadas naribus quotidie bis terve attraxerit, inde enim odorem paulatim sic rediisse, ut hujus ergo tum aliis medicamentis non habuerit opus: Travmatica nempe hæc herba organum olfactus læsum consolidavit, unde postmodum muneri suo sicut olim præesse cœpit; omnino vero tam facile parabile remedium, ut hîc propterea commendaretur, dignum judicavi.

CCCLIII.

Voces auditæ ominosæ.

Illustrissima quædam Comitissa, cum de omnibus mortis vel & gravioris morbi instantis indicibus mentio injecta fuisset, narravit, quod ante ali-

quot annos in lecto decumbens cum vix obdormivisset, clara & alta voce quandam dicentem audiverit, *meine Bücher Frau Schwester* / libros meos, soror honoranda; unde quidem statim evigilarit, & remoto velo quis hæc verba protulerit, interrogarit, at neminem adfuisse, qui se vel verbum effatum fuisse, salva veritate dicere potuisset; se vero, cum paulo post eadem hæc verba repetita fuissent, jam exacte dignoscere potuisse, esse vocem sororis mariti sui Illustrissimi procul licet distantis, hincque postmodum hoc se eidem narrasse, & ne quid mali denotet, metuisse; nec frustra, haud ita diu post enim nuncium de hujus ipsius clamantis morte allatum fuisse, in cujus horam cum inquisiverit, eam cum ea, qua memoratam audiverit vocem, exacte convenisse, notatuque in primis dignum esse, quod prius de morbo hujus adfinis nec minimum quidem noverit, nec etiam librorum unquam mentio injecta fuerit, donec hisce ipsis narratis Domino Comiti in memoriā revocaverit, in cista quadam clausos libros reliquisse sororem suam, hosque libros sibi dono dedisse; ubi hos quidem libros diligenter evoluerit, an forsā quid in iisdem notatum reperiat, quod ad hanc vocem accommodari posset? at nil prorsus se invenisse: Vel hac de causa vero se magis sollicitam fuisse, cum aliquot annis post in navi vecta, cum juxta virginem & ancillam somnum capere vix cœperit, clamareque audiverit, *Sophia, Sophia*, quod nomen quippe ipsa gerat, cum præsertim paulo post & hæc vox repetita fuisset, & virgo, quæ idem gesserat nomen, eam itidem audivisset, jamque recordaretur, esse, vel potius præsentare vocem cujusdam sororum, jam enim, ne & hujus mortem denotet, se sibi metuisse; ut ut vero hæc in mortis prædam non cesserit, paulo tamen post sibi litteras allatas fuisse, quæ indicarint, quod illo ipso tempore gravissimo morbo decubuerit, & cum morte luctata fuerit hæc ipsa soror: Unde verò hæc voces sint derivandæ? ut ut pro curta mea suppellectile sufficienter me explicare non posse, lubens fassus fuerim, quin tamen revera sic contigerit, sicuti prudentissimæ Matronæ insignis fides me minimum quidem non dubitare finit, ita non prorsus contemnenda esse talia omina, quemadmodum olim jam in lineis medicis probavi, sic nunc magis confirmatur.

CCCLIV.

Pulmones resarciri non possunt.

CUM coram hac ipsa Illustrissima Matrona consilium haberetur quandam ad hecticam proclivem concernens, pulmonumque rationem in primis esse habendam, ne nempe forsā adhuc integri à catarrhis sæpius molestis in posterum æderentur, inter alia consultum duceretur, respondit, se quidem majorem ab hepate læso alere in pectore metum, cum constet pulmones, modo vel minima eorundem restitet particula, facile in integrum resti-

tui posse, egoque tum una cum alio insigni Medico regererem, altius quidem in fixam esse plurimorum menti hanc sententiam, at si pulmones revera fuerint exulcerati, sic quidem, ut, & eorundem partem quandam absumserit ulcus, fieri non posse, ut hæc ullo modo restituatur, quod partem hanc vel paululum attentius consideranti abunde pateat, sequentia narravit; Vixisse ante aliquot annos primæ nobilitatis Juvenem, Spiritu vini imprimis se delectantem, & hinc ejusdem identidem non ita parvam quantitatem ingurgitantem, adeo quidem, ut aliquando eundem sub fimum recondere opus habuerint, solum ne calor nimius à potu subortus ipsum suffocaret; ab illo vero tempore cum minus bene se habuisse, palluisse, tussisse, totoque corpore sic consumtum fuisse, ut reconvalescentiæ exigua admodum superfuerit spes, quoniam vero jam diætæ errores sedulo vitaverit, & consiliis medicorum tum adstantium exacte paruerit, inde paulatim illum sic convaluisse, ut jam cuncti eundem pro sano denuo agnoverint, verum enim vero, cum paulo post ad priores errores redierit, inde quoque prius malum revocatum fuisse, quod nunc adeo plane nulli remedio vel minimum cesserit, ut inde haud ita diu post ultimum obierit diem; apertum autem post mortem cadaver, & inprimis in pulmones sedulo indagatum fuisse, qui quidem maximam partem consumti extiterint, simul tamen particulam quandam nulla labe correptam, integram & teneram atque recentem, pulmones pueri adhuc æquantem oculis se exposuisse, quam medicamentis ante ultimum morbum adhibitis productam fuisse, tum firmiter crediderint: Sicuti vero nos subjecimus, si hæc revera pars pulmonum nominari meruerit, illam non tam regenitam & de novo productam quam servatam fuisse; ita mallet sane, ut medici præsertim vanas ejuscemodi opiniones non tam frivolis argumentis quibusdam foverent, & sic altius errantium menti imprimerent, quam huic rationibus convenientibus eriperent, sic enim ægri nunquam ea, quæ præstare humanarum virium non est, à medicis desiderarent, at seu turpis ignorantia seu suavis lucri cupido in causa sunt, ut semper adhuc inveniantur, qui tales fabulas serio defendere conantur.

CCCLV.

Hæctica à pede dolente orta.

Mercator quidam cum ante aliquot annos dolorem in pede tantum notasset, ut vix incedere ulterius potuerit, juxtaque indies magis consumeretur, medicum tum magni nominis consuluit, qui nil minus quam pedem inspiciens, ea medicamenta quæ alias hæcticæ opponuntur, sic sat sedulo in usum duxit, omnia tamen omnino frustra, donec tandem accessit balneator quidam, qui pedem attentius inspexit, & pus subtus latitare observans, nisi hoc evacuetur, nec dolorem nec febrem sublatum iri edixit; ut itaque aperiat tumo-

rem statim rogatus fuit, nec defuit ille petitis, sed lanecola vulnusculum hunc in finem infixit, quod tam feliciter successit, ut non ita exigua puris quantitas per illud profluxerit; ab illo etiam tempore ægrotus tam bene se habuerit, ut non solum pede denuo ut olim uti potuerit, sed & cetera integra gavilus fuerit sanitate, at intra biennium fere rediit dictus dolor, mortuoque interea prior chirurgo alius vocatus tumorem cataplasmatibus dissipare frustra tentavit nec curari potuit, donec denuo apertus fuit; & jam sollicitus esse cœpit, ne in posterum sæpius hoc malum redeat, fonticulum itaque hunc in finem commendatum sibi inuri passus est, qui votis satisfecit, dum ab illo tempore non habet quod de pedis dolore vel minimum queratur; at idem jam dolor in uari- bus notatus, aliquotiesque molestus fuit, donec pus per hoc excretorium ex- crevit; hujus ergo cùm nuper me consulisset, ut nunc fonticulum in brachio quoque excitari curret, suasi, sic enim materiam peccantem ad nares tenden- tem æque averti posse ac olim in pede averfa fuit: Notes interim ex recensitis, quod hæctica non raro causas agnoscat, quæ tolli possunt, unde in has inpri- mis semper inquire, si enim eas agnoveris, & rite tollere sciveris, non raro lau- dem inde reportabis.

CCCLVI.

Corallia in mortuo colorem servantia.

Mortuus est nuper puerulus quidam ex dentitione difficiliore, in hoc, ut- ut per bene longum temporis spatium difficulter respirarit, quin tandem toto corpore intumuerit, quæ tamen in brachio gestavit corallia rubra adeo inde colorem non mutarunt, ut potius rubor eorum auctus quam vel mini- mum imminutus fuerit, ut adeo non sine admiratione ii, qui post mortem hæc brachio detraxerunt, ea mihi monstraverint: licet ergo nullum sit dubi- um quin subinde corallia ab ægris gestata colorem mutant, quod quidem olim exemplis me probasse memini, sicut tamen contraria huic experimento histo- ria in Ephemeridibus Natur. Curiosor. narratur, ita hæc ipsa nos moneat, ne nimium fidamus solis Coralliis, nec certi quid ex iisdem prædicere audea- mus, cum facile & apud alios fallere possint.

CCCLVII.

Scrotum corrugatum non semper sanitatis index.

Non solum vero Corallia in memorato puerulo colorem non mutaverant, verum & scrotum, quod laxum & propendens pro signo morborum aut imminentium aut & præsentium habent, adeo hoc modo plane nullum me- tum injiciebat, ut ex illo corrugato & parvo spem potius optimam concipere potuisses, quod itidem tale ad mortem usque perstitit; licet ergo nimia scroti

laxitas

laxitas merito nobis suspecta esse debeat, cum de spirituum fibras in ordine suo servantium paucitate testetur, sicuti tamen nec hoc semper morbos denunciat, ita bene se habenti ne nimium fidas, hac observatione doceris; semper nempe signa quædam conjungenda sunt, antequam certi quid edicere sustinemus, cum enim vel pluribus conjunctis nonnunquam fallamur, quanto magis ejusmodi quid metuendum erit, si uni nimium fiderimus.

CCCLVIII.

Capitis dolor periodicus in Gravida curatus.

Matrõna quædam elegantissimæ formæ & tenerrimæ constitutionis, cum secundo concepisset, dolore capitis periodico & singulis diebus sub vesperam redeunte laborare cœpit, quem quidem in principio plane neglexit, nec ullum eidem opposuit remedium, at cum inde indies vires sumfisset, & hinc eandem fere penitus prostravisset, marito hortanti tandem aures præbuit, & me propterea consuluit; ubi in principio quidem credidi, à sanguinis abundantia nimia ortum suum trahere hunc dolorem, & hinc Venæsectionis mentionem feci, at quoniam ab hac abhorruit, priusque num medicamenta juvent? se tentaturam, testata est, dolore præsentè Salis Vol. Oleos. Sylv. viginti guttas, extra paroxysmum vero Specif. Cephal. D. Mich. aliquoties sumere eandem jussi, quod Dei gratia tantum profuit, ut, cum aliquot hebdomadis post, una cum ipsa convivio cuidam interfuissem, retulerit, se nunc non habere, de quo queratur, & vix bis terve medicamentis à me præscriptis in usum ductis dolorem remisisse, continuatis vero iisdem omnino sublatum fuisse: Non semper ergo habemus, quod nimium urgeamus Venæsectionem, cum sæpiuscule medicamentis præstari possit, quod ab illa sola non raro frustra expectamus; quod vero gravidæ quibuscunque correptæ malis non sint deserendæ, sed sat tuto talia & alia plura medicamenta iisdem exhiberi possint, hac cura confirmatur, quicquid etiam nonnulli ogganniant, eo ipso ignorantiam suam prodentes.

CCCLIX.

Nutricum quidam errores.

CUm nuper quædam primæ nobilitatis Matrõna, infortunii, quo aliquot liberos in prima infantia perdiderat, (uti quidem communiter loqui amant, cum Christiani non tam perdant, quem Creatori reddant suos liberos,) mentionem iniecisset, causam præmaturæ hujus mortis inprimis in nûtrices quoque rejecit, utut enim semper illas elegerit, quas præ aliis huic muneri idoneas judicaverit, quarumque lac quævis bonitatis indicia præ se tulerit, brevi tamen, postquam muneri suo præesse cœperint, errores quosdam in iisdem

detectos fuisse, qui non potuerint non lactentibus esse noxii; sic quandam fuisse tam lascivam, ut marito remoto, & ad tempus in alium locum relegato, quoscunque fere adierit, & ut lasciva sua vota expleant, rogarit, quod nisi successerit, ira inde illam tantum exaruisse, ut lac inde mutationem quandam subiisse, infans statim post pejus se habens abunde detexerit, qui & hac ipsa de causa sine dubio citius tatis cesserit; aliam, postquam jam aliquamdiu mammis admovisset recens natum, sponte factam fuisse, se olim aliquoties malo epileptico laborasse, quam licet illico removerit, impedire tamen se non potuisse, quin postea & hic foetus convulsionibus correptus ante tempus mortis præda factus fuisset, quas aliunde, quam ab hac ipsa nutrice, non fuisse derivandas, tota credat: Aliam clam suggestum Spiritum Vini vel frumenti in non ita exigua quantitate ingessisse, quoniamque puer, quem hæc nutre- rit, semper magis ac quidem in hac ætate solent, caluerit, & paulatim consumtus obierit, neminem dubitasse, quin summo jure potus hic nutrici minus conveniens accusatus fuerit; quæ quidem sicut imprimis matres permoveant, ut, si fieri potest, infantibus suis lac proprium exhibeant, ita, quam diligenter in nutrices indagandum sit, antequam huic muneri præficiuntur, ex iis quæ modo legisti, abunde patet; satius vero subinde erit, aquam potus loco exhibere iis, qui haud ita pridem lucem viderunt, quam lacte tam male constituto & perverso eos morti quasi tradere; quod & magni cujusdam Principis filio Principi felicissime cessisse, non ita pridem notatum fuit; quis enim in vel maxime sanis lactantibus errores, quos modo detexi, impedire potuerit? quin sæpius diætam tam subito in melius mutatam non ita bene ferre nutrices, adeo non est novum, ut nec mihi desit exemplum cujusdam, quæ tam diu, quam diu usa fuit alimento tam præstante, male se habuit, nec convaleuit, antequam ad cibos suos consuetos rediit, hincque lac quod tum cuidam puellæ suggestit, adeo huic non profuit, ut brevi vivorum numero subtracta fuerit.

CCCLX.

Diarrhæa cerevisiæ non consuetum potum subsequens.

Talus quidam cum primo in Germaniam venisset, & cerevisiam bibisset, inde primo tormina persensit, hinc vero & alvum solito magis apertam habuit, viriumque tam notabilem notavit diminutionem, ut propterea me consuluerit; ubi, cum humores ab hac potus mutatione non solum corruptos fuisse, sed & hos ipsos in intestinis, in majori ac aliâs quantitate stabulari judicarem, Rhabarb. nobil. drachmam dimidiam sumere eundem jussi, quod cum bis terve adhuc alvum subduxisset, tam bene Dei gratia inde se habuit, ut & ex facie patuerit, hincque eo magis postmodum profuit ipsi, cum sub no-
ctem

Item Theriacam etiam sumfisset ; ab eo enim tempore optime se habuit, cum præsertim non tam albam quam fuscam cerevisiam , quam nempe præ illa sibi conferre notaverat , in posterum bibisset : Non ita difficulter nempe curantur mala , quæ à diætæ mutatione originem trahunt , si præcipuè in principio statim debito modo iisdem obviam eatur , & mutatio quantum per locum , tempus & alias conditiones conceditur , in melius fiat.

CCCLXI.

Frigus inconsuetum puerulum prosternens.

Reverendi cujusdam Viri filiulus , duorum , & quod excurrit annorum, cum plura alia mala à dentitione derivanda perpeffus fuisset , tandem subito corpore tantum frigere cœpit, ut & tangenti horrorem quendam injecerit, tum à frigore, quod in mortuis observatur, parum admodum distulerit, cui cum color fere lividus extremarum partium accessisset, puerulusque difficiliter respirare quoque inciperet , jam pessima quæque metuere cœperunt Parentes , & meum etiam consilium expetierunt, nec ego, frigus tantum quantum descripsi, comitatum reliquis malis, simul tamen ægrotum cetera sic sat alacrem inveniens, certi quid determinare ausus fui, inprimis tamen (pulsu debili idem magis confirmante,) à sanguinis motu tardiore hæc mala originem suam trahere, nullus dubitans, Salis volatilis oleosi usum commendavi, hocque Dei gratiâ brevi tantum profuit, ut primo quidem liberius respirarit, hinc lividus disparuerit color , frigusque per biduum quidem adhuc instans postmodum tamen itidem dissipatum fuerit, adeoque puerulus Dei gratia convaluerit: nescimus nempe, an causa sanguinis motum intercipiens sic sit constituta, ut semper magis intercipiatur, sicque quævis remedia frustra adhibeantur, an vero removeri vel & corrigi possit, unde spes convalesentiæ nova exsurgit ; hincque nemo medico vitio vertere potest, si vel maxime in principio certi quid de ejuscemodi malis judicare non audeat ; Summe interea in illis prodesse & præ aliis medicamentis sanguini motum suum restituere Sal Volatile oleosum, hæc observatio confirmat.

CCCLXII.

Unguentum mercuriale purgans.

Accessit me ante aliquod hebdomadas studiosus quidam scabie laborans, non solum pruritu, sed & ardore furunculos hinc inde subortos comitante tam molesto, ut subinde per totam noctem somnum capere vix potuerit ; huic ergo, cum prius purgans conveniens sumfisset, juxta usum Ess. Purif. Claud. balneum Hordeo & Liquiritia alteratum commendavi, quibus remediis diligenter admodum usus fuit, at tantum non omnino frustra, cum enim bal-

neum

neum post tres demum hebdomadas absolvisset, scabies non minus quam olim molesta extitit; unde nunc unguentum, cujus præcipuum ingrediens mercurius dulcis constituebat, eidem præscripsi, quo cum partes quasdam perunxisset, alvi fluxus inde subortus fuit tam frequens, ut & hujus ergo consilio meo opus habuerit; quem tamen non tam statim sistendum, quam medicamentis quibusdam, ne nimium augeatur, impediendum esse, judicavi, quod & paucis medicamentis obtinui; licet vero de magno quoque partium inunctarum ardore conquestus fuerit, brevi tamen omnis scabies sic evanuit, ut jam nitidiorum quam prius cutim habuerit, unguentoque nunc seposito, alvi etiam fluxus penitus cessavit: Serum nempe mercurius inunctus interdum quoque per glandulas intestinorum exturbat, quod olim jam in quadam, cui loco salivationis letalem induxit diarrhoeam notavi, at sicuti sic particulas peccantes simul evacuat, ita, nisi sit nimius talis fluxus, sistendus non est, cum præsertim præmissis aliis medicamentis certius ac citius, quin tutius à medico genuino Scabies curari non possit, quam magno hoc multorum morborum domitore in subsidium vocato.

CCCLXIII.

Ira & mæror febrem producentes.

Idem hic Juvenis, cum bimestri fere post curam hanc absolutam elapso, studiis quidem sic sat diligenter vacasset, nihilominus vero Præceptoris satisfacere non potuisset, iratus primo hinc vero & mæstus per primum biduum vix tantum cibi sumpsit, quantum aliàs vel pro dimidia coena ipsi suffecisset, hinc tam somnolentus evasit, ut & in prandio à somno se continere vix potuerit; quod notans Pater ut in lectum se conferret, jussit, & quidem in tempore, cum enim vix per dimidiam horam in eodem decubisset, calor p. n. tam vehemens supervenit, ut non solum pulsu celerissimo sed & tangenti se prodiderit; unde brevi post me vocavit, & ego Potiunculam ex pulv. Pannon r. & \ominus Vol. Ol. S. præsertim constantem præscripsi, qua vix bis sumpta calor sic remisit, ut jam periculum abesse nullus dubitaverim, iterare tamen Potiunculam jussi, quod tanto cum fructu factum fuit, ut tertio die iterum de lecto surrexerit, & cum appetitus adhuc prostratus post sumtum Rhabarbarum rediisset, Dei gratia penitus convaluerit: quæ quidem dum animi affectuum in nos vires confirmant, ut olim jam productis subjungerentur, digna judicavi.

CCCLXIV.

Nasi ulcus fonticulo cedens.

Vir quidam nobilis diu catarrhis & inprimis obstructioni narium subiectus, cum varia remedia frustra in usum duxisset, tandem tumorem in dicta parte notat, quem primo minus molestum minus curat, at, cum non solum indies incrementum sumeret, verum jam dolorem quoque inferret, de remediis sollicitus esse coepit, & primo quidem varia quæ domestica vocant, at frustra omnino applicavit, unde tandem chirurgum vocavit, qui discutientibus & resolventibus parum aut nil proficiens, tandem pus subesse notans maturantia in usum duxit, unde brevi apertus abscessus subtus latens non adeo parvam puris quantitatem fudit, consolidari tamen tam facile ac quidem apertum fuerat ulcus non potuit, quin tumor latius se expandens novam exulcerationem minitabatur, unde tandem æger in fonticulum, cujus vel mentionem fieri diu ægre tulerat, consensit, qui in brachio sinistro excitatus fuit; ex hoc vero cum vix per biduum pus profluxisset, narium ulcus exaruit, & nunc facillime consolidari potuit; tantum nempe juvat, si emunctoria consueta muneri suo non sufficiunt, quando juxta ea alia quoque & quidem artificialia excitantur, quod uti alibi jam pluribus demonstravi, ita ut semper magis magisque erroris convincantur acerbi nonnulli fonticulorum hostes, quotquot occurrent huc spectantes historiarum, à me & in posterum producentur.

CCCLXV.

Semper-vivi succus impetiginem humidam exsiccans.

Cum annum quintum & sextum decur. tertiæ Ephemeridum Naturæ Curiosorum nuper perlustro, elegantissimarum ab Apino communicatarum observationum illa, qua sempervivum majus in pulverem redactum inspersum in excoriationibus à sero acriori profectis multum admodum profuisse refert, sequentia mihi in memoriam revocavit: Mercatoris cujusdam Uxor ob sanguinis in non ita exigua quantitate per venas hæmorrhoidales deperditionem, hujus quoque qualitates sic immutatas notavit, ut non solum pallido colore tota cutis obducta fuerit, verum & impetigo hinc inde successerit, quam, quia multum feri acrioris per partes eadem defœdatis profluxit, commode humidam nominabis; hæc cum aliquando manum dextram sic occupasset, ut non solum intumuerit, sed & multum doluerit, eam commovit, ut chirurgum propterea vocarit, qui cum emplastra varia frustra applicavisset, malumque inde non tam imminutum quam auctum vidisset, tandem suasit, ut parti affectæ sempervivum contusum imponeret, ubi, cum tam sedulo ipsi paruisset, ut non solum folia sic contusa, sed & succum inde emanantem mediantibus

bus linteaminibus imposuerit, primo brevi temporis spatio quævis sic imposita exsiccata fuere, adeo ut per integrum diem non nisi iterationi hujus impositionis vacaverit, at simul tumor sic subsedit, doloresque & seri profluxus remisere, ut remedium maximis extulerit laudibus, licet, cum postmodum successerint mala, quæ cessanti huic seri fluxui merito adscribi potuere, is omnino revocandus fuerit; patet interim ex dictis, quam merito sempervivum, ubi ejusmodi fluxus curare licet, commendetur.

CCCLXVI.

Salivatio mercurialis menses movens.

Virgo quædam viginti annorum, cum menses vix bis rite fluentes habuisset, eo ipso tempore, quo hoc tributum solvit, aliquando non solum brassicam muriatam sed & carnem suillam comedit, uti vero tum statim hic fons obstructus fuit, ita ab illo tempore referari nullo modo potuit; symptomatæque faciem inprimis deformantia post se traxit, dum nempe singulis fere mensibus nares & labia tantum intumuere, ut nemo illam de facie noverit, vel hac de causa vero magis sollicita fuit, ut hoc malum sanaretur, cum inprimis & glandulæ juxta aurem dextram sic intumescerent, ut visui expositæ faciem itidem non parum deœdarint; cum vero martiata, aloetica, succinata quin & volatilia olim plane frustra in usum duxisset, de mercurialibus cogitare cœpi, quæ me suadente lubens sumsit; vix vero ter mercurii dulcis scrupulum unum deglutierat, & ecce! Salivatio tam frequens successit, ut interdum noctuque expuendo occupata fuerit, erosæ quoque gingivæ, lingua & partes vicinæ tantum dolorem intulerunt, ut non nisi coacta juscula deglutierit, aliquoties etiam sanguinem rejecerit, in tam parca tamen quantitate, ut eî obicem ponere non fuerit opus; nec vero requirebatur, ut Saliva magis promoveretur, cum fluxus illius per tres fere hebdomadas institerit, sub non ita parvis molestiis vel hac de causa tamen magis gratus, quia menses sic, uti expetierat movit; ut ut vero de pedum dolore sub hac cura non parum affligente multum conquesta fuerit, non tamen tantum hic metum injecit, quantum tumor eorum sub finem fere curæ tantus superveniens, ut calceos induere non potuerit, at & hic suffumigio ex Thure & Mastiche parato facile cessit, indeque Dei gratia sic convaluit, ut cetera quævis nunc optime se habeat, licet tumor glandularum, uti quidem speraveramus, non fuerit dissipatus: Dilces interea ex modo allatis, salivationem mercurialem in movendis mensibus frustra non adhiberi, non facile tamen, nisi quibusvis aliis frustra tentatis eam suadebis, malis, quæ eam comitantur, tantum fastidii afferentibus, ut hæc cura, non nisi summa sic jubente necessitate, sit suadenda.

CCCLXVII.

Medici ad temperamentum suum curantes.

INter lectu digna varia quæ Georgius Baglivus de Praxi medica commentatur, non infimum tenere locum mihi videtur, quod scribit, nonnullos medicos medicamenta præscribere secundum temperamentum, quo ipsi gaudeant, pituitosos nemper humida magis & Potiones longiores, Biliolos vero Essentias, Tincturas, & alia quæ chemicorum nomine veniunt; sicuti enim hæc ipsa assertio vel novitate sua se commendat, ejuscemodi quid enim me nunquam legisse memini, ita, quin interdum revera sic se habeat, nullum quidem est dubium, at in illis medicis, qui non tam artem rite exercent, quam proprio ingenio fidentes magis hoc sequuntur, quam quæ aliorum experientia suggestit, aut & propria suggerere potuisset, de quibus ipsis & Baglivus vult intelligi: si vero unus alterve medicus juxta hæc serio se excusserit, & inveniens, nimium genio suo se indulgere, errorem correxerit, frustra hæc non fuisse repetita, fatebitur.

CCCLXVIII.

Cerevisia cuidam semper alvum nimium movens.

Illustrissimus quidam Baro, cum nuper de pectoris dolore gravativo coram me conquestus fuisset, egoque sanguine abundante Venæsectionem suavissem, & cum oris amaritiem atidem subinde molestam esse, retulisset, leniore quoque purgante opus habere, indicassem, interrogavit, an non sufficiat, quod haud ita pridem, cum non assuetus cerevisiam bibisset, tam frequens alvi fluxus successerit, ut intra viginti horarum spatium pluries quam centies eandem deposuerit, vix enim purgans dari, quod tuto tot sedes sit moturum, ego quidem sciscitando perrexi, num & alias similem edat effectum cerevisia? & is respondit, quod omnino cerevisia præsertim turbida pota licet non toties, semper tamen pluries ac aliàs secedat, vel hac de causa vero non nisi rariuscule eandem bibat, vino sibi longe melius conferente; uti vero ego hanc diarrhœam non sufficere, ut purgans propterea seponi possit, statui, quoniam jam ante menssem successerit, & de restitante adhuc superflua bile amarities oris testetur, ita exinde tamen haud abs re hariolatus fui, ipsum facile mobilem esse & hinc non tam fortius quoddam purgans, quam Rhabarbarum aut Pilul. FF. ipsi commendavi, cum præsertim hæc ipsa medicamenta sibi sæpiuscule alvum movere testatus fuisset: Ut ut vero novum non sit, quod cerevisia in primis novella alvum sæpius moveat, raro tamen contingit, quod quamvis cerevisiam potam hoc malum subsequitur, nec facile judicio suo faller-

tur, qui ejuscemodi subjectis fortiora purgantia non esse exhibenda, exinde colliget.

CCCLXIX.

Phthisis cum hydropo insanabilis.

INterrogavit hic ipse Illustrissimus Baro ulterius, quid mihi de Sorore sua videretur, quæ toto corpore prius consumpta jam pedibus intumescat, an tumore quotidie incrementum sumente & altius serpente ulla supersit convalescentiæ spes? cum duo medici propterea vocati inter se vix conveniant, secundusque præsertim, si citius vocatus fuisset, se non dubitare, quin malum curare potuisset, afferat, unde Adfinis suus non parum afficiatur; ubi ego, uti hunc minime laudabilem medicorum dissensum vix laudavi, ita cum postea indicasset quoque, quod vel inter hos dissentientes de Pulmonibus læsis & exulceratis nullum plane sit dubium, morbum hunc insanabilium catalogo inserere nullus dubitavi; quis enim phthisin, quæ jam totius corporis consumptionem comitem habet, & hydropem insuper novum comitem nanciscitur, remediis hæctenus notis curabit? Thrasonisque hic potius est, inflare talium ægrotorum spem, quam genuini medici, qui non tam curam certam pollicebitur, quam ut symptomata mitiget, erit occupatus.

CCCLXX.

Venæsectionem abhorrens Juvenis.

JUvenis quidam mercator, cum diu dolore venarum hæmorrhoidalium laborasset, huncque dolorem non tam ab alio quodam sanguinis vitio, quam nimia ejusdem abundantia originem trahere crederet, cum hujus rei alia quoque adessent indicia, quin Venæsectionem haud frustra in usum sit ducturus, nullus dubitavi, unde & cum præterito Vere hac de causa me consulisset, hanc eidem suasi & commendavi, at in principio non parum refragantem eundem habui, interferentem nempe, quod non ita parvum ab hoc remedii genere alat in pectore metum, licetque aliis vel magis horrendis operationibus Chirurgicis intrepidus adstet, si tamen forte fortuna quem accesserit hæctenus, cui vena tum secta fuerit, statim animi deliquium imminuisse, hocque malum se matri debere, nullum esse dubium, hanc enim non solum similem prorsus metum semper olim fovisse, sed & cum ipsum in utero gesserit, Venæsectione instituta adeo eidem indulgisse, ut & brachium retraxerit, sicque ferme à Chirurgo læsa fuisset; quoniam vero, utut hæc objecerit, nihilominus fateri opus habuit, sanguinem abundare, alia remedia parum hæctenus contulere, & una mecum alii Venæsectionem summe eidem commendaverant, tandem in eandem consensit, ut autem in lecto decumbens illam institueret, ut sic

animi

animi deliquium avertereret, (cum hoc & aliis feliciter cessisse noverim,) suasi, & cum exoptato successu eum dictis meis paruisse inde colligo, quia aliæ querelæ interea ad me non fuere delatæ: quod vero matris gravidæ à quadam re abhorrentia similem characterem & foetui imprimat, sicut ex pluribus historiis patet; ita hæc ipsa confirmat.

CCCLXXI.

Infantis cujusdam infelix fatum.

Mulier quædam primipara cum filiolarum sic fat sanam enixa fuisset, hæc etiam tam diu egregio hoc beneficio fruita fuit, quamdiu curam ejusdem gessit mulier ad hoc constituta, quin indies incrementum sumsit, & tam bene se habuit, ut tandem, trimestri fere exacto hanc dimiserit, & jam curam in se susceperit mater; at pessime & infeliciter, cum enim sequentis diei vespera forte fortuna prætereuntem modo memoratam curatricem rogasset, ut fasciis involueret filiolarum, & pulsem ei exhiberet, hæc quidem petito ejusdem satisfecit, & sanam in lecto repositam reliquit puellam, at & mater in lectum se contulit, tamque secure in utrumque aurem dormiit, ut, licet vel maxime opera sua opus habuisset innoxius infans, hanc tamen adeo eidem non præstiterit, ut sequenti mane mortuum in lecto invenerit, excrementis tam alvi quam vesicæ ferme innatantem: quam parum hæc matris mereatur nomen, nemo dubitabit, quantum vero requiratur, ut sedula in tam tenella ætate constitutorum geratur cura, si vel unum hæc excitaverint, haud frustra erunt scripta.

CCCLXXII.

Diarrhœam curatam excipiens difficilis respiratio.

Vidua quædam sexagenaria, variis ærumnis torta, & hinc jam mœrori indulgens, jam ira effervescens, inde ante bimestre & quod excurrit incidit in alvi fluxum tam frequentem, ut interdum noctuque sæpius secedere opus habuerit, quem tamen adeo non curavit, ut per aliquot dies nec minimum de eodem sollicita fuerit, cumque tandem viribus insidiari cœpisset, domestica quidem quædam remedia adhibuit, ova nempe ad duritiem cocta, nucem moscatam, & quæ sunt similia; at tantum abest, ut fluxus iisdem vel minimum cessisset, ut potius semper auctus fuerit, unde tandem octavo fere die ipsam in lectum prostravit, tantumque debilitavit, ut vix toties, quoties quidem alvus urfit, surgere de eodem potuerit; & tum demum fores meas pulsavit, utque suggeram consilium, rogavit, ubi noscens, quod non semper servet diætam talem, unde excrementitii humores non colligerentur, utut tam diu jam institerit malum, nihilominus Rhabarbarum tostum eidem in

principio exhibui, quod cum aliquot adhuc sedes movisset, Essentiam Catechu anodynæ viribus auctam post singula bihoria sumere eandem jussi, simulque de potu conveniente eidem prospexi; vix vero bis terve modo dictam Essentiam in usum duxerat, & ecce! fluxus sic substitit, ut jam omne malum devictum esse tota crediderit; at subsequens difficilior respiratio eam tantum perterritit, ut jam de hac magis quam de priore malo sollicita fuerit, indeque denuo me vocaverit; at cum ego pulsus non ita malæ notæ deprehendissem, nec cetera metum injicere possent, à virium præsertim defectu hoc novum symptoma derivavi, & hinc quæ hisce restituendis dicata sunt tum medicamenta, tum in primis alimenta commendavi; quæ brevi Dei gratia tantum profuere, ut jam facilius quoque respirarit, & hinc integre convaluerit; quo magis nempe secundum methodum aggressus fueris curam ejuscemodi fluxus, eo minus habebis, quod à supervenientibus malis tibi metuas, quæ illa non servata identidem periculo non vacant.

CCCLXXIII.

Pediculi conceptionis signum.

EXcellentissima quædam foemina, uti formæ maximam gerens curam, ita & munditiei studiosissima, quater vel quinquies jam gravida facta, semper notavit, quod sub illud ipsum tempus pediculi in capite pruritus excitavit, à quibus aliàs plane immunis vixit; ut adeo ex horum præsentia tam certa graviditatis fuerit, ac quidem aliæ ex pluribus aliis esse possunt; & quamprimum ancilla quæ caput exornavit, tale animalculum in eodem invenit, de eodem ulterius non dubitavit, utut à conceptione vix tres quatuorve hebdomadæ præterfluxerint: id quod & in quadam propinqua cognatione mihi conjuncta me olim observasse memini, cujus historiam an communicaverim, nunc non recordor, similem vero, si vel maxime factum fuerit, eidem hic me subjunctis, non profusus abs re erit; si præferim, ut in causas indaget, unus alterve inde excitabitur.

CCCLXXIV.

Asthma in Gibbosa letale.

AUrifabri cujusdam celebris nominis Uxor, quadragenaria major, gibbosa ante bimestre fere urinam ad me mittit, utque tum ex illa, quibus divexetur malis, judicium feram, tum medicamenta hisce opponenda suggeram, rogat; fuit autem urina, quam miserat, aquea & cruda, unde facile de coctionis in primis statim viis vitio & hanc plerumque comitantibus malis gravitate Ventriculi & difficiliore respiracione ariolari potui, cumque de his ipsis malis eam conqueri, ea quæ me accesserat, respondisset, difficilemque in primis respi-

rationem

rationem esse, quæ ipsam divexet, indicasset, Thoracico Stomachicam Mixturam eidem præscripsi, & postmodum rogatus eam etiam accessi; ubi sicuti gibbus, mali diuturnitas ipsam pristinae sanitati omnino restituendi spem mihi præcidere, ita nihilominus tamen penitus eam non esse derelinquendam iudicavi, & quia Pituitam in primis viis abundare, per quædam signa constabat, hanc leniori medicina primo subduxi, hinc vero Electuarii martiati usum ipsi commendavi, quæ Dei gratia sic profuere, ut brevi post misso fostro pro consiliis salubribus suggestis gratias egerit; Verum enim vero non ita diu gavisâ fuit gaudio ex recuperata valetudine suborto, cum enim vix tres hebdomadæ elapsæ fuissent, rediit difficilis respiratio, & quidem tanta, ut nunc asthmatis meruerit nomen, cumque in principio illud tantum non plane neglexisset, & quarto vel quinto demum die consilium meum expetiisset, licet primo præscripta medicamenta iterum levamen quoddam attulerint, nunc tamen malo tollendo adeo non suffecere, ut ab illo post paucos dies jugulata fuerit: Aliquoties nempe hætenus notavi, quod gibbo laborantes quo sæpius pectoris affectibus corripuntur, eo graviores eosdem experiantur, sine dubio ossibus semper magis à sede sua recedentibus, & hinc partes has in munere suo impediuntibus, quod interdum & oculis patet.

CCCLXXV.

Vomitus non nisi Ol. Macis destillato cedens.

Mercatoris cujusdam filiola unica, duorum annorum puella, subito vomitu corripitur, quo quævis ingesta rejicit, & hinc non parum debilitatur, cum præsertim nec laxans adhibitum nec huic subjuncta mixtura stomachico-adstringens nec minimum quidem profuissent, vomitusque etiam post usum Escent. Catech. & Balsam. Stomach. exterius illitum institissent; unde eo magis, ut aliud suggeram remedium urserunt Parentes; commode vero tum in mentem mihi venit Ol. Macis destillatum, quod, cum sic sat tuto exhiberi posse, nullo prorsus calore p. n. præsentente, pituitaque non parum abundante, judicarem, præscripsi, & guttam unicam ejusdem bis terve de die cum Jusculo eidem exhibere jussi; En vero! vix toties jussis meis paruerant, cum vomitus omnis desit, & puella pristinae sanitati Dei gratia restituta fuit; modo nempe reliqua indicantia permittant, in vomitibus etiam contumacioribus raro hoc oleum frustra commendabis.

CCCLXXVI.

Oris distortio post dentium dolorem.

Virgo quædam nobilissima cum primo dolore dentium laborasset, hincque sinistram genarum partem intumuisset, primo quidem aliquandiu hoc
malum

malum minus curavit, nec nisi domestica quædam remedia propterea in usum vocavit, at cum dolores hinc remississent, tumor item sic disparuisset, ut ejusdem nec minimum quidem superfuerit indicium, superesset tamen oris tanta distortio, ut inde facies non parum deformata fuerit, ne gravius quoddam malum subsit, metuens, formæque simul imprimis studiosa, me propterea consuluit; ubi cum in quævis sedulo indagassem, ab extravasato sero nondum penitus discusso malum hoc derivari judicans, huic discutiendo dicata medicamenta tum interna tum externa præscripsi, ut ut vero post pulverem diaphoreticum hunc in finem ordinatum bis terve Sudori vacaverit, sacculos quoque herbis cephal. repletos, & in vino coctos parti affectæ imposuerit, os tamen ut prius distortum mansit, unde iterum, ut aliis quoque consiliis adessem rogavit, ego vero nunc ☉ Volat. Oleos. Sylv. interne, & Spiritum quendam exterius illinendum commendavi, quibus malum aliquantum cessit, & cum nescio cujus suasu Ol. Lini calidum cervici (cui prius & sacculos imposuerat,) applicavisset, tandem Dei gratia penitus dissipatum ipsaque sic ab omni metu liberata fuit, quem à paralyti non ita exiguum in pectore aluerat: non itaque semper parvi habendum esse dentium dolorem, ex dictis denuo patet, licetque tumor subsequens fere semper doloris mitigati sit indicium, nec hic tamen nihili habendus est, nisi enim in tempore discutiatur, aut discuti postmodum omnino non potest, aut & alia post se trahit mala, quale quidem modo descriptum fuit.

CCCLXXVII.

Vertigo ex Ventriculo.

DUm curæ huic adhuc vaco, Soror hujus Virginis natu minor conqueritur, quod subinde vertigine corripiatur, vel inde non parum molesta, quia sæpius metuat, ne ab illa in terram prosternatur, ut ergo remedium quoddam conveniens suggeram, mater ejusdem rogat; quæ simul metum quem ab Epilepsia in pectore foveat, detexit; vel hac de causa vero in singulas circumstantias magis sedulo inquisivi, cumque retulissent, mane præsertim & ventriculo adhuc jejuno hanc vertiginem ipsi esse molestam, & sumto cibo statim cessare, quin averti posse, cœna insuper parciori ipsam uti subjecissent; ex ventriculo originem suam trahere hanc vertiginem judicavi, hincque non tam alia remedia, quam quæ ipsæ hætenus experta reperissent, commendavi, cibum nempe in tempore sumtum, quod sicut arrisit ipsis, ita plures adhuc hoc modo curatos fuisse, vel ex notissimo Galeni exemplo constat.

CCCLXVIII.

Gemellorum alter feliciter extractus, alter partu editus.

Mulier quædam tertio supra decimum foetu gravida vel ex abdomine longe plus ac aliâs extenso judicare potuit, quod intus non quidem monstrum quid alat, at plus gerat, quam quidem alio tempore gessit, & hinc sine dubio de partu difficiliore sollicita fuit, nec frustra; tempore enim ejusdem appropinquante, utut dolores urserint, hi tamen non tam eam corporis partem, quam alias communiter solent, quam brachiolum promoverunt, & utero extruserunt, unde eo major difficillimi partus metus vel ideo injectus fuit, quia abdomen tantum propendebat, ut semper aliquot mulieribus opus fuerit, quæ illud quodammodo sustulerunt, ut nempe eo commodius manus adhibere potuerit obstetrix; utut vero hæc quantum in se fuit, præstiterit, cum præsertim manum suam contrahendo de vita restitante testaretur foetus, nil quicquam tamen profecit, & ipse foetus sub tam diu continuatis frustraneis nixibus tandem vita sua privatus fuit; quod cum certo constitisset, nec quicquam juvare ulterius posset obstetrix, de extractione cogitare cœperunt, & quidem consentiente quin suadente præsentem medico experientissimo; Chirurgus hinc vocatur, & is rescisso primum brachiolo postmodum uncos tam feliciter restitanti corpusculo infixit, ut mediantibus illis brevi temporis spatio residuum feliciter extraxerit; quoniam tamen non succedens secundina, abdomen adhuc debito magis extensum, & motus ejusdem quod in illo restitabat, obstetricem de restitante adhuc foetu minime dubitare sivit, ea parturientem blande monuit, ut feliciter peracto per manus chirurgi modo memorato labore iterum ad partus labores se accingat, nunc enim frustra eosdem illam non secundaturam, multam spem superesse; nec defuit muneri suo parturiens, sed quod jussa fuit, pro viribus præstitit, unde brevi pedes comparuere, at medio fere hoc foetu excluso, & hic difficilius promovebatur, sed certa de vita ejusdem obstetrix, eundem in utero invertit, ita, ut cum prius faciem matris faciei obvertisset, jam versus terram spectarit, quod adeo profuit, ut brevi post felix ejusdem successerit partus, quin is etiamnum supervivat; nec puerpera rejecta primum secundina, quæ ad hunc fatum vivum pertinebat, & hinc etiam altera, male se habeat; optandum vero omnino esset, ut & aliæ in ejuscemodi casibus facilius & citius extractionem foetus mortui admitterent, sic enim & ipsæ & subinde quoque, uti in hoc casu contigit, foetus adhuc restitans servari certius possent, nisi enim hanc sic juvisset docta chirurgi manus, & ipsa in mortis prædam sine dubio cessisset, & forsan de foetu nec cogitatio quorundam mentem subiisset, qui hoc modo tam feliciter servatus fuit.

CCCLXXIX.

Martiata in principio ferre non potens.

MAttrona quædam triginta annis major, ex multa sanguinis per venas hæmorrhoidales deperditione, paulatim non solum pallidum & jamjam flavescens totius colorem contraxit, verum & ex aliis signis colligere potuit, quod, nisi sedulo medicamentis impediatur, proxime hydrops instet, hincque eo magis anxie à me petiit, ut ea, quæ hic ex re futura crederem, præscribam, cumque ego huic petito non defuerim, ex iis, quæ in reliquis meis scriptis dudum legisti, facile ariolari poteris, qualia medicamenta eidem commendaverim, ea nempe, quæ una mecum in ejuscemodi malis tantum non omnes prudentiores medici laudibus extollunt, & aliis præferunt, quæ communissimum illud minerale mars, nobis suggerit; cujus crocum adstringentis nomine insignitum nunc elegi, & ut hujus grana fere quindecim quotidie sumat, suasi; sumsit ergo hunc pulverem, & quidem aliis plane innoxiiis maritatum, at post eum sumtum tam male se habuit, ut & deliquia animi institerint, unde an continuandus nihilominus sit? dubia, me denuo propterea consuluit, at ego hæc deliquia non tam à marte quam prætergressis malis derivans, omnino continuare eundem jussi, & quidem feliciter; sicut enim ab illo tempore nil quicquam mali hoc medicamento sumto percepit, ita & indies magis, quantum sibi proffit, notat, & hinc jam sponte sedulo continuat: Si scilicet morbos quosdam feliciter curare volueris, nisi parum cures, si vel maxime medicamenta in principio minus bene ferant, tam facile scopum tuum vix assequeris.

CCCLXXX.

Sanguinis sputum equitatione resuscitatum.

Mercator quidam triginta & quod excurrit annorum, cum ante biennium fere sanguinis sputo aliquamdiu laborasset, medicamentorum usui Deo clementer benedicente, sic pristinae sanitati restitutus fuit, ut ab illo tempore sanus atque vegetus extiterit, unde & ante bimestre equum ascendit, iterque mercaturæ gratia aggressus fuit; seu vero jam equum succussorium nactus fuerit, seu nimium properarit, seu alio modo motus hic obfuerit, cum vix per tres horas equo insedisset, denuo sanguinem rejicere sputo cœpit, & hinc non sine metu reliquum iter continuavit, domumque rediens statim meum consilium iterum desideravit; ubi ea quidem, quæ olim profuerant, & Juscula præsertim herbis traumaticis recentibus alterata, nunc quoque Dei gratia non absque fructu in usum duxit: Disces vero exinde, quam parum

prosit, iis qui olim sanguinem sputo rejecerunt, nimius motus, nisi itaque, ut quantum in se est, illum fugiant, in tempore monueris, mali sic resuscitati culpa non prorsus abs re in te conjicietur.

CCCLXXI.

Hæmoptoe in phthisin degenerans.

Mulier quædam honesta nondum quadragenaria, olim succi plena, & elegantis formæ, cum ante hos quatuor annos gravida Venæsectionem instituisset, parvo post illam peractam elapso tempore, tussi, qua olim nunquam laboraverat, corripitur, titillationis sensum in faucibus tam molestum percipit, ut unde hic oriatur? quidque denotet? non parum sollicita fuerit; in majorem adhuc sollicitudinem conjecta, cum postmodum ex sputo videre posset, sanguinem fuisse, qui dicta mala excitaverit, dum nempe hunc in non adeo exigua quantitate rejecit, eumque pulcherrimum & floridum; quia vero sponte iterum cessavit hæc sanguinis rejectio, sollicitudinem quoque paulatim deposuit, & huic mali non contemnendi principio nec unicum quidem opposuit remedium, unde non ita diu post rediit; cumque nunc Sanguinem in præsentia Patris sputo rejecisset, is noscens, quantum subsit periculum, ut medicum propterea vocet, serio urisit, qui cum accessisset, haud ita male de Venæsectione iteranda monuit; at, quoniam ipsa meridie eam visiterat, hoc tempus minus aptum huic operationi instituendæ cum vulgo judicans, eam in crastinum distulit, quo & instituta fuit; utut vero juxta hanc alia quoque remedia in usum ducta fuerint, per aliquot tamen adhuc dies institit malum, & hinc ægræ non parvum injecit metum, quem tamen, quantum fieri potuit, spe, post puerperium, acidulis, quas medicus ad acridinem sanguinis corrigendam commendaverat, malum in totum sublatum iri, pepulit, & hinc tempore illo instante aliquoties maritum rogavit, ut acidularum potum concederet, qui tandem licet non ita lubens petito ejusdem satisfecit; licet vero vix ter easdem ingesserit, tam male tamen inde se habuit, ut sibi non prodesse hunc potum, vel ipsa notare potuerit; tussis enim à primâ sanguinis rejectione semper instans mirum quantum aucta fuit, nec in hunc usque diem vel minimum mitigari potuit, unde postmodum febris hæctica accessit, quæ eam tantum consumpsit, ut, cum hisce diebus meum quoque consilium desiderasset, ego quævis modo memorata attentius perpendens, eam non potuerim non pro consummata phthisica habere, indeque non nisi minus exoptatum eventum marito denunciare, ipsa enim solatio erigenda fuit, non parum nempe à morte sibi metuens: Ne tamen plane derelicta videretur, diarrhoeæ de qua per aliquot jam dies ab usu Sir. de Rhabarb. instante conque-
rebatur, Ess. Gatech, opposui, & post hanc inhibitam Pilul. ex Opobals. &

Specif. Antih. formatas in usum ducere jussi, quæ tamen huic malo curando non suffectura, ipse credo: quam parum vero acidulæ hæmoptœ laborantibus profint, vel hisce lectis non dubitabis, quæ simul confirmant, raro hæmoptoem in phthisin non terminari.

CCCLXXXII.

Hydrops à potu ex pyris siccis parato.

VIdua quædam pauperula, triginta octo annorum, cum in exilio vivens sitibunda Dona Wertham venisset, ibique potus, qui ex siccis pyris paratur, aliquot haustus avide ingessisset, inde statim pejus se habuit, & imprimis obstructione alvi nulli remedio cedente laborare cœpit; unde primo pedes hincque & abdomen sic intumuerunt, ut, cum huc Augustam venisset, omnino pro hydropica habenda fuerit; commendata vero ipsi fuere non tam causæ morbi dicata & obstructam alvum referantia quam diuretica medicamenta, quæ licet sic sat sedulo adhibuerit, adeo tamen non profuere, ut malum indies incrementum sumserit; unde tandem egregius quidam pauperum amicus me rogavit, ut ipsam visitarem, nec ego defui ejusdem petito, & sicuti inferioribus corporis partibus valde tumidam ita superioribus plane consumtam mulierem inveni; quia tamen ætate haud ita multum provecta erat, viresque pro tanto morbo sic sat adhuc constabant, ipsam non penitus esse derelinquendam judicavi, & pulverem meum consuetum ex marte & Jalappa constantem eidem præscripsi, cum vero hunc sic frustra in usum duxisset, ut per aliquot dies inde alvum nec semel quidem apertam habuerit, jam pessima quæque metuere cœpi, noscens nempe, quod rarissime hydrope laborantes evadant, si purgantibus alvus eorum non movetur, & hinc in hocce subjecto obstructionis pertinaciam exinde dijudicans; præscripsi tamen purgans vehementius, quod quidem aliquot non autem tot, quot in iis quos juvat, sedes movit, & levamentum quoddam attulit; at quia continuato licet priori pulvere obstructio nihilominus statim iterum antiquum tenuit, indies pejus se habuit, & frustra iterato purgante tandem abdomine (uti adstans fide dignissimus amicus, qui me miserat, retulit,) spontè rupto ingentem quidem feri foetentis admodum quantitatem per foramen profudit, simul tamen haud ita diu post vita privata fuit: adstringere vero pyra siccata & hinc potum ex iisdem coctum, in subjecto crudis humoribus repleto, iisdem hoc modo in corpore quasi ligatis non potuisse non gravissima producere mala, facile credes: non vero semper tam diureticis quam purgantibus aggrediendum esse hydropem, sicut vel olim non jam una solum historia probavi, ita idem hac magis confirmatur, imprimisque in corporibus humoribus vitiosis quasi repletis,

nisi aliquoties præmiseris purgantia, malum non tam curabis, quam identidem augebis.

CCCLXXIII.

Salivatio primo magis quam secundo proficua.

FOemina quædam viginti quinque annorum, jam diu quibusdam malis vexata, quæ, ne olim veneno quodam venereo infecta fuerit ejusdem massa sanguinea, suspicionem non ita injustam injecerunt, ut qua genitalia nec minimum quidem passa fuerit; per dolores tamen ossibus præsertim molestos & in his tumores excitantes, humorum acredinem naribus præsertim & hinc vicinis quoque partibus insidiantem, hanc ipsam suspicionem movens, unde & alia quam per salivationem mercurialem instituta cura illi nec minimum quidem profuit, at post hanc tam bene se per biennium & quod excurrit, habuit, ut dolores remiserint, tumor subsederit, & quæcumque ulcuscula consolidata fuerint; at quoniam ab illo tempore ad diætam crassiolem rediit, & postmodum malis recrudescentibus vix ac ne vix quidem obviam ivit, inde hæc denuo tantum invaluere, ut nova opus habuerit cura; quæ iterum per salivationem dictam instituta sic sat feliciter quidem successit, dum per integras tres hebdomadas multum admōdum salivæ ore rejecit, & quævis mala iterum non parū mitigata sensit, at cum post hæc curam aliquoties sudando prius quam omnino cessarunt, finiisset, illico magis ac prius ab iisdem malis prostrata fuit, novisq; nunc indiget remediis: si nempe vel minimum veneni in corpore humano restitet, per aliquod quidem temporis spatium illud quasi feriatur, & præsentiam suam vix prodit, paulatim vero sic augetur & humores plerosq; inficit, ut non nisi difficillimè ejiciatur; quo diutius ergo, modo per cetera indicantia licuerit, curam mercurialem continuaveris, eo magis ægroto proderis.

CCCLXXXIV.

Medici præceptum judicium.

Sartor quidam juvenis lassitudine minus consueta jam diu laborans, & in brachiis præsertim dolores motum illorum non parum retardantes persentens, cum faciem præsertim deformante tumore, medicum quendam in alio sat celebri loco accessit, illumque, quid de malo suo judicaret? interrogavit; & is vix in plura multis inquirens statim edixit, ipsum epate & pulmonibus laborare, & hinc non nisi difficillime sanitati pristinae restitui posse; quod adeo perterrituit juvenem, ut de ope humana desperans vix ullum adhibuerit remedium, unde malum indies augmentum sumpsit; cumq; tandem huc Augustam delatus fuisset, amicis suadentibus me consuluit, & ego in eo quoq; venenum venereum merito accusari, per plurima indicia elicui, cui cum remedia convenientia op-

posuissem, indies Dei gratia melius se habuit, nec ullum unquam hepatis aut pulmonum affectorum indicium comparuit; sicuti vero ejusdem casus olim forsitan prolixius describetur, ita quam parum famæ suæ consulant medici judicium sic præcipitantes, hæc observatio in primis confirmat.

CCCLXXXV.

Aphthæ salis ammoniaci usum subsequentes.

PUer quidam undecim annorum, cum diu febre quotidiana suos terminos sic fat exacte servante laborasset, eo ipso me quoque impulit, ut varia huic febræ dicata remedia eidem exhibuerim; cum enim præmissis præmittendis Cortic. Peruvian. sic fat diu absque ullo fructu sumsisset, florum Chamom. vires tentavi, qui quidem in principio prodesse videbantur, at sub diligenter continuato eorundem usu febris brevi ad antiquum suum morem rediit, & puero æque ac olim molesta extitit; unde jam ad Salina medicamenta deveni, & Sal ammonicum depuratum in primis eidem exhibui, & hoc quidem in principio febrim sic inhibuit, ut vix parvæ ejusdem reliquiæ restiterint, unde sæpius illud iterare jussi; supervenere vero oris aphthæ puero non ita parvum dolorem in dicta parte excitantes, quæ itidem variorum aliàs fat laudatorum remediorum vires eludebant, donec febre, diligenter licet continuato Sale modo laudato, antiquum iterum obtinente, & hoc sepositum fuit; ab illo enim tempore ut aphthis ullum remedium aliud opponeret, non habuit opus, sponte enim evanescere, licet febris tam vehemens redierit, ut, si ab ea derivandæ fuissent, omnino evanescere non potuissent; Sali ammoniaco acredine sua hinc inde cuticulam aggredienti & hinc tales pustulas excitanti originem suam debuisse, ego quidem nullus dubito, quod nos in exhibendo remedio hoc cautos reddere debet.

CCCLXXXVI.

Malignitas medicorum quorundam simiola.

DUm Baglivum de praxi medica non absque delectatione quadam perlegi, inter alia non parum mihi placuere, quæ de malignitate sæpe frustra nec absque noxa accusata affert, hincque eam eleganter medicorum quorundam simiolam nominat; qui nempe, quamprimum in morbo aliquid occurrit, quod ipsi hæcenus nondum notarunt, cujus ex se fat curta ingenii doctrinæque suppellectile, rationem reddere nullam possunt, statim ad malignitatem recurrunt, & uti hanc subesse, egregiis verbis testari norunt, ita eidem dicata remedia identidem magis sedulo, ac quidem requiritur & conducit, opponunt, unde morbus non raro valde exasperatur: Non enim ea methodo qua morbi maligni & simpliciores depelluntur, licetque in principio ubi sæpe, quor-

sum sint referendi vel expertissimos medicos aliquamdiu latet, tantum nocere non possit, si unum alterumve Alexipharmacum exhibetur, si tamen, omni malignitate absente, hæc nihilominus continentur, & medicamenta convenientia contra negligantur, non poterit non morbus indies augeri, & tandem malignus evadere, qui primo benignus extiterat, id quod ipsemet quoque aliquoties expertus scribo.

CCCLXXXVII.

Pedum tumor post partum instans.

MATRONA quædam triginta annorum, cum gravida pedum tumorem contraxisset, hac de causa me consuluit, cum vero Dei gratia, cetera sic sat bene valeret, nec tumor hic aliunde derivari posse videretur, quam ab ipsa graviditate, cum & aliis gravidis, quæ præcipue jam sæpiuscule utero gesserunt, ejusmodi quid contingere soleat, non habere quod metuat, judicavi, præcipuumque auxilium in quiete, cito nempe in lectum se conferendo, & tarde de eodem surgendo, quærere eandem jussi, subjiciens, plerumque post partum hunc tumorem sponte disparere, & vel hac de causa, ut multa eidem opponantur remedia, non esse opus; quibus quidem dictis fidem sic adhibuit, ut ab illo tempore omnem sollicitudinem deposuerit; at cum postmodum Dei gratia feliciter filiolum enixa fuisset, puerperiique tempore transacto tumor nihilominus instaret, pedesque distenderet, novæ curæ ejusdem animum subierunt, hincque me denuo vocavit, & quid nunc factu sit opus? serio interrogavit, & ego pulverem ex marte & Jalappa compositum ter sumendum, juxtaque hunc suffumigium conveniens eidem præscripsi, quæ remedia hæcenus pluribus in simili casu profuisse memini: Non eadem nempe facilitate serum, quod vasculis suis semel elapsum est, in omnibus & singulis dissipatur, aut iisdem denuo excipitur, unde in hac tumor diutius ac in aliis substitit, modo vero nulla subsit suspicio visceris cujusdam læsi, aut labis humorum insignioris, non habes quod ab ejusmodi tumoribus tibi metuas, aut & aliis metum injicias.

CCCLXXXVIII.

Vermis post conceptionem excretus.

CUM hisce diebus aurifabri cujusdam filiolum visitare, & ex quibusvis signis diligenter collatis judicarem, ipsam vermibus laborare, adstans prudens quædam Vidua narravit, se habere nurum, quæ cum primo concepisset, omnibus malis, quæ alias conceptionem comitari solent gravius laborarit, hincque fere, annon alius subsit morbus, dubiam extitisse; at, cum non ita diu post vermem longiorem excreverit, & mala quævis remiserint,

ab hoc potius quam ab illa ea originem suam traxisse, haud male collegit; Ut ut nempe conceptio in quibusdam sic fat molesta producat mala eidemque soli ea adscribenda esse, interdum sic fat pateat, unde & remedia fere quævis illis frustra opponuntur, si tamen ea graviora extiterint, non frustra de aliis quoque causis nos subinde cogitare, hæc observatio testis est, quin nisi de iisdem cogites, aliquoties forsan gravidis non ita feliciter adstabis.

CCCLXXXIX.

Puerpera quinta hebdomade variis malis correpta.

Puerpera quædam cum per primum post partum mensem sic fat bene se habuisset, nec quicquam eidem contigisset, unde mali quid ariolari potuisses, hoc exacto tam copioso sanguinis ex utero fluxu correpta fuit, ut, cum frustra bis terve UniCorn. verum sumsisset; animique deliquia jam imminerent, me propterea mater in consilium vocaverit, nec frustra ego adstringentiâ quædam medicamenta præscripsi, fluxus enim iisdem primo imminutus hinc vero inhibitus fuit; accidit vero sub illud ipsum tempus, quod infans recens natus tam difficulter respirare cœpit, ut, ne suffocetur metuens mater, non parum perterrita fuerit, unde lac in mamma dextra coagulatum reliquos etiam humores in motu suo inhibuit, hincque inflammationem, tumorem, doloresque non ita parvos produxit, & inde tandem febris quoque accessit; unde inhibito jam sanguinis nimio fluxu ante omnia sollicitus ut suppuratio in mamma promoveretur, quæ huc aliquid conferre posse credidi, suasi, simulque feбри blandiora diaphoretica opposui, nec frustra, rupto enim abscessu, & non ita parva tum lactis corrupti, tum puris quantitate evacuata, febris primo remisit, hincque & reliqua symptomata cessarunt, ipsaque puerpera Dei gratia convaluit: ex quo patet, puerperas non primis solum diebus & hebdomadis malis quibusdam obnoxias, sed & vel integro mense exacto ab iisdem nondum plane immunes esse, hincque laudem omnino merentur illæ, quæ per totum puerperii constitutum tempus decentem corporis sui gerunt curam, cum non desint & aliarum historiæ, quibus errores sub hoc tempus audacter commissi vel majores intulere noxas; inprimis vero animi affectus esse moderandos, hæc historia confirmat.

CCCXC.

Venæsectio Leprosæ dissuasa.

Accessit me hisce diebus fœmina quædam leproforum numero haud ita pridem inserta, utque tum purgans præscribam, tum tempus Venæsectioni aptum definiam, rogavit; hujus petito primo uti illico satisfeci, dum vel oculis patuit, scatere corpus salibus peregrinis & humoribus iisdem collutulatis
atque

atque imbutis, quibus exturbandis purgantia nunquam prorsus frustra adhibentur, hincque hoc præsertim morbo laborantibus subjectis sæpius omnino sunt commendanda; ita Venæsectione eam minime opus habere simul indicavi, cum sanguis ejusmodi subtractione particulis quibusdam laudabilibus spoliatur, quæ sicut reliquam massam ne plane corrupta fuerit, servatunt, ita subtractæ non possent quod prius ulterius præstare, hincque sine dubio malum non tam imminueretur, quam potius augeretur; perversam nempe de Venæsectione in quibusvis malis proficua opinionem adhuc fixius non paucorum menti inhærentem, quantum in me est, iisdem eripio, ut scilicet usus ejusdem genuinus semper magis confirmetur, & abusus contra exterminetur.

CCCXCI.

Aqua Perlata loco Clysteris injecta.

NArraveram coram non ita parvi nominis mercatore, quod Corticis Peruviani usus indies majorem acquirat famam, & apud Italos quoque in pretio esse occipiat, adeo, ut Georgius Baglivus eum cum clystere quoque injicere cuidam puero non dubitaverit, finemque suum hoc modo feliciter obtinuerit; & is subjecit, alia quoque loco Clysteris non ita frustra in intestina infundi, jamjam narranda testantur; Cum adhuc Venetiis degerem, filius meus natus maximus febre continua tam maligna laboravit, ut parva admodum vel ipso medico teste convalescentiæ spes superfuerit, cum præsertim à medicamentis semper magis magisque abhorreret, & hinc malo, uti quidem requirèbatur, obviam iri non posset; perterruit vero inprimis eos, quorum intererat, quod aliquando etiam sanguinem excrementis interspersum viderunt, inde enim læsa quodammodo intestina esse judicavit medicus, qui tum Curæ præfuit, & hinc Clysterem ex lacte paratum commendavit; vocatur hunc in finem Chirurgus, qui duo vasa in mensa posita inveniens, quorum alterum lac, alterum Aq. quam Perlatam nominant, continebat, hoc ultimum arripit, & hanc ipsam aquam sic sat feliciter injicit; redit Pater, qui interea, ne clamantem puerum audiret, secesserat, & de Clystere feliciter injecto certior factus miratur, quod lac adhuc in mensa positum invenit, quidque injecerit, Chirurgum interrogat, qui vas, in quo Aq. perlata servata fuerat, monstrat, hincque errorem commissum detegit; perterrerentur ambo, nec sufficit Patri, quod Chirurgus asserit, nil mali inde metuendum esse, sed ipsemet propterea medicum adit, & ejus sententiam rogat; qui Chirurgi imprudentiam improbat quidem, at & ipse, non habere, quod sibi metuat Pater, statuit, quod idem & eventus confirmavit, cum enim pretiosus hic Clyster rejectus denuo fuisset, non solum ab illo tempore nec minimum quidem san-

guinis ulterius cum excrementis secessit, verum & puer ab illo tempore Dei gratia indies melius se habuit, & brevi post convaluit: Nocere nempe minime potuit Aqua Perlata loco Clysteris infusa cum ex ingredientibus plane innoxiiis constet; Uti vero jamdudum cum supra laudato Baglivo primi subsellii medici in votis habuerunt, ut alia & plura circa Clysteres instituantur experimenta, ita ubi in primis intestina laborant, (quæ pluries, ac quidem nonnulli credunt, laborare, ego totus credo,) nisi hos in subsidium vocaveris, frustra plerumque fat diu aliis remediis uteris.

CCCXCII.

Erysipelas impetiginosum.

Mercatoris cujusdam ancilla, dum sedulo muniis suis domesticis præest, subito hinc inde in cute notat maculas in medio quidem rubras, at in oris albicantes, & impetigini simillimas, unde & pro talibus habet, & ex consilio Virginis, rei familias præfectæ, succo sempervivi easdem illinit; cum vero inde ardorem quidem perciperet, at maculæ non tam imminuerentur, quam semper augerentur, & anxietas quoque quædam accederet, hancque Tinctura Bezoartica sumpta non levaret, ipsamet me adiit, utque consilium suggeram, rogavit; egoque pro impetigine habens, medicamenta, quibus hætenus usa fuerat, continuare eandem jussi, at vix biduo exacto rediit, & maculas semper alias corporis partes occupare conquesta, ut aliud præscribam medicamentum, petiit, præscripsi itaque pulverem in talibus exanthematibus raro frustra commendatum, & in lineis medicis aliquoties descriptum, quem cum vix bis terve sumsisset, in lingua & faucibus ardorem minus consuetum percepit, qui ad os ventriculi usque se extendens ipsam soliciam reddidit, ne calor p. n. subsit, qui in periculosam terminetur febrim, cum vero ego fauces atque os propius inspexissem, maculas has quoque partes occupantes ardorem memoratum excitare, judicavi, hincque pulverem continuare jussi, & Sir. meum consuetum eidem præscripsi; quibus aliquamdiu in usum ductis non solum maculæ in cute disparuere, verum & paulatim internis quoque partibus molestæ esse desiêre, ipsaque Dei gratia convaluit: Has vero maculas uti omnino ad Impetiginem retulissem, nisi tam brevi temporis spatium tam late se extendissent, tamque cito denuo evanuissem, ita modo dictis de causis Erysipelatis impetiginosi nomine easdem insignire mihi placuit, si vero hoc vel maxime cui displicuerit, me tamen propterea contrarium non habebit.

CCCXCIII.

Canities hereditaria.

CAnitiem præmaturam primo anno Linearum medicarum descripsi, cui subjungenda sunt sequentia: Visitavi hisce diebus mercatorem quendam febricitantem, hujus uxor in componendis capillis occupata, pudere se, dixit, quod ita conspectui meo exponat capillos suos canos, ex quibus ætate longe provecior pareat, quam quidem revera existat, cum vix annum quadragesimum attigerit, & sane tam cana extitit, ut vetula septuagenaria vix magis talis esse possit, quoniam vero & hæc retulit, Patrem olim Senatorem itidem vix triginta annis majorem ejusmodi mutationem in Capillis notasse, hanc hereditariæ nomine communicare hic loci volui.

CCCXCIV.

Febris à Vermibus brevi sublata.

Mercatoris cujusdam ditissimi filiulus quatuor fere annorum, subito minus bene se habet, somno magis ac antea indulget, corpore consueto magis incalescit, nec eo, quo prius appetitu cibos ingerit, hincque Parentes metuunt, ne febris subsit, & me propterea in consilium vocant; accedens ego cuncta, uti modo recensui, se habentia inveni, cumque pulsus debito celerior extiterit, omnino febrim subesse, judicavi; quoniam vero non constabat, quarum febrium Classi hæc ipsa sit adscribenda, variolisque hinc inde decumbentes plures, ne hæc subsint, suspicio suboriebatur; Potiunculam eidem præscripsi ex C. C. Philos. calc. Antim. diaphor. Lap. Bez or. & liquor. convenientibus constantem, quæ Dei gratia tantum profuit, ut cum vesperi redirem, vix quædam febrilis orgasmi indicia superfuerint, quibus extinguendis Potiunculæ sub noctem iterationem feliciter commendavi, sequenti enim die puerulum sanum atque incolumem inveni; quoniam vero Parentes exactam ejusdem curam gerentes, nec minimum quidem errorem noverant, qui in diæta commissus hanc febrem producere potuisset, de causa ejusdem vera maxime solliciti erant, & hanc ego, quia urina viridiuscula erat in vermibus quæsi; quam sententiam eo citius approbabant, quoniam puerum & pane se multum delectasse, & nares sæpiuscule perfricasse, quin interdum de ventris dolore conquestum fuisse, simul recordabantur, hincque in futurum Semin. Santonici usum ipsis commendavi: Sine dubio vero, ubi vel maxime vermes subsunt, alexipharmaca non abs re commendantur, quæ anthelmintica simul esse in imprimis asserent, qui quamvis malignitatem à vermibus derivant.

CCCXC V.

Cicatricis magis conspicuae causa.

Filius hujus ipsius Mercatoris natu major cicatricem in fronte habet in oculos statim incurrentem, de cujus causa interrogatus respondit, quod ante aliquot annos ex lapsu in terram vulnus contraxerit, grossum imperialem magnitudine fere superans, quod vero brevi temporis spatio, manus commo- dante sat perito quodam Chirurgo sic coaluerit, ut inde cicatrix vix notatu digna restiterit; at cum hæc vix inducta fuerit, puerum denuo ceci- disse, & hinc antiquum recruidisse vulnus, inde vero tantum dilatatum fuisse, ut hæc ipsa indicia in hodiernum adhuc diem restent: Semperque hinc sedulo im- pediat, ne unum idemque vulnus recrudescat, quine cicatrix deformet par- tem vulneratam, impedire vult.

CCCXC VI.

Gravidarum dolores probe sunt discernendi.

Vocatus ad mercatoris cujusdam Uxorem sexto gravidam, & intra bime- stre fere partum expectantem, illam conquerentem invenio de dolori- bus ventris, interdum non parum molestis, quibus tum Aquam quandam Carminat. tum Ess. Cort. Aur. hætenus frustra opposuerat, & quoniam ab utero nunc eosdem derivabat, meum propterea consilium expetebat; inqui- sivi ergo statim in partem ventris dolentem, nominavitque epigastrium, si- mulque indicavit, quod appetitus fere penitus sit prostratus, & alvus inter- dum sic nimium fluat, ut aliquoties de lecto quoque surgere opus habuerit; non itaque tam ab utero quam in ventriculo & intestinis nidulantibus humori- bus acrioribus derivandos esse hos dolores, judicavi; hincque cum ipsamet jam Rhabarb. sumpsisset, hisce corrigendis dicatam Mixturam præscripsi, qui sine dubio majores adhuc turbas movissem, si utero dicata remedia commen- dasset, qui revera innocens hinc extitit: Probe vero discernendi sunt dolores, quibus gravidæ corripuntur, cum non solum aliàs vix ac ne vix quidem rite curari possint, verum & nisi rite tractentur, varia graviora mala facile exci- tentur, variis autem easdem obnoxias esse doloribus, quotidiana docet ex- perientia, qui, modo singulæ circumstantiæ recte perpendantur, ab artis gna- ris plerumque haud ita difficulter dignoscuntur.

CCCXC VII.

Icterus niger sudore curatus.

DE morbis quibusdam insanabilibus cum nuper sermo injiceretur, inter hos in primis icterum nigrum numerandum esse, quædam contendebat, cui

cui cum ego regeffiffem, difficilem quidem curatu esse hunc morbum, non deesse tamen feliciter curati ejusdem historias, sapiusque non sanari illum, non tam ex defectu remediorum sat efficacium, quam quoniam aut ii confulantur, quos hæc latent, aut & ægri morem decentem medicis non gerant; alia quædam addidit, se haud ita pridem nosse mulierem quandam jam senescentem, quæ morbo hoc brevi sic deformata fuerit, ut æthiopem omnino retulerit, hincque malo licet varia opposuerit remedia, per integrum tamen biennium ipsam æthiopem lavasse, jamque de convalescentia fere penitus desperasse, cum nescio quis suaserit, ut balneum adeat, & aliquoties ibi sudori vacet; cum enim hujus consilio paruerit, statim eam inde levamen quoddam percepisse, hincque eo diligentius postmodum balneum frequentasse, donec tandem non solum pristinam sanitatem, sed cum hac priorem naturalem colorem acquisiverit, sicque sat sana per integrum biennium supervixerit: omnino nempe sudor in pluribus morbis non absque insigni fructu commendatur, & in hoc subjecto humores peccantes coloremq; mutantem arctius infixos glandulis subcutaneis discussit, simulque sic motui suo impedito restituit, unde non potuere non mala inde suborta paulatim evanescere; nollem tamen propterea sudorem pro universali quodam remedio cum nupero quodam scriptore venditare, cum non desint morbi, in quibus is magis obest quam prodest, quin non paucos, qui sudorinum vacarunt, in mortis discrimen coniectos fuisse, nullum est dubium adeoque & hic iudicio medico opus erit.

CCCXCVIII.

Incubus in Arthritica.

MAtrona quædam nobilis, arthriticis doloribus genua præsertim occupantibus lecto sic affixa, ut vix movere se potuerit, unde & quovis tempore dorso incumbere opus habuit; cum aliquando sic obdormiisset, in pectus suum magnum atque grave pondus paulatim devolvi per somnium quasi vidit, quo tantum pressa fuit, ut ne succumbat eidem, summe metuerit, indeque, ut se adjutent præsentibus ancillæ, se exclamasse credidit; ut ut vero hoc sapius tentarit, cum præsertim vel ipsam mortem jam instare sibi imaginata fuisset, vocem tamen revera non edidit, uti adstantes vigilantes testatæ fuerant; cumq; tandem verba quædam protulisset, & in quantis verberetur angustiis indicasset, ut ut Aq. Apopl. quæ ad manus erat, exhibita quoddam levamen attulerit, totam tamen noctem insomnem duxit, cumque sequenti die eam visitassem, in quantas angustias coniecta fuerit, pluribus verbis enarravit; Uti vero hanc incubo laborasse, nullum est dubium, ita tum pronum illum decubitum tum Venælectionem hæctenus hoc anno intermissam in malo hoc producendo multum contulisse, itidem dubio vacat, novi enim & alios, qui nisi sic de-

cumbentes hoc ipso malo corripiantur, de molestioribus tamen infomniis conqueruntur: Sanguinem vero abundantem interdum pectus gravare, artem medicam gnaviter exercentem vix latere potest, quod pondus in somno præsertim perſentientes revera peregrini quid corpori incumbere sibi imaginantur.

CCCXCIX.

Nutrix qualis commendata.

Vivit hoc tempore hic loci præcipua quædam Matrona, quæ, quia jam binæ filiolæ ipsi morte præmatura abreptæ fuerunt, causam hujus mortis in eo quærens, quod illis mammas præbere non potuit, secum constituit, se denuo gravidam alteri hoc munus commissuram, & hinc, cum postmodum iterum concepisset, partus tempore appropinquante de nutrice non parum sollicita fuit, utque talem eligeret, quæ scopum suum secundare posset, me quoque propterea consuluit, & hinc quandam non parum hac de causa commendatam ad me misit; quam cum examinasset, & lac degustasset, omnia quidem sic comparata inveni, ut eam præfici huic numeri posse, nullus dubitaverim, cum præsertim & ipsa constitutionis tenerioris, hincque parum ab ea, quam gravida habet, differentis existat, foetusque quem hæctenus aluit, non solum pinguescat, verum & nulli prorsus morbo sit obnoxius; ipsa etiam per plures jam annos integra fruatur sanitate; utut vero quoddam dubium injecerit, quod jam per sex fere menses suo foetui mammas præbet, & sesqui mensis adhuc superest ad partum ejusdem, quem in posterum nutrire debet, quia tamen lac ejusdem debito crassius non inveni, nisi diætam ante tempus mutet, qua nempe hæctenus sat tenui utitur, quin profuturum sit alendo tum foetui, nullus dubitavi, suasi tamen, omnino cavendum esse, ne ante tempus diætam mutet: & hæc quidem, quia illis, qui sæpius hac de causa consuluntur, quandam præferre possunt lucem, communico.

CCCC.

Venæsectio ad hepticam inclinanti dissuasæ.

Hæri me accesserat Vidua quædam prope quinquagenaria, urinam appor-
tans, & ut ex illa, an Venæsectio sibi conducatur, an vero non? indicem, rogat, sicuti vero ex hac sola certi quid circa hanc ipsam quæstionem determinari non posse, statim respondi, ita cum ipsam toto corpore consumptam, pallidam, & pene exsanguem viderem, Venæsectionem non tam profuturam quam obfuturam judicavi; cur tamen se generoso hoc remedio opus habere credat? simul interrogavi, jamque, quod anxietate quadam molesta sæpius vexetur, detexit, cui originem dedisse mortem mariti ante annum & quod

excurrit

excurrit pie defuncti, simul retulit, summe enim se metuere, ne quædam minime intermittenda intermiserit, & hinc mortem ejusdem accelerarit, à quo vero crimine sicuti ipsam, quantum in me fuit, absolvi, cum, quod ego quidem vidi, sat anxiam ejusdem gesserit curam, ita melancholici quid subesse, unde dicta anxietas certius derivetur, nullus dubitavi, & hinc Vinum Cochlearia alteratum ipsi commendavi, hoc nempe sanguinem pristino suo valtiliori statui restitutum iri, & sic anxietatem postmodum sponte cessaturam spero: Notatu vero dignum est, quod hæc ipsa Vidua inter alia retulit, quod nempe olim per aliquot annos tussi divexata fuerit tam pertinaci, ut magnam pulmonis læsi suspicionem injecerit, hanc vero jam sponte per aliquot menses cessasse, at in ejusdem locum successisse sudorem, quo interdum fere penitus diffluat; sicut enim hoc adhuc magis me movit, ut Venæsectionem dissuaserim, ita sine dubio memorata tussis sero acriori originem suam debuit, quo per sudorem discusso eadem cessavit: Quam multi vero in Venæsectione præsidium quærant, quod minime in eadem inveniunt, hæc observatio confirmat.

CCCCI.

Sanguis ex intestinis tenuibus profusus.

MAtrona quædam quadragenaria, cum multum admodum sanguinis per alvum perdidisset, sæpius de variis, quæ ad curandum hoc malum aliquid conferre posse videbantur, interrogata, aliquando etiam retulit, quod semper, quo major sanguinis quantitas secedat, eo majora circa umbilicum persentiat tormina, indeque ex his quasi semper certa esse possit sanguinis fluxus subsequenti, huncque sanguinem longe puriorem & floridiorem esse illo, quem interdum dolentibus prius vasis hæmorrhoidalibus per has ipsas vias excernat, longeque magis viribus insidiari: intestina ergo tenuia potius quam crassa hunc Sanguinem profundere judicavi, & hinc eo magis sollicitus fui, ut sisteretur hic fluxus, egregie vero vires suas exseruit Crocus martis adstringens, dum non solum fluxum sanguinis inhibuit, sed et Cachexiam imminentem avertit: Inprimis vero medicus de tali fluxu consultus in partem quoque affectam indaget, ad quam eo certius citiusque detegendam modo adducta conferent.

CCCCII.

Colica contentioso Sermoni cedens.

AMicus quidam meus, quadragenario major, cetera Dei gratia integra gaudens sanitate, cum per aliquod temporis spatium nullum plane in diætâ errorem commisisset, doloribus colicis vehementioribus correptus inde eo magis perterri-

perterritus fuit, quia unde sint derivandi? nullo modo sibi imaginari potuit, calidaque externe applicata levamen quidem quoddam attulere, at iisdem vel paululum remotis dolores statim recrudescente; unde jam de illo remedio, quod alias aliquoties proficuum invenerat in hisce doloribus mitigandis, vino nempe Muscato cogitavit, ancillamque, ut illud peteret, misit, quæ vero non tam tale vinum quam aliam quandam dulcem Mixturam affert, quam malo suo tollendo minus idoneam habens, ut alibi vinum tale petatur, mandat; interea vero ab amico quodam rogatur, ut certis de causis accedat, cujus petito doloribus licet adhuc detentus vel ideo tamen lubentius satisfecit, quia quædam ad ipsum deferre opus habuerat; accedit hinc, & postquam, quæ amicus desideraverat, perfecisset, negotii etiam sui mentionem injicit, quod sic sat arduum dum per bithorium fere non absque contentione quadam urget, interea dolores colici sic remittunt, ut nec minimum quidem molesti extiterint, quorum tamen sub sermonibus se potius oblitum fuisse, quam quod revera cessaverint, primum ariolabatur, at cum postmodum non rediissent, alio remedio opus non habuit, mihi que hanc curam suam recensuit: uti vero ab acido aucto sine dubio hi dolores suborti fuerant, ita bilis contentioso sermone mota & in intestina in majori quantitate delata illud correxit, sicque dolores sopivit: non semper itaque nocent animi affectus, sed & interdum emolumentum quoddam afferunt.

CCCCIII.

Febris motu corporis curata.

MAtrona quædam nobilissima, cum in ejusdem præsentia amicus meus modo memorata narrasset, subjecit, se ante plures annos febrili paroxysmo uno alterove correptam huic tamen victas dare manus noluisse, & hinc tum coram suis, quantum fieri potuerit, subticuisse, tum de remedio, quod aliis insciis juvaret, cogitasse; cumque in primis noverit, sudorem in hoc malo præ aliis remediis commendari, huic vero in lecto vacare nunquam potuerit, & balneum propterea ingredi non consultum duxerit, se per aliquot horas purgandis & pristino nitore restituendis vasibus stanneis sedulo operam navasse, unde cum sudor copiosus elicitus fuisset, febrim quoque sic cessasse, ut ab illa in posterum nec minimum quidem in commodata fuerit: Juvat nempe subinde febricitantes motus quoque corporis consueto major, & sudorem promovens, cui, si præsertim causa quantitate non abundet, raro sine commo-
modo vocabant:

CCCCIV.

Fluor albus catarrho ad nares succedens.

Matrona quædam honesta triginta octo annorum, ante bimestre fere catarrho ad nares tam vehementi correpta fuit, ut fero continuò ex iisdem destillante emunctoriis excipiendo omne fere tempus terere opus habuerit, adeo quidem, ut noctu ad dormire vix potuerit, dum nempe decumbenti serum tanto cum impetu in pectus ruit, ut nisi sedulo sibi consulisset, vix suffocationis periculum avertere potuisset; sicuti vero jam olim Mastiches grana haud absque fructu in hoc malo deglutierat, ita & nunc votis ejusdem sic satisfacere, ut vix bis terve iisdem in usum ductis omnis catarrhus ad has quidem partes cessaverit; verum enim vero immediate eidem successit fluor albus, qui non solum partes genitales inundavit, sed & acredine sua sic læsit, ut ob dolorem subsequenter consilio medico opus habuerit, quod cum à me petiisset, ipsametque priori catarrho adhuc instante Pilul. FF. sumisset, cetera Dei gratia optime valentem alio purgante opus non habere judicans, Spir. Therebinth. usum ipsi commendavi, quem eo lubentius utut palato minus gratum in usum duxit, quia & olim jam profuisse meminerat, nec frustra, vix enim per triduum continuato ejusdem usu ita hic quoque fluxus inhibitus fuit, ut alio medicamento non habuerit opus: Uti vero jam pridem egregius quidam medicus sub uteri coryza fluorem album describere non dubitavit, ita hoc nomine & hac de causa eo majori jure insignietur, quia nimirum hanc & veram coryzam interdum sibi invicem succedere sic constat, omnino vero laudem in hoc malo meretur memoratus spiritus, quem quippe, nisi altiores subsint causæ, raro hæctenus me frustra commendasse memini, nec semper opus esse, ut tam sollicité, ac quidem Veteres requirunt, universalialia præmittantur, hæc quoque observatio confirmat.

CCCCV.

Dorsum exulceratum.

Sub illud ipsum fere tempus ab egregio quodam Pauperum Patrono rogatus fui, ut visitarem pauperulam quandam viduam nostræ salvificæ religionis ergo profugam, jam diu cum gravioribus quibusdam malis conflictantem; dum ergo petito ejusdem satisfacio, invenio vetulam toto corpore consumptam, & de dorsi imprimis doloribus conquerentem, in quorum originem inquirenti respondet, ante biennium & quod excurrit se hosce dolores primo percepisse, & hinc varios amicos propterea consuluisse, qui tantum non unanimiter Coriariorum sudatorium comendarint, quod & bis terve ingressa fuerit, cum tanto tamen dolorum incremento, ut, si continuasset illud, sine dubio iisdem

ferendis impar extitisset; cum vero & tumorem quendam in parte dolente notaverit, chirurgum se vocasse, qui parte inspecta abscessum subesse invenit, quo maturato & aperto non ita exigua puris quantitas profluxerit, sicque dolores quodammodo remiserint; utut vero per bene longum temporis spatium omnem lapidem moverit, ut ulcus denuo coalescat, adeo tamen frustra hætenus ipsum quævis emplastra imposuisse, ut potius hinc inde juxta spinam dorsi alia ulcera successerint; quæ & ipsemet inspexi; quoniam vero nullius dubitavi ad ipsa spinæ ossa eadem penetrare, curæque necessariæ instituendæ nec vires sufficerent, nec sumtus vel pro victu requisitos quispiam suggereret, medicamentum quidem quoddam humoribus vitiosis corrigendis dicatum præscripsi, sed de cura hujus mali me desperare, simul edixi: forsan vero Thermæ huic profuissent.

CCCCVI.

Thee palpitationem cordis curans.

Sanguinem particulis heterogeneis falsis acribusque abundantem ut quodammodo ab hisce liberaret, Matrona quædam quadragenaria præterito vere biberat Juscula herbis talibus virtutibus instructis alterata, prius Infus. Herbæ Thee assueta, quod etiam aliquoties olim palpitationem Cordis, cui sæpius est obnoxia, sic dispulerat, ut vel ideo crebrius illud in usum duxerit; hunc vero affectum se merito eidem attribuisse, nunc in primis experta fuit, quam diu enim modo memorata juscula bibit, & hinc usum Infus. Thee seposuit, Palpitatio cordis non solum crebrius rediit, sed & diutius ac olim institit, unde & eo citius illis denuo valedixit, & ad consuetum magis potum calidum rediit, & quidem priori cum fortuna, ab illo enim tempore, quo hanc mutationem instituit, non solum Cor rarius palpavit, sed & si vel maxime motu tali inordinato molestum fuit, tam brevi sic cessavit, ut vix de eodem conquesta fuerit: non solum itaque calorem aquæ activum esse, unde Infusum Thee præstet in corpore humano quod præstat, sed volatiles quasdam particulas illud possidere, quæ in primis in sanguinis motu corrigendo multum valeant, ex dictis haud ita male deduces, iisque hinc aures vix unquam præbebis, qui ob abusum hujus laudatissimi Infusi, quo multos peccare, non est dubium, & usum ejusdem exterminare tentant.

CCCCVII.

Pedis digitum maximum læsum sequentia mala.

Præfecti cujusdam Uxor, cum ungues digitorum pedum non solum nimium excrevissent, sed & cuti sic infingerentur, ut dolorem quendam intulerint, cultellum propterea arripuit, & eodem tum superflua refecuit, tum cuti in-

fixas particulas, quantum fieri potuit, extraxit; dum vero in hoc labore versatur, accidit, quod digitum maximum pedis dextri cultello aliquantum læserit, quod in principio quidem uti minus percepit, ita etiam minus curavit, hincque ut prius, negotia sua perfecit, cumque nocte cubitum itura aliquantum doleret pars læsa, emplastro de Sperm. Ranar. imposito omnem dolorem abactum iri, speravit; verum enim vero spe sua quam maxime falsa fuit, non solum enim dolor semper magis incrementum sumsit, sed & tumor accessit, primo digitum læsum hinc vero totum pedem occupans, cui varia quidem remedia quæ domestica vocant, opposuit, at frustra omnino, tumor enim semper latius occupavit spatium, unde cum tandem ad brachium quoque dextrum, quin capitis hanc partem se extendisset, & febris accessisset, tum medicos tum Chirurgos propterea consuluit, qui vix post aliquot hebdomadas variis medicamentis dicta mala abegerunt: quæ quidem uti quidam locumtenens miles narravit, ut confirmaret à me de consensu partium allata quædam, ita merito nos cautos reddant in tractandis pedum digitis, quod quippe opus & aliis minus feliciter cessasse, quin nonnullos pedibus & ipsa tandem vita privasse, non desunt plures fide dignæ historiæ.

CCCCVIII.

Cancrosæ parum conferens Salivatio mercurialis.

VOcatus fuerat haud ita pridem Chirurgus quidam ad quandam foeminam cancro laborantem, & quidem mammæ dextræ, hanc antequam accessit, jam certior factus quod alius quidam sectionem jam bis frustra instituerit, hancque iterari non posse, aut frustra iteratum iri, nullus dubitans, me propterea consuluit, & quid mihi de cura per Salivationem mercurialem instituenda videatur? interrogavit; ego vero sicut ante omnia ocularem inspectionem commendavi, ita nisi sectione iterata aliquid præstari possit, in Salivatione frustra hic auxilium quæri, respondi, quam quippe cancrum non tam curare, quam exasperare hætenus aliquoties observatum fuit; accessit ergo urgentem inprimis ægram, sicque omnia exulcerata invenit, ut manus adhiberi tuto minime potuerit; de variis ergo, quæ hætenus in usum ducta fuerint, interrogare cœpit, ubi, sicut retulit, quod inprimis multum pecuniæ insumserit, in eum, qui sectione malum una cum mamma se sublaturum promiserit, cui quippe soli ducentos florenos solverat, ultra quod ipsum una cum uxore per aliquot hebdomadas sat laute aluerat, & in medicum, quem secum adduxerat, etiam longe plus ac aliàs communiter fieri solet, erogaverat, qui tamen postmodum exulcerata adhuc parte affecta abierit, frivolum subnectens excusationem, quod cancer jam vivus extiterit, & hinc interim hætenus non potuerit, interentum vero iri, si felem nigram cubiculo includat, & huic

loco cibi ea, quæ à cancroſa mamma ſeparentur, exhibeat; ita etiam indicavit, quod poſt hunc balneator quidam maximam ſibi fecerit ſpem, ſe malum remediis internis haud ita longo temporis ſpatio ſublaturum, hunc vero mercurium exhibuiſſe, quo ſumto multum quidem ſalivæ per aliquot dies ſe rejeciſſe, at tantum abeſſe, ut inde vel minimum perceperit levamen, ut potius malum, uti ipſe perſpicere poſſit, indies ſumat incrementum; hinc autem & hic Chirurgus moniti mei memor parvam admodum convaleſcentiæ ſpem facere eidem potuit, cum præſertim tumor mammæ ſiniſtræ, malum & ad hanc uſque ſe extendiſſe, hincque intimius latitare, prodiderit: Detestandum autem eſt, quod hujus fatinæ homines tam perverſas ejuſcemodi malis decumbentium animis imprimunt ſententias, haſque poſtmodum nugis ſuis alunt, ſic enim poſtmodum de vera cauſa vix ſunt ulterius ſoliciti, hincque non tam veros medicos quam tales agyras conſulunt, qui pecunia quidem, eos qui ſibi fidem adhibent, emungere, at artem chirurgicam rite exercere nunquam didicerunt: quam parum vero in eradicando cancro vero conferat mercurius, hæc obſervatio confirmat, indeque ſimul patet, quantum in hoc morbo depraventur humores, dum nempe tantum contrahunt vitium, ut, ſicuti vel maxime depravatis in aliis morbis corrigendis iisdem ſufficientia remedia, in hoc fruſtra adhibentur, ita ſufficiens ſe hæcenus ignorare vel doctiſſimi medici fateri cogantur; nec facile fruſtra impoſturæ iſis accuſabitur, qui cancrum confirmatum medicamentis ſe curare poſſe, audacter jactitare audent, cum nec ipſam ſemper ſectionem voto noſtro ſatisfacere, ex iis, quæ modo legiſti, conſtet, quam tamen modo tuto inſtitui poſſit, reliquis omnibus remediis longe præfero.

CCCCIX.

Fraga poſt aliquot horas integra vomitū rejecta.

Mercatoris cujuſdam Uxor quadragenaria, ſicut à nimia ſanguinis per partes inferiores deperditione varia eaque non contemnenda hæcenus incurrit mala, ita, quod & aliis commune eſt, ventriculum in primis inde tam debilem naſta fuit, ut, ſi vel paululum plus cibi ingeſſit, ac quidem ſe ferre poſſe, experientia hæcenus didicerat, aut & aliquid comedit, quod per ſe coſtu difficile exiſtit, hinc ſtatim tam male ſe habuerit, ut per aliquot dies lectum iterum tenere opus habuerit, & hoc quidem, quoniam appetitui neceſſaria frena non ſemper iniecit, aliquoties ſic contigit; ſic cum ante bi-meſtre fraga apponerentur, hæc avide quidem ingeſſit, at ut ut noctem ſic ſat quietam duxerit, mane tamen circa horam quintam evigilans primo tormina minus conſueta percepit, quæ alvum ſic ſtimularunt, ut ter eandem in non ita parva quantitate depoſuerit, hinc vero nihilominus melius ſe non habuit, do-

nec vomitus quoque successit, quo fraga adhuc integra atque immutata reje-
cit, sicque levamen sensit, at simul tantum debilitata fuit, ut colorem, qui
magis naturalis vix redierat, ab illo tempore iterum amiserit; cum vero mihi
dicta recensuisset, majorem diætæ habere rationem ipsam jussi, nisi identidem
integram convalescentiam ipsamet petulanter impedire velit: non vero quan-
tum gustui arrident, tantum & sanitati conferre fraga hæc observatio confir-
mat, non omnibus itaque tuto concedentur, nec modum in iisdem edendis
servasse quenquam pœnitebit.

CCCCX.

Balneo singulis annis opus habens.

A Urifabri cujusdam vidua fere quinquagenaria, jam per aliquot annos men-
sibus æstivis balneum ingressa inde tam bene se habere credidit, ut inter-
mittere aliquando hanc curam non fuerit ausa, cum præsertim tubercula hinc
inde in brachiis suborta alio modo dispelli non posse crediderit; cum vero hoc
anno menses fluere desiissent, ne aut hos intempestive moveret, aut aliud in-
de concitaretur malum, balneo non nisi bis terve fuit usa, at & tubercula de-
nuo succedentia & virium quædam prostratio ipsam permoverunt, ut me pro-
pterea consuluerit, an nempe balneum sit iterandum? an vero alia remedia ei-
dem commode substitui possint? re probe pensitata, cum de caloribus volati-
corum nomine venientibus sæpius non parum molestis & sudoribus subinde
nimis conquereretur, ne hæc mala augeantur, tutius omitti nunc balneum,
judicavi, substitui vero eidem pulverem ex ingredientibus sanguinis vitia cor-
rigentibus constantem, qui diligenter continuatus sine dubio ejusdem voto sa-
tisfaciet; Constat vero ex narratis, & remediis vel post annum repetitis quem
sic assuescere posse, ut absque molestia quadam postmodum iisdem vix careat,
nemo ergo, nisi opus habeat, remedium in usum ducat, aut & iteret.

CCCCXI.

Colicæ convulsivæ causa Vesperiana.

IN Consiliis Gokelianis nuper editis in primis notatu dignum est, quod sum-
mo jure post fata quoque celeberrimus medicus Wepferus colicæ convulsi-
væ causas non tam in ipsis intestinis, quæ alias ad crebriores potius excretio-
res stimularentur, quam plexibus mesenterii quærendas esse, credit; Sicuti
enim sic non ita difficulter indicare possumus, cur malum hoc plerumque tam
difficulter curetur, adeo, ut plura laudatissima remedia sæpe diu frustra in
usum ducantur, ita de remediis in hos plexus penetrantibus & humores vi-
tiosos eosdem vellicantes corrigentibus iisdemque extricantibus ut simus sem-
per magis solliciti, merito movemur.

Vigiliae pertinaces UniCornu marino cedentes.

MAtrona illa quæ CCCCIX. suggestit exemplum, inter alia mala de vigiliis etiam pertinacissimis conquesta fuit, licetque cetera meliuscule se habuerit, somnum tamen capere per aliquot noctes minime potuit, sed infomnis in lecto decubuit, & hinc corpus de latere in latus projiciendo majorem fere lassitudinem contraxit, quam habuit, dum cubitum ivit; varia vero propterea remedia at omnia frustra omnino adhibuit, dum nec Aq. Ceras, nec Conf. Alkerm. sumta, nec quædam capiti applicita nec pediluvia somnum unquam excitarunt; opiata vero exhibere ob sanguinis motum sic non parum impeditum ego detrectavi, semper nempe monens, ut causæ primum obviam eat; hac enim domita, somnum sponte successurum; uti vero hujus symptomatis causam primariam serum acre & falsum extitisse vel exinde constitit, quia ejusdem non ita exigua quantitas sæpiuscule è manibus extillavit, pruritusque exinde subortum somnum præsertim arcere ipsamet indicavit, unde fonticulum inprimis eidem commendavi; à quo vero sic abhorruit, ut nec mentionem quidem ejusdem fieri, æquo tulerit animo; nec etiam, quæ hunc in finem herbis recentibus alteranda commendaveram, juscula, in usum duxit, sumsit tamen aliquoties ad eo certius inhibendum Sanguinis fluxum UniCorn. animale ab aliis commendatum, nec à me improbatum, & ecce! quotiescunque illud cubitum itura sumsit, toties per totam noctem dormiit, unde non tam ulterius de remedio, quod somnum conciliet, quam an tuto hoc ipsum aliquandiu continuare liceat? sollicita fuit, meque propterea consuluit; sicuti vero ego tutissimum hoc remedium absque ulla hæsitatione vocavi, ita quotiescunque illud postmodum sumsit, eundem effectum edidit: Et hic nempe pulvis causam præcipue aggressus fuit, serique acridinem correxit, unde & hunc in finem UniCornu animale aliis earundem virium medicamentis vix frustra addes, quod vero, si & alia latente adhuc de causa aliis etiam somnum conciliaverit, inter soporifera tutissima merito principem obtinebit locum.

CCCCXIII.

Spasmus Ventriculi.

Divertit haud ita pridem apud me Illustrissima quædam Virgo, quæ, præterquam quod hecticæ candidata & sudoribus nocturnis fere penitus consumpta fuit, aliquando conquerebatur, quod integram noctem infomnem duxerit ob insignes dolores, qui os ventriculi sic torserint, ut, nisi ventriculo incubuisset, aut onus quoddam eidem imposuisset, iisdem ferendis impar exitisset, nominasse autem hos ipsos dolores Spasmodum Ventriculi Medicum

magni nominis Coneringium , simulque suggessisse Pilulas , quarum vel tres sumtæ dolorem illico sedent ; quod & nunc , cum sequenti die dolore instanti eas habere potuisset , & sumsisset , præstitere ; gratiose postmodum communicatæ , & à me degustatæ , ubi opium iisdem immixtum esse , notavi : Uti vero tam enormes dolores sine dubio convulsivi quid comitatur , & hinc modo memoratum nomen iis haud adeo inepte imponitur , ita opiata in iisdem plerumque præsentaneam afferunt opem.

CCCC XIV.

Animi deliquia in Senē sæpe recurrentia.

Vir quidam septuagenario major, interdum doloribus arthriticis vexatus, ante semestrem & quod excurrit, de crebrioribus animi deliquiis queri cœpit, quæ utut interdum & vel non cogitantem prostraverint , plerumque tamen motum corporis subsequēbantur , quando præsertim , ut lectum sterneretur illud relinquebat , unde aliquoties per aliquot dies hunc laborem differebat; licetque quamdiu quidem extra lectum degebat , ut & statim , quando in illud revertebatur , à gravi hoc symptomate immunis fuerit , uti quidem ipsemet aliquando præsens notavi , cum tamen vix discessissem , malum majori ac unquam olim vehementia brevi post rediisse , sequenti die retulit ; tum, quantum quidem ex quibusvis aliis signis judicari poterat , sic sat bene valens, dum non solum appetitu valebat , verum & ingestos cibos digeri , per sat evidentia indicia constabat , urina insuper plerumque sic sat bene se habebat , nec ex pulsu ipsum brevi ante cum tam gravi malo conflictatum fuisse , patebat; licet vero tum medicus ejusdem ordinarius omnem lapidem moverit , ut malum hoc averteret , tum postmodum ego quoque in consilium vocatus ad hunc scopum obtinendum , quantum in me fuit , contulerim , nec tamen lenioribus purgantibus , quæ , quia malum ab humoribus vitiosis in primis viis abundantibus foveri , nullum superfuit dubium , aliquoties suasi , nec Clysteribus hunc ipsum in finem applicitis , nec volatilibus , nec martiatis , nec ipsis acidulis obtineri potuit , ut deliquia ista non rediissent ; cumque præsertim æger , medicamento non statim juvante , quin illud potius sit obfuturum sibi imaginatus fuerit , aliis ipsum in perversa sua sententia confirmantibus , remedia quædam tam diu , ac quidem morbus jussisset , non continuarit , hincque identidem aliis quoque aures præbuerit, & me dimisso tandem empiricum quendam consuluit , qui nisi vita simul , pecunia sane certo eum egregie emunget : In hypochondriis imprimis causam horum deliquiorum uti ego quidem semper quæsi , ita si persuaderi hic senex potuisset , ut aliquamdiu ea continuasset, quæ iisdem partim everrendis quasi , partim ab obstructionibus liberandis di-

cata sunt , eum pristinae sanitati restitui potuisse , totus sperassem , quod autem , quo saepius imprimis hoc modo medicos mutabit, eo minus obtinebit.

CCCCXV.

Narium hæmorrhagia ab amore.

ANte aliquot annos vocatus fui ad quandam Virginem elegantis formæ , & quia simul divitiis abundabat , à non ita paucis expetitam , unde & , cum vix decimum sextum ætatis annum ingressa fuisset , nobilissimo cuidam juveni desponsatam , hunc uti primo , ita tenerius etiam amavit , quem amorem aliquoties erumpens è naribus sanguis prodidit , quando imprimis desiderata ejusdem præsentia frui non potuit ; sic cum aliquando peregre profectus fuisset , non solum illo die , quo iter incepit , multum sanguinis per has vias perdidit , sed & postmodum aliquoties , quando ejusdem recordata fuit , idem fluxus subsequabatur , ut adeo tandem meo consilio opus habuerit ; ubi tamen ea , quæ alias in hæmorrhagia narium solent esse proficua , nec huic frustra adhibita fuere ; patet vero ex dictis etiam , quantum in sanguinem habeant imperium animi pathemata , vel hac quoque de causa semper magis magisque moderanda.

CCCCXVI.

Hydrops Erysipelas subsequens.

ROgatus hisce diebus accessi pauperis cujusdam operarii Uxorem , jam per aliquot hebdomadas decumbentem , & de difficili præsertim respiratione , tumoreque pedum atque abdominis conquerentem , dumque in causas antecedentes inquiri , partim ipsa , partim adstantes referunt , quod jam sexagenaria major , hanc ætatem quidem sic sat sana attigerit , at ante annum , & quod excurrit , aliquoties Erysipelate faciei tam vehementi correpta fuerit , ut & decumbere opus habuerit , tumor etiam colli , ad quod usque se extenderit malum , in hunc usq; diem inde restitet , licetq; quædam medicamenta huic malo opposuerit , impediri tamen non potuisse , quin aliquoties redierit , unde tandem præsentia mala supervenerint ; totus ergo persuasus remedia adhibita fuisse , quæ erysipelas non tam curaverint , quam , uti loqui amant , retropulerint , de his similiter interrogavi , nominarunt vero sudorem , & externe farinam hordei atque Cortic. Sambuci se adhibuisse , retulerunt , quæ hætenus non paucis profuisse , ego quidem notavi ; seu vero sudor sufficienter non fuerit motus , hincque particulæ peccantes retentæ , postmodum reliquos humores in motu suo interturbaverint , & hinc in causa fuerint , ut hinc inde abdomine & pedibus exundarint ; seu , quod magis verosimile mihi videtur , subtilioribus & volatilibus , hincque ad motum humorum

summe

summe necessariis particulis bilis per sæpius rediens Erysipelas insumtis & deperditis, hi paulatim in motu suo impediti, hincque vasa sua ubique penetrare nequientes, tandem iisdem exciderint, non frustra Erysipelas hinc accusari, nemo dubitabit; nec tamen hanc aliis quam alios hydropicos medicamentis, opus habere, judicavi, martemque hinc, qui quippe inprimis bilis quoque deperditas particulas resarcit, eidem recommendavi: habere vero eos, qui sæpius erysipelate corripiuntur, quod ab hydrope sibi metuant, uti hæc observatio testis est, ita facile pluribus rationibus evinci posset

CCCCXVII.

Salix tumorem pedum dissipans.

Vocatus sub hoc ipsum tempus ad phthificam quandam fui, quæ postquam convenientibus remediis diarrhoeam, qua jam aliquamdiu laboraverat, inhibuisset, in pedibus tumorem notare cœpit, huncque pro pessimo signo merito agnoscens me propterea consuluit, ubi, cum interna præsertim medicamenta, Pilul. nempe, quas ex Opobalsamo & Specif. Antih. Poter. formandas præscripseram, & juscula herba recenti Bellidis alterata continuare jussissem, hinc vero & fumum ex Succin. & Mastiche pedibus adhibendum commendarem, illa retulit, cum hisce diebus hujus tumoris coram quibusdam amicis mentionem injecerit, quædam summe comendaverit fol. Salicis pedibus tumentibus applicata, hæcce enim matrem imprimis suam sæpius in simili casu adhibuisse, semperque tumorem inde sic consumtum fuisse, ut alio remedio opus non habuerit: Sicuti vero hæc vires, ex qualitatibus quæ Salici tribuuntur, non eliciuntur, ita nec ab aliis eidem adscriptas meminero, tuto interea, quid præstent, tentare licet, cum nisi profuerint, nocere tamen vix possint.

CCCCXVIII.

Faucium inflammatio nunquam parvi habenda.

Vivit hic loci mulier quædam, quæ olim, dum ancillam egit, singulis mensibus hoc incommodi habuit, quod per triduum faucium inflammatione tam molesta correpta fuit, ut non solum difficillime quævis ingesta deglutierit, quin non nisi liquida deglutire potuerit, verum & in lecto se detinere opus habuerit, ubi postquam bis terve sudavit, & alia remedia convenientia adhibuit, ad labores suos demum redire potuit; tam parum vero se hoc modo commendavit, ut nunquam diu uni servitio præfuerit, sed identidem ab una hera dimissa aliam quæsiverit; quod vero medicus tum consultus aliquoties monuit, ne parvi habeat hoc malum, aliquoties enim & vitæ illud insidiari, tam arcte inhæsit memoriæ cujusdam Matronæ, apud quam etiam

aliquandiu olim servam egerat, ut, cum nuper servus quidam de deglutitionis difficultate & faucium dolore quereretur, utut consulti artis periti nullum subesse periculum, testati fuerint, pessima tamen quæque statim metuerit, hincq; in mandatis dederit, ut accuratior ejusdem geratur cura, quod cum vesperi præcepisset, sequenti die hunc ipsum servum vitam cum morte commutasse, nunciatum fuit: Subsunt nempe subinde causæ inflammationis hujus, quæ, si in principio negliguntur, postmodum tam facile tolli non possunt, inprimis autem aliorum viscerum inflammationem hanc quoque subsequi non semel hæctenus notavi; in quævis itaque sedulo inquire, ut, si vel maxime primarium malum curare non possis, hoc tamen prædicendo & monendo tam artis auctoritati, quam propriæ famæ consulas.

CCCCXIX.

Gingivarum tumoris remedium sympatheticum.

VOcatus hisce diebus ad puerulum quendam gingivaram tumore non ita parvo & livido detentum, cum tum sanguini scorbutico corrigendo dicata remedia interna, tum externa convenientia ordinassem, mater ejusdem recensuit, quod hisce diebus se accesserit vir quidam, qui mentione hujus sui filioli facta sequens remedium summe commendaverit; Sumat nempe mater vel & ancilla adstans panem, eoque tumorem tam diu fricet, donec is hinc inde sanguine tingatur, atque imbuatur, panisque cruentus postmodum in terram defodiatur, sic enim una cum pane consumto & tumorem certo consumtum iri, is qui communicavit remedium, sancte testatus est, & aliquot exemplis hoc modo sanatorum adductis sententiam suam confirmavit: Quid mihi de hoc remedio videatur? interrogatus, illos, qui sympathiæ aliquid tribuunt, (à quorum partibus stantia indies nova experimenta & me recedere penitus hæctenus non siverunt,) hoc non rejecturos, respondi, modoque omnis absit superstitio, quin tuto tentari possit, nullum est dubium; sicuti vero & aliàs sympatheticis his remediis solis nunquam fido, ita, ut, si vel maxime hoc quoque adhibere velit mater, à me tamen præscripta juxta illud continuet, suasi.

CCCCXX.

Capitis dolor à diætâ mensibus fluentibus non servata.

Virgo quædam non ignobilibus edita parentibus, septendecim fere annorum & cetera sic sat bene valens, utut olim, antequam menstruum tributum solvere cœpit, singulis fere mensibus dolore capitis laborarit, hoc rite soluto, sic etiam ab eodem liberata fuit, ut per integrum & quod excurrit annum, non habuerit, de quo vel minimum conqueri opus habuisset; sicuti

verò diætã aliãs non servavit, ita & eo tempore, quo menses fluxere, majorem ejusdem rationem non habuit, eaque comedit, quæ fluxum hunc nisi inhibere interturbare tamen solent, nec, quia in principio nil mali inde sensit, correxit hos errores, donec tandem iterum prior capitis dolor rediit, & quidem nunc tam vehemens, ut & consilio meo opus habuerit; vocatus ergo cum causam hujus doloris in utero præsertim quærerem, Ventriculo non ab omni prorsus labe immuni prius expurgato, illi inprimis destinata medicamenta commendavi, quæ primo patum profuere, donec, cum notaretur, periodicum esse malum, & sub vesperam inprimis redire, hisce medicamentis febrifuga substitui, & cerevisiæ, quam hæctenus concesseram, loco decoctum conveniens bibit; inde enim Dei gratia statim melius se habuit, & vix per triduum continuato hoc vivendi modo integre convaleuit, serio tum ab amicis tum me monita, ut in posterum mensibus præsertim fluentibus majorem diætæ habeat rationem: Licet enim nimium sollicitas nonnullas qua diætã esse, olim jam meminero, propterea tamen eandem plane negligi posse, nemo sanæ mentis statuet, omninoque sanitati suæ magis consulunt eæ, quæ omnia, quæ fluxum hunc aut augere aut imminuere possunt, diligenter tum temporis vitant, quam quæ quævis absque ullo discrimine ingerunt.

CCCCXXI.

Mensium fluxum antecedens tumor totius.

Matrona quædam aliquot annis quadragenaria major, cum aliquoties menses nimium fluentes habuisset, adeo quidem, ut Cachexia inde jam immiauerit, iisdem aliquantum subsistentibus vires quidem brevi collegit, at subito aliquando non solum toto abdomine sed & reliquo corpore sic intumuit, ut hydropem quem aliquoties ipsamet sibi prædixerat, jam imminere nulla dubitaverit; jamq; de remediis quibus hoc malum averti posset, sollicita esse cœperit, dum vero hac de causa me vocare parat, menses iterum superveniunt, omnisque tumor sic disparet, ut simul & omnis evanuerit metus, cum vero haud ita diu post me forte fortuna offendisset, dicta mihi recensuit, & quid de Venæsectione mihi videretur? interrogavit, quam, quia aliquoties jam me dissuadente illam instituerat, medicamenta etiam, quæ requirebantur, eam in usum non ducturam noveram, & orgasmum sanguinis, unde tumor descriptus haud incommodè derivatur, hoc modo compesci posse, nullus dubitabam, concessi, at parcam, quæ nempe in ejusmodi casibus omnino sufficit; nec habes cur eam, si similes adsint circumstantiæ, non concedas, vel talibus enim subjectis eam nil unquam incommodi attulisse, quin aliquoties profuisse notavi, quando nempe proprio ausu nonnullæ in hoc generoso remedio auxilium

vel me non suadente quæſiverunt : modus tamen omnino ſervandus & tumores à ſe invicem probe diſcernendi erunt.

CCCCXXII.

Alvus diu laxa per Iter adſtrieta.

Vir quidam nobilis, quinquagenarius fere, ejus conſtitutionis, quæ Veteribus nomine melancholicæ venit, levioribus arthriticis paroxyſmis jam bis terve obnoxius, olim alvum ſemper fere adſtrieta habens, & hinc tum vel vehementioribus medicamentis difficulter mobilem, jam per biennium & quod excurrit, eam tam laxam experitur, ut interdum propterea aliquantum ſit moleſta, dum nempe aut negotia interrumpere, aut ſocios intempſtively deferere cogitur; quoniam autem cetera Dei gratia ſic ſat bene ſe habet, quin interea doloribus memoratis non fuit vexatus, ſicut ipſemet, & medicamentis ſe opus non habere credidit, ita nec ego hanc ſententiam improbavi, cum ſine dubio materia vitioſa & acris olim articulis infeſta ſic evacuata fuerit; accidit vero haud ita pridem, quod iter quoddam inſtituit, in quo per tres fere meſes alvus ſic adſtrieta denuo fuit, ut vix tantum, quantum vel ſumme requiritur, officio ſuo reſponderit, quod tamen tanquam vel maxime commodum haud ægre tulit, cum præſertim optime juxta ſe habuerit, & vix domum rediens ut prius aliquoties de die ſeceſſerit, quod cum Uxor ejusdem mihi retuliſſet, exinde patere judicavi, quantum aeris victusque mutatio in mutandis corporibus noſtris valeant; ſicuti nimirum nullum eſt dubium, quin hæc in quibusdam morbis maxime ſit proficua, & forſan quidam alio modo curari non poſſint, ita tamen in primis alvus per itinera & pluribus adſtrieta interdum morbos quosdam excitare poteſt, ſi præſertim poſtmodum, quod quidem in hoc ſubjecto contigit, non contingat, ſed alvi pertinax obſtructio inſtet.

CCCCXXIII.

Tuffis Gravidæ Juſculo Bellidæ alterato curata.

Nobilis quædam Gravidæ, cetera Dei gratia ſic ſat bene ſe habens, abſoluto nuper ſuper aquam inſtituto itinere tuffi divexari cœpit, quam parvi habuiſſet, niſi octavo tum meſe utero gerens metuſſet, ne partum ante tempus promoveat, ſicque foetus poſtmodum eo difficilius ſervari & educari poſſit; cum ergo forte fortuna me offendiſſet, ut conſilium ſuggeram, rogavit, ſicuti vero juſtum omnino vocavi ejusdem metum, dum crebriores abdominis concuſſiones à tuffi ſubortas abortum interdum ſubſequi non deſint hiſtoriæ, ita Juſcula Herb. recenti Bellidis alterata eidem commendavi, cumque poſt aliquot dies eam denuo viſitaſſem, & an tuffis adhiuc inſtet, interrogaſſem, vix bis

bis terve in usum ductum à me commendatum remedium tantum Dei gratia profuisse, retulit, ut jam à tussi plane immunis degat; Sicuti vero non semel jam in lineis meis hanc herbam me hac ipsa de causa commendasse, memini, quod & Illustres Lipsienses in Acta sua Eruditorum referre non dubitarunt, ita inprimis gravidis tussim sedare, non semel interea notavi, indeque vel in harum gratiam, dum juxta hoc olim communicata simul sic confirmantur, hæc sic produxi.

CCCCXXIV.

Arthritis ossa quasi luxans.

MAtrona quædam arthritica, sicuti dum doloribus artuum superiorum torquebatur, longe diutius ab iisdem non fuit liberata, sed per aliquot hebdomadas decubuit, ita, cum vix duobus, aut tribus mensibus elapsis hi ipsi dolores partes etiam inferiores occupassent, hi quidem vix per quatuordecim dies institere, at cum iterum de lecto surrexisset, tantum inde debilitatos sensit pedes, ut quasi luxatos esse, retulerit, & iisdem vix insistere potuerit: quemadmodum vero dolores in hisce partibus citius intermiserunt, partim, quoniam sub priori malo materiæ peccantis non ita parva quantitas dissipata fuerat, partim quia pedes per continuum decubitum ab externis injuriis magis & commodius muniuntur, unde & serum acrius eo citius corrigitur, ita quantum articulis insidietur hoc malum, hac observatione confirmatur, qui à restituantibus semper quibusdam particulis paulatim sic debilitantur, ut tandem munus suum non nisi difficillime obeant; non tam vero medicamenta externa, quam motum ad dissipandas has reliquias præcipuus quidam Auctor commendat, experientia nempe edoctus, quod illis adhibitis aut malum nobiliores occupet partes, aut eo citius redeat, quod ipsemet non semel notavi, & hinc semper magis magisque ab iisdem abhorreo, quantis votis etiam nonnulli arthriticorum eadem expetant,

CCCCXXV.

Intestini recti vulnera facile sanantur.

CUM de intestini recti sectione, si morbus requirat, tuto instituenda coram lithotomo quodam mentionem injicere haud ita pridem opus habuissem, huncque in finem Hippocratis verba: *Rectum intestinum & secans & resicans, & consuens & urens, & putrefaciens, etiamsi gravissima hæc sunt, nihil læseris*: adduxissem, is subjecit, se de hujus effati veritate minime dubitare, non semel enim jam sibi ipsi contigisse, quando via brevi calculi sectionem instituerit, quod vulnus inflictum per intestinum etiam ad digitos usque suos sic penetraverit, ut vel hos læsos & vulneratos eduxerit, semper tamen

se hæc vulnera postmodum non ita difficulter sanasse: Quo quidem Hippocratis sententia omnino confirmatur, at simul suam imperitiam in calculo secando hic artifex non parum prodidit, cum peritioribus ejuscemodi quid contigisse, non meminerim, utut forsitan alii omnino subdiceant; non parum autem hoc modo confirmatur illorum sententia, qui viam hanc minus tutam judicant, hincque semper præ hac, eam, qua super instrumento non vero ipso calculo vulnus pro calculo extrahendo infligitur, eligunt, ubi non habent, quod vel ab Intestini vel priorum digitorum læsione sibi metuant.

CCCCXXVI.

Humorum peccantium specifica differentia indaganda.

QUOD de re medica meritissimus Georgius Baglivius in scripto suo de Praxi medica utilissimo urget, quod nempe medicus in primis sollicitus esse debeat, ut specificas humorum morbos producentium differentias rite agnoscat, qualis nempe exempli gratia sit humor qui febrem intermittentem producit, quomodo ab aliis differat, & corrigi aut è corpore eliminari possit, qualis sit humor qui mala hysterica excitat, qui quippe in primis medicis sæpius multum negotii facessit, si unum alterumve moverit, ut magis sedulo in has ipsas differentias inquiret, & quæ praxis in primis suggerit, communicet, is sane negotium quidem arduum, at maxima utilitate quævis fastidia compensans aggredietur.

CCCCXXVII.

Febris tertiana vini dulcis usum subsequens.

MERCATOR quidam exercitatissimus fere sexagenarius, temperamenti melancholici & hinc jam per aliquot annos malo hypochondriaco obnoxius, non tamen sic, ut propterea vel per horam in lecto se detinere opus habuisset, aut & in ceteris actionibus suis vel minimum impeditus fuisset, unde & non nisi rariuscule ejusdem curam quandam gessit, quando nempe in primis peccatus quoque aggressum est malum, & respirationem difficiliorem reddidit, quod tamen symptoma remediis convenientibus facile cessit, semperque fere Essent. Trifol. fibr. ipsi non parum profuit; eo majorem vero hinc tum ipsi tum Uxori metum injecit, cum sub finem Maji hujus anni primo quidem frigore minus consueto hinc vero calore p. n. corripereetur, à quo tamen cum sponte hæc mala cessasse viderentur, aliquandiu liberati fuerunt, donec nempe tertio die hæc ipsa mala redierunt; denuo tamen cessantia vix tanti, quanti primo habita, at cum tertio eundem invaderent, & prosternerent, jamque calor in primis augetur, medicamentis opus esse judicarunt, hincque me ea vespera, qua tum prostratus fuerat, vocarunt; ubi cum in quævis sedulo
indaga-

indagassem, statim quidem de febre tertiana intermittente cogitavi, at quia tum neminem alium eadem decumbentem noveram, & insuper quidam adstantium referebant, ægrotum hisce diebus semper minus bene se habuisse, donec revera mihi constaret, an talis sit? quale aliàs in febribus continuis soleo, medicamentum præscripsi, quod quidem sibi profuisse credidit, dum nempe sequenti die febris sponte iterum remisit; licet vero illud iteraverit, impediri tamen non potuit, quin consueto jam tempore febris rediisset, adeoque jam de eadem nullum mihi superfuerit dubium; quoniam ergo noveram, ægrotum ad diætæ regulas hæctenus non vixisse, & sæpius tum potus nimium ingessisse, tum cibos coctu difficiles comedisse, prætereaque bilis abundantis non deerant signa, purgans, (quo plerique nostrorum febricitantium opus habent,) eidem exhibui, huicque febrifuga ex præcipitantibus & Sale ammoniaco petita subjunxi, at frustra, febris enim ea qua prius vehementia rediit; unde jam in Cortice Peruviano præsidium quæsi, at & hic post singulas sex horas cum Vino ad scrupulos duos frustra sumtus fuit, unde jam in forma Electuarii præscriptum post singula quadrihoraria tempore intermissionis eundem sumere jussi, quod & Dei gratia tam bene cessit, ut nullus alius paroxysmus subsequutus fuerit, cum præsertim me suadente Electuarium per integrum octiduum adhuc continuasset, non quidem tam sæpe, sed primo post octo horas, hinc vero singulis diebus bis illud sumendo; conquerebatur tamen de dolore ventriculi gravativo adhuc restante, egoque, tum hujus ergo, tum inprimis, ut certior fierem, num febris penitus sit profligata, purgans eidem exhibui, cui unicum ʒri Emet. granum addidi, sed tanto cum fructu, ut sexies inde multum admodum materiæ peccantis vomitu rejecerit, nec febris post hoc medicamentum rediit, quin continuato adhuc per aliquot dies Electuarii memorati usu, Dei gratia penitus convaluit, cum Ess. Abietis, salsum de quo adhuc querebatur, saporem itidem correxisset; Vinum vero dulce, quod prius biberat, & sine dubio multum in producenda hac febre contulerat, seposuit, & Neccaricum tum tempore remissionis, quando adhuc febricitabat, tum postmodum semper eidem substituit: quam tutum vero & certum in febribus hisce remedium Cortex Peruvianus existat, hoc casu non parum confirmatur, qui quoque alia circa ejusdem usum notatu digna suggerit.

CCCCXXVIII.

Dentes trigesimo ætatis anno renascentes.

Matrona quædam nobilissima, triginta quinque annorum, sero inprimis viscidiori abunde abundans, unde quale eidem temperamentum tribuissent veteres, facile ariolari poteris; cum aliquamdiu dolore dentium laborasset, hoc ab iisdem corruptis præsertim originem trahente, ante quadriennium

nium fere unum alterumve extrahi sibi curavit, nec frustra, dolores enim ab illo tempore illam ulterius non incommodarunt; at quod notatu dignum est, in hac ætate constitutæ post aliquot menses dens novus foveam replevit, unde eo minus extractionis ipsam pœnituit, cum sic contigerit, quod aliàs nec sperare quidem licet, faciliusque & alii in dentium evulsionem consentirent, si eos renasci vel minima spes superesset; sed gaudium, quod hic dens novus excitaverat, haud ita diuturnum erat, brevi enim post sponte iterum excidebat; at & nunc non ita diu fovea hæc absque dente conspiciebatur, paulo enim post novus ex illa ipsa enascebatur dens, qui vero eam quam reliqui habent magnitudinem vix nactus iterum excidit; sicque quod cito fit, cito quoque perit; sique & alii quibus dentes in tali ætate constitutis renascuntur, pari cum eadem gaudeant fortuna, non habent, quod multum de talibus dentibus gaudeant, cum gaudium non ita diuturnum futurum sic constet.

CCCCXXIX.

Venæsectio ulcus aurium detegens.

Virgo illa, cui Venæsectione in capitis dolore instituta hunc potius hoc remedio exasperatum quam mitigatum fuisse, non ita pridem retuli, hoc tamen commodi inde notavit, quod aliquot diebus post sedem hujus doloris veram cognovit, dum nempe ex aure dextra pus profluere cœpit, hocque profluente dolor omnino cessavit, unde jam hoc non solum mihi detexit, sed & ut remedia auris ulceri dicata præscribam rogavit, ubi sicut Herbas recentes cum Jusculis coquendas ad Sanguinem depurandum imprimis commendavi, ita auricum bombace Ol. Amygd. amar. cui Bals. Peruv. immixtum fuerat, immittere jussi; quod Dei gratia tam feliciter successit, ut brevi temporis spatio ulcus coaluerit, & ab illo tempore à doloribus ipsam plane immunem degere, heri demum mater ejusdem læta indicaverit; adeo quidem remedia quædam modo quodam juvant, de quo nec cogitavimus, maturationem enim abscessus aurem occupantis Venæsectionem hîc promovisse, nullum est dubium, cum hoc sæpius eandem præstare constet, uti vero prius nunquam de parte affecta sola sed semper de totius capitis dolore conquesta fuit, ita sic illa quoque innotuit, ut adeo, si præsertim sanguis abundet, à Venæsectione non sit abhorrendum, si vel maxime quomodo sit jutura? non statim explicari possit, sufficit enim, si & morbi accuratiorem cognitionem ea mediante acquiramus.

CCCCXX.

Passio hysterica periodica.

Mllitis cujusdam non gregarii Uxor, quadragenaria fere, cum aliquot fetus partu edidisset, tandem in illa incidit mala, quæ hysterica passione ipsam laborare abunde prodiderunt, quibus utut Venæsectionem & acidulas opposuerit, postmodum quidem concepit denuo, at post puerperium eadem mala ea qua prius vehementia ipsam invaserunt, horror nempe calorque identidem se invicem excipientes, dolor cervicem primo occupans, hincque per totum caput se extendens, sensus corporis peregrini gulam occupantis, & suffocationem minitantis, motus nervorum spasmodici & tremuli, quæ ante trimestre fere tantum incrementum sumserunt, ut media nocte me propterea vocaverit, jamque mortem instare tota credens, hoc per quævis alia signa convicto mihi neganti vix aures præbuerit; præscripsi tamen medicamenta, quæ symptomata dicta mitigarunt quidem, at non impediverunt, quo minus quotidie circa vesperam reditum minitata fuissent, jamque febris intermittentis metum iniecissent; unde aliquando ingruentibus his malis me vocarunt, ubi nullum quidem signum inveni, quod febrim indicasset, quia vero testata fuit, semper sub horas vespertinas se magis angi, & post mediam noctem demum melius se habere, periodici quid una subesse, non potui non judicare, hincque reliquis & antehystericis medicamentis Corticem Peruvianum etiam immiscui, qui Dei gratia tantum profuit, ut paucis elapsis diebus ipsamet me adierit, & quantum contulerit, retulerit, qua de causa, uti balneum, cujus ergo ad reliquias discutiendas me consuluerat, non dissuasi, ita ut omnino continuet aliquandiu laudati corticis usum, suasi; fat tuto vero in eodem in quibusvis morbis periodicis, lanabilibus præsertim, refugium quæri, hæc observatio denuo confirmat.

CCCCXXI.

Fluor albus à Gonorrhœa quomodo dignoscendus.

UT certius constet, an fœmina, quæ fluore albo corripitur, hoc solo & puro laboret, an vero, uti quidem non raro contingit, gonorrhœa virulenta subsit? Georgius Baglivus, vir de praxi medica præ quamplurimis aliis meritissimus, inquirere jubet, an mensibus fluentibus dictus fluor cesset? an vero una cum iisdem adhuc quædam ejusdem in linteis deprehendantur indicia? ubi, si posterius affirmant, de gonorrhœa suspecta nullum supersit dubium; ab eodem vero immunestuto pronounciari possint, quibus fluor albus diutius, quam donec menses instant, & aliquot solum ante hos instantes diebus, non est molestus: cumque quo magis hæc mala à se invicem

dignoscere quis didicerit, eo felicius curæ illorum præesse possit, alia enim gonorrhœa, alia fluor albus requirit remedia, omnino iis gratias debemus, qui non tam multis verborum ambagibus, quam rebus ex ipsa praxi desumptis hæc talia nos docent, inter quos laudatus Baglivus hodie tantum non primum occupat locum.

CCCCXXII.

Clauditas à femoris osse luxato.

CUm nuper valde claudicantem quendam juvenem apud Parentes suos offendissem, mater de eodem retulit, quod lapsu os femoris ante plures annos luxatum ipsi fuerit, licetque aliquot Chirurghi manum adhibuerint, nullum tamen illud sedi suæ sic restituere potuisse, quin adhuc vel oculis pateat, quantum sede sua motum fuerit, si vel maxime quis claudicationem inde derivare nollit; omnibus vero frustra tentatis, tandem tum puerum grallis uti cœpisse, quibus mediantibus non ita difficulter incesserit, at perpetuo grallis uti, tum indecorum sibi tum grave visum fuisse, & hinc plures se consultasse, an non excogitari quid possit, ut sepositis etiam grallis nihilominus incederet filius, exque his quendam suasisse, ut hosce bacculos occultet, & ignem consumsisse illos, edicat, sicque puerum cogat quasi, ut solus & absque tali ope incedere discat; quod tam feliciter successerit, ut, cum postmodum etiam calceum pedis affecti altiore fieri curarit, ab illo tempore grallis minime opus habeat: quod vel ideo hic narrare consultum duxi, quia tam sæpe in hunc usque diem hujus ossis luxatio à plerisque chirurgis aut non notatur, quin, ubi revera facta fuit, acriter à quibusdam negatur, aut &, non, uti requiritur, tractatur, unde nec plures desunt, qui hac ipsa de causa graviter claudicant, ut nempe luxationis hujus major habeatur ratio; quod vero necessitas hunc absque grallis incedere docuit, sine dubio eadem & alios docebit, modo in tempore adhuc hoc remedium adhibeatur.

CCCCXXIII.

Oculorum usu post lapsum in aquam carens.

Uti vero nulla calamitas aliàs quoque sola, ita nec hæc sola huic obvenit, cum enim decimo quarto ætatis anno vix per quatuordecim dies à morbillis convalesceret, aquæ domum præterfluenti nescio quomodo nimium fidens, in illam cecidit, eique per aliquod temporis spatium innatavit, donec mater forte fortuna præteriens ex quibusdam signis agnovit, filium esse, qui in maximo suffocationis periculo verteretur, unde præ aliis accurrit, & in loco quodam commodo eundem extraxit, sicque sat feliciter quidem ex aquis liberavit, at paulo post tam fortiter clausi fuere oculi puero, ut lumine frui

nullo

nullo modo potuerit, unde ocularium quendam accessit, qui vi quadam palpebras à se invicem divulsit, & nisi aqua quam simul suggessit, diligenter oculis instilletur, membranulam iisdem obductum iri, prædixit; at puero eandem plane non admittente, iterum consultus Pilulas commendavit, quæ in usum ductæ oculos aperuerunt, sicque is visum recuperavit: utut vero mater coecitatis hujus causam in eo quærat, quod puer non ita diu antea morbilis laboravit, ego tamen potius paralytici quid frigus aquæ palpebris induxisse ariolor, unde & cephalicæ sine dubio Pilulæ postmodum profuere, si enim in ipsis oculis vitium latitasset, iisdem apertis visus tam cito non fuisset restitutus.

CCCCXXXIV.

Uteri semel affecti diu habenda est ratio.

FŒMina quædam octodecim annorum, cum ante annum ab imminente hydrope mediantibus medicamentis è Marte petitis Dei gratia feliciter liberata fuisset, per aliquot quidem menses sic sat bene se habuit, cum præsertim semel & menses rediissent, at iisdem statim iterum obstructis, paulatim in mala incidit prioribus fere graviora, dum non solum dolores passa est totum abdomen pervagantes tam acutos, ut non aliter ipsi visum fuerit, quam viscera conscindi cultris, quos subinde harum partium calor excepit tam intensus, & per reliquum corpus se extendens, ut prunis ardentibus impositum corpus parere, sæpius dixerit, sed & fauces continuo quasi irritante & exitum querente quodam corpore, difficultateque respirandi tam graviter laboravit, ut per mensem jam in lecto se detinere opus habuerit, cum ego dicti casus ergo consultus fuissem, ubi ego, cum nihilominus appetitu illam valere pater retulisset, & urina, quam attulerat, nil mali indicaret, illam utero laborare, & à mensibus minus fluentibus mala hæc originem trahere, nullus dubitavi, ad martiata itaque redire hanc foeminam jussi, quibus antehysterica immiscui, quæ nisi malum jam altiores egerit radices, Deo juvante non poterunt non prodesse: Multæ vero, quæ semel mensibus laborarunt, nam & primus hujus foeminæ morbus ab hisce minus rite se habentibus ortum duxerat, nisi aut medicamenta convenientia diu continuent, aut & cetera exactam sanitatis lux gerant curam, facile novos contrahunt morbos, de quos si eas in tempore monueris, non parum parentium sanitati consultes.

CCCCXXXV.

Chorea mortem inferens.

Quamvis inter sit, ut à Tarantulis læsi choreas ducant, & hoc modo venenum ab hisce araneis communicatum è corpore eliminent, cum nu-

per coram venerando quodam Sene è Georgio Baglivo repetiissem, subjunxissemque itidem ex eodem, quod quidam febre maligna laborantes male pro tarantatis habiti, & à Parentibus ad choreas ducendas coacti, duo quidem brevi post in mortis prædam cesserint, unus vero inter Saltationes perierit; ei in memoriam revocavi, quod ante plures annos hic loci celeberrimi cujusdam optici vidua, cum post secundas nuptias aliquando in alterius cujusdam amici nuptiis aliquandiu saltando se exercuisset, tandem subito quæsta fuerit, se minus bene se habere, cumque vix in scala sedem occupaverit, vitam cum morte commutaverit: uti autem hanc præpinguem extitisse, simul narravit, ita ne hujus sortis homines nimium ejuscemodi exercitiis se delassent, quasi è tumulto monet, utut enim non possit non ipsis prodesse moderatus motus, si tamen sic modum exceßerint, aliis longe facilius suffocantur.

CCCCXXXVI.

Aselli spina tonsillæ infixæ.

CAupo quidam non è minimis, cum aliquando Asellum piscem sine dubio nimis avide ingessisset, cum juxta carnem & spinas deglutierit, illarum unam tonsillæ infixam fuisse, sensit quidem, at, quia pro parva habuit, nec in principio multum molestiæ inde percepit, nullam plane per unum alterumve diem ejusdem gessit rationem, sed tonsilla infixum hoc peregrinum corpusculum semper magis ægre tulit, & hinc primo doluit, intumuit, quin tandem sic inflammata fuit, ut inde inhibita deglutitione, non parva imminuerint pericula, vocavit propterea Chirurgum cognatum, qui applicitis tum externis emollientibus, tum variis gargarismis Symptomata quidem sic mitigavit, ut deglutire denuo quævis & muneri suo præesse potuerit, at spinam adhuc tonsillæ infixam hære, persensit; unde prætereuntem aliquando hospitium suum experientissimum quendam alium chirurgum rogavit, ut ipse partem affectam inspiceret, & si fieri posset tam male gratum hospitem extraheret, qui illico petito satisfecit, & inspectis tonsillis nec minimum quidem mali oculis incurrit, at cum postmodum tonsillam (quam, ulterius non recordabatur,) instrumento movisset, cuspidem videre potuit, quem alio ad id apto instrumento prehendit, & feliciter extraxit spinam, digitum minimum longitudine ad minimum æquantem, quæque jam per octodecim hebdomadas in hac angiportu delituerat: Sicuti vero hac illæ historiæ, quæ sat diu aliquid faucium isthmo inhære posse memorant, augentur, ita tamen donec hoc removeatur, molestiam quandam restare, ex omnibus illis constat, unde sanitati suæ multum consulunt, qui, quam primum fieri potest, illud removeant.

CCCCXXXVII.

Hepar Gallinae diffluens.

CUM haud ita pridem magnus quidam Comes hospitio meo per aliquot dies uteretur, coquus ejusdem, inter alia Gallinam quæ qua externa sanissima paruit, ad coctionem adaptavit; cum vero intestina exemisset, hepar sic diffluxerat, ut adstans filia mea, noscens me in ejusmodi curiosa inquirere, & hoc mihi retulerit, sique inspicere velim, ut culinam ad eam, dixerit, accessi ergo eam non procul à museo distantem, & ibi inveni hepar fere liquefcens, molle, & vix tactum in partes secedens, colore quidem hoc viscus referens, at cetera nec minimum cum eodem conveniens, quia tamen reliqua sic sat bene se habebant, quin esui sit nihilominus apta Gallina, nullus dubitavi: sicuti vero in lineis medicis me hepar anseris descripsisse memini, cum hoc fere simile, ita hepatis usu aliquandiu, salva vita, quin, quantum oculis patet, integra sanitate quædam animalia carere posse, ejusmodi historiæ confirmant, meritoque hinc semper pauciores inveniuntur, qui eidem quod olim adscribunt.

CCCXCXXVIII.

Morbus primo neglectus tandem interimens.

CORIARIUS quidam prope sexagenarius, vir robustus nec ulli fere morbo, quam diu vixit, obnoxius, cum præsertim pro morbis non agnoverit ea mala, quæ alii summo jure illorum catalogo inserunt, dolores nempe lumborum, qui jam per aliquot annos ipsum noctu præsertim tantum torserunt, ut plerasque noctes in somnes duxerit, cum enim hi subsequenti die, dum labori vacavit, aut plane cessaverint, aut saltem non fuerint notati ab ipso, nullo etiam remedio iisdem obviam ivit; donec tandem ante tres fere menses hos inter labores quoque sensit, & calor p. n. præsertim accedens laboribus licet sedulo continuatis adeo non cessit, ut potius tandem eundem in lectum prostraverit, unde urgentibus summe amicis difficulter licet concessit, ut ego vocatus fuerim; ubi cum ego non solum de summa anxietate cordis conquerentem eum, sed & summe debilem invenissem, statim pessima quæque metui, nihilominus vero medicamenta quædam præscripsi, quæ in usum ducta calorem quidem febrilem fere penitus extinxerunt, non cessit vero cordis anxietas, nec dolores remiserunt, nec vires inde vel minimum collegit, unde eo magis sedulo medicamenta continuavit, cumque ex urina & parte dolente tantum non certo constaret, renem sinistrum esse, qui afficiatur & exulceretur, ceteris medicamenta huc quoque spectantia immiscui; verum enim vero omnia omnino frustra, viribus enim indies magis deficientibus, die post me voca-

tum sexto sic constitutum eundem inveni, ut mortem instare per quævis indicia patuerit, pulsu inprimis vix ulterius digitos feriente, & sudore frigidus hinc inde erumpente, unde nunc non tam medicamentis quam precibus ipsum opus habere indicavi; Aquam tamen confortantem interdum eidem exhibere jussi, at, cum prius convulsiones quoque, quas prædixeram, supervenissent, paulo post doloribus etiam tam vehementibus correptus fuit, ut qui prius vix verbum proferre ulterius potuerat, jam clamare cœperit, manibusque inprimis partibus genitalibus adnotis, & urinæ nec guttâ quidem profluente, quæ partes doleant abunde indicaverit, unde me denuo vocarunt, & ego in misero hoc statu eundem inveniens, ut vitæ nec minima superfuerit spes, ut tamen dolores mitigarentur, catheterem applicare jussi, quod convulsiones redeuntes impediverunt, unde cepas in oleo frixas parti affectæ ex meo consilio imposuerunt, non tamen tam hæ, quam mors post aliquot horas succedens finem doloribus quoque imposuit: quod autem in pluribus aliis in hoc quoque subjecto inprimis notavi, quod cordis vires deficere, & motus humorum fere penitus cessare aliquandiu possint, sat salvis adhuc actionibus, quæ mediantibus nervis perficiuntur, dum dolores in agone constitutus tantum adhuc persensit, quin movere corpus iterum potuit, & gestibus, quam acerbi sint dolores, indicare: at quantum quoque valeant sensibus ejuscemodi mortis candidati, hi-sc si nunquam fideris, famæ tuæ non parum consulens.

CCCCXXIX.

Ossis femoris subluxationem sequentia gravissima mala.

IN non exigua dignitate constituti Viri cujusdam filiulus, per primum quidem biennium sanitate Dei gratia tam integra fruitus fuit, ut optimum de eodem educando spem conceperint Parentes, cum & debitam hoc tempore corporis magnitudinem nactus fuerit, alacris incesserit, & plures quoque dentes absque ulla fere molestia ipsi eruperint; accidit vero ante quosdam menses quod nescio quo casu pedes sic divaricavit, ut ab illo tempore primo quidem difficillime per aliquot adhuc passus & quidem ductus incesserit, insiltere vero postmodum iisdem nullo modo potuerit, licetque Chirurgus propterea consultus, omnia bene se habere nec ossa vel minimam loco suo mota fuisse, testatus fuerit, quia tamen puer indies pedem præsertim dextrum pejus se habuit, & nec ut tangeretur, ferre potuit, ego quoque consultus fui, ubi, cum diligenter partem affectam explorassem, os femoris subluxatum esse, inveni, & alium expertum chirurgum propterea consulere jussi, qui vero, utut oculis patuerit, pedem hunc altero esse longiorem, subluxationem subesse, acriter negavit, & hinc vix imposito Emplastro discessit, at brevi post varia ingruere mala, quæ nunc narrabo; primò enim puerulus parte affecta hincque to-

to corpore intumuit, hinc gingivæ hinc inde sic intumuerunt, ut & dentes oculis inde subtracti fuerint, febricitavit, post hæc aliquoties omnis calor naturalis sic cessavit, ut toto corpore frigidus fuerit, alvus etiam tantum non semper nimium fluxerit, unde jam huic jam alteri symptomati quavis diligentia obviam fuit itum, licetque medicamenta tantum non semper, quod quidem optaveramus præstiterint, vix tamen uno malorum debellato aut novum supervenit, aut antiquum quoddam recruduit, unde per aliquot hebdomadas tantum non semper medicamentis opus habuit; utut vero hæc in primis cachexiæ & hanc comitanti scorbuto opposuerim, nil quicquam tamen iisdem profeci, sed, cum sub finem tumor indies incrementum sumisset, jamque medicamenta sicut olim eundem non imminuissent, licet difficulter non respirarit, paulatim tamen extinctus fuit: licet vero nullus dubitem, dentitionem etiam in inferendis his malis non parum contulisse, quod tamen hæc ipsa difficilius quam olim successit, hincque tam gravia successere mala, à subluxatione ego derivo, hanc enim sæpiuscule non rite agnosci, hincque tam diu negligi donec os sedi suæ restitui ulterius non potest, plura sed tristia exempla probant, quorum nuper admodum itidem mentionem feci; sicuti vero pedum usum aliis difficiliorem reddit, ita in hoc subjecto humorum motum interturbavit, unde primo viscidiores facti hinc inde stagnarunt, hincque jam extravasati jam corrupti mala memorata produxerunt, quæ conjuncta dentitio exasperavit: Utinam vero Chirurgorum multi non tam aliena curarent, quam huic nobilissimæ arti diligenter incumberent, ut ejusmodi errores iisdem exprobandi rarius occasio suggereretur, at surdis narratur fabula, dum præsertim paucissimi, si errores tales ipsis deteguntur, id æquo ferunt animo, sed potius eorundem vel convicti, acriter tamen pernegant, rem ita se habere.

CCCCXL.

Nephriticis dolores sedans Aqua simplex.

Æ Risculptor quidam, triginta annis major, cum hæcenus sanitate sic sat integra Dei gratia, fructus fuisset, subito doloribus renis sinistri intensissimis correptus, quo minus assuetus his erat, eo magis ægre eosdem tulit, cum præsertim varia remedia frustra omnino in usum duxisset; tum sumpta enim aqua nescio qualis carminativa, tum Oleum Juniperi deglutitum, tum fomentationes adhibitæ dolores non tam deliniverunt, quam potius exacerbaverunt, unde tandem meum consilium expetiit, & ego vocatus statim accedens, quia alvus aperta erat, urina vero minus rite fluebat, & identidem vomendi quidam conatus accedebat, renem esse, qui revera doleret, & hinc doloribus nephriticis ipsum laborare, nullus dubitavi, & hinc medicamenta huic in-

primis

primis malo dicata præscripsi , dum vero in iisdem præscribendis sum occupatus, per Uxorem interrogat , quo potu salubriter uti possit , & ego Aquam pane tosto alteratam commendo , postmodumque eidem valedico ; parantur quidem illico medicamenta , at & ægroto haustus aquæ interea præbetur, quem avide haurit , dumque Uxor dolores inde auctum iri , metuit , hi, urina post hunc potum fluente , sic sedantur , ut an medicamentis postea allatis opus habeat? fere dubitaverit ; sumsit tamen ea nihilominus , & inde Dei gratia tam bene se habuit , ut sequenti die ipsum laboribus consuetis vacantem offenderim : Non est tam noxia nempe aqua ac plures eandem habent , sed in tempore adhibitam interdum medicamenti vices gerere posse , per modo narrata constat.

CCCCXLI.

Pictura visum acuens.

PLures jam anni præteriere , quod hic loci vixit mercator quidam celebris, qui filium habuit in prima pueritia oculis sic laborantem , ut aliquoties eorum usum fere omnem amiserit , qui cum vix post applicatum inprimis setaceum rediisset , ut visum integrum recuperaret solliciti Parentes , varios amicos propterea consuluerunt , quibus cum simul indicassent , summe delectari pictura filiolum , unus ex illis suavit , ut hujus artis peritis tradatur , ut nempe eandem addiscat, sic enim visum semper occupatum indies magis acutum futurum , quod consilium , ut nonnulli riserint , ob summum tamen ipsius pueri desiderium , illi executi sunt , puerque brevi artem sic addidit, ut suo tempore inter celebres Pictores numerari meruerit ; quod nempe aliis visum indies magis imminuit , huic eundem acuit , Spiritibus non tam deficientibus, quam humoribus vitiosis involutis , hoc vero modo evolutis quasi & in actum elicitis ; qui dum in aliis consumuntur , indies revera magis deficiunt : Non quivis ergo , qui oculis minus valent , ad picturam similesque artes addiscendum sunt inepti , sed in pueris præsertim hoc vitium adhuc corrigi subinde posse , quin has ipsas artes ad illud corrigendum non parum conferre , modo descriptus puer egregius testis est.

CCCCXLII.

Calculus in perinaeo genitus.

CUm nuper experientissimus Ulmensium Chirurgus Georgius Riedlinus, Cognatus meus dilectus, huc vocatus, variis mecum servisset sermones de iis præsertim , quæ calculi sectionem spectant , inter cetera retulit , quod haud ita pridem delatus ad ipsum fuerit Juvenis quidam , qui ab illo tempore, quo male doctus lithotomus calculum mediante sectione ex vesica ejusdem ex-

merit,

merit, non solum vulnus propterea inflictum integre consolidatum non viderit, & hinc urinam tum per ordinariam viam, tum ulcuscula restitantiã reddiderit, sed & parte affecta perinæo nempe tum intumescente paulatimque inflammato tam acerbos passus fuerit dolores, ut opem suam subnixè imploraverit; ubi cum locum dolentem exploraverit, se statim aliquid duri deprehendisse, & hinc de calculo latitante nullum dubitasse, hunc etiam paulo post se invenisse, articulumque digiti medii extremum magnitudine æquantem non ita difficulter extraxisse, unde quidem dolores remiserint, ægerque longe melius se habuerit, at restitisse ulcera fistulosa, quæ tamen cauterio potenciali à callo liberata non ita diu post Dei gratia itidem feliciter coaluerint, sic ut jam integra sanitate juvenis hic gaudeat: Sicuti vero exinde constat quantum intersit, ut is, qui calculi sectioni se subjicit, magistrum in hac arte peritum & exercitatum eligat, cum non sufficiat, ut calculus extrahatur, sed præter plura alia vulneris etiam inflicti summa sit habenda ratio, ita, si vel maxime ab uno alterove sic secti non restituantur, & hinc vel gravissima restitent mala, propterea tamen non statim omnino desperandum, sed potius magis expertos Chirurgo quærendos esse, hæc observatio docet.

CCCCXLIII.

Arthritidis cura sympathetica.

Sub illud ipsum tempus Consilio quoque interfui una cum venerando Sene & multorum Principum Medico DD. Bilgero, qui cum curæ sympathicæ forte fortuna mentio fieret, sequentia communicavit: Magnum quendam Belli Ducem in bello, quod nuper Imperator feliciter cum Turcis gessit, captivum inter ceteros duxisse medicum quoque hujus gentis, & hunc interrogasse, an populares quoque sui interdum arthritide laborent? quod hic quidem in principio pernegavit, at tandem vi coactus passus fuerit, ulteriusque & de remedio, quo communiter utantur, interrogatus, sequens detexerit; quamprimum dolores arthriticos quis sentiat, Scarificationem in partè dolente illum instituere, sanguinem subtractum ovo vacuo includere, hoc probe clausum gallinæ supponere, & postmodum cani famelico illud exhibere, qui inde Scabiosus evadat, levamen vero ægrotum inde summum percipere, quod & ipsemet aliquando tentavit, omniaque sic successisse, adeoque se nullum dubitare, quin, ubi opus sit, non solum licitò sed & tutissime talis cura instituat: Quæ sicuti pro cura sympathicâ à doctissimis viris rationibus non contemnendis impugnata stant, cum præsertim & alii similes fere curas suggererint, ita dantur casus, in quibus ejusmodi remedia & medici iisdem non ita multum tribuentes commendare quasi coguntur, aut aliis nempe fere

prorsus destituti, aut pluribus historiis illorum, qui hoc modo se curatos testantur persuasi, qualem crastina die leges.

CCCCXLIV.

Verrucæ curâ sympathetica.

Mercator quidam pius & veritatis amantissimus, cum heri descriptis sermonibus interfuisset, sequentia superaddidit: Plures jam anni sunt, quod ego in oculi sinistri cantho majori alui verrucam primo quidem parvam & hinc minus molestantem, at cum indies incrementum sumsisset, & tandem non solum faciem deformasset, quod quidem minus curassem, sed & metum injecisset, ne tandem visum sit impeditura, propterea amicos quosdam consului, nec tamen vel minimum profuere aliquot non parum commendata remedia, donec quidam accessit, qui lardo perfricare verrucam, & hoc lardum de filo suspensum solis radiis me exponere jussit, sic enim una cum consumito lardo verrucam etiam consumtum iri, asseverans; superstitiosi nil subesse cernens ego, sermonem continuavit mercator, remedium adhibui, & ecce! vix solis radiis expositum fuerat lardum, statimque ego pruritus minus consuetum in verruca percepi, quem de die quidem fricando delinire vix ausus fui, metuens nempe, ne malum inde exasperetur, non sic vero & per noctem in somno à fricatione me abstinuisse, dum singulis fere diebus mane aliquantum cruentam & crustula fere obductam verrucam inveni, certior factus fui, unde ferme in principio hujus institutæ curæ me poenituisset; verum enim vero haud ita diu post hæc, indicia fuisse, brevi post disparituræ hujus excrescentiæ vitiosæ, patuit, dum paulatim exaruit, & integra decidit, adeo ut ejusdem vix vestigium quoddam supersit, quod ipsemet accuratius partem olim affectam inspiciens sic inveni: sæpius vero hoc modo verrucas curatas fuisse, olim jam notavi, quam ponderosæ ergo curæ sympathicæ refragentur rationes, cum tamen experientia tam sæpe pro eadem stet, quin huic quoque aliquid sit dandum, & non neglectis aliis medicamentis talia quoque tentare liceat, ego nullus dubito, cum si vel maxime non profint, rite tamen institutæ minime nocere possint.

CCCCXLV.

Barba se ipsum suspendens.

Barbas olim nonnullos prolixas valde aluisse, cum nuper coram Illustri quodam Viro mentio fieret, is quidem hoc confirmavit exemplo hic loci notissimo, mercatoris celebris, cujus barba hodiernum ob inconsoletam longitudinem asservatur; at adstans quidam peregrinus fide dignissimus Vir subjecit, quod olim in patria sua vixerit opifex quidam, cujus barbam ut inter majores

referatur

referatur, meruisse, vel ex facinore, quod ea mediante perpetrarit, constet; cum enim nescio quibus ærumnis pressus, tandem de omni ope Divina juxta humanaque desperavisset, & suspendio vitam decurtare secum constituisset, alium laqueum ipsum non elegisse quam propriam barbam, hancque huic sceleris suffecisse, ut de eadem suspensus inventus fuërit; pessimus nequam, qui, quam alii in tanto honore olim quovis tempore habuere partem, tam male adhibuit, meliusque nullam prorsus aluisset, quam quod tantum eadem abusus fuit.

CCCCXLVI.

Nummus palato infixus.

DE palati dolore conquerebatur cujusdam rustici filiulus, qui tum forte fortuna & suo infortunio præsentem agyrtam quendam propterea consuluit, qui hujus farinæ hominum more sicuti malum mirum quantum extulit, ita certam tamen curam sponndit; cum vero varia remedia frustra applicasset, quin malum tandem sic exasperatum fuisset, ut os quoque corrosum esse, ex nigra, quam in hac parte conspexerunt macula, judicaverint, Chirurgum illum celebrem, quem nuper demum laudavi; propterea consuluerunt, qui cum stylo maculam illam explorasset, statim non tam os quam peregrinum quoddam corpus esse, notavit, hincque in illud diligentius inquisivit, quin forcipe tandem arripuit, nec ita difficulter extraxit, cumque accuratius inspexisset, dimidium crucigerum esse, invenit; uti vero hic omnis mali causa extiterat, ita hac sublata, illud quoque cessavit, nec puer alia opus habuit medicina, quam quo læsum inde palatum consolidavit, quomodo vero hic nummus eidem infixus fuerit, disputabatur, nec defuere, qui credere, ipsum agyrtam illum intrusisse, ut nempe os erosum esse, quod is edixerat, eo facilius crederent, at aut omni rationis usu privatus fuerit, oportet, aut instrumentis aptis destitutus, nisi ipsemet, quod se intrusisse sic noverat, extraxisset iterum, cum sic famam, quam quæsit, sine dubio acquisivisset, quæ, modo unquam bona fuit, dum fuga sibi consuluit, non parum lædebatur; unde ego potius ariolor, puerum, sicuti non raro solent, nummo lusisse, & hinc eundem in ore occultare forsitan voluisse, unde in margine acutior, quales hi nummi sunt, primo adhæsit palato, hincque mediantibus cibus linguaque semper magis eidem infixus fuit, unde paulatim dolere cœpit, reliquaque mala subsecuta fuere; quod vero puer ipsemet hoc non statim detexit, aut labilis memoria, aut, quod nummum se perdidisse & aliud quid palatum irritare credidit, in causa fuere: quam tamen sententiam sicuti nemini obtrudo, ita quam caute de causis morborum judicandum sit, hæc quoque hi-

storia confirmat, quis enim unquam in hac parte nummum latitantem quasi-
visset.

CCCCXLVII.

Ardor Ventriculi Vino Muscato cedens.

DE Vini Muscati, quod à Magnifico quodam Senatore mane quodam appo-
situm fuerat, in sedandis doloribus colicis præstantia cum coram eodem
tempore laudato medico mentionem fecissem, is subjecit, suæ aliquando Cu-
ræ creditum fuisse Abbatem quendam magnum, qui cum in ardore Ventriculi
molestissimo varia alias laudatissima medicamenta præcipitantium nomine ve-
nientia frustra in usum duxisset, quodam tempore hoc ipso malo tortus hoc
ipsum Vinum biberit, indeque statim tantum lavamen perceperit, ut malo
redeunte in hoc ipso remedio sat jucundo iterum auxilium quæsiverit, nec un-
quam quidem frustra, unde tandem & aliis idem commendaverit: originem
nempe hic ardor plerumque trahit ab humoribus acris viscidis & crudis sto-
macho inherentibus, quorum quosdam dulcedine sua invertit & quasi ma-
gis excoquit, unde postmodum molesti esse desinunt; uti vero hac causa præ-
fente & aliis sine dubio proderit, ita si contra particulæ sulphuræ ardorem
produxerint, eæ potius inde augebuntur, unde nec ardor cessabit; non vero
semper præcipitantia in hoc malo sufficere si ex hoc casu didiceris, non frustra
eundem legisti.

CCCCXLVIII.

Luis Venereæ non ita vana suspicio.

JUvenis quidam Sartor octodecim & quod excurrit annorum, ante semestre
fere me accedit, & tam de doloribus artus præsertim occupantibus & tum
motum impredientibus tum somnum præcipue interturbantibus quam de olfa-
ctus defectu & narium exulceratione quadam conqueritur, interrogatusque
refert, quod ante quatuor jam annos primo quidem arthritide laborarit, hinc
vero semper minus bene se habuerit, & in primis cum modo memoratis ma-
lis conflictatus fuerit, quibus quævis remedia frustra opposuerit, licetque vel
celebrem illum Ulmensibus servitia præstantem excoriatorem itidem consulue-
rit, & ab hoc tamen suggestum decoctum, quod quibusvis commendet, ut
ut sæpius & vehementer alvum moverit, nec minimum quidem profuisse,
quin postea ulcera quoque in pedibus supervenisse, quæ aliquoties consolidata
brevis post recruduerint, cetera vero nec appetitum deficere, nec ullum aliud
malum se notare: hisce probe perpensis, ego statim de lue venerea cogitavi,
hincque, nisi cura quædam diuturnior & accuratior instituat, ipsum vix
ac ne vix quidem curatum iri, edixi; ut ut vero hujus mali vel mentionem fie-

ri haud ita æquo tulerit animo , quia tamen præmisso purgante , æthiopem mineralem tum à me præscriptum non absque fructu quodam in usum duxit, hocque huic præsertim malo accommodatum esse remedium ex me percepit, paulatim verbis meis majorem adhibuit fidem , & aliquoties , se cum quodam , quem lue gallica infectum fuisse ipse credat , in eodem lecto dormiisse, falsus fuit ; seu vero hoc seu alio modo infectus fuerit , nisi huic inprimis malo obviam eatur , symptomata nunquam cessatura , semper magis credidi, unde tandem , cum prius frustra aliquot alios medicos consulisset , ut ego curam convenientem instituam , rogavit ; nec ego defui ejusdem petito , sed præmisso purgante ex ☿. dulci & Magist. Jalapp. constante , Turpethi miner. gr. v. cum Extr. Trif. fibr. in Pilul. redacti ter eidem exhibui , simulque Decoctum pro potu conveniens ordinavi ; utut vero sumto Turpetho gingivæ partesque vicinæ vix multum doluerint aut intumuerint & excoariatæ fuerint , multum tamen salivæ profluxit, simulque ulcera in pede exaruerunt , & dolores artuum non parum remisere ; at quoniam post octiduum fere salivæ fluxus tantum non plane cessabat , nares antiquum tenebant, nec dolores penitus remittebant, salivationem omnino continuandam esse judicavi ; hunc vero scopum nunc mercurio dulci me obtenturum , sperans , hujus scrupulum ter eidem exhibui , at voto meo is minime satisfecit , nec saliva inde vel minimum fuit mota, unde ad prius medicamentum redii , quod bis iterum sumtum ut prius salivam concitavit , at nec inde omnia symptomata sic cessarunt , ut , malum radicitus extirpatum esse , credidissem ; unde , cum cetera optimè se haberet , viresque omnino concederent , ter adhuc Turpethi supra scriptam dosin eidem porrexi , hincque cum salivæ vitiosis particulis scatentis non ita exiguam quantitatem sputo , per quatuordecim dies , absque ulla fere notatu digna molestia , rejecisset , jam Dei gratia tam bene se habet , ut non solum nec minimum quidem persentiat dolorem , sed & naribus oblata quævis jam olfactu discernere denuo possit , pusque (hujus ergo adhibito etiam Balsamo Peruviano) è naribus nullum ulterius profluat : Sicuti vero hic juvenis vix ac ne vix quidem curatus fuisset , nisi hoc modo rem aggressus essem , ita si talibus symptomatibus præsentibus luis venereæ suspicionem concipias , hæc raro frustranea erit ; patet autem insuper ex hac observatione , quod non omnibus æque molesta sit salivatio mercurialis , & quod , concedentibus reliquis indicantibus , tuto interdum sic sat diu continuetur.

CCCCXLIX.

Pleuritis spuria ab alvi obstructione febrem subsequente.

Mercator ille , cujus Observat. CCCCXXIV. mentio fuit facta , cum à febre liberatus per integrum & quod excurrit menslem tam bene Dei

gratia se habuisset, ut mala quoque quædam quibus olim semper fere subiectus
 uit, penitus cessaverint, nec ullum in diæta errorem commisisset, subito do-
 loribus lateris sinistri punctoriis tam intensis correptus fuit, ut & à clamoribus
 sibi temperare non potuerit, hique inprimis, quando decumbere volebat, in
 tantum augebantur, ut unam alteramve noctem sedendo consumserit, cum
 præsertim prima nocte consilium meum expetiisset quidem, & juxta illud po-
 tiunculam quandam præscriptam sumisisset, at vel paululum melius se habens
 sequenti diem adventum meum non expectasset, sed extra domum labores suos
 iterum aggressus fuisset; hinc enim dolores tantum exasperavit, ut me vo-
 care opus habuerit, ubi accedens ipsum à febre immunem, non ita difficulter
 respirantem, planeque non tussientem inveni, non tam veram, itaque quam
 spuriam Pleuritidem esse hanc nominandam judicavi, quoniamque ab ob-
 structione alvi, cui à febre curata obnoxius fuit, originem trahere, nullus
 dubitavi, illi quidem statim in principio obviam ivissem, Clysteremque in-
 primis præscripsissem, at quia in hujus applicationem tum non consentiebat,
 & post meridiem vocatus ego ægro qui jam pransus fuerat laxans exhibere non
 poteram, carminativum eidem præscripsi medicamentum, quod dolores de-
 linivit quidem, at non sustulit; unde sequenti die Potiunculam laxantem ei-
 dem exhibui, quæ alvum nec semel quidem movit, unde jam, ut in Cly-
 steris applicationem consenserit, coactus quasi fuit, qui & Dei gratia tantum
 profuit, ut totam sequentem noctem quietam duxerit, nec à doloribus vel mi-
 nimum incommodatus fuerit, jam ergo alio remedio, quam quod alvum
 apertam servaret, ipsum non habere opus, sic fat constitit; sicuti itaque hunc
 in finem diætam priorem commendavi, & cerevisiam, à qua hætenus absti-
 nuerat, bibere iterum jussi, ita Passulæ laxativæ bis terve sumtæ alvum itidem
 officii sui tam memorem reddiderunt, ut jam Dei gratia integra gaudeat va-
 letudine: non itaque contemnenda est alvi obstructio post morbos quosdam
 residua, nisi enim & hanc curaveris, nova suborientur mala, multum vero in
 ejusdem curatione conferre, si ægri ad priorem redeant diætam, non semel jam
 observavi.

CCCCL.

Medicina prisca non est rejicienda.

NEquæ sane prisca artem medicam ideo, quod omnium exactam diligen-
 tiam non habeat, quasi ars nulla sit, aut non recte investigata, rejicien-
 dam censeo, Verum, cum prope ad veritatem accedere liceat, simulque eo
 ratiocinando pervenire, multo magis admiranda veniunt, quæ sunt ex magna
 ignoratione eruta, velut probe & recte, non autem fortuito inventa: Aurea
 hæc Hippocratis de prisca medicina verba hic repetere placuit, in gratiam no-
 vitatis

vitatis nimium studiosorum, quibus non jam illa antiqua, sed & Hippocratica ipsa, magisque expolita tantam movent nauseam, ut non jam nec limis quidem oculis adspicere dignentur, verum & mire in eadem nec cognita quidem debacchentur, qui tamen, nisi glaciem hi primi fregissent, medicinam exercere minime possent, ut adeo omnino ingratorum classi inscribi mereantur.

CCCCLI.

Catarrhus periodicus.

ARtifex quidam celeberrimus, cum aliquoties post labores suos de capitis dolore intenso conquestus fuisset, Pilulas aliquando sumsit, quarum præcipuum ingrediens præter purgantia Mercurius dulcis constituerat, quibus catarrhus successit, primo quidem molestus, at quia levamen quoddam attulerat, & dolores sustulerat, non adeo ingratus, cum præsertim vix per triduum institisset, at cum hic vix elapsis octo diebus iterum & quidem majori cum vehementia rediisset, primo quidem nec de hoc admodum sollicitus fuit, nisi que iterum post idem tempus ipsum incommodasset, me propterea non consulisset, ubi ego Tragæam quandam convenientem præscripsi, quæ quidem malum inhibuit, non impedivit autem, quin post singulos octo dies ejusdem quoddam indicium notaverit, imo cum tandem hunc pulverem aromaticum seposuisset, priori cum vehementia rediit catarrhus, & quidem semper post singula octidua, triduo exacto denuo cessans; nisi que tam continuo tum temporis serum è naribus stillasset, ut & laboribus suis vacare non potuerit, consilium meum denuo non expetiisset, sed cum catarrhus terve quaterve sic eum incommodasset, ut eidem remedia opponam, secundo me vocavit, egoque sequens Electuarium præscripsi.

℞. Conserv. Ros. r. ant. ℥j.

Anth. ℥β.

Succin. alb. pp.

Mastich. el. aa ʒj.

C. Sir. de Poeon. q. s. f. Electuar.

Sign. Lattweg / Davon ein Muscatnusgroß auf einmal zunehmen.

Quod Dei gratia tantum profuit, ut brevi post, amico quodam catarrho laborante, hic ipse illi illud mirum quantum commendaverit, indeque ut hinc communicem me moverit: Nota vero, non in quovis catarrho sed in tenui præsertim, te illud cum fructu aliis commendaturum.

CCCCLII.

Calculosus impotens.

ANte quosdam menses vocatus fui ad Virum quendam sexagenarium, de dolorifica imprimis miſtione conquerentem, cui, ut conſtaret certo num calculo an vero alii cauſæ hæc originem ſuam debeat, explorationem per chirurgum peritum inſtituendam commendavi, quam & paulo poſt inſtituit; at lithotomo ſanctè aſſerenti calculum non adeo parvum in veſica latitare adeo fidem non adhibuit, ut potius hac ipſa de cauſa eundem dimiſerit, & nescio quos empiricos, qui falſa eundem ſpe erexerunt, conſuluerit, qui tamen medicamentis ſuis ejusdem mortem ſine dubio promoverunt, cum alio notatu digno morbo non antecedente fatiſ ceſſerit: Narravit autem hic mihi, cum me conſuluiſſet, ſe ex illo tempore ex quo tantos dolores in urinæ redditiõne percipiat, ad venerem quoque prorsus impotentem factum fuiſſe, & jam per integrum & quod excurrat biennium ſicuti veneris ſtimulos nunquam ſenſiſſe, ita rem cum Uxore habere non potuiſſe; quod vel ideo notatu dignum judico, quia alias calculoſos potius ad Venerem eſſe pronos conſtat, ipſemetque novi quendam, qui, utut ſæpius doloribus calculi horrendis divexetur, tantum non ſingulis annis tamen liberos procreat.

CCCCLIII.

Arthritis per veſtes contracta.

ARthritidis contagioſæ hiftorias, quas Ephemeridibus Naturæ Curioſorum inferi curavi, cum nuper coram quodam Illuſtri Viro mentionem injicerem, is retulit, ſe noſſe Chirurgum quendam, qui olim magni cujuſdam Comitæ arthritide valde divexati Cubicularium egerit, à quo ſicut dono acceperit pleraſque veſtes, quas ſepoſuit, ita cum poſtmodum eaſdem induiſſet quoque, ſimul miasmata arthritica ſibi communicata fuiſſe, ſic perſenſerit, & hodienuſ ſentiat, ut niſi dolores majores ſimiles tamen cum Patrono ſuo ſæpiuſcule perpeſſus fuerit, & adhuc patiatur: ubi nempe extreimarum partium robur vix terminos conſuetos attingit, corpus particulis vitioſis abundat, hæque diætã minus conveniente quotidie non tam imminuntur quam augentur, cum hiſ conjunctæ eæ, quæ è corpore arthritico exhalarunt, uti facile ſe invicem pervertunt, ita in articulis debilioribus moram trahentes non poſſunt non iisdem vellicando, diſtendendo, rodendo aliisque pluribus modis eſſe moleſtæ, hincque tales imprimis, ut ab ejuſcemodi veſtibus ſibi caveant, opus habent, licet unusquiſque, qui eaſdem fugit, magis ſanitati ſuæ conſulat, quam qui illis utitur.

Odor Cada-verosus non semper mortem denunciat.

Sicuti quævis, quæ circa ægrotum contingunt, medicus genuinus sedulo observat, ita odoris quoque rationem quandam merito habet, uti enim hic expirans interdum morbi causam magis prodit, ita quando cadaverosus existit, plerumque mortem portendere cum heri in celebri quodam Authore legissem, non nisi experientia præeunte eum hoc scripsisse, ipse asserere possum, cum ejuscemodi quid in primis in uno alterove filiolorum meorum demortuorum me observasse meminerim, at simul in memoriam mihi revocatum fuit, quod ante quosdam annos cum experientissimo quodam medico adstiti generosissimæ cuidam Matronæ, in cujus cubili se talem notare odorem hic totus credidit, & hinc pessima quæque metuit; sicuti vero, ut ingenue fatear, nares meæ tum acutæ tam non fuere, ut itidem eundem percepissent, ita reliquis signis meliora sperare jubentibus, huic unico minus fidendum esse, tum judicavi, nec, quod eventus docuit, male; Matronam enim hanc convalescere, postmodum per certos nuncios constitit; uti ergo uni solum signo, raro tuto feditur, ita nec huic soli unquam fidem adhibebis.

Abdominis inflatio à cerevisia frigida pota.

Matrona quædam nobilissima, sexagenaria sanguine quidem at crassiore & identidem in motu suo tardiore abundans, hincque habens quod ab Apoplexia sibi metuat, cui & hæcenus medicamenta quædam volatilia non ita frustra opposuit, cum mediæ ætate, sitis levandæ gratia haustum cerevisiæ ejus equæ fuscæ nomine venit & quidem frigidioris bibisset, & haud ita diu antea ira effervisset, inde statim pejus se habuit, sicque expalluit, ut & adstantes notaverint, non tamen detexit ipsamet, sed & quantum potuit subticuit, domumque se contulit, ibique semper pejus se habens, abdomineque in primis sic inflato, ut difficillime respirarit, & vestes relaxare opus habuerit, noctu me consuluit, cumque ancilla de doloribus punctoriis simul retulisset, ego recordatus, quod olim post talem potum bis terve erysipelate laborarit, ne forsan huic pleuritis succedat, metui; noscens verò quantum & in cruditatibus corrigendis conferat, Tincturam Besearticam commendavi, quam quidem sumsit, at sicut, cum sequenti die eandem visitassem, metum à Pleuritide meum inanem deprehendi, ita nunc de abdominis præsertim inflatione conquesta fuit, quæ somnum per totam noctem impedierit; purgans itaque omnino eidem exhibuissem, at quia haud ita pridem Vinum medicamentum purgans biberat, materiaque non tam quantitate quam qualitate quadam fermentante peccare

constabat, Elixir. Aperit. Clauderi potius commendavi, utque alvus certius aperta servaretur, juxta illud Pilulas etiam Emanuelis sumsit, quæ Dei gratia tantum profuere; ut tertio die inflatio remiserit, ipsaque, de quo ulterius queratur, vix habuerit: non tantum nempe prodest, quantum gulæ arridet potus frigidus, si præsertim avidius & præcedente tali animi affectu hauriatur, nisi itaque eidem minus præsertim assueti se continere didicerint, non mirentur, si hisce similibusve malis postmodum corripiantur, cum præsertim & hæc ipsa cerevisia non quibusvis æque proffit.

CCCCLVI.

Alvi fluxus in Gravida.

Mercatoris cujusdam Uxor, triginta annis major, sexto gravida, mense febre octavo alvi fluxu corripitur tam sæpe molesto, ut, licet viribus minime insidiatus fuerit, ne tamen foetui sit nociturus, metuerit; unde cum Rhabarbaro sumto minime cessasset, me propterea consuluit, egoque fluxum pro critico fere habens, eum statim non esse sistendum ratus, non tam adstringens quam Ventriculo roborando dicatum medicamentum præscripsi, quod per aliquot dies in usum duxit, at fluxus ut prius institit, jamque lassitudinem quandam produxit, unde me denuo consuluit, cum prius iterum Rhabarbarum sumsisset, adstringentes ergo nunc Pilulas præscripsi, quæ voto nostro satisfecerunt; at succedens his dolor dentium immanis non tam humores quosdam laudabiles, quam acres serofosque in alvi illo fluxu rejectos fuisse, me docuit, unde jam his corrigendis dicata remedia suasi; patet autem ex hac observatione, nec gravidis semper nocere alvi fluxus, hincque illos, si cetera quoque permiserint, non semper statim sistendos esse.

CCCCLVII.

Erysipelati dicata duo remedia.

Erysipelate laborantem quendam præcipuum Virum cum uti fieri solet, quidam amici visitarent, inter hos quidam munere hoc suo se haud rite defunctos fuisse, credentes, nisi & remedium quoddam communicarent, ex illis unus remedium à me commendatum, farinam nempe hordei & Pulv. Radic. Liquir. parti affectæ inspersa non rejecit, at alium modum magis laudavit, ut nempe prius calefiant hi pulveres, insuperque non solum de die bis uti ego quidem suaseram, sed post singula bihoria applicentur, sic enim se ipsum, & quidem brevissimo temporis spatio ab hoc malo liberatum fuisse, dolores vero simul se tantos persensisse, ut nisi sic sæpius remedium iterasset, iisdem ferendis vix par extitisset: hic modus vero licet omnino non sit rejiciendus, cum sine dubio calor actualis in dissipandis particulis peccantibus aliquid conferat,

ubi tamen dolores tantum non urgent, nec tanta cura opus est, quin nullum est dubium, quin in quibusdam tam sæpe iterata applicatione calidorum pulverum malum exacerbari posset, adeoque merito modus consuetus tutior nominandus erit, donec nempe ipse mali mos eundem mutare jusserit: Accessit vero alia, quæ eodem modo Mentham parti affectæ impositam laudibus extulit, se hæc sola unius diei spatio ab hoc malo liberatam fuisse, testata, cui uti fidem omnino adhibendam esse, non est dubium, ita cum alii hujus herbæ in hoc malo pellendo vix mentionem faciant, cum rejici non meraatur, ut communicetur hoc quoque remedium, dignum judicavi: notandum vero, quod ipsum hoc malum in hoc citius in alio tardius cedat, hincque non semper remediis tribuendum erit, quod forsitan sponte contigit; omnino autem hæc & similia pinguibus & oleosis sunt longe anteferenda, cum hæc potius noceant quam profint, uti quidem haud ita pridem Pistorem quendam post talia applicata in mortis prædam cessisse, per fide dignos mihi relatum fuit.

CCCCLVIII.

Bellis antiscorbutica.

Mulier quædam propinqua cognatione mihi cognata, cetera quidem Dei gratia sat integra fruens sanitate, per biennium tamen & quod excurrit, subinde de siccitate oris minus consueta conqueritur, cum tanta linguæ fauciumque excoriatione, ut difficiliter deglutiat, & partes hæc semper fere dolent; præscripsi consultus, Essent. abietis, quæ quidem quoddam levamen attulit, penitus autem malum non sustulit, unde cum tussis etiam accederet, cum corporis quadam consumptione aliud expetiit remedium, egoque Juscula Bellide sola alterata quotidie sumenda commendavi, & ecce! hæc Dei gratia sic profuerunt, ut non solum tussis remiserit, verum & lingua faucesque iterum cuticula obductæ fuerint, jamque redeunte interdum hoc malo, vel me non consulto ad laudata juscula redit, quæ semper tantum profunt, ut sat laudare eadem non possit: Antescorbuticis igitur hæc herba quovis jure annumeratur, & vel hac de causa vero phthysicis tam salutaris existit, quia nempe per diurnitatem mali scorbutici quid contrahere phthysicos, non nisi, qui quid sit scorbutus ignorat, negabit.

CCCCCLIX.

Febris in puero bienni quomodo curata fuerit.

Nobilissimorum Parentum filiulus duorum fere annorum, febre corripitur primo quidem continuam mentiente, quia per integrum fere biduum sic calebat, ut vel artis ignari ipsum febricitare, judicare potuerint, cum vero hinc integre quidem remisisset febris, at tertio die rediisset, sicque bis terve

molesta fuisset, præmissis purgante Essent. Cortic. Peruvian. eidem præscripsi, quæ febrim in principio sic inhibuit, ut jam ab eadem liberatum puerulum mater crediderit; licet autem aliquamdiu continuaverit Essentiam, quoniam tum hæc fermentum febrile non penitus extinxerat, nec diæta, qualis decet, servabatur, paulo post febris majori cum vehementia rediit, egoque denuo vocatus nunc Electuarium commendavi, cujus præcipuum ingrediens dictus Cortex constituebat, hoc cum vix per decem dies diligenter in usum duxisset, Dei gratia sic convaluit, ut cum elapso hoc tempore ipsum iterum vidissem, vel ex facie ejusdem patuerit, jam melius ac olim puerulum se habere, licet vero idem & honoratissima ejusdem Mater confirmaverit, ut tamen constans esset hæc convalescentia, Electuarium aliquamdiu adhuc continuare jussi: sufficit nempe laudata Essentia interdum quidem pellendis febribus, at non semper, ubi tamen Corticis propterea laudibus nil omnino est subtrahendum, qui potius in substantia postmodum exhibitus voto nostro satisfacit, id quod non semel jam observavi.

CCCCCLX.

Scarabæi hydrophobiam sanantes.

Unius alteriusve hoc anno à Cane rabido demorsi triste exemplum, ut propterea hinc inde in remedia malis teterrimis inde metuendis dicata inquisitum fuerit, ansam dederat, hinc vero & lithotomus quidam coram me in præsentia nobilissimorum testium sancte testatus fuit, quod præstantius in hoc malo scarabæas majalibus communibus non reperiatur remedium, horum enim tres in pulverem redactos non solum quævis imminetia mala certo avertere, sed & jam ipso actu rabidos feliciter curare, si nempe modo conveniente opus habenti exhibeantur; sic se ipsum illos Equo à cane rabido demorso jam simili malo affecto hoc remedium summo cum fructu adhibuisse, quin aliquot canes eodem mediante restitutos novisse; huncque in finem plures exsiccatos se asservare: Fuisse nempe semper qui egregia medicamenta in hoc quoque animalculo quæsiverunt, uti ex auctoribus, qui eadem describunt constat, ita non ita parvæ tum famæ medicus ante plures annos me confirmavit, de quo quod scarabæos in magna quantitate colligat, ut medicamenta inde paret, constans fuit fama; nec hæ ipsæ vires vel Veteres latuerunt, cum ex Mouffeto, qui prolixus est in hujus infecti laudibus, constet, illud jam olim à quibusdam venenis per animalia infusis oppositum fuisse.

CCCCCLXI.

Colici dolores lumbos præsertim occupantes.

Vir quidam rerum medicarum non imperitus, quatuor annis quadragenario major, cum aliquoties appetitu sic urgente plus cibi ingessisset, quam quidem

quidem Ventriculus digerere potuerat, inde quidem in principio nil prorsus mali sensit, paulatim vero restitantes à coctione non absoluta particulæ crudæ sic auctæ fuerunt, ut tandem aliquando subito, dum in opere quodam Sacro perficiendo is occupatus fuerat, dolores in lumbis concitaverint tantos, ut vix domum redire potuerit, ubi aliquamdiu dubius hæsit, an nephritici nominari mereantur, an vero colicorum classi sint inferendi? parte affecta inprimis, & dolorum à colicis consuetis, quibus aliquoties jam obnoxius fuerat, differentia pro prima parte stantibus, vomitus vero absentia, urinæ excretionem nullo modo impedita & causis antecedentibus, pro altera militantibus, donec & ego ad colicos potius esse referendos, statui, à collectis in intestinis crassis inprimis & diutius quam par est, retentis excrementis derivandos, & de alvo obstructa enim simul conquerebatur, differentiam illam dolorum inde, quod tum quidem intestina tenuia jam vero crassa sint affecta, deducens, sub lumbisque æque intestina ac renes latitare indicans; cum ergo non parum infusi Herbæ Thee jam frustra bibisset, malumque inde nec minimum quidem mitigatum fuisset, vesperi consultus Clysterem infundere jussi, qui quidem dolores aliquantum mitigavit, at non ita diu, cum vix hora elapsa majori ac olim vehementia redierint, unde noctem admodum inquietam duxit, & sequenti die ex meo consilio Potiunculam laxantem sumsit, quæ cum quater alvum movisset, dolores sic remiserunt, ut iterum prodire in publicum & officio suo præesse potuerit; non tamen penitus cessarunt, unde non solum diætã strictiorem aliquamdiu adhuc servavit, sed ter quaterve Pilulas Emanuelis sumsit, hincque paulatim à doloribus quos intestina occupare, semper magis notare potuit, Dei gratia liberatus fuit: quo melius nempe dolores colicos à nephriticis distinguere didiceris, eo felicius illarum curæ vacabis, tantum vero inter se invicem interdum conveniunt, ut vel experientissimi medici aliquamdiu hæsitent, quales sint, qui ipsis curandi creduntur: non raro vero excrementa debito diutius retenta ejusmodi dolores excitare sæpiusculè jam observavi, quo in casu nisi laxantibus præsertim certes, frustra plerumque certabis.

CCCCCLXII.

Clavus pedis in infante.

DE clavis pedum cum heri quædam differerentur, Matrona quædam fide dignissima narravit, quod ante plures annos genuerit filium adhuc viventem & non absque ratione dilectum, qui vix genitus in pedis, si recte memini, sinistri digito minimo tuberculum habuerit, de quo forte fortuna præsentem post partum tum medicus tum Chirurgus interrogati, omnino clavum esse nominandum, judicaverint, utut enim à causis consuetis in infante laboriri

non potuerit, forsan tamen imaginationem maternam eundem produxisse; quæ statim facta est, se brevi antequam pepererit, clavum in mariti pede vidisse, huncque remove ope unguium suorum voluisse, impeditam autem à marito, qui chirurgum hac de causa vocaverit, tam ægre se hoc tulisse, ut sat diu menti suæ clavus fuerit obversatus, indeque sine dubio puerulo communicatus; quod quomodo successerit? sicut inter ea, quæ ulteriori adhuc indagatione opus habent, numero, ita iis, qui hunc laborem suscipiunt, & hæc observatio, ulteriorem meditando occasionem suggeret.

CCCCCLXIII,

Arthriticos doloros demulcens Emulsio.

AD Arthriticum quendam nobilem nuper vocatus, is jam diu in his castris exercitatus non quidem tam medicamentum, quod curando huic malo sufficeret, hoc enim non dari, mecum totus credebat, quam quod dolores vel paululum mitigaret, quia hi immaniter sæviebant, desiderabat; legeram tum forte fortuna in celeberrimi Lentilii Miscellaneis, quod Emulsio, quam olim in observationum Medicarum Centuria commendaveram, ab ipso quoque non semel in deliniendis hisce doloribus magno cum fructu præscripta fuerit, non itaque tum illam ipsam, cum tales formulas memoria non teneam, sed aliam ex feminum ibidem descriptorum anatica quantitate cum Aq. Ceras. n. & fl. sambuc. paratam Julepoque horum florum edulcoratam eidem præscripsi, hæcque iterum Dei gratia præstitit, quod primam præstitisse, tum narraui: jure itaque Christianus Langius, qui in ejusmodi doloribus in Emulsionibus opem quandam quærere primus me docuit, in inscriptione illius, in quo hoc inculcat, thematis, Podagricis inculcat; ut humectantis refrigerii teneantur desiderio, tum enim humectando, tum humores acriores obviscando, tum blandum somnum procurando hæc Emulsionem non possunt non prodesse; hincque sine dubio easdem doctus ille Romanorum medicus Georgius Baglivus itidem in hisce doloribus commendat: quod tamen qua lactis vaccini curam alicubi monet experientissimus Wepferus, quod nempe non nisi illis, qui alias quoque lac bene ferunt, tuto commendetur, idem & qua artificiale hoc lac est observandum, sunt enim, in quorum ventriculis illico accescit, quibus si exhibueris, tantam non reportabis laudem.

CCCCCLXIV.

Arthritica diverso cum effectu externa in usum ducens.

Heri demum vocatus fui ad Matronam quandam nobilissimam, quæ jam per plures annos cum gravissimo hoc malo sic conflictatur, ut jam fere manuum pedumque usu tantum non semper careat, coram hac cum de exter-

norum

nerum plerorumque remediorum noxa mentionem fecissem, illa testata fuit, se hujus ipsius rei in suo corpore fecisse experimentum, cum ante annum & quod excurrit ambas manus suas dolor occupaverit, tum enim dextræ quidem se Spiritum Vini Camphoratum aliquoties applicasse, sinistram vero quasi intactam reliquisse, solumque linteo involvisse, licet vero in illa dolores citius cessasse crediderit, ab illo tamen tempore digitos multo rigidiores esse, quam in hac, quos & propterea monstravit, nec nunc applicitum Spiritum tantum, quantum olim prodesse, quæ aliorum quoque & de aliis medicamentis externis est querela; sicuti vero alibi jam de Emplastro de sapone me ejusmodi quid communicasse memini, ita si hæc vel maxime repetantur, usu tamen suo non carebunt, cum non desint arthritici, qui, nisi pluribus argumentis contrarium ipsis persuaseris, remediis externis nimium tribuunt.

CCCCLXV.

Erysipelas ab hæmorrhoidibus obstructis.

Mercator quidam integerrimus, quadraginta annorum, & tenerioris constitutionis, cum per plures annos dolore cervicis laborasset, sæpius quidem non tantum molesto, ut ei ullum, quantum novi, opposuisset remedium, tandem ab hoc sponte quasi liberatus fuit, dum hæmorrhoidum fluxus supervenit, quam diu enim per has venas Sanguinis quandam quantitatem deposuit, dolor ille plane remisit; unde cum hujus fluxus ergo postmodum me consulisset, simulque retulisset, post singulas quidem alvi excretiones se illum observare, nunquam tamen nimium esse, nec vel minimum viribus insidiari, quin potius tam bene nunc se habere, ac unquam olim se habuerit, medicamentis ipsum minime opus habere judicavi, cum nec sistendus fuerit fluxus tam proficiuus, nec magis quoque promovendus: accidit vero hac æstate, cum singulis fere noctibus sudore vexatus fuisset, ut per aliquot hebdomadas nec guttam quidem sanguinis per has vias excreverit, unde sicuti prius malum illico rediit, ita hinc inde in corpore exanthemata erysipelæa notavit, quibus Spiritum Vini exterius opposuit, qui & illa haud ita difficulter dispulit, at cum hoc ipso malo detentus, quadam nocte primo ad iram commotus, hinc quoque acetarium comedisset, postmodumque cubitum ivisset, primo quidem minus quiete dormiit, hinc vero summo mane vertigine correptus fuit, quæ à retrocedente erysipelate derivantem sic perterruit, ut brevi post me vocaverit, & statim accedens ego ipsum vomentem inveni, hincque non tam aliunde, quam ab hoc vomitu instante vertiginem derivandam esse, edixi, quod eventus confirmavit, cum enim Tincturam Bezoarticam sumisset, cruditatibus inde correctis tam bene se habuit, ut illius diei vespere me abeuntem ad fores usque comitatus fuerit; ut autem hæmorrhoidum flu-

xus iterum promoveretur, omnino consultum ducens, Essent. ꝑ. Ludov. usum eidem recommendavi: salutarem enim hunc esse modo non sit nimius totus Medicorum chorus consentit.

CCCCLXVI.

Barba bicolor à spectro.

A Pud veritatis amantissimum quendam Senem cum super monasterii Hirsaugiensis forte fortuna mentio injiceretur, is retulit, se ante hos quadraginta, & quod excurrit, annos hunc ipsum locum visitasse, & præter visu dignam Picturam, qua Pictor ille celebris Albertus Dürer templum exornaverit, in primis curiosum judicare, quod ædituus, qui tum temporis ædem hanc sacram curaverit, barbam habuerit, dimidia quidem parte nigricantem, dimidia vero albam & canam, de causa hujus ridiculæ diversitatis interrogatum ipsum respondisse, quod ante plures annos spectrum per aliquot horas multas molestias sibi concitarit, & haud ita parvum terrorem injecerit, tandemque cum discesserit, hanc, albam nempe nunc barbæ partem tetigerit, unda illico hunc colorem acquisiverit: Ut ut autem adeo novum non sit, quod terror brevi temporis spatio, quibusdam canitiem induxerit, imprimisque metum à morte in pectore alentibus ejuscemodi quid contigisse, historiarum monumenta testentur, cum tamen, quod huic qua barbam & quidem unam solum ejusdem partem contigit, inter rariora omnino referri mereatur, ut hic producere, dignum judicavi.

CCCLXVII.

Scabies balneo exasperata.

Mercatoris cujusdam gregarii filiola undecim annorum, cum per integrum & quod excurrit annum scabie laborasset, mater, uti quidem retulit, nullum huic malo opposuit remedium, sed, sic sanguinem mundatum, & humores vitiosos in hac ætate abundantes hoc modo imminutum iri sperans, patienter ferre malum puellam jussit; at cum hoc sic non cessaret, sed indies augmentum sumeret, nec solum pruritus agræ molestus esset, verum & toto corpore magis quotidie consumeretur, ab amicis monita illam in balneum deduxit, & quidem illud, quod hic à muro nomen habet, aliquodque nomen acquisivit, eo tutius hoc remedium esse credens, quoniam & à medicis commendari aliquoties audiverat; verum enim vero & hic contigit, quod in proverbio dicitur, sæpe duo cum faciunt idem, non est idem, quando enim medici ad balnea ablegant scabiosos, non nisi præmissis universalibus, quin & juxta balneum in usum ducendis sanguinis purificationi dicatis medicamentis id faciunt, de quo hæc nec cogitavit quidem, hincque tantum abest, ut balneum
puellæ

puellæ vel minimum profuisset, ut potius post illud vix ter quaterve in usum ductum longe pejus se habuerit, dum nempe difficilior in primis respiratio accessit, ut quæ prius per totum diem adhuc extra lectum degere potuerat, jam semper in illo se detinere coacta fuerit, unde nunc mater meas pulsavit fores, egoque balneum omnino filia non potuisse prodesse, quia corpore humoribus vitiosis scatente illud ingressa fuerit, edixi, hincque jam illa medicamenta præscripsi, quæ merito præmittenda fuissent; ea vero an & quo fructu in usum duxerit? ut ut me hætenus certiozem non reddiderit, quæ tamen qua balneum contigerunt illis non præmissis hic produxi, ut saltem alii cautius mercari discant.

CCCCLXVIII.

Calculi peni infixi.

Lithotomus quidam præstantissimus, cum haud ita pridem varios de arte sua utilissimos sermones mecum seruisset, retulit quoque, quod ante aliquot menses curæ suæ commissus fuerit puer, in cuius pene quatuor ad minimum vel quinque calculi sic hæserint, ut nisi extracti fuissent, hodiernum inibi hærent, se vero quosvis instrumento ad hanc operationem apto sic sat feliciter extraxisse, excepto uno, qui major arctius inhæserit, hincque extrahi hoc modo non potuerit, & propterea jam de sectione se cogitasse; ne vero irritatum membrum illa vice magis irritaretur, in alium diem hanc operationem se distulisse, intereaque medicamenta quædam dolorem mitigantia applicavisse, quæ negotiis impeditus, cum per alium illa vespera continuari curaverit, hunc spe concepta calculum protrudi posse, illum iterum duriuscule tractasse, at non solum frustra, sed & tantam inflammationem inde subsequutam fuisse, ut gangræna brevi imminuerit; quibus tamen malis sic Dei gratia obviam iverit, ut tandem hoc quoque calculo extracto, puer pristinam acquisiverit sanitatem, calculosque hos extractos siliceam fere acquisivisse duritiem, & nigricantes extitisse: postmodum vero puerum, cum calculum in vesica restitantiem per alium extrahi curaverit, ab hoc minus rite tractatum fati cessisse: Uti vero hisce confirmatur, tantum non ubivis in corpore humano reperiri calculos, ita quam blande tractandus sit penis, si simul exinde didiceris, frustra hanc observationem non legisti.

CCCCLXIX.

Canis morsus feliciter curatus.

Mercatoris cujusdam non ex infimis filiulus sex fere annorum, puer elegans & alacris, cum cum cane sua fœmina luderet, huncque agredientem Molossum depellere pro viribus suis vellet, hic puerum aggreditur, primoque

prosternit, hincque sic mordet, ut quatuor vulnera in aure dextra & juxta illam eidem inflixerit dentibus suis sic sat acutis, quod ex uno illorum sic sat profundo quidem at parvo sat patuit; subtrahitur vero Cani sic ferocienti puer & matri suæ traditur, quæ statim me unaque chirurgum suum ordinarium vocat, ubi is quidem vulnera rite mundat & deligat, ego vero, ut tum malis, quæ terror producere posset, tum post ipsos hos morsus à canibus inprimis rabidis profectos metuendis obviam rite eam sollicitus sum, hincque pulveres ex alexipharmacis quibusdam, & inprimis argento fino in lineis hoc in casu laudato constantes præscribo, qui puero diligenter fuere exhibiti; uti vero vulnera brevi temporis spatio sic coaluere, & eorum vix minimum supersit indicium, ita nullum aliud supervenit malum, puerque hunc usque in diem, præterlapso jam integro, & quod excurrit anno, optime Dei gratia valeat, licetque interea aliquando febre sat acuta correptus fuerit, nil quicquam tamen hanc comitabatur, quod merito canis morsui tribui potuisset: Certò vero constitit, canem hunc rabidorum numero non fuisse inferendum, hincque quidem nec tantus subfuit metus, quem & quantum in me fuit matris animo exemi; vitio autem medico vix verti poterit, si nihilominus medicamenta adhibeat rabiei dicata, cum forsàn se inscio latitare anguis in herba possit, qui absens frustra melius impugnatur, quam forsàn nec nobis cogitantibus præsens intactus relinquitur.

CC CCLXX.

Gluten in vulneribus non semper conducens.

Historiæ illius, quam in lineis recensui, de quibusdam, qui glutine solo vulnera sic sat feliciter curarunt, cum aliquando coram experientissimo quodam Viro mentionem injecissem, is respondit, se quidem ejuscemodi quiditidem aliquoties observasse, sed nosse etiam, non omnibus æque feliciter cedere hanc ipsam curam; familiarius enim sibi notum fabrum lignarium quendam jam ante plures annos aliquando vulnus sibi in digito manus se præsentem inflixisse, hocque statim sic glutine obduxisse & deligasse, unde quidem non ita multum sanguinis profluxerit, & vulnus brevi coalitum iti certo speraverit læsus, at spe sua illum quam maxime falsum fuisse, non solum enim paulo post partem læsam intumuisse, sed & dolores tantos subortos fuisse, ut per bene longum temporis spatium laboribus suis vacare ulterius non potuerit, quin ad mortem usque male tractati vulneris indicia quædam notaverit, seu jam & chirurgi postmodum vocati officio suo minus rite præfuerint, seu præpropera hæc deligatio sola merito accusetur, hæc enim variis modis obesse potest, seu sanguis jam extravasatus sic retineatur & hinc putrefactus postmodum tum partem affectum magis lædat, tum toti communicatus alia mala producat, seu instru-

menti lædentis quædam particula forsan in vulnere restiterit, seu alia quædam causa cœalitionem impedierit: Utut ergo gluten in vulneribus simplicioribus omnino laudari mereatur, ut tamen & hoc remedium methodice adhibeatur, omnino opus est, cum quævis recensita mala magis methodo neglectæ quam glutini sint adscribenda: felix ergo revera omnino tum demum medicus est vocandus, quando, ubi fieri potest, decenter methodum medendi observat.

CCCCLXXI.

Compressio in sanguine sistendo utilis.

CUM nuper suo tempore de republica medica meritissimi Viri Thomæ Bartholini Acta Medica Hafniensia perlegerem, inter alia notavi, quod, quando Essentia illa styptica, quam Gallus quidam Boudetus Magnatibus solum & Regibus detexit, quamque ex Vitriolo præsertim paratam fuisse, sapor prodidit, applicata fuit, Auctor semper requisivit, ut pars læsa per diem fere horam manu cujusdam adstantium comprimeretur, aut & ipse eandem compressit, simul in memoriam mihi revocatum fuit, quod ni fallor, in Ephemeridibus Naturæ Curiosorum Illustris medicus Brunnerus narrat, quod vel sola tali compressione, læsis etiam majoribus sanguivehis vasis impediri possit sanguinis profusio; uti quidem propterea ejuscemodi liquoribus stypticis laudem suam lubens non detraherem, cum, quid vel spiritus Vitrioli hoc in casu præstet, ipse in lineis meis communicaverim, quantum tamen intersit, ne hæc compressio in enormioribus læsionibus imprimis intermittatur, exinde sat constare, arbitror, & in hac ipsa mea sententia me magis confirmavit nuper Chirurgus quidam merito celeberrimus, qui recensuit, quod olim alius non minus celebris Chirurgus in præsentia beati mei Parentis & sua, mulieri cuidam pedem feliciter quidem amputavit, at sufficere credens imposita medicamenta sanguinem sistentia alias laudatissima ipsam paulo post, ut in pede resecto in gangrænæ causam inquireret, deseruerit, se vero restitantes notasse, quod vires ægrotæ deficere incipiant, hincque æterum revocasse, ubi statim innotuerit, sanguinis fluxum, uti decet, non fuisse inhibendum, quod ipse quidem, nec dissentiente beato meo Parente soli compressioni neglectæ adscripserit, quæ vel nunc in subsidium vocata graviora impedierit mala: qui ergo juxta medicamenta & hujus in tantis præsertim læsionibus memor fuerit, ægrotorum suorum saluti non parum consulat.

Mithridatium intempestive sumtum.

ILLustris quædam Virgo quatuordecim annorum , cum subito , nullo , uti quidem & Illustris Mater testabatur , in diæta commisso errore , torminibus primo , hinc alvi fluxu brevi temporis spatio aliquoties molesto corripere-
tur , ut hæc mala eo citius inhiberentur , Mithridatium Damocratis sumfit , quod quidem alvi fluxum statim sic stitit , ut ulterius nunquam secesserit , at tormina juxta sic aucta fuere , ut & in lectum se conferre opus habuerit , ubi & â clamoribus sibi temperare non potuit , Matremque hinc sic perterruit , ut , ut illico accederem , per ancillam rogarit ; accessi ergo & in quævis diligenter inquirens , retentos â præpropera Mithridatii sumtione humores acriores nec fat temperatos , dolores hos concitare , judicavi , hincque blandò præsertim evacuante opus esse statui , & Rhabarbarum tostum eidem exhibui , quod Dei gratia tantum profuit , ut consilio meo nunc ulterius non indiguerit : omnino vero ejusmodi humorum motus tanquam salutares tam cito non sunt impediendi , quin potius in principio promovendi , quod nisi fiat , plerumque graviora subsequuntur mala.

Catarrhus nimia tabacci attractione excitatus.

Mercator quidam sex vel septem ætatis annos supra triginta numerans , temperamenti pituitosi nomen merentis , per plures jam annos in consuetudine habens , quod multum admodum pulveris nicotianæ toto die naribus attrahit , utut , ne excessu hujus attractionis malum quoddam sibi contrahat , sedulo & sæpius monitus fuerit , nunquam tamen monentibus Amicis hætenus aures præbuit , quia cetera Dei gratia sic valuit , ut non habuerit , de quo quereretur ; at cum nuper catarrho correptus fuisset , non solum fauces continuo irritante sed & pectus sic gravante , ut in lecto decumbere non potuerit , sputoque nunc rejiceret materiam nigricantem & foetentem , uti uxorem suam magis timidam reddidit , ita ipsemet hinc sibi metuere cœpit , cum præsertim & lateris sinistri dolor quidam punctorius accessisset , hincque me in consilium vocavit ; ubi , cum præmissa Potiuncula laxante , Pulverem anticatarrhalem ex Antimon. diaphor. Succin. præp. & Mastich. constantem bis terve sumfisset , & postmodum Essentia Succini usus fuisset , impetuusus seri ad fauces & pectus fluxus sic Dei gratia inhibitus fuit , ut ulterius non fuerit molestus ; quin tamen tam sedulo continuata pulveris Sternutatorii attractio variis modis nocere possit , nullum est dubium , cum , ut alias noxas nunc taceam , pulvis tam subtilis hinc inde partibus ad quas penetrat , inhæreat ,
hinc-

hincque corruptus easdem tandem quoque aggrediatur, - cujus rei exempla prostant; ut ergo in posterum modum seruet, amice monui, quod & promisit, nisi vero promissis steterit à periculo imminente non erit immunis.

CCCCCLXXIV.

Tussis pediluvio frigido curata.

Virgines duas nobiles, cum iter juxta fluvium Wertach instituisent, & in ripa sub lapidibus tum pisciculos tum cancos latitantes observassent, libido incessit hos capiendi, hincque altera quidem, cum tibialia exuisset, & calceis pedes munisset, altera vero his solum sepositis, in loco, ubi flumen haud ita profundum erat, illud ingressæ sunt, & scopum suum etiam obtinuerunt, & plures tum pisciculos tum cancos parvos ceperunt, quos per ancillam una præsentem domum detulerunt, non tam acceptæ vero prudentissimæ matri, ac quidem sibi imaginatæ fuerant, quæ quippe noscens, ambas catarrho vehementi & tussi inprimis vexari, ne hæc inde augeatur metuens, serio illas propterea increpuit, at præter spem magis profuit quam obfuit illis hoc pediluvium, nam ex illo tempore omnis tussis sic desiit, ut si superstes adhuc ex sororibus hodiernum tussientem aut potius de tussi querentem quem audiat, ei ut pedes huic fluvio immitat, per jocum suadeat: Comendantur quidem pediluvia in tussi à medicis magni quoque nominis, at calida non frigida, quale utut hæc sorores juverit, non tamen omnibus æque proderit, quin facile catarrhum in suffocativum aliis pervertere possent, unde, non tam ut commendem, quam ut constet, non quosvis errores quibusvis aque noxios esse, hæc produxi.

CCCCCLXXV.

Thee Genu dextri dolorem dissipans.

Vir quidam, quinque fere annis quadragenario major, sanguine abundans, & ad iram pronus, utut qua cetera graviores in diætâ errores rariuscule committat, aliquoties jam tales in pedibus præcipue & illorum digitis percepit dolores, ut olim in arthriticos eos degeneraturos non parum sibi metuerit, uti vero Balneum Bollenfe propterea in usum ductum ita eidem profuit, ut per aliquot annos ab iisdem immunis vixerit, uti quidem merito in principio horum dolorum, & antequam radices egere, balnea reliquis quibusvis remediis anteferuntur, nec desunt aliorum etiam historiæ, qui iisdem mediantibus, si præsertim in posterum diætâ quoque magis convenientem servarunt, dolores hos impedierunt, ita, cum postmodum nihilominus aliquoties minori licet cum vehementia recruidissent, semper post Infus. Herbae Thee potum tam egregium sensit levamen, ut vel hac de causa illud sæpius iterarit; quoniam vero tum ipsimet aliquoties in mentem venit, quod forsan

hi dolores non ita aucti sponte cessassent, tum in hac sententia à quibusdam hujus per se innoxii potus hostibus confirmatus fuit, illud minus æstimare & hinc rarius bibere cœpit; accidit vero haud ita pridem, quod dolorem in genu dextro percepit, qui primo quidem, non nisi quando scalas ascendit, molestus fuit, unde illum penitus neglexit, sponte cessaturum revera credens, at cum non jam non cessaret, sed indies incrementum sumeret, & tandem fere eundem prosterneret, profundiorque esset dolor, quam ut in externis medicamentis vel minimam collocare spem potuisset, ad potum suum sponte rediit, integramque Infusi mensuram bibit, quæ non solum sudorem uberrimum elicit, sed & dolores illico sic profligavit, ut jam nec in scalis ascendendis vel minimam perceperit molestiam, adeoque quod Infusum Thee olim frustra non laudaverit ipso opere expertus, denuo illud majori in pretio habuit; Et sane, si in tempore exhibeatur, in diluendis atque in se suscipiendis, postmodumque vel per urinam, vel & sudorem expellendis particulis peregrinis, quamplurimum hoc Infusum valere, indies experientia magis docet.

CCCCCLXXVI.

Napi odorem ferre non potens.

ESt mihi nota Virgo quædam viginti annorum, cetera quidem Dei gratia optima fruens sanitate, at gibbosa & hinc inordinato quin aliquoties plane cessante mensium fluxu laborans, qui sanguis regurgitans faciei præsertim insidiatur, hæc quotiescunque aut adstat à sordibus purgantibus naps, aut ipsa huic labori apud nos per hyemem præsertim consueto vacare vult, tam difficili corripitur respiratione, ut, nisi secederet, & suffocationis periculum immineret, quod quidem cum mihi narraretur vix credidi, at cum postmodum aliquando huic ipsi labori vacantibus superveni, ipsa adstans me præsentem pejus se habere cœpit, inprimisque ob nares penitus obstructas à vaporibus è naps exhalantibus difficiliorem reddi respirationem indicavit, dum nempe Sal volatile acre expirans nervos olfactorios invasit, in iisque motus spasmodicos concitavit, haurire aerem naribus ulterius aliquandiu non potuit; cur vero in hac virgine hunc post se effectum relinquunt naps, cum tam multi alii eosdem impune tractent, licet forsitan rationes quædam produci possent, cum tamen quas ego quidem novi, nec mihi ipsi satisfaciant, aliis earundem indagacionem lubens trado.

CCCCCLXXVII.

Aquæ nocturnus potus quibusdam salutaris.

CUm nuper in Actis Hafniensibus Viri in re medica juvanda per aliquot lustra summe occupati Hannemanni quæstionem de nocturno aquæ po-
tu,

tu, & eruditissimi Bartholimi responsum ad eundem legerem, sequentia mihi in memoriam revocata fuerunt; quod nempe sicuti forsan alibi jam notavi, tum olim beata mater me certiozem reddiderit, quod ad promovendam secundinam plurimum conferat, si gravida cubitum itura, aquæ quandam quantitatem biberit, tum quod ipsemet hoc aliquot gravidis, & quidem hætenus Dei gratia nunquam frustra commendaverim, inter quas hîc memoranda venit, præcipui cujusdam mercatoris Uxor, quæ ante paucas quippe hebdomadas tam salutarem hunc aquæ potum experta fuit, ut eum non parvis extulerit laudibus, secundina enim & huic, uti aliis, quæ sic aquam biberunt, absque ulla molestia successit; novi etiam aliquot amicos, qui quoties Vinum in nimia quantitate ingurgitarunt, mandant, ut cantharus aqua frigida repletus ad lectum ponatur, quem utut plerumque tum evacuënt, tantum tamen abest, ut inde vel minimum mali sentirent, ut potius loage melius se habeant, quam alii hoc modo sibi non consulentes; ratio vero hujus rei in promptu est, dum enim sulphureæ vini particulæ sic diluuntur, tantum ac sibi relictæ caput ferire non possunt: non itaque omnibus noxium esse nocturnum aquæ potum, optime judicat judiciosissimus Bartholinus, licet huic cerevisiam præferat; ego verò omnino pro aqua stare, in cujus tamen potu merito nos cautos reddere debet diligentissimus Hannemannus, totusque ego credo, quod illi, qui non tam siti urgente, quam ex prava quadam consuetudine sæpius hoc modo bibendi coctionem interturbant, à malis gravioribus haud diu immunes vivere possint, ubi contra, si solum siti & quidem interdum tantum, hæc nocturna potio opponatur, vix nocere poterit.

CCCCCLXXVIII.

Aurum nævos abigens.

DE nævis cum nuper mentio fieret, quædam è consanguineis meis sancte affirmavit, se non semel jam vidisse, quod, si diligenter per aliquot dies auro puro nævi recens inprimis natorum fricentur, illi paulatim sic evanescant, ut illorum nec minimum quidem restet indicium; quod cum tutissime tentari possit, communico, utut propriam experientiam hic laudare nequeam: Auro vero à nonnullis plane nullas, ab aliis verò nimias fere tribui laudes ex pluribus auctoribus constat, inter quos ego hætenus semper medium tenui, nec prorsus rejiciendum è medicina credens, nec tamen nimium eidem tribuens, uti vero bis terve jam Epilepticis me illud haud frustra commendasse, totus mihi persuadeo, ita ut aqua eodem ignito aliquoties alterata in fluxibus præsertim nimis, ii qui magnificiunt, utantur, pluries concessi, cujus me unquam poenituisse, non memini; qua vero virtute nævos abigat, rationem nunc nullam in promptu habeo.

CCCCCLXXIX.

Respiratio difficilis à mammae & brachii tumore.

VIdua quædam sexaginta quinque annorum, olim quidem quibusdam interdum malis obnoxia, quæ calculi vesicæ suspicionem quandam moverunt, cum non solum dolores circa has partes intensos perleaserit, verum & urinam aliquoties difficulter admodum excreverit, hæcque ipsa calculi quædam indicia præ se tulerit; ab hisce levamen quoddam habens tumorem in mamma dextra notavit, non tam dolentem quidem, quam ob duritiem suspectum, cum conrosi quid subesse sat prudens fœmina statim ariolata fuerit, nec refellere ejusdem sententiam idoneis potui argumentis, cum hæc de causa mihi quoque hanc mammam monstrasset, tum durities enim, tum venæ hinc inde lividæ in hanc sententiam me quasi trahebant; hinc vero, quam frustra in hoc malo curando hæctenus tum empirici tum genuini medici occupati fuerint noscens, ut inprimis quævis externa medicamenta sedulo vitet, suasi, interna vero sanguinis correctioni dicata commendavi; non tamen tam mihi quam nescio quibus accedentibus vetulis aures præbuit, quarum medicamentis vero tantum abest, ut tumor vel minimum imminutus fuisset, ut potius mamma indies major evaserit, quin tumor tandem & in brachium dextrum se extenderit, hocque nunc totum sic distenderit, ut non parvo ipsi sit oneri; uti vero vix ac ne vix quidem dissipatum iri hunc tumorem, historiæ doctissimorum Virorum cum hac exacte convenientes me metuere faciunt, ita cum nuper de difficili respiratione queri incepisset, hancque in cetera Dei gratia sic sat sana non nisi à pondere brachii, mammaeque derivandam esse, ego judicarem, & hanc in totum vix curari posse, metui, quod &, cum nihilominus medicamenta quædam præscripsissem, indicavi: Sine dubio vero humores acriores fuerunt, qui olim in vesica calculi suspicionem moverunt, & ad mammam delati præsentia mala excitant, in quibus si quis certam quandam promiserit opem, temerarii potius quam prudentis medici merebitur nomen: Palliativa tamen quam vocant cura hanc vitæ amantissimam Matronam aliquandiu adhuc servari posse, ego quidem nullus dubito.

Cancrofae urina bona.

ALiquot jam præteriere anni, quod in Castellum quoddam evocatum me præter alios consuluit ancilla quædam, quæ itidem in altera mammarum tuberculum aluit, non ita magnum quidem, duriusculum tamen & ob partem affectam ipsam meticulosam reddens, quod cum explorassem, mensesque rite non fluere, simul retulisset, omnino parvi non esse habendum esse, judi-

se judicavi, cum cancrum talia plerumque sumere initia conslet, sicuti ergo hanc quoque, ut sedulo fugiat externa medicamenta, hortatus fui, tam profunde enim latitabat hoc tuberculum, ut sine dubio illis mammam potius magis læsisset, quam illud vel parum imminuisset, ita mensibus movendis imprimis dicata quædam eidem præscripsi, quæ quo fructu in usum duxerit, hæcenus non rescivi: notavi vero in hac præsertim, & aliquot aliis, inter quas ea quoque, cujus præcedens historia meminit, numeranda est, quod urina nec minimum quidem tanti hujus mali indicium præbuerit, sanorumque tam similis extiterit, ut ex illa sola nil quicquam mali prædicere potuissem: quod si & in pluribus notetur, hoc cum phthisicis commune habent cancris, quod hisce malis gravissime affectæ urina tamen nec minime quidem mutatur, intimiusque cum sanguine commixtæ sunt particule peccantes, quam ut in renibus separari possent.

CCCCLXXI.

Herniæ infelix Sectio.

Cerevisarius quidam celebri cuidam familiæ servitia præstans, cum per aliquot jam annos hernia intestinali laborasset, audiens, quod quidam herniotomus hic loci quibusdam manus suas commodaverit, illum antequam accuratius in artis peritiam ejusdem inquisivit, vocavit, qui non solum statim sectione opus esse judicavit, verum & in sequentem diem operationem instituit; quæ sic sat feliciter cessisset, dum brevi testiculum separavit, & ligato peritonæi processu illum cum extensa nimium hujus particula rescidit; at uti non, sicut ego quidem olim videram, & omnino requiritur, acu nempe prius perforando & hinc utrimque funiculum contrahendo, sed solum hunc simpliciter circumdando ligaverat, ita, quod quidem in alio casu, (hîc enim non adliti,) prædixeram, hic ipse error in causa fuit, ut vix elapsis octo horis funiculus, qui & debito crassior erat, abscesserit, unde per apertum abdomen intestina proxime posita exitum quæsiverunt, statimque vomitus successit, quin cetera quoque æger tam male se habuit, ut mortem instare, nullum superfuert dubium, cum præsertim audacissimus Sector de hisce certior factus non tam intestina debito modo reposuisset, quam propendentem eorum non ita exiguam partem rescidisset, quam postmodum famulus ejusdem ridiculè pro diaphragmate habens monstravit, at, cum ego accuratius illud inspexissem, intestini partem esse, fateri coactus fuit; Inde enim statim deliquia animi successere, quin qui ante duodecim fere horas cetera sanissimus atque robustus adhuc extiterat, in mortis prædam cessit; quod idem & infanti cuidam semestri eodem plane modo contigisse, postea fide digni retulerunt: quantum nempe intersit, ut processus proitonæi rite constringatur, in tali operatione vel par-

vam harum partium notitiam habentes non dubitabunt, nec sufficere tam simplicem constrictionem statim consentient; quando ergo medicus in tali casu consulitur, ut in omnia prius inquirat, & quomodo quævis instituere velit operator, expiscetur, vel hic casus eum doceat, quam imperitum enim vulgo sit hoc hominum genus, quamque audaces, melius scilicet non docti committant errores, quovis tempore medici cordati questi fuerunt, & hodie-
num queruntur.

CCCCCLXXII.

Superstitiosa quædam improbata.

Puerpera quædam Vienna huc delata, cum filioli sui ergo me consulisset, variarumque superstitionum mentio injiceretur, sequentia mihi comunicavit; se nempe gravidam quoties somno meridiano aliquandiu indulgere voluerit, tam à marito, quam focru quovis modo impeditam fuisse, non quod cum aliis plerisque pro minus salubri hunc somnum habuerint, quam quia persuasi fuerint, sic caput infantis in nimiam excrecere magnitudinem, quod postmodum non solum ipsam deformet, sed & partum difficilem reddat; aliquando ad petentem focrum se ova sed in succinctorio gestasse, quod ipsa summe improbarit, addita ratione, tot furunculos in foetu in utero latitante aliquando suboriturus, quot hoc modo gestaverit ova: Inprimis vero hanc ipsam firmiter credidisse, quod capilli elegantes & crispi, quos unus filiorum suorum habet, aliunde non sint derivandi, quam quia aquam balnei, in qua primum hic lotus fuit, stramini in vase alio erecto superfudit; quæ sicut superstitiosa esse, sicut prima statim fronte patet, ita ut semper magis magisque nimis credulorum animis eripiantur, eadem simul vel maxime improbens comunico.

CCCCCLXXIII.

Corporis una parte sudans, alteram frigidam habens.

Nobilissima quædam Matrona, cum nuper male se habuisset, inter cetera recensuit, quod tota corporis sui sinistra parte frigus tantum perceperit, ut hoc molestum extiterit, ubi contra dextra sic incaluerit, ut sudor in eadem hinc inde in non ita exigua quantitate eruperit, adeoque, quando hunc impedire voluerit, frigus in altera parte auctum fuerit, uti contra, si contra hoc se munierit, sudor magis manaverit, quod quidem ipsi non ita parvum ab Apoplexia metum injecit; à qua tamen sicuti hætenus Dei gratia diligenter in usum ducto \ominus . Volatili Oleos. Sylv. feliciter se præmuniit, ita hunc sedulo continuare jussi, cum in Sanguinis motu quocunque modo impedito summo cum fructu in usum ducatur, ab hoc enim hæc mala inprimis derivanda esse, vix dubito,

dubito, sicuti in Paralyfi toto die videmus, alterum quidem corporis latus sic sat alacriter muneri suo præesse, dum alterum motu fere omni est destitutum, hocque merito à Spirituum animalium non sufficiente in hanc partem influxu derivamus; Ita calor, Sanguini ortum debens, nisi hic eodem prorsus modo ad singulas partes devehatur, inæqualis redditur, venasque præsertim capillares lateris sinistri æque ac eas quæ dextro hunc liquorem advehunt, non patere in hoc subjecto, probabile est, hincque contra in hoc latere augetur Sanguinis motus, quem auctum sudor subsequitur; quin igitur motu liquoris hujus vitalis in ordinem redacto, color æqualiter in singulas partes se sit dispersurus, nullus dubitavi, nec me fefellit opinio, aliquandiu enim magis sedulo ac olim continuato liquore modo laudato, sinistra æque ac dextra corporis pars incaluit denuo, nec huic sudor ulterius molestus extitit.

CCCCLXXIV.

Theriaca cœlestis in nimia dosi sumpta.

Vir quidam litteratus, amicus meus honorandus, cum aliquando catarrho laborasset, quem parva quædam febris comitabatur, nescio cujus tum consilio in Theriaca Cœlesti auxilium quæsit, seu vero is, qui petiit è pharmacopolio medicamentum, seu pharmacopoeus jamdudum defunctus errorem commiserit, nec in Pillulis, uti aliàs quidem solet hæc Theriaca, nec in debita dosi tradita fuit, bolum enim sibi allatum fuisse, nucem avellanam majusculam æquantem sancte testatus est, quam is nullam hujus medicamenti notitiam habens integram deglutiit; uti vero non ita exigua cordis anxietas subsecuta fuit, inde præsertim aucta, cum postmodum, quam inconueniens sit hæc dosis, percepisset, ita sudore fere penitus diffluxit, quo tamen cessante aliud malum inde non percepit, nisi quod ab illo tempore tum ab hoc medicamento, tum sudore tantum abhorret, ut sæpiuscule me rogarit, ne ipso ægrotante vel hujus vel illius mentionem faciam: Mirari vero satis nequeo quod pharmacopoeus medicamentum, quod aliàs ad grana divenditur, in tanta quantitate dederit; quantum vero intersit, ut hi nostri ministri, quorum non pauci Dominium affectant, munere suo rite fungantur, cum præter hunc plures casus doceant, vitio verti medico conscientia rationem habenti vix poterit, si eosdem hujus rei ergo subinde moneat, & an monitis pareant? sedulo indaget.

*Balneum Geislingense das Rötel-Bad cuidam valde
proficuum.*

CUM haud ita pridem æstumatissimus quidam amicus per litteras me interrogasset, num Uxori suæ, (quæ idemtidem doloribus vel calculi, vel renum, vel genuum, vel ventris infestetur, ita quidem, ut admodum macilentata appareat, cujus rei inprimis causa esse videatur nimius menstrui sanguinis fluxus, quem læpius & modo ante quatuordecim dies experta sit, unde vires non parum debilitentur, immo fere prosternantur, quum tamen corpus ejus post puerperium succi plenum fieri occeperit,) conducat Balneo Rötelenfi uti? subducta prius ratione, cum mala enumerata pleraque merito à sanguinis nimia deperditione deriventur, hanc inprimis in posteram inhibendam esse judicavi; cumque balnea & inprimis Rötelenfe huic scopo præ aliis remediis satisfaciant, omnino consultum esse, ut hoc utatur, respondi; vix vero responsorias has meas acceperat exoptatissimus amicus, & ob mutatam interea rerum faciem sequentia ad me exarare opus habuit: luavissima mea Uxor ante octiduum derepente vertigine capitis ita correpta fuit, ut trium dierum spatio è lecto surgere non potuerit, consului medicum meum ordinarium, qui ei medicamentum aliquod, quod driät vocant, præscripsit, quo sæpius sumto melius habere se cœpit, existimat autem hic meus medicus, non consultum esse, ut Uxor mea balneo Rötelenfi utatur, quum vires ejus admodum debilitatæ sint; & ejusdem sententiæ est alius experientissimus quidam medicus; quæ tua sit sententia ex novissimis litteris cognovi: Utrum autem in ea adhuc persistas avide scire desidero; miseret enim me Uxoris, quod nullus fere dies abeat, quo non dolorem modo in liene, modo in capite, modo in utroque latere, modo in stomacho persentiscat, hodie sanguis menstruus manare cœpit, Deus illi adsistat, ne majus subsequatur malum, sane vicem ejus doleo, & mens mea nescio quæ tristitia præfagit, quæ misericors Numen clementissime avertat; ad quæ respondi, quod omnino de viribus medici præsentis inprimis sint audiendi, & harum in quibusvis curis præcipua ratio habenda, omnino vero cura opus habere tanta hæc mala, quæ ergo remedia balneo substituenda esse? judicent, ut in proximis me certiozem reddat, rogavi, & ecce! quæ in iisdem ad me perscripsit: Ceterum quod ad Uxorem meam attingit, ea Dei gratia melius sese habet, quærit autem ex te, utrum non cum fructu propriis in ædibus balneo uti queat? non enim lubens familiam suam relinquit, ob causas quasdam privatas; Medicus quem secundò consului, priore interea fatis cedente, in balneum etiam consensit, aitque, satis virium adesse; existimat vero, parum referre, Geislingæ id fiat an Ulmæ, quicquid

tamen

tamen tu hic suaseris, morem geremus; At si balneum Ulmæ quoque cum fructu confici posset, esset hoc Uxori meæ omnium acceptissimum, præcipue, si, quod deesset, remediis suppleri posset: at ego ad has litteras Rötelenſe Balneum omnino domestico præferendum esse, scripsi, tum propter vires quibus egregiis pollet, tum ut quiete major ægra fueretur, quæ quantum in ejusmodi morbis pellendis conferat, jam dudum constat; Rötelenſe ergo Balneum prope Geislingam adiit, absolutaque cura amicus meus de eventu sequentia ad me perscripsit: Rediit præterito die Solis Uxor mea dilectissima è Balneo Rötelenſi, satis sana ac vegeta: pro quo insigni beneficio Deo magnæ grates sunt agendæ, idemque Numen ardentissimis precibus implorandum, ut hanc costam meam sanitati restitutam quam diutissime in hoc rerum articulo conservare velit; Dici non potest, quantopere hæ aquæ Rötelenſes ipsi conduxerint, eique vigorem corporis mirum quantum restituerint; quæ verba uti & tantum non omnia priora ad morbum spectantia ex propriis eruditissimi Viri litteris excerpti, cum præsertim ea, quæ anno secundo linearum medicarum in laudes hujus balnei attuli, sic non parum confirmentur.

CCCCLXXXVI.

Quartana abstinentia curata.

Multi jam anni præteriere, & cum adhuc studiis humanioribus operam darem, quod doctissimus quidam studiosus Theologiæ Argentinæ litteris vacans febre quartana correptus fuit, cui utut tum vel Clarissimi Medici varia remedia opposuerint, tantum tamen abest, ut inde vel inducias quasdam dedisset, ut potius suo tempore semper majori cum vehementia redierit; suaseri hinc eidem æris mutationem, quam in dulcissimam Patriam, quæ Ulma erat, remigrando instituit, at & hæc in principio vix quicquam profuit, unde secum constituit, cum præsertim medicamentorum tam diu frustra sumtorum tædio summo caperetur, quod quærere velit opem in abstinentia ab omni cibo potuque, quam & die paroxysmum antecedente eoque ipso, quo paroxysmus ipsum prosternebat, tam exacte aliquoties servavit, ut febris paulatim plane profligata fuerit, cum præsertim & reliquo tempore non tam appetitui satisfacisset, quam tantum, quantum vires requirebant, cibi sumfisset; & hæc quidem sicuti mihi Cornelius Celsus in memoriam revocavit, qui non solum, quod plerique Veterum à tali abstinentia curam morborum inchoaverint, sed & quomodo rite sit instituenda pluribus docet, ita sane nullum est dubium, quin si hodie quoque ejusdem major haberetur ratio, & interdum magis commendaretur, multi morbi citius & felicius curarentur, dum vero de eadem vix quisquam cogitat, quin raro ægri ab illis abstinent, quæ noxia esse, ipsis sufficienter demonstratur, nemo miretur, quod tam difficulter

multi morbi curantur , quod tam sæpe vel decantatissima remedia diu frustra in usum ducuntur ; Omnino vero hic Auctor commendandus est , qui non solum hæc sed & plurima alia medico apprime utilia & necessaria suppeditat, majorique cum fructu ejusdem scripta legentur , quam plurimum novatorum in innocentes Veteres inanes debacchationes , rarius vero hodie ejusdem scripta evolvi , plura quæ hodie eduntur legenti sat patet.

CCCCCLXXXVII.

Dentem erodi audiens.

AMicus quidam meus cum olim sæpius tam atrocibus doloribus dentium laborasset , ut interdum & mentis minus compotem eundem reddiderint, cum præsertim in uno illorum eroso , se id , quod hoc malum concitaverat, audire & percipere crederet , sæpius ipso hoc sensu menti obversante , de verme intus latitante fere vix ullus dubitavit , & hinc in dentis evulsionem eo citius lubentiusque consensit ; eo avidius vero etiam , cum sat feliciter evulsus fuisset, in ejusdem interiora inquisivit, cumque eruere è foramine stylo nil quicquam potuisset , malleo non sine violentia quadam diffregit , at nec vermem, nec aliud , cui commode ille strepitus , quem in dente olim notaverat , adscribi potuisset invenit ; quam facile vero fallamur in ejuscemodi rebus , sicut hæc observatio confirmat , ita utut vermes interdum dentibus etiam insidiari, nullum prorsus sit dubium , ne tamen de iisdem præsentibus judicium præcipitemus , si vel maxime & talis rationis fiat mentio , eadem nos doceat.

CCCCCLXXXVIII.

Pilula FF. sæpissime purgantes.

Eques quidam Illustrissimus , cum haud ita diu à metu ab hydrope variorum convenientium remediorum usu liberatus fuisset , abdomen vero subito denuo consueto magis aliquando inflaretur , nescio cujus suasu Pilulas Francofurtenses sumsit , quæ bis terve illud iterum sic immminuerunt , ut jam hoc malum parvi habuerit , se remedium certum invenisse , nullus dubitans , deque hoc inprimis sibi gratulans , quod remedium tam bene præstet , quod olim vix à fortiore expectasset , nec ita sæpe alvum movendo operam suam exserat ; accidit autem , quod aliquando iterum se Pilulis suis opus habere credens , eas in consueta dosi , quam non retulit , sumsit , quæ vero , seu humorum peccantium tam insignis saburra in corpore latitaverit , seu alia quædam causa tantos eorum motus concitaverit , nunc toties alvum moverunt , ut , cum postmodum rationes subduxisset , ter atque quinquagies se secessisse , invenerit ; tantum autem inde debilitatus fuit , ut vix digitum movere potuerit , & de remedio sollicito, tandem Vinum Malvaticum in mentem

tem venit, quod illico peti curavit, & panem eidem intritum comedit, quod vires tam feliciter restauravit, ut jam præteritorum laborum non nisi cum delectatione quadam meminerit, cum præsertim ab illo tempore longe melius ac olim se habuerit; ex quo quidem constat, humores peccantes fuisse, quos hæc Pilulæ eliminarunt, quos nonnunquam vel leniori medicamento tantum moveri, uti quidem adeo novum non est, ita in exhibendis purgantibus cautiorem nos reddat, cum si tam facile mobilibus purgans vehementius exhiberetur, hypercatharsis periculosissima excitari posset: Commodius vero remedium nec experientissimus Medicus huic Equiti suadere potuisset, cum Vinum hoc in ejuscemodi casibus mirum quantum præstet, dum non solum Archæum iratum mitigat, sed & Spirituum pabulum convenientissimum existet.

CCCCLXXXIX.

Manu carens ambabus instructos procreans liberos.

DUM Jo. Valentini Willii, medici olim egregii observationes Actis Medicis Hafniensibus insertas elegantes perlegi, ea inter illas qua aliquot historiis probat, quod semen non ab omnibus corporis humani partibus sit deciduum, mihi in memoriam revocavit Virum quendam septuagenario majorem, qui cum olim diu militem egisset, aliquando sclopeto ictus manum sinistram sic amisit, ut ejusdem vix minimum supersit indicium; utut vero hic tres Uxores postmodum duxerit, & ex harum duabus tres aut quatuor susceperit liberos, tantum tamen abest, ut horum ulli qua manus etiam vel minimum defuisset, ut ambabus instructi singuli prodierint, & superstes ex illis filia, iisdem, ubi opus habet, strenue utatur: rudimenta nempe quarumvis humani corporis partium in ovulo latent, quæ à virili semine non tam producuntur, quam quasi evolvuntur, unde postmodum indies auctis partibus tam elegans opus producit, non itaque pars, qua destituti nati carent, prius in ovulo quoque defuit, sed aut perversa matris imaginatione, aut alio quodam errore perdebat.

CCCCXC.

Empyema aliquoties rediens.

VIdua quædam nunc prope sexagenaria ante hos decem fere annos in malum incidit, quod juxta signa sua alio quam Pleuritidis nomine insigniri vix poterat, utut perfecta crisis non fuerit subsecuta; unde per plusculos adhuc dies haud ita inanem à tabe in pectore aluit metum, caloribus non quidem intensis at molestis semper instantibus, quos comitantes sudores nimii & totius corporis consumptio hunc metum magis fovebant, qui tamen, cum postmodum remediis idoneis hæc symptomata sublata fuissent, omnis depulsus fuit;

sanita.

sanitateque sic sat integra per integrum fruebatur annum, at hoc elapso pleuriticis iterum corripiebatur doloribus, qui quidem nunc citius cessabant, nec puris non ita exigua quantitate tam per sputum quam per alvum rejecta, tam diu nunc ac primò reliquiæ incommodabant; sed vix annus iterum præterierat, cum pristinum malum rediret, mitius quidem nunc, sed non nisi evacuato iterum per sputum multo pure, remittens; & post annum iterum eandem invadens; unde jam de empyemate nullum mihi superfuit dubium, quod in vesicula peculiari colligeretur, quæ quidem singulis annis sic evacuaretur, at dein paulatim denuo impleretur, utut ergo iterum sic convaluerit, ut omnino pro sana agnosci potuerit, ut tamen medicamenta aliquamdiu continuet, consultum duxi, nec frustra mihi paruit, per biennium enim nunc à consuetuo suo malo immunis vixit; hoc vero exacto illud rediit, sed Dei gratia non minori quam prius felicitate illi medicamenta opposuit, cumque iterum illa diutius continuasset, jam per tres & quod excurrit annos non habet, quod de pristinis malis conqueratur; vesicula sine dubio tandem rupta, & hinc materiæ colligendæ minus idonea existente, quæ paulatim per sputum rejecta alia mala non excitavit: non semper nempe in Pleuritide omne pus sic in cavitatem Pectoris effunditur, ut omne quoque morbo soluto denuo evacuetur, sed, ut alios casus jam taceam, interdum quædam ejusdem pars in membranam quandam delata illam paulatim extendit, & sacculum quasi efformat, quo non disrupto malum facile aliquoties redire potest, si ergo in ullo alio malo, sane in Pleuritide medicamenta diutius frustra non continuantur.

CCCCXCI.

Celsi de febris notatu digna verba.

SI semel tantum febris accesserit, deinde desit, eaque vel ex inguine, vel ex lassitudine, vel ex æstu, aliave simili re fuit, sic ut interior nulla causa metum fecerit, postero die, cum tempus accessionis ita transiit, ut nil moverit, cibus dari potest. At si ex alto calor venit, & gravitas vel capitis vel præcordiorum secuta est, neque apparet, quid corpus confuderit; quamvis unam accessionem secuta integritas est, tamen, quia tertiana timeri potest, expectandus est dies tertius, & ubi accessionis tempus præteriit, cibus dandus est, sed exiguus, quia quartana quoque timeri potest, & die quarto demum, si corpus integrum est, eo cum fiducia utendum; si vero postero, tertiove aut quarto die secuta febris est, scire licet, morbum esse: quæ quidem Cornelii Celsi verba sicuti in primis docent, quando febricitantibus commode cibum exhibeamus, aut non, cujus rei omnino hodie quoque non sine fructu ratio haberetur, ita, quomodo medicus, donec febrem rite agnoscat, se gerere debeat, quomodoque dignoscendæ à se invicem sint, tam eleganter exprimunt,

ut, cum præsertim in novatorum scriptis ejusmodi quid non inveniatur, repetere hic eadem non abs re futurum totus sperem.

CCCCXCII.

Passio hysterica gravidam prosternens.

UXor cujusdam Mercatoris Juvenula, elegantis quidem formæ, at sanguinem talibus particulis, quæ motum ejusdem potius retardant quam promovent, abundantem nacta, cum non ita diu in conjugio vixisset, menses, quos aliàs non ita inordinatos habuerat, substiteret, unde quidem spem conceptionis concepit, & quia hanc summe exoptaverat, non parum gavisa fuerat; at cum postea aliquoties evomisset, at aliquando vomitum non solum difficilis respiratio sed & magna cordis anxietas, quin motus convulsivi quid spirantes comitarentur, remediis, quæ domestica vocantur, nil quicquam juvantibus, & accensis rebus parum gratis malum ferme augmentibus me in consilium vocarunt; egoque statim conceptionem subesse ariolatus aliud quam confortans medicamentum Mixturam nempe ex Stomachicis præsertim & Uteri indignationem sedantibus constantem præscripsi; quæ Dei gratia statim graviora Symptomata inhibuit, adeo, ut sequenti die in publicum denuo prodire potuisset, si voluisset: Licet nempe non pauci sint, qui præfata mala in virginibus notantes maxime conveniens remedium conjugium esse credunt, non semper tamen tam eadem tollere, quam interdum quoque excitare, hæcenus aliquoties observavi; ut ut vero aliquot mulierculis non ita exiguum injiciant metum, quem interdum medici minus experti fovent, dum quid factu sit opus ipsimet ignorant, raro tamen vel minimum subest periculum, unde non paucis sponte eadem cessant, aliis vero remediis Stomachicis præsertim haud ita difficulter occurritur, quibusdam Venæsectio valde prodest, licetque non desint, quæ per totum fere gestationis tempus habent, quod querantur, his tamen felix partus quævis hæc mala tam feliciter solvit, ut eorum vix memoria quædam supersit.

CCCCXCIII.

Aphthæ facili remedio cedentes.

Filliola mea semestris, cum quævis fere, quæ manibus suis arripere poterat, ori ingereret, aphthis, malo per se huic ætati frequenti correpta fuit, licet autem sicut aliàs cibum capere non potuerit, minus bene dormierit, & bis terve caloris cujusdam p. n. signa se exseruerint, adhibita tamen sola Aq. Prunellæ, qua imbuto linteo os mundatum bis terve de die fuit, & post hujus usum sumto melle rosato, Dei gratia exactis aliquot diebus sic convaleuit, ut nec minimum quidem hujus mali indicium restet: nec vero hæc

comunicatione digna judicasset, nisi Excell. Hannemannus mihi, qui ad acta Hafniensia facile remedium in aphthis ex Ol. nempe Raparum desumptum, quæ radix & Rob in hisce affectibus omnino laude dignum suggerit, prævisisset; licetque prolixiores alios esse in curando hoc infantium malo, non ignorem, cum tamen sic constet, tam levia & simplicia sufficere, ut cum his frustra multam perdamus operam, minime nos opus habemus; sic vero plures morbos, qui simplicibus quibusdam medicamentis non ita difficulter abigerentur, quosdam tamen minus necessariis & prolixioribus curis aggredi, nullum est dubium, hincque, si vel maxime & tam levia communicentur, usu suo non caret.

CCCCXCIV.

Ani fistula initium minus consuetum.

JUvenis quidam nobilissimus, cum nuptiis cujusdam Patroni interfuisset, & urinam ut redderet, locum destinatum quævisisset, ostium, quod revera hunc claudere credebat, aperiens, aliud hoc esse, ipso opere invenit, dum nempe juxta hoc ostium statim scala posita erat, ad inferiores ædium partes tendens, altero itaque pede per aliquot gradus delapsus altero vero in area adhuc stans pedes sic divaricavit, ut vix incedere aliquamdiu potuerit, brevi tamen se collegit, & cum aliis adhuc hilarem præbuit, vix ullum læsionis insignionis indicium notans; licetque sequentibus diebus dolorem quandam in natibus persenserit, hunc tamen tam diu parvi habuit, donec præ dolore vix incedere ulterius potuit, ubi, cum per balneatorem inquisivisset, isque abscessum in hac parte invenisset, illum aperuit, & hinc quadam puris quantitate profusa levamem dolorum habuit Juvenis, at cum ulcus postmodum juxta artis regulas non tractaretur, nec balneatore sufficiente huic curæ, nec ægro admittente, consolidari hoc nullo modo potuit, unde profluens continuo sanies non solum incommodavit eum, verum &, ne graviora succedant mala, metuere cœpit, cum præsertim aliquot remedia laudatissima frustra adhibuisset, hac de causa ergo me consuluit, egoque ante omnia ipse partem affectam inspexi, & in sinistra natium, non ita procul ab ano foramen parvum inveni, quod statim profundius penetrare judicavi, & Stylo inquirens juxta intestinum rectum, digitum fere longitudine æquare deprehendi, hincque, cum præsertim narrasset, flatus etiam per hoc foramen interdum exitum quærere, fistulam intestini recti subesse, nullus dubitavi, veramque quam in sectione curam vix inventum iri; ut vero eo magis, ubi in intestinum pateret ulcus, innotesceret, dilatare foramen, quantum quidem fieri potuit, jussi, quod & turundis ex spongia paratis sic sat feliciter successit, at exitus inveniri non potuit, quoniamque balneator, se non sufficere huic cura-

tioni sponte fassus est, de alio cogitandum fuit, ubi tandem alius quidam sat audaculus accessit, qui & ipse pro fistula quidem habuit, at non tam ab intestino recto quam ab osse quodam vicino ortum trahente, unde ut illud detegeret Oleum antimonii aliquoties applicavit, quo mediante foramen sic sat amplum reddidit, sicuti vero nec sic quidem ad os profundius quippe latitans penetravit, ita, utut sibi totus persuaserit, quicquid ulceris consolidationem hactenus impedivit, remotum esse, restitere tamen maculæ albæ mihi suspectæ, quas ille qui manus commodavit, nervos nominare non dubitavit, ego vero à ductu ex intestino huc tendente derivavi, hincque licet jam ulcus occlusum crediderit, cum ego denuo accessissem, antiquum illud obtinere, Stylo statimprehendi, serioque iterum monui, ut in posterum ductum in intestinum sine dubio penetrantem magis sedulo indaget, nisi æthiopem lavare velit, ubi quidem iterum quantum in se fuit, præstitit, at perversa opinione os esse corruptum, cum præsertim aliquando pus nigricans conspexisset, semper magis occæcatus, eo studio, quo ego commendaveram, non inquisivit, nec enim Stylum tam sæpe, ac requirebatur, adhibuit, nec liquorem infundendum siphone nisi semel injecit, hincque per decem fere hebdomadas nil quicquam profecit; donec tandem, sicut sequens continuatio docebit, de ductu in intestinum, nullum superfuit dubium, hincque debito modo tractatus fuit: Notatu interea digna est hujus mali origo, quæ nos docet, quam caute & sedulo sint tractandi hujus partis abscessus, cum facilius ac ulli alii in fistulas degenerent; falsæ etiam opinioni operatores tales nonnunquam sic sat diu inhærere, hæc observatio confirmat, quibus tamen meliora doctus nunquam vel minimum cedes.

CCCCXCV.

Ani Fistula sectione curata.

Quo diutius vero frustra quævis remedia applicavit Chirurgus, quo magis indies evanere ossis læsi indicia, quo pluries ego hortatus fui, ut sedulo in ductum in intestinum penetrantem inquirat, eo magis, tandem integris decem hebdomadais frustra insumtis, mihi aures præbere cœpit, hincque & turundas fistulæ immixtas odore exploravit, qui sæpius alvi excrementa sic retulit, ut & adstantes & ipse æger pro tali agnoverint, nullo tamen stylo, quin nec seta intestinum penetrare ullo modo potuit, unde & fidem integram, odore præsertim interdum iterum mutato, mihi non adhibuit, donec tandem per ulcus ipsum excrementa secesserunt, quibus visis, illico mecum consensit, non nisi sectione mediante hoc malum extirpari posse, at quomodo sit instituenda, ipse consilii inops erat; at ego mediante syringotomo hoc opus sat commode perfici posse, noscens, de tali instrumento sollicitus fui, quod &

Chirurgus quidam nostras bonivole communicavit, & quidem tum syringotomum altera sui parte globulo instructum, tum alium illa parte acutum, cum ergo bis terve quidem stylo etiam in intestinum penetrasset, hoc vero postmodum nullo modo succederet, turundæ dilatatoriæ commode applicari non possent, Causticum vero insignes inferret dolores, ad hæc multum requiri temporis, donec hoc mediante ductus sic pateret, ut mediante instrumento globulo munito sectio institui posset, nemo dubitavisset, ut hoc acuto perficeretur, & ego consensi; die ergo ad hanc operationem electo, sinistra manus digitum medium intestino recto inseruit operator, dextraque syringotomum arripuit, & illo per ulcus intestinum primo perfodit, hinc vero eodem ex ano extracto discidit, quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut nullum gravius supervenerit symptoma; sic vero tertio die pars affecta sic inspicere potuit, ut ductus nullus latere potuerit, unde & oculis pars parva ductus prioris nondum discissa exposita fuit, quæ eo, quo prior modo tractabatur; licet vero nec prius, nec nunc insignior hæmorrhagia subsequuta fuerit, tribus tamen vel quatuor horis post ultimam sectionem elapsis, cum alvum deposuisset ægrotus, tantum sanguinis perdidit, ut & pallidus faciei color successerit; quod Chirurgum præsentem adegit, ut vulnere de novo adstringentibus prospexerit, nec ab illo tempore sanguinis fluxus vel minimus rediit, cura etiam Dei gratia sic sat feliciter successit; licetque intestinum in principio retrocedens curæ difficilioris metum injecerit, illud tamen sicut extrudi aere retento facile potuit, ita brevi omni metu discusso indies melius se habuit decumbens, triumque hebdomadam spatio sic coaluit vulnus inflictum, ut non nisi cicatrix vix oculis patens restiterit, unde ab hoc tempore ut prius negotiis suis vacavit, & imprimis varias itiones perfecit, quæ tamen tantum abest, ut vel minimum obfuerint, ut potius, cum postmodum post aliquot hebdomadas partem olim affectam denuo inspexissem, eam magis consolidatam invenerim, hincque merito de sanitate recuperata Juveni egregio gratulari potuerim: alio vero modo quam sectione mediante hæc fistulæ vix curabuntur, quæ quo citius instituetur, eo felicius succedet, si vero quomodo instituenda sit, hæc observatio te quodammodo docuerit, vix frustra scriptam judicabis.

CCCCXCVI.

Hernia sectione curata.

JUvenis quidam studiosus, novendecim annorum, cum ante hos quinque annos nescio quale onus sibi tamen tum nimium gestasset, inde herniam contraxit, quam ipse in principio nihili fere habuit, at cum semper intestina magis magisque in scrotum prolaberantur, indeque interdum symptomata graviora imprimisque dolores atroces subsequerentur, variorum quidem consilia expe-

expetiit, sed tales, qui opem ferre potuissent, vix invenit, unde intestina quidem semper reposita iterum fuerunt, non vero sic retenta, quin sæpius scrotum repetiissent, hincque cum sæpiuscule etiam ægrotaret, ut sic constitutus Monachorum ordini adscriberetur, habilis non fuit iudicatus, ipse vero ut hunc suum scopum obtineat, summis expetens votis, secum constituit, quod in sectione opem quærere velit, hincque herniotomum illum, cuius nuper mentionem feci, adiit, qui opus hoc audacter aggressus fuit, & me quoque præsentem esse voluit; ubi sicuti statim improbavi modum constringendi vasa spermatica, cum sic funiculus facillime cedere possit, ita, quia nunc (cum prius nunquam eidem adstiterim & quo utatur modo ignoraverim,) impedire non potui, quin hunc adhiberet modum, ægroto quietem inprimis commendavi, quod & Dei gratia tam feliciter cessit, ut postmodum brevi temporis spatio vulnus inflictum coaluerit, & ipse integre restitutus fuerit; vulneri vero primo quidem præter adstringentia, lintea calido vino intincta, in quo quasdam herbas se decoxisse, retulit, applicavit, hincque vero sola hæc lintea imposuit, & turundam ex arvina scroto vacuo intrusit, postmodumque digestivo unguento & Ol. ovorum absque ullo emplastro cicatricem induxit: Ex quibus si didiceris, medicum, qui cum fructu adstare tali operationi Chirurgicæ voluerit, in omnia prius diligenter inquirere, & de modo constringendi inprimis sollicitum esse debere, jam frustra eadem non legisti: Nimios vero mi. plures præter rem in deligandis his vulneribus esse, itidem hæc cura confirmat.

CCCCXCVII.

Ventriculi dolor gravativus periodicus.

PER Illustris quædam fœmina cum fructus horæos & inter hos cerasa præsertim aliquoties comedisset, ventriculi dolore quem gravativum nominant, correpta fuit, quem primo quidem parvi habuit, at cum per aliquot noctes post primum somnum rediisset, & semper magis molestus fieret, quin respirationem non parum impediret, ne febris, cui ab onere, quod ventriculo impositum videtur, nomen prementis (ein druckend Sieber) imponunt, subsistat, metuens, me pro propterea consuluit; ubi, cum nullus dubitarem, quin coctio impedita & hinc collecti peregrini humores hunc dolorem concitarint, primo purgans præscripsi, quod vomitum semel, & ter alvum movit; ut vero reliquiæ partim corrigerentur, partim consumerentur, pulv. Stomach. Birkm. cum Specif. Cach. mixtum huic subjungere jussi, quæ Dei gratia sic contulere, ut brevi omnis dolor cessaverit, unde pulverem hunc omnino laude dignum aliquamdiu adhuc eandem continuare jussi: In talibus nempe malis

nisi purgantia præmiseris , reliquis medicamentis parum admodum proficies.

CCCCXCVIII.

Acidulas potas subsequens faucium dolor.

Nobilissima quædam Matrona , cum varia mala perpeffa fuisset , quæ nisi bilitribuere volueris , non parum negotii tibi in applicandis aliis terminis facies ; hanc vero seu corrigentia seu & evacuantia medicamenta cum nunquam sic continuaret , ut scopus exoptatus iisdem mediantibus obtineri potuisset , inde semper pejus se habuit , cumque jam præter capitis dolorem appetitus quoque prostratus & sitis semper fere molesta accessissent , me commovit , ut acidulas commendaverim , è quibus cum Bruzenses vix per aliquot dies bibisset , tantum inde levamen percepit , ut non sine animi quadam delectatione earundem potum sedulo continuaverit , cum præsertim & alvi beneficio , quo olim fere semper caruerat , inde fruëretur ; accidit vero aliquando , quod potis acidulis hisce non tam motu consueto & conveniente operationem illarum promovit , quam laboribus hortensibus sic vacavit , ut non solum sudor copiosissimus successerit , verum & tantum delassata fuerit , ut vix pedem ulterius movere potuerit , cum siti simul urgenti aqua fere gelida obviam ivisset , inde statim faucium dolorem persensit , à quo eo magis sibi metuit , quia haud ita pridem quendam , qui de alio malo non fuerat conquestus , brevi in mortis prædam cessisse noverat ; non solum ergo binos Chirurgus , sed & me propterea in consilium vocavit , egoque fauces non tam læsas quam Pituita obductas inveni , & hinc gargarismum convenientem præscripsi , quo bis terve in usum ducto retulit , se plurimum salivæ rejicere , præque illius os semper inundantis copia sæpius vix verbum proferre posse , quod ipsemet in eadem notavi , & hinc ab hujus quoque acredine dolorem derivandum esse judicavi , seu potius prius in vasis turgens lymphæ eundem produxerit ; nam quo plus ejusdem rejecit , eo magis dolor mitigatus fuit , unde postmodum ad acidulas rediit , monitisque , ut & in motu modum servet , magis parens , ab aliis malis immunis earundem potum absolvit : Motus nempe nimius à quibusvis medicis prudentioribus merito rejicitur , unde non potuit non , accedente præsertim potu tam frigido & huic obesse.

CCCCXCIX.

Conceptio male impeditur.

Mulier quædam , cum aliquoties peperisset , fastidio hujus laboris ducta & nihilominus tamen viri appetentissima , nescio cujus consilio singulis mensibus , Vinum calidum , in quo croci non ita exiguam quantitatem deco-

xerat,

xerat, bibit, hocque hausto per integrum annum menses sic promovit, ut de remedio hoc sibi gratulata fuerit; seu vero propriæ conscientiæ stimulis adacta, seu ab aliis monita, tandem hoc coram Sacerdote quodam confessa fuit, qui quam grave commiserit peccatum, pluribus eandem edocuit verbis, nisi que in posterum ab eodem destiterit, salutem æternam ipsam consequi non posse, disertis denunciavit verbis, unde in posterum à croco abstinuit, & hinc paulo post iterum concepit; Dudum vero jam croco vis menses movendi adscripta fuit, quæ licet non semper tanta sit, ut conceptionem etiam impediatur, quia tamen hoc semel sic contigisse, hæc observatio docet, quin melius faciant, quæ conceperunt, si ab eodem abstinerint, quam si quocunque modo eodem utantur, nemo dubitabit: quin vero & aliæ sat scelestæ conceptum impedire conentur, nullum est dubium, quæ deinde justo Dei judicio in morbos incidentes, & hunc suam gravissimum errorem subticentes, vel hac de causa eo difficilius curari possunt, non frustra ergo in difficiliore mulieris cura & de hac illicita illarum arte interdum cogitabis.

D.

Pleuritis spuria balneo & Ira excitata.

Figuli cujusdam Uxor, cum balneo usa & tum temporis ad iram quoque commota fuisset, nocte illa evigilans tam atroces persensit in pectore & costis dolores, ut & ab ejulatibus se continere non potuerit, totamque noctem insomnem duxerit, cumque nescio quæ remedia frustra omnino iisdem opposuisset, summo mane maritus ejusdem me adiit, utque uxorem suam visitem, rogat, cui petito dum satisfacio, ipsam quidem de summis doloribus querentem, & difficilius respirantem invenio, at quia omnis febris aberat, nec tussis hosce dolores comitabatur, non tam pro veris quam spuriis pleuriticis eosdem agnovi, hincque, ut humores partim ira partim balneo loco suo moti & inde has turbas excitantes evacuarentur, lene purgans eidem præscripsi, quod aliquot sedes movit, & dolores sic delinivit, & sequentem noctem quietiorem duxerit; quod restitit vero, ipsa quidem sudore dispellere tentavit, at quoniam hic tantum quantum quidem speraverat, non profuit, meum denuo consilium per maritum expetiit, & ego ad reliquias dissipandas pulverem ex Antim. Diaphor. lap. ꝑꝑ. & Cinnab. nat. pp. constantem præscripsi, quo vix per biduum in usum ducto Dei gratia sic convaluit, ut ollis vendendis operam iterum navare sicut olim potuerit: Ubi nempe febris ejusmodi dolores non comitatur, nisi purgantia in principio statim exhibueris, per aliquot dies solis diaphoreticis tam parum proficies, ut vel post illos iisdem opus esse, sis judicaturus, nisi que vel tum eadem in usum duxeris, morbus sine dubio protrahetur; ubi contra præmissis purgantibus licet vel maxime dolores

in

in totum non abigantur, diaphoretica longe majori cum fructu subjunguntur.

DI.

Alvi obstructio à Cerasis cum nucleis comestis letalis.

JUvenis quidam nobilis cum cerasa non solum in nimia quantitate comedisset, sed & omnes nucleos juxta deglutiisset, inde in obstructionem alvi tam pertinacem incidit, ut hac nullis vel laudatissimis medicamentis cedente inde in mortis prædam non sine Parentum cordolio cesserit, quod cum nuper ex litteris cujusdam amicorum meorum coram Illustrissimo quodam Viro narraffem, is addidit, se ante aliquot annos novisse celebris cujusdam Viri Uxorem quæ grava eodem modo tantam alvi obstructionem contraxerit, ut una cum foetu itidem brevi inde perierit; Ut ut nempe unus alterve talis nucleus deglutitus, vix quicquam nocere possit, plures tamen in intestinis collecti, in massam coeunt, quæ tam facile non excernitur, aliquamdiu itaque retenta indies magis induratur, & ab aliis excrementis incrementum capit, intestina inde distenduntur, motusque illorum peristalticus inhibetur, unde non possunt non gravissima subsequi mala: Cautius itaque alii Cerasa comedere discant, ne, eam quoque eorum partem ingerendo, cui conficiendo ventriculus par non existit, ante tempus mortem accelerent.

DII.

Verminatio diuturna.

Vivit adhuc ancilla quædam, quæ olim scabie tam fœda laboravit, ut propterea in leprosorium recepta fuerit, ubi corpore non solum probe purgato, sed & cura per salivationem mercurialem instituta, ab his cutis quidem vitiis sic liberabatur, ut sanis denuo annumerari potuerit; at malum fere gravius successit, dum non solum aliquoties convulsiones epilepticæ ipsam prostraverunt, sed & has dolores abdominis præsertim tam intensi comitati fuerunt, ut nullibi diu servitio præesse potuerit, unde tandem in Leprosorio ancillam agere cœpit; ubi cum iterum accuratior ejusdem cura gereretur, & tum ipsamet in singula, quæ mala sua concitare potuerint, inquireret, tum adstantes fideliter eandem juvarent, tandem aliquando mihi retulit, sæpius se vermes & quidem plures excernere; anque in his forsan causa malorum suorum quærenda sit? interrogavit; cumque adstantes idem confirmarent, & sufficienter se vermium diversitatem describere non posse, adderent, omnino hos præcipue accusandos esse, nullus dubitavi, hincque quæ illis exterminandis dicata sunt remedia quamplurima præscripsi, quibus mediantibus plures quidem interdum depulsos fuisse vermes indicavit, at seu eadem continua-

rit,

rit, seu aliquamdiu seposuerit, nunquam plane à vermibus immunis vixit, licetque tum me incio varia quoque empirica remedia in usum duxerit, tum me consentiente medicum quendam, qui præcipue se vermes expellere didicisse, jactavit, consuluerit, hicque itidem omnem lapidem moverit, ut scopum suum assequatur, non pauciores tamen post curam ab ipso absolutam excrevit vermes, unde & ego denuo contra eosdem pugnare cœpi, & sæpius mercurialia præsertim medicamenta aliis interposui, at eadem qua prius fortuna, semper enim vermes eandem vexarunt, adeo ut tandem nauseam à medicamentis habere cœperit, & eadem omnino seposuerit, nec nisi graviora urserint symptomata, ad illorum usum redierit, nunquam non vermes excernens, rariusque per integrum mensem plane nullos observans; ita ut jam per integros decem annos tot animalcula talia jam majora jam minora, jam lata, jam rotunda ab secesserint, ut numerum illorum referre, sit impossibile; modoque secedant, cetera sic sat sana vivit, nec habet, quod queratur, si vero diutius in corpore moras nectant, tam gravia concitant Symptomata, ut identidem consilio meo opus habeat; Unde hi vermes originem trahant, ulteriori indagazione omnino dignum est; An scabies antecedens iisdem ortum debuerit, uti quidem aliquot auctores eandem à vermibus derivant, hincque nido consueto expulsi in interioribus partibus hunc quæsiverint? aliis dijudicandum relinquo, de hoc tamen nullus dubitans, illos alicubi locum invenisse, ubi semina sua deponant, quorum suum medicamenta hæcenus penetrare non potuerint.

DIII.

Euphorbium in infuso manibus applicato sternutationem movens.

MUlieri cuidam de magna præsertim artuum debilitate conquerenti, Chirurgus quidam in recentiorum auctorum scriptis versatus Spiritum illum, quem summis extollunt laudibus, Matricalis nomine venientem commendaverat, huicque, ut eo penetrantior fieret, Euphorbium quoque alius rerum medicarum non imperitus infuderat; cum vero diligenter hæc eundem partibus affricuisset, quoties quidem hoc labore fungebatur, sternutare cœpit, unde & de hac molestia conquerebatur, quam ab Euphorbio derivandam esse nullus dubitavit, qui illud adjecit, hincque eodem omisso sternutationem facile averti posse judicavit: Tam subtiles vero sunt & acres hujus succi concreti partes, ut & infuso nec naribus immediate admotæ ejusdem tunicam vellicent, hincque nos in ejusdem applicatione cautos esse jubent.

DIV.

Spiritus externe applicati somnum excitantes.

Viri cujusdam reverendi filiulus nondum annuus sub axilla sinistra tumorem habens non dolentem, mollem & cutis colorem minime mutantem, Parentes sollicitos reddidit, ne indies majus sumat incrementum, unde me propterea in consilium vocarunt, & ego eundem à brachioli vehementiore extensione antecedente derivans, Spiritus Vini camphoratum cum eo, qui Anhaltini nomine venit mixtum, quotidie bis terve parti affectæ illinendum præscripsi, quod dum mater diligenter exequitur, & linteolum Spiritu hoc probe imbutum tumori applicat, puerulus in tam profundum labitur somnum, ut non nisi difficillime ab eodem excitari potuerit, quin excitatus statim iterum dormire cœperit, quod Pater non nisi ab hoc spiritu derivans in posterum illinere quidem eundem at linteum non solum remove, sed & in posterum ne tali modo applicetur, jussit, & ab illo tempore somno plus solito non indulsit: exhalantes nempe particulæ spirituum Sulphuræ & narcoticæ Spiritus pueruli animales in motu suo impediverunt & quasi ligarunt, unde somnus profundior subsequutus fuit, ejusmodi enim particulis abundare Spiritum vini vel ii testes esse poterunt, qui nimium ejusdem ingurgitarunt, quos identidem tam somnolentos reddit, ut non nisi difficulter à somno excitentur: Forsan & humores viscidiores movendo & sanguinem hinc in motu tardiorum reddendo hunc effectum produxere: Cautela, quam hæc observatio suggerit, esto, quod ejusmodi Spiritus in tenella ætate constitutis in nimia quantitate non sint applicandi, cum pro constitutione ægrotulorum & graviora mala concitare possent, si imprimis in partibus à capite haud ita multum distanibus iisdem opus habuerimus.

D V.

Globulus totum dorsum permeans.

CUM heri una cum milite quodam veterano nuptiis cujusdam amici interfuissem, militum more hic quoque de vulneribus narrare cœpit, & inter alia retulit, quod ante plures annos in prælio quodam glande plumbea in cervice ictus fuerit, quæ cum extrahi nulla arte potuerit, cicatricem quidem vulneri inductam fuisse, at ab illo tempore tam graves dolores concitaverit, ut fere nunquam non de præsentia sua testata fuerit; dum præsertim locum identidem mutavit, & gravitate sua semper deorsum tendendo totum dorsum permeavit, licet vero, quando præsertim remoras alicubi inveniens dolores valde auxerit Chirurgus quidam ter sectionem instituerit, eadem tamen mediante globulum detegere nunquam potuit, donec tandem ad nates usque delatus ibi tumorem excicavit, quo rupto facile eximi potuit, qui per plures
quam

quam viginti annos hospes minus gratus extitit : Uti vero de fide hujus viri honesti ideo minus dubito , quia & alias cum hac fere convenientes historias me olim legisse memini , ita quam sollicitus sit Spirituum Rector in expellendis corpori nostro peregrinis corporibus , hæc observatio confirmat , qua teste tam insignem meatum excavavit , solum ut ab hoc onere liberaretur.

DVI.

Dolores mensium fluxum comitantes.

Mercatoris cujusdam Uxor triginta & quod excurrit annorum , cum olim virgo nunquam fere absque doloribus non ita parvis tributum lunare solvisset , ab hoc quidem malo , cum filiulam peperisset , tam feliciter Dei gratia liberata fuit , ut per integrum fere biennium absque ullo dolore sanguinem per uterum reddiderit ; at ante bimestre fere , cum prius ex obstructis mensibus se denuo gravidam credidisset , iidem subito supervenientes , eandem primo quidem hac spe dejecerunt , hinc vero & doloribus tantum molesti denuo extiterunt , ut variis remediis domesticis frustra applicatis noctu consilium meum implorare opus habuerit , licetque Potiuncula anodyna præscripta dolores sic lenierit , ut sequenti die de lecto surrexerit , cum tamen non ita diu extra illud degisset , dolores priori cum vehementia redierunt , hocque repetere ipsam quasi adegerunt , jamque me quoque vocavit , ubi ex relatis uterum quidem non prorsus immunem judicare potui , at nec vesicam omni labe carere , quædam indicia me docuere , dum nempe & urina crudior extitit , & salino odore nares feriit , nec prorsus absque dolore excreta fuit ; præscripsi ergo nunc pulverem ex ocul. $\sigma\sigma$. Bals. Peruvian. sicc. & Cinnab. nativ. constantem sæpius in usum ducendum , qui & Dei gratia tantum profuit , ut brevi post eandem sat hilarem muneri suo vacantem offenderim: Quascunque nempe causas agnoscant dolores inferioris ventris , ejusmodi pulveres raro frustra commendantur , qui tamen in primis egregie profunt , si partes urinæ excretioni dicatæ sint affectæ , quæ sane utero minus bene se habente sæpiuscule afficiuntur , vicinæ scilicet minus fidæ pœnas dantes.

DVII.

Cancroſe dolores excitans Empl. de Saturno.

Vidua quædam nobilis mammæ sinistrae tumore cancroſo jam per annum & quod excurrit laborans , ne malum eundo vires acquirat , sollicita , ut remedio quodam conveniente sibi consuleremus , tum Chirurgum tum me instanter rogavit , ubi ego quidem interna quædam commendavi , pulverem nempe acrioribus humoribus corrigendis & invertendis dicatum , & Decoctum isdem viribus pollens ; ut vero ab externis omnino desisteret , consultum duxi ,

adhibuit vero nihilominus nescio quale unguentum ab anicula commendatum, medicamentaque à me præscripta ea diligentia, qua opus fuisset, non duxit in usum, unde malum non potuit non augeri, hincq; iterum medicamenta at imprimis externa desideravit, egoque tandem in Emplastrum de saturno confensi, quod vero applicatum cum vix per triduum gessisset, dolores, à quibus hætenus Dei gratia immunis vixit, in mamma persensit, unde illud illico removit, doloribusque statim iterum cessantibus, illos omnino ab emplastro ortum duxisse nulla dubitavit, jamque ipsa externis remediis minus ac olim fudit: Et sane, quæcunque quidem remedia externa mammis cancrōsis haud ita magno cum fructu applicari, ego hætenus aliquoties notavi, meritoque adhuc inquiritur in medicamentum corrigendis in hoc malo peccantibus humoribus idoneum, quale præter sectionem (si hanc quævis circumstantiæ admiserint,) mihi hætenus nondum innotuit.

DVIII.

Hæctica imaginaria.

Sartoris cujusdam Uxor fere quinquagenaria, tenerioris constitutionis & malo hypochondriaco summe obnoxia, inde jam aliquoties vel levioribus malis sic perterrita fuit, ut mortem tam certo instare crediderit, ut fere sacerdotem ante me vocaverit, licet postmodum metum inanem esse, semper hætenus deprehenderim; sicuti vero per se gracilis existit, & tam gravibus à metu mortis curis supervenientibus magis extenuatur, ita maximus quem in pectore alit metus est, ne hæctica se tandem ante tempus abripiat, & contra hanc tam acriter se defendit, ut jam per bene longum temporis spatium singulis annis per aliquot menses Jusculis recentibus herbis alteratis utatur, nectamen hæc semper sufficere credit, sed identidem me quoque vocat, & ut quantocyus accedam rogat, quando vero petito ejusdem satisfacio, semper fere hætenus ipsam sic constitutam inveni, ut non tam medicamentis quam animo opus habeat, quem quidem, quantum in me est, ipsi addo, & ut querelis suis me quoque fidem adhibere credat, medicamentum quoddam præscribo, quod facile scopo satisfacere potest, quia non subest malum notatu dignum, unde & hucusque semper uti prius se ægrotare ita post remediorum præscriptorum usum se convaluisse credidit; & sic heri demum me iterum vocavit, quantumque vires deficient, sufficienter queri non potuit, nec unicum tamen hujus defectus signum deprehendere potui, unde solatio ipsam erexi, & Specif. Antih. usum præcipue eidem commendavi, utut & sine hoc malum cessare posset; dandum tamen aliquid est ejusmodi metui, modo non nimium eidem tribuatur, nec medicamenta præscribantur, quæ forsan morbum producere possent.

DIX.

Crustæ antiquæ Spiritui Vini Camphorato cedentes.

ALiquot jam præteriere anni, quod Vir quidam sanitatis studiosissimus curæ meæ se commisit, qui in pedibus extremis crustas aluit, quæ si & reliquum corpus sic occupassent, ipsum sine dubio leproforum Classi inferuissem, quarum tamen, quia cetera vix ullam molestiam concitabant, parvam quin nullam gerebat curam, licetque aliis de causis bis terve balneo in usum ducto crustæ hæ deciderint, eodem tamen vix seposito nisi magis priori tamen modo pristinum occupaverunt locum; accidit vero aliquando quod pedes intumere quoque, & ob accedentem aliqualem inflammationem ego opus esse judicavi, ut Spiritus Vini camphoratus parti affectæ aliquoties applicaretur, quod cum is diligenter admodum præstitisset, non solum in prædictis malis summum levamen invenit, sed & crustæ sic paulatim absumentæ fuere, ut in quibusdam locis vix quoddam earum indicium restiterit, unde & postea diligentius eundem continuavit: Quod nempe vix ab ullo alio medicamento expectare potuisses hic Spiritus præstitit, qui propterea ut denuo commendetur, meretur.

DX.

Arthritici tumor hydropis metum frustra injiciens.

VOcatus fui heri ad Nobilem quendam jam diu cum doloribus arthriticis conflictantem, qui, utut dolores nunc iterum plane remiserint, pedum tamen tumorem præter consuetudinem instare conquestus fuit, quem quidem utpote non dolentem minus curasset, nisi sibi metuisset, ne instantis gravioris mali & in specie hydropis sit indicium, quæ res inprimis ejusdem Uxorem sollicitam reddidit; accedens ergo ante omnia an difficulter quoque respiret? an & abdomen intumescat? qualem excernat urinam? interrogavi, cumque ex singulis responsis nil quicquam elicere potuissem, quod merito hydropis imminentis metum injicere potuisset, non nisi à doloribus arthriticis derivandum esse tumorem judicavi, qui vero nunc diutius instet, quoniam tam sæpe jam redierit, hinc enim cutim semper magis distendi, fibrasque sic extendi, ut difficiliter ac olim in pristinum redeant statum, hincque aliis arthriticis novum non esse, quod ab ejusmodi tumoribus nunquam penitus liberentur: Uti vero eidem sic scrupulum exemi, ita ut tamen tumori huic obviam iretur, suffumigium è Mastiche & succino, hocque frustra adhibito Spir. Vini Camphoratum commendavi.

DXI.

Hepar affectum acidularum non est contraindicans.

Habet hic ipse Vir filiam tredecim annorum, jam per annum & quod excurrit, febre alba laborantem, quæ hæcenus varia remedia in principio quidem non absque fructu quodam in usum duxit, at & sub diligenti illorum continuatione malum semper denuo sic exasperatum fuit, ut vel pallido faciei colore tantum non quosvis accedentes permoverit, ut remedium quoddam commendaverint; interque eos quidam primarius amicus acidularum quoque mentionem fecit, sicuti vero alia, quam quæ ego hæcenus præscripseram, aut minimum concesseram, remedia non adhibuerunt, ita & de hoc mentem meam explorarunt, nec ego dissuadere aquas in hisce præsertim malis tantum commendatas potui; minime autem consentientes habui accedentes quasdam medicastras, quæ nisi pulmones, hepar reliquaque viscera optime sint constituta hunc potum Virgini perniciosum futurum, asseruerunt, unde mater prudentissima & hoc ad me detulit, ego vero sicuti in Pulmonum morbis omnino acidulas minime prodesse, ita in hepatis præsertim affectibus illas summo cum fructu bibi, respondi; cujus rei sicuti facile quam plurimos testes omni exceptione majores adducere possem, ita & rationibus pro hac sententia certare, si vacaret, non ita difficile foret, quas in primis experientia confirmat: Sic vero ab imperitis plerumque contraindicantia adeo inter se invicem confunduntur, ut & illa, quæ maxime generosum quoddam remedium requirunt, iisdem annumerare non dubitent.

DXII.

Alvi fluxus in Infante debito citius inhibitus.

Parentum honoratiorum filiulus unicus, vix tres hebdomadas natus, cum prius alvum fere semper obstructam habuisset, exhibito nutrici Rhabarbaro & Jusculo Hb. Chærefol. & Lactuca alterato, eam primo quidem rite deponere cœpit, at paulo post successit nimius ejusdem fluxus, quem dolores acerbos comitari, tum continuo ejulando detexit, tum viridi colore tincta excrementa prodidit; in principio ergo minime sistendum esse hunc fluxum ratus, non tam adstringentia quam humores acidos & acres corrigentia medicamenta præscripsi; quæ tamen frustra omnino sumsisse videbatur, dum non solum dolores institere, sed & crebrior alvi fluxus jam viribus sic insidiari cœpit, ut & facies colorem induerit pallidiorem; Clystere itaque ex lacte & Saccharo præmisso mixturæ cuidam trium fere Unicarum præter Coral. r. pp. & Ess. Catech. granum dimidium Extr. opii Cydon. addidi, quales Mixturas in similibus casibus hæcenus semper cum fructu præscripsi, & ecce! exhibitis tribus

tribus parvis cochlearibus vix decima nempe totius Mixturæ parte in somnum consueto profundiorē incidit puerulus, alvique fluxus sic inhibitus fuit, ut per aliquot horas nil quicquam ulterius excreverit; at humorem illum acidum sanguini confusum fuisse, exinde abunde patuit, quia ægrotulus tam male se habuit, ut fere pro mortuo habuerint adstantes, cum non solum toto corpore frigerit, sed & illud non jam expalluerit, sed lividum fuerit factum, & ad hæc nullum ulterius ediderit clamorem; unde me in consilium vocarunt, egoque tam cito, ac quidem fieri potuerat, accedens, tali in statu inveni puerulum, ut & ipse pro desperato habuerim, illico tamen Sal. Vol. Ol. Sylv. afferri curo, & hujus unam guttam, cum Aq. Confortante eidem infundo, & ecce! statim aliquantulum se colligit, continuo itaque hunc spiritum, & Mixturam simul, cujus ingredientia Moschi etiam granum augebat, commendo, quibus diligenter adhibitis, primo quidem alvus iterum aperta fuit, hinc vero puerulus sic ad se rediit, ut jam iterum plenariam convalescentiæ spem suis det: quam cauti vero esse debeamus in inhibendis alvi fluxibus Infantum, si mecum alii ex hoc casu didicerint, eundem legisse illos non pœnitebit, cum præsertim, si ejuscemodi erratum commiserint, remedium quoque conveniens subjungatur.

DXIII.

Anum suo loco restituens remedium.

Bimestre jam est, & quod excurrit, quod ego ad Nobilissimi cujusdam Viri filiolum trium fere annorum vocatus fui, de quo retulit mater, quod non solum continuo fere tenesmo vexetur, sed & inde intestini recti quædam pars subinde sic procidat, ut non nisi difficulter restitui pristino suo loco possit, licetque remedia quædam & inter hæc Sir. Prunor. Sylvestr. olim à me commendatum jam aliquoties adhibuerit, malum tamen inde non tam remisisse, quam auctum videri, cetera vero cum sic fat bene se haberet, nec aliud in eodem notaretur vitium, huic inprimis statim occurrendam esse, judicavi, & hinc intestino sedi suæ restituto inspergendum pulverem ex Boli Armen. zj. & Tereb. Venet. zj. constantem præscripsi, hunc cum vix bis adhibuissent, ab illo tempore sedem suam ulterius non reliquit intestinum, jamque Dei gratia sanitate integerrima fruitur puer: Tanquam medicamentum facile parabile ut hoc communicaretur, omnino dignum habui, cum nullibi hoc modo præscriptum me legisse meminerim.

DXIV.

Odore facta difficilior respiratio.

Mulier quædam triginta annis vix tribus major, olim sanguinea & habitior, cum ante quatuor annos phthisin contraxisset, huicque quamplurima medicamenta frustra omnino opposuisset, inde per hoc temporis spatium tantum toto corpore consumta fuit, ut, cum tandem & me vocasset, vix cutis ossibus hæserit; quoniam vero, uti facile ariolari potes, majori fortuna ac alii eidem non adstiti, ipsa malum pro desperato agnoscere cœpit, & hinc omnia medicamenta seposuit, nihilque magis in votis habuit, quam ut Deus beata morte tantis malis aliquando finem imponat; at tam cito quidem, uti speraverat, voto suo non fuit potita, cum in plerisque diutius hic morbus extrahatur, hincque semper pejus se habuit, & difficilis respiratio inprimis sic aucta fuit, ut nil ferè quod vel parvum odorem exhalavit, ferre potuerit, seu enim Aquam confortantem eidem exhibuerint, seu naribus ad reficiendas vires eam, quæ apoplēctica nominatur, obverterint, seu jusculum nimis calidum attulerint, vapores ex his & similibus rebus exhalantes adeo respirationem inhibuerunt, ut aliquoties eam jamjam suffocatum iri, metuerint; unde post aliquot hebdomadas hujus symptomatis ergo me denuo vocavit; sicuti vero illud à pulmonibus semper magis magisque corruptis, hincque humorum per hos motu talibus subtilibus exhalationibus incitato quidem at ubique statim iterum impedito, derivandum esse, credidi, ita eo minus axilium quoddam promittere potui, quo magis vires etiam interea defecere, unde solum confortans quoddam præscripsi, patientiamque & in posterum eidem commendavi: Tantum vero pulmonibus ad respirationem perficiendam indigemus, ut omnino, quo magis sunt affecti, eo minus commode respiremus; uti vero ad eosdem non solum per os sed & per nares aer defertur, ita tam graviter illos læsos omnino his quoque attracta in munere suo impediunt.

DXV.

Deliria à Calculo & aphtis producta.

NOvi virum quendam, jam diu calculi doloribus sæpius excruciatum, qui aliquoties iisdem tantum torquetur, ut per bene longum temporis spatium sanæ rationis usu destituatur, unde tam delira profert verba, ut adstantes non parum perterreantur, ne nempe graviora subsequantur mala, metuentes, qua de causa aliquoties me vocarunt, uti vero non nisi à dolorum vehementia hoc malum derivandum esse, statim notavi, ita & his vel sponte cessantibus, vel medicamentis quodammodo delinitis, deliria quoque cessant, ipseque, quod plura parum apta protulerit verba, non sine cordolio recordatur;

tur: idem notavi haud ita pridem in puero quodam septem fere annorum cum aphthis laboraret, utut enim hæ nec febrem comitem habuerint, nec alia graviora mala, per aliquot tamen noctes sic deliravit, ut Parentibus non parvum injecerit metum, ne febris maligna subsit, unde & me vocarunt; ubi vero puerum tam sanum inveni, - ut vix medicamento alio quam aphthis dicato opus habere judicaverim, sub noctem tamen volatile quoddam eidem medicamentum exhibere jussi, à sanguinis nempe motu partim impedito partim interturbato hæc deliria derivans, quorum historiam vix repetiissem: nisi doctissimus Borrichius similia fere olim ad Acta Hafniensia communicando me instigasset.

DXVI.

Sororum duarum notatu digna differentia.

CUM nuper virginis cujusdam mentio injiceretur, quæ, quamdiu annum decimum quintum nondum transgressa fuerat, uti sanis ita & formosis annumerari merito potuerat, jam vero per triennium fere faciem sic mutaverat, ut ea non parum à priore differat, quidam in iisdem cum eadem habitans ædibus retulit, eam per hoc temporis spatium aliquoties Erysipelate faciei laborasse, hincque hoc malum tumorem in hac parte post se reliquisse, qui hætenus nunquam penitus dissipari potuerit, (uti quidem & in aliis observatur, quod nempe identidem cessante febre aliisque Erysipelas comitantibus symptomatibus tumor sic sat diu superstes sit, & hinc peculiari interdum opus habeat cura,) & hinc faciem sic deformet; huic cum ego subjicissem, sororem hujus virginis juniorem longe formosior esse, & forsan hinc præ illa olim sponsam nacturam, alius honoratior Vir præsens narravit, quod hæc ipsa semper in pueritia sua minus bene se habuerit, & jam hujus jam illius partis ulceribus laborarit, adeo ut & nonnullorum cicatrices adhuc supersint, ubi contra illa eam sic sat sana transegerit; quam notatu dignam duarum sororum differentiam ego me descripturum statim mecum constitui, cum exinde non solum abunde confirmetur, iisdem parentibus genitos non semper eundem habere genium, nec ejusdem esse constitutionis, nec iisdem subjectos morbis, sed imprimis magis constet, mala, quæ mensium fluxum antecedunt, iisdem rite succedentibus plerumque in totum cessare, ea vero, cum quibus ingruunt, diutius instare, quod & in aliis observavi, nunquam vero talia mala integrè curabuntur, nisi uteri mensiumque fluxus præcipua habeatur ratio.

D. XVII.

Infans recens natus multum sanguinis per alvum profundens.

CUm nuper me Puerperam quandam visitante obstetrix quoque accessisset, ea narravit, se ante quasdam hebdomadas adstitisse cujusdam Mercatoris Uxori, quæ filiolarum ex omnibus indiciis sanam justo tempore ediderit, hanc recens natam vero, cum primo meconium instar aliorum excrevisset, tam insignem sanguinis quantitatem per alvum profudisse, ut, per viginti quatuor fere horas instante hoc fluxu plura lintea inde commaculata fuerint, nisi que quis infantem vidisset, & ipsa lintea reliquæque circumstantiæ prodidissent, non hanc sed novam puerperam in lectulo decumbere, credere potuisset, inde vero puellam sic debilitatam fuisse, ut illam non ita diu superfuturam adstantes metuerint, sed præscriptis & in usum ductis idoneis remediis primo quidem sanguinis fluxum remisisse, hincque & vires puellam collegisse, quæ vero in hunc usque diem, quam multum sanguinis perdiderit, pallido faciei colore prodat: an arctius juncta fuerit quædam meconii pars arteriolæ & hinc divulsa ab eadem hanc hæmorrhagiam concitaverit, an vero acredine sua unam alteramve arteriolam venamve erodendo eandem produxerit? an alia subfuerit causa? aliis dijudicandum relinquo.

D. XVIII.

Capitis dolor ab utero.

Mulier quædam triginta quinque annorum, cum per annum & quod excurrit, tam vehementes passa fuisset capitis dolores, ut interdum eandem prostraverint, tandem & meum consilium desiderat; at uti plures solent, missa solum urina, quam, cum diligentius inspexissem, sic constitutam inveni, ut ex illa solum pro sanissima eam judicare potuissem, de quonam itaque malo queratur? interrogavi, cumque modo nominatos dolores indicasset, ex ea quæ urinam attulerat, an hi perpetuo instent? an vero interdum graviores exstent? quæsi, & ad responsum, quod mensibus præsertim instantibus gravissime eam torqueant, in horum constitutionem inquisivi, hosque semper nimios esse, & per plusculos instare dies certior factus nullus dubitavi, ab utero originem suam trahere hunc dolorem, & hinc eundem, nisi huic præcipue consulatur, vix ac ne vix quidem tolli posse; cumque nimius hic fluxus raro aliis remediis tam cito certoque auscultet, quam balneis, horum & imprimis Krumbacensis usum eidem recommendavi; referentique ancillæ, quod jam olim nescio quas Thermas brachii dolori cum fructu quidem opposuerit, at in capitis dolore nullum prorsus senserit levamen, regessi, forsan illas

illas Thermas, quas nominare non potuit, in uteri hoc præsertim vitio minus convenientes extitisse, cum pleræque venas uteri non tam claudant quam referent, quod tamen in primis à commendatis non frustra expectetur, simulque Electuarium interea in usum ducendum præscripsi: sæpius autem dolorem capitis in fœminis hinc ortum suum trahere, hæctenus aliquoties observavi, huic quæcunque quoque remedia opposueris, nisi fluxum sanguinis nimium inhibueris semper laterem lavabis.

DXIX.

Arthritidis remedium minus fidum.

Aurifaber quidam jam diu & sæpius sat graviter doloribus arthriticis tortus, cum nuper forte fortuna me offendisset, lætus retulit se jam per integrum & quod excurrat, annum, à dictis doloribus prorsus immunem vixisse, nec unquam vel minimam percepisse ex iisdem molestiam, hocque se unice adscribere remedio, quod ante hoc tempus amicus quidam sibi communicaverit, suavisse vero hunc, ut, quando vel minimum in pede notet dolorem, illum statim aquæ calidæ (nescio quo simplici alteratæ, hoc enim memoria excidit,) immittat, & postmodum non quidem cucurbitulas adhibeat, sed absque his in toto dorso plantarum pedis vulnuscula excitari curet, sanguinemque extillantem ligno ad id aptato detergat, ex quo enim bis terve sic sanguinem plane viscidum emiserit, non solum tum dolores inhibitos fuisse, sed & postmodum se plane non torsisse, hincque se secum constituisse, quoties quidem reditum minentur, se hoc remedium iteraturum: Uti vero nullum est dubium, quin sic materia quæ dolores concitat, quodammodo subtrahatur, hincque iis præsertim, qui in principio statim tale remedium adhibent, sine dubio illud prodesse possit, si præcipue diætam quoque mutaverint, quin tamen iis, in quibus jam radices egit malum minus sit conveniens, licetque bis terve dolores lenierit, tandem pedes debilitando plus sit obfuturum, & hydropem facile producere possit, si sæpe in primis iteretur, ego quidem totus credo, hincque hunc virum monui, ne nimium huic remedio fidendo graviora consciscat mala.

DXX.

Urina nigricans nil mali denotans.

Vidua quædam honesta sexagenaria major, tenuioris constitutionis, jam diu cum difficili admodum respiratione conflictata, quia ei varia remedia diu frustra opposuerat, ab iisdem per bene longum temporis spatium omnino abstinuit, unde quidem pejus se non habuit, at nec facilius respiravit, quod tamen æquo tulit animo, quia cetera Dei gratia sic se habuit, ut vel sub hoc

malo instante se vitam adhuc diu prorogare posse nulla dubitarit, at vitæ amantissima sedulo in quæcunque illa, quæ spem quandam ejus longioris nobis faciunt, inquisivit; & hinc urinam quoque sæpius inspexit, quæ sicut per bene longum temporis spatium ex illius judicio sanorum similis nominari potuit, ita mutata, & nigricantem colorem induens ipsam non parum perterruit, dum gravissima exinde imminere mala, sibi metuit; quem metum ejusdem non parum foverunt mulierculæ quædam, quibus hoc retulit, quæ quippe pessima quæque denotare ejuscemodi urinam audierant; ut ergo certior redderetur, quid hæc urina denotet? me in consilium vocavit, ubi cum cetera sic fat bene se habentem illam offendissem, nec de ullo alio malo quam supra memorato quereretur, appetitu ut olim se pollere, nec somnum vel minimum interturbari testaretur, à sanguinæ grumoso hunc colorem ortum suum trahere, ariolatus fui, & hanc meam sententiam, antequam inspexi urinam, detexi, cui statim fidem adhibuit, & interdum aliquid nigricanti illi materiæ immixtum esse, quod non nisi sanguis nominari possit, adjecit, simulque an menses redeuntes hunc suggerant? interrogavit? uti vero ex urina postmodum inspecta non nisi grumosum esse sanguinem quæ nigro eam tingat colore sic fat patuit, dum is fundum vasis occupavit, supernatansque urina sic fat naturalis extitit, ita non tam ab utero quam renibus vel vesica eum derivandum esse, judicavi, cum quippe sanguis menstruus nisi in magna quantitate profusus raro urinæ se immisceat, & in viris ejuscemodi quid itidem interdum observetur; à medicamentis ergo abhorrenti jusculum sola bellide alterandum commendavi, & trageæ, qua hæctenus ex Cinnam. & Saccharo utebatur oculos cancrinos addere jussi: Quod autem urina nigra non semper metum nobis nimium injicere debeat, & de sanguine præsertim grumoso, illa nobis exhibita sit cogitandum, hic casus confirmat.

D X X I.

Calculi signa cancroso tumore suborto sublata.

MAtrona quædam sexagenaria major, nobilibus edita Parentibus, ceteraque fanitate sic fat integra Dei gratia fruens, nisi quod de illis malis, quæ aliàs calculum vesicæ sic fat certo prodere creduntur, per aliquot annos conquesta fuit, dum non solum semper fere urinam cum difficultate quadam reddidit, & hanc interdum aliquamdiu reddere non potuit, sed & hæc ipsa varia calculi indicia de se præbuit, dum interdum cruenta quoque extitit, insuper pondus quoddam vesicam premere sæpe retulit, quin & medicamenta calculo dicata levamen quoddam attulerunt; cum nuper tumorem in mamma dextra notare cœpisset, qui indies magis cancrosi nomen meruit, quo majus hic incrementum sumsit, eo magis singula recensita mala cessarunt, adeo ut tandem calculi

culi nec suspicio quidem merito superfuerit ; ex quo sicuti abunde constat, humores quoque acriores in vesica eandem subinde agere tragœdiam, quam agunt calculi, ita quo magis iudicium tuum de eorum præsentia suspenderis, eo magis famæ tuæ consulens, in hoc ipso enim subjecto me de calculo vesicæ olim vix dubitasse, non possum non fateri, cujus nunc nec minimum quidem indicium deprehendere possum.

DXII.

Cantharidibus summe abutens.

FŒmina quædam, quæ se olim à primariis in Turcia parentibus ortum traxisse, & hinc per varios casus & discrimina rerum jactatam, cum nempe in ultimo bello Turcico captiva facta fuisset, jactavit, tandem hic loci quoque appulit, testimoniis pluribus gravis, quod non solum sic revera res se habeat, sed & interea salvificæ nostræ religioni se addixerit, & tam egregia in eadem jecerit fundamenta, ut pluribus in eadem educatis longe accuratius rationem reddere ejusdem possit; commiseratione vero vel ideo magis sit digna, quia sanitate non ita bona fruatur, tum interdum epilepticis paroxysmis obnoxia, tum ulcera in pede alens catenis ferreis olim injectis ortum debentia, fidemque hæc eo majorem invenisset, quia pius quidam Studiosus Theologiæ, hæc omnia revera sic se habere in litteris suis confirmavit; nisi is ipse interim certior factus, tantum non omnia per fraudem agi ab hac fœmina, hoc tandem addidisset; unde Pater Studiosi Consulem amplissimum, quem propterea adiit, ut & hîc loci stipem colligere liceat, propterea monuit; qui humaniter quidem illam excepit, at serio monuit, ne decipere se tentet, in quævis enim se sedulo inquisiturum, ubi illa statim pedem læsum detexit, ut nempe eum ad commiserationem moveat, at is, testimonia se commodiore tempore perlecturum prætendens, eam certa constituta hora redire jussit, interea vero ad eum delatum fuit, hanc ipsam fœminam Cantharides è pharmacopolio peti curasse, quod statim ipsi de ulceribus his mediantibus inductis suspicionem injecit, hincque Chirurgum ad eam demandavit, inque ulcera caute quidem at sedulo inquirere jussit, qui jussis parens cicatricem at diu jam inductam innoxiam invenit, cetera vero cantharidibus haud ita pridem applicatis adscripsit; unde jam sat de fraude constitit, carcerique eam inclusisset Dn. Consul, nisi suadentibus Dominis superioribus aures præbuisset, qui eam relegare ex urbe jusserunt; testimonia vero eò misit, ubi scripta fuerant, eaque ibidem, si innocens sit, repetere, fraudulentissimam fœminam jussit: Adeo quidem & ea, quæ aliàs remedia nobis suggerunt, in fraudem adhibentur, quales fraudes ut eo facilius detegere possimus, cum

hæc observatio aliquid conferat, haud prorsus abs re me eam quoque communicasse, totus spero.

DXXIII.

Sevi vaporem ferre non potens.

Vivit hic generosus quidam Vir, qui exhalantes ex candelis è sevo ductis accensis vapores adeo ferre non potest, ut quamdiu in conclavi, in quo talis sic ardet, ut vapores inde suborti hinc inde dispergantur, se detinet, male se habeat, difficilius respiret, nisi que secedat, catarrho corripiatur non nisi diu post & difficulter cedente; unde uti sibi ipsi consulit, dum aut candelas ex cera factus adhibet, aut & instrumento ad id parato ut vapores avertantur, curat, ita nunquam diu in loco moratur, ubi tali modo sibi non potest consuleri: Uti vero Acta Hafniensia hunc casum mihi in memoriam revocarunt, in quibus incomparabilis Borichius historiam Asthmatis quod sebaceum nominat, describit, subortum in foemina quadam, quæ interdum noctuque sevavit, ita cum non omnibus sic noceant è sevo exhalantes vapores, idiosyncrasiam quandam hic subesse nullus fere dubito, cum præsertim quam plurimos absque ullo asthmatis metu huic operæ diu præesse, constet.

DXXIV.

Febris puerperalis ab aquis retentis.

Foemina quædam nobilis, quæ, quoties quidem hætenus gravida extiterat, ultimo gestationis mense sanguinem vena in manu secta subtraxit, & hinc per totum puerperii tempus postmodum non habuit, de quo queri opus habuisset, cum sextò utero gerens jam quidem certum Venæsectionis tempus iterum destinasset, at ante hoc felici partu filium peperisset, vix biduo post partum elapso non solum doloribus gravioribus, sed & febre tam acuta correpta fuit, ut per aliquot horas varia delira protulerit verba, & in primis ad partus laborem se denuo accingere voluerit, unde ego in consilium vocatus fui, quoniam vero adstantes retulere, parum admodum sanguinis post partum ex utero profluxisse, non nisi ab hoc restitante corrupto febrem hanc derivandam esse, judicavi, hincque febrifugis præscriptis tum putredini dicata, tum fluxum lochiorum promoventia adjeci, myrrham puta atque sal Volatile-succini, quæ cum terve quaterve in usum duxisset, sanguinis quidem fluxus ordinarius successit, at non tam grumosum & corruptum sanguinem simul, quam multum admodum aquæ, cui interdum membranæ quædam immixtæ erant, excrevit, continuatisque rite medicamentis die quarto Dei gratia à febre penitus liberata fuit, quæ interea etiam retulit, quod ante partum parum admodum aquæ illius, quæ aliàs hunc antecedere solet, profluxerit; ab hac itaque

itaque retenta atque corrupta tam febrem quam dolores productos fuisse nullum est dubium: quæ causa uti non ita communis februm puerperalium notatur, ita citius quoque eandem produxit, ac quidem communiter fieri solet; raro vero in puerperarum his febribus quæ modo communicavi, reliquis medicamentis frustra addes.

DXXV.

Cerevisia Puellæ cuidam summe proficua.

Litterati cujusdam Viri filiola per aliquot menses non solum continuis ejulatibus sed & totius corporis consumptione abunde testabatur, latitare in corpusculo humores tum alendo corpori minus idoneos, tum nervos semper vellicantes, & hinc dolores excitantes, hos itaque ut corrigerent, per integrum trimestre varia tum ab amicis suasa, tum à duobus medicis præscripta medicamenta adhibuerunt; at omnia sic frustra, ut jam de puellæ convalescentia fere penitus desperaverint, accidit vero sub illud tempus, quod novam ancillam conduxerunt, cui munus imprimis hujus educandæ commissum fuit, quæ cum vix per aliquot dies huic muneri præfuisset, in potu, qui hætenus aqua cocta extiterat, mali causam quæsit, utque hic mutatus & aquæ cerevisia substituta fuerit, obtinuit; & ecce! ab illo tempore puella primo quidem conticuit, hinc vero toto corpore tam egregium sumsit incrementum, ut ipsam penitus convaluisse, nullum superfuerit dubium, qua bona valetudine jam per annum & quod excurrit sic fruitur, ut magis sana sororibus, quæ in infantia nil ejuscemodi passæ sunt, existat: Ut ergo merito cerevisiam nostratam facile acescentem pro potu in tam tenella ætate constitutis minus conveniente hætenus à me habitam fuisse, totus crediderim, hoc ipso casu edoctus interdum tamen eandem summe prodesse posse, ne nimium eadem in posterum interdiciam, movebor; nec alii abs re me sequentur, modo caute processerint, & consideratis prius probe quibusvis circumstantiis, cerevisiam concesserint.

DXXVI.

Menses per integrum fere annum fluentes.

Hisce diebus fœmina quædam paupercula me accessit, conquerens, quod jam per integrum annum tantum non continuo mensium fluxu vexetur, & hinc tantum debilitetur, ut sæpiuscule vix de lectulo surgere possit, nec opus hæc habuit, ut multa querelarum suarum testimonia afferat, cum vel imago, qua mortuam magis quam vivam repræsentavit, abunde hoc testata fuerit; unde de malo sic fat certus in originem ejusdem diligenter inquisivi, retulitque, se olim aliquot liberos edidisse, semperque non nisi consueto tempore
& in

& in debita quantitate tributum lunare solviffe, antequam vero sic nimium fluere cœperint menses, ad iram commotam se fuisse à quadam in iisdem cum se ædibus habitante, & hinc per tantum hoc temporis spatium nunquam integre remisiffe hunc fluxum; licet nec dolores sentiat in pubis regione, nec unquam peregrini quid excernat; Cachexiæ ergo jamjam imminenti tum ut obviam irem, tum ut nimium hunc fluxum inhiberem, pulverem ex Croco martis adstringente & rad. Tormentillæ constantem eidem præscripsi, cujus diligens usus ipsi non potest non prodesse; quantum ergo animi affectus in movendis etiam mensibus valeant, cum hic casus confirmet, non abs re erit, si sequiori sexui læpius injunxeris, ut eosdem moderare discant, & sic tum animæ inprimis consulant, tum graviores morbos avertant, cum præsertim ea, cujus modo historiam dedi, testetur, hodiernum per iram fluxum semper augeri, hincque hic affectus nunquam non iisdem noceat.

DXXVII.

Pleuritis in tympanitidem degenerans.

EO ipso tempore attulit mihi quædam urinam, quam sororis suæ esse asseruit, quæ ante aliquot menses dolore lateris sinistri punctorio aliquandiu vehementer instante, febrimque & tussim comites habente laborarit, hoc vero seu sponte cessante, seu nescio quibus remediis adhibitis, successisse nisi majorem parem tamen in abdomine dolorem, quod paulatim inde ingentem magnitudinem excreverit, sponte tamen iterum subsederit aliquantum, at jam tum durum existat, ut lapides subtus latere pareat, simulque alvum non nisi rariuscule officio suo respondere, subjecit; ubi sicut Tympanitidem hoc malum nominandum esse, nullus dubitavi, ita illud à Pleuritide minus rite tractata & hinc imperfecte soluta derivari, simul totus credidi, sine dubio enim pus in inferiorem ventrem delatum, ibique moras necens, in corpore impuriore ad hoc magis apto existente primo quidem fermentationem excitavit, quæ abdomen tantum distendit, quod hac remittente subsedit quidem, at à materia adhuc restitante induratum fuit, unde cura non nisi difficilior prædici potuit, cum haud ita vana subfuerit suspicio, nec viscera in hac corporis regione latitantia omni prorsus labe carere, quæ præsertim diutius sic affecta non nisi difficillime curantur, in remedio tamen quod pluribus Dei gratia profunt, & nunc opem quæsi, in marte nempe maritato Radic. Jalappæ, quo vero quid effectum fuerit, non rescivi, hoc hominum genere rarissime medicos de eventu horum malorum certiores reddente, quin nec semper medicamenta præscripta in usum ducente: quantum vero intersit, ut Pleuritidis decens habeatur ratio, & pus quovis modo è corpore eliminetur, hæc observatio confirmat, graviora enim plerumque sunt mala, quæ tum sequuntur,

tur, ac quidem ipsum primarium extiterat, si inprimis in ipso subsistat pectore, ibi siquidem phthisin non raro excitare solet.

D X X V I I I.

Terrorem aliosque animi affectus sequentia mala.

Obfonatoris cujusdam Uxor quinquagenaria in lavandis linteis juxta fluvium occupata, simulque ad ædes suas sæpius respiciens, ne nempe se nescia easdem peregrinus ingrederetur, in fluvium prolabitur, quod adstantes, quia illico surrexit iterum nec ullum accipit damnum, risu exceperunt, nec, uti quidem decebat eandem adjuvarunt, adeo ut non nisi difficulter è fluvio emerferit; unde, uti facile ariolari potes, varii animi affectus commoti fuerunt, terror nempe à tam improvise in aquas lapsu, metus in principio, ne iisdem submergatur, ira in tam immiseriordes & irrisores spectatores, qui una cum alteratione quam ipsa aqua frigida induxit, non potuerunt non consuetum humorum motum interturbare, & hinc primo quidem appetitum prorsus prostravere, hinc vero tantam inducere lassitudinem, ut extra lectum vix degere potuerit, quibus cum & obstructio alvi accederet, maritus permotus fuit, ut meum propterea consilium expetierit, ubi, cum ex Urina allata & bilem loco suo motam fuisse constaret, hanc præsertim exterminandum esse judicans, Potiunculam Laxantem eidem præscripsi, hac quippe non præmissa reliqua mala sine dubio & difficiliter & tardius curabuntur, in quibus tamen martiata inprimis haud ita frustra adhibebuntur.

D X X I X.

Ventriculus à bile regurgitante male se habens.

Juvenis quidam aurifaber conqueritur, quod jam per plures hebdomadas, quamdiu quidem nullum ingerat cibum, tam bene se habeat, ut absque ullo incommodo labori suo præesse possit, quamprimum vero vel fame sic jubente eodem vel in haud ita magna quantitate utatur, tam male se habeat, ut præpondere, quod ventriculum gravet, tum de die vix labori vacare possit, tum noctu inquietè admodum dormiat, simulque urinam suam mihi monstrans, ut consilium salubre suggeram, rogat; & ego omnibus circumstantiis probe perpensis, cum urina non tam cruda quam tinctior existeret, peregrini quid in Ventriculo hæere nullus dubitans, emeticum hic convenire remedium judicavi, taleque eidem præscripsi; quod cum sequenti die sumsisset nunquam quidem alvum movit, utut & purgantia eidem admixta fuerint, at per aliquot vomitus se multum admodum bilis rejecisse retulit, unde huic præcipue mala quibus laboraverat adscripsi, licetque nunc levamen quoddam perceperit, ut tamen & in posterum ventriculus muneri tuo melius præesset, Essent.

martis usum eidem commendavi : regurgitat nempe subinde in ventriculum bilis, sicque, ne coctio rite succedat, impedit, nisi itaque hanc eliminaveris, medicamentaque eandem motui suo restituentia adhibueris, frustra aliis stomachicis pugnabis; urina vero in Ventriculo sic affecto, non tam aquea & cruda quam tinctior semper fere existit.

DXXX.

Erysipelas brevi secundò rediens.

Vir quidam Illustris sanguineæ constitutionis, nondum quadragenarius, cum ante undecim & quod excurrit annos, Erysipelate pedis sinistri laborasset, ab illo quidem tempore plane immunis ab hoc malo Dei gratia vixit, at tum ob aliqualem adhuc resistantem tumorem tum ruborem non plane discussam memoriam ejusdem sic non perdidit, quin, cum hoc anno Mense Augusto illud rediisset, idem esse, brevi notasset, licet enim calor febrilis tantus, ut & delira quædam protulerit verba, viriumque insignis prostratio in principio gravioris mali metum iniecerint, inspecto tamen pede dolente & jam multo magis rubente de Erysipelate ulterius non dubitavit, me verò nihilominus in consilium vocavit, ut nempe rite tractaretur, nec ex neglecto hoc graviora emergerent mala; calore ergo per se valde aucto, non tam volatilia quam blanda diaphoretica eidem commendavi quæ & brevi febrim sic abegerunt, ut ejusdem nec minimæ quidem superfuerint reliquiæ, pedis quoque tumor & inflammatio inspersis diligenter farina hordei & pulv. Radic. Liquir. quos pulveres inepte nonnemo in scheda quadam typis evulgata rejecit, indies magis cesserunt, adeo ut pedi non solum insiltere denuo, verum & incedere potuerit, at debito citius hoc beneficio abutebatur, pedemque nimium fatigabat, dum non solum domi negotia quædam perfecit, quæ nullam ferè quietem eidem concessere, sed & publicum frequentavit, ibique itidem talibus rebus præfuit, quæ continuum ferè motum requisiverunt; unde tumor adhuc resistans indies augmentum sumsit, nec ullo medicamento dissipari potuit, licet Manna corpus aliquoties evacuatum fuerit, pedique tum Spir. Vin. Camphoratum sæpius applicaverit, tum suffimenta adhibuerit, & fasciæ tandem injectæ quodammodo prodesse visæ fuerint, nec hæ tamen diu juvarunt, cum præsertim diætam etiam haud ita accuratam qua reliquas ejusdem partes servaret; unde tandem prius malum simili fere cum vehementia rediit, at, ut ut varii varia commendaverint remedia, istamen iterum meo consilio usus fuit, unde sicuti nuper ita nunc quoque blandiora diaphoretica eidem præscripsi, hæc vero longe diutius ut continuarentur, rogavi, simulque pedi Spir. Vin. Camphor. mediantibus linteis quotidie bis applicare jussi, utque nunc diutius letum servet, consultum duxi, quæ omnia cum rite executus fuisset, tumor quidem

quidem in totum non fuit dissipatus , at cetera Dei gratia sic convaluit , ut negotiis suis sat arduis præesse denuo potuerit , pedem tamen ex meo consilio ab incremento tumoris fascia muniens ; sicut enim & in aliis tumor pedum ab Erysipelate subortus plerumque sic sat diu restat , ita plane neglectus primo , postmodum sat difficulter dissipatur : Merito vero Erysipelas inter ea numerari mala , quæ , si semel hominem invadunt , plerumque sæpius redeunt , hac observatione confirmatur , licetque plura remedia commendentur , quæ hanc reditionem certo impedire creduntur , aut tamen hæc votis non semper respondent , vel si in subjectis bile volatiliore abundantibus iisdem responderint forsan , magis obsunt quam prosunt , si præsertim hanc materiam peccantem non tam evacuando & corrigendo quam in motu suo impediendo vires suas exseruerint : disce vero etiam ex hoc casu , quod , quo citius post hoc malum devictum convalescentes sibi nimium fidunt , & parti inprimis læsæ minus parcunt , eo citius etiam reproduci illud possit , licet enim hoc non in omnibus & singulis sic succedat , sufficit tamen uni alterive contigisse , nisi que vel singularia talia exempla te cautiozem reddiderint , sæpiuscule ante victoriam triumphum canes , non solum in hoc sed & pluribus aliis morbis , cum quibus commune hoc habet , quod nisi devictis iisdem accuratior geratur corporis cura haud ita diu post redire solent.

DXXXI.

Purgans Puerum statim juvans.

Nobilissimi Patris filiulus unicus undecim annorum , cum multa admodum cerasa acida comedisset , & his aquam frigidam superingessisset , statim quidem pejus se habuit , & , quod ipse quidem acriter negavit , partem eorum vomitu rejecit , at , quia nihilominus hinc inde cursitavit , nec appetitum prostratum notarunt adstantes , ut ut sic palluerit , ut & alii hoc observaverint , negligebatur hoc malum in quartum usque diem , quo demum de dolore abdominis querebatur puer , qui brevi sic invalescebat , ut & de lecto surgere non potuerit ; vocor hinc ergo , & ut consilium suggeram , rogor , à Patre præsertim non parum sollicito , ne , quia puer de dextri præsertim lateris dolore querebatur , hepatis quoddam subsit vitium , quod tamen ego tactu explorans minime laborare deprehendi , nec nisi à retentis fecibus dolores hos ortum ducere judico , cum præsertim per integrum triduum illas nunquam deposuisset , purgans ergo hisce eliminandis sufficiens præscripsi , Potiunc. nempe ex Infus. Lax. D. Mann. ʒvj. Specif. Cach. Ludov. & Rad. Jal. res. n. aa. gr. vij. ac diagn. ♁. gr. iv. constantem , quæ sumpta cum præter spem tres vomitus atque quatuor sedes movisset , puer Dei gratia illa ipsa adhuc vespera tam bene se habuit , ut eum cum sororibus alacriter ludentem offenderim ; E-

lix. tamen Aperitivum Cl. aliquoties eidem exhibere jussi, ut nempe reliquæ corrigenterentur, & ventriculus in gratiam reduceretur: Præstant scilicet reliquis omnibus in Puerorum morbis plerisque purgantia medicamenta, quæ in tempore exhibita morbos etiam graviores avertunt, quod sæpiusculè jam experientia me docuit, ut adeo si vel maxime deessent alia argumenta, quæ tamen non desunt, vel hæc tamen pro purgantibus sic stent, ut ea eliminari è medicina non posse, fateri cogantur, vel infensissimi purgantium hostes, si fateri, quod res est, voluerint, & non tam præconceptæ suæ opinioni litaverint, & morbos puerorum uti decet, aggressi fuerint.

DXXXII.

Ventriculi & capitis dolores Vomitorio cedentes.

ANcilla hujus Viri fortis & quadrata, subito dolore gravativo Ventriculi tam vehementi corripitur, ut, quia comitem hic habebat cephalalgiam non minus intensam, licet labores suos perficere omni ope conata fuerit, tantum tamen hi dolores viribus subtraxerint, ut ab iisdem desistere & in lectum se conferre opus habuerit; quoniam autem, uti hoc hominum genus cum pluribus aliis solet, non tam Ventriculum quam Cor nominavit, viresque tam subito prostratæ suspicionem malignitatis adstantibus injecerunt, meum propterea consilium expetitur fuit; ubi cum accessissem, & in singula diligenter indagassem, ex pulsu plane naturali, loco affecto, quem digito monstravit, & reliquis circumstantiis omnino ventriculum accusandum esse statui, licet ipsa sanctè testata fuerit, se per plusculos dies nil quicquam ingessisse, quod huic vel minimam inferre potuisset noxam, ira tamen eam non parum effervuisse, aliæ indicarunt, hincque ego Vomitorium eidem præscripsi medicamentum, quod sumtum aliquot tum vomitus tum sedes movit, ejusque usui cum me itidem suadente noctu Mithridatii Damocr. usum substituisset, Dei gratia penitus convaluit, quæ, si illius loco alexipharmaca adhibita fuissent, sine dubio in majorem incidisset morbum: ubi nempe nulla adsunt contraindicantia in ejusmodi præsertim dolore vomitoria præ aliis profunt medicamenta, quæ in tempore exhibita plus præstant, quam alia vel laudatissima diutissime continuata.

DXXXIII.

Tenesmi diu instantis causa diu latitans.

Vir quidam Consularis, integerrimi nomine dignissimus, quinquaginta trium fere annorum, ante hos duodecim annos post lapsum graviolem non solum humeri os luxatum habuit, sed & posteriora stipiti cuidam tam graviter allisit, ut, cum os sedi suæ denuo restitutum fuisset, & hinc dolo-

res inde suborti cessassent, hæc quoque læsa notarit, quæ læsio primo negligentius tractata tandem in fistulam degeneravit non nisi sectioni cedentem, quæ vero Dei gratia tam feliciter cessit, ut ab illo tempore per novem & quod excurrit annos optima Dei gratia fructus fuerit sanitate; accidit vero elapso hoc tempore, quod aliquando tantum sanguinis per hæmorrhoidales venas perdidit, ut inde & animi deliquium successerit, quoniam tamen brevi se collegit, nec ullum aliud percepit gravius sibi visum malum, nullum prorsus adhibuisset remedium, nisi inconsuetus plane faciei pallor huncque comitans difficilior respiratio ipsum permovissent, ut amicis identidem monentibus tandem aures præbuerit, & me propterea in consilium vocaverit; ubi Essent. Mart. cum Succo Pomor. parata Dei gratia tantum eidem profuit, ut paulatim pristinum recuperaverit colorem, & ut olim respirarit; at paulo post novum supervenit malum, continuò scilicet instans egerendi alvi feces cupido, ita ut singulis noctibus quater quinquiesve de lecto surgere opus habuerit, non nisi parum tamen quin plerumque nil plane excreverit; sed & hoc ipsum malum parvi admodum habuit, & per aliquot menses nullum eidem opposuit remedium, donec tandem somni tam sæpe iterata interruptio viribus insidiari cœpit, & ipsum ad labores perficiendos minus alacrem reddidit, ubi iterum consilium meum expetiit, & quoniam inprimis à retentis fecibus hunc tenesimum derivavit, evacuans præsertim medicamentum desideravit, quod licet aliquot moverit sedes, tantum tamen abest, ut inde cessasset tenesimus, ut potius auctus fuerit, unde varia alia remedia in hoc malo laudata in usum duxit, suffumigia nempe, fomenta, & quæ sunt hujus generis plura, omnia tamen omnino frustra, ut adeo remediorum tædio captus tandem eadem omnino seposuisset, nisi alvi accedens obstructio eum quasi coegisset, ut subinde laxantia sumserit, Pilulas nempe Emanuel. dictas, Passul. Laxant. Infus. fol. Sen. Rhabarbar. & similia, quæ alvo aperta levamen quoddam attulere quidem, at sicut hæc semper paulo post denuo obstructa fuit, ita & tenesimus rediit; dum ergo, nisi causa vera detegeretur, nos semper laterem lavaturos, nullus dubitavi, ante omnia de hac detegenda sollicitus fui, & peculiarem esse, totus credens, primo quidem in mentem mihi venit fistula olim curata, an forsan hujus reliquæ supersint, & hinc ne hoc malum redeat, metuendum sit; sicut vero ipsemet monuit, nec olim quidem fistulam unquam tenesimum excitasse, ita instituta propterea loci olim affecti accuratior inspectio adeo sanum hunc monstravit, ut dubium de causa vera inde magis auctum quam imminutum fuerit, quo ipso tamen ab ea magis indaganda non tam deterritus fui, quam magis ad hoc ipsum opus incitatus, pernoscens, quantum intersit, si curam rite instituere velimus, ut hæc inveniatur; quomodo autem eandem tandem detexerim, crastino die enarrabo.

DXXXIV.

Tenesmi rara causa detecta.

Sub illud ipsum vero tempus prudentissimus hic Vir aliquoties calculi quoque doloribus corripiebatur, quos in renibus quidem genitos fuisse, dolor eorum præsertim regionem in principio occupans prodebat, nec diu in vesica subsistebant, sed in eandem delati parvi admodum brevi excernebantur, unde reliquis quoque signis absentibus in ejus cavitate calculum latitare, nulla suberat suspicio; at cum tenesmus continuo instaret, urinam quoque turbidam interdum excerneret æger, an forsitan calculus tam diuturnum producat malum dubitare cœpi, & hinc eidem persuasi, ut lithotomum tum forte fortuna hîc degentem me præsentem in calculum inquirere siverit, qui cum decenti modo eundem collocasset, digitum sinistræ manus intestino recto intrusit, hinc vero dextra manu abdomem leviter compressit, cumque aliquandiu huic operæ impendisset, retulit, nec minimum quidem calculi subesse indicium, at intestina sic calere, ut ferendo calori digitus suus diutius non suffecisset, latitare vero inter vesicam & intestinum rectum tumorem glandulosum pugni fere magnitudinem æquantem & ob varias rotundas eminentias ovario gallinaceo comparandum; ab hoc ergo tenesmum derivandum esse, uti nullum superfuit dubium, ita cur tam difficilis curatu hætenus fuerit, & quod perfecte curari non possit, proh dolor! abunde constitit; injectiones tamen in primis profuturas judicatum fuit, unde & ego Decoctum præscripsi, quod quodammodo prodesse posse credidi, & hoc aliquandiu cum levamine quodam injecto, per alium etiam Chirurgum partem affectam exploravi, qui itidem calere magis ac aliâs solet indicavit, tumorem vero, quia solo digito malum exploravit, vix deprehendit; injectiones vero diligenter continuatæ fuerunt, & elapsis quinque fere hebdomadis lithotomus iterum priori modo inquisivit, qui jam omnem calorem remisisse, tumoremque valde imminutum esse testabatur, simul tamen & in ipso intestino se eminentias quasdam notare indicabat, quod me permovit, ut ipse quoque in easdem inquisiverim, & ecce! quatuor vel quinque eminentias tam profunde latentes, ut vix attingere digito potuerim deprehendi, quæ sicuti cristas galli præsentabant, ita pro parte tumoris, quem lithotomus notarat, habebantur, nec ipsemet de hoc dubitabat, quoniam vero nisi tollantur, tenesmum nunquam plane cessaturum, sat constabat, ne quicquam intentatum relinqueretur, celebrem Ulmensium Chirurgum Georgium Riedlinum huc vocavit, qui instar circuli has eminentias intestinum rectum ambire deprehendit, & hinc nec ferrum nec ignem hîc locum habere judicavit, consentientemque una mecum habuit tum forte fortuna hîc præsentem Veteranum & celeberrimum medicum Bilgerum itidem in consilium

filium vocatum , unanimiterque statutum fuit , crebrioribus injectionibus impediendum esse , ne hæc excrescentiæ augeantur , interpositisque clysteribus alvum subinde officii sui memorem reddi oportere ; ad illum vero finem obtinendum communi consensu decoctum Linariæ peculiari modo paratum elegimus , simulque & , quia interdum sanguinis & pituitæ viscidæ aliquantum excrevit , sympathetica cura tentata fuit , quæ quidem Dei gratia sic profuisse visa fuere , ut non solum tenesmus indies imminutus fuerit , verum & has ipsas excrescentias tum minores tum molliores factas fuisse , per novas institutas explorationes patuerit , unde non ita exiguam convalescentiæ spem concepit æger , & , quod prædixeram malum , quod nempe nil magis quam totalis alvi obstructio sit metuenda , jam se devicisse speravit , at citius , ac quidem credi potuisset , hæc supervenit , quod crastino die leges : ex dictis vero , quam multæ multorum malorum causæ nos adhuc lateant , si didiceris , & hinc in novas , antiquis non sufficientibus , diligentius inquisiveris , te hæcce legisse vix poenitebit.

DXXXV.

Alvi obstructio sine ullo dolore letalis.

NON solum nempe Amplissimus Dn. Consul tenesmum vix ulterius notabat , sed & appetitus redibat , inlioremque iterum facies induebat colorem , cum heri memoratam concepisset spem , hincque splendidissimo suo muneri tum vices alterius Generosi Viri Erysipelate decumbentis agens , absque ullo incommodo præerat , cum vespera quadam , ab inter sese litigantibus nec ulli rationi aures præbentibus duabus mulieribus ad iram commotus fuit ; & ecce ! ab illo tempore alvus officio suo ulterius non respondit , quod tamen quia nulla alia molestia accessit , & imprimis tenesmus plane cessavit , minus curavit , nec secundo die hoc ad me detulisset , nisi una mecum forte fortuna convivio cuidam interfuisset , in quo , quomodo valeat ? interrogatus , hujus obstructionis mentionem fecit , seduloque statim à me fuit monitus , ne hujus mali curam differat , & Clysterem , qui hæctenus nunquam frustra injectus fuerat , quantocyus applicari curet , quod sequenti tertio nempe die factum fuit ; utut vero nec hic vel minimum ex intestinis elicuerit , nec quarto die exhibitum foliorum sennæ Decoctum magis profuerit , nec die quinto ab Uxore sollicita hisce ad me relatis , & hinc alio Clystere magis conveniente præscripto , hic quoque alvum moverit , quia tamen semper muneri suo adhuc præesse potuit , nec ullum persensit dolorem , non nisi die sexto tamen ab obstructione incipiente me vocavit , serio simul obtestatus , hoc die remedijs ob negotia urgentissima se uti non posse , nec vel summe roganti ne diutius differret tam necessarium eorundem usum aures præbuit , & illo ipso adhuc die iisdem ut alias vacavit,

vacavit, vesperaque Passul. Laxat. quas olim aliquoties cum fructu sumserat, in usum duxit, at & hæc nil quicquam profuere, ut & Potiuncula largior sequenti die summo mane sumpta, quam post tres horas vomitu rejecit; jamque demum sibi quoddammodo metuere cœpit, & monitis meis medicis magis parere; utut vero nunc per Chirurgum denuo explorationem instituerim, an forsan excrescentiæ intestini recti carnosæ, excretionem impediunt, ubi is eadem sicut olim quin melius fere penetrare potuit, & per hunc Clysterem iterum curaverim injici, & candela cerea viam aperire tentarim, & Clysteribus quibusvis in majori quantitate injectis statim iterum effluentibus illorum plures in minori dosi infundi curaverim, & hisce retentis licet nil quicquam tamen profectum fuit; unde doloribus semper adhuc absentibus die octavo purgans fortius eidem exhibui, at & hoc vomitu quidem non fuit rejectum, sed nil quicquam præstitit, licet iterum Clysteribus fuerit sollicitatum; unde jam de magis generosis remediis cogitare opus habui, hæc vero absque aliorum consilio suadere vix consultum ducens, ut & alii medici vocarentur rogavi, quod statim obtinui, adjunctisque mihi duobus excellentissimis Viris, communi consilio cum Conf. Alkerm. c. decem auri fulminantis grana eidem exhibita fuere, hujusque operationem suppositoriis promovere, consultum videbatur, licet vero nil prorsus incommodi inde perceperit, & parum quoque secum excreverit, non tamen sufficere hanc operationem abunde patuit, unde communi iterum consilio sex Mercurii vivi uncias deglutiit, post quas irritata iterum tum suppositoriis tum Clysteribus alvus aliquantum quidem deposuit, non tamen tantum, ut quantum requirebatur, aperta nominari potuisset, unde die nono sex Olei Lini uncia exhibitæ, simulque tum suppositoria tum Clysteres continuati fuere, at omnia omnino frustra, unde abdomine semper magis extenso hoc ipso die, nullo unquam præcedente dolore, cum paulo ante de lecto surrexisset, suffocatus vitam hanc cum meliori commutavit, pluribus desideratissimus; cur vero tam difficile curatu hoc fuerit malum, uti jam ex superioribus quodammodo legisti, ita, quando cras, quæ cadaveris apertio detexerit? narrabo, vix miraberis.

DXXXVI.

Alvi obstructione defuncti apertio.

TAm improvisa vero mors, per plusculos enim dies vivere adhuc posse ægrotum, nemo dubitaverat, & causa hæctenus nunquam oculis exposita beate defuncti amicos permovit, ut ipsimet desiderarint, ut post mortem quoque cultro anatomico mediante inquiratur, unde sequenti statim die huic subjectus fuit; ubi primo quidem non parum adhuc pinguedinis restare invenimus, hinc vero uti reliqua viscera hinc inde postmodum sat sana conspeximus,

mus, (Cor tamen inprimis magnitudinem consuetam sic superavit, ut duplo majus extitisse, merito asseri possit,) ita in intestina inprimis inquisitum fuit, quæ omnia mirum quantum inflata erant, & reliqua viscera sic superiora versus compresserant, ut tam ventriculus quam hepar & lien sub costis delituerint, nec oculis ut alias statim exposita fuerint; in ipso vero intestino recto excrescentiæ carniæ in non ita exigua quantitate conspiciebantur, & longe plures inveniebantur, quam quidem digitis in vivo corpore attingi potuerant, sed juxta hoc & infra vesicam plane vacuum obtutui se sistebat massa informis carnosæ partim, partim glandulosa pugni virilis magnitudinem excedens, fere talis, qualem lithotomum descripsisse, nuper notavi, quæ non potuit non intestinum rectum comprimere & angustius reddere, unde excretio perfecta sine dubio diu impedita fuit, non potuit etiam non succedere olim tenesmus, tum ab hac ipsa angustia fatus, tum excrescentiis præsertim & in his remoram trahentibus fecibus originem debens; sicuti vero sic semper excrementa quædam in intestinis restitere, motusque horum peristalticus ut olim succedere non potuit, ita illa in principio crassorum juxta intestinum cæcum, (quod minimum & omnino vacuum deprehendimus) paulatim sedem fixerunt, eaque ibi sic extenderunt, ut saccus magnum Ventriculum magnitudine æquans in principio intestini Coli inventus fuerit, qui totus fecibus alvinis non quidem durioribus sed liquidis repletus fuit, qui itidem non potuit non motum intestinorum tam necessarium indies magis impedire, & hinc tam gravem inducere obstructionem, quotidie præsertim major & gravior factus; præter hæc vero nil quicquam notatu digni, nisi quod in tribus coli locis maculæ quædam gangrænæ incipientis indices visæ fuerunt, comparuit: at tam subitanæ mortis causam, cum brevi ante eam beatus Dominus adhuc solus de lecto surrexerit, in cordis magni & hinc per se majus spatium occupantis à visceribus sursum pressis nimia compressione & hinc motu ejusdem inhibito deducendam esse, ariolor: Unde vero massa illa carnosæ & glandulosa ortum duxerit interrogatus, illam ex lapsu olim graviore, & hinc dilaceratis tum harum partium membranarum originem duxisse, paulatimque increvisse, donec meliora me quispiam edocuerit, respondebo: hinc vero in omnia & singula post lapsus graviores frustra non inquiri, si quis didicerit, mala quædam graviora interdum avertere poterit, utut enim non semper oculis exponantur læsiones quævis, graviores tamen subesse posse, quam quæ illis patent, præter hanc plures observationes docent.

DXXXVII.

Lumborum dolores à carne vervecina.

Vir quidam in magna constitutus dignitate, annis gravis, ventriculum quidem sic sat robustum nactus nec per plures annos unquam habens quod de eodem, quicquid etiam ingereret, minus rite munere suo fungente conquereretur, annis tamen numerum septuagenarium superantibus, quædam difficiliter in eodem consummi, notavit, & hinc aliquoties dolores passus est, quos non nisi à coctione impedita & hinc subsequente alvi obstructione derivandos fuisse, eventus docuit, dum nempe hac aperta illi quoque cessarunt; fidem vero, hunc illumve cibum minus bene ferre Ventriculum suum, nunquam prius adhibuit, quam quando bis terve ejusdem usum ejusmodi quid subsequebatur, & hoc modo etiam expertus fuit, quod caro vervecina quoque ciborum coctu difficilium numero sit inferenda, & quidem tum ea quam senior, tum quam junior suggestit vervecina; cum enim ante biennium ferme ex illius usu per aliquot dies male se habuisset, hoc anno juniorem minus nocituram sperans, illius quidem haud ita multum comedit, at noctem statim tam inquietam duxit, ut aliquoties de lecto surgere opus habuerit, dolores etiam lumbos occupantes tantos persensit, ut difficulter incesserit, quia vero nunc citius alvi apertio successit, citius etiam à doloribus liberatus fuit: Et in concedenda carne vervecina juniore cautum se gerat medicus, nec facile, ubi ventriculum novit debiliorem, eandem concedat.

DXXXVIII.

Stercus Columbinum alvum movens.

Cum heri & antecedentibus diebus descripti casus notitia ad plures devenisset, uti quidem fieri solet, plura quoque consilia suggesta fuere, ex quibus, uti quædam improbari non potuerunt, ita ut omnia admitterentur, nec medicamenta magis necessaria, nec aliæ circumstantiæ permiserunt, & inter hæc quoque numerandum est illud, quod quidam summis extulit laudibus, qui nempe stercus columbinum in Aqua coquere, & decoctum hoc decumbentem bibere jussit, hoc enim quendam, qui plurima alia remedia frustra omnino in usum duxerit, juvisse, sancte asseruit; utut enim hoc, dum alia & certius experta adhibenda fuere, non admiserimus, quin tamen in casu præsertim necessitatis, & ubi alia medicamentâ non sunt ad manus, sat tuto tentari posset, nullus dubito, abundat enim hoc stercus Sale, quod ingestum sine dubio intestina ad excretionem stimulat, nec prorsus nil confert nausea, quæ ejusmodi medicamentum sumitur, quæ sola quippe sæpius alvum movet,
unde,

unde, cum non desint præclari Viri, qui remedia in stercorebus quærere nulli dubitant, si & hoc communicem, non prorsus abs re futurum spero.

DXXXIX.

Pilulæ Aloetica majuscula.

Fœmina quædam non è minimis, alvi præsertim obstructioni tum gravida tum absoluto puerperio obnoxia, & ea medicamenta, quæ siccioris constitutionis ipsam juvare possent averfata, ubicunque quidem opus habuit, medicos urfit, ut Pilulas præscriberent, inter quas, quia præ aliis conduxisse, testata est, sequentes Medicus quidam peregrinus præscripsit,

℞. Bals. Aloet. ʒij.

⊖. Absinth. ʒß.

Form. f. a. Pilul. Num. XXXVI.

harumque tertiam partem duodecim nempe Pilulas eandem sumere jussit, quæ & semper alvum moverunt, & aliquamdiu eandem apertam tenuerunt, unde, cum & me de iisdem consulisset, uti à majori aloes dosi hunc effectum derivavi, quem Sal non male adjectum adauxit; ita tamen in corpore ejusdem teneriori facile tandem vel mensium, vel & hæmorrhoidum, quibus interdum laborat, nimium fluxum ne tandem concitent, si sæpius in tanta dosi in usum ducantur, metuendum esse, statui; hincque & minores parare pilulas jussi, & in aliis, humectantibus præsertim & alimentis & medicamentis ut auxilium quæreret, eidem persuasi.

DXL.

Leprosus una cum uxore secundo visitatus.

ANte bimestre fere me accessit Vir quidam prope septuagenarius, qui jam ante triginta & octo annos Noribergæ, & tribus fere annis post hinc Augustæ ob scabiem, qua tunc fœda laboravit, sanorum numero exclusus & leprosis annumeratus fuit, secum adducens suam uxorem, quæ, quia tum à pueris inter hujus sortis homines vixerat, tum jam ante aliquot annos conjugium cum illo contraxerat, & scabie sicca atque antiqua laborabat, ante tredecim annos itidem testimonium, quod, ut inter leprosos recipiatur, opus sit, acquisivit, & rogavit; ut iterum solennem institutam visitationem, novasque hujus rei testes litteras tum sibi, tum Uxori scribam; ubi, cum petito ejusdem satisfecissem, & hunc in finem Dn. meum Collegam una mecum ad hanc visitationem deputatum vocassem, reliquias quidem quasdam prioris mali in marito & Uxore invenimus, non tantas tamen propter quas solas leprosis iterum annumerandum hoc par fuisset; quia vero tam diu jam inter illos vixerunt,

runt, vere præsertim & hyeme malum exasperari sancte testabantur, nec unde victum acquirere alio modo potuissent, habebant, petito huic satisfacimus, novisque eos instruximus litteris; quis enim absque nausea conversatione uteretur talium hominem, qui tam diu jam ab omnibus omnino pro leprosis fuerit habiti? qui etiam olim nisi lepra malo tamen huic adfini revera laborarunt, qui ut sanis iterum adscribantur, minime desiderant; sicuti enim hæcenus aliquoties expertus fui, quod scabies tam antiqua utut aliquamdiu inducias concedat, nihilominus redire soleat, ita hujus farinae homines, modo testimoniis, quod olim lepra vel huic adfini malo revera laboraverint, sint instructi, non facile inter sanos iterum recipendos esse, totus credo; verbis vero illorum solis ne facile fidem adhibeas, suadeo, non desunt enim perditissimi homines, qui quovis modo contendunt, ut inter leprosos recipiantur, utut nec unicam quidem in cute maculam habeant.

DXLI.

Tinea laborans leprosis annumeratus.

BREVI post hos duos accessit puer quidam quatuordecim annorum, Augustanus, qui jam per aliquot annos tinea laboravit, hujusque mali ergo varias instituit curas, verum enim vero, licet aliquando plane abactum visum fuerit, vix tamen per aliquot hebdomadas caput crustis non contactum conspiciebatur, & illæ in majori ac olim numero illud denuo obtegebant, unde, cum præsertim scabies quoque totius accederet, ut in nosocomium receptus fuerit puer, Parentes obtinuerunt; ubi licet aliquot remedia in usum duxerit, & balneum quoque adhibuerit, tantum tamen abest, ut inde sanatus fuisset, ut potius æque scabiosus ac domum hanc ingressus fuerat, ad suos redierit, nec magis propitiam habuit fortunam, cum post hæc decocto Lignorum, suadente quodam celebri Practico per plures dies usus fuisset; unde, cum jam & sororem suam quodammodo infecisset, nec esset, qui sumtus suggereret, ut nova & sufficiens cura institui potuisset, ut is in Leprosorium recipiatur, unanimiter necessum judicavimus, tum nempe ne plures inficiat, tum quia alius non datur locus in quem commode relegari ejusmodi homines possent, quos insuper in leprosiis omnino admittendos esse, celeberrimi medici dudum statuerunt, cum præsertim rarissimè inveniantur, qui tali, qualis in libris describitur, lepra laborant; eos ergo, quibus inspiciendi hos homines munus creditur, nunc memorata quodammodo juvabunt.

DXLII.

Asthma reproducens tristitia.

Vir quidam quadragenarius jam per aliquot annos valetudinarius, & asthmaticus præsertim aliquoties obnoxius tam gravi, ut ipsum suffocatum iri adstantes metuant, sicuti in ipso paroxysmo jam bis terve non exiguum levamen invenit in usum ducto pulvere, quem sub absorbentis nomine merito hinc inde in scriptis suis commendavit magni nominis Medicus Wedelius, ita post ultimum ante sesquiannum superatum paroxysmum asthmaticum tam salutaris hic ipse pulvis eidem extitit, ut per totum hoc temporis spatium ab omni malo immunis vixerit, licetque bis terve errores etiam diætæ commiserit, nunquam tamen difficilius & post hos ipsos commissos respiraverit; Accidit vero ante duos ferme menses, quod amicum quendam propinqua adfinitate sibi conjunctum & dilectum admodum letali morbo decumbentem, forte fortuna eo tempore visitavit, quo jamjam mors instat, unde eidem fideliter quidem adstitit, & paulo post fatis functi cadaver è lecto remove, & collocare in locum eidem destinatum juvit, at inde sic animo motus fuit, ut sequenti statim die malum pristinum redierit, & difficilius ac olim unquam respirare cœperit; unde, cum præsertim cervix doleret, & vires imminuerentur, non parum sibi metuit, ne extrema & sibi instent, vixque mihi meliora sperare jubenti in principio aures præbuit, at Dei gratia & hac vice metus ejusdem inanis fuit, cum enim Potiunculam antasthmaticam vix bis terve in usum duxisset, malum, (quod tantas vires sumserat, ut & quod notatu dignum videtur, omnem odorem abstulerit,) sic se remisit, ut jam & ipse meliora sperare cœperit, brevi enim liberius respiravit, hincque & reliquis malis cessantibus, odore quoque redeunte paulatim convaleuit: Tantum vero animi affectus in morbis etiam chronicis revocandis valent.

DXLIII.

Spasmus à Venæsectione in pede instituta.

Virgo quædam nobilissima, cum per aliquot menses tributum lunare nunquam solvisset, & hinc communia illa mala difficilius nempe respiratio pallidusque faciei color producerentur, hæc quidem in principio parvi habuit, at cum aliâ eaque graviora mala imminerent, hæcque tantum non omnes consulti à mensium obstructione foveri, contenderent, ut hæc reseraretur, magis sollicita esse cœpit; cumque hinc unum aliudve remedium frustra in usum duxisset, ut vena in pede aperta fuerit, tandem consensus; cum præsertim & ego hanc Venæsectionem urgerem, cum quam male hæc nonnullis cesserit,

quædam prius narravissent, quin quod cognata quædam exinde fat diu ulcus in pede aluerit, alia retulisset; tam bene vero in eadem administrata fuit hæc operatio ut Dei gratia nil quicquam mali præsenlerit, nisi quod ab illo ipso tempore aliquoties spasmum in hoc pede observavit, qui prius nunquam molestus extiterat, sponte tamen tandem cessavit; ut describeretur, hic dignus iudicatus, quia rarius ab hac causa productus legitur, si præsertim non ita magna subtrahatur sanguinis quantitas, uti quidem in hoc subjecto ultra tres uncias vix fuere subtractæ.

DXLIV.

Abdominis dolor cum Vomitu à Vermibus.

DOcti cujusdam Viri filiola, quatuor annorum, elegans & amabilis cum prius non ita male se habuisset, nec ullum in diæta errorem commisisset, subito de dolore ventris queri incipit, huncque dolorem cum brevi post subsequeretur vomitus, sollicita mater me propterea in consilium vocavit; ubi, quoniam olim bis terve calculi doloribus laborayerat puella, hisce iterum eandem vexari credidissem, nisi nunc urinam absque ulla prorsus molestia reddidisset, hæcque ipsa non tam de calculo præsentente, quam cruditate quadam ventriculi testaretur, quam eandem noctu in primis minus tecto corpore decumbendo contraxisse, mater fassa est, hinc vero eidem aliud, quam Elix. Aperit. Clauderi, remedium non præscripsi, quo bis terve sumto dolores omnino remiserunt, puellaque per biduum convaluisse visa fuit; quo elapso subito denuo de iisdem doloribus conqueritur, & quidem iterum comitibus vomitibus, cessantibus tamen, cum brevi post etiam alvum deposuisset, qua inspecta plusculos vermes in fecibus invenerunt, quibus an adscribi possint memorata mala me denuo vocatum interrogavit Mater, nec ego dubitavi, hos ipsos tum dolorum tum vomituum extitisse auctores, & hinc non solum Elix. continuare jussi, sed & pulverem purgantem convenientem præscripsi, ut nempe, si plures restarent tales minus grati hospites, hoc mediante illi expellerentur; quam sæpe vero nobis nec cogitantibus quidem in morbis præsertim puerorum vermes subsint, hæc observatio confirmat, nunquam itaque errabis, si aliis huic ætati destinatis medicamentis, ea quoque, quæ vermes necant addideris, cum præsertim hæc ipsa medicamenta & aliis indicationibus sufficiant, & cruditates in hac ætate præcipue collectas itidem corrigant.

DXLV.

Mors non est promovenda.

Heri me accessit Lanionis cujusdam Uxor, & retulit, quod soror sua, quæ jam diu variis morbis, contumacioribus hypochondriorum & in iis sitorum viscerum obstructionibus originem debentibus laboraverat, ante triduum subito sic vitibus privata fuerit, ut non solum omnium sensum usu careat, sed & nil quicquam ulterius deglutire possit, hincque omnino in agone constituta sit habenda; quoniam vero nihilominus non moriatur, quid mihi videatur, si in alium transferatur locum? me interrogavit, & ego respondi, pro superstitiosa me talem translationem habere, quæ si omnino mortem promoveat, non tam aliquid conferat, quoniam in priori loco mori non potuisset morti proxima, quam quia sic vires paucissimæ resistentes magis dissipentur, quod ut intermittatur, ego quidem consultius ducam: hætenus enim ab illorum partibus, qui statuunt, in ejuscemodi casibus mortem salva conscientia promoveri posse, nondum sto, cum vita nostra sit in manibus Domini, cui, si vel præsentibus quibusvis mortis indiciis prorogare illam nihilominus placuerit, quis temerarie resistet.

DXLVI.

Febris puerperalis cum pluribus malis rediens.

Fœmina illa, cujus casum Cura DXXIV. descripsi, cum per integrum triduum tam bene se habuisset, ut se alio malo, quam quod appetitui satisfacere non liceat, & hinc famem pati opus habeat, non fuerit conquesta, ut enim dimidium pullum gallinaceum in prandio absumferit, hoc tamen famem minime fuisse sedatam, postmodum testabatur; at non tam naturalem fuisse hanc, quam ab humoribus acrioribus in primis viis stabulantibus excitatam, paulo post abunde patuit, tertia enim postquam sic convaluisse visa fuit, nocte, febre iterum tam acuta correpta fuit, ut magis quam prius caluerit, & de vita nunc tantum non penitus desperarit, unde marito ultimum Vale dixit, liberosque suos commendavit, nec mihi, qui ex quibusvis indiciis periculum tantum non subesse, eam certiore redderam, fidem adhibebat; at ego nihilominus ea, quæ è re videbantur esse, præscripsi medicamenta, quæ cum sedulo sumsisset, aliquot supra viginti quatuor horis elapsis calor præternaturalis remisit; at successit alvi fluxus tam frequens, ut singulis fere horis bis eandem deposuerit, unde jam, cum pluribus puerperis exitiosas extitisse ejuscemodi diarrhoeas novisset, adhuc magis sibi metuit, quoniam vero non nisi biliosa & foetida valde excrevit, nec vires defecerunt, non itidem & ego, quin in principio non tam adstringentibus hunc alvi fluxum inhibui,

hibui, quam potius Rhabarbaro tosto exhibito promovi, quo & opus fuisset, vel inde constitit, quia de acredine materiæ peccantis jam dolores etiam accedentes testabantur, qui brevi tantum sumere incrementum, ut Potiunculæ ex præcipitantibus & absorbentibus præsertim constanti, Laudan. cydoniatæ granum adjicere opus habuerim, quæ & vix sumpta, dolores sic inhibuit, ut vires hujus potiunculæ satis deprædicare non potuerit, cum præsertim per plures horas dolores sic intermisissent; at redire, & quidem majore fere quam prius cum vehementia, unde jam quibusvis signis abundare adhuc humores vitiosos indicantibus, Potiunculam laxantem præscripsi, quæ septies quidem alvum movit, at ut post hanc Potiunculam anodynam iterarit, hæc tamen nunc uti primò non profuit, sed dolores nihilominus institere; unde jam pulverem convenientem post singula bihoria sumendum præscripsi, quo itidem parum conferente, jam de tenesmo in primis querenti Clysterem ex lacte chalybeato infundere jussi, quo statim regurgitante, fomenta commendavi, quibus & hoc malum Dei gratia paulatim devictum fuit; at restitère nescio quæ molestæ phantasie tempore somni præsertim mentem perturbantes, quibus pellendis Potiunculam ex Aq. Ceras. n. Meliss. Acetos. fl. Sambuc. aa. ℥j. Cinnam. f. V. ℥iij. & Sirup. Granat. ℥vj. constantem ordinavi, quam & sic profuisse indicavit, ut postmodum eandem iterarit, cum jam convalescentem idem malum incommodaret: Restare autem in puerperarum intestinis interdum excrementa, quæ plura mala excitare possunt, nisi que blande subducantur, curam difficiliorem reddunt, præter hanc plures me hætenus docuere, vel hac de causa vero, ut primis in primis diebus parum cibi ingerant Puerperæ, frustra non monentur.

DXLVII.

Menses intempestive motos & inhibitos sequentia mala.

Mulier quædam fere quadragenaria, crassiore corporis habitu prædita & pinguis, aliquot liberorum felix mater, cum in filia sua ante annum & quod excurrit, jam in facie jam in manibus per integrum mensem comparuissent, evanissentque crucis formam referentes figuræ, quas in Gallicinio Cl. Gokelius descripsit, deque his varia varii ferrent judicia, nec deessent, qui incantationi easdem adscribebant, hincque, uti quidem retulere, multum exagitabant Parentes, qui vero Pontificis sequuntur astra, de veritate suæ religionis testari, asserebant, & hinc ad eam amplectendam eosdem instigabant, hisceque tandem aures præbuisset, & propterea una cum marito & quinque liberis Patriam reliquisset, hucque Augustam se contulisset, dolore pedis præsertim sinistri correpta fuit, quem varicibus vel oculis patentibus adscripsit, quos tum iterum increvisse, quia se concepisse credidit, nulla dubitavit,

tavit, quoniam vero doloribus ferendis vix ulterius par existebat, mulierculas propterea consuluit, quæ ipsi Coriariorum Sudatorium mirum quantum commendarunt, quod & ingressa fuit, at doloribus inde valde exacerbatis, quædam suavitatis, ut Potiunculam menses moventem sumeret, qua pota illi non ita diu post tanta cum vehementia supervenere, ut animam cum sanguine eam profusuram adstantes metuerint, à quo tamen metu, dum ea, quæ suaserat Potiunculam, fortioribus ligaturis, & forsitan quibusdam aliis adhibitis sanguinis fluxum subito inhibuit, denuo liberatæ fuere; quia vero institit pedis dolor, viresque non parum imminuebantur; medicum hac de causa consuluit, cujus remedia vel ideo, quia decenti modo non fuere in usum ducta, prodesse non potuere, quia tamen nihilominus, uti quidem fieri solet, medico adscribebatur minus exoptatus eventus, hunc mutarunt, & me consuluerunt; egoque, à nimis citò, & nulla causæ habita ratione inhibito fluxu sanguinis ex utero profluentis in plethorica hoc malum non parum foveri judicans, præmissis purgantibus Venæsectionem in pede instituendam suasi, at & mihi minus fidens priorem medicum de illa interrogavit, qui eam dissuasit, unde tum quidem non fuit instituta; at cum interea difficilior etiam accessisset respiratio, jamque ipsa nocte hic ipse Venæsectionem urgeret, malo nihilominus instante, me iterum summe rogavit, ut consilia in posterum suggererem; quod & Matrona imprimis quadam nobilissima, Patreque Jesuita humanissime rogantibus promisi, sicuti vero febrim quoque accessisse tum rediens notavi, ita hanc symptomaticam non ita difficulter brevi discussi, at dolores pedis restitabant, jamque & alterum pedem, quin tandem artus quoque superiores aggrediebantur, quibus variis remediis obviam ivi, jamque blandioribus purgantibus humores peccantes educendo, jam eosdem corrigendo, jam sudores movendo, jam cachexiæ imminenti obicem ponendo, jam putredini & exulcerationi (quas in utero subesse, urinæ purulentæ & fœtentes indicabant,) remedia opponendo, id quidem obtinui, ut urina olim summe tincta & pure repleta pristinum acquisiverit colorem & consistentiam, alvus officio suo olim non nisi sollicitata, nunc sponte quotidie responderit, & interdum per aliquot horas dolores plane remiserint, at quoniam identidem redierunt, & ego animo præsertim eam laborare itidem indicavi, quod quippe ex variis indiciis constabat, balneo, quod ego dissuaseram, uti cœpit, quod ego videns, eidem valedixi; at quanto cum damno balneum adhibuerit, paulo post experta fuit, dum non solum indies magis vires defecere, sed & alvi fluxus nimius accessit, cui supervenientes convulsiones eandem vitam privarunt: Uti vero nullum est dubium in hac animi mœrorem, undecunque quoque originem duxerit, malum quamprimum fovisse, ita quam parum profint tam sæpe institutæ tum medicorum tum medicamentorum mutationes præter plures hic casus confirmat.

DXLVIII.

Pulsus in Scirrhusa bonus.

Fœmina quædam triginta & quod excurrit annorum, debilioris judicii & hinc ad paucos labores apta, uti sedendo fere omnem suam vitam consumsit, ita hinc, quoniam tamen simul cibos potumque affatim ingessit, paulatim primo quidem obstructionem hypochondriorum, hinc vero & viscerum quorundam duritiem contraxit, quæ mala tam diu vix observavit, quamdiu nullo dolore fuere molesta, unde non nisi cum jam sat altas egissent radices, & abdomen multum extenderetur, querelas movere coepit, quas tandem Sorores ejusdem ad me detulerunt; nec frustra eidem martiata præsertim præscripsi medicamenta, licet, quamprimum eadem levamen quoddam attulerunt, restitante licet adhuc duritie lienis inprimis, & hinc me monente, ut diutius continuet, ea seposuerit ante tempus; per biennium tamen & quod excurrit, tam bene Dei gratia se habuit, ut pro lana, quicunque eandem noverunt, habuerint, at elapso hoc tempore pristina mala cum fœnore redierunt, adeo ut nunc eandem prostraverint, unde ego cum jam per aliquot hebdomadas decubuissem, denuo vocatus fui, uti vero tum nausea ægrotæ ab omnibus medicamentis, tum durities lienis atque hepatis manibus patens, tum totius corporis consumptio convalescentiæ spem parvam admodum reliquerunt, ita non ita cito morti eandem succubituram, ex pulso ariolari potui, qui tam naturalis exitit, ut ex eodem solo pro sanissima eandem merito habuisses; hincque Pilulas, quas se sumturam promisit, convenientes eidem ordinavi, quæ iterum levamen quoddam attulere, vitamque sic sat miseram per aliquot adhuc hebdomadas protraxit, qua tandem privata fuit: parum tuto itaque soli pulsui in morbis etiam gravissimis fides, iis præsertim, qui sedem in hypochondriis fixere, quos nisi alia signa detexerint, ex illo raro agnosces, quamdiu etiam Cor tam bene se habeat, nisi & cetera viscera valeant, tandem tamen & illud hinc in munere suo impeditur, & sic fatis cedere cogitur.

DXLIX.

Salvia in tussi proficua.

Nobilissima quædam Matrôna aliam in puerperio decumbentem visitans, cum me præsentem audiisset filiolum tussientem, retulit, se hæctenus suis liberis sæpius summo cum fructu in tussi exhibuisse Salviam in pulverem redactam cum Saccharo permixtam, nec unquam diu eosdem, in tempore exhibitio hoc pulvere tussisse, quin & suspectam aliquando tussim, quæ nempe prius diu aliis medicamentis non cesserat, eodem mediante sublatam fuisse, à quo tempore tam magni nec frustra eundem æstimet; quo ipso sicut confirmatur,

matur, quam merito Salvia inter pectoralia referatur, pollens nempe viribus tam incidentibus & siccantibus blande, quam traumaticis quoque, quæ in ejusmodi casibus vel maxime requiruntur, ita cum talia evaporata multi præ aliis ament, si medicus pueris præsertim talim commendaverit, identidem non parum se commendabit, sique hæc cura uni alterive sic Salviam in memoriam revocaverit, cujus forsitan aliàs non meminisset, jam frustra scripta nominari non merebitur.

DL.

Calculi in pueris infida signa.

NE calculo laboret filiulus suus nondum bimestris metuens Matrona quædam nobilis, & hinc meam sententiam rogans, sequentia mihi in memoriam revocavit, quæ hic repetere, haud prorsus abs re futurum, spero: Laborare nempe omnino & in hac tenella ætate constitutos sæpiusculè calculis, sed æque in his ac in ætate provectoribus incerta esse eorundem signa, quin sæpius ac in his ipsis fallere nos posse, nec omnes, qui pro calculosis habiti fuerunt, semper revera calculo laborasse; sic ipsemet memini beatam meam Matrem aliquoties mihi narrasse, me nondum biennem aliquando Ischuria correptum fuisse, & per plusculas horas nec unicam quidem urinæ guttam excrevisse, hocque tum beatum meum Parentem itidem calculo adscripsisse, sicuti vero tum malo cessante nullus calculus inventus fuit, ita Dei gratia in hunc usque diem ab hoc malo immunis vivo: Curæ meæ creditus fuit olim Puer quidam nobilis, quem a prima infantia, quia sæpius cum dolore minxit, quin aliquoties sat diu mingere non potuit, pro calculoso habuerunt, unde & mater ejusdem sollicita valde fuit, ne aliquando lithotomo sit subjiciendus, paulatim vero, nec ullo calculo excreto post annum fere octavum sic evanuerè hi dolores, ut jam viginti annis major nil quicquam interea conquestus sit, quod vel minimam calculi posset injicere suspicionem: Ante quatuor & quod excurrit annos Chirurgus quidam adduxit ad me filiolum suum, tum septem annorum puerum, qui urinam jam sat diu nunquam absque dolore excreverat, unde ipsemet Pater de calculo suspicabatur, & in sententia sua magis confirmabatur, quoniam lithotomus quidam peritus idem sentiebat, utque sectione puero consuleret, ipsa instigabat; cum vero ego in omnia diligentius inquisivissem, non tam à calculo, quam urinæ acredine dolores dictos originem trahere judicavi, & hinc huic dicata medicamenta quædam commendavi, quæ Dei gratia sic profuerunt, ut in hunc usque diem omnis calculi evanuerit suspicio: quæ quidem sicuti hunc in finem non narrantur, (vel forsitan repetuntur, cum an non olim etiam unam alteramve harum observationum produxerim, adeo certus non sim, certus tamen, non prorsus frustra repeti,) ut semper

medentium animis metus à calculo eripiatur, cum sæpius ac quidem credimus, revera in pueris calculos inveniri, proh! dolor, experientia testetur, ita, si inde didicerint, antequam certi quid enunciatur in ejuscemodi casibus, diu judicium suspendendum esse, frustra eadem narrata non judicabunt, hisceque & similibus historiis aliis metum interdum revera inanem eripere facilius poterunt.

DLI.

Intemperans ab hydrope non facile liberatur.

Non ignobilis medicus Chryssippi discipulus apud Antigonum Regem amicum quendam Ejus, notæ intemperantiæ, mediocriter eo morbo (i. e. hydrope) implicitum, negavit posse sanari; cumque alter Medicus Epirotus Philippus se sanaturum polliceretur, respondit, illum ad morbum ægri respicere, se ad animum, neque eum res fefellit; Ille enim cum summa diligentia non medici tantummodo sed etiam regis custodiretur, tamen malagmata sua devorando, bibendoque suam urinam in exitium se præcipitavit; hætenus Celsus: quæ Ejus verba cum plurimum conferant, si de hydrope certi quid prædicere voluerit medicus, ut hîc inferantur, digna judicavi.

DLII.

Arsenicum improvide degustans.

Hisce diebus vespera quedam ad Mercatorem quendam egregium vocatus fui, rogatusque simul, ut quantum quidem fieri possem, itionem accelerarem, cui petito, quia potui, & ancilla me in via offendit, illico satisfeci; vix vero domum ingressa occurrit matrefamilias cum liberis virgineque adfina, & quod aliquid contigerit, quod non parvam ipsis injiciat sollicitudinem, vel facie mutata demonstrant, quod & jussa virgo hoc modo exponit; rogata à Matrefamilias, ut venenum butyro immiscere doceam alteram ancillarum, ut ea illud hinc inde pro muribus necandis, in domus angulis collocet, huic quidem petito haud ita lubens satisfeci, ipsamet tamen huic mixtionem interfui, dumque subigit butyro arsenicum, ego interea chartas usorias peto, quibus discerptis illud illini, & sic commodius hinc inde dividi posset, prius tamen monens ut caute venenum tractet, dum vero redeo, ancilla indicat, se venenum degustasse, nec quicquam deprehendisse, quod gustui adversaretur, quod ego quidem his verbis excipio, te tam insanam fuisse, vix credam, & illa etiam statim iterum factum pernegat; at vix elapso horæ quadrante vomitu corripitur, & male se habere, inprimisque summam in pedibus lassitudinem notare conqueritur, unde ego quidem, pergit narrando virgo, nulla dubitans venenum eam degustasse, hoc fratri detexi, qui tum
etiam

etiam accedens hæc ipsa confirmavit, & quia aliquoties hisce diebus mortem exoptavit hæc ipsa ancilla, se vel propterea de veneno sumto minus dubitare, asseruit; utut vero ancilla hoc pernegarit, quia tamen vomitus institit, alvi etiam fluxus accessit, nec tormina defuere in prius sanissima, nec ego de eodem degustato dubitavi, at degustato solum, quia nec anxietas magna adfuit, nec in pulsu ullam alterationem notavi, nec sudor ullus supervenit; Potiunculam ergo ex Mithrid. præsertim, & Crystall. mont. pp. constantem eidem præscripsi, cumque postea abiturientem certiore fecissent, sanguinem immixtum esse eis quæ vomitu rejecit, ut eo certius corrigeretur noxa, quam venenum induxerat, hujus sumti & hoc signo certior, post trihorium eandem Potiunculam iterare jussi, unde & omne malum discussum fuit: Insanæ vero hæc merito nomine venit, quod venenum degustavit, quod in tam parva quantitate cum tales exlerat operationes, quam parum tuto eidem fidetur, ut vel unquam loco medicinæ exhibeatur.

DLIII.

Auditus difficultas in Utero contracta.

DE puero, quem nuper leprosis annumerandum esse, judicavi, Parentes tum præsentis narrarunt, quod à nativitate surdaster quoque existat, hocque malum matrem semper adscripsisse læsioni cuidam externæ, cum enim gravida adhuc aliquando ipsi obviam venerit currum trahens quidam, hunc improvide in ejusdem ventrem sic imegisse, ut fere eandem prostravisset; sicuti vero ab illo tempore dolorem quendam in parte læsa senserit, ita in capite hujus pueri vix editi maculam lividam notatam fuisse, quam omnes huic casui adscriperint, & auditus gravitatem inde derivandam esse, se hodiernum credere: Uti vero omnino aliquid conferre potuit hæc ipsa læsio, ita quantum debeant habere utero gerentes sui curam, inde non parum confirmatur, cum alias tum sibi tum foetui mirum quantum nocere possint.

DLIV.

Morti diu vicina Cancrofa.

BIs terve jam in his curis mentio facta fuit Viduæ nobilissimæ quinque annis sexagenaria majoris, quæ paulatim ex mamma cancrofa contraxit tumorem brachii indies majus sumentem incrementum; de qua præter jam memorata sequentia quoque non absque fructu quodam legentur: tumorem nempe æqualem ab humero ad digitos usque extensum fuisse, & hos ipsos non parum extendisse, nullibi unquam vel minimum exulcerationis præbuisse indicium; quodque inprimis notatu dignum, nullum prorsus dolorem intulisse, seu jam cataplasmata varia calidiora & siccantia inprimis imposue-

rit, seu, quod anxie desideravit decumbens, Emplastrum applicarit; cum enim me suadente, illud, quod Diapalmæ nomine venit, ultimis hebdomadis adhibuisset, illud non solum tumorem emollivit, sed & multum feri elicuit, at nec minimum quidem imminuit, quin & hoc ipsum in mamma magis quam ullum aliud profuit; quæ tandem circa papillam quodammodo exulcerata, at nec hæc ullo unquam dolore molesta extitit: respiratio vero difficilis indies augebatur, nec ulli medicamento vel minimum cedebat; unde tandem lectum semper tenere coacta fuit, & quotiescunque corpus movebatur, suffocationis periculum imminebat, unde appetitu etiam prorsus prostrato vires sic imminuebantur, ut undecim ante mortem diebus hanc jamjam instare, fere nullus dubitaverim; utut vero hæc ejusdem indicia, pulsus scilicet vix digitos feriens, quin tandem per integrum triduum cessans, deglutitio fere penitus abolita, respiratio, qualis in morti proximis notatur, & quæ sunt quædam alia, per integrum hoc tempus institerint, non nisi tamen eodem elapso vitam cum morte commutavit, sensibus interim quibusvis integris manentibus, & alvo vel suppositorio sollicitata statim officio suo respondente: sanguinis nempe motus à particulis quibus scatebat peregrinis indies magis impeditus symptomata memorata produxit, at quia nihilominus Spiritus animales superfuere, horum ope vita tam diu producta fuit, in cujus fine prædicendo si cautiore quosdam reddiderit hic casus, frustra scriptus vix nominari poterit.

DLV.

Ophthalmia in morti proxima curata.

NOtari autem itidem meretur, quod in hac ipsa Matrona contigit, quod nempe his ipsis diebus, quibus sic cum morte conflictata fuit, ophthalmia etiam accessit, dextrum imprimis occupans oculum, de qua quidem minime querebatur, at adstans filia, ut quoddam remedium præscriberem rogabat, cui petito Aq. Rosarum, cui parum Vitrioli addidi, satisfeci, & ecce! hæc quoque aqua desiderio filia sic satisfecit, ut rubedo oculi inde disparuerit; Et in morti proximis symptomatibus quibusdam obviam haud prorsus frustrari, inde disces.

DLVI.

Sanguinis sputum in morti vicina curatum.

MODO descripta Nobilissima Matrona, tribus fere ante obitum suum hebdomadis tussi correpta fuit tam vehementi, ut aliquoties per integrum bihorium & quod excurrit eidem vacare opus habuerit, unde vires sic insumentæ fuerunt, ut post devictam tussim aliquamdiu vix verbum proferre potuerit; quæ tamen insignis licet virium prostratio tantum eidem metum non in-

jecit,

jecit, ac sanguis, quem aliquando simul rejecit, ne enim hic mali quid portenderet, ne mortem acceleraret valde sollicita, ut remedium quoddam eidem sistendo dicatum præscriberem, non parum urfit, nec ego defui ejusdem petito, cum præsertim hoc sanguinis sputum instaret, & is nunc, tussi quoque non instante, sputum sæpiuscule tingeret, præscripsi autem eidem sequentem Mixturam:

℞: Aq. Tormentill. ℥ij.

Chærefol. ℥vj.

Cinnam. Cydon. ℥ij.

Coral. pp. ℥ij

Extr. op. Cydon. gr. j.

Sir. Coral. ℥vj.

M. ad. V.

Sign. Stärckendes Stell. Wasser/ davon offft zunehmen.

Qua vix bis terve sumta sanguinis sputum penitus cessavit, sicque ipsa & à metu, quem propterea fovit liberata fuit; licet, sicut heri legisti reliqua mala tandem eandem vita privaverint, tussimque inprimis brevi ante mortem ipsi molestissimam extitisse, interea etiam relatum fuit: Patet autem ex hac cura, desperatos etiam & morti vicinos non tamen penitus esse derelinquendos, licet enim vita ipsis prorogari non possit, sunt tamen quædam symptomata, quibus & in ejuscemodi ægrotis haud prorsus frustra remedia opponimus, quod sicut ipsis levamentum quoddam affert, ita adstantibus præsertim solatio est, si non quævis quæ adhibent, prorsus frustra adhibentur: Sat commode vero & aliis in sanguinis sputo hæc formula præscribetur, quam propterea communico.

DLVII.

Febris Ephemera Causum minitans,

Virgo quædam quatuordecim fere annorum, cum jam per aliquot hebdomadas difficiliter, quando per scalas præsertim ascenderat, respirasset, & dolorem quendam pectoris punctorium notasset, sæpiuscule etiam tussisset, hisce malis plane neglectis tandem subito febris correpta fuit, calore præsertim aucto tantum molesta, ut, si hic diutius institisset, causus nominari potuisset, at quia hoc Patrem inprimis perterruit, is me propterea in consilium vocavit, & ego, uti soleo, in principio subdubitans, ne maligni quid subsit, Potiunculam alexipharmacam eidem præscripsi, qua bis sumta Dei gratia febris sic discussa fuit, ut sequenti die ejusdem nec minimum quidem superfuerit indicium, ipsaque de lecto sana surrexit; At quoniam jam constabat, hunc febrilem paroxysmum ortum suum inprimis debere sanguini menstruo, qui hæ-

Etenu

Et nus exitum quæsit, at nondum invenit, hunc blande promovendum esse judicavi, ut tum in posterum tales accessiones arcerentur, tum reliqua etiam mala inhiberentur, præscripsi ergo martiatum quoddam succino maritatum remedium, quod, sicut totus spero, frustra in usum non ducet: Ut ut nempe plerumque in hac ætate constitutis febres à similibus potius quam aliis causis producantur, quia tamen non desunt exempla, ubi & maligni quid subfuit, quod in principio neglectum postmodum turbas vix ulterius sedandas excitat, si hujus in principio præsertim rationem quandam habueris, erroris minime argui poteris, cum ut ut majus malo remedium sic exhibeas, illud tamen minime nocere, quin interdum minus malum, uti hîc factum fuit, tollere possit; at à volatilibus medicamentis in ejuscemodi casibus ut abstineas, moneo, quæ quippe febres ardentiores præsertim magis accendunt, & leviores etiam in graviores facile mutant.

DLVIII.

Partum antecedens sanguis frustra metum injiciens,

Mulier quædam, cum post trigesimum demum ætatis annum conjugium in-
 Miisset, & ex hoc concepisset, partus tempore instante, ab hoc non parum sibi metuit, & hinc suam heram, cui olim per plures annos servierat, rogavit, ut cum aliis adstet, quæ de hoc partu sequentia mihi retulit; quod nempe aquas, quæ alias partum antecedere solent, profuderit quidem, at has foetus non statim subsecutus fuerit, unde & obstetrix difficiliorem prædixit partum, cum communiter, nec quidem male credatur, quod hæ aquæ viam, per quam egreditur foetus, lubricam & sic ad hoc ipsum opus magis aptam reddant, diu itaque ante partum profusis iisdem hæc denuo exsiccatur, & hinc is tum tam promte transire non potest; quia tamen nihilominus dolores partus institerunt, ut hos secundet, obstetrix eo magis hortata fuit, utque & aliæ in eadem ad idem persuadenda se juvent, petiit, seu vero hi dolores genuini seu spurii extiterint, dum quantum in se fuit, monitis paruit parturiens, tandem sanguinem purum in non ita exigua quantitate, cum prius is & è naribus stillasset, ex utero excrevit, qui adstanti præsertim Matronæ non ita parvum injecit metum, noscenti quippe, quod fere in adagium abierit, aut matrem aut foetum in mortis cedere prædam, si ante partum multum sanguinis mater per uterum perdat, at obstetrix eo magis urfit, ut partus dolores secundarentur, nec male, sicut enim sic brevi post peperit hæc primipara, ita & sanguinis fluxus nimius sponte cessavit: Modo scilicet partus brevi subsequatur, non habemus quod multum nobis metuamus, à sanguinis fluxu eundem antecedente, at si aut nulli adsint dolores, aut & alio modo partus non promoveatur, metus is plerumque haud est frustraneus,

cum

cum præsertim partum pellentia medicamenta non adeo tuto exhibeantur, quæ nempe tum non tam partum pellunt, quam sanguinis fluxum adaugent.

DLIX.

Icterus cum alvi fecibus flavescens.

Mercatoris cujusdam celebris filiulus unicus, cum vix per quatrimum hac luce fruitus fuisset, facies ejusdem flavo colore sic obduci cœpit, ut eum ictero laborare abunde constiterit, cum præsertim & reliqua cutis eundem prorsus induisset colorem; uti vero hunc morbum infantibus communem vel propterea parvi habuerunt, ita cum is consueto diutius institisset, puerulumque doloribus affici, continui fere ejulatus proderent, me consuluerunt, ubi, sicut & huic ex Marte paratum medicamentum, Specific. nempe Stomachicum non absque fructu præscripsi, ita inprimis notatu dignum judicavi, quod utut is per quatuordecim & quod excurrit dies, totus ictericus extiterit, semper tamen excrementa alvi naturali colore conspicua & flavescens depoluerit, nec unquam alba extiterint: Abundans itaque bilis in hoc puerulo Icterum produxit, quæ dum omnis per alvum excerni non potuit, in sanguinem redundavit, & hinc cutim flavo obduxit colore: Uti vero tum huic tum aliis in tam tenella ætate constitutis, indicantibus sic requirentibus, me Specif. Stomach. Poter. & similia Martiata sat tuto exhibuisse, testari possum, ita si timidiusculos ut idem tentent, hac historiola excitavero, jam usu suo non caret.

DLX.

Ophthalmiæ paratu facilia duo remedia.

AD Senatorem quendam, filiæ ventriculi quibusdam malis laborantis ergo vocato inter alios sermones is mihi retulit, quod à pueris sæpius ophthalmia laborarit, duo vero paratu facillima remedia se hæcenus huic malo nunquam fere frustra opposuisse, prout nempe à causa vel frigida vel calida illud derivandum esse, sibi fuerit visum; quando enim illam merito accusari posse crediderit, se candelam sebaceam accendisse, & ellychnio longiore facto illam extinxisse, hincque propius hoc oculo se admovisse, atque fumum sic bis terve eodem excepisse, quod quidem semper hæcenus tantum profuerit, ut nunquam se frustra adhibuisse meminerit; Quando vero rubeant oculi, & quasi inflammentur, ita ut & color de calore nimio testetur, se medullam panis similaginei in aqua puteali frigida macerare, & hanc postmodum expressam oculo dolenti imponere, dimidiaque fere elapsa hora hoc cataplasma se iterum removere, sic vero iterato aliquoties hoc labore, se semper hæcenus insigne persensisse levamen: Sicuti vero non omnibus æque prodesse hæc ipsa reme-

dia, ipsemet adjecit, ita, cum fumus oculis sæpius noceat, quam illos juvet, nec frigida semper sat tuto adhibeantur, non tam ut quis imitetur, quam ut pluribus innotescant; & medicus eorum notitiam habens melius de iisdem judicare possit, ea communico, cum præsertim dentur casus, ubi ultimum in primis non omnino rejici meretur.

DLXI.

Ophthalmia aere mutato plane cessans.

UTi vero sibi ipsi profuerint hæc duo remedia, hic ipse Senator porro retulit, ita filio suo Mercatori, qui tum etiam præsens erat, & cujus ergo de hoc malo loqui cœperamus, eadem ophthalmiam nunquam abegisse, quæ sicut eidem puero tam molesta extiterit, ut & propterea fonticulum sibi excitari curaverit, ita cum postmodum per aliquod temporis spatium in Italia commoratus fuerit, sic omne hoc malum cessasse, ut & fonticulo se ulterius opus non habere judicaret, & hinc illum coalescere siverit; jam vero dum iterum in Patria degat, pristinum malum priori cum vehementia rediisse, adeo quidem, ut laboribus suis vacare non possit, licetque propterea fonticulus jam iterum inustus fuerit, hunc tamen hæctenus nec minimum quidem contulisse, unde meum consilium rogavit, egoque purgante ipsum opus habere judicans, Pilulas huic fini satisfaciennes eidem præscripsi, quas nuper quidam eodem malo detentus cum fructu adhibuit: Aëris vero mutationem huic in primis tantum profuisse, notatu dignum est, licet & potum non parum contulisse ipsemet mecum statuerit, indicans, quamdiu quidem vinum biberit se ab hoc malo liberum vixisse, quamprimum vero ad cerevisiam redierit, & hoc rediisse; licet enim vinum malo præsentem merito non concedatur, quin tamen in causa corrigenda & hinc malo in posterum avertendo si præsertim Pituita abundet, præ cerevisia commendari mereatur, nullum est dubium: In Ophthalmia autem contumaci, qualis sæpiuscule esse solet, si & mutationis aëris hæc cura te commonefecerit, jam sat illa tibi prodest.

DLXII.

Morbi sponte cessantis diu resistantia indicia.

RUsticus quidam juvenis ætate quidem, dum hujus septendecim numerat annos, at statura vix puerum æquans, cum anno ætatis sexto, morbo nescio quo gravilaborasset, & ab hoc non tam medicamentorum convenientium usu quam sponte liberatus fuisset, ab illo quidem tempore semper male se habuit, nec tam alacrem se, ac alii in hac ætate constituti solent, præbuit, unde non solum, sicut quidem Pater non ita male judicaverat, majorem staturam non acquisiverat, verum & fere semper difficiliter respiraverat, quod
malum

malum jam tantum auctum fuit, ut ope medica ipsum opus habere Pater staterit, qui & propterea me adiit, utque consilium quoddam suggeram, rogavit, simul referens, ægrum etiam subinde tussire, & toto corpore consumi, quod pulmonum læsorum mihi suspicionem fecit; unde Decoctum quoddam traumatico-pectorale eidem præscripti: simul vero ex hoc ipso calu didici, quam multum intersit, ut in principio statim morbis quibusvis rite obviam eatur, ut enim non raro contingat, quod vel gravissimi morbi sponte cessare videntur, non tamen sic cessant, quin quædam supersint reliquæ, quarum si postmodum etiam nulla aut parva admodum habeatur ratio, paulatim humores semper magis magisque depravantur, hinc inde stagnant, & tandem viscera aggrediuntur, unde mala succedunt, quibus curandis ars medica vix sufficit: non itaque tam audiendi sunt illi, qui talibus sponte sanatorum casibus commoti artem medicam contemnunt, quam diligentius in eventum inquirendum, qui rarissime bonus esse poterit, dum cessare ejusmodi mala potius videntur, quam revera cessant.

DLXIII.

Urina in febre continua semper bona.

Mercatoris cujusdam non ex infimis filiulus quatuor annorum, cum aliquoties cibi nimium ingessisset, inde male se habere cœpit, & in primis calor p. n. tantus in eodem notatus fuit, ut febrim subesse Parentes nulli dubitaverint, unde me propterea consuluerunt, egoque accedens puerum acute febricitantem inveni, certus tamen, non nisi à corruptis ciborum non digestorum reliquiis hanc febrem originem trahere, purgans medicamentum eidem præscripti, quod tum sedes tum vomitus aliquot movit, calorem vero febrilem nec minimum quidem imminuit, unde ea adhuc vespera, qua purgans sumserat, sudoriferam Potiunculam eidem exhibui, quam tamen vomitu rejecit, unde Pater in Tinctura Bezoartica auxilium quæsit, quæ in ventriculo retenta non parum profuisse visa fuit; at sequenti die calores nimii eadem cum vehementia rediere, & sic per integrum quatrimum institere, unde & ego medicamentis convenientibus institi, quæ Dei gratia tandem febrim penitus extinxerunt; notatu vero dignum erat, quod hæc febris urinæ colorem plane non mutavit, hanc enim sicut in principio morbi, ita per totum illius decursum tam naturalem excrevit, ut ex ea sola pro sanissimo habuisses decumbentem, quod rarius contingere solet, nam licet nonnulli febricitantes urinam naturalem interdum exhibeant, ea tamen non semper talis existit, sed identidem mutatur, & postmodum morbum abunde prodit: ex hac ergo etiam cura in posterum urinæ soli semper minus fidere disces.

DLXIV.

Ventriculi ambustio curata.

JUvenis quidam Mercator, cum properanter nimis cibum adhuc ferventem in Itinere ingessisset, inde statim pejus se habuit, & dolorem molestum circa os ventriculi sinistrum persensit, qui nec potu frigido, nec cibis aliis superingestis vel minimum mitigatus fuit, quin eum sic torfit, ut & faciei colorem aliâs sat vividum in tam pallidum mutaverit, ut hic mihi ansam præbuerit ipsum aliâs notum interrogandi, quæ subsit hujus mutationis causa? ubi quidem ipsum fere puduit eam proferre, & de cibis coctu difficilibus comestis quædam attulit, at cum vomitum hac de causa commendassem, hunc malum potius exasperaturum haud ita male credens, quæ modo memoraveram, detexit, egoque memor, quod olim beatus Parens meus in simili fere affectu lac calidiusculum hauriendum commendaverit, hujus usum ipsi quoque commendavi, ad quem instans semper dolor & appetitus simul non parum imminutus ipsum quasi coegerunt, nec tamen facti eundem poenituit, postquam enim bis terve lac calidiusculum bibisset, omnis dolor cessavit, pristinusque faciei rediit color, unde pro communicato hoc remedio, quod prius parvifecerat, nunc gratias mihi egit: Non in quovis nempe malo magno semper remediorum apparatu opus habemus, sed interdum vel simplicissimis rebus præstatur, quod ab illo frustra expectamus, demulcent vero & deliniunt partes lactis butyrosæ & oleosæ ventriculi partes à nimio calore læsas, unde non possunt non in simili casu prodesse.

DLXV.

Aurium tinnitus ab hernia prolapsa.

MATRONA quædam honesta, quinquagenaria, jam per plusculos annos hernia intestinali laborans, cum ejus subinde minorem, ac quidem decet, gessisset curam, à magis prolapsis inde intestinis non semel in mala sic sat gravia incidit, inprimisque ante annum & quod excurrit, doloribus intensissimis successit etiam vomitus, quo non tam quæ in primis solum contenta fuere viis, sed & ea, quæ has jam transgressa fuerant, rejecta fuisse, vel fœtor excretorum abunde probavit, unde & sudor frigidus aliaque mortis instantis indicia supervenere, cui tamen quomodo tum Dei gratia obicem posuerim, alibi narravi; ut ut vero tum sic convalesceret, ut ab illo tempore negotiis suis ut olim præesse potuerit, & nuper admodum filiorum ergo ipsamet me adierit, vix tamen devicto malo, tinnitu aurium affici cœpit non parum molesto, tum sono perpetuo iisdem obversante, tum quia auditum quodammodo impedit; huic licet tum ipsamet varia remedia hæctenus opposuerit,

fuerit, tum à me commendata in usum duxerit, nil quicquam tamen iisdem profecit, sed eum continuo instare, cum me adiisset, itidem conquesta fuit: quibusvis scilicet humoribus in gravissimo illo malo in motu suo interturbatis, auditus organum quidam peregrini occuparunt, qui altius infixi difficillime nunc dissipantur.

DLXVI.

Cachexia ab hepate letalis.

AUrifaber quidam tribus annis sexagenario major, bonæ constitutionis rariusque morbis obnoxius, cum per plures jam annos tantum non quotidie sic genio indulisset, ut semper inter prandium & cœnam primo quidem vinum hinc cerevisiam quam fuscam nominant, interdumque in debito majori quantitate, interdum etiam cum cibus minus convenientibus ingesserit, inde quidem nunquam se male se habere credidit, licetque per aliquot jam annos siccitatem oris minus consuetam, manuumque tremorem notarit, hunc tamen à labore, quem olim in deaurandis vasis argenteis sæpius insumsit, derivavit, illi vero crebriore potu sic consuluit, vel potius illius inde oblitus fuit, ut nihilominus sibi ipsi sanissimus visus fuerit, quamdiu præsertim alvum quotidie bis terve apertam habuit; at cum ante quinque fere menses casum in nimia quantitate comedisset, & hinc lac ebutyratum superingessisset, huiusque potum repetiisset, tormina inde suborta fuere, alvusque simul obstructa ipsum commovit, ut me propterea consuluerit, ubi statim hæc tam facile ac olim aperiri non potuit, dum Potiunculam Laxantem, & Rhabarb. c. Crem. ꝑr, quod aliàs in hoc casu summe profuerat, nunc plane frustra sumsit, nec nisi Clystere mediante scopum hunc assequi potuimus, ut ut vero postmodum purgante quoque pulvere exhibito dolores cessaverint, urina tamen multum tincta, & appetitus prostratus cum colore faciei & reliquarum partium flavo sat prodiderunt, bilem in motu suo esse interturbatam & extra limites vagari, unde martiata in primis medicamenta commendavi, quæ quoddam quidem levamentum attulerunt, at alvus obstructa semper fol. sen. Infuso, quod præ reliquis proderat, officii sui memor reddenda erat, & accedebat ardor ventriculi summe molestus, quem oris siccitas major quam unquam antea comitabatur, sitique sedandæ nullus omnino potus satisfaciebat, nullus arridebat, unde tandem Acidulas Bruzenses commendavi, quas sicuti non absque quadam delectatione ita & tanto cum fructu bibit, ut jam iterum urina pristinum acquisiverit colorem, & in publicum prodire denuo potuerit, at simul redeunti appetitui nimium satisfecit, dum cibos coctu difficiores ingessit, unde urina post acidulas potas ut prius non successit, licetque jam Egranas etiam biberit, nec hæc tamen vel urinam vel alvum moverunt, quin urina potius

pristinum induit colorem & bis frigore minus consueto correptus fuit, licet- que à doloribus plane immunis vixerit, ardor ventriculi omnino desierit, sic- citasque oris post in usum ductam Gelatin C. C. remiserit, appetitus tamen jam sic prostratus fuit, ut quosvis cibos summe abhorruerit, nec nisi parum admodum summa cum nausea ingesserit, quin & potus præter aquam nullus eidem gratus extabat, & insuper vomitu quævis ingesta quotidie fere rejicie- bat, unde non potuit non inde viribus indies magis deficere; licet ex pulsu hoc notari non potuerit, nec facies etiam multum mutata fuerit, quæ me dece- pere, ut mortem tam cito instantem prædicere non potuerim, quæ placida antecedente frigore quodam intenso, integris ad ultimum usque habitum fe- re sensibus nec mutata facie successit: Sic vero nullus est, qui non tandem in- temperantiæ pœnas lueret, sub qua paulatim mors irrepit, nunc hisce nunc aliis morbis præviis, imprimis vero huic hepar quoque male affectum fuisse, exinde patuit, quia non nisi lateri dextro incumbere potuit, quamprimum vero in sinistrum se vertere voluit, vomituriit.

DLXVII.

Pilulae in parva dosi laxantes.

A Urifaber, cujus casum heri demum dedi, quoniam quamdiu morbo quem descripsi, detentus fuit, alvum nunquam sponte apertam habuit, utut, sicut memoravi, infusum foliorum senn. ad illam laxandam nunquam frustra sumserit, sed semper hoc sufficienter eandem moverit, quoniam ta- men & ab illo abhorrere coepit, & cum acidulas præsertim biberet, tempus conveniens illud sumendi non suppeteret, hac ipsa de causa de alio medicamento me sollicitum reddidit, præscripsi ergo Pilul. ex $\text{Fræar. Schr. \text{Dijß.} \& \text{Extr. Hel- leb. n. \text{Dß. N. Lx.}}$ formandas, harumque decem numero antequam cœna- ret, sumere eundem jussi, quod cum fecisset, inde alvus sic mota fuit, ut de viribus quoque inde magis imminutis conquestus fuerit, unde nunc quinque Pilulas suffecturas scopo nostro judicavi, qua de causa secundo & tertio plures non sumsit, at & has nimium alvum movisse, conquestus fuit, unde aliquan- do iterum ad Rhabarbarum rediit, sed hoc iterum frustra sumsit, Pilulas ita- que cetera non ingratas iteravit, & harum tres solum deglutiit, quæ jam tam blande & quidem semper ferme bis alvum subduxerunt, ut eas alternis diebus lubentissime sumserit, quæ & vel die mortuaalem antecedente idem quod hæcte- nus semper præstiterunt: Sicuti vero tales Pilulas in Lineis medicis tq. hypo- chondriacas me commendasse memini, ita & in pertinacioribus alvi obstructio- nibus, si in aliis in tam parca dosi idem quod in hoc præstiterint, commodius tutiusque remedium vix invenies; tu vero ut ego à pluribus, à paucioribus ini- tium facere poteris, quibus non sufficientibus tuto ascendes; in hoc enim
subjecto

subjecto ego nunquam sperassem, tum parca dosi me vel minimum profecturum, hincque à scrupulo dimidio inchoavi, in posterum autem idem, quod modo suasi, tentaturo, quomodo successerit, statim communicabo.

DLXVIII.

Herniæ remedium Sympatheticum.

Vir quidam Illustris hisce diebus ad me quæstionem detulit, quid mihi videatur de remedio jamjam describendo, an nempe tuto & absque superstitione in usum duci possit? Linteum nempe, cui involutus fuerit mortuus è sepulchro (in quo tarde admodum corrumpatur, adeo ut duo cadavera citius quam tale linteum consumantur) erui, in vino rubro coqui, & herniam hoc foveri, quam certo inde curari non nemo coram se affirmaverit, & experientiam testem adduxerit; Sicuti vero tutum omnino esse hoc remedium, nemo facile negaverit, cum quomodo homini nocere posset, nullum prorsus subsit indicium, ita, modo sicuti descriptum fuit, adhibeatur, nec quædam circumstantiæ superstitionem redolentes accesserint, cur superstitiosum nominari possit? non video, cum plura alia quoque à mortuis absque superstitione petantur remedia, quæ nonnulli aliis longe præferre non verentur; sic tumores in collo, si recte memini, applicata iisdem manu mortui, & frictione eadem mediante instituta brevi dissipari, testis fide dignissimus est Illustris Wedelius, nec ipse frustra hoc remedium olim Virgini cuidam commendavi: licetque quibusdam ejuscemodi curæ sordeant, quin in dubium vocentur, merito tamen me iudice prorsus rejici non poterunt, cum vel horror, quem tantum non omnes à mortuis habemus, mutationem in corpore excitet, quæ interdum non potest non prodesse, modo in tempore, & in malis, ubi prodesse potest, in subsidium vocetur: Er paulo post, is ipse qui hæc narravit, eum cujus ergo quæstionem moverit, hoc remedio mediante ab hernia feliciter liberatum fuisse, serio testatus est.

DLXIX.

Maxillæ ossis laxatio à salivatione.

Juvenis quidam viginti annis major, cum aliquamdiu scabie laborasset, à quibusdam quidem pro leproso haberi voluit, unde & mater ejusdem, ut ego quoque una cum Dn. Collega meo eundem annumerem iisdem, petiit, quia vero nullam unquam instituerat prius curam, & hinc malum pro insaniabili haberi minime poterat, aliaque scabiei tam perversæ, quæ ut leprosis quem annumeremus, nos permovet, deerant signa, prius curam instituendam, & num ea mediante pristinæ restitui possit sanitati? tentandum esse, judicavimus; Cura itaque haud ita diu post instituitur, præscio quidem medi-

co, at negotium Chirurgus committente, qui nescio, an præmissis universali medicamento, illum unguento mercuriali ad promovendam salivationem in hisce casibus non rejiciendo, inungi curat, quod & tam brevi operationem suam exseruit, ut, cum vix dimidiam unguenti partem, qua alii opus habent, absumsisset, jam non solum caput totum mirum quantum intumuerit, verum & salivæ fluxus per aliquot hebdomadas continuo instans successerit, nec unquam, ut hic magis promoveretur, opus fuerit; nec ullo etiam alio medicamento ipsum opus habere Chirurgus adstans credidit, donec diarrhœa superveniens ipsum permovit, ut medicum, ut præscribat adstringentem medicinam, rogaverit, quæ brevi, quod desiderabatur, præstitit, jamque salivatio itidem remisit, & baculo suffultus incedere iterum coepit æger; at quoniam os ut olim aperire non potuit, & hinc tum cibum minus commode sumsit, tum non nisi difficulter animi sensa loquendo explicavit, hocque jam soli salivationi tribui posse, ipse Chirurgus dubitavit, in hujus mali causam diligentius inquirere coepit, & ecce! maxillæ eam partem, cui sub salivatione continuo incubuit, extrorsum sic luxatam invenit, ut non nisi difficillime sedi suæ os restitui posse, ipsemet judicaverit; omnia tamen tentavit, & tum emollientia prius applicavit, tum postmodum manum quoque admovit, at frustra, diutius enim jam institerat malum à ligamentis per continuum humorum affluxum primum relaxatis nunc vero induratis originem trahens, unde jam, ut saltem commodius cibum ingerere posset, dentes quidam effracti fuerunt, quam misere vero nunc vivat, ipsemet judicare poteris: Hæc sicuti ex ore ipsius Chirurgi hîc narravi, ita inde discamus, mercurii pro diversitate subjectorum diversam admodum esse operationem, & eum nunc citius & facilius, nunc tardius salivam movere, quod & ex pluribus meis observationibus constat, hincque dum adhibetur, sicuti tutissimum est, si in principio tutissimis ex eodem paratis medicamentis utamur, ita in operationem diligentissime indagandum est, ne si saliva jam in debita quantitate profluit, medicamenta mercurialia continentur, quæ quippe non possunt non tum eam nimiam movere: Quemadmodum vero oris & vicinarum partium diligentem esse habendam rationem, omnes, qui salivationem commendant, tradidere, ita hoc modo luxatio aut impediri aut in tempore curari potuisset, si nempe diligenter os quotidie inspexissent ii, quorum intererat, nam quod illud aperire non possit, non potuisset non patere: Omnia ergo in cura per salivationem instituenda caute aggredere, & in quævis eadem instituta diligenter inquire, nisi loco laudis, quam ex illa reportare cupis, te prostituere malueris.

DLXX.

Variola læsam à virgis partem præsertim occupantes.

Puer quidam septem fere annorum, à matre castigatus & virgis cæsus in dextra præsertim natiuum parte sic læsus fuit, ut ea hinc inde excoriata fuerit, alacris prius ab illo tempore minus talem se præbuit, & de lecto surgere noluit, non solum de dolore partis læsæ, sed et, quod cetera quoque non ita bene se habeat, conquestus; quod tamen mater petulantiaæ cuidam adscribens in principio minus curavit, & ut de lecto surgeret puerulum coegit, qui vero extra illud degens statim expalluit, & hinc matrem magis sollicitam reddidit, cum præsertim calorem etiam p. n. in eodem notaret, unde medicum suum ordinarium in consilium vocavit, qui ex quibusdam signis statim collegit, variolas subesse, & hinc tum ea, quæ aliàs febri has pustulas comitanti opponi solent, tum quæ earum eruptionem promovere creduntur, ordinavit, quæ & haud absque fructu in usum ducta fuere, dum paulo post hinc inde maculæ paulatim in variolas maturescentes comparuere, notatuque imprimis dignum erat, quod harum pustularum longe plures partem à virga læsam occuparunt, quam reliquum totum corpus, adeo, ut in hac omnes quasi pustulæ in unam abierint, & sic eam totam quasi obduxerint, nihilominus autem integræ sanitati restitutus in hunc usque diem Dei gratia eadem optima fruitur: Sine dubio vero tum ira tum dolores non parum contulere in hoc puero, ut hoc tempore variolis laborare cœperit, à quibus aliàs forsan aliquamdiu adhuc immunis vixisset; quod autem partem præsertim læsam occuparunt, confirmat regulam, qua ubi dolor est ibi affluxum esse, communiter dicitur, nec inde quoque argumentum pro Vesicatoriis in hisce morbis, ubi exanthemata præsertim tardius erumpunt, petitum, invalidum nominari poterit.

DLXXI.

Icterus in gravida Marte curatus.

ANte mensem & quod excurrit ad Aurifabri cujusdam Uxorem vocatus fui, gravidam & cetera quidem sanam, at à lassitudine totius, & urina præsertim sic tincta, ut cerevisiam fuscam colore repræsentarit, ut morbo cuidam igruenti obviam in tempore eat, quasi monitam, cum calorem quandam febrilem subesse in primis metueret; accedenti vero, flavus in spuma urinæ conspicuus color statim suspicionem Icteri injecit, cum cetera non adeo male se haberet, appetitu adhuc valeret, & laboribus suis domesticis sic sat præesse posset; hinc eam ad lucem deduxi, colorque flavus qui oculos præser-

tim infecerat , in sententia mea me certiozem reddidit ; quod cum illi denunciaſſem , jam metuere cœpit , ne morbus hic in ſe grãvida curari non poſſit , & hinc ad tempus partus uſque altiõres ſit acturus radices ; ſed ego hunc metum ejusdem animo exemi , & medicamenta pleraque averſanti Eſſent. mart. Ludovici præſcripſi , quæ Dei gratia tantum profuit , ut paulo poſt eandem ſanam & nullo peregrino colore deſcœdatam in platea offenderim ; vanus itaque eſt metus quem nonnulli in pectore alunt à medicamentis gravidis exhibendis , quod ſicut alibi jam probavi ita hac cura confirmatur ; inprimis vero non habent quod vel à martiatis ſibi metuant , quæ ſæpius jam cum fructu me iisdem exhibuiſſe , nunquam vero vel minimam inde noxam ſenſiſſe , ſanctè teſtor.

DLXXII.

Balsamum Copai-væ Opobalsamo commode ſubſtitutum.

Mulier quædam honeſta triginta octo annorum , cum jam ſæpius grãvida ſemper tum præfertim temporis à fluore albo non parum moleſtiæ pateret , in hoc quidem malo egregium levamen percepit , quando aliquoties Opobalsamum , quod ſub veri nomine venditur , ſumſit , quod tamen , quia hac ipſa de cauſa in non exiguo pretio divenditur , nimis pretioſum ipſi videbatur , unde me , ut remedium quod cum hoc viribus quidem respondeat , at paucioribus nummis comparari poſſit , rogavit ; & ego Spiritum Terebinthinæ commendavi , quem idem plane præſtituiſſe , aliquoties tum hæc teſtata fuit , tum aliæ plures notarunt ; accidit vero forte fortuna , quod dono accepit Spiritum talem ex Tirolenſi Comitatu allatum , quem cum nuper denuo grãvida priori malo non parum vexaretur , aliquoties in uſum duxit ; licet autem denuo etiam ſcopum ſuum obtinuerit , quod nempe fluor albus plane inhibitus fuit , ſucceſſit tamen malum hoc ipſo magis moleſtum , dum nempe vix tertio menſe grãvida tantum non continuò ad urinam excernendam ſtimulata fuit , & ejusdem etiam majorem ac aliàs quantitatem excrevit , unde jam omnis hic ſpiritus eidem ſuſpectus eſſe cœpit , & redeunte fluore albo annon aliud ſubſtitui poſſit Balsamum minoris pretii ? me interrogavit , commodeque mihi in mentem venit Balsamum , quod de Copaiba nominant , hoc enim iisdem pollere viribus variis de cauſis non habebam , quod vel minimum dubitarem , unde hoc eidem præſcripſi , nec ſpe mea vel minimum falſus fui , ſicut enim idem omnino quod olim opobalsamum præſtitit , ita urina illud nimium non moviſſe , nuper , cum hujus rei mentio fieret , gaudens retulit : Balsamum de Copaiba vero ex certis plantis in Braſilia naſcentibus nomine Copai-bæ venientibus , incifo cortice illarum colligi , teſtis eſt Joannes Bauhinus in Hiſt. Plan-

tar. Univerſali, pretioque venditur, quo & illi, quibus res haud adeo ampla domi eſt, comparare illud poſſunt.

DLX XIII.

Raparum ſuccus Urinam movens.

ADſtans hiſce diebus puerulo cuidam difficulter urinam reddenti, uti quidem fieri ſolet, de variis etiam à variis ſuggeſtis remediis interrogatus fui, inprimis vero quædam quæſtionem movit, quid mihi de ſucco Raparum recenti videretur? ubi, cum ego hunc quidem non omnino rejiciendum eſſe, & inter diuretica omnino locum habere reſpondiſſem, at me vereri, ne minus locum habeat in puerulo hoc vix bimeſtri, cujus ventriculus eidem ferendo minus ſit idoneus, illa ulterius retulit, ſe ante aliquod temporis ſpatium hunc ipſum ſuccum in urinæ obſtructione jam per pluſculas horas inſtante militi cuidam in non ita magna quantitate exhibuiſſe, & hunc brevi poſt urinam ut olim reddidiſſe, ne huic ſolum ſed & aliis ſimili plane modo profuiſſe, quo quidem me, ut huic puerulo quoq; exhibere eundem juſſerim, non commovit, dum alia magis convenientia eidem præſcriptiſſi medicamenta, fidem tamen eidem eſſe adhibendam nullus dubito, cum vel coeſtæ & coctæ rapæ Urinam etiam moveant: Cumque hoc remedium inter facile parabilia locum non ultimum inveniat, hiſque vix ullus medicus carere poſſit, ſi hæc obſervatio memoriam ejusdem vel uni refricaverit, jam uſu ſuo non carebit.

DLX XIV.

Puerperæ extrema adhibita remedia.

EMpīricus quidam audaculus nec ullis medicinæ fundamentis imbutus, vocatus ad cognatam puerperam poſt partum brevi ob impeditum lochiorum fluxum minus bene ſe habentem, & quantum quidem ex relatione ejusdem colligere potui, febricitantem, uti morbum non cognovit, ita puerperii nec minimam quidem rationem habens eidem ſtatim vomitorium exhibuit, quo plures quidem vomitus & ſecefſus movente, at morbum nec minimum imminente, ſed difficili præſertim reſpiratione inſtante, venam ipſemet ſecuit, & ſanguinis, quantum quidem ſibi conſultum videbatur, ſubtraxit; at nec poſt Venæſectionem melius ſe habuit puerpera, unde jam in alexipharmacis quoque opem quæſivit, & pulverem Pannon. r. cum quibusdam aquis ſudoriferis eidem ſæpius exhibuit, at in tam parva doſi, ut vix prodeſſe poterit; quæ cum ad me detuliſſet, methodum hanc tractandi puerperam miratus fui & improbavi, operam tamen meam, quam proxime requiſituros decumbentis amicos, dixit, addixi, at quoniam poſtmodum nemo me convenit, eam ad plures abiſſe, totus credidi; ſaventiorem autem habuiſſe

eandem fortunam elapsis fere tribus hebdomadis ipse empiricus iterum retulit, cum nempe ad eum denuo filium misisset ; is consilii inops forte fortuna conspicit vitrum mixtura ex Rhabarb. Rad. Jal. ref. n. Mann. Cremor. ♀. & nescio quibus liquoribus jam ante triennium parata repletum, hincque gustu exploratae, nec pro corrupta habitae Rhabarbari adhuc aliquantum addit, & puero cum talibus fere verbis tradit : nisi hoc juverit matrem tuam, mihi nil ulterius consilii superest, affert puer, speque plena ægrota Potiunculam bibit, purgat hæc eam sæpissime, & plurimum feri deturbat, nec sine levamento, ex illo enim tempore melius se habuit, & jam laboribus suis rusticis denuo præest : Hanc vero maxime ineptam curam non ideo descripsi, quod illam vel minimum approbarem, & hinc alias quoque hoc modo tractari posse judicarem, quod quantum à me absit, ex modo, quo hæctenus me Puerperas tractasse, legisti, abunde colliges, sed ut constet, quantum vel tales foeminae ferre subinde possint, ne nimium subinde nobis metuamus, sed indicantibus jubentibus vel & puerperis generosa remedia adhibere decenti methodo non vereamur.

DLXXV.

Salivationem movens Aqua mercurialis.

Idem hic empiricus, qui chirurgum præsertim agit, & sat audaciter quovis casus aggreditur, nec me moderatore unum alterumve infeliciter aggressus fuit, mihi recensuit, quod nuper tractarit quendam Canonicum ulceribus pedum laborantem, cui inter alia aquam viribus mercurii sublimati imprægnatam aliquoties applicarit, at quoties hac ipsa aqua usus fuerit, hanc sic salivam movisse, ut si eam continuasset, sine dubio salivatio nimia successisset, cui tamen ferendæ ægrum inparem habens aquam seposuerit & alia medicamenta in usum duxerit : Adeo vero mercurius quocunque modo applicitus operationem suam exserit, semperque si de salivæ nimia excretionem querantur ægri, habet medicus quod de eodem interroget, si præsertim iisdem & externa adhiberi medicamenta noverit.

DLXXVI.

Convulsiones Gravidae instantes Venesectione depulsa.

Cerevisiarii cujusdam Uxor juvenula, secundò gravida, cum quinto fere mense utero gerens linteis siccandis sub sole operam navasset, dolore capitis tam intenso corripitur, ut & in lectum propterea se conferre opus habuerit, in quo decumbenti motus quidam convulsivi supervenerunt, qui maritum non parum perterruerunt, noscentem quippe, quam graviter sponsa adhuc hisce motibus concussa fuerit, & quam periculose tum decubuerit, no-

cte

Est igitur jam ingruente me in consilium vocat, & ut graviora mala, quantum fieri possit, avertam, summe rogat; ubi utut hos motus tantos ac olim non deprehenderim, quia tamen pauca & quidem delira quædam verba protulit, ne incrementum sumant metuens, Mixturam cephalicam præscripsi, ejusque tertiam partem statim, reliquæ vero cochlearia duo post singulas horas exhibere jussi, simul tamen sine dubio Venæsectione eam opus habituram judicavi; sumta mixtura noctem quidem non adeo inquietam duxit, at mane coram me redeunte de insigni cordis anxietate conquesta fuit, cetera meliuscule se habens, unde jam Venæsectionem instituissem, nisi ab ea mirum quantum sibi metuisset, & ut medicamentis, quicquid mali restitaret, depellere tentarem, rogasset; præscripsi itaque pulverem ex Specif. Cach. Ludov. & Cinnab. nat. pp. constantem, at sub vesperam priora fere mala redierunt, quæ jam metum à Venæsectione sic expulerunt, ut eam tertio à morbi invasione die sic sat lubens admiserit, licetque sine dubio ob metum, quem in pectore alebat, vix subtracto sanguine animi deliquium imminuerit, hoc tamen cessante, reliqua Dei gratia statim melius se habuit, unde lectum reliquit, quin iterum in publicum prodiit, nisi que de dolore quodam capitis restitante nil ulterius conquesta fuit, cui Specif. Cephalicum D. Mich. inprimis gravidis in hoc malo proficuum opposui; Constat vero ex dictis, quantum Venæsectione subinde opus habeant gravidæ, qua diutius dilata hæc sine dubio vel sub usu præstantissimorum aliorum remediorum in longe graviora incidisset mala; sicut autem non quævis eadem opus habent, unde recte nonnullis dissuadetur, ita in opus habentibus gravidis præsertim eam plus fere quam in aliis præstare, hæcenus aliquoties observavi.

DLXXVII.

Respiratio difficilis diu instans subito necans.

Pectoris cujusdam vidua quinquagenaria major, parvæ staturæ licet & teneræ constitutionis, tam difficulter tamen jam per plures annos respiravit, ut aliquoties à suffocatione sibi non parum metuerit, licetque non unum solum remedium huic malo opposuerit, & inprimis sæpius juscula herbis convenientibus recentibus alterata aliquoties sic sat diu in usum duxerit, nunquam tamen malum integre cessavit, unde tandem eidem quasi assueta, cum cetera sic sat bene valeret, nullum ulterius opposuit remedium, sed æquo animo tulit, quod mutari non posse ipsamet credidit, non parum præsertim à quibusvis è pharmacopolio allatis medicamentis abhorrens; contigit autem, quod quadam nocte, cum prius sat hilaris cœnasset, & quasi sana in lectum se contulisset, de somno evigilans, tam male se habuit, ut cum dextræ partis membra ut olim movere non posset, mortem instare ipsamet crediderit, unde filiam

unicam vocavit, & cantionibus quibusdam sacris prælectis ad mortem se præparavit, quia tamen adhibita simul aqua apoplectica meliuscule se habere visa fuit, filiam atque Generum iterum dimisit, quibus vix in aliam domus partem se conferentibus priori malo tam graviter prehensa fuit, ut antequam redire, placida morte extincta fuerit: difficilis hujus respirationis causam ego quidem in polypo cordis quærendam esse vel inde quoque magis credidi; quia pulsum semper inæqualem habuit, hunc vero in mimiam magnitudinem excretum alios etiam tam subito vita privasse, ex historiarum monumentis constat.

DLXXVIII.

Sanguinis per alvum fluxum antecedentia & sequentia mala.

Mercatoris cujusdam Uxor quadragenaria major, cum aliquoties jam per venas hæmorrhoidales multum admodum sanguinis perdidisset, indeque à gravioribus subsequituris malis haud abs re sibi metueret, eo magis sedulo observavit, quæ hunc fluxum tum antecedere, tum presso pede sequi solebant, quorum quædam sine dubio haud abs re hic repetam: Octiduo vero, antequam ultimò iterum instat hic fluxus, primo circa præcordia male se habuit, & sub iisdem ebullitionem quandam molestam persensit, quæ postmodum per totum corpus se diffudit, unde hoc sic incaluit, ut calor nimius & manus tangentium ferierit, unde tandem tormina leviora successere, quæ fluxus hic nimius excepit; simul vero omnis ebullitio cessavit, jamque calori nimio frigus successit illo fere magis incommodans, unde nunc eo diligentius iterum, ea, quæ sanguinis fluxum jam aliquoties inhibuisse noverat, in usum duxit; utut vero hæc iterum quod olim præstiterint, nec hac vice tam multum sanguinis ac olim profuderit, non solum tamen frigore modo memorato correpta fuit, sed & deliquia animi subsequuta fuere, quæ ut averterem, inprimis rogavit, nec ego defui petitis ejusdem, sed Aquam quandam Confortantem præscripsi, simul vero inprimis martiatorum diligentem usum eidem commendavi: obstructis nempe iterum venis hæmorrhoidalibus sanguinis circulus in iisdem ut olim non perficitur, unde in quibusdam earum sanguis paulatim colligitur, cujus major quantitas insequenti semper locum sufficientem cedere non potens, hunc ad majorem incitat motum, cui ebullitio & calor originem debent, venis vero iterum dum à majori sanguinis quantitate, tum ipsa hac ebullitiore apertis, sanguineque liberum invente exitum, hæc quidem mala cessant, at ob ejusdem tam crebram deperditionem, & hinc spirituum insignem imminutionem non possunt non reliqua succedere mala: utut vero illa in Venæsectione auxilium quærere voluerit;

non potui tamen hanc in tanto sanguinis boni defectu approbare, sed potius in martiatis opem quærendam esse, iterum atque iterum judicavi; quæ nisi hic eandem attulerint, frustra alia quævis adhibebuntur.

DLXXIX.

Ischuriæ causa valde latitans.

Aurifaber quidam ejusdem fere cum modo descripta Matrōna ætatis, quoniam jam aliquoties Ischuria per aliquot horas instante cum summis in vesica & partibus vicinis doloribus correptus fuit, & simul illa cessante sanguinem cum urina excrevit, non levem tum mihi tum aliis consultis de calculo latitante injecit suspicionem, cujus rei tamen ut certior fierem, lithotomum quendam sic sat peritum aliquando cathetere explorare vesicæ interiora jussi, qui quam diligenter quoque hoc præstiterit, nec calculum tamen nec peregrini quid in vesica se invenisse, sancte testatus est; unde magis de causa tanti mali me sollicitum reddidit; aurifabrum vero permovit, ut nunc non tam ordinaria quadam cura, quam quibusvis hinc inde commendatis remediis fuerit usus, & ultimo quidem, cum iterum obstructio tam urinæ tam alvi per plures horas institerit, se Rhabarbarum, stercus aserinum, Ol. Lini express. fumum nicotianæ & quæ sunt plura alia adhibuisse hincque tandem iterum excernere excernenda cœpisse, retulit: Uti vero in hoc vera hujus mali causa forsitan semper latebit, nisi olim sectione indagetur & detegatur, ita vel peritissimus medicus quæ remedia ipsi sint commendanda, subinde hærebit, hincque illum lubens sibi ipsi relinquet.

DLXXX.

Scabies fæda lapsum graviorem subsequens.

Vir quidam septuagenario major cetera sanus & robustus, laboribusque suis gravioribus hætenus non ita difficulter vacans, cum ante annum fere in terram procidisset, surgens iterum statim dolorem circa os Ischion perlenfit tantum, ut non nisi difficillime incedere potuerit, quin tandem pedis usu per aliquot menses plane destitutus fuerit, unde chirurgum consuluit, qui utut sede sua motum dictum os non esse, sancte testatus fuerit, & alium quoque chirurgum consentientem habuerit, quæcunque tamen emplastra aliaque remedia diu frustra plane adhibuit, adeo ut non nisi quinto demum mense insistere pedi senex denuo potuerit, vix tamen incedere: unde præter suam consuetudinem quieti nimium vacans paulatim prurimum in toto corpore contraxit tantum, ut integras noctes inde insomnes contraxerit, quod Uxorem ejusdem permovit, ut me propterea consuluerit, ubi utut tum lenioribus purgantibus serum falsum subducere, tum corrigere illud ipsum medicamen-
tis

tis balsamicis tentaverim, tantum tamen abest, ut scopum meum attigissem, ut potius paulatim pruritus in scabiem abierit, quam ob crustas majores hinc inde cutim defœdantes fœdam nominare nullus dubito; sicuti vero dolorem, quem hæ crustæ subtus purulentæ excitarunt Unguento albo camphorato delinivi, ita sanguinis peccantes particulas decocto ex Radic. Sarsaparill. & similibus ingredientibus parato semper magis magisque correxi, unde semper magis ad se rediit, & tandem Dei gratia in publicum iterum prodire potuit: quantum vero motus consuetus conferat, ut particulæ sanguis acres & falsæ paulatim dissipentur & evacuentur, hic casus abunde confirmat, hincque quoque ejusdem nos decentem habere rationem quasi jubet, à motus enim defectu hanc scabiem ortum duxisse, ego quidem nullus dubito.

DLXXXI.

Canis rabidi percussione nimium metuens.

Vir quidam nobilissimus venationi deditus, hinc semper fere canem capiendis præsertim avibus destinatum alens, cum de hoc relatum fuisset, quod cibum atque potum sumere detrectet, & quosvis adeuntes torvis adspiciat oculis, ipsemet illum accessit, & blandis verbis demulcere tentavit, at is capite suo in pedes heri impegit, unde retrocessit, & dolorem statim in pede percepit, qui quia canis non ita diu post aqua frigida perfusus, cum prius rabiei quædam signa edidisset, mortuus est, tum ipsi tum Uxori maxime sollicitæ non parvum injecit metum, unde me in consilium vocarunt, ubi, utut macula cœrulea in pede comparuerit, quia tamen constanter edixit, hanc non tam morsui, quam contusioni ortum debere, morsus etiam nec in tibialibus nec in pede vel minimum notabatur indicium, non tam ferro ignito locum contusum tractandum, uti quidem Uxor ejusdem ursit, quam metui occurrendum esse judicans, pulv. Pannon. r. cum Limat. argenti fini mixtum eidem in liquore conveniente propinavi, quo bis sumto sicut metus discussus fuit, ita jam aliquot mensibus elapsis Dei gratia interea pancratice valet: nisi nempe cutis vulneretur, & spuma rabiosi canis vel hoc, vel alio modo sanguini comunicetur non habere hominem quod à rabie sibi metuat, ego quidem credo, unde in hoc remedia extrema non concessi, à quibus aliàs non abhorrerem.

DLXXXII.

Lassitudinis ex Itinere remedia.

Mercator quidam, vir sic sat robustus, cum equis celeribus iter per loca salebrosa institisset, curru vectus per triduum illud, quo hoc iter duravit, tantum concussus fuit, ut cum hoc absolvisset, vix erectus incedere potuerit, cervice præsertim non parum dolente, accessit etiam appetitus prostratus, &

calor

calor auctior, qui ipsi propemodum morbi subsecuturi metum injecerunt, unde pro more hodierno in Decocto Caffee auxilium quæsit, & post exhaustas aliquot patellas levamentum quidem quoddam invenit, non tamen tantum, quin alio adhuc remedio se opus habere credidisset, unde nunc nicotianæ quoque fumo abigere mala à lassitudine restitantiã tentavit, qui & tantum profuit, ut jam optime se Dei gratia habuerit: quod quidem is unice modo memoratis remediis adscripsit, applaudentesque inprimis habebit eos, qui in hisce & similibus potibus universalem fere quærunt medicinam, & hinc tantum non quævis alia medicamenta superflua quin noxia nominare non verentur, quibus nisi alii quam tales ægroti curandi obtigerint, semper triumphum canere de his remediis poterunt, cum nullum sit dubium quin sponte quoque cessassent hæc mala, quæ non nisi nimix corporis concussioni originem debuerunt, & hinc non tam aliis remediis quam quiete opus habuerunt; utut, si tanquam morbosum tractare hunc quis voluisset, & alia remedia commendare, facile morbum inducere potuisset, ut adeo, licet vel maxime quibusvis morbis curandis non sufficiant hi potus, vel hinc tamen commendari mereantur, quod præter alios non ita exiguos usus, ii qui medicamentis revera opus non habent, opus tamen se habere credunt, in iisdem auxilium quærere tuto jubentur.

DLXXIII.

Hydrops purgantium usu continuato curatus.

HYdropici cujusdam Uxor cum aliquoties ejusdem ergo me consulisset, aliquando retulit, quod olim servam egerit, apud Virum quendam macie quidem obductum, at quia acidulas biberit, & hæc in corpore restiterint, brevi temporis spatio tantum intumescens, ut sella, in qua aliàs alius juxta eum sedere potuisset, vix illi soli continendo suffecerit, nec hunc in aliis quam purgantibus medicamentis opem invenisse, licetque quantum quoque hæc feri abundantis evacuaverint, diu sub vesperam abdomen iterum sicut prius intumuerit, nihilominus illum eorum usum continuasse, & tandem quoque exoptatum scopum obtinuisse, dum paulatim omnis tumor evanuerit, & post hæc per decem & quod excurrit annos is integerrima usus fuerit sanitate: Sedulo nempe, nisi quis gerat rationem, ut, si multum præsertim aquæ ingessit, ea per urinam aut & alias vias reddatur, facile in hydropem, de eodem nec cogitans quidem incidere potest; in quo tamen hydropis genere, ceteris quoque consentientibus, purgantia inprimis conveniunt, à quorum usu, utut in principio non statim, quod expectatur præstent, non tamen semper esse desistendum, cum hic casus inprimis confirmet, frustra non erit communicatus.

DLXXXIV.

Ophthalmia vesicatorio statim cedens.

FOEmina quædam viginti annorum, cetera quidem sana, at gibbosa, cum inde mensium fluxum nunquam ordinarium experta fuisse, via sanguini ad inferiores partes quodammodo interclusa, ex eodem ad superiora regurgitante, varia mala faciei imprimis insidiantia patitur, inter quæ bis terve jam ophthalmia præsertim molesta extitit, quæ nempe oculo dextro tantas insidias struxit, ut bis terve jam illius usu per aliquot dies caruerit; utut vero causæ præsertim & quidem variis modis obviam iverim, & menses movere tentaverim, unde martis imprimis usum aliquoties sic sat diu continuavit, aliquoties etiam purgantia convenientia sumsit, & quædam alia quoque diligenter in usum duxit, sicuti tamen scopum hunc assequi nunquam potui, (nam licet bis terve venæ uterinæ aliquantum aperta fuerint, statim tamen sanguinem profundere ulterius iterum desierunt,) ita ophthalmia cum fœnore rediit, unde aliquando post aures vesicas excitare jussi, & ecce! emplastro hunc in finem imposito vix operationem suam exserente, statim oculi dolor remisit, inflammatioque omnisque sic sublata fuit, ut vix indicium tanti mali superfuerit; cumque post aliquot hebdomadas malum rediisset, sponte ad prius remedium rediit, licetque nunc in brachio dextro serum peccans sic elicuerit, quamprimum tamen percepit, emplastrum vesicatorium cuticulam aggressum fuisse, summum statim iterum in oculo levamen notavit, qui paulo post integre restitutus fuit: Licet ergo non desint casus, in quibus vesicatoria frustra omnino applicata fuisse, vel mihi ipsi constat, ab illis tamen ne commoveamur, ut hoc remedium in ophthalmia plane proscribamus, præsens casus vetat, cui similes plures facile adduci possent, quantum autem hæctenus notare potui, quibus vesicatoria sint profutura, quibus vero non, ex certis quibusdam signis, ante eadem applicata colligi certo vix potest, tuto vero uti quibusvis applicantur, ita aliis quam quibus primo profuerunt, ea secundo vix ac ne vix quidem commendabis, qui & vel hac ipsa de causa ea lubentius admittent.

DLXXXV.

Aqua fortis innoxie pota.

Vir quidam fide dignissimus cum me interrogasset, qui potus magis ad sanitatem conservandam conduceret, frigidus an calidus? consuetudinique imprimis hic multum esse dandum, ex me audiisset, retulit, sibi hoc ipso in memoriam revocari, quod aliquoties olim medicus quidam Veteranus & experientissimus narraverit, sibi notum fuisse Iervum equestrem, qui non semel solum Aquam fortem biberit, nunquam tamen inde vel minimum læsus

fus fuerit, quod ipse quidem etiam consuetudini tribuit, quam pravam vero quomodo acquisiverit, referre non potuit; forsitan autem & aliæ causæ subfuerunt; licet enim aquæ fortes, prout communiter parantur, tanta acredine polleant, ut potæ non possint non fauces & vias quas transeunt, ventriculumque in quem deferuntur, excoriare & lædere, quod & iis, qui forte fortuna tales aquas hauerunt, contigisse, historiæ testantur, sicuti tamen eas sic corrigi posse, ut tuto in corpus assumi queant, Fr. Hoffmannus testis est, ita hujus hominis humores sic potuerunt esse constituti, ut quod ibi ars, hie hi præstiterint, cum præsertim quosdam alios etiam sic sat acris ingestæ non adeo male ferre, identidem notemus, tutius vero ab hisce talibus abstinemus, quam periculo utut incerto nos exponimus.

DLXXXVI.

Manuum stupor brevi curatus.

Mercator quidam quinquagenarius ferme, tempore auctumnali in vendendis mercibus occupatus, subito stupore manuum tanto corripitur, ut iisdem nil quicquam perficere valuerit, unde sinistri quoque lateris dolore & difficiliore respiratione accedentibus in lectum se conferre opus habuit, in quo aliquamdiu decumbenti cum mala hæc non tam imminuerentur, quam magis molesta fierent, medicum suum ordinarium vocavit, qui haud male in sanguinis motu quodammodo impedito causam eorundem quærens Spiritum Sal. Ammoniaci eidem præscripsit, & post hunc sumtum illum sudori vacare iussit, subsequenter etiam spiritum hunc sumtum primo calore corpus non parum urente, hincque sudore copiosissimo, aliquantum melius se habuit, Spiritum ergo continuare iussit medicus, simul vero & acidulas recommendavit, unde vix triduo exacto uti pristinus manuum vigor rediit, ita reliqua quoque mala penitus cessarunt: sicuti vero ipse mercator spiritui in usum ducto in primis adscribit, quod tum cito pristinam recuperavit sanitatem, hunc enim sanguinem in motu suo impeditum, eidem potenter restituere, dum non solum viscosos humores incidit, sed & acidum coagulans corrigit, tum ipsa ratio dicitur, tum quotidiana fere experientia confirmat, ita cur acidulæ quoque comendatæ fuerint quidve hoc in malo tam brevi temporis spatio præstare potuerint, me non capere, lubens fateor, nec ego in tali casu facile easdem ulli suaderem.

DLXXXVII.

Fonticulorum excretionem promovens lamina cuprea.

Matrona quædam honesta forte fortuna me apud quendam suum cognatum phthisi decumbentem offendens, me interrogavit, quid mihi de fonticulo

ticulo quem in pede per se exulcerato alat, videatur? dum nempe nil fere materiæ fundat, an hæc promoveri medicamentis possit? an vero, quod alii suadeant, novus & in alia corporis parte sit excitandus? quod sicut omnino consultum esse, judicavi, cum hæctenus in parte affecta nil quicquam ipsi conduxerit, ita si tamen prius tentare vellet, an moveri possit? cum hæctenus variis emplastris se hoc frustra tentasse retulisset, ut aut ex emplastro Vesicatorio, aut cera viridi globulos ulceri arte inducto indendos pararet, suasi, hos ultimos enim quibusdam egregie profuisse memini; & adsidens ad finis interrogavit, an laminam ex cupro factam quam nuper miserit, fonticulo superligarit? quod cum se fecisse at frustra omnino asseruisset, mirari sufficienter non potuit, quod hoc remedium idem in illa, quod in se ipso non præstiterit, cum enim, simul narravit, & meus fonticulus quem in brachio habeo, per ali- quod temporis spatium nil fere materiæ peccantis fudisset, & hac de re me conquerentem audivisset quidam amicus, is summe commendavit laminam cupream non quidem immediate ulceri at emplastro, quo hoc tegitur, impositam, quam cum imposuissem brevi temporis spatio pus in tanta copia collectum fuit, ut nisi iterum removissem, eidem detergendo vix suffecissem: Sicuti vero laminam hanc comprimendo vascula sanguiveha & hinc sanguinem in pus postmodum mutandum exprimendo hunc effectum edere, mihi probabile videtur, ita, quod huic tantum profuit, ab illa vero frustra imposita fuit, à magis aut minus arcta deligatione derivandum esse, ariolor.

DLX XXVIII.

Mors à morte visa.

Virginis cujusdam jam sic sat diu vivorum numero subtractæ coram Illustri quadam Matrona mentio injiciebatur, & hæc fatum ejusdem sat triste sequens narrabat; quod nempe, cum aliquando, ut aut nuptiis, aut alteri cuidam solenni actui intersit, vestibus tum corpus reliquum, tum caput imprimis ornasset, & num omnia sic sint composita ut formam gratiorem reddant, & spectatoribus placere possint, sæpiuscule speculum consulvisset, subito in hoc comparuisse mortis imaginem, interrogasseque num sat ornata sibi videatur? unde hæc sic perterrita fuerit, ut statim convulsiones successerint, quibus aliquantum remittentibus ipsamet modo memorata narrarit; tam alte vero impressus fuerat menti à viâ morte terror, ut eripi nullo modo eidem potuerit, unde vix triduo exacto redeuntibus aliquoties convulsionibus, in ejus, à qua tantum sibi metuerat, prædam cesserit; sine dubio vero hæc aut historiam talem, quales plures extant, legerat, aut paulo ante mortis imaginem, qualis pingi solet, attentius inspexerat, aut & alio modo mentem sic perturbaverat, ut mortis imaginem se in speculo vidisse, postmodum sibi
imaginata

imaginata fuerit , mors enim , cum revera qualis pingitur , non existat , in speculo quoque se repræsentare non potuit , at quomodocunque hoc successerit , revera se vidisse mortem , virgo sine dubio credidit , aliâs enim in tanta mala tam subito non incidisset , licet alii , diabolum fuisse , quem se vidisse crediderit , sparserint : Sicut vero , quantum terror in producendis vel gravissimis malis valeat , hac etiam cura confirmatur , ita ne nimix sint puellæ in se comendis , speculoque consulendo si ejusmodi exemplis didicerint , frustra eadem non enarrantur.

DLXXXIX.

Vomitus à cibus concoctu difficilibus.

MAtrona quædam quadragenaria cum jam diu haud adeo bene se habuisset , imprimisque ob perditum plurimum sanguinem Ventriculum naçta fuisset , munus suum sicut olim non obeuntem , quamdiu quidem cibos concoctu faciles comedit , & vinum bibit , hoc vix notavit , at cum jam se vires sufficientes collegisse crederet , & hinc duriora ingerere denuo inciperet , imprimisque nuper farcimen ex carne bubula & lardo suillo paratum comedisset , posteaque ova etiam in butyro frixa ingessisset , noctu cubitum itura de dolore capitis conquesta fuit , quem autem somno discussum iri speravit , at frustra , cum enim vix per horam dormiisset evigilans non solum hunc ipsum dolorem majorem & auctum sensit , sed & vomitu quæcunque ingesta rejecit , quin vomitus per totam noctem sic institit , ut mane sequenti pessime se habuerit , unde maritus ejusdem me in consilium vocavit , ego vero restitare adhuc materiam peccantem in primis viis nullus dubitans purgantes pilulas eidem præscripsi , quæ quater alvum & sub vesperam vomitum moverunt , cum instante capitis dolore , cui mitigando alias Pilulas ex Theriaca Cœlesti & Extract. Lign. aloet. ordinavi , quibus sumtis noctem Dei gratia quietam duxit , & pristinam recuperavit valetudinem ; pessimè nempe sibi ipsis consulunt , qui ventriculum habentes cibus digerendis minus parem , eum nihilominus iis & quidem durioribus infarciunt , sic enim varia mala contrahunt , à quibus immunes vivere possent , si non tam talia , quam qualibus digerendis ipsum sufficere norunt , ingererent.

DXC.

Convulsiones gravidam brevi perimentes.

Mulier quædam triginta & quod excurrit annorum , cum prius fidam egisset ancillam , servitii vero tempore aliquoties tum acerbis dentium doloribus , tum gravi ophthalmia laborasset , in conjugio vivens Dei gratia non adeo male se habuit , quin non ita longo temporis spatio elapso concepit , &

per septem menses domui suæ ut prius sere præesse potuit, negotiaque quævis ut olim curavit, at cum octavi etiam mensis dimidia parte finita aliquando de lecto surrexisset, paulo post de dolore capitis queri cœpit, quod maritum, qui festo, quo hoc contigit, concionem frequentare volebat, commovit, ut se domi mansurum, si expetat, obtulerit, quod vero illa non concessit, sed malum sponte cessaturum interferens, ut eam frequentet ursit, qui quoque paruit, sed cum domum reverteretur, non sine summo dolore ipsam prostratam & convulsionibus gravissimis detentam invenit; licet vero statim quantum quidem in se fuit, huic malo obviam iverit, medicamenta etiam in usum ducta tantum profuerint, ut quædam interdum verba proferre potuerit, mentem tamen suam exprimere ulterius nunquam potuit, licetque & Venæsectio in subsidium vocata fuerit, nec hæc tamen impedire potuit, quin convulsionibus sæpiuscule redierint, quæ & eadem adhuc nocte illam vivorum numero subtraxerunt: An humores, qui olim mala supra memorata excitarunt, ad interiora delati hanc tragœdiam excitarint, an vero à foetu subito mortuo, hujus enim motum, quamdiu convulsionibus detenta fuit, percipi nunquam potuisse, simul referebatur, originem traxerit? aliis dijudicandum relinquo.

DXCI.

Balneum fluentibus mensibus tuto ingressa.

INterrogavit me aliquoties quædam mihi ignota per aliam, quibus medicamentis opus haberet, ut in conjugio jam per quinque & quod excurrit, annos sterili tandem concipiat, cumque ego in causas hujus sterilitatis indagassem, cum his non cognitis illa nunquam curari possit, per hanc ipsam mihi retulit, quod menses rite fluant, & cetera omnia bene Dei gratia se habeat, at quando rem secum habeat maritus, semen ejus emissum illico iterum ex arvo genitali profluere, & hinc se hæctenus concipere non potuisse, credere itaque nimis humidam laxasque esse has partes, & ut tum exsiccentur, tum roborentur, si assequi scopum exoptatum velit, requiri, unde ego sicut tragæam hisce indicationibus satisfaciendam præscripsi, ita balneum præsertim ex Lapide Krumbacensi & Herbis idoneis parandum commendavi: Hoc cum per aliquot dies usa fuisset, menses supervenerunt, unde iterum quid factu opus sit, per eam quam hæctenus miserat, interrogavit, & ego per biduum balneum quidem seponere, at postmodum vel fluentibus illis continuare jussi, quod & sic præstitit; tantum vero abest, ut inde pejus se habuisset, ut potius sic multum admodum materiæ peccantis, per uterum evacuatum fuisse observavit, & jam optima quævis speret: Ego vero hæc eum præsertim in finem communico, ut constet magis, vel mensibus fluentibus balnea semel instituta

stituta continuari tuto posse , modo sub primum impetum seponantur , postmodumque nec nimis calida nec etiam frigida adhibeantur , quod & in Thermis sic observari novi.

DXCII.

Seri fluxus menses antecedens.

Virgo quædam viginti & quod excurrit annorum, per aliquot quidem annos tributum lunare sic solvit , - ut nunquam inde vel minimum molestiæ perceperit , at cum ante biennium & quod excurrit, dentibus laborare cœpisset, hi que non parum subinde dolerent , ab illo tempore singulis quidem mensibus ut olim hi fluxêre, at per primum biduum non nisi serum plane non tinctum per uterum excrevit , & quidem in tanta quantitate , ut vires inde imminui , aliquoties notarit , successit quidem postea sanguis at paucus , isque niger & grumosus , quæ vero tanti non habuisset virgo , nisi simul melancholia quædam accessisset ; quæ mentem ejusdem prius sat hilarem sic pervertit , ut nunc temper solitudinem quæsierit , & interdum per aliquot hebdomadas vix persuaderi potuerit , ut publicum frequentarit ; quod ut me consuluerit , hortante inprimis matre , ipsam adegit , ubi varia quidem eidem præscripti medicamenta , Vinum medicatum nempe , pulveres martiatos , & tandem etiam acidulas , quibus melancholia quidem deliniebatur , at serosus hic fluxus in hunc usque diem instat, nec unquam menses nisi hoc præcedente , fluunt, dentium etiam dolore nunquam plane cessante : Allicit scilicet hic dolor serum ad partem primo affectam, hinc vero in motu suo interturbatum in aliis etiam partibus citius ac in majori quantitate ac olim deponitur , huicque inprimis per uterum excernitur, in quo aliàs quoque licet non in tanta quantitate deponitur, sic vero sanguis eodem nimium spoliatus crassior evadit, unde melancholia originem traxit , quæ identidem recurret, nisi serum priores servet vias,

DXCIII.

Cancros comestos Insomnium de cancris subsequens.

Curæ olim meæ creditus fuit Juvenis quidam doctus, morbo diuturno decumbens, & quorumvis quæ contigere , accurratam gerens rationem, huic cum aliquando in prandio cancri etiam appositi fuissent , is eos quidem non absque quadam delectatione comedit , at cum non ita diu post obdormisset, insomnium habuit, de cancris post januam nempe cubiculi pendentibus , & hinc non solum , ne claudi hæc potuerit , impredientibus , verum & , dum sibi invicem allidi videbantur, hoc ipso sonum dormienti molestum excitantibus , unde & de somno evigilans tam certo credidit pendere post januam cancos , ut eos remove-re jufferit ; donec magis ad se rediens insomnium fuisse

fuisse notavit, quod & paulo post acedenti mihi narravit: qui delectationi, qua summa comedit caneros hic juvenis, hoc somnium adscribere voluerit, minime propterea vapulabit, cum res gratæ diutius memoriæ inhæreant, ex qua postmodum phantasia insomnia depromit, & menti offert; qui vero illius originem certis ideis ab ipsis caneris comestis emanantibus tribuerit, eos, qui ejusmodi quid â dente Apri remedii loco sumti contigisse, observarunt, minime dissentientes habebit.

DXCIV.

Bilis ab ira sede sua mota.

Matrona quædam adfinitate mihi conjuncta, cum aliquoties ad iram commota fuisset, tandem lassitudinem persensit tantam, ut vix pedem movere ulterius potuerit, prostratus etiam fuit appetitus, & quæcunque ingessit, amara parvere, quin continua amarities os occupavit, quæ omnia tamen eam non permovissent, ut meum propterea consilium rogasset, nisi simul urinam excrevisset consueta longè tinctiorem, hac enim conspecta ne calor periculosus subsit, metuere cœpit, & hinc mihi, ut quid de ea videretur, judicarem, misit, ubi cum simul modo memorata retulisset ancilla, ab ira bilem motam fines suos excessisse, & hinc quævis hæc mala excitasse, in primisque urinam quoque tinxisse, nullus dubitavi; unde eandem blande evacuans medicamentum præscripsi, quod sumtum præter meum scopum vomitum movit, simul vero per alvum quinquies tantum materiæ peccantis deturbavit, ut illa qua sumserat, adhuc vespera melius se habuerit, quin ab eo tempore sic se collegerit, ut alio medicamento non opus habuerit, quod ipsamet brevi post sostrum afferens, & simul pro dato consilio gratias agens narravit; Non potest vero non bilis finibus suis nimium excedens varia producere mala, quæ, nisi diutius jam institerint, feliciter non curantur, quam si illa, quamprimum fieri potest, corpore exturbetur.

DXCV.

Pulli Gallinacei Ventriculus coctu difficilis.

Alia quædam Matrona, quæ jam diu cum variis conflictatur malis, cachexiæ non inanem metum injicientibus, cum nuper ad hanc inhibendam pulverem ex analeptico frig. & Limatur. ♂ constantem sumsisset, statim post minus bene se habuit, & hinc in decubitu opem quæsivit, at quia nec hic contulit, iterum de lecto surrexit, & bihorio post pulverem sumtum exacto, vomitu illum cum non exigua feri quantitate rejecit, quod nigro colore tinctum quem marti nempe debuit, matrem adstantem permovit, ut inquisiverit, num forsân aliud quid itidem vomitu rejecerit? & ecce! invenit particulas ven-

tricoli pulli Gallinacei, quem in cœna ante duodecim horas ingesserat, plane non consumtas, quod postmodum, inprimis quidem de colore nigro sollicita ad me detulit; sicuti vero de colore hoc à marte proficiscente minime sollicitam esse jussi, ita exinde didici, quod vel tam tenellorum pullorum ventriculi concoctu sint difficiles, adeoque iis, quibus tales cibi minus conveniunt, non concedendi, peccareque hinc mulierculas nostrates, quod vel ex Gallinarum ventriculis cibos pro ægrotantibus & convalescentibus frequenter parant, quas & alios cibos pro coctu facilibus habere, qui tamen minime tales existunt, identidem experior, qui cum non raro curam non parum impediunt, quo magis innotuerint, eo magis à medicis prohiberi poterunt, licet multos ægrotos non ita uti decet parentes experiantur, unde merito derivatur, quod tam multi morbi non nisi difficillime curantur.

D X C V I,

Mensium dolorifica excretio.

Fœmina quædam nondum triginta annorum, cum virgo adhuc menses semper sic solvisset, ut nunquam de iisdem queri vel minimum opus habuerit, postquam conjugium iniit, non quidem, uti speraverat, concepit, at menses primum inordinatos habuit, hinc vero eosdem nunquam nisi cum dolore admodum molesto deposuit, unde tum ut spem suam assequeretur, tum inprimis, ut dolores hi pellerentur, missa urina consilium meum expetiit, ubi cum hæc nil quicquam mali indicasset, uterum præsertim esse affectum judicavi; ut itaque tum humores vitiosi hunc ipsum obsidentes, tum alii ab his infecti evacuarentur, Vinum medicatum conveniens præscripsi, non solum nempe ex Herbis utero præsertim dicatis sed & ex purgantibus quibusdam constans, quibus speciebus, uti multoties soleo præter Vinum Aquam quoque Melissæ affundere jussi; hoc cum, sicuti iussa fuerat, bibisset, statim non parum profuisse, notavit, cum enim paulo post menses subsequerentur, hac vice hos absque ullo dolore & in paulo maiori ac hæctenus quantitate excrevit, quod paulo post mihi iterum denunciavit, ubi, ut & in posterum hoc beneficio frueretur, nunc Ess. martis Ludovici eidem præscripsi, quæ forsân & alteri ejusdem voto satisfaciet: Summe vero subinde opus habent nonnullæ fœminæ, si utero laborant, ut humores peccantes per vices evacuentur, & tunc Vina inprimis medicata plurimum conferre, hæctenus sæpius observavi, utque hæc hinc magis commendentur, hanc observationem communicare nullus dubitavi, frustra enim quis in corrigendis variis uteri morbis sat diu operam inlucet, nisi ea aut aliis medicamentis præmittat, aut & interponat.

DXCVII.

Luis Venereæ suspicionem moventia mala.

ALia quædam fœmina, quæ haud ita pridem aurifabro cuidam nupserat, licet viri appetentissima prius visa fuerit, haud ita diu tamen in conjugio vivens, de doloribus in coitu præsertim molestis queri cœpit, quos fluor albus accedens acris magis alio quoque tempore molestos reddebat, & cum succus Citri à marito commendatus vulvæ inspersus nil quicquam juvasset, tumorque insuper inguina occuparet, matri malum detexit, quæ me propterea consuluit, cum prius aliorum consilia frustra secuta fuisset, & inprimis Venæsectio malum exasperasset potius, quàm deliniisset, unde ego ne lue olim venerea laboraverit maritus submetuens, huic inprimis medicamenta opponenda esse judicavi, & hinc Pilul. ex ζ rio dulci inprimis constantes ordinavi, simulque aliquoties Opobalsamum verum sumere eandem jussi, quæ quidem levamen quoddam attulerunt, at quia de parte affecta inprimis sollicita Balneatorem etiam consuluit, hic nescio quam aquam dedit, eaque illinere eandem jussit, nec frustra se illa usam fuisse credidit, dum tumor subsedit, & fluor albus itidem remisit; at vix seposita hac aqua malum cum fœnore rediit, unde, cum jam balneator interna quoque suggessisset, eidem quæ hæc merito non fidens, me iterum adiit; sicuti vero totus credo, hanc curatum non iri, nisi maritus etiam curæ decenti se subjiciat, ita sæpius hac de causâ mulieres variis malis nulli fere remedio cedentibus affici, & vix ac ne vix quidem curari posse, nisi mariti quoque antea actæ vitæ quandam rationem reddant, & à malis, quibus olim laborarunt, penitus liberentur, quod autem quia rarissime contingit, ne mireris, quando subinde easdem de tam diu jam frustra aggressis suis morbis conquerentes audis.

DXCVIII.

Ventriculi dolor gravativus purgante curatus.

Aurifaber quidam prope sexagenarius, cum varias ærumnas perpeffus fuisset, quæ prius mentem solum affecerunt, paulatim & corpori insidias struere cœperunt, adeo quidem ut non solum lassitudinem inconsuetam in se notarit, sed & post quoscunque cibos etiam in parca quantitate ingestos dolorem ventriculum multum gravantem persenserit, juxtaque difficulter quoque respirare cœperit; ubi cum urina allata uxor ejusdem consilium meum desideraret, bilemque tum abundare, tum extra sedes suas vagari per varia indicia constaret, hanc exturbans medicamentum præscripsi, simulque Ess. martis Ludovici aliquamdiu in usum ducere jussi, ubi, cum aliquot diebus elapsis, ut se visitarem, me rogasset, accedenti narravit, quod post sumtum purgans

purgans non adeo male Dei gratia se habuerit, at, utut sedulo continuet Effent. ¶ tis, priora tamen mala sic redire, ut, nisi iis obviam eatur, sine dubio graviora sint subsequutura; Ex juvante itaque medicamento ariolatus, restare adhuc in corpore humores peccantes paulatim expellendos, sequentem pulverem eidem perscripsi:

\mathcal{R} . Limat. ¶ puriss.
Rhabarbar. opt. aa $\text{z} \text{ij}$.
Diagryd. ¶ r. $\text{z} \text{ß}$.
M. ad Scatul.

Sign. Pulver/davon des Morgens zwey Messer-Spiß zunehmen.

Simulque sub vesperam Specif. Cach. Ludovici ¶ j. aliquoties eundem sumere jussi, & ecce! cum vix per aliquot dies continuasset horum pulverum usum, jam longe melius Dei gratia se habuit, nec post ingestos cibos quicquam mali persensit, quod cum pulvere modo descripto nondum plane absumto mihi narrasset, ut illum absumeret, suasi, sic enim reliquias etiam eductum iri, simulque sanitatem magis constantem sperari posse, subnectens: Sicuti vero hæc observatio iterum confirmat, quantum animi affectus valeant in humorum & præcipuæ bilis motu interturbando, unde non possunt non varii morbi produci, ita ex eadem etiam constat, quam difficulter curare possimus sine purgantibus, quæ quippe in multis morbis tantum non omnem absolvunt paginam, modo caute & aliis medicamentis tum admixtis tum interpositis adhibeantur, longeque omnino facilius est, eadem improbare, & quantum obesse possint corpori humano, multis verborum ambagibus deducere, quam absque iisdem unum alterumve morbum curare.

DXCIX.

Attagenarum Ventriculi Antinephritici.

ARcanorum cum nuper coram quodam meo Patrono mentio injiceretur, is se non posse non communicare quoddam, quod tanquam summum certissimumque arcanum haud ita pridem sibi communicatum fuerit, interseruit, & hoc in calculo renum præcipuum quendam Virum juvisse, se non solum ex ipso narrante audivisse, sed & hunc in sua præsentia ei, qui medicamentum suggererit, duodecim ducatos aureos dono dedisse; est autem sequens: Sclopeto trajiciatur Attagen, avis, quem in vernacula *Haselhun* nominamus, & quamprimum sic trajectus fuit, ventriculus corpori eximatur, tresque tales ventriculi hoc ipso modo collecti cum quibusvis contentis debito modo exsiccentur, & in pulverem redacti per triduum singulis diebus unus sumatur; hoc sumto calculos renum non solum comminui verum & paulatim sic educi, ut postmo-

dum diu nullam ulterius molestiam caesentur, jam per plurium annorum experientiam sibi certo constare, eum qui hoc medicamentum laudavit, sancte testatum fuisse: sicuti vero ego hanc vim ventriculum harum avium inde forsitan possidere, quia instar plurium avium lapillos ingestos sine dubio digerant, judicavi, ita cum postmodum aliquot auctores de hac ave consuluissem, sicuti omnes uno ore carnem ejusdem mirum quantum dilaudant, ita vel huic Galenum jam vim antinephriticam adscripsisse ex iisdem didici, tuto itaque hoc medicamentum in calculo renum & aliis commendabitur.

DC.

Fistula ad os Ischii usque penetrans.

Puer quidam rusticus cum ante biennium fere ab equo in osse femoris vehementer percussus fuisset, primo quidem sic domum rediit, ut nil quicquam mali inde subsequiturum, speraverit; at sicuti ab illo tempore pars læsa doluit, ita & indies magis claudicavit, osque hoc sede sua quodammodo motum fuisse, facile notare potuissent, si artis periti hac de causa consulti fuissent; verum enim vero penitus malum tantum neglexit, donec femur exulceratum fuit, tum demum enim non vero tam Chirurgum quendam quam rusticum, quem nonnulli magni facere cœperunt, consuluit, qui quidem diu varia emplastra at frustra omnino imposuit, ulcere semper antiquum obtinente, quin profundiores semper sinus excavante, unde tandem quendam, qui magnam artis chirurgicæ experientiam se acquisivisse, sibi imaginatur, adiit, qui, sicut hoc hominum genus solet, se certo ulcus curaturum promisit; ut tamen & ego propterea consulere, ipsemet petiit, unde accessi, & quamdiu quidem stylo altius penetrare non potui, quam tantum, ut, si ibi os læsum fistulæ causa extitisset, cura adhuc tuto tentari potuisset, concessi, ut bis terve sectione fistulam dilatarit, at cum tandem constaret, ad ossis ischii acetabulum usque se extendere fistulam, ulteriorem sectionem non permisi, cum hæc non nisi cum vitæ periculo institui posset, quia vero nec medicamentis ad mali usque principium penetrare potuimus, ut potius cura palliativa instituat, quam vera promittatur, suasi, quis enim ossis tam profunde siti cariæ abigere poterit? Unde & Paræus jam ut prognostico relinquatur ejusmodi ægri, consultum duxit; Constat vero ex hac observatione, os Ischii suo loco moveri posse, ita ut nihilominus incedere possit is, cui hoc contigit, quod nonnulli Chirurghi pertinaciter negantes, hincque de luxatione ejusdem dubitantes, quin illam hinc pernegantes, propterea in tempore non aggrediuntur; unde postmodum non nisi difficillime, aut & plane non restituuntur, cujus rei plura sat tristia prostant exempla; quomodo autem in ejusmodi

modi fistulis gerere te debeas , itidem ex hac observatione quodammodo disces.

DCI.

Globuli phthifico noxii.

JUvenis quidam jam diu phthificus , quia tamen interdum levamentum quoddam habuit , & medicamenta quædam prodesse videbantur , vitæ prorogandæ cupidissimus ea sat sedulo in usum duxit , at , ut simul diætam , quæ requiritur , servaret , nullo fere modo persuaderi potuit , unde aliquando & globulos ex farina & carne bubula minutim incisa paratos comedit , unde quævis mala sic increvere , inprimisque febris tantum augmentum sumsit , ut mortem jam instare crediderint adstantes , quod vero pessime medicamento , quod tum sumserat , adscribere ; unde ego , tum ne hæc hoc modo manibus excutiantur ; malumque indies augeatur , eo magis nunc diætam iterum commendavi : Hic vero hæc produco , quia nostrates vix sibi persuaderi patiuntur , globulos hos merito inter coctu difficiles cibos numerari , unde eosdem & aliis ægrotis exhibent , at nunquam nisi summo cum damno , unde cui ægrotorum suorum salus revera curæ cordique est , eosdem nunquam concedet.

DCII.

Veritas & medico odium pariens.

MULIER quædam quadragenaria , cum aliquamdiu se gravidam credidisset , nec tempore consueto tamen foetus se moveret , nec mensibus pluribus quam novem elapsis partus subsequeretur , sollicita esse cœpit , ne mali quid subsit , & hinc varios tum medicos , tum medicastros , tum mulierculas consulere ; hincque aliquando ad me quoque venit , ubi ego , cum in omnia diligenter inquisivissem , & inprimis duritiem in inferiore ventre invenissem valde suspectam , radicitus malum hoc tolli non posse , judicavi , hincque si medicamenta adhibeantur , quibus id , quod intus latitet , expellere quis conetur , illud exasperatum iri , si vero talia in usum ducantur , quæ quantum fieri potest , ejusdem incrementum impediant , & graviora mala avertant , servari adhuc ipsam per quoddam temporis spatium posse , judicavi ; quod vero judicium a deo eadem displicuit , ut statim alium consuluerit , ubi quamdiu quidem medicos nacta fuit , qui ejusdem mecum fuere sententiæ , longe melius se habuit , quam quando aures magis attentas præbuit jactatoribus , qui brevi se omne malum sublaturus audacter promiserunt , qui quippe exhibitis vehementioribus medicamentis ejusdem vires sic exhausserunt , ut tandem in mortis prædam cesserit.

Sub illud ipsum fere tempus ad Senatorem quendam vocatus fui, qui intemperantia, cui haecenus se dederat, ulcus pulmonum contraxerat, cui, quia non tam medicamenta convenientia opposuerat, quam potius bilem, à qua tussim suam derivabat, subducere sæpius tentaverat, paulatim hydropticus pedum tumor successit, qui illum permovit, ut me propterea confu- luerit, cum vero quæcunque remedia præscripta sic frustra sumisset, ut in- dies certiora mortis indicia se exleruerint, hoc, tum ut ad beatam mortem se præparet, tum ne frustra plura medicamenta sumendo fatiget, indicavi; tam parvam vero inde reportavi gratiam, ut illico me dimiserit, & alteri cui- dam spem convalescentiæ facienti aures præbuerit, quam vero mors vix qua- triduo exacto subsequens refutavit.

Idem fere contigit apud aurifabrum quendam, olim amicum meum, cui, cum fideliter indicassem, ipsum morbo insanibili laborare, utut & chi- rurgus non imperitus mecum consenserit, & ex signis sat evidentibus hoc con- stiterit, quia tamen medicasterculus quidam aliis longe causis, quam quæ re- vera excitaverant, malum ejusdem adscripsit, & sat audacter curam promi- sit, me, qui ultra viginti annos illi adstiteram, dimisit, & huic aures præ- buit, postmodumque alteri cuidam, qui non tam, quod res est, edixit, quam ambiguis suis verbis spe vanissima ipsum lætavit, tandem enim, cum malum Indies augmentum sumisset, uti prædixeram, in mortis prædam ces- sit: sic vero & medico veritas odium parit, longeque lubentius illis aures præbentur, qui vanissimis pollicitationibus spem ægrorum etiam desperato- rum erigunt, quam qui, quod res est, dicunt, quod tamen me nunquam permovebit, ut à veritatis tramite deflectam, super quo haecenus sat tuto in- cessi.

DCIII.

Furunculi solam cervicem occupantes.

Virgo quædam viginti & quod excurrit annorum, colore vultus roseo præ- dita, cum cetera non ita male se haberet, subito horrore correpta cum dolore cervicis, propterea meum consilium exquirat, cum præsertim mater e- jusdem vidisset, partem dolentem hinc inde tuberculis conspersam esse, eam itaque visitans sicuti ex pulsu celeriore febrem subesse, deprehendi, & tu- bercula inspiciens, ea commodiore quam furuncolorum nomine insigniri non posse judicavi, non solum enim rubebant, sed & pus continere visui patebat, vel hac de causa vero singularia, quod hanc solum partem, reliquis quibus- vis plane intactis occuparunt; quia vero tum ad tubercula hæc discutienda, tum febrem pellendam diaphoretica inprimis prodesse posse, nullus dubi- tavi, pulverem talem post singulas sex horas exhibendum præscripsi, quo diligenter

diligenter sumto, scopum meum brevi Dei gratia obtinui, dum primo febris cessavit, hinc vero & furunculi primo quidem dolorem atque ruborem deposuerunt, hinc vero paulatim exaruerunt, nec ulterius se extenderunt: Hi ipsi vero furunculi eodem plane modo eodem tempore incommodaverunt Tinctoris cujusdam filiolum septem fere annorum, cujus parentes propterea me vocarunt, cui etiam diaphoretica commendavi, quæ similiter profuere: sic nempe sanguis particulis impurioribus repletus has non una solum in parte deponit, quas si sic ad cutim detruserit, non tam repellentibus impedienda, quam potius diaphoreticis quovis modo promovenda erit hæc excretio.

DCIV.

Essentia Abietis cum Spiritu Terebinthinæ male miscetur.

Matrona quædam nobilis, cum pruritu totius diu sic laborasset, ut præ hoc somnum etiam capere non potuerit, cum nescio quæ medicamenta per plures hebdomadas frustra plane in usum duxisset, me tandem rogavit, ut consilio salubri adessem, & inter ea medicamenta, quæ me suadente sumsit, Essent. abiet. tantum sibi profuisse notavit, ut, cum postmodum bis terve, postquam prius per aliquot menses intermiserat, pruritus hic rediisset, hanc me non consulto & quidem semper priori cum effectu in usum revocaverit; contigit autem post annum & quod excurrit, elapsum, quod præter pruritum dolore quoque renum præsertim regionem occupante correpta fuit, & urinam cruentam reddidit, unde iterum vocatus, Essentiæ modo laudatæ partibus tribus unam partem Spiritus Terebinthinæ addere jussi, at paulo post me iterum vocarunt, & cur Essentiæ loco mixtura tam crassa ex pharmacopolio allata fuerit? interrogarunt, ubi propius aspiciens, particulas Terebinthinæ subtiliores in viscidioribus abietis vestem quasi antiquam quæsisisse atque invenisse, sicque malagma hoc constituisse, vidi, & hinc seorsim Terebinthinam, seorsim vero Essentiam præscripsi, quæ sic in usum ducta votis satisfacere: Sicut ergo alia plura medicamenta non semper connubium inter se invicem ineunt, ita & hæc illorum numero inferenda esse, hæc observatio docet, cui si quis fidem adhibuerit, uti quidem est verissima, non facile hæc duo medicamenta inter se invicem miscere jubebit.

DCV.

Partus per viginti quatuor horas difficilis.

Pictoris cujusdam Uxor, cum quadragenaria ferme conjugium iniisset, primum statim partum tam difficilem experta fuit, ut fere tum in mortis prædam cessisset, licetq; secundum foetum quodammodo feliciter ediderit, cum tamen tertio iterum laborem hunc aggredi opus habuisset, mensibus novem
quidem

quidem elapsis quodam mane aquas, quæ partum antecedere solent profudit, at nullis subsequens doloribus, qui aliâs subsequi debent, statim tum ipsa met perterrita fuit, tam adstantibus metum injecit, ne partus iterum difficilis sit subsequens; obstetricem ergo vocavit, quæ partum nihilominus secundandum esse male judicans, ipsam ad labores solitos adegit, ubi, cum quantum in se fuit partum promovere tentasset misera, quibusvis suis laboribus nil tamen profecit, quam quod tandem brachiolum prorupit, sicque adstantium metus non parum auctus fuit, unde & me per ancillam rogarunt, ut Potiunculam partum promoventem præscriberem; nec ego defui illorum petito, sed talem præscripsi, qualem huic scopo satisfacturam communiter creditur, (nam plus tribui his medicamentis, quam quidem revera præstare possunt, ego quidem hæcenus semper statui,) at nec minimum quidem profuisse, postmodum obstetrix retulit, similique prorsus fortuna & plurima alia remedia, inter quæ ipsa & Spiritualia nominavit, in usum ducta fuisse, subjunxit; at elapsis viginti quatuor horis uti jam dolores successerunt ad hoc opus necessarii, ita & foetum debilem quidem & vix S. Baptismo tinctum in morbis prædam cedentem, at ipsa matre superstite, & nunc Dei gratia sic fat bene valente peperit: Raro nempe boni quid denotat, si aquæ ex Utero profluant, nec partus statim subsequatur, ad eum tamen minime adigendæ sunt mulierculæ, nisi & alia indicia idem jusserint, cum eum sæpiuscule sic fat diu demum succedere per experientiam constet, ut adeo tutius sit expectate, quam minus opportuno tempore partum urgere: Licetque non semper elapsis viginti quatuor horis ejusmodi quid contingat, tam sæpe tamen jam contigit, ut mulierculæ nostrates non parum huic temporis spatio tribuant: Confirmatur autem hac observatione, quod eæ, quæ tardius conjugium ineunt, plerumque difficulter pariant.

DCVI.

Convulsiones Clamose.

TAm sæpe hæc loci convulsionum clamosarum fit mentio, totque Infantes illis laborare creduntur, ut & sæpius de S. suggestu pro iisdem hoc malo decumbentibus preces publicæ fundantur, ut earum aliquando & in hisce meis curis meminisse, haud prorsus omni fructu cariturum sperem: Sicuti vero vix ullus infans morbo corripitur, quem non convulsionibus laborare plurimæ statim crederent, ut adeo, si vel omnia alia horum perversorum motuum desint indicia, tacitis convulsionibus quosdam decumbere dicant, ita quamprimum infans, diutius quam par ipsis videtur, clamitat & ejulat, convulsiones clamosas adesse statuunt; verum enim vero quemadmodum hi clamores à doloribus qui miseros hos parvulos torquent, moventur, ita non raro quidem

dem convulsiones post se trahunt, rariuscule tamen ipsi convulsionum nomen merentur, quod merito iisdem imponi non posse, ego quidem credo, nisi pateat, illos non esse voluntarios, quod inde imprimis constat, quando, si ut taceant & clamare desinant, nullo modo consequi possumus, quales quidem paucissimos ego hæcenus vidi, si vero seu exhibitis dulcibus, seu gestati, seu applicatis medicamentis clamare desierint, non est, cur hos clamores convulsivos nomines, & sic mulierculas in perversa sua sententia confirmes, si strenue potius causæ dolorum obviam iveris, quando præsertim hæc vera tibi innotuit, uti hos mitigabis, sic clamores etiam inhibebis,

DCVII.

Epilepsia capiti vitulino majori comesto adscripta.

Obsonator quidam, quinquaginta fere annorum, cum olim aliquando multum admodum sanguinis per alvum profudisset, ab illo malo Dei gratia liberatus, non ita diu post caput se male habere cœpit, & aliquoties aliquandiu subito omnium sensuum usu destitui; quoniam vero in principio malum nunquam diu institit, & non nisi post sic sat longa intervalla rediit, illud plane neglexit, donec tandem bis terve in platea eodem correptus, & hinc consilium quærere coactus fuit; ubi cum me adiisset, ex quibusvis indiciis collegi, epileptici quid subesse, & hinc huic malo dicata remedia eidem præscripsi, dum vero is singula narravit, quæ ad affectum hunc inducendum aliquid conferre potuisse credidit, inter cetera imprimis culpam rejiciendam esse in comestum caput Vitulinum majusculum, nonnullos sibi persuadere voluisse, retulit, & quæ mea sit de hoc sententia rogavit; at ego minime juste hoc accusari posse judicavi, cum tot alii talia capita absque ulla noxa comedant, & revera inter cibos salubres haud abs re numerentur; sanguini itaque à crasi sua per enormem illam profusionem, & alios majores diætæ errores, (dum nempe tum cerevisiæ nimium sæpiuscule ingurgitavit, tum non raro spiritu frumenti vini que se delectavit,) deflectenti potius hoc tribui, hincque ut in posterum juxta diligentem medicamentorum usum sedulo hos errores vitet, serio monui.

DCVIII.

Tormina ab hernia producta.

Accessi hoc ipso die Artificem, quinque annis quadragenario majorem, qui, quia totam fere vitam sedendo consumat, se malum hypochondriacum contraxisse, & per integros quatuor annos multum ab eodem divexari, conquestus fuit, cui, cum & facies responderet, fere statim fidem adhibuissem; at cum postmodum retulisset, symptoma quod præcipue molestum sit, esse

tormina, quæ circa umbilicum initium sumant, hinc vero totum abdomen & dorsum pervagentur, Vinum Chalybeatum se absque ullo fructu in usum duxisse, & hinc acidulas etiam potas magis sibi non profuisse, alvum quidem interdum obstrui, at facile & lenissimis medicamentis referari, prædicti quidem mali aliquid subesse nullus dubitavi, at an hoc solum accusandum sit? dubius hæsi; & hinc semper alias atque alias quæstiones proposui, donec tandem fateri cœpit, se quoque hernia intestinali, & quidem scrotum jam occupante laborare, hincque tormina præsertim post motum corporis vehementiorem augeri, unde ego jam hæc inde præcipuè derivanda esse, judicavi, & ut quantocyus curet, ut non solum intestina sedi suæ pristina restituantur, verum & in eadem mediante conveniente subligaculo detineantur, summo-pere commendavi; licetque quædam etiam medicamenta præscripserim, si tamen hoc modo sibi consuluerit, quin quamplurimum sit profecturus, nullus dubito: Pessime vero sibi ipsis consulunt, hernia laborantes, si hoc malum suum medicis suis non revelant, qui quippe ejusdem nescii medicamenta etiam noxia facile præscribere possunt, uti quidem hic ipse non quidem à medico sed à pharmacopœo pene vita privatus fuisset, dum is vomitorium sat vehemens eidem exhibuit; patet vero ex hac observatione, quando & in herniam inquirere debeat medicus, uti, si tormina sæpiuscule ægrotum incommodent, & medicamentis illis, quibus malum cui adscribuntur, aliàs non ita difficulter curatur, minime cedant, quæstionem de eadem motam nemo ipsi vitiovertere poterit, & si vel pernegent nonnulli, se hoc malo laborare, semper tamen fidem iisdem non esse adhibendum, quotidiana testatur experientia.

DCIX.

Colici dolores anginae succedentes.

Vir quidam in non ita exigua dignitate constitutus, parentibus partim arthriticis, partim ad iram maxime pronis editus, triginta annis major, & tenerioris constitutionis, ante aliquot annos aliquoties angina correptus, ab hoc malo alibi non nisi bis terve iterata sanguinis subtractione liberatus fuit; sicuti vero sanguis sic particulis suis balsamicis & spirituosissimis non poterat non spoliari, ita hisce viscidas, acres, salinas successisse, varia postmodum mala docuere, dum non solum de ventriculo minus bene se habente fere semper conquerebatur, sed & pruritu in partibus extremis multum molesto vexabatur, quin, cum per annum & quod excurrit, angina quidem nunquam rediisset, ejus loco tamen aliquoties dolores colici ipsum tantum incommodarunt, ut & in lectum prostraverint; cum ergo huc venisset, ad eluendas peregrinas sanguinis particulas acidulas Bruzensens bibit, & quidem in principio tam exoptato cum affectu, ut easdem non solum brevi temporis spatio tum per uri-

nam tum per alvum reddiderit, verum & optime se inde habuerit; accidit autem, cum per quatuordecim fere dies iisdem usus fuisset, quod negotiis distributus operationem illarum sicut antecedentibus diebus promovere motu non potuit, sed sedendo tempus extraxit, & ecce! primo quidem Ventriculo male se habuit, hinc vero brevi post denuo succedere dolores colici tam intensi, ut & clamoribus se continere non potuerit, ubi sub vesperam illico Clysterem præscripsi, & hinc Potiunculam stomachico - anodynam subjunxi, unde quidem aliquantum melius se habuit, & dolores sedati fuerunt, at alvum nondum sic sicut exoptet apertam esse, & urinam etiam tardius fluere, retulit, simulque, num Mannam aliâs proficuam sumere liceat, interrogavit, huiusque in Vino solutæ cum me concedente ℥iij. sumisset, magna materiæ peccantis quantitate per plures sedes evacuata, Dei gratia convaluit, simulque acidularum potui finem imposuit: Salinas vero præcipue particulas in hoc subiecto abundare, & tum olim Anginam, tum nunc dolores colicos excitasse, exinde statui, quia nempe tum de pruritu non parum molesto cetera etiam bene se habens conqueritur, tum nullum potum Aqua simplici sibi melius conferre, testatur, adeo quidem, ut, cum aliquando dolores colici in Itinere constitutum prostravissent, hac sola in magna quantitate ingesta eosdem sustulerit; pruritum enim salibus originem suam debere, nemo dubitat, & aquam salinas imprimis particulas imbibere, sic fat certo constat; Testatur insuper de harum præsentia, & quod merito accusentur, vagus earum motus, dum jam huic jam illi parti molestias creant, ubi eas præsertim abundare, hætenus non semel vidi; sicuti vero alibi jam Essentiam abietis in hisce domandis proficuam expertus fui, ita hic etiam eam non absque fructu in usum ducet.

DCX.

Coccygis ossis dolores Ung. de Cynoglossa sopiti.

Correpta fuit haud ita pridem Matrona quædam nobilis post partum doloribus dorsi & quidem juxta os coccygis præsertim molestis tam intensis, ut præ iisdem somnum capere non potuerit, hinc vero illis varia quoque remedia opposuit, at nec Cerato Diapalmæ à me commendato, nec variis Cataplasmatibus inpositis, & oleis inunctis vel minimum quidem profecit, unde tandem nescio qua suadente & Unguento de Cynoglossa usa fuit, quod Dei gratia illico dolores sic sopivit, ut ab illo tempore ab iisdem immunis vivat: Sicut nempe jam dudum constat, anodynas huic unguento tribui vires, ita hæ hac observatione confirmantur, quæ, nisi ut suadeas illud, tibi persuadeat, si ut concedas interdum, te permoveat, jam usu suo non caret.

DCXI.

Apoplexia levis ab ira.

Mercatoris cujusdam Uxor quinquagenaria major, parvæ quidem staturæ, at ad iram maximè prona, cum prius capitis dolore laborasset, eo ipso die, quo hic maxime intendebatur, ira iterum effervescens huic perverso affectui tantum indulgit, ut, cum aliquantum se collegisset, toto corpore tremuerit; licet vero per bihorium & quod excurrit post hæc adhuc incesserit, & negotia domestica curaverit, hoc tamen tempore elapso subito in lectum se prosternere opus habuit, quia dextram corporis partem movere ulterius non potuit, & nec pes nec manus ut paulo ante muneri suo præfuerunt; quia vero hæc paulo ante mediam noctem sic contigerunt, licet maxime perterrita inde fuerit, non nisi sub diluculum tamen me in consilium vocavit, ubi, cum de motus memoratarum modo partium defectu conquesta fuisset, & loquelam itidem quodammodo impeditam notarem, nullus dubitans, ab affectu illo vehementiore humores in motu suo non solum interturbatos, verum & quosdam finibus suis exturbatos fuisse, ut hi evacuentur, omnino opus esse judicavi, & hinc Potiunc. ex Specif. Cach. Lud. \mathfrak{H} . Cholag. f. & Rad. Jal. res. n. aa. gr. Vii. liquoribusque convenientibus constantem præscripsi, quæ blande octo fedes movit, simulque decumbenti sic profuit, ut manum pedemq; movere denū potuerit, cum vesperi iterum accessissem; de summa vero harum partium debilitate simul conquerebatur, unde non solum externe adhibendam Aquam, sed & Mixturam & cum hac \ominus . Vol. Oleos. ore sumendam præscripsi, haud abs re sperans, hæc medicamenta, quicquid adhuc mali latitet, ablatura: quam noxia vero sit ira sicut hac observatione non parum confirmatur, ita nisi humoribus ab eadem commotis & sede sua emotis in principio statim educendis operam naves, morbos inde inductos nec tam cito nec tam feliciter curabis; nota vero non tam vehementibus quam lenibus purgantibus hic opus esse, cum illis facile hypercatharsis induci posset.

DCXII.

Urinæ difficultas in infante lactante curata.

Puerulus quidam recens natus, cum præter varia alia mala difficulter etiam urinam redderet, & non solum quando illam reddebat, magis ac aliàs clamaret, verum & identidem per plussculas horas eam reddere non posset, cum varia medicamenta frustra sumsisset, & nec oculi cancri, nec Bals. Peruv. sicc. nec pulv. Diuret. D. Volk. nec Aq. fragorum ipsi vel minimum profuisent, ei, quæ mammas præbet, tum Cerevisiam Bacc. Juniperi alteratam, tum cibos cum Petroselino coctos exhibere jussi, quibus itidem scopum no-

strum

strum nondum attigimus ; at cum postmodum hæc proprio motu Rob Juniperinum sumsisset , hoc Dei gratia tantum profuit , ut puerulus ab illo tempore & urinam rite reddere cœperit , unde in hunc usque diem, quando prius hoc malum reditionem minatur , ad hoc ipsum remedium & quidem semper cum fructu recurrit ; Sicuti vero jamdudum lactantibus medicamenta exhibita fuerunt , quando lactentes ægotarunt , ita quodnam inprimis in urinæ difficultate profuerit , ex hac cura legis.

DCXIII.

Ira commota febris brevi trucidans.

DE ira plura differendi observatio penultima ab hac occasionem suggesserat, cum enim maritus ejus tœminæ hinc amice eandem monuisset , ut in posterum iram temperet, ne graviora sibi consciscat mala , ut magis ipsam moveret , sequentia etiam subjunxit ; heri demum litteras accepi Francofurto allatas , in quibus certior factus fui , quod ibi amicus quidam meus , qui quantum ego quidem novi, nondum trigessimum ætatis annum attigit, & florido faciei colore spem uti sanissimæ constitutionis ita diuturnioris vitæ fecerat , cum præsertim vix ante semestre Uxorem duxisset , fati cesserit , hanc suam Uxorem gravidam post se relinquens ; dum vero , pergit mercator narrando, avide in litteris in causas tam subitæ & inopinæ mortis inquiri , eæ indicant, quod puer , quem tanquam discipulum aluerat , nescio quibus transgressionibus tantum ipsum ad iram commoverit , ut statim post male se habere & febricitare cœperit , & sexto die extinctus fuerit ; quæ quidem sicut omnino quemvis commovere debent , ut iræ suæ , quantum fieri potest , obices ponat , ita me confirmarunt , pro temperamenti diversitate & aliarum quoque circumstantiarum differentia varios etiam morbos iram producere , quo magis vero corrupti sunt , aut & agiles humores , quos in corpore movet , eo periculosiores sunt morbi , qui subsequuntur ; licetque febris quæ iram auctorem agnoscit aliâs haud ita diu instet , & hinc plerumque periculo vacet , eam tamen subinde diutius etiam instare posse , & hinc magis periculosam reddi, modo legisti , licet nullus dubitem in hoc malignas quasdam causas delituisse, quæ vero forsan diu adhuc quasi dormiissent , nisi ab ira excitatæ fuissent.

DCXIV.

Arthritidis præludia purganti cedentia.

JUvenis quidam Helvetus , octodecim fere annorum, cum non solum quotidie multum cibi ingereret , sed & identidem plus etiam ac quidem Venter ferre poterat , biberet, tandem inde dolores primo artuum, hinc inde vagantes sensit , hinc vero & cervicem occupantes & appetitum prostermentes,

Quod ipsum non parum perterruit, unde & meum consilium expetiit, tumque urinam suam multum tinctam mihi monstravit, cum vero ex reliquis signis nullum calorem p. n. deprehendere potuissem, & in consueta quantitate eam se excernere, retulisset, salibus peregrinis scatere sanguinem judicans, hinc educendis dicatum medicamentum præscripsi, Pilulas nempe ex Mag. Jalapp. & Scammon. atque ☿ dulci-constantes; has cum sumisset, sicut dolores cessarunt, ita & urina ad priorem & naturalem rediit colorem, unde jam se convaluisse credidit; ego vero, sicuti statui, nihilominus adhuc latere quædam salia corrigenda, ita ut hunc obtinerem scopum, Ess. Abietis & accuratorem dietam illi commendavi: In tempore nempe exhibita purgantia præstant, quod ab aliis vel laudatissimis medicamentis frustra expectatur, non itaque tam his quam aut intempestivo aut minus moderato eorum usui noxæ adscribendæ sunt, ob quas à quibusdam nimium accusantur.

DCXV.

Cephalalgia graviorum malorum metum injiciens.

Vir quidam præclarus, quinquaginta quinque annorum, temperamenti, quod veteres sanguineo pituitolum nominassent, non ita exactam dietam servans, & imprimis cerevisiæ interdum nimium bibens, cum & Uxori phthificæ per plures noctes diligenter adstitisset, hincque sic sat diu somnum rite non cepisset, & postmodum caput soli aliquamdiu exponere opus habuisset, & pulverem nicotianæ, quem aliàs in non exigua quantitate naribus attrahere solebat, suâsu amicorum quorundam fere penitus seposuisset, paulatim capitis dolorem contraxit, qui eum ad quasvis actiones perficiendas semper magis ineptum reddidit, quin tandem prostravit; unde ex consilio medici sui ordinarii, primo quidem venam secari curavit, hinc vero & cucurbitulas cum cutis incisione applicari curavit, hisque remediis, cum præsertim eo die, quo Venæsectionem instituit, non parum cerevisiæ bibisset, nil omnino juvantibus, purgans etiam sat acre sumsit, quod tamen vix semel alvum movit; unde jam dolori in primis obviam ivit medicus, & quibusvis fere medicamentis opiata addidit, quin externe narcotica adhibere jussit, at indies malum auctum fuit, adeo, ut jam continua quoque somnolentia accesserit, & interdum verba quædam delira protulerit, vixque per momentum temporis extra lectum degere potuerit, unde amici me quoque in consilium vocarunt; ubi accedens pulsum tam debilem, juxtaque inæqualem & interdum intermittentem inveni, ut, cum præsertim urinam etiam multum tinctam excerneret, graviora imminere pericula metuerim, quem metum mecum & medicus ordinarius fovit; exinde vero à sanguine præsertim in motu suo impedito, quin in capitis quibusdam partibus stagnante hæc mala produci judicans, volatilia in primis in

in usum ducenda esse, statui; hincque Sal. Volatil. Oleosum S. & ad dolores demulcendos Specif. Cephalic. D. Mich. commendavi, unde levamentum quiddam percepit, at pulsus antiquum obtinuit, nec stupor multum remisit, Vesicatoria ergo etiam applicata fuere, Clysterque acrior injectus; inprimis autem in castoreo opem quærens, hujus cum Specif. Cephal & Extr. Lign. aloet. convenientem dosin primo quidem post singulas quatuor, hinc sex, deinde octo horas & tandem mane & vesperi exhibui, hincque Dei gratia indies melius se habuit, urinaque meliorem quidem acquisivit colorem, ad naturalem vero non rediit; unde de naribus obstructis etiam conquerenti Pilulæ ex Ꝟ dulc. & Magist. Jalapp. inprimis constantes præscriptæ fuere, post quas primo sumtas, urinam optimam excrevit, continuato ergo die interposito pulvere modo laudato, tertio has Pilul. iteravit, quæ Dei gratia sic profuere, ut valedicere nos medici eidem potuerimus, cum prius Ess. Castorei eidem commendassemus: Non in quovis nempe dolore opiata cum fructu exhibentur, inprimisque, ubi humorum stagnantium justus subest metus, volatilibus potius quam illis pugnandum est, inter quæ castoreum tam diu jam laudem meruit, ut mea commendatione vix opus habeat, cum & vel antiquos illud summe commendasse constet, & experientia illorum effata qua hoc medicamentum semper magis confirmet.

D.CXVI.

Erysipelas panno sanguine leporino tincto cedens.

Vit ille Illustris, cujus haud adeo pridem mentionem feci, quod nempe brevi temporis spatio Erysipelate bis correptus fuerit, cum tumori resistanti tandem Ceratum Diapalmæ non prorsus frustra opposuisset, ceteraque Dei gratia sic valeret, ut jam, se prorsus non habere, quod ab ullo alio malo sibi metuat, crediderit, ad iram tamen licet justam commotus, cum huic non tam indulgisset, quam eam suppressisset, inde brevi post iterum pejus se habere coepit, & nunc quidem de frigore inprimis molesto conquestus fuit; quod, quia nihilominus arduo suo muneri præfuit, sic invaluit, ut tandem vix verbum ulterius proferre potuerit, jamque vel ideo majorem iniecit metum, quia pes nec minimum quidem doluit, & hinc aliud tubesse malum suspicabatur; ego vero nunc Tincturam Bezoarticam inprimis commendavi, cum & pulsus sanguinis motum quodammodo impeditum prodiderit; ut tamen, an pes ab omni prorsus malo sit immunis? resciscerem, ut inspectionem concederet, rogavi, & ecce! hac instituta erysipelate hunc denuo tinctum deprehendi, sicut ergo febre tantum ut prius non effervescente, Tincturam modo laudatam inprimis continuare jussi, ita de alio remedio externo, cum primo commendata minime nocuisse quidem, ac tardius juvisse, observas-

sem, sollicito, commode in mentem venit sanguis leporinus mense Martio panno linteo exceptus, quem quippe & alios summe commendare noveram, & jam quoque aderant, qui, ut hic in usum ducatur, urgebant; licet vero alius haberi non potuerit, quam ante triennium hoc modo collectus, hic tamen mediante illo linteo impositus Dei gratia tantum profuit, ut non solum brevi temporis spatio omnis rubor disparuerit, sed & tantum ut olim nunc pes non intumuerit, nec ullus unquam dolor accesserit, unde & alio medicamento opus non habuit, & hac vice, cum vix biduum soli quieti dedisset, ad labores suos consuetos rediit: an vero huic remedio adscribi possit, quod nunc tam brevi cessit malum, an, cum nuper eodem, tam brevi temporis spatio bis decubuerit, tam multum materiae peccantis dissipatum fuerit, ut jam per se tam molestum esse non potuerit, merito me dubitare, nullus dubito; tutum interea remedium, & hinc aliis illud multum commendantibus tuto concedi poterit.

DCXVII.

Sanguis ore rejectus non semper terribilis.

Sanguinis ex ore profluvium quin & aliud ex toto nullum nocere, quod in corpore robusto neque nimium sit, neque tussim aut calorem moveat, Celsus optime statuit; licet itaque nulla fere re magis terreatur vulgus, quam, si sanguis ore rejiciatur, si tamen medicus consultus semper hujus regulæ fuerit memor, non facile tantum terrebitur, & facilius aliorum etiam menti terrorem eximere poterit, quod ego quidem heri demum praestititi, dum is, cujus cephalalgiam descripsi, per ancillam interrogavit, quid mihi, de sanguine, quem absque ulla molestia atque tussi sputo rejiciat, videatur? minime enim nocere posse, respondi, & cum effato eventus respondit, aliud enim malum non fuit subsecutum.

DCXVIII.

Mali hypochondriaci indicium & remedium.

Vidua quaedam fere quinquagenaria, cum haecenus semper fere in nimia quantitate menses habuisset, inde quidem virium quandam imminutionem percepit, at eam tam parvi habuit, ut medicamentis propterea se opus habere minime crediderit; at cum ante trimestre & quod excurrit, hic mensium fluxus omnino desisset, ipsamet quidem naturaliter hoc sibi sic contingere, nulla dubitavit, & hinc nullo modo, ut is revocaretur, sollicita fuit, at cum ab illo tempore, non solum caloribus, quos volaticos nominant, continuo fere vexaretur, sed & dolor praeterim cervicis accederet, lassitudo insuper membrorum, inconsueta gravitas, & vigiliae ferme continuæ non parum molestiae

molestiæ crearent , appetitus prostratus esset , & hypochondria inflarentur, me propterea in consilium vocavit , dum vero simul urinam monstravit arenulis subtilioribus sic repletam , ut & vasis parietibus hæ hinc inde affixæ fueriat , non tam à mensibus nunc obstructis , quam malo hypochondriaco quævis hæc mala originem trahere judicavi , & hinc Ess. Trifol. fibr. inprimis eidem præscripsi , quam talibus signis præsentibus hæctenus vix unquam frustra commendavi : Sicut nempe tales arenulæ mali hypochondriaci sic fat certum indicium præbent , ita hæc Essentia tum amaris tum volatilibus particulis suis non potest non sanguini à nativa sua bonitate deflectenti prodesse.

DCXIX.

Cydoniorum lanugo sanguinem sistens.

Nobilissima quædam Matrona , cum nescio quid cultro dividere voluisset, hoc à scopo præfixo deflectente digitum pollicem sinistrae manus sic læsit, ut eum pene in duas partes divisisset, perterruit vero eam inprimis hæmorrhagia subsequens , quæ variis applicitis remediis , inter quæ telas araneorum inprimis nominavit , nec minimum quidem supprimit potuit , adeo ut jam me propterea vocare voluerit , nisi commode in mentem venisset Cydoniorum lanugo , hanc enim cum vix vulneri imposuisset , illico sanguinis profluvium sic inhibatum fuit , ut nec gutta quidem ulterius profluxerit ; sicuti vero ipsa hanc lanuginem propterea non parvis extulit laudibus , ita cum aliàs quoque idem eandem præstitisse noverim , ut hoc pluribus in mentem revocetur, observationem hanc communico.

DCXX.

Pulmonibus illapsus Pulvis.

EAdem hæc cum haud ita diu ante interfuisset sæpiuscule labori , quo plura à se invicem separantur & pro conficiendis lectis in ordinem rediguntur , indeque multum pulveris ore naribusque attraxisset , pondus quoddam in pectore minus consuetum percepit , & hinc , ut purgans præscribam, desideravit , cui petito quidem satisfeci , at simul dubitavi , an sic scopum suum sit assecutura ? cum hic pulvis non tam in primis viis , quam organis respirationi dicatis hæreat ; nec frustra me dubitasse paulo post constitit , nam , licet purgans novem moverit sedes, pectoris gravitas nihilominus restitit , unde nunc , ut mucilaginem Cydoniorum delingeret suasi , quæ aliquantum prodesse poterit ; medicamentum enim appropriatum , quod pulverem semel ad pulmones delatum evacuet iterum , ego adhuc desidero , nec alibi hæctenus descriptum inveni , licet , modo non nimium sic pulmonibus communicatum fuerit , sponte mala inde suborta cedere , hæctenus notaverim.

Genæ tumor Variolas subsequens letalis.

Figuli cujusdam, qui per plures annos sæpius, tam atrocibus dentium doloribus correptus fuit, ut præ iisdem nec labori suo præesse, nec extra lectum degere potuerit, filiulus quinque fere annorum, cum prius parulide laborasset, in variolas tum grassantes incidit, quas quidem mater uti parvi habuit, ita pueri, quamdiu iisdem decubuit, parvam admodum curam gessit, unde tandem exaruerè quidem paulatim, at restitit tumor durus genam sinistram attollens, quem dolentem admodum extitisse, vel inde constitit, quia puer tacto eodem clamorem edidit, qui, cum simul toto corpore consumeretur, & quotidie vires magis imminuerentur, matrem permovit, ut me propterea consuluerit; ubi accedens puerum refractarium inveni, dum vix aspicere nedum tangi se permisit, in omnia tamen sedulo inquisivi, & maxillam præsertim affectam esse judicavi, medicamenta hinc, quæ convenire credidi, præscripsi, & Chirurgum vocare jussi, sicuti vero puer nullo modo adigi potuit, ut medicamentum sumisset, ita non nisi malâ exulceratâ Chirurgus accessit, quæ parum quidem puris fudit, at tam corrupta fuit, ut præ fœtore vix tractare puerulum potuerit, licetque hic applicato Spiritu Vini viribus myrrhæ & aloes imprægnato remisisse visus fuerit, corruptio tamen, quia mater, ut reserentur partes corruptæ nullo modo concedere voluit, indies latius se extendit, adeo, ut cum ego denuo cum alio Chirurgo vocatus accessissem, totam genam sic corruptam quin consumptam invenerimus, ut absque ullo dolore resectis quibusdam particulis putrescentibus oris interiora conspectui patuerint, uti vero vel dentes sponte elapsi maxillam corruptam sufficienter prodiderunt, ita eadem talis nunc conspici potuit, tumorque adhuc restitans oculum hujus partis sic clausit, ut eum nullo modo aperire potuerit; licet vero, quomodo in posterum tractandus sit hic miser, Chirurgo ordinario indicaverimus, nullam tamen convalescentiæ spem superesse unanimiter statuimus; cum præsertim cancrosi quid subesse haud inepte crediderit Chirurgus mecum vocatus; Sicut autem summis nec injustis votis expetitum fuit, ut mors tantis ærumnis finem imponat, ita post decem fere dies post institutam hanc inspectionem horum damnabantur, puerulusque vivere in hoc mundo desit: Hæreditarii quid hinc subfuisse, & ubi ejusmodi quid subest majorem ac aliâs variolarum curam esse gerendam, si hæc observatio docuerit, frustra eandem non legisti.

DCXXII.

Sagittula ferrea deglutita.

A Mici cujusdam mei primarii filiulus duodecim fere annorum , cum nescio quomodo sagittula , quales pueri per arundines explodere aut alio modo jaculari solent , ludendo illam deglutiisset , inde Parentibus non parvum terrorem iniecit , qui quidem quodammodo cessavit , cum is nil prorsus mali se perferre , testaretur , at quamdiu adhuc in corpore restitit , non potuerit non esse solliciti , unde & rem ad me detulit Pater , cui , ut sæpius oleum & butyrum puero exhibeat , suasi , qui postmodum talem sagittulam ex clavo ferreo & discerpto linteo constantem misit , simulque per litteras indicavit , quod per alvum iterum exiisse deglutitam existimet , quia filius , aliquando in egerendis fecibus insignem dolorem punctiōemque se sensisse retulerit , quia verò non tam in loco certo alvum deposuerit , quam communi , sagittula inveniri non potuerit : Felix , quod alia mala non concitavit , cui tamen alia , quam quæ ego commendavi , medicamenta vix suaderi potuissent.

DCXXIII.

Hydrops in puero post aliquot annos rediens.

T Inctoris cujusdam filiulus decem & quod excurrit annorum , cum ante quatuor fere annos medicamentis idoneis ab hydrope , quo tum graviter decubuit , liberatus fuisset , interea quidem Dei gratia sic sat bene se habuit , nec de ullo unquam malo conquestus fuit , at ante bimestre fere , primo quidem lassitudinem minus consuetam notavit , hinc vero difficulter admodum respiravit , quod matrem permovit , ut diligentius in cetera quoque inquisiverit , cumque abdomen iterum tumidum pedesque itidem debito majores invenisset , ne hydrops redeat , haud injuste sibi metuit , & hinc ancillam , ut me propterea consulat , misit ; quæ nescio quo errore alium quendam adiit , qui urina inspecta , metum ab hydrope omnino justum nominavit , & diuretica quædam medicamenta præscripsit , quæ , quia ancilla statim etiam parari curavit , mater puero aliquamdiu exhibuit ; at ut ut urinam promoverint , nec minimum tamen mala , de quibus conquestus fuerat , remiserunt , sed tumor imprimis indies augmentum sumsit , unde tandem me vocavit , & cum modo narrata recensuisset , puerum quoque ad me deduxit , quem abdomine tumidum & facie pallidum inveni , duritiem etiam quandam in hypochondrio dextro deprehendi , unde purgante præmissio Electuarium chalybeatum præscripsi bis quotidie in usum ducendum , quod Dei gratia tantum profuit , ut puer indies magis detumuerit & scholam denuo frequentare potuerit , quod mater læta nuper retulit , & ego Electuarium nihilominus adhuc aliquamdiu conti-

nuare jussi, sub cujus usu primo quidem achores caput occuparunt, hinc vero scabiosus evasit, cetera tamen sat bene se habuit, unde hisce malis non tam externis quam internis medicamentis obviam ivi, & præmissis purgante Ess. Purific. Cl. commendavi: Serum in hoc prius in corpore corruptum sic exitum inveniens, tum internas partes in posterum minus læsit, tum de eorum robore restatum fuit, unde hæc mala non tam noxia quam proficua judicavi.

DCXXIV.

Menses chorea inhibiti.

Matrona quædam nobilis, cum nuper de alvo inprimis obstructa conquesta fuisset, quomodo menses se habeant? mihi interroganti respondit, quod eosdem, quamdiu quidem vivat ordinarios habuerit, nec nisi semel solum virgini adhuc substiterint, quod tamen malum ipsamet sibi consciverit, cum enim tum eo die, quo menses institerint, & jamjam fluere inceperint nuptias frequentaverit, & saltando non parum se delectaverit, illico hunc fluxum cessasse, & post trimestre demum in usum ductis aliquot remediis rediisse; quod quidem ego notatu dignum judico, cum aliàs nimio motu non tam tardentur, quam magis moveantur menses, in hoc vero subjecto sine dubio, dum motus sudorem movit, sicque sanguis sero quodammodo spoliatus majorem crassitiam acquisivit, is per vasa sanguiveha minora uteri penetrare non potuit: seu vero hoc modo noceant choreæ, seu & sanguinem nimium moveant, melius sibi consulere foeminas si mensibus fluentibus ab iisdem desistant, quam illis se delectando, nemo spero in dubium vocabit.

DCXXV.

Fabæ S. Ignatii.

Utut vel quælibet Tellus tanta in abundantia & medicamenta proferat, ut vel quædam illorum nomina nedum vires hodiernum multæ lateant, nec diligentibus indagatoribus unquam defutura sit materia, in qua & hac in parte diligentiam suam, modo voluerint, exercere poterunt, adeo tamen peregrinis etiam subinde opus habemus, ut iis omnino commode nos carere non posse, hodie vix ullus inveniatur, qui non sponte fateretur; sicuti vero non tam in medicamenta quam aurum argentum gemmas aliasque opes peregrinarum terrarum Inventores inquisiverunt, ita illorum plurima nos adhuc latere, nullum est dubium; laudemque hinc præsertim merentur illi, qui quamprimum talia medicamenta ad nos deferuntur, in ea diligentius inquirunt, & quæcunque sedulitate sua explorarunt, cum aliis ingenue communicant, inter quos inprimis eminent Michael Bernhardus Valentini, qui sicut unum alterumve talium simplicium exotericorum in peculiaribus dissertationibus descripta edidit,

dit, ita nuperrime has collectas publico non invidit, ex quibus quæ de fabis S. Ignatii, hæctenus sub hoc nomine apud nos minime notis; excerpfi, hic forsân lubens leges: Sicuti vero pauca admodum diligentissimo huic Auctori ab aliis de iisdem communicata fuêre, ita modum vegetationis illarum communicare non potuit; statuit autem sicut Caffee ita has fabas cum reliquis fabis minime convenire, cum non solum corneam & talem substantiam, quæ difficulter admodum in pulverem vertitur, possideant, sed & sicut fabæ communes flatus omnibus consentientibus generent, ita hæ eosdem potius discutiant, quin tanta virtute carminativa gaudeant, ut vix sumtæ murmura & mugitus excitent; ex quonam in specie loco afferantur, nondum constat, Lusitanos tamen primum ex India Orientali easdem nobis communicasse, nullum est dubium: substantia extus striata, intus vero cornea, uti modo legisti, & unguis haud absimilis existit, adeo, ut non tam commode terendo quam limando in pulverem redigantur; referunt pleræque forma Corculum Gallinarum, nec nucem Moschatam minorem magnitudine excedunt, coloris sunt spadicei & ex atro fusci, odoris grati & quodammodo moschati, saporis gratè amari; particulis præditæ non solum terrestribus & hamatis, verum volatilibus oleosis quoque, tam exaltatis, ut in nimia dosi sumtam Essent. ex iisdem paratam convulsiones excitasse notatum fuerit; produnt vero hæ ipsæ particulæ vires quas fabæ hæ possident, quod nimirum stomachicæ præsertim nominari mereantur, adeoque in iis imprimis ventriculi affectibus, quos frigidos Veteres nominarunt, summo cum fructu exhibeantur, in intestinorum hinc morbis itidem utiles, unde in Colica quoque & Ileo cum aqua præsertim Menthæ exhibitæ commendantur, quin alvi etiam fluxus à cruditate præcipue subortos sistere perhibentur; & si humores in primis viis statim corrupti alias quoque partes incommodant, catarrhos, odontalgiam, vertiginem, epilepsiam inducunt, frustra in his fabis auxilium non quæritur; quæ & febri-fugæ sunt, dum non solum laudatissimi Auctoris filiolum à febre tertiana duplici liberarunt, verum & Illustrem Wedelium eas in febre continua cum fructu cuidam exhibuisse, ex epistola ad Schelhasium à summo hoc Viro exarata eidem innotuit: externus quoque earum usus laudandus venit, dum in oleo coctæ scabiem sanare, & parti sanguinem fundenti pulvis earum inspersus hujus fluxum inhibere creditur; Sicuti vero Centaurium minus commode his fabis substitui posse Auctor, cui quævis hæctenus allata debeo, addidit, ita ex præscriptis formulis fere omnibus notavi, cum has fabas vix solas præscripsisse, qua in re, qui illum in præscribendis talibus exoticis in principio præsertim imitatus fuerit, tum sibi tum ægrotis suis non parum consulat: In dosi Ḑβ. quando in substantia exhibentur fabæ, non esse excedendum, sed ad pauciora etiam grana ab eo plerumq; præscriptas fuisse, ex dissertatione constat,

pulvis enim, quem integer ejusdem scrupulus ingreditur, sine dubio in aliquot partes dividendus fuit.

DCXXVI.

Fœtus mortuus unco feliciter extractus.

COqui cujusdam publici Uxor quinquagenaria succi plena & robusta cum decimo quarto tempore partus rite attigisset, hic tamen sicut bis terve prius ita nunc quoque minus felix successit; cum enim aquæ quidem, quæ partum antecedere solent, non absque dolore profluxissent, hic tamen iisdem profusis denuo cessavit, nec nisi aliquot horis elapsis rediit, quem deinde ut ut omnibus viribus secundaverit, nil quicquam tamen profecit, nisi quod tandem brachiolum eruperit, eoque ipso, quam difficilis instet partus, lat innotuerit, promovere tamen hunc quovis modo tentarunt, & hunc in finem non solum plura eidem medicamenta exhibuerunt, sed & ipsam, ut quantum in se est, præstare pergat, sedulo hortatæ fuerunt adstantes, quarum monitis ut ut strenue semper paruerit, nec minimum tamen partus promotus fuit; unde jam viribus quoque imminutis me in consilium vocarunt, ubi omnibus probe perpensis, dum obstetricem extractioni fœtus per omnia signa mortui vix sufficientem inveni, vires vero sic sat adhuc constabant, ut antequam hæc magis deficiant, illa per chirurgum instituatam consultum duxi, nec displicuit tum parturienti, tum ejusdem marito consilium; unde Chirurgum hujus præsertim operationis peritum J. Davidem Freitagium me suadente vocarunt, qui & illico accessit, & iustrumens uncis præsertim aquæ calidæ immisissis, parturiente luci exposita, atque manibus oleo inunctis extractionem fortiter aggressus fuit, & postquam uncum fœtui mortuo supra papillam sinistram infixit, socio quem secum adduxit hunc trahendum tradidit, ipse vero fœtum sic manibus rexit, ut brevi temporis spatio felicissime eundem extraxerit, totum nec ulla parte prius mutilatum, nec in situ tam perverso mutatum, quod pari felicitate sibi hæcenus semper successisse testatus est; an vero semper succedat, ferme dubito, tentare tamen si in principio voluerit hunc modum expertus Chirurgus, longe citius succedet operatio sic instituta quam præmissa fœtus mutilatione atque evacuatione, nisi que vim nimiam adhibuerit, non habet quod à minus felici eventu sibi metuat: Utinam vero interdum citius hæc extractio institueretur, sic enim plures matres facile servari possent.

DCXXVII.

Febris infantis peracuta.

Viri cujusdam eleganter docti filiulus novimestris & hæcenus Dei gratia sanitate sic sat integra gavisus, cum unus alterve dens absque ulla fere molestia

molestia illi erupisset, subito febris tam acuta correptus fuit, ut cum hæc non solum difficillimam respirationem & appetitum penitus prostratum induxisset, caloreque intenso tangentium manus perureret, verum & faciem pene Hippocraticam reddidisset, ego vocatus parvam admodum convalescentiæ spem superesse crediderim, cum præsertim & medicamentum primo præscriptum post singulas fere horas exhibitum nec minimum quidem malum imminuisset, cum autem postmodum pulverem ex Pannonico rubro & Lap. Bez. orient constantem aliquoties sumsisset, paulatim mala sic se remiserunt, ut puerulus Dei gratia convaluerit: Sicut vero in puerorum morbis vel optima quæque promittentibus nunquam nimium fidendum est, ita pessimis quibusque peiorum metum injicientibus non semper desperandum esse, hæc observatio confirmat.

DCXXVIII.

Alvi obstructio per quinque dies instans.

Virgo quædam Ratisbonensis filis aureis argenteisque ducendis operam navans, & diætam non ita convenientem servans, sed acetariis inprimis se delectans, inde nuper in alvi obstructionem incidit, quæ per integros quinque dies instans & Pilulis quibusdam frustra sumtis tandem eandem prostravit, tamque difficilem eidem reddidit respirationem, ut & à suffocatione sibi metuerit; unde per quandam suam lociam meum consilium rogavit, ubi Potiunculam alvo referendæ inprimis dicatam eidem præscripsi, quiaque novi, in tam pertinacibus alvi obstructionibus identidem aut frustra sumi has Potiones, aut & vomitu subinde rejeci, Fol. Sen. zij. Aq. Mullæ q. s. simul infundere jussi, ut nempe si ejuscemodi quid contingat, sub vesperam hoc infusum sumat, nec frustranea fuit hæc mea sollicitudo, cum enim Potiunculam præscriptam vix sumsisset, eam vomitu rejecit, unde huic jam modo laudatum infusum subjunxit, quod & ad votum operationem suam exseruit, dum non solum bis alvum movit, sed & mala ab hac obstructione producta removit: Omnino vero simplicissimum hoc infusum vel iterata commendatione dignum est, cum sæpius præstet, quod ab aliis medicamentis purgantibus frustra expectatur.

DCXXIX.

Ophthalmia Pilulis Francofurtensibus curata.

PUella quædam octo annorum, cum una cum sore sæpius ophthalmia laborante in uno lecto decumberet, cetera sana nec catarrhis aliâs obnoxia, subito etiam hoc malum & quidem tam vehemens contraxit, ut per integrum diem oculos nec aperire quidem potuerit, qui quippe inde non tam rubuere, quam

quam multum intumuerunt , consultus ego propterea bis terve eidem Pilul. Francofurtenses exhibere jussi , quæ Dei gratia tantum profuere , ut tertio die vix ophthalmiæ quædam vestigia superfuerint , licet nullum omnino remedium externum adhibuerit ; ubi contra cum hisce diebus alia quædam virgo sacculos in vino coctos oculis eodem modo affectis admovisset ea malum inde non tam mitigatum quam auctum sensit , unde & huic has Pilulas commendavi ; quæ quippe licet non omnem ophthalmiam sanent , in ea tamen quæ vel radices egit , nec causas singulares agnoscit plerumque summo cum fructu sumuntur.

DCXXX.

Vesicula fellea calculi aquæ supernatantes.

DUm hisce diebus Celeberrimi Valentini dissertationes de Polychrestis quibusdam exoticis evolvi , inter cetera occurrit , quod in illa quam de lapide porcino , uti quidem nomine latino insigniri potest , collegit , ex Reverhostio meminit , quod is statuatur , illos calculos qui in Vesicula fellea inveniuntur , aquæ injectos eidem supernatare , in quo tamen experientiam hunc Virum non semper faventem habere , ipsemet propria experientia contrarium edoctus postmodum subjungit ; unde lubido me incessit , circa calculos quos ante plures annos in præsentia Magnifici Dn. Schrökii è Vesicula fellea cujusdam Vetulæ exemptos possideo , quomodo hi in aqua se habeant ? experiendi ; Sicut autem septem hi calculi sunt angulati , læve , colore fusci , & ex pluribus sibi invicem superstratis quasi laminis constant , ita aquæ injecti omnes illi supernatarunt ; Operæ itaque omnino pretium erit , ut sæpius circa hos calculos instituantur experimenta , ut tandem certi quid determinari possit.

DCXXXI.

Hemicrania per viginti annos instans.

Vir quidam in informanda Juventute tempus jam per plures annos terens , constitutionis teneræ , & temperamenti , quod haud abs re melancholicum nominares , inde malum hypochondriacum contraxit , quod sicut in aliis alia symptomata comitari solent , ita huic hemicrania præsertim molestum fuit , dum dolorem in dextro latere syncipitis subinde tam vehementem concitavit , ut aliquoties aliquamdiu vix mentis compos extiterit ; sicut autem variis modis ipsum torsit , ita aliquoties sibi visum fuisse , & adhuc interdum videri , ac si vir parvus girgillum ignitum (einen glühenden Haspel) pro viribus in hac capitis parte celerrime circumvolveret , & eo ipso tempore tantum lymphæ ex ore atque oculis profluere , ut unice huic excernendæ quoddam
temporis

temporis spatium tribuere opus habeat, retulit; sicuti vero varia remedia habens huic malo jam per viginti fere annos instanti opposuit, & tum medicos tum medicastros consuluit, ita, utut aliquando levamentum quoddam attulisse visa fuerint quædam medicamenta, nunquam tamen diuturnum hoc fuit, sed brevi identidem & quidem aliquoties cum scemore rediere dolores; venit hinc tandem & ad me, ubi ego quidẽ primo de Salivatione mercuriali cogitavi, at quia nec minima quidem luis venereæ suspiciõ hîc subfuit, qua causa non præsentem aliquoties hanc salivationem infeliciter adhibitam fuisse doctissimus Willisius notavit, & simul subjecti teneritudo me absterruit, malum hoc non tam integrè curari posse, quam quantum quidem fieri possit, deliniendum esse, judicavi, & hinc sequentium Pilularum diligentem usum ipsa commendavi:

ʒ. Extract. Trifol. fibr. ʒij.
 Lign. Aloet. ʒß.
 Cinnab. nat.
 Castor. el. aa. gr. xxv.
 C. sir. de Pœon. q. s. f. Pilul. N. cv.
 Consp. pulv. Liquir.

Sign. Pilulen/ davon Morgens und Nachts 7. zunehmen.

Quas malum mitigaturas, si imprimis diligenter easdem continuet, totus spero; licet in ejuscemodi inveteratis malis plerumque oleum & operum perdamus: ut ergo semper prognostico se muniat medicus prudens, memor erit.

DCXXXII.

Sanguis leporinus antidyntericus.

Quantum profuerit sanguis leporinus in Erysipelate curando cum hisce diebus coram Illustri Dn. D. Georg. Tobia Dürrio narraffem, id non solum & sibi experientiam aliquoties confirmasse, respondit, verum & addidit, antidyntericum quoque suggerere remedium hunc ipsum sanguinem, quo milites præsertim insigni cum fructu utantur, ordinisque Teutonici quendam Equitem olim sibi retulisse, quod mense Martio ex occisis aliquot leporibus sanguis colligatur, & ex farina eodem probe imbuta globuli formentur, qui in furno exsiccentur, & postmodum in hunc iptum usum serventur, quamprimumque quis cruento alvi fluxu corripitur, huic cum potu talis globi in pulverem redacti partem exhiberi, hincque quam plurimos sanatos fuisse; Hujus vero remedii sicut ex Minderero Celeberrimus Paulini quoque in egre-

gio suo de Leporibus tractatu meminit, ita quin inter tuta evporista referri mereatur, nullum est dubium.

DCXXXIII.

Variolas retropellens frigus.

Tinctoris cujusdam filiulus trium annorum, prius anxietate quadam correptus, cum bis terve Alexipharmaca quaedam in usum duxisset, variolis erumpentibus Dei gratia aliquantum melius se habuit, jamque omni periculo ipsum defunctum esse, mater credidit; at cum sequenti die, ut alvum deponeret, vestibus minus munitus aliquamdiu extra lectum sedisset, subito male se habere coepit, utque in lectum iterum deponatur, ipsemet petiit, cui petito mater, quia simul expalluit, eo citius satisfacit, non parum perterrita tamen, cum postmodum, maculas quasvis, quæ copiosæ jam eruperant, retrocessisse notasset; sicut ergo à frigore incautius admissio non ita male hoc malum derivavit, ita in calore præsertim auxilium quæsivit, & hypocausto magis calefacto, puerulum etiam lecto sedulo obtexit, unde paulatim rediere maculæ, puerulusque, Dei gratia, iterum melius se habuit: Utut nempe merito nimius calor, quando tractantur Variolis decumbentes, suspectus sit, qui quippe hos identidem non tam juvat, quam fere suffocat, non tamen facile frigori sunt exponendi, quod in principio præsertim variolas non potest non retropellere, quæ postmodum non semper eadem facilitate iterum expelluntur.

DCXXXIV.

Sudores frigidi quibusdam naturales.

DE hoc ipso puero cum, postquam hæc sic contigissent, ipsum visitassem, mater ejusdem retulit, quod, quamdiu decumbat semper fere sudet, omnis vero sudor tam frigidus existat, ut prope hic quoque metum sibi iniecisset, nisi tum hoc instante cetera, uti ipsemet videam, is sic sat bene Dei gratia se haberet, tum nosset, quod quotiescunque ipsa sudet, seu jam sudor sponte succedat, seu à morbo seu medicamentis moveatur, hic semper etiam tantum statim frigescat, ut & hoc ipso molestiam quandam creet, nunquam tamen hæc inde pejus se habuisse, hincque totam se sperare, nec filiolo suo illum nociturum: Quo ipso sicuti confirmantur, quæ tertio anno Linearum medicarum de sudore frigido non semper metuendo adduxi, ita eundem quibusdam etiam naturalem existere, si memorata Tibi persuaserint, me vix dissentientem habebis.

DCXXXV.

Lactumina purgante curata.

Viri cujusdam Generosi filiulus, duobus annis major, utut per totam suam vitam non tam lacte quam aqua sitim sedaverit, ante aliquot tamen menses malo illo, quod nonnulli recentiorum sub crustæ lactæ seu lactuminum nomine describunt, & Germani den Eres nominant, correptus fuit, pustulis nempe faciem & in hac mentum præsertim plane obducentibus, quibus scalpendo subinde remotis sanguis succedens faciem non parum defoedavit, unde meum consiliûm desideratum fuit; ubi ego quidem præsertim â dentitione hoc malum derivans, uti puero plane non nociturum fidenter edixi, ita ne externa adhiberentur remedia, serio commendavi, præscripsi vero Ess. Purif. Clauderi, quam aliis quin hujus ipsius fratri in hoc malo non parum profuisse memini, at ut hic vel guttam ejusdem deglutiisset, nullo modo commoveri potuit, quia, quod citius clamoribus convulsionem concitasset, quam hanc Essentiam sumisset, nobilissima ejusdem Mater serio testata fuit; unde cum & alia medicamenta quævis respueret, ut Rotulas purgantes præscriperim, per motus fui, quas ex Diagr. Atrat. gr. iv. & Rad Jal. res. n gr. iij. c. Sacch. in Aq. fl. Sambuc. sol. q. s. paratas numero septem lubens deglutiit, cumque aliquoties alvum solvissent, paulo post Dei gratia integre convaluit: adeo quidem purgantia plerumque in his malis conducunt, ut non raro sola juvissent, vel alii quoque testentur.

DCXXXVI.

Paralysis solis externis medicamentis non cedens.

Consuluit me haud ita pridem Mulier quædam, quadraginta & quod excurrit annorum, quæ ante annum fere in Paralytin incidit, qua dextrum ejusdem latus sic motu destitui cœpit, ut nec pedi insistere, nec manu vel quicquam perficere valuerit, adhibuit hæc hinc varia & plura remedia, non tam interna vero quam externa, unde licet sæpissime partem affectam vel pretiosissimis liquoribus perfricavit, licet varia fomenta applicavit, nil quicquam tamen vel sane parum admodum se iisdem profecisse, conquesta fuit, cum ego eandem visitassem, quod ego tamen minime miratus fui, quia interrogata qualibus medicamentis internis hæctenus malo obviam iverit? jam sat diu plane nullum se sumisse, respondit; quoniam enim malum hoc non tam externas quam internas agnoscit causas, internis fere magis quam externis medicamentis opus habent, qui eodem corripuntur, quin nisi utraque prudenter conjungantur, identidem multum agendo parum admodum proficies; ut ergo tum via spiritibus interclusa aperiretur, tum hi, quantum quidem fieri potest

potest auferentur, Salis Volatilis Oleosi Sylv. usum eidem præscripsi, & hunc juxta medicamenta externa sedulo in usum ducere eandem jussi: mirum enim quantum hic liquor spiritibus in hoc malo edomando confert, modo diu continetur, & modo conveniente in usum ducatur; ubi ego quidem aliis Mixturis additum tantum non conferre, quam si seorsim & guttatim sumatur, hætenus observavi; vas etiam in quo continetur, probe muniendum est, cum aliàs volatiles particulæ brevi avolent, in eo præsertim, qui diligenter & secundum artis regulas præparatus fuit, qui & omnino aliis est antefereendus.

DCXXXVII.

Vesicæ arthritico proficua.

Vir quidam Dei gratia hætenus sanitate sat integra gavisus, quia vero ut tantum hoc bonum rite conservet, non tam sollicitus fuit, quam variis in diata non ita exiguis erroribus eidem summas struxit insidias, tandem quidem particulis peregrinis in sanguinis massa collectis eliminandis consuetis viis ulterius non sufficientibus, eæ in digitis exitum invenerunt, è quibus singulis fere annis feri falsi & tam acris, ut digitos erolerit, non ita exiguam quantitatem profudit, & sic, quamdiu quidem hoc sic contigit, cetera Dei gratia sat bene se habuit: at cum ante biennium fere, sex vel septem annis quinquagenario major Uxorem elegantem duxisset, & hinc sine dubio veneri nimium indulisset, hic quoque feri exitus nescio cur intercluderetur, doloribus arthriticis correptus fuit, quorum vehementia ipsum permovit, ut non solum cataplasma sic sat calidum pedi dolenti aliquoties imposuerit, verum & Spiritum Vini Camphoratum hunc ipsum in finem & quidem cum calente Cataplasmate adhibuerit; unde ipso nil minus cogitante vesicæ aliquot excitatæ fuerunt, quæ apertæ serum acerrimum fuderunt, dolor vero omnis sic cessavit, ut nisi vesicæ impedivissent, sicut olim pedibus iterum uti potuisset; dum nempe serum falsum acre iterum exitum invenit, non potuere non dolores remittere, qui vero in aliis magis sedem fixerunt, quam ut vel vesicatoriis propterea applicatis cederent.

DCXXXVIII.

Alaudarum esum subsequens Aphonia.

Aurifabri cujusdam Uxor triginta annis major, habitus corporis plenioris & obesa, cum maritus ejusdem duodecim alaudas jam deplumatas secum domum tulisset, earum assarum decem sub noctem comedit, & vinum superbibit, hincque nil minus, quam quod noxa quædam sit metuenda, cogitavit, at minus quietam statim noctem duxit, & pondus quoddam minus con-

fuetum in Ventriculo perſenſit, cui, cum de lecto ſurrexiſſet, juſculo occur-
rere ſategit, ſed nec poſt hujus eſum melius ſe habuit, quin difficilius quoque
reſpirare coepit, dolorque ſic ſat vehemens dorſum atque brachia occupavit,
& deliquio animi etiam ſuperveniente, filiolum, quam in ulnis geſtabat, alii
tradere & in lectum properare opus habuit, ubi ſicut omnem linguæ uſum
amiſit, ut nec verbum quidem proferre potuerit, eoque ipſo adſtantes ſic per-
territi, ut maritum abſentem & me celerrime vocaverint; ita ferme ſimul
accedentes ipſam aliquantum ſe collegiſſe invenimus, & vox iterum ſic rediit,
ut, quam male ſe habuerit, narrare nobis potuerit, cumque cetera non adeo
male ſe haberet, nec pulſum vel minimum mutatum deprehenderem, alaui-
dis in nimia copia, & quidem cum offiſculis cometiſtis hoc unice tribuendum
eſſe judicavi, & hinc ad conſumendum tam noxias reliquias Mixturam ex
Aq. Menth. Elix. Vit. Matth. inc. El. Aperit. Clauder. lapid. $\overline{\text{ss}}$ pp. & Sir. Cort.
Aur. conſtantem eidem præſcripſi, quæ ſicut aliis in ſimili caſu profuit, ita
& huic profuturam nullus dubito: ſicuti vero jam in lineis medicis, quantum
cuidam nocuerit alaudarum eſus, exemplo probavi, ita hoc commode eidem
ſubnecti poterit, quam noxam qui evitare voluerit, tum in minori quantitate
has aviculas comedat, tum offiſcula diligenter removeat, quibus inprimis hæc
mala adſcribenda eſſe, ego quidem credo.

DCXXXIX.

Diarrhoeam ſponte ceſſantem ſequentia mala.

Mercatoris cujuſdam non infimi nuper beate defuncti filius quatuordecim
annorum, cum hoſpitiuſ mutaret, & Præceptori cuidam traditus fuiſ-
ſet, vix per aliquot dies apud hunc degens torminibus primo hinc diarrhoea
correptus fuit, quæ tamen, utut nullum eidem oppoſitum fuerit medicamen-
tum, ſponte ceſſavit, non tamen ſic & tormina, quibus tum laſſitudo minus
conſueta, tum capitis dolor ſe junxere, quod quidem hoſpitem ejusdem no-
vum permovit, ut hoc matri ejusdem detexerit, quæ me vocare juſſit; ubi
accedens de dictis quidem malis querentem, at cum pulſu minime mutato in-
veni, unde ab humoribus vitioſis in motu conſtitutis quidem, ſed exitum
non inventibus illa derivans purgans eidem præſcripſi, quod binas ſolum
ſedes movit, cumque ſumto licet Elixirio Aperit. Clauderi nihilominus tertio
die de anxietate quadam conquereretur, me abſente Pharmacopœum conſulue-
runt, qui neſcio qualem pulverem ſuggeſſit, quo ſumto, quicquid mali re-
ſtiterat, Dei gratia ceſſavit, ut adeo poſtmodum ego quoque iterum ac-
cedens, alio medicamento quam Elixirii memorati continuatione ipſum vix o-
pus habere judicaverim: Colliguntur nempe in corpore humano ſubinde hu-
mores peccantes in majori quantitate, quam quod conſueto modo omnes ex-

cernerentur , unde tandem tum copia sua , tum partibus corruptis partem in qua continentur , stimulant , nec parum juvat hominem , si quantum sufficit, evacuentur , si vero quacunque de causa diutius quam par est , in corpore detineantur , non possunt non varias movere turbas , hincque semper è re ægrorum magis est , quando ejusmodi alvi fluxus in principio præsertim magis promoventur , quam inhibentur.

DCXL.

Mercurius in decocto salivationem movens.

Vir quidam nobilissimus , ætate jam provector , & cetera quidem Dei gratia sanitate sic sat integra fruens , quoniam tamen per bene longum temporis spatium dolore ischiadico per totum pedem sinistram se extendente multum vexatus fuit , varia huic dolori opposuit remedia , quæ empirici præsertim , quorum plures consuluit , suggesserunt , utut nimirum vesicæ excitatæ fuerint , pedique quamplurima tum unguenta tum emplastra tum fomenta applicarit , tantum tamen abest , ut quibusvis hisce vel minimum profecisset , ut potius , cum prius adhuc incedere sic sat commode potuisset , jam pedum usu fere penitus destituatur , unde tandem & meo consilio uti cœpit , & ego hodie sic sat celebre illud decoctum ex Mercurio vivo & Antimon. crudo ac Radic. Salsæparill. paratum illi commendavi , quo quidem per integrum & quod excurrit mensem absque ullo incommodo usus fuit , quin aliquoties levamen quoddam se inde persentire , credidit , at quoniam tantum tamen quantum quidem optavit , dolorem non sustulit , tandem & ab hujus usu destitit , cum præsertim mercurius tandem gingivis & dentibus insidiari cœpisset , dum illis salivam eliciebat , quam horum dolor comitabatur : Ex quo cum constet , quocunque etiam modo adhibitum mercurium tandem salivam movere , ut , nisi movere eandem velimus , cautos nos in ejusdem usu geramus , docemur.

DCXLI.

Secundina post abortum arctius utero adherentes.

CUm olim Illustrissima quædam Matrona , varia cum quibus olim conflictata fuerat , mala mihi narrasset , inter cetera mentionem etiam fecit abortus , quem aliquando , postquam quinque fere mensibus antea conceperit , fecerit , cum inde longe pejus se habuerit , quam quando foetum tempore consueto ediderit , inprimis enim secundinas tam pertinaciter utero adhæsisse , ut non nisi difficillime & cum insigni sanguinis deperditione ab eodem separatæ fuerint ; quod & pluribus aliis sic contigisse sicut illa tum subjecit , ita & ego memini , nec deest causa , cum in principio arctius cum utero conjunctæ sint

sint secundinæ, quam sub finem, ubi in plerisque jam sic sunt comparatæ, ut facillime separentur, nullum quippe ulterius usum foetui præstantes, nec matri necessariæ; ut ergo in abortu diligens secundinarum geratur cura, omnino opus est, nisi enim in tempore excernantur, & mortem quibusdam intulisse, exemplis facile probari posset.

DCXLII.

Anserina odontalgica.

IS, cui mercurium dentium quoque dolorem concitasse, modo retuli, interrogatus, quo remedio hunc ipsum dolorem abegerit, respondit, se aliud non adhibuisse, quam anserinam herbam, hac enim generis imposita illum illico cessasse, & tumorem successisse; quo nempe succedente plerumque dentium dolor nisi cessat, non parum imminuitur: Refertur vero herba hæc inter travmaticas, & cum Schröderus quoque illam in his ipsis doloribus commendat, tantumque non ubique sit ad manus, ut ejusdem memoria uni alterive refricetur, hæc communico.

DCXLIII.

Febris \ominus Vol. Ol. S. curata.

Mercatoris cujusdam filiulus, quinque annorum, cui unico tum Parentes tum ancillæ præsertim adstantes quævis indulgebant, quia hinc identidem non parum cerevisiæ & quidem ejus, quæ fuscæ nomine venit, atque generosior existit, ingessit, aliquoties jam morbis correptus fuit, inprimisque nuper sic sat acute febricitare cœpit, unde ego in consilium vocatus fui, quoniam vero â Ventriculo præsertim derivandam esse hanc febrim judicavi, alvo sponte jam fere nimium aperta, & Rhabarbaro â matre exhibito, Elix Aper. Claudi ipsi profuturum speravi, & hujus decem guttas ter de die puero exhibere jussi; seu vero jam medicamentum non suffecerit, seu cerevisia, quam nihilominus continuavit, in causa extiterit, malum elixirio hoc bis sumto non parvum sumsit incrementum, unde denuo vocatus Potiunculam Cordialem eidem præscripsi, & simul cerevisia plane interdixi, huicque decoctum C. C. substituere jussi, quod quidem lubens bibit, at Potiunculam vix ac ne vix quidem deglutiit, unde jam febre instante, de medicamento guttatim eidem exhibendo sollicitus fui, & quoniam Tincturam Bezoarticam ipsum non sumere, retulerunt, \ominus Vol. Ol. Sylv. ad gtt. vj. l. vij. post singulas sex horas exhibendum præscripsi, quod cum vix ter quaterve sumsisset, non solum nimius calor Dei gratia se remisit, sed & reliqua symptomata plane cessarunt: sicuti autem hic liquor puerulis sic sat commode exhibetur, ita pluribus in aliis etiam malis egregie eundem profuisse experientia aliquoties me docuit.

DCXLIV.

DCXLIV.

Herniosos pecunia emungentes impostores.

UNo eodemque die vocatus fui ad duos herniosos ætate jam provectos, qui uti non tam auxilium verum & certum quæsiverunt, ita ut inprimis de subligaculo commodo sint solliciti, eosdem olim jam monueram, quod ambo quidem præstiterunt, at in manus inciderunt Magistrorum, qui non tam pecunia; quam juste pro parando tali subligaculo petere potuissent, contenti; quam ut plus lucrentur, avidi, alias etiam curas suaserunt; ubi alter quidem antequam egregia sua scilicet medicamenta attulit, ut pro iis coemendis aliquot floreni solvantur, postulavit, pro quibus quatuor solutis oleum & emplastrum attulit, quæ vel totidem baccis, facillime se alibi comparare potuisse, nullus dubitavit ægrotus; at vel diligentissime adhibita nec minimum tamen profuerunt, unde eum jam non tam pro medico quam crumenimulga optime habuit; at hoc nomen magis adhuc meruit, qui alterum tractavit, huic enim tum medicum quendam illustrem, tum exercitatissimum Chirurgum nominavit, & hos per litteras se consulturum promisit, aliquotque hebdomadis elapsis medicamenta quædam attulit, quæ insignem illum medicum misisse, finxit, quæ vero hic nisi me prius consulto in usum ducere detrectavit, & ego hac de causa vocatus vel ex litteris adjectis tanti viri medicamenta non esse, perspicere potui, cum non solum cum litteris ejusdem aliis plane non convenerint, sed & vel vitiis pluribus orthographicis ab eo plane alienis quasi scatuerint; pro medicamentis ipsis verò, Tragæa nempe, Ess. forsan Cort. Aurant., Spir. externe ilinendo, sale in hoc dissolvendo, pulvere hinc inspergendo, & emplastro postmodum imponendo, quæ in pharmacopolio tribus florenis comparari facile potuissent, viginti octo florenos ipsum petere audacter affirmavit, quod vel solum dolum detexit, unde una cum ipso me de hoc minime dubitare edixi, hincque non tam medicamenta hæc in usum ducere, quam ulterius de subligaculo sollicitum eum esse jussi: sic vero multi sunt, qui non tam artem curandi vel minimum morbum, quam fraudibus circumveniendi ægrotos didicerunt, quibus tamen proh dolor! plus fidei adhibetur, quam vel doctissimis medicis, in quos vel paucos erogare nummos difficilius quibusdam videtur, quam talibus impostoribus plures solvere florenos, risu hinc potius quam commiseratione, si tam misere decipiuntur, digni.

DCXLV.

Alaudarum officula cum Urina excreta.

ALaudas non quosvis eodem ferre modo in egregio quodam confesso quidem affirmaverat, & hoc primarius una præfens medicus sequenti historia confirmavit: se nempe aliquando ad matronam quandam vocatum fuisse, alias doloribus nephriticis obnoxiam, quæ cum & tum doloribus in regione renum præsertim molestis correpta fuisset, hincque cum urina solida quoque corpuscula excrevisset, hæc indubitato pro calculis habuerit, & hinc sibi monstraverit, ubi, cum à calculis consuetis multum differre notaverit, hincque accuratius inspexerit, officula esse, se invenisse, hincque, quia hæc eo tempore, quo plurimæ capiuntur alaudæ, contigerint, num quasdam forsitan comederit? se interrogavisse, quod cum illa affirmavit, se in sententia sua magis adhuc confirmatum fuisse, cum tum ex aliis historiis constet, majora quoque hisce officulis corpora interdum cum urina excreta fuisse, tam hæc ipsa subinde in ventriculo non consumi, sed cum humoribus aliquamdiu circulari, ex sensu circa scapulas non paucis molesto constet: Quæ sicuti nos in iudicio de iis, quæ per urinam excernuntur merito cautos & attentos reddere debent, ita confirmant, quæ nuper admodum de non semper ita tuta alaudarum comestione attuli, nec pro nimium sollicitis erunt habendi, qui omnibus officulis reiectis non nisi carne alaudarum vescuntur.

DCXLVI.

Cingulum antinephriticum carum.

NArraveram, quæmum de emunctis pecunia herniosis communicavi, coram quibusdam honoratissimis meis Dominis Collegis, quibus illico unus ex illis sequentia subiecit; legisse nempe se ex quadam Scheda, quæ typis expressa quibusdam tradita fuerit, quod Aureliani habitet artifex qui cingulum parare noverit, quod corpori circumdatum renum calculum non solum resolvat, verum & tantum non insensibiliter expellat, pro tali vero cinguloter centum florenos esse solvandos, quot & binos nostratium pro eodem expendisse, alibi relatum fuerit, qui vero sine dubio fructum, quem sperarunt, exinde non percipientes, hoc sedulo subtiiceant: Sic vero mundus vult decipi, & in hoc plures, qui vel inter prudentiores aliàs numerari merentur, qui non tam vel doctissimis medicis, de morbis suis ex fundamento differentibus, quam ejusmodi impostoribus aures præbent, qui & quo majori pretio remedia sua divendunt, eo avidiores plerumque emtores reddunt, quibus nummi nunquam magis abundant, quam quando in talia sunt erogandi, summe illorum tenaces, quando medico genuino vel parvum sostrum est solvendum.

DCXLVII.

Gena tumor brevi discussus.

Senatoris cujusdam filiulus duorum annorum; cum primum vitæ annum tam variis subjectus fuisset morbis, ut eum diu superfuturum, nunquam speraverint Parentes, hoc tamen elapso Dei gratia tam bene se habere cœpit, ut optima quæque sperare cœperint; cum non solum omnem maciem exuerit, & pinguis evaserit; verum & pedibus insistere; quin tandem incedere cœperit; accidit vero, quod in prædium profectis Parentibus, puerulus hic curæ ancillæ commissus male se habere cœpit; dum non solum ab omni fere cibo abhorruit; & difficilius respiravit; quin magis ac aliàs toto corpore incaluit, verum & gena sinistra sic intumuit, ut oculum hujus lateris aperire non potuerit; unde ancilla meum consilium anxie desideravit; sicuti vero vel tumor prodidit; à dentitione præsertim proficisci memorata mala; ita ut humores inde in primas vias redundantes evacuarentur; lene purgans eidem præscripti, simul vero ut in motu suo impediti huic restituerentur, Sal. Vol. Oleos. S. quatuor guttas mane & vesperi exhibere; & parti affectæ FlorSambuci imponere jussi; ubi utut ut purgans sumisset puerulus nullo modo persuaderi potuerit, quia tamen liquorem volatilem diligenter sumsit; nec impositos flores removit, sequenti itatim die non solum reliqua mala remiserunt; sed & tumor fere penitus disparuit; unde non nisi hæc medicamenta continuare jussi: Egregie nempe hic liquor pueris quoque prodest, quorum lympham plerumque viscidiorum incidit, attenuat; & corrigit, hincque ad motum suum continuandum aptiorem reddit, unde sæpius eundem iisdem præscribere soleo.

DCXLVIII.

Purgans vix alvum movens juvans.

Alius quidam puerulus; ejusdem fere cum hoc ætatis itidem à dentitione calore febrili correptus; quia hic eundem aliàs alacrem & semper fere cursitantem sic prostravit, ut extra lectum degere vix potuerit, Matrem suam hinc permovit; ut me propterea vocaverit; & ego accedens vel ex rubore unam solum Genarum occupante judicare potui, dentitionem præsertim esse, quæ has molestias puerulo creet; cum vero simul relatum fuisset; puerum fere cibis exsatiari prius non potuisse, exinde non potuisse non in primis viis varia excrementa colligi, & hinc purgante omnino opus esse judicavi; & ex Sirup. Ros. sol. aur. ʒjß. pulv. Antim. diaphor. & Rad. Jal. rel. n. aa gr. vij. Diagr. ʒ. gr. iij. constantem Mixturam eidem præscripti, qua sumpta vix semel quidem nec in ita magna quantitate alvum deposuit, nihilominus vero Dei gratia tam bene se habuit; ut sanis denuo annumerari potuerit: ex quo iterum constat, quod

quod purgantia, utut sæpiuscule humores in non ita magna copia exturbent, eosdem tamen corrigendo non paucis profant, & hinc vel nihil evacuantia frustra tamen exhibita nominari non mereantur: Pueris autem illa inprimis non absque fructu exhibentur, quorum morbi longe facilius iisdem præmissis, quin & subinde continuatis curantur, quam si nimium ab illis abhorreamus: Sic lat bene vero fortiora etiam purgantia ferunt pueri, nec facile in iisdem hypercatharsin excitabunt, seu jam acidum abundans in his subjectis purgantium vim infringat, seu lymphæ copia illa nimium diluat, seu viscidis hujus particulis involvantur, & sic, seu alio quoque modo in operatione sua impediantur, unde, nisi per certa signa constat, esse facile mobiles pueros, quibus purgans præscribis, nisi timiditatem nimiam deposueris, sæpiuscule scopum tuum vix attinges.

DCXLIX.

Capitis dolor cum delirio.

Vir quidam triginta annis major sero acri & viscido abundans, licet rarius contra diætæ regulas peccet, subinde tamen aut catarrhis aut & alvi fluxui obnoxius vivit, quibus tamen malis si in principio statim obviam eat, raro ea per biduum instant, sed plerumque intra viginti quatuor horas cessant; cum nuper per integram fere noctem ob capitis intensiores dolores somnum capere non potuisset, nihilominus summo mane de lecto surrexit, & labores consuetos aggressus est, sub quibus tamen, cum præsertim eosdem non nisi mediantibus prunis ardentibus perficere potuisset, dolores capitis tantum sumscere incrementum, ut sub vesperam, non sumto prius cibo in lectum se conferre opus habuerit, quod quidem Uxorem ejusdem sperantem malum sic mitigatum iri, & sequenti mane sanum iterum lectum relicturum maritum, non adeo perterruit, at cum paulo post eundem visitasset, & non solum de instante capitis dolore ac superveniente frigore conquerentem, sed & delira quædam verba proferentem audivisset, summe metuere cœpit, ne gravius subsit malum, & hinc non solum Parentibus ejusdem, quæ hæctenus acta fuerint, indicavit, verum & me nocte jam ingruente vocavit; ego vero sicut minime delirantem ita nec febricitantem eundem inveni, hincque meliora sperare Uxorem jubens, Potiunculam nihilominus ex Aq. Scorzonæ. Flor. Sambuc. Antim. Diaphoret. Tinct. Bezoart. Cinnab. nat. pp. & Sir. Granator. constantem eidem præscripsi, qua sumta Dei gratia statim levamentum dolorum percepit, maneque me redeunte vix habuit de quo ulterius conquereretur; malâ tamen recensita una mecum prunis quidem ardentibus, at inprimis etiam potui ex Pomis Cydonior. quorum succus jam expressus fuit, affusa aqua & expressione denuo instituta parato adscripsit, nec plane nil fermentantes in ejus-

cemodi recens expressis succis particulæ contulere : Ut vero diutius sanitate recuperata frueretur discedens ⊖ Vol. Oleos. Sylv. usum eidem recommendavi.

DCL.

Vinum annuum sine noxia bibitur.

CUM coram Viro quodam , qui in Ducatu Württembergico habitaverat, mentio Vini ante annum ex uvis expressi injiceretur, numquæ salubre nominari mereatur? interrogaretur , is subjecit, se nosse olim Medicum quendam in summa senectute constitutum, qui singulis annis vix expectare potuerit, donec Vinum feces deposuerit, statim enim postmodum illum illud bibere cœpisse, tantum vero abesse, ut inde vel minimum percepisset damnum, ut potius sub sanitate perpetuo integra extremam attigerit senectutem; plures vero in illis regionibus non tam vetus quam tale vinum pro potu ordinario eligere, constat, quos tamen modo modum fervent, morbis propterea non magis esse obnoxios, quotidiana testatur experientia: & quid quæso de iis dices, qui Vina Tirolensia aut & Italica bibunt, quæ raro alia quam annua bibuntur, nec tamen propterea pro noxiis habentur: Ut adeo Vinum anno demum præterito natum, si præsertim & bonitate se commendet, vel præferendum sit vetustiori acidiusculo & minus spirituoso, tutoque à medicis concedi possit.

DCLI.

Capitis dolor aeris inclementia exasperatus.

VIR quidam Mercator, jam diu hernia laborans, & hinc variis subinde malis expositus, prout nempe aut intestina mediante cingulo aut in sede sua retineri potuerunt, aut & ex ea recesserunt, etiam aer aut blando suo calore profuit, aut frigore & humiditate intestina irritavit, malis tamen hinc provenientibus paulatim sic assuevit, ut iisdem tortus, medici consilium vix ulterius petierit; at cum nuper mane quidem caput non ita bene se habuisset, & nihilominus per integrum diem corpus aeri frigido & humido exposuisset, nec sequenti die, dolore capitis licet instante domi se continuisset, inde hic tantum auctus fuit, ut eum sub vesperam prostraverit, nec accedente frigore minus consueto, nullum prorsus metum injecerit, dum illa adhuc vespera meum consilium desideravit; ubi cum pulsus minime mutatum invenissem, nec alia febris adessent indicia, ab humoribus crassioribus vasa capitis plus solito distendentibus dolorem hunc derivans, in his attenuandis me frustra operam non insumturum sperans, Potiunculam ex ⊖ Vol. Oleos. S. & Specif. Ceph. D. M. præcipue constantem bis sumendam præscripsi, quæ & Dei gratia sic profuit, ut sequenti die dolores capitis plane remisisse, retulerit; Conque-

rebatur

rebatur vero nunc de iisdem latus sinistrum occupantibus , unde jam signis quibusdam abundantium etiam peccantium humorum præsentibus lene purgans eidem præscripti , sicque curæ finem imposui : Quanto cum fructu vero in hisce casibus volatilia exhibeantur , hæc cura confirmat.

DCLII.

Oculorum à consuetudine diversitas.

Vir quidam consultissimus, quinquagenario major, cum nuper variis de rebus sermones mecum misceret, inter cetera de oculis suis retulit, quod hos diversos plane habeat, & dextro quidem ea quæ remotiora sint, sic sat bene à se invicem discernere, quo contra vix majusculas etiam litteras legere possit, cui vero sinister oculus sic sufficiat, ut si hunc conspicio juvare vellet, potius impediret, ut adeo in legendo vel scribendo occupatus soli dextro oculo admovere objecta opus habeat; se vero hoc mali consuetudini unice adscribere, sæpius enim in itineribus se constitutum, ad ea, quæ è loginquo posita fuerint perspicenda semper oculum dextrum sinistro clauso adhibuisse, & hunc, quando propinquiora tractarit fere solum occupatum fuisse, & hinc ne olim visu multum sit laboraturus, se metuere; ubi vero ego memor Illius Viri Illustris, cujus oculos cum hisce fere convenientes primo Linearum Medicarum anno descripsi, ibi memorata recensui, cumque hinc ipse retulisset, se optime illum nosse, & recordari, quod in ultima adhuc senectute & vel morti vicinus parvas quoque litteras discernere potuerit, quin similia sperare possit, nullus dubitavi: sic vero plures talem oculorum differentiam sola consuetudine consciscere sibi posse, est probabile, meliusque omnino sibi consulunt, qui ambos oculos in varios adhibent usus, nec uni soli vel propinquiora vel & remotiora committunt, sique vel maxime interdum unum solum adhibere voluerint, jam hoc jam illo utuntur; non prorsus frustra tamen hanc olim scriptæ historiæ me hæc subjecisse, spero,

DCLIII.

Exanthemata retrocedentia sequentia mala.

LAnionis cujusdam Uxor, cum exanthemata quidem rubra hinc inde in corpore notasset, cetera tamen bene se habens nihilominus macellum frequentavit, & ibi per totum diem carnem vendidit, domum ergo sub vesperam rediens frigore primo corripitur tanto, ut toto inde corpore tremuerit, quod tamen tantum, quantum hoc excipiens calor eandem non perterruit, cum præsertim anxietas etiam cordis accederet, & omnia exanthemata disparuisse notaret, prima itaque nocte duas sorores suas ad me mittit, utque consilium salubre suggeram, per has rogat, quæ simul urinam attulere non tam nimium

quam minus tinctam & crudam ; si vero quantocyus particulæ sanguinis peccantes spontaneo motu nuperrimè separatae eidem nunc denuo junctæ , & hinc tantum ejusdem motum interturbantes , iterum expellerentur , inprimis ipsi profuturum judicans, Potiunculam ex Pulv. Pannon. r. & Tinct. Bezoart. præsertim constantem eidem præscripsi , hancque statim sumere jubens visitationem in crastinum eidem promisi ; at cum vel hac de causa sequenti die citius domo exire mecum constituissem , jamque eandem visitare voluissem, mittit ancillam , quæ munusculum affert , & heram convaluisse , nec habere, de quo ulterius queratur , sicque, ut eam visitem , non opus esse , refert : Sicuti vero hæc sic contigere , quia nulla omnino subfuit malignitas , & pluries sic contigisse , contigereque posse , nullum omnino est dubium , melius tamen omnino sanitati suæ consulunt , qui talia exanthemata in corpore notantes domi manent , & donec iterum evanescent , aeris injuriis corpus non exponunt , vel insciis enim nobis malignitas quædam subesse potest , quæ in principio neglecta, negligentiam hanc gravissimis compensat malis.

DCLIV.

Pharmacopœi error.

PRæscripseram amplissimo cuidam Viro , quia de cruditate Ventriculi identidem molesta conquerebatur, simulque catarrhis sæpius erat obnoxius, Specif. Cach. Ludov. ꝯj. cum grano uno Extr. Ligni aloetici , quotidie sumendum , qui & Dei gratia tantum eidem profuit , ut sex dosibus primo præscriptis absumentis tot alias denuo parari curaverit , dum vero primam sumsit , tam amaram eandem observat , ut sumtæ ejusdem in ore diu quoddam indicium superfuerit, quod tamen bili forsan peccanti adscripsit , hincque sequenti quoque die novam hujus pulveris dosin deglutiit , at quia nunc adhuc magis molesta fuit amarities , rem per Uxorem ad me detulit ; & ego pulverem talem degustavi , eumque tam amarum inveni , ut non quidem ligni sed succi Aloes extractum huic additum fuisse ; facile judicare potuerim , qua in re postmodum & ipse Pharmacopœus mecum consensit , atque errorem fateri coactus fuit ; qui utut nullam intulerit noxam , quam multi tamen in officinis pharmaceuticis committantur errores iterum confirmat, nunquam itaque nimius poterit esse medicus, in inspiciendis & interdum degustandis quoque à se præscriptis medicamentis , ut erroribus in tempore detectis eo melius obviam ire quin corrigere eosdem possit : duos vero diversos ministros hos pulveres miscuisse , constitit , & hinc forsan sat commode derivanda est frequens illa querela , quod medicamenta iterata raro cum eo , quod primo præscriptum fuerat , conveniant.

DCLV.

Phthisis spem & metum falso injiciens.

JUvenis quidam quindecim annorum, longioris staturæ & indolis sic fat bonæ, at unicus patris filius, & hinc totus quasi sibi relictus, pravisque cupiditatibus sicut in hac ætate decet, imperare, à nemine doctus, non quidem alia vitia sectatus fuit, at potus nimium sæpiuscule ingurgitavit, adeo ut aliquoties vel plusculæ mensuræ eidem non suffecerint, ad sitim forsan imaginariam vel unico die extinguendam; sicuti vero hoc non potuit non viscera incommodare, & in operibus suis impedire, ita tandem pulmōni præsertim insidiari cœperunt tam affatim hausti liquores, & hinc corrupti humores, unde tussi correptus fuit, quem comitans febris non potuit non exulceratæ hujus partis suspicionem injicere, licetque medicus tum consultus remediis præscriptis tantum profecerit, ut febrim cessasse crediderit, quoniam tamen tussis semper institit, propterea carnificem quoque consuluit Pater; qui vero tantum abest, ut vel minimum ægroto levamen attulisset, ut potius malum indies incrementum sumserit, dum præsertim non solum cerevisiam pro potu ordinario concessit; sed & cetera gulæ pro lubitu indulgere ægrotum permisit, non solum enim tussis indies magis molesta exitit, verum tandem sanguinis etiam non adeo parvam quantitatem eadem rejecit; quod Patrem adeo perterruit, ut mortem instare nullus dubitaverit, unde & quæ ad mortem beatam necessaria credidit, eidem subministrari curavit, cum imprimis medicus vicinus, non ignarus quem prius consuluerit, consilia suggerere detrectaret: Ad me itaque ventum fuit, cumque carnificis nec verbo quidem meminisset, ægrotum ad ejusdem petitum visitavi, quem quidem sic fat graviter decumbentem, non tamen morti tam vicinum, ac Pater credebat, inveni, & quoniam retulerat, olim se quasi pondus quoddam se hinc inde movens circa præcordia percepisse, hocque jam excreto sanguine ulterius se non notare (de erroribus antegressis altum silentium fuit,) illum hæctenus semper non tam pusquam pituitam tussi rejecisse, calor insuper p. n. sic se remittebat, ut eum penitus extinctum crediderit æger, potus etiam quem ex decocto C. C. & Sir. è Ros. sic parari curaveram, tam bene conferret, ut alium ab illo tempore non desiderarit, inde commotus fui, ut judicium de eventu aliquamdiu suspenderim; at cum postmodum sputum collectum non possem non pro pure habere, & quotidie errores novos qua cibum committeret æger, dum non solum eum in nimia quantitate ingerebat, sed & coctu difficilis subinde eidem suppeditabatur, quam ferio quoque, hæc non posse non summe nocere, sæpiuscule monui, tandem pro desperato esse habeendum ipsemet edixi, indeque dimissus fui; at vix elapsis tribus hebdomadis vitam cum morte commutavit, qui forsan servari potuisset,

set, si non tam in medicamentis quam simul & diæta opem quæsvisset, qua non servata vix unquam sic constitutus servabitur: ne vero præcipites simus in prædicenda morte phthisicorum, hæc quoque observatio nos doceat, cum hic juvenis à Patre jam pro morituro habitus per septem fere hebdomadas vitam adhuc produxerit.

DCLVI.

Calculi porcini Amnion perforantes.

DE calculis illis, quos Cl. Valentinum describere, nuper demum meminimus, cum inter doctissimos quosdam Viros in præsentia cujusdam Pharmacopœi mentio fieret, & non nemo retulisset, celeberrimum Auctorem statuere, quod ex Indicæ illius histricis vesicula fellea collectis lapidibus, ii, qui in porcis domesticis macæatis subinde inveniuntur, & itidem è vesicula fellea eorundem eximuntur, commode substitui possint, is, cum non ita diu post hi ipsi in ejusdem domo convenissent, tales calculos iisdem monstravit, non multum ab illis, qui in homine interdum reperiuntur differentes, læves tactu & angulis instructos, nec ita magnos; de his vero simul narravit, quod olim illos juxta membranas amnii nomine venientes, quarum aliquot collegerit, servaverit, & has inde hinc inde perforatas postmodum invenerit, unde jam calculos seorsim servet, ab integris adhuc membranis separatos, qualem membranam sic sat annosam itidem præsentibus monstravit; licet vero nonnulli interseruerint, forsan à vermibus perforatas fuisse membranas illas, horum tamen nec minimum quidem indicium se notasse, serio testabatur; licet, quomodo hoc calculi hi præstare potuerint, non ita facile pateat, ut tamen alii, an revera talem vim possideant? inquirant, & quicquid detexerint, ad augendam & horum calculorum historiam, communicent, hæc producere volui,

DCLVII.

Uromantæ celebres.

Empiricorum coram quodam, qui olim Pharmacopœum egerat, fiebat mentio, & is sequentia referebat; quod nempe in Ducatu Würtembergico noverit rusticum, qui brevi temporis spatio tantum acquisiverit nomen, ut vix omnibus consilia medica ab eodem petentibus suffecerit, cum vero postmodum accuratius in ejusdem artes inquisitum fuerit, constituisse quod diabolum magistrum habuerit, unde &, utut forsan uni alterive consilia salubria suggererit, plures tamen orci faucibus traditi fuerint: sub illud ipsum vero tempus nomen famosi empirici quoque acquisivisse in Ecclesiastica dignitate constitutum Virum, quem & medici quidam, hoc nomine sane vix digni con-

fuluerint, qui ex urina vel vix inspecta, quævis prædicere potuerit, quæ alii non nisi pluribus interrogationibus ab ægrotis expiscari queant quod quidem sicuti Illustris quidam medicus fieri minime posse statuerit, ita & ego hujus sententiæ me accedere, subjeci, cum, quam fallax sit ex urina iudicium, toties jam experientia me docuerit, quod & ex pluribus à me hinc inde narratis historiis patet; is tamen, sciri multum ex urina posse, inde defendere voluit, quod olim Medicum quendam doctissimum, juxtaque & pium noverit, quem uti plurimi Magnates consuluerint, ita inprimis è vulgo quoque multi urina allata de morbis suis interrogaverint; hunc vero sæpius, absentibus etiam iis, qui urinam attulerunt, & referre plura potuisse, & inspecta sola urina formulas præscripsisse, quarum plures ipse paraverit; quod quomodo fieri potuerit, me ignorare fatebar, cum præsertim, quod de Viri & mihi noti ingenuitate vel minimum dubitarem, non habeam, tutiora tamen, & in quibusvis morbis nullam noxam inferentia eum præscripsisse ariolor, ut saltem neminem absque consilio dimittat; alterum vero egregium fuisse impostorem nullus dubito.

DCLVIII.

Rabidorum animalium morsus exitiosi.

Convenerant visitationis officinarum Pharmaceuticarum ergo, quotquot hic in collegium sunt recepti Medici, ubi, cum forte fortuna rabiei morsum animalium hac labe infectorum subsequens mentio fuisset facta, sequentia notatu digna mihi sunt visa: quod nempe ante plusculos menses hinc loci male se habere cœperit puella quædam septem fere annorum, & inprimis à quibusvis liquidis sic abhorruerit, ut nec potum admiserit, nec ullum medicamentum, sub quacunque etiam forma præscriptum fuerit, sumserit, unde &, cum haud ita diu sic decubisset, in mortis prædam cesserit, ubi cum in causam tantorum malorum accuratius inquisitum fuerit, constitisse, quod ante septem hebdomadas puellam felis momorderit, quam rabidam exitisse, vel ex hoc morsu patuerit: Sub illud ipsum tempus etiam Torneonem quendam male se habuisse, & inprimis de capitis dolore conquestum fuisse, quem nescio cui causæ externæ tum adscripserit, medicus vero vocatus Venæsectione abigere tentavit, quæ cum parum profuisset, isque jamjam in præscribendis aliis medicamentis fuisset occupatus, tantum furere incipit æger, ut vix coerceri potuerit, & haud ita diu post frustra quibuscunque tentatis, itidem mortis præda fuerit factus dumq; itidem sedulo in causas antecedentes inquiritur, innotescit, quod canis rabidus etiam ante septem fere hebdomadas ejusdem labia morsu læserit: Sicuti vero hisce quodam temporis spatio elapso tam noxius fuit rabidorum animalium morsus, & plura non desunt exempla eorum, in quibus longe diutius

post tam tristes exseruerunt vires , ita inventi quoque fuere , in quibus citius quam venenati sint constitit , uti quidem Pharmacopœus adstans sequentia subjiciens hoc quoque confirmavit ; Ante sesquiannum nempe fere haud procul à Praga in pago quodam nuptias celebrasse Juvenem quendam sanissimum cum sponsa itidem integerrima gaudente sanitate ; contigisse vero, quod ipsum canis quidam parvus momorderit , quod quidem minus curaverit , & hinc nihilominus hilarem se præbuerit , choreas duxerit , atque tandem cum sponsa cubitum ivèrit , ubi demum tanta rabie correptus fuerit , ut hanc aggredi coeperit , & mammas atque totum ejusdem pectus dentibus suis dilacerarit, quod quidem tristissimum spectaculum, cum diutius ac par erat ipsum in cubiculo se detinere, amicis paruerit, vi illo aperto , oculis expositum fuit , is nempe cruentis manibus oreque post fores stans , infelix vero sponsa jam vita privata in lecto jacens : ubi rabiosus statim quidem unum etiam ingredientium aggredi voluerit , at impeditus à reliquis fuerit , & custoditus eodem adhuc die itidem vitam cum morte commutaverit : Et fere ejuscemodi quid prope Altorfium cum studiis operam dederit , contigisse, unus honoratissimorum Dominorum Collegarum subjecit , ubi tamen sponsus post talem morsum male se habens non tam cum sponsa in lectum se contulerit , quam seorsim decubuerit, frustra que adhibitis quibusvis remediis sequenti die occubuerit ; utut hic canis non tam rabidus extiterit , quam pede sponsi pressus ad iram commotus fuerit ; Sine dubio vero hisce hi morsus tam brevi exitiosi fuerunt , quia statim post illos , tum vini nimium ingesserunt , tum à chorea quoque & amore magis ac aliàs incaluerunt , unde venenum citius vim suam exseruit ; quo vero modo tantas hi morsus excitent tragœdias , me sic , ut vel mihi ipsi satisfacerem , explicare non posse , lubens fateor.

DCLIX.

Arthritis in Ventriculum translata.

Hospitis cujusdam Vidua sexagenaria, & sæpius iræ frena laxans, inde paulatim arthritidem contraxit, quod quidem malum, sicut retulit, sic sat patienter tulit, nec ullum doloribus remedium opposuit, quam quod iisdem furentibus Emplastrum de Spermate Ranarum parti dolenti imposuit, quod quidem dolores hæctenus deliniit, nunquam tamen sic sustulit, ut causam retrocessisse & interiora occupasse, credere potuisset; accidit autem nuper, quod doloribus detenta à propinqua cognatione conjunctis quibusdam ad iram commota fuit, unde tantum quidem abest, ut dolores vel minimum aucti fuissent, ut potius tantum se remiserint, ut jam per plures menses tantum ab iisdem levamen non notaverit; Verum enim vero causam non tam correctam aut expulsam fuisse, quam locum mutasse paulo post constitit, sequente

quente nempe tam insigni Cardialgia , ut vix respirare potuerit , & mortem jamjam instare nulla dubitaverit ; unde & , ut illico se visitem , eo magis instanter petiit , & me petito satisfaciente fere non tam de malo urgente conquesta fuit , quam precibus pluribus fuis ad mortem se præparavit ; at cum ego pulsu explorato morti tam vicinam ipsam non invenissem , ut difficili imprimis respirationi , quam maxime accusabat , obviam irem , \ominus . Vol. Ol. Sylv. cum convenienti quadam mixtura præscripsi , & bono animo eandem esse metumque à morte deponere jussi , non tamen tantum profuit ipsi hoc remedium quantum quidem speraveram , unde jam , quæ modo de arthritide tam subito cessante retuli , narrare cœpit , & ego jam pulverem præcipitantem præscripsi , quo itidem non sufficiente , viribusque concedentibus purgante exturbandos in ventriculum delatos humores judicans , huic indicationi satisfaciens remedium ordinavi , quod Dei gratia præ reliquis ei profuit ; nam cum aliquoties alvum subduxisset , ventriculi primo dolor sedatus fuit , & hinc quoque facilius iterum respiravit , unde jam præscripta Ess. Abietis eidem valedixi : Quod nempe ira in hac olim ad partes externas moverat , jam subito ori Ventriculi impedit , sicutque exinde iterum constat , quod facillime subinde moveatur materia arthritidem inferens , ita eadem ad internas partes delata , leniter purgantia ceteris permittentibus cum fructu exhiberi , hætenus experientia me docuit.

DCLX.

Aquæ Limacum falso adscripta Laus.

TRes sunt interea & quod excurrit elapsi anni , quod ad puellam quandam vocatus fui Atrophia cum abdominis tumore laborantem , quam cum simul nec tussi laboraret , nec vel minimum febricitaret , à via humoribus nutritiis intercepta & iisdem extra hanc stabulantibus derivans martiata præsertim commendavi , sub quorum usu Dei gratia indies melius se habuit , & tum venter paulatim subsedit ; tum habitior quodammodo evasit ; at quoniam mater , nescio quo commendante simul Aq. Limacum per aliquot dies eidem exhibuerat , huic soli convalescentiam filix adscripsit , at falso omnino , si enim vel maxime limaces quandam corpus alendi possideant vim , hæc tamen aquæ , quæ destillando elicitur , non communicatur , hinc tantum me iudice abest , ut talis aqua à tali causa profectam præcipue atrophiam tollere posset , ut eam solam ego quidem nec admitterem quidem , at quando una cum ea , ea quæ requiruntur medicamenta , in usum ducuntur , interdum concedo , ut ea quoque sumatur , nec nisi hæc martiata sumisset , unquam convalescisset.

DCXLI.

*Diarrhoeam intempestive inhibitam sequentia
mala.*

Rustici cujusdam Uxor triginta & quod excurrit annorum, cum gravida in diarrhoeam incidisset, nescio quibus remediis, sine dubio vero solis adstringentibus hanc inhibuit, cum eam cessantem non solum obstructio per quinque dies instans exceperit, verum & hæc comites quoque habuerit ructus continuo fere instantes, ventriculi dolorem, & calores præsertim valde molestos, viribus insidiantes; unde cum hæc ad empiricum quendam delata fuissent, is consilii inops ipsemet, ut ego consular, suavit, & quæ hæctenus, quæ hunc casum contigerint, in schedula notata mihi transmisit, cum urinâ, quæ inspecta, abundare in corpore ægrotæ humores vitiosos sic fat prodidit, unde eo magis, ut alvus referetur, requiri, judicans, Spec. ex fol. Sen. & Mann. Cal. pro parando decocto Prunorum laxante præscripsi, simul vero, ut & calori nimio obviam iretur, pulverem convenientem post singulas octo horas sumendum, ut & Potum ex hordeo coquendum ordinavi; sicuti vero hic empiricus omnino quandam laudem meretur, quod in casibus vel paululum gravioribus statim ad medicos amandat ægrotos suos, cum alii sic fat audacter vel quosvis gravissimos casus aggrediantur, & medicos non tam commendent, quam illorum famæ detrectent, ut scilicet alios calumniando suam famam augeant; ita nisi alvi fluxus decenti methodo tractentur, graviora eosdem inhibitos subinde subsequi mala, hæc observatio confirmat.

DCLXII.

Tussis in infante pertinacissima.

Mercatoris cujusdam filiulus recens natus, cum per tres vel quatuor hebdomadas Dei gratia sic fat bene se habuisset, licet non adeo multum clamaret, hoc tempore elapso in pube tumorem contraxit, qui pro hernioso habitus, & hinc subligaculo munitus fuit; sicuti vero ab illo tempore crebrioribus ejulatibus infans hic, quod doloribus torqueatur, sufficienter indicavit, ita, ut ut hisce tum clysteribus, tum variis aliis anodynis ut externis ita & internis diligenter obviam itum fuerit, nunquam tamen diu hi cessarunt, cum in primis pertinacissima tussis supervenisset, quæ non solum dolores adauxit, sed &, ut intestina in scrotum usque prolapsa fuerint, in causa fuit; huic etiam licet per tres, & quod excurrit hebdomadas, variæ Mixturæ, linctus, pulveres & quæ sunt plura alia diligentissime opposita fuerint, tantum tamen abest, ut iisdem tussis vel minimum imminuta fuisset, ut potius semper miserum puerulum magis divexarit, ut adeo nunquam fere somnum capere potuerit,

tuerit , unde & totus consumtus fuit , tandemque vitam sic fat brevem finiit: in hoc , quia tussis adeo pertinaciter quibusvis remediis restitit , de pulmonibus affectis vel saltem costis anticis annexis cogitavi , quod apertio cadaveris detegere potuisset , quæ promissa quidem , at postmodum non fuit instituta.

DCLXIII.

Oleum Ovorum Erysipelati medetur

Erysipelatis forte fortuna coram Illustri quodam Sene mentio fiebat , & is referebat , se olim sæpius huic malo obnoxium fuisse , in nullo alio remedio autem tam certum auxilium invenisse , quam in Oleo ovorum , quoties enim hoc parti affectæ illeverit , hinc non solum dolorem illico sedatum fuisse , sed & tumorem brevi post subsedisse , quin ruborem etiam paulatim disparuisse ; idemque hoc ipsum remedium in Uxore sua , quin & pluribus aliis præstitisse , dum præsertim Illustrem quandam Virginem , quibusvis remediis prius frustra applicitis sic juverit , ut vix illito oleo levamen persenserit , quæ prius ob dolorem inprimis molestum non unam solum noctem insomnem duxerat : & aliquando Juvenem quendam ab Erysipelate primum neglecto hincque perverse tractato , in tantum discrimen conjectum , ut sequenti die pedem eidem amputandum esse , nonnulli judicaverint , hoc oleo adhibito integram recuperasse sanitatem ; unde ab illo tempore ipsemet hic Vir hoc oleum per suos parari curat , & in aliis quoque externis affectibus cum fructu applicat ; in quibus & ab aliis laudatur , uti ego quidem memini , Chirurgum quendam , in eschara tum separanda , tum dolore ab hac illato deliniendo illud sæpius adhibere ; quia tamen vel præcipui quidam Auctores Erysipelatis mentionem non faciunt , modo allata communicatione digna judicavi.

DCLXIV.

Epilepticus Vorax.

Adstiti ante aliquot annos Epileptico cuidam Viro , gravissime hoc morbo torto , qui in principio præsertim , quoties vel post vehementissimos paroxylmos vires aliquantum collegit , tantum appetitu valuit , ut nunquam fere sat cibi , eidem suggeri potuerit , dum non solum omnem cibum in magna etiam quantitate appositum absumpsit , sed & panis multum admodum superingessit , vixque de mensa surgens novos cibos quæsivit , quin cum aliquando cum quibusdam sociis in diversorio tantum comedisset , ut ipsemet consenserit , reliquias , pro aliis , quos adhuc expectabant , servandas esse , paulo post has ipsas sepositas aggressus est , & sic omnes consumpsit , ut illarum vix vestigium superfuerit ; & quando Uxor non dubitans quin à medicis certior facta noxios esse

hos excessus, tantum quantum appetiit, eidem non suggestit, primo quidem tristabatur, hinc vero apud alios cibos comparabat; & hæc in memoriam mihi revocavit, bis terve jam laudatus Valentini, qui in dissertationibus suis epistolicis narrat, quod in quodam epileptico cultro anatomico subjecto insons quidem nec ulla labe infectum cerebrum invenerit, at ventriculus hinc inde sic erosus fuerit, ut nisi de morbo certo constitisset, Veneni suggesti suspicio suboriri potuisset; sine dubio enim appetitus hic nimius tantæ humorum acedini suam originem debuit, quos vero in primis viis præsertim stabulari, cum tales observationes non parum confirment, eo magis quoque medicamenta humores tales corrigentia, si specifica noscamus, & hæc sedulo continuentur, prodesse posse, nullum est dubium: at sicuti in plura specifica merito adhuc inquirimus, ita paucissimi quoque sunt, qui tam diligenter, ac quidem tantum malum requirit, medicamenta continuant, quin non pauci appetitui suo perverso potius indulgentes, eo ipso humorum acedinem augent, & sic ipsi postmodum sunt in causa, ut morbus insanabilis evadat.

DCLXV.

Pulveris Cornachini diversa operatio.

Quinque annorum puero febricitanti se dimidiam drachmam pulveris Cornachini frustra omnino exhibuisse, unus honoratissimorum Dominorum Collegarum, cum visitationis annuæ ergo convenissemus, narraverat, quo ipso alium commovit, ut subjecerit, diversas admodum esse unius ejusdemque purgantis in uno eodemque subjecto operationes, & se in hoc ipso pulvere olim jam ejuscemodi quid expertum esse, cum enim ejusdem viginti septem grana (quot plerumque præscribere soleat,) tempore verno Illustrissimæ cuidam Baronissæ exhibuerit, illum undecies fere & quidem sic sat blande alvum movisse, at cum sequenti auctumno hunc ipsum pulverem in hac ipsa dosi eadem hæc Matrona sumserit, inde nec semel quidem alvum officio suo respondisse: quod ipse quidem materiæ peccantis defectui adscripsit, alius tamen causam me iudice melius in ejusdem aciditate & visciditate quæsit; ut nec Scammonium semper idem esse, & interdum tum ob admixtas peregrinas scorias, tum alias causas viribus suis orbari, ego itidem subjecerim, sicut enim nunquam omnino desunt humores peccantes in corpore humano, ita si vel maxime deessent, & sinceros tamen humores perturbando purgans sumtum alvum moveret; ubi vero purgantia fortiora non præstant, quod desideratum fuit, ego quidem non tam in his adhuc fortioribus, quam aliis remediis auxilium quærendum esse, credo.

DCLXVI.

Diacydonium pellucidum pueris proficuum.

Difficilius identidem pueris & in tenella ætate constitutis alvum moveri, hinc alii quoque asserabant, & ipse quidem hisce demum diebus cuidam puero nondum quatuor annorum, purgans, quod vel viris quibusdam frustra non exhibuissem, nec unicam tamen sedem movisse, recordabar; cum quidam serio testaretur, se hæctenus pueris Diacydon. pellucidum laxativum hunc in finem egregio cum fructu præscripsisse, adeo, ut vix meminerit, quod ullus illud sumserit, cui non sæpiuscule alvum movisset; cujus experientiæ sicut eo magis fidendum est, quia in orphanotrophio medicum agit, ubi identidem plures pueri purgantibus opus habent, ita vel ipsum medicamentum inprimis in hac ætate constitutis suavitate sua se commendat, licetque ego hæctenus, quod Anno III. Linear. Medicarum notavi, hoc nondum præscriperim, jam tamen lubentius in ejusdem usum concederem.

DCLXVII.

Erysipelas exulceratum non rediens.

Erysipelatis etiam mentio injiciebatur, ubi venerandus nostri collegii Senior narravit, ante aliquot annos se ad Illustrem quandam Matronam vocatum, quæ, dum jamjam iter ad filii nuptias aggredi voluerit, dolorem in pede notarit tantum, ut vix incedere potuerit, hoc vero inspecto potuisse, hunc originem suam Erysipelati debere, indeque convenientia eidem opposita fuisse remedia, quibus tamen impediri non potuerit, quin malum in ulcus degenerasset; quo sanato à priori malo in hunc usque diem immunis Dei gratia vivat; quo beneficio & Textorem, cujus historiam anno VI. Linearum Medicarum dedi frui, Chirurgus, qui tum eidem adstitit, nuperrime retulit: quod beneficium si & alii cum hisce commune haberent, non haberent, quod multum terrerentur, si ejusmodi quid in membris erysipelate correptis notarent; cum quibusdam hujus mali crebrior reditio præsertim molesta existat.

DCLXVIII.

Cardialgia Cura.

ANcilla quædam jam diu uni heræ servitia præstans, & hinc dilecta, cum nuper dolore ventriculi tam molesto corripere, ut & laboribus suis vix præesse ulterius potuerit, dum nempe deliquia animi subinde immiuerunt, toto corpore consumpta fuit, & post quoscunque cibos ingestos male se habuit, heram permovit, ut eam ad me miserit, utque consilium suggeram

geram , rogarit ; ubi cum in utero inprimis mali causam quærendam esse, mihi videretur , de mensibus , quomodo nempe se habeant ? interrogavi, cumque horum fluxum nimium accusaret , huncque non tam â sanguinis copia, quam ejusdem perversis qualitatibus derivandum esse , sic sat constaret, hoc correcto malum non parum mitigatum iri , totus speravi, & hinc Essent. ♂ usum eidem commendavi, qua vix bis terve sumpta tantum levamen percepit , ut jam se convaluisset crediderit ; at cum sub continuato Essentiæ usu mala priora redirent , eam ulterius continuare noluit , & ut aliud præscribam medicamentum , serio rogavit ; substitui ergo Essentiæ pulverem hujus metalli cum Pulv. Stom. Birkm. quotidie bis sumendum , quo itidem aliquoties sumto omne malum Dei gratia sic cessavit , ut jam iterum integerrima fruatur valetudine: Humores nempe â nativa sua bonitate desciscentes & hinc aciditatem quandam atque acredinem acquirentes , nec non in motu suo retardati hoc malum excitaverant , unde mars tum eosdem aciditate atque acredine exuendo, tum Sulphur deperditum sanguini restituendo non potuit non prodesse; Quem vero si in Essentia non juvat , in pulvere esse exhibendum , hæc cura confirmat.

DCLXIX.

Ardor Ventriculi ab uvis comestis.

MAtrona quædam prope quadragenaria , cum gravida seu jam pica quadam correpta, seu & appetitui naturali nimium indulgens, aliquoties uvas in non ita exigua quantitate comedisset, semper notavit, quod aliquot horis elapsis ardor ventriculi non parum molestus subsequutus fuit , unde tandem non tam remedium quidem hujus mali quæsivit , quam uvas in minori quantitate post hæc ingestis , unde & sponte desit : non sufficiente nempe Ventriculo consumendis tot ingestis uvis , cruditates inde restantes ardorem os ventriculi vellicando excitarunt , qui uti melius quam abstinentia â re lædente curari non potuit, ita sine dubio etiam Vino generoso cessisset.

DCLXX.

Icterus in puella brevi curatus.

ANte quatuordecim fere dies vocatus fui ad Mercatoris cujusdam integerrimi filiulam, decem fere annorum, de appetitu prostrato & lassitudine totius conquerentem , cum flavo totius præsertim faciei calore , & urina non parum tincta , cui malo cum Parentes frustra bis Rhabarbarum opposuissent, quid jam factu sit opus ? me interrogarunt, ubi cum ex quibusvis exploratis constaret, aliam quam bilem in motu suo interturbatam hujus mali non subesse causam, cum Rhabarbarum aliquoties alvum movisset , aliud quam Essent. ♂ medicamentum

tamentum eidem non præscripsi, & ecce! cum illud vix per octiduum in usum duxisset, inde tum alia quævis mala cessarunt, tum pristinus faciei rediit color; quod bonum ut constantius esset, Essentiam aliquandiu continuare jussi: raro vero hanc in tam tenella ætate constitutis Ictero laborantibus, nisi altiores subsint causæ, frustra commendabis.

DCLXXI.

Acaciæ flores alvum solventes.

Sirupus florum Acaciæ licet in dispensatorio Augustano inter minus usualia medicamenta relatus fuerit, quod tamen nihilominus paretur, & interdum præscribatur, cum nuper relatum fuisset, medicus quidam non ita exigui nominis narrabat, quod haud ita pridem adstiterit Nobilissimæ cuidam Matronæ, quæ mentione facta modo memoratorum florum, testata fuerit, quod hos ipsos frequenter infantibus commendet, qui alvum adstrictiorem, aut alia de causa ejusdem solutione opus habeant, hisce siquidem cum pulte coctos sicque exhibitos semper fere, quod quidem desideretur, præstare, & sat blande alvum subducere; sicque unus idemque frutex nobis in floribus laxans in fructibus vero adstringens præbet medicamentum, quas priores vires vel ideo in memoriam revocare hisce quibusdam haud ab re futurum credidi, quia illi præsertim, qui procul ab urbe habitant, vel maxime aliis medicamentis destituti hoc seu facile inveniunt, seu & asservare possunt.

DCLXXII.

Puerpera meticulosa.

Adstiti hisce diebus Nobilissimæ cuidam puerperæ, quæ, utut Dei gratia partum suum feliciter ediderit, utut tum secundinæ hunc statim subsecutæ fuerint, tum lochia rite fluxerint, utut cetera quoque sic sat bene Dei gratia se habuerit, quia tamen lassitudinem illam, quæ naturaliter partus laborem subsequitur, magis ac aliàs percepit, abdomenque, quod paulo ante non parum à foetu distensum fuerat, jam nimis vacuum ipsi paruit, inde non parum sibi metuere coepit, & bis terve media nocte me vocavit, ubi licet tum pulsus tum reliqua quævis indicia abunde docuerint, nec minimum subesse periculum, vix tamen vel pluribus allatis rationibus aures præbuit, sed semper non recte agnosci quam graviter decumbat, subdubitavit, & hac vice se non evasuram identidem repetiit; Medicamenta itaque quædam quidem præscripsi, at leniora & spiritibus serenandis dicata: post quæ sumpta non pejus quidem se habuit, at nullum etiam se percipere levamen, testata fuit; quæ quidem per octo dies sic institère, at cum his elapsis nil quicquam mali subsequeretur, paulatim metum deposuit, & sic medicamentis ulterius non habuit

opus: Et aliæ vero Puerperæ subinde tali metu corripuntur, quibus, quia omnino medicamenta desiderant, alia tamen quam tutissima vix præscribes, cum post vel paulo generosiorum medicamentorum usum tantum non semper pejus se habeant, medicamentis quippe plane non indigentes; dandum tamen omnino est aliquid illarum metui; & ne augmentum sumat nimium, ac si quibusvis viribus malis à quibus sibi metuunt, obviam iremus, simulare quandoque debemus.

DCLXXIII.

Urinæ incontinentiæ opposita remedia.

PUer quidam extraneus, decem, & quod excurrit annorum, in hunc usque diem aliàs quidem urinam non nisi sicut debet, reddit, at noctu, seu jam tam profundo prematur somno, seu aliæ subsint causæ, tantum non semper lectum eadem inundat, hincque iis quorum interest, non parum fastidii fecerit, qui & propterea varia remedia hæctenus in usum duxerunt, at frustra omnino; imprimisque fere pessime cessisset, quod aliquando Præceptor quidam domesticus, peni injecto vinculo hanc lecti pollutionem impedire voluit, qui hinc sic intumuit, ut postmodum vinculum vix solvi denuo potuerit; consulor tandem & ego hujus affectus ergo, in quo quia hæctenus nemini me consilium suggestisse memini, ipse prius mutos meos Præceptores consului, & ex iisdem sequentes formulas concinnavi:

℞. Pulv. Gland. excort. ℥β.
 Tunic. inter. Ventric. Gallin.
 Semin. Plantagin. aa. ℥ij.
 Nuc Moschat.
 Mastich. aa. ℥j.
 Sacch. albiss. ℥x.
 Misc. ad Scatul.

Sign. Pulver/davon deß Nachts vor dem Schlaffengehen ein Ducaten schwer zu nehmen.

℞. Unguenti Comitiss. ℥j.
 Ol. Vulpin.
 Mastichin. aa. ℥iij.
 M. ad Ollul.

Sign. Salb zu den Nieren.

Laxiores quippe esse in hoc malo musculos excretioni urinæ dicatos cum vix sit dubium, non poterunt non prodesse medicamenta huic laxitati corrigendæ dicata, qualia pleraque sunt, quæ modo communicatas formulas constituunt:

tuunt: Et metus vero puero ut injiciatur consultum duxi, hincque suasi, ut ii, quorum interest, eidem persuadeant, dari alicubi Magistrum artis peritum, qui sectione eos, qui sic lectum commaculent, curare norit, cujus curæ eum sint subjecturi, nisi cautiorem in posterum se gerat: Quæ quidem, antequam eventus innotuit, communico, quia partim, an sit innoturus, dubito, partim, quia, si Tyrones, quid & in hoc malo factu opus judicem, in meis his scriptis repererint, illis haud proflus abs re futurum spero,

DCLXXIV.

Variolæ parvæ.

Tinctoris cujusdam filiola septem fere annorum, cum prius sic sat acute febricitasset, febris vehementia remittente quodammodo, variolis corripitur, quarum quo plures in cute effloruerunt, eo melius se habere cœpit; ut ut vero me suadente pulverem hoc malo alias decumbentibus non parum salutarem, dum nempe tum variolas adhuc restitantes promovet, tum symptomata graviora avertit, diligenter eidem exhibuerit mater, ceteraque observanda probe observavit, magnitudinem tamen consuetam non acquisivere variolæ; unde, ne quid mali hoc portendat, metuens, me propterea consuluit, ubi accedens licet jam exarescentes iterum vix dimidiam quam aliâs solent, habuisse magnitudinem notarim, quia tamen cetera puella Dei gratia sic sat bene se habuit, omnem metum matrem deponere jussi, nec frustra, brevi enim post æque hæc Dei gratia convaluit, ac frater, qui majoribus variolis obsitus quasi fuit: Non similes nempe semper sunt Variolæ, sed prout materia peccans in corpore abundat, & cutis etiam est constituta, sicut jam pauciores jam plures erumpunt, ita itidem jam majores jam minores conspiciuntur, ubi, ceteris quoque bene constitutis non habes quod magis vel à minimis variolis tibi metuas.

DCLXXV.

Convulsiones purgante & balneo excitata.

Mulier quædam prope quadragenaria, succi plena & vividi coloris, aliquoties jam convulsionibus correpta fuit, quibus commodius quam epilepticarum nomen vix indi potest, quam vero sicuti sanguinis missio, (quam corporis habitus non jam permittere sed requirere videbatur,) tam parum juvit, ut potius post eandem institutam crebrius redierit malum; ita nec, uti quidem ipse speraveram, postquam concepit, à convulsionibus immunis fuit, sed ex gravidam quoque aliquoties non parum torserunt, donec tandem pulvis ex antepilepticis hinc inde in meis scriptis communicatis concinatus sic eidem profuit, ut per aliquot menses sic sat integra gavisa fuerit sanitate, quia quam-

primum ea mala sensit, quæ olim convulsiones antecedere notaverat, has ipsas pulvere sumto Dei gratia tam feliciter inhibuit, ut jam se, quod à tanto malo sibi ulterius metuat, non habere, tota crediderit: accidit autem, quod tribus fere mensibus post puerperium feliciter finitum, doloribus, dextram præsertim renum regionem occupantibus tam vehementibus correpta fuit, ut præ iisdem nec domestica sua negotia curare, nec somnum capere potuerit, unde & meum consilium desideravit, licet vero medicamenta, quæ aliis in talibus doloribus plerumque cum fructu commendo, sedulo in usum duxerit, nec minimum tamen dolores inde leniti fuerunt, unde præmissio purgante leniore, quod aliquot sedes movit, ut balneo corpus immergat, suasi, quibus remediis quidem obtinuit, ut sabulum cum Urina in non adeo exigua quantitate excreviert, dolorque aliquantum remisit, at paulo post convulsiones tanta cum vehementia rediere, ut & linguam dentibus non parum læserit; quæ quidem Ess. Castorei & aliis convenientibus medicamentis sopitæ denuo fuerunt, & in linguæ Vulnere Mel rosatum non parum contulit; at hæc nos docent, quam caute tractandi sint illi, qui convulsionibus sunt obnoxii, quodque nec purgantia nec balnea illis semper æque conveniant.

DCLXXVI.

Vesicatoria temporibus male applicata.

PUellæ cuidam convulsionibus gravissimis cum atroci cephalalgia decumbenti Vesicatoria ego quidem nuper in præsentia cujusdam Matronæ commendaveram, hacque summe rogante, ne puellam hoc remedio excruciem, quin necidem, cum quam tuto hoc remedium in usum ducatur vel exemplis probassem, ea postmodum narravit, quod ante aliquot annos adhuc in rure degens, & suasu cujusdam Chirurgi Castrensis filiolæ itidem doloribus capitis tortæ vesicas excitari permiserit, at inde non solum malum nec minimum quidem cessasse, verum & brevi post decumbentem fati cessasse, hincque ab illo tempore se ab hoc remedii genere abhorrere; quia vero hisce dictis subjunxit, excitatas has vesicas in temporibus fuisse, quod hæc pars minus commoda nominari mereatur, concessi; ut enim mortem inde derivandam esse, non credam, non tamen nisi urgente quodam peculiari malo facile in temporibus vesicas excitari suaderem, cum hic & sanguini earum vis citius communicetur; sine dubio vero & alii errores hic concurrerunt, quibus, non vero vesicatoriis, mala, quæ subsequuta sunt, adscribenda erunt, cum sat tuto, modo methodo conveniente utamur, in usum ducantur.

DCLXXVII.

Capitis dolor animi deliquium excitans.

Hospitis cujusdam Uxor juvenula secundo gravida, cum per integrum diem dentium dolore laborasset, sub noctem eodem cessante, spe plane se noctem quietam ducturam cubitum ivit, at cum vix in lectum se contulisset, illi successit tam insignis totius capitis dolor, ut non solum dormire minime, sed & ab ejulatibus se continere non potuerit, quin tandem lectum reliquerit, ubi in scamno juxta illud sedenti animi deliquium supervenit, quod maritum permovit, ut post mediam noctem me in consilium vocaverit, & accedente me ipsa quidem vires jam iterum collegerat, at de tanta dolorum vehementia conquereretur, ut nisi hi mitigentur, graviorum malorum non prorsus vanum subesse metum ipsemet statuerim, præscripsi hinc Potiunculam ex Aq. convenientibus & Specif. Cephal. D. Mich. Ess. Castor. atque anodyna præsertim constantem, prætereaque Emuls. ex Nucl. Persicor. cum Aq. Verben. & Acet. Rutac. exterius applicandam ordinavi; hæc cum levamen attulisse sequenti die retulisset, continuare jussi, simulque si dolores redeant, præmissis Pilul. FF. Vesicatoria commendavi: Inprimis nempe in Gravidarum doloribus laudem meretur Specif. Cephalicum, cui, indicantibus sic requirentibus, nec aliis quibusdam circumstantiis prohibentibus, Castoreum tuto jungitur, nec sinistri quid ejusdem usum subsequutum fuisse, unquam ego hæcenus notavi.

DCLXXVIII.

Animi deliquium ferventi cibo ortum debens.

Mercator quidam è primis, cum aliquamdiu catarrho laborasset, mala coëta nimis calida deglutiens inde animi deliquium est passus, quod Uxorem ejusdem adeo perterruit, ut, ut quantocyus accedam, per ancillam rogaret, quod vero cum arbitrio meo permitti, mihi relatum fuisset, egoque hinc non properassem, illico alius nuncius mittebatur, qui, ut accessum maturem, jam magis urset, nec ego nunc petito vel minimum defui, at ægrum sic constitutum inveni, ut jam se non habere, de quo queratur, dixerit, nec minimam etiam in pulsu mutationem invenerim, unde saltem ut Uxoris ejusdem petito satisfacerem, Potiunculam quandam Cordialem præscripsi, utque catarrho dicata medicamenta sedulo continuet, monui: Sensale nempe os Ventriculi cibos debito calidiores in plerisque ægerrime ferre, hæc observatio confirmat, lente itaque & hac de causa in cibo ingerendo festinandum est, nisi mala aliàs facile evitanda contrahere velimus.

DCLXXIX.

Vinum brevi in Ventriculo acescens.

Hoc ipso die ad Cerevisiarium quendam vocatus fui, jam diu hypochondriacum, qui catarrho jam per decem dies vexatus, quamdiu quidem cerevisiam bibit, non adeo mala qua ventriculum se habuit, at cum decima nocte ad vires confortandas vini non ita multum bibisset, per tres quidem fere horas dormiit, sed evigilans tam male se habuit, ut & vomitus successerit, quo Vinum præsertim se rejecisse notavit, quod brevi hoc temporis spatio tantam aciditatem acquisivit, ut instar acerrimi aceti dentes quoque stupefecerit: Vinum nempe hypochondriacis in primis nec omne nec tantum semper conferre, ac quidem nonnulli sibi imaginantur, hæc cura probat.

DCLXXX.

Raparum brodium alvum laxans.

In curanda nobili quadam Matrona occupatus, cum hæc de alvo præsertim referenda sollicita esset, ex adstante quadam vicina percepi, quod nuper quadam morbo longo vexata in primis id incommodi quoque persenserit, quod alvus nunquam nisi monita officio suo responderit, nec semper quævis monita attenderit, dum nempe aliquoties tum clysteribus, tum suppositoriis, tum laxantibus quibusdam internis frustra sollicitata fuerit; huic vero nonneminem commendasse, ut rapas minutim incisas aliquandiu in aqua simplici coqui curet, & brodii inde restantis quandam quantitatem bibat, quod quidem adeo votis ejusdem satisfecerit, ut ab illo tempore alio ad alvum aperiendam remedio opus non habuerit: an aliis eodem modo pro sit tam facile parabile remedium? tuto experiri licebit, licetque ego ut ei, cui suatum fuit, exhibeatur, nunc non consultum duxerim, quoniam flatibus divexatam ne hi inde aucti magis divexent, metui, alia tamen oblata occasione hujus rei periculum faciendi, eam arripere vix detrectarem, ut ut an omnibus eodem modo sit profuturum, totus dubitem.

DCLXXXI.

Parotis Unguento exasperata.

A pud hanc ipsam Matronam Angina olim describenda decumbentem doctus quidam Vir narravit, quod olim in rure degens primo quidem dolorem post aurem sinistram perceperit, qui accedente tumore tantum auctus fuerit, ut caput vix erectum tenere potuerit, unde quidem obviam eidem Unguento de lithargyrio ire tentaverit, at tantum abesse, ut inde vel minimum perceperit levamen, ut potius dolores semper incrementum sumserint, donec tandem

Chirur-

Chirurgus quidam accesserit, & iuaserit, ut Sem. Lini contusum & in oleo coctum parti dolenti imponat, cum enim hoc vix bis terve iteraverit, abscessum inde ruptum fuisse, & plurimum puris profudisse, sicque brevi post quævis cetera quoque mala cessasse: Vix unquam vero profunt in ejuscemodi malis talia unguenta, semperque tutius ad ea, quæ calefaciendo materiam peccantem discutunt, atque ubi requiritur, maturant, recurritur.

DCLXXXII.

Hellebori nigri extractum Vomitus movens.

CUM inter quosdam artis medicæ peritos nuper Extracti hellebori nigri mentio injiceretur, illudq; me hactenus non nisi in parca dosi præscripsisse & ægrotis meis exhibuisse, ego narraffem, & scrupulum dimidium olim tenerimæ cuidam Matronæ à præcipuo quodam medico pro dosi præscriptum pro nimio haberem, quidam testatus est, se sæpius ad integrum usque scrupulum hoc extractum præscripsisse, nec unquam tamen quicquam notasse, quod ipsum permovere potuisset, ut in posterum hanc dosin imminuisset, nisi quod aliquando Virgini cuidam nobili non quidem tam alvum moverit, quam aliquot sat vehementes vomitus excitarit; Sicuti vero hic subjunxit, se hoc medicamentum Melancholicis præsertim, quibus nempe præ aliis dicatum est, in memorata dosi præscribere, cum hi plerumque fortiora purgantia sic sat bene ferant, quin sæpiuscule frustra sumant, ita illis itidem largiorem dosin non ita difficulter concederem; An autem & aliis tuto in tanta dosi exhibeatur hoc extractum? est, de quo ego adhuc dubito, hincque lubentius illud in parca dosi aliisque purgantibus maritatum præscribo.

DCLXXXIII.

Febris Puerperæ cum dolore manus desinens.

NOBILISSIMA quædam Matrona cum feliciter & sic sat cito secundo peperisset, per primum quidem quatrimum Dei gratia non habuit, de quo conqueri opus habuisset, at ancillam nacta perversæ lententiæ addictam, non nisi multo cibo suggesto vires puerperas colligere, hunc non solum eidem suggestit, verum & ut fumeret, urfit; unde primo quidem alvus obstructa fuit, cui obstructioni Pilulas FF. opposuit, & quoniam quinque sumtæ non statim juvarunt, alias septem vel & plures puerperæ exhibuit, quæ nunc alvum nimium moverunt, simulque vires imminuerunt, quas dum iterum cibus reficere voluit ancilla, nova obstructio accessit, cui nunc febris accessit, unde meum consilium desideratum fuit, & ego quidem opposito in primis febrili in principio remedio, postmodum Clystere alvum referavi, qua licet aperta febris nihilominus institit, unde medicamenta in his febribus proficua diligenter continuavit, quæ & febrem vix triduo ex-
acto

acto Dei gratia penitus extinxerunt, at relicto dolore manus sinistrae tanto, ut præ eo somnum capere non potuerit; hunc cum frustra nescio quo emplastro & Bals. quem album nominant, delinire tentasset, Chirurgus commisit, ego vero pulverem quendam convenientem præscriptum continuare sedulo jussi, dolores pro arthriticis agnoscens, quod & ex eo, quia quævis remedia externa eosdem exasperarunt, & jam hanc jam aliam manus partem divexarunt, constitit; & hi dolores vero tandem paulatim cessarunt: Pauca nempe sunt Puerperæ præsertim melioris conditionis, & tenerioris constitutionis, quæ cibum in nimia quantitate suggestum absque noxa in principio puerperii sumunt, unde jam olim easdem nimium non esse cibandas, alibi indicavi; quod vero huic materia peccans in manum sinistram translata fuit, sine dubio tum hujus imbecillitati, tum illius ob diætam alias quoque non servatam congestæ nimiae copiae adscribendum erit.

DCLXXXIV.

Variolis decumbentes concoctu difficilia absque noxa ingerentes.

CUM nuper rogatus cognati cujusdam filiolos quatuor & filiolam variolis decumbentes visitassem, & in præscribendis medicamentis occupatus matrem interrogassem, quibus cibus decumbentes sustentet, hac respondente, quod præter cibum è baccis sambuci coctum, qui non omnino rejici meretur, rapas etiam & carnem Vervecinam hoc ipso die iisdem exhibuerit, eo minus miratus, quod unus præsertim illorum, qui forsitan plus reliquis comedit, tam male se habeat, nisi que tales cibi seponantur, graviora male esse metuenda, judicavi; at ut minus mihi quam liberis semper tales cibos expetentibus aures præbuerit mater, omnes tamen Dei gratia sic convaluerunt, ac si diætam servassent: quæ quidem non tam ut imiteris, communico, semper enim melius sibi consulunt, qui diætam & hoc in morbo servant, sed ut, si præsertim appetitus quasi urgeat, variolis decumbentibus cibos imprimis convenientes non semper acriter esse denegandos, exinde discas, si enim hisce vel coctu difficiles cibi nullam intulerunt noxam, quanto minus aliis coctu faciliores nocere poterunt.

DCLXXXV.

Faciei pustulas abigens Stercus suillum.

STERCUS suillum in sistenda narium hæmorrhagia quædam commendaverat, cumque assensum aliorum statim impetrasset, dum nempe non desunt, qui idem jamdudum observarunt, & vel publicis scriptis communicare non dubitarunt; illa retulit, quod non solum hac sed & pluribus viribus sit instructum,

Etum, hoc stercus, in me ipsa experta fui, cum enim olim facies mea hinc inde pustulis defœdata fuisset, pluraque medicamenta frustra in usum duxissem, tandem quædam suavit, ut suile ingrediar, postquam sus modo de stramine cui incubuit, & excrementa imposuit, surrexit, faciemque meam tam prope succerdæ admoveam, ut inde ea quasi foveatur, primo quidem tam sordidum adhibere remedium quantum potui, renui, at, cum facies mea semper magis defœdaretur, nolens volens tandem tali stramini incubui, & cum aliquoties hoc iterassem, omnino à pustulis his liberata fui; rusticis edita hæc huic genti non adeo ignotum & in aliis etiam casibus proficuum remedium adhibuit, quod tamen aliis commendare, rusticum esset; at juvat nihilominus nosse, quæ & è vilissimis ejuscemodi rebus petere possumus, dum nempe sic & de aliis medicamentis cogitandi ansa datur, & aliis earum mentionem injicientibus nos non prorsus latent: quin formæ nonnullæ adeo sunt studiosæ, ut si certæ essent, se vel in hoc remedio auxilium inventuras, quam sordidum quoque sit, illud nihilominus tentarent, si præsertim non tam medicus, quem per se vix decet, quam quidam è vulgo commendaret.

DCLXXXVI.

Adamas hæmorrhagias sistens.

HUIC vilissimo vero medicamento, cum ea quæ ex ore ancillæ suæ comendavit Matrona, pretiosissimum statim subjecerit, & illud hic subnecto: Sicuti nempe hinc inde innotuit, filiam hujus, cujus in Lineis meis medicis non semel solum fit mentio, hæmorrhagia narium vita ferme privatam fuisse, ita non una solum commiseratione ducta remedia quædam communicavit, quorum unum alterumve in modo citatis Lineis descripsi; quod vero nunc describere paro, est Adamas, de hoc enim Matrona quædam prudens serio affirmavit, quod vel annulo inclusus sub lingua detentus pertinacissimas quasvis sistat hæmorrhagias, hincque se non semel solum, quando aut vocata aut forte fortuna accesserit foeminas nimio aut mensium aut & lochiorum fluxu decumbentes annulum suum, cui adamas inclusus est, se de digito detraxisse, & ut modo memorato modo adhibeatur, suasisse, semperque sanguinis fluxum inde inhibatum fuisse: Et hoc quidem remedium sicut priori omnino longe est præferendum, ita sat tuto tentari potest, licet Auctores insignes Adamanti tribuentes vires hujus nullam faciant mentionem; qui tamen cum Serapione eum pro frigido & sicco in quarto gradu habent, vel hisce primis qualitatibus hanc virtutem adscribent, sicut illi, qui solum sanguinem hircinum hanc gemmam aggredi, & in partes dividere, statuunt, per peculiaritatem inter eam & sanguinem antipathiam eam explicare poterunt; ut vero crebrior instituatur experientia, ego quidem operæ pretium esse, credo.

Hydropi superveniens Icterus letalis.

Milles quidam quatuor annis quinquagenario major, constitutionis debilioris juxtaque & siccioris, cum jam per aliquod temporis spatium vires indies magis deficere notasset, hoc quidem, quia nihilominus laboribus suis præesse potuit, minus in principio curavit, at cum postmodum labore quodam minus consueto perfecto dolor lateris dextri supervenisset, & hunc tumor sic fat durus abdominis comitaretur, indeque difficilius etiam respiraret, per Uxorem suam me consuluit, ubi quibusvis his circumstantiis probe perpensis, cum urina, quam attulerat Uxor ejusdem, pauca & rubra admodum existeret, parvam admodum convalescentiæ spem superesse statim judicavi, de hepatis quippe scirrho curam non admittentis nullus dubitans; præscripsi tamen medicamenta, quæ alias in hisce malis, modo sint sanabilia, vix frustra in usum ducuntur, martis nempe pulverem jam purgantibus jam aliis specificis maritatum, prout nempe alvus officio suo respondit, aut segnior in hoc præstando fuit; Verum enim vero, utut non solum hæc sed & alia plura medicamenta sedulo adhibuerit, nil quicquam tamen iisdem profecit, dum tumor quidem abdominis indies auctus, superiores vero corporis partes semper magis consumptæ fuerunt, quibus malis tandem accedens Icterus totum corpus flavo tingens colore sicut me in sententia mea de hepatis scirrho magis confirmavit, ita omnem convalescentiæ spem mihi eripuit, pedibus imprimis jam itidem multum intumescens, & ore faucibusque sic excoriatis, ut vix deglutire aliquid potuerit, unde nunc non tam morbo ipsi, quam urgentioribus quibusdam symptomatibus remedia opposui, at nec hunc quidem scopum obtinui, donec tandem mors superveniens omnium malorum finem imposuit: Ubi scilicet non inanem fovemus suspicionem hepar jam diu esse induratum, rarissime hydropem inde subortum curabimus, si vero iis medicamentis, quibus alias Icterus non ita difficulter curatur, hunc impedire non potuimus, quibus postmodum eundem curabimus? Qui talibus superveniens morbis semper merito pro pessimo habetur signo.

DCLXXXVIII.

Anginæ cura fortuita.

Anginæ forte fortuna apud honestam quandam Matronam mentio fiebat, & hæc referebat, quod olim maritus suus jam ante aliquot annos vita functus, sæpius hoc malo tortus fuerit, sic quidem, ut aliquoties per aliquot dies nec verbum proferre, nec vel guttam deglutire potuerit, & hinc animi sui sensa litteris scriptis exprimere famemque & sitim pati, subinde
opus

opus habuerit; accidisse aliquando, quod, ut & per noctem gargarismus injici possit, Chirurgus instrumenta huic injectiori dicata post se reliquerit, ipsaque hoc munere fungi voluerit, sic vero forte fortuna siphone abscessum in faucibus tragœdiam excitantem tetigerit, ut is inde ruptus primo quidem dolorem non ita exiguum excitaverit, ut & à clamore se continere non potuerit ægrotus, at inde simul reliqua mala sic cessasse, ut non solum loqui iterum cœperit, verum &, ut cibus potusque afferatur, petierit, jamque sic sat commode deglutire ingesta potuerit: molestam vero fuisse ipsi tam molesti mali tam frequentem reditionem, & hinc medicum suum tum ordinarium rogasse, ut remedium suggerat, quod in posterum illam avertat, & hunc ut fonticulum in brachio excitari curet, suasisse, quod & Dei gratia tam feliciter cesserit, ut ab illo tempore ab angina immunis vixerit: Quo ipso, sicut fortuita cura docemur, interdum, si fieri potest, ejuscemodi abscessus ferro quoque aperiendos esse, ita fonticulorum genuinus usus denuo non parum defenditur; In hisce enim præsertim malis & in aliis jam sæpe præstiterunt, quod ab aliis remediis diu frustra expectatum fuerat.

DCLXXXIX.

Dentium dolorem subsequencia gravia mala.

Fabri Stannarii cujusdam filia, septendecim aënorum, cum diu doloribus dentium vexata fuisset, tandem inde malæ dextræ tumorem contraxit tam durum tantumque, ut non solum dolores valde intensos intulerit, verum & os sic occluserit, ut non nisi difficillime ingerere ingerenda potuerit, hisceque malis per aliquot dies non nisi ea medicamenta externa, quæ Chirurgus suggessit, opposuit; unde malum tantas sumpsit vires, ut & motus quidam convulsivi manuum præsertim accesserint, hincq; tandem meum quoque consilium desideratum fuit; ubi ego cataplasmata, quæ hæcenus applicaverat Chirurgus, sicut inprobare non potui, ita continuare jussi, abscessu etiam rupto, ut ulcus, antequam materia peccans evacuata sit, non consolidetur, commendavi; simul vero &, cum alia medicamenta vix sumere posset, Ess. Abiet. cum \ominus . Vol. Ol. Sylv. mixtam, ac Spec. decocti pro potu conveniente præscripsi, quæ Dei gratia sic profuerunt, ut non solum convulsivi illi motus non redierint, sed & tumor paulatim consumtus fuerit, jamque appetitu sic polluerit, ut & cibi nimium ingesserit, cruditatibusque inde collectis medicamenta opponere opus fuerit: Et dentium dolorem vero graviora posse subsequi mala, si nimium negligatur, hæc cura confirmat.

Salivatio à dolore dentium.

ANcilla quædam, cum virginem quandam febre alba decumbentem vifitaffem, præfens retulit, quod ante plusculos dies dolore dentium tam intenso correpta fuerit, ut, cum nullum omnino medicamentum vel minimum attulerit levamen, evelli eundem curaverit, fed nec hanc evulfionem fibi tantum profuiffe, quantum quidem fperaverit, dum dolores non tam integre ceffaverint, quam jam aliquandiu quidem remiferint, at fingulis diebus tum mane tum vefperi redeant, & per bihorium tam atroces infent, ut iisdem ferendis vix ulterius par exiftat, cum præfertim tam diu, quamdiu durent, insignis fimul falivæ quantitas ex ore profluat, adeo ut huic rejiciendæ totum hoc temporis fpatium infumere opus habeat, & falivationem hanc, uti cum dolore initium fumat, ita cum eodem definere, hisceque malis finitis fe cetera Dei gratia fic fat bene valere, nec in actionibus quibusvis perficiendis ullo modo impediri; licetque jam plura & varia hisce malis oppofuerit remedia, & imprimis etiam Pilulas, quas à me præfcriptas olim heræ fuæ in dolore dentium profuiffe notaverit, in ufum duxerit, femper tamen eadem antiquum obtinere, & certis fuis horis redire: hæc vero cum jamjam difcedenti narraffet, Infufum Veronicæ commendavi; quod tum consolidando læfa forfan Vafa lymphatica, tum corrigendo humores peccantes prodeffe poterit: Si vero nihilominus infiterint hæc periodica mala, quin Corticem Peruvianum cum fructu fit in ufum ductura, nullus dubito.

Purgans non suffeciffe male credens.

Mercatricis cujusdam filiam undecim fere annorum, cum variolis fic laboraffet, ut non nifi exhibitis Pulv. Pannon. r. & Tinct. Bezoart. Dei gratia brevi convaluerit, purgante tamen, ut, fi quid forfan materiæ peccantis reftet, evacuetur, opus habere credens mater, ut tale medicamentum præfcribam me rogavit, ubi, cum reliquæ quævis formulæ delicatulæ puellæ minus arriderent, Diacydonium nuper laudatum elegi, hujusque drachmas duas eidem præfcripsi, quod vero licet tres fedes eidem moverit, hoc tamen minime fufficere matri vifum fuit, hincque eidem Pilul. etiam Francofurtenses exhibuit, & tum demum, num recte factum putem? me interrogavit; ubi quidem fic ejuſcemodi præpoſteras interrogationes vix reſponſo dignas judico, dum quod fic jam factum fuit, mutari nequit, quod tamen Pilulis opus non habuiſſet, reſpondi, cum in ejuſcemodi caſibus non tam opus fit, ut vehementioribus purgantibus alvus multoties moveatur, quod raro tuto inſtituitur, quam ut in primis viis reſtitantes forſan quædam particulæ peccantes blande ſubducantur, quod hoc modo ſufficienter factum fuiſſe

nullus

nullus dubito : Sic vero non pauci sunt , quibus nulla fere purgantium operatio sufficit , nisi que sedium numerum inire ulterius vix possint , purgans se frustra sumsisse , sibi imaginantur , at quam parum hi sanitati suæ consulant , quotidie experiuntur ; ut adeo medicus , quam serio etiam ab ægris rogetur , nisi urgente necessitate vix alia medicamenta purgantia sit præscripturus , quam quæ alvum nimium non movere , novit , cum tutius hæc , uti alibi monui , iterentur , quam vehementioribus turbæ vix ulterius sedandæ excitentur.

DCXCI.

Purgans febrim resuscitans.

Nobilissimorum Parentum filiola septem annorum , semper fere tristis & solitudinem amans , ante aliquot hebdomadas febre correpta fuit , quæ Matrem eo minus perterruit , quia variolarum tum hinc inde grassantium , quibusque hæc nondum decubuit , signum esse credidit , nihilominus vero me propterea in consilium vocavit , ubi in principio anceps quidem steti , an hæc pustulæ sint expectandæ ? an vero alia febris hujus subsit causa , at cum diligenter licet sumtis alexipharmacis nec ulla quidem in cute macula compareret , febrisque quodammodo remitteret , aliunde , quam à ciborum nimia ingestione illam ortum suum non duxisse , credidi , & hinc , cum die quinto à febre fere prorsus immunem eandem invenissem , ut primas vias obsidentes pravi humores evacuentur , purgans eidem exhibui , quod vero alvum vix movit , unde Infuso Fol. Senn. etiam usa fuit , quod quidem eandem aperuit , at febris simul tanta cum vehementiu rediit , ut jam magis quam unquam prius caluerit , & difficilius respirarit , unde ad alexipharmaca redii , quæ vix per triduum iterum continuata febrim Dei gratia sic debellarunt , ut hæc ulterius plane non fuerit molesta : Ut ut nempe purgantia aliàs in febris pueris non parum conducant , si præsertim remittentibus iisdem exhibeantur , cum tantum non semper cruditates in iisdem abundant , & hanc tamen regulam suam pati exceptionem , hæc observatio docet ; licet forsan dum purgans humores turbavit quidem , sed non exturbavit , febris iterum excitata fuerit , ut adeo propterea tamen purgantia in puerorum febris non prorsus sint rejicienda.

DCXCII.

Animi deliquium à dentium dolore.

Aurifabri cujusdam Uxor prope quinquagenaria , cum aliquamdiu dentium dolore torta fuisset , huicque varia remedia , quæ domestica nominantur , frustra omnino opposuisset , tandem viribus inde sic exhausta fuit , ut animi deliquium accesserit , quod , cum non nisi post elapsum aliquod tempo-

ris spatium ad se rediisset, maritum adeo perterritus, ut ipsemet me accesserit, & ut Uxorem suam visitem, rogarit; nec defui ego ejusdem petito, accedensque ipsam nunc viribus sic sat constantem at de doloribus identidem redeuntibus conquerentem inveni, cumque simul constaret, abundare eam sero acri nervos tantum stimulante & irritante, nisi hoc subducatur, dolores vix cessaturos, totus credens, purgans eidem præscripsi medicamentum, huicque Specifici Cephalici usum subjungere jussi, quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut doloribus inde sopitis non habuerit, quod de viribus adhuc deficientibus conquerebatur: Utut vero quibusdam absorum forsitan videri posset, quod purgans huic præscripsim, nisi tamen causam mali sic aggressus fuisset, sine dubio confortantibus quibuscunque dolores dentium potius auxissem, quam imminuissem, & hinc deliquia quoque rediissent; ut adeo & in his purgantia confortantibus subinde sint præferenda, at ut, qui curam hujus mali sic aggredi vult, de causa tali sit certus, oportet.

DCXCIII.

Senex errores quosdam non impune committens.

Vir quidam Mercator septuagenarius, cum hætenus quidem Dei gratia tam integra fruitus fuisset sanitate, ut vix unquam se medicum consuluisse meminere, nuper tamen mane viam non ita consuetam longiorem emensus, postmodum cibum concoctu difficilem, farcimen nempe ex carne bubula minutim incisa paratum, ingerens, postmodum mediante scarificatione sanguinem subtrahens, & sub vesperam pediluvio utens, inde male se habere cœpit, dum non solum ad quævis munia sua perficienda minus promptus exitit, sed & appetitus eidem prostratus fuit, quod quidem nec ita male unice erroribus modo memoratis adscribens parvi habuit; at cum sequenti die, cum barbam tondere curaret, animi deliquio correptus fuisset, verba tertiata proferret, vix incedere posset, & in primis eorum, quæ modo gesta fuerant, non recordaretur, domesticis suis non ita parvum iniecit terrorem; nec tamen ut medicus vocaretur, permittere voluit, donec litteras exarare volenti opus hoc adeo non successit, ut seponere iterum coactus fuerit, jamque demum notavit, malum gravius imminere, nisi Dei gratia medicamentis avertatur, hincque me in consilium vocavit, pulsum tum habens inæqualem & interdum intermittentem, sed & alvus jam per biduum officio suo non responderat, unde & ut hæc stimularetur, Pilul. quidem FF. commendavi, ut vero sanguinis motus, à quo quodammodo intercepto mala descripta commode derivari posse, nullus dubitabam, restitueretur, Sal Volat Ol. Sylvii aliquoties enudem sumere jussi, quod Dei gratia tantum profuit, ut, cum sequenti die rediissem, pulsum jam iterum bene constitutum invenerim, unde non nisi huac tam proficuum liquorem

rem continuandum esse, consultum duxi, cui is usum pulveris sternutatorii, quem hactenus sibi profuisse credidit, adjunxit, hincque paulo post Dei gratia penitus convaluit: Viribus nempe Senes illis quibus olim non instructi, si nihilominus ut olim quævis perficere tentant, non raro inde morbis corripuntur, in quibus alvo præsertim aperta hactenus Sal modo commendatum raro frustra præscripsi.

DCXCIV.

Manuum tumor subito subortus.

Pellio quidam sanitate cetera Dei gratia sic sat integra fruens, cum nuper laboribus suis vacasset, in utraque manu tumorem subito subortum notat, eumque sponte iterum dissipatum iri sperans, primo quidem parvi habet, at cum is semper augmentum caperet, jamque & brachium occuparet, ne mali quid subsit metuens, me propterea consuluit, ubi quidem primo sudorem Tinctura Bezoartica movendum eidem suasi, at cum nec hic tumorem dissipasset, urina missa, quid ulterius factu sit opus? interrogavit, cumque simul referretur, illum cetera sic sat bene se habere, non nisi à sero extravasato tumorem hunc originem trahere ratus, purgans medicamentum eidem præscripsi, quod cum aliquoties alvum subduxisset, simul etiam Dei gratia omnem tumorem discussit: adeo quidem purgantia in tempore data profunt, præstantque, quod alia vel laudatissima medicamenta præstare non valent, quicquid etiam eorum olores in contrarium adduxerint.

DCXCV.

Animi deliquium ab lactationem subsequens.

Plectoris cujusdam Uxor à melancholica edita matre, cum bis jam peperisset, & secundum foetum ab lactasset, quoniam filiolum hanc scabiolum pro leprosa habebat, & ne inficeretur, sibi metuebat, vix biduo exacto pejus se habere cœpit, & animi deliquio in templo sub S. concione succedente tantum perterrita fuit, ut, se haud ita diu superfuturam, inde judicaret, & hinc, ut quamprimum fieri posset, consilium suggeram, anxie petierit; ubi, cum simul de malis melancholici quid spirantibus conquerentem invenissem, Ess. Trifol. fibrin. eidem præscripsi, & sanguinem abundare notans, Venæsectionem, in qua ipsamet auxilium se inventuram sperabat, concessi, quæ tamen spem eiusdem non explevit, cum enim secundo post sanguinem subtractum die comœdiam frequentare voluisset, in via priori malo sic correpta fuit, ut domum properare, & in lectum se conferre, opus habuerit, jamq; magis adhuc sibi metuens me denuo vocavit, & cū Venæsect. tam parum juverit, quid nunc factu sit opus?

inter-

interrogavit, simulque duas monstravit urinas, quorum altera quidem sanorum simillima extiterat, altera vero tam cruda & aquea erat, ut fere aquam fontanam retulerit, & hanc sub ipso paroxyfmo se reddidisse, referebat; unde nunc pulverem ex Specif. Cach. Ludov. Cinnab. pp. & Castor præsertim constantem eidem præscripsi, quem Dei gratia tanto cum fructu in usum duxit, ut ab illo tempore ab animi deliquiis immunis vixerit: variæ nempe hîc subfueræ causæ, quæ sanguinis motum binis vicibus sic inhibuerunt, ut malum memoratum subsecutum fuerit; tum scilicet melancholica constitutio, sanguinem in motu per se tardiozem reddens, tum ablactatio, ubi lac in ventriculum regurgitans & acescens ibi chylum corrumpit, qui sanguini mixtus hunc non tam fluidiorem quam crassiorem reddidit, tum uterus quoque ob menses hæctenus obstructos non ab omni labe immunis, unde animi deliquio præsertim instante, urina citius solito receptacula sua deserens colore consueto privata excreta fuit: Ex quibus facile colliges, quomodo pulvis præscriptus profuerit.

DCXCVI.

Pleuritis per aliquot dies neglecta curata.

STudiosus quidam quindecim annorum tussi correptus, ut hanc dolor lateris punctorius comitatus fuerit, insuper sitis, appetitus prostratus, & difficilis respiratio accesserint, ut adeo per aliquot dies domi se continere & lectum tenere opus habuerit, qua de causa tamen nescio tantis his malis nulla aut & minus convenientia opposuit remedia, donec tandem viribus semper magis decrescentibus & doloribus punctoriis augmentum sumentibus, die fere octavo urina missa meum consilium desideravit, quæ quidem tincta & turbida morbo præsertim tam diu neglecto graviorum malorum metum injiciebat; præscripsi vero nihilominus Potiunc. ex Aquis convenientibus & Tinctura Bezoart. Antim. diaphor. ac lapid. cancr. præsertim constantem, hospitaque ejusdem injunxi, ut hac in usum ducta, quomodo æger se habeat, referat, eaque non redeunte eum fatis cessisse, ferme credidi, at cum brevi post in via hanc offendissem, in usum ducta Potiuncula studiosum statim melius se habuisse, & nunc convaluisse, indicavit; adeoque nec illi, qui diutius morbum suum neglexerunt, sunt derelinquendi, cum frustra medicamenta iisdem non semper præscribi, præter alias observationes hæc quoque confirmet, si præsertim in ea ætate sint constituti, quæ itidem ad depellendos morbos non parum confert.

DCXCVII.

Icterus prodens Urina.

IN via nuper me offendit mulier quædam, mihi que refert, quod vicini sui urinam in ædes meas detulerit, huncque sic fat male se habentem pro ægro tamen haberi minime volentem eo magis consilio meo opus habere, simulque narrat, quod de pondere pectus gravante, difficili respiratione, atque siti conqueratur, ubi quidem, cum hisce diebus ex quodam honoratissimorum Dominorum Collegarum percepissem, quosdam febre petechiali decumbere, quod & talis subsit, in principio ariolatus fui, hincque ut eo citius remedia præscribere possim opus habenti, eo citius etiam urinam ut inspicere potuerim curavi; inveni vero illam talem, qualem icterici reddere solent, hincque statim de flavo faciei colore interrogavi, hacque non jam faciem verum & manus hoc obductas esse referente, de Ictero ulterius non dubitavi, quem sæpius comitari supra memorata symptomata, eos qui Ictericos tractarunt, vix latere potest; Cum vero hic Balsamum illud, quod sub nomine albi venit, & à pluribus magni habetur, (Aquam nempe spirituofam cum Spiritu Anhaltino quodammodo convenientem, quam Schaurii destillant,) aliquoties frustra sumisset, nec ego illud pro remedio in hoc morbo proficuo habere potui, hincque potius ea, quæ hætenus Ictericis me cum fructu præscripsisse, aliquoties in lineis meis medicis legisti, eidem commendavi: Disces vero ex hac observatione, quam difficile sit iudicium ex iis solum, quæ de morbis narrantur; omninoque, nisi ægrotum præcipue accedere liceat, urinam non semper frustra inspicere, quæ sicut alia quædam mala ita icterum præsertim prodit, nec facile falleris, si spuma ejusdem flavescente, hoc malum prædixeris: Nunquam vero illud, tam spirituosis & calidis medicamentis, quæ quippe potius interdum ejusmodi quid producunt, quam martiatis curabis.

DCXCVIII.

Mars crudus infanti proficuus.

PRæcipuorum Parentum filiulus unicus, sex & quod excurrit hebdomadam, tum continuis fere ejulatibus, tum convulsionibus subinde supervenientibus abunde prodens, se in corpore acidos acresque quamplurimos alere humores, eo ipso me permovit, ut tum alia quædam medicamenta tum præsertim pulveres hisce humorum vitiis corrigendis dicatos diligenter eidem exhiberi curaverim; Quibus tamen tantum abest, ut vel minimum profecissem, ut potius puerulus indies pejor se habuerit, unde pulveribus illis & quibusdam ex marte arte chemica paratis sic frustra immixtis, de marte ipso, quem hætenus in tam tenella ætate constitutis nunquam exhibui, cogitavi, & hinc hujus in

pulverem redacti granum primo unum eidem exhibui, quo levamen afferente ad duo ascendi, quæ quidem per aliquot dies sic profuere, ut puerum jam convaluisse crediderint, at sicuti dolores denuo redeuntes me permoverunt, ut martis dosin iterum auxerim, ita hisce accedens difficilior respiratio jam huic pulveri soli adscriptus fuit, unde sic, ut notare potuerit nutrix, eundem continuare non licuit, quin aliquamdiu sepositus fuit, at cum iterum convulsiones supervenissent, jamque ægrotulus toto corpore intumesceret, ad ejusdem usum sic redii, ut illum sub Specif. Cephalico occultarim, ubi iterum per plusculos dies exhibitus Dei gratia tantum profuit, ut jam sic sat bene se habeat: Vel in tam tenella itaque ætate matrem tuto exhiberi posse, hæc observatio docet, ex qua si, quod, & quomodo interdum occultanda sint medicamenta, simul didiceris, eandem te legisse vix poenitebit.

DCXCIX.

Angina à tumore linguæ radicem occupante.

Matrona quædam nobilissima, Dei gratia sanissima quidem prædita constitutione, at per bene longum temporis spatium variis iisque gravissimis ærumnis torta, tandem quantum vel sanitati quoque insidientur experta fuit, cum enim lactante ipsa, natu minor filiolarum à morbo vehementissimo prostrata fuisset, jam inde tristata, quod sic calamitates semper calamitatibus addantur, jam vehementia paroxysmorum valde perterrita, dolorem in humero dextro percepit, cui tamen ea quæ commendata fuerant remedia, non opposuit, quia præsertim aliquoties sponte remisit, & cetera sic sat bene se habuit; verum enim vero paulo post, nilque minus cogitans ad fauces translatum fuisse dolorem persensit, unde primo quidem difficiliter quævis ingesta deglutiit, paulo post vero adeo nil plane deglutire potuit, ut, si vel guttam per gulam detrudere quasi conabatur, suffocationis periculum imminuerit, cumque Tinctura Bezoartica sumpta sudorem movisset, malumque post ejus usum non tam imminutum quam auctum videretur, me propterea vocavit; & ego inspectis faucibus nil quicquam fere deprehendere potui, unde commodet tanta mala derivare potuissem, cum nec uvula nec tonsillæ intumuerint, nec hæ, nec vicinæ partes multum inflammatae fuerint, ut adeo non nisi de partibus oculis non expositis læsis cogitare potuerim; quia vero nil quicquam deglutire poterat, non tam in internis quam externis medicamentis auxilium quærendum fuit, tum siphone ergo gargarismi læpius de die injecti, tum collo applicata emplastra & cataplasmata convenientia, Clyster quoque injectus, & Venæsectione mediante sanguis subtractus fuere, hisque primo nil conferentibus, ipsaque testante, se tumorem in faucibus molestum digito fere tangere posse, iterum inspectis iisdem in linguæ ipsius radice tumorem inveni digitem pollicem magnitudine

gitudine ferme æquantem, duriusculum, nec colore à reliqua lingua differentem, unde jam & de Venæsectione sub lingua instituenda cogitavi, quam quippe pluribus olim me summo cum fructu commendasse, memineram; at diligenter continuatis interea supra memoratis remediis aliquantum melius se habere cœpit, hincque utut difficillime juscula deglutiit, unde nunc & quædam sanguinis motum corrigentia & pituitam viscidam incidentia medicamenta sumsit, quibus eo magis opus habuit, quoniam die fere tertio febris etiam accessit, cui opposita nunc aliis etiam mixta fuere; sicuti vero indies quidem faucium dolor magis mitigabatur, tumorque in lingua observatus subsidebat, ita hæc febris tamen per integros septem dies instabat; eaque depulsa de nausea adhuc instante conquerebatur convalescens, unde jam purgans lene eidem exhibui, quod non parum pituitæ evacuavit, restitit autem difficilior quædam respiratio, cui Elix. Aperitiv. opposui, quo aliquandiu continuato & interposito usu Rhabarbari, Dei gratia paulatim convaluit: sicuti vero hæc nec pus nec sanguinem unquam sputo rejecit, unde nullum hîc subfuisse abscessum, patuit, ita in linguæ radice præsertim mali causam latitasse, tumor ibi deprehensus docuit, cujus causæ cum apud paucissimos, quin quantum ego novi, apud nullum fiat mentio, si hæc observatio nonnullos memores reddiderit, jam usu suo non caret.

DCC.

Urinam promovens sebum umbilico applicatum.

JUvenis quidam viginti fere annorum, lægregiæ indolis, optimæque, spei febre continua maligna correptus, illa sic, ut per signa consueta cognosci nullo modo potuerit, indies incrementum sumente, ut octavo die eundem neci dederit, frustra in usum ductis vel laudatissimis medicamentis, (uti quidem proxima cognatione eidem cognata & adstans quædam virgo narravit, ipsemet enim ejusdem curæ non præfui,) sexto fere die, utut multum admodum biberit, urinæ tali obstructione correptus fuit, ut per aliquot horas nec guttam illius excreverit, quod tum ipsum ægrotum tum adstantes non parum perterruit, unde nec contenti iis, quæ medicus huic malo opposuit, remediis, quorumcunque accedentium consilia itidem expetierunt, & ei inprimis, qui trium candelarum ex sevo extremitates decerpere, easque liquefactas umbilico applicare jusserunt, aures præbuerunt, & illico medicamentum sic adhibuerunt; seu vero medicamenta urinæ movendæ dicata prius sumpta interea operationem suam exseruerint, seu, quod in ejuscemodi casibus novum non est, sponte hæc successerit, non ita diu post tantam ejusdem quantitatem excrevit, ut jam & nimia videri potuerit, quæ & medico, quia cruda extitit, haud abs re displicuit, illi tamen unice hoc memorato remedio tribuerunt, jamque conva-

lescentiæ spem novam conceperunt: sicuti autem novum non est, quod umbilico quoque, ut urina moveatur, adhibentur medicamenta, nec hic plane nullum cum vesica habet commercium, ita modo absit omnis superstitio, & non tam extremitates, hæque in certo numero commendentur, quam sebum quodvis sic applicetur, remedium hoc tanquam tutissimum quivis medicus admittere poterit, at non neglectis simul magis convenientibus: ceterum cum ante plures annos virgo quædam febre etiam maligna decumbens crudam urinam in magna quantitate (non præcedente tamen obstructione,) excernere cœpisset, eidem volatilia in longe majori quam consueta dosi exhibita profuisse memini.

DCCI.

Icterus cum ardore Ventriculi.

MAtrona quædam triginta & quod excurrit annorum, duodecim liberorum mater, cum post ultimum puerperium menses fere semper inordinatos habuisset, hisce in ordinem regidendis varia dicata remedia in usum duxit, quorum quædam non tamen diu votis ejusdem satisfecerunt; dum vero cum hisce conflictatur malis, subitoque supervenienti alvi fluxui primo quidem Rhabbarum tostum hinc vero & Mithridatum Damocratis exoptato cum fructu opponit, brevi post lassitudinem minus consuetam notat, & ardore ventriculi tanto corripitur, ut is non parum eandem incommodaverit, nec tamen hujus ergo consilium meum desiderasset, nisi simul Urinam excrevisset sic tinctam, ut cerevisiam, quam fuscam nominant, colore retulerit, quæ febris malignæ latitantis ipsi metum injecit, unde, ut, quid mihi de eadem videretur edicerem, me vocavit, ubi vero vix inspectam ictericorum similem inveni, ipsamque etiam ægrotam hinc attentius inspexi, & ejus faciem itidem flavo colore tinctam deprehendi, hincque jam de Ictero ulterius non dubitavi, & pulverem ex Pulv. Stomach. Birkm. atque Limaturæ martis æqualibus partibus constantem eidem præscripsi, quo vix per octiduum continuato, non solum ardor ventriculi se remisit, sed & pristinus tum faciei tum urinæ color rediit: Pars nempe bilis extravagantis ad os ventriculi translata ardorem molestum concitaverat, aliis tamen quam consuetis medicamentis ad eam in viam reducendam vix opus fuisse, eventus lat. felix confirmavit.

DCCII.

Partus in via succedens.

MAtrona quædam nobilis tertio gravida cum cetera bene se habuisset, instante licet partus tempore, viam tamen per urbem sic sat longam pedes emensa fuit, delataque eò, quorsum petiit, dolores quosdam notare cœpit

aliâs partum antecedentes , unde quantum in se quidem fuit , domum properavit , tandemque currû interea adducto ascenso , reditum paravit , at in via, media adhuc constituta dolores tantum augmentum sumsisse notavit , ut partum instare adsidentibus indicarit , quæ vel ipsæ hoc notantes , ut apud amicum ibi habitantem diverteret , & huic labori vacaret , consultum duxerunt , at dum domui appropinquant , tam vicinus interea fit partus , ut se movere ulterius non posse , parturiens testata fuerit , sollicitæ itaque sunt de obstetrice adstantes , & forte fortuna adest ea , quæ olim quoque eidem adstiterat , vocata ergo accurrit , & quomodo se habeat indagans invenit , foetus caput jam sic genitalia occupasse , ut partus nec in alium locum nec aliud tempus differri possit , claudere itaque fenestras currus jubet , & ut vel paululum secundet dolores continuo instantes parturientem rogat , illaque petito huic vix parum satisfaciente , illico partus succedit , filiusque editur : Ne vero tum hic nimium frigori exponatur , tum post secundinam exclusam sanguinis nimius moveatur fluxus , obstetrix editum foetum , quantum potest linteis atque culcitra munit , utque jam domum vehatur , suadet , quod dum fit , illa foetum manibus tenet , sicque puerpera domum revertitur , ibique cum in atrio monuisset , ut nunc secundinam etiam aliquantum promoveat , & hæc facile atque feliciter subsequitur , unaque cum foetu in superiora domus deportatur , quo modo & statim post mater in lectum suum translata fuit , & una cum filiolo suo , uti quidem obstetrix mihi retulit , Dei gratia valet , nec habet , de quo queratur : Omnino autem obstetrix puerperæ bene consuluit , quod foetu edito eam domum properare iussit , cum in via parum commode expedienda adhuc expediri potuissent : Ne vero partui tam vicinæ longiores emetiantur vias , hoc exemplum easdem doceat , quod enim semper tam feliciter sit successurus tam properatus partus , non habent , unde sibi certo promittere possent , nec ad minimum obstetrix semper tam in tempore adest.

DCCIII.

Variolis brevibus correpta.

TExtoris cujusdam filiola cum variolis sic decubisset , ut inde nec minimum quidem mali perceperit , hinc quoque nec medicamentis sumtis earum excretionem promovit , nec vel in lecto detineri potuit , quin varia quoque ingessit , à quibus longe melius abstinuisset , unde variolæ quidem nihilominus in non exigua quantitate eruperunt , consuetum maturitatis gradum attigerunt , & tandem exaruerunt etiam ; at tantum abest , ut puella quoque melius se habuisset , ut potius nunc febricitare cœperit , & lectum tenere opus habuerit , quod Parentes , (cum præsertim natu major hæc filia itidem malis variolis communiter antecedentibus graviter corripere ,) permovit , ut me

in consilium vocaverint, ubi nullus dubitans, restitare adhuc quasdam variolarum reliquias ob non servatum regimen sanguini redditas, ad has discutendas atque sudore expellendas Potiunculam convenientem ordinavi, qua vix sumpta convulsiones successerunt, quæ & eadem iterata redierunt, at simul variolæ quoque iterum uti prius hinc inde eruperunt, & cutim hinc inde deœdarunt, unde demum reliqua mala evanuerunt, ipsaque post convaluit: Decentem itaque variolis decumbentium gere curam, nisi aut malum brevi revocare, aut & graviora hoc inducere volueris.

DCCIV.

Erysipelas quarto & quinto rediens.

HAud ita pridem est, quod historiam suggesti Viri Illustris, qui, tum tertio Erysipelate correptus sanguine leporino parti affectæ mediante linteo imposito auxilium magis quam in aliis remediis invenit, qui & tum Dei gratia sic convaluit, ut non solum iter quoddam instituerit, sed & uni alterive convivio interfuerit, imprimis non habere, quod à mali tam cita reditione sibi metuat, me non dissentiente sperans; quia & Venæsectione consueta sanguinem sibi subtrahi curaverat, utut vulnuscule nimis parvo inflictæ tantum sanguinis, ac ego quidem desideravi, subtrahi non potuerit, qui nempe cum unciam fere quatuor effluxissent, sponte substitit, nec promoveri consuetis remediis ulterius potuit; Seu vero jam hæc minus sufficiens sanguinis subtractio minus contulerit, seu errores in diætâ commissi merito accusandi fuerint, seu abundarint adhuc in corpore particulæ plures sulphuræ, qualibus quidem corpus huius Viri abundare, nullum est dubium, seu quævis hæc causæ suam contribuerint, quod vix prius quartò iterum sanguine leporino brevi debellatum fuerat erysipelas, quinto rediit, & jam non tam de malo ipso, quod quippe sic sat facile depelli posse, hæctenus expertus fuerat, quam de ulteriori reditione, eos, quorum intererat, sollicitos reddidit; & nunc quidem, in principio diutius quam aliàs parvi habito eodem quarto vel quinto demum die pedi denuo insistere potuit Illustris ægrotus, at, cum non solum scarificationem me suadente instituisset, sed & nunc martiati medicamenti olim jam commendati usum sedulo continuasset, inde tandem in pede ulcusculum subortum fuit, fonticulum de industria inustum exacte referens, quod per aliquot dies pus licet in non ita magna quantitate fudit, tandemque consolidatum fuit; cum vero in principio una cum sanguine leporino etiam ducatum aureum corvi figura conspicuum in hoc malo à multis magni habitum parti affectæ imposuerit, succo etiam rutæ murariæ, quem non nemo imprimis commendavit, eandem sæpius perfricarit, imprimis autem medicamentum memoratum adhuc continuet, & scarificationem iterarit, quod jam per integrum

menssem

mentem non rediit malum diutius nunc non rediturum una mecum sperat, qua spe ut potiamur, est, quod animitus voveo: quamdiu nempe erysipelatis semel hominem invadentis vel minimæ restant reliquæ, hæc sanguinem bonum ad partem olim affectam delatum insufficientibus facillime prius malum reproducit; sicuti vero hic morbus aliquoties in partis affectæ exulceratione terminatus fuit, quod haud ita pridem nova observatione confirmavi, ita, quia huic, si vel præter spem sæpius Erysipelate corripereur, ulcusculum arte in pede quoque inductum non parum esset profuturum, ego quidem nullus dubito.

DCCV.

Convulsiones cum dolore capitis vesicatorio inhibite.

PUella illa, cujus supra memini, quod nempe septenni febris purgante sumto resuscitata fuerit, cum post hanc iterum devictam per aliquot dies sic sat bene se habuisset, subito de dolore capitis tam intenso queri cœpit, ut quicquid etiam mater ad eam solatio erigendam protulerit, quæcunque medicamenta applicaverit, nunquam tamen ejulare desierit, sed identidem, quantum doleat caput, voce querula repetierit, unde cum præsertim motus convulsivi brachii in primis sinistri accederent, me denuo nobilissima mater vocavit, & ego varia medicamenta tum mitigando dolori capitis, tum convulsionibus inhibendis dicata eidem præscripsi, quibus vel diligentissime in usum ductis malum nec minimum quidem cessavit, quin paralytis lateris sinistri supervenit, cum convulsionibus instantibus, quæ latus motu aliâs nunc destitutum sic moverunt, ut in principio motum rediisse, credideim, qui tamen semper cessantibus vel minimum convulsionibus iterum cessavit; non solum vero dolor capitis sat vehemens continuò institit, sed & ipsæ convulsiones dolorem non parum molestum intulerunt, quas etiam instantes fere semper prædicere potuit: nil quicquam igitur vel præstantissimis medicamentis proficientibus, & capillis etiam absque fructu rescissis, vesicatoria tum post aurem lateris affecti, tum in pede ejusdem applicare jussi, quæ Dei gratia tantum profuere, ut vix apertis vesicis excitatis non solum omnis capitis dolor cessaverit, sed & convulsiones omnino remiserint: unde nunc non nisi cum Paralyti restitente bellum gerendum restat; cui hæctenus Dei gratia non omnino frustra remedia opposita fuerunt: Sicuti vero ex hac observatione denuo elucescit, quantum profint Vesicatoria in tempore adhibita; Ita ne convulsivis paralyticorum motibus decipiamur, motumque depravatam pro restituto habeamus simul discimus.

DCCVI.

Convalescentis Symptomata depulsa.

MAtrona illa nobilissima, cujus gravissimam Anginam haud ita pridem descriptam dedi, utut tantum non omnis faucium dolor se remiserit, & sat commode jam quævis iterum deglutire potuerit, utut omnis febris depulsa fuerit, de difficultate tamen restitente respiratione & appetito adhuc prostrato non parvas movit querelas, licetque purgans exhibitum, Rhabarbarum item & Elix. profuisse in principio visa fuerint, rediere tamen paulo post eadem mala jam propterea magis suspecta, quia vires quoque indies non tam restitui quam magis deficere videbantur, unde pusillanimis evasit, & de perfecta restitutione fere desperare coepit; at sicuti ego non nisi paulatim vires colligi, exemplis demonstravi, ita difficilem respirationem aliunde quam ab his deficientibus vix derivandam esse statui, quibus & appetitus prostratus ortum debuit; ut tamen quantum quidem fieri potest, & virium collectio promoveretur, præter victum convenientem pulv. ex analept & Specific. Cachect. constantem eidem præscripsi. qui Dei gratia tantum profuit, ut, cum postmodum iterum eandem visitassem, se nunc non habere, de quo queratur, testata fuerit: Et in viribus à morbo consumptis ergo martiata non prorsus frustra adhibentur.

DCCVII.

Tonsillarum intumescenciam comitans febris.

Viri cujusdam celebris filia tredecim annorum, olim quidem catarrhis sæpius obnoxia & hinc auditus difficultate laborans, cetera tamen ab illo inprimis tempore, quo tributum lunare solvit, sanitate integra Dei gratia fruens ante bimestre fere primo quidem de dolore capitis queritur, pauloque post tam male se habet, ut & in lectum se conferre opus habuerit, ubi primo quidem frigore hinc vero & calore p. n. correpta fuit, quibus malis sub vesperam invadentibus mater Tincturam Bezoarticam opposuit, febreque nihilominus instante, & inprimis caput erectum servare nequiente filia, sequente die me vocavit, ubi febricitare eandem statim abunde tam ex pulsu quam reliquis signis patuit; & quoniam de faucium dolore deglutionisque difficultate simul conquesta fuit, illis inspectis tonsillas non parum tumefactas & aliquantum inflammatas inveni, hincque febrim excitatam fuisse, nullus dubitans, huic quidem medicamenta convenientia opposui, at ut & tonsillarum inprimis decens geratur cura, serio monui, non solum itaque Chirurgum vocare & per hunc gargarismum injicere jussi, verum & tum Cataplasma exterius applicandum tum Sirupum post gargarismum in usum ducendum præscripsi, quæ

Dei gratia sic profuerunt , ut tertio die de faucibus ulterius non fuerit conquesta, febrisque simul omnino desierit , unde jam abundare in corpore pituitam notans, huic evacuandæ destinata Potiunculam præscripsi , quæ non solum, quod quidem desiderabatur , præstitit , verum & urinam , quam hæctenus parce admodum reddiderat , sic movit , ut jam in debita quantitate eandem excreverit , alioque quam catarrhis dicato medicamento non habuerit opus, quibus nunc Ess. Succini opposui , sicque eidem valedixi: Quando nempe constat , unde febris originem trahat , modo causæ huic rite obviam eatur , ea haud ita difficulter curabitur, unde , ut causam veram indaget , nunquam nimium sollicitus potest esse medicus.

DCCVIII.

Febris post puerperium exactum brevi curata.

Rusticus quidam è pago Biburg / milliari ab urbe distante hisce diebus me accedit & urinam Uxoris affert , utque ex hac , tum quo morbo laboret judicem, tum convenientiâ suggeram medicamenta , rogat, ubi cum ante duos menses ipsam peperisse , jamque de dolore ventriculum gravante inprimis conqueri , simul maritus referret, urinaque non tam nimium tincta quam turbata valde existeret, gravari Ventriculum forsan à cibo nimio ingesto, humoribusque hinc peccantibus judicavi, & hinc, ut hi exturbarentur, medicamentum vomitorium præscripsi; quod aliquot vomitus movit , & levamen quoddam quidem attulit , at instans calor p. n. jam alia quoque requisivit medicamenta , quæ præscripta brevi Dei gratia eundem extinxerunt; Decocto vero Hordei quod primo commendaveram , at rustica gens tam brevi post puerperium minus conducere credidit , illud quod ex Limatura C. C coquitur , substitui; Plerumque nempe febres puerperarum ortum suam trahunt à nimia ciborum ingestione, unde, si inprimis tantum temporis spatium jam effluxit, ceteraque non prohibent, vomitoria iisdem non absque fructu exhibentur.

DCCIX.

Icterus urinæ prius quam cutis colorem mutans.

Virgo quædam quatuordecim fere annorum, tenerrimæ constitutionis, olim ob insigniores hæmorrhagias aliquoties mortis periculo exposita, cum hæc diligenter continuata Essentia Abietis jam per bene longum temporis spatium non rediissent, habilior etiam fieri cœpit , & cetera Dei gratia sat bene se habuit; unde mater ejusdem amantissima non parum perterrita fuit , cum subito de lassitudine inconsueta , inappetentia & pondere pectus gravante conquereretur, calere etiam nimium, vel ex tactu, judicare poterat, & me propterea in consilium vocavit , ubi quidem , de variolis tum hinc inde grassantibus,

quibusque hæctenus nunquam laboravit, in principio cogitavi, & hinc has promovens medicamentum eidem præscripsi, quo ipso & calori nimio me obviam ivisse, sponte constat; at ut hic per noctem se remisit, institere tamen reliqua mala, & jam vomitus quoque quorumvis assumtorum accessit, cum dolore capitis non parum molesto, urinaque excreta tam tincta erat, ut Ictericorum similis extiterit; unde, ut nec minimum quidem in facie notare potuerim, de hoc tamen malo cogitavi, cum præsertim paulo ante hoc ipso malo soror ejusdem natu minor decubuiisset, vixque ante paucos dies convalescerat; hincque martiata eidem cum aliis medicamentis exhibui, quæ non solum reliqua mala imminuerunt, sed &, ut jam quibusvis constiterit, Ictericum esse, quo hæc Virgo laboret, effecerunt, unde jam aliis, quam hisce medicamentis non esse opus, judicans, Essentiam ex hoc metallo paratam, quæ sorori in primis profuerat, ipsam quoque sumere jussi; sed cum vix bis sumisset, hæmorrhagia narium supervenit, quod illico Mater per ancillam mihi indicavit, & an nihilominus sit continuanda? interrogavit; egoque memor, olim cuidam puero hanc ipsam Essentiam similem fluxum concitasse, eam seponere jussi, illique pulverem ipsius martis substitui, quo vix per quatuordecim dies continuato paulatim Dei gratia pristinus faciei sat elegans color rediit, sanitateque jam integerrima fruitur: Ex quibus sicut constat, urinam icterum quoque, antequam alio modo oculis exponitur, interdum prodere, ita quantum prosint in hoc morbo martiata similiter confirmatur.

DCCX.

Febris purgante demum exhibito curata.

Mercatoris cujusdam olim Ulmensis filiulus sex fere annorum, subito à febre sat vehemente prosternitur, quam primo pro prodromo Variolarum habens mater, ei pulverem Pannonicum exhibuit, hoc vero nec dictas pustulas promovente, nec calorem vel minimum imminuente, ego vocatus fui; ubi per aliquot quidem dies medicamentis variis diaphoreticis eidem obviam ivi, nunquam tamen penitus depellere potui, sed interdum notanter remittens & licet inordinatè rediens, suspicionem humorum peccantium in primis viis latentium mihi movit, & hinc ut purgans puero præscriperim, commovit; quo sumto illico omnis febris Dei gratia cessavit, puerque cum sanitate in gratiam rediit: Adeo quidem purgantibus in puerorum præcipue morbis vix carere possumus, ut, si vel maxime in principio per quædam contraindicantia eadem exhibere non potuerimus, nisi tamen tandem in usum ducantur, morbus difficillime curetur.

DCCXI.

Febris intercedente arthritide postmodum aucta.

Bursarii cujusdam filiolus undecim annorum cum minus bene se habere, Parentibus indicasset, hi urina missa consilium meum desiderarunt, ubi ex eadem perspiciens, abundare corpus ejusdem humoribus vitiosis, crassum enim illa & viscidum habebat sedimentum, purgante hos exturbandos esse, necessum judicans, tale medicamentum præscripsi, quod sumtum aliquot quidem sedes movit, at puer inde non tam melius se habuit, quam jam de colore præsertim p. n. queri cœpit; unde Pater ut ipse accederem, rogavit, cui petito satisfaciens puerum febricitantem inveni, & hinc febrifuga eidem ea præscripsi, quæ aliâs in febribus continuis præscribere soleo, harum enim classi hanc inferendam esse, sufficienter constabat, quæ cum vix per biduum diligenter in usum duxisset, febris quidem omnino cessare videbatur, succedebantque dolores artuum præsertim tam molesti, ut arthritide nunc eundem laborare nullus dubitaverim; unde & huic malo pulverem convenientem opposui, qui quidem itidem quod desiderabatur, præstitit, at doloribus remittentibus, restitente eo, qui caput à principio morbi occupaverat, febris tanta cum vehementia rediit, ut jam iterum quævis tela medica in hanc dirigenda fuerint, quibus nunc per aliquot dies non adeo multum profectum fuit, indies enim febris augmentum sumebat, & vires pueri sic prosternebat, ut nec caput erigere potuerit, at nihilominus sedulo continuatis iisdem tandem paulatim calor nimius extinctus fuit, jamque & vires pristinæ redierunt: Ex quibus qui collegerit, arthriticis doloribus febris succedentibus nihilominus febris adhuc rationem esse habendam, non frustra hanc observationem legit.

DCCXII.

Insomnium idem somniantes Conjuges.

UNa mecum forte fortuna illustrem quendam ægrotum visitaverat Matrona quædam veritatis amantissima, ubi cum præter alia quædam insomniorum mentio fieret, illa narravit, quod ante aliquot annos mane paulo antequam evigilaverit, per insomnium in quodam quidem loco currum suum expectaverit, at frustra, sicque pedes domum redire coacta fuerit; quod dum Marito narrare voluerit, illum antequam quidem vel verbum protulerit, simile plane insomnium narrasse, ut adeo dubitaverit, an non somnians verba quædam protulerit, ex quibus is somnii sui certior factus, jam hoc idem & sibi vitium fuisse, per jocum referat, at eum serio testatum fuisse, se revera sic somniasse: Quin eodem adhuc die accidit, quod, dum equus solea sua ferrea se ipsum læsit, nobilissimum hoc par somnia completa vidit; quæ

propterea communicatione digna judico quoniam rarissime continget, quod duo idem plane somnient somnium.

DCCXIII.

Venæsectio dubia an conceperit? non concessa.

MAtrona quædam triginta annis major, ad Scorbutum proclivis, cum nuper in puerperio varia gravissima mala perpeffa fuisset, illud tamen Dei gratia sana reliquit, sextaque fere post partum hebdomade tributum lunare rite solvit; at ab illo tempore mensium fluxum non habuit, sed caloribus, quos volaticos nominant, multum divexata fuit, adeo ut somnum capere vix potuerit, & vel hyemali tempore, lecto remoto, sub solis linteis in eodem decubuerit; Subsidium itaque in Venæsectione se inventuram sperans me propterea consuluit, simul vero interrogata respondit, se ejuscemodi caloribus semper hæctenus, quando conceperit, divexatam fuisse, unde ego, ut aliquamdiu expectet, consultum duxi; vicariam tamen Venæsectionis scarificationem concessi, & ut pedibus imprimis urentibus quodammodo consuleret, pediluvium ex sale & cinere cum aqua infusis parandum commendavi, sanguinique corrigendo dicatam Essent. Abietis præscripsi, & hanc eandem quotidie bis sumere jussi: Venæsectio nempe iis, quæ de conceptione dubitant, vix ita tuto conceditur, cum tam mature præsertim instituta facile abortum promoveat, hincque hæctenus semper fere in talibus casibus consultus non tam hanc concessi, quam alia convenientia remedia præscripsi.

DCCXIV.

Metus ab hydrope.

Mercatoris cujusdam Uxor quinquagenaria major, cum aliquamdiu menses fluere desissent, primo quidem communibus illis malis, caloribus nempe volaticis & difficiliore respiratione laborans, hæc quidem cessanti huic fluxui adscripsit, & hinc minus curavit, nec medicamentis propterea se opus habere, credidit; verum enim verò cum hæc indies augerentur, & abdomen intumesceret, ab hydrope sibi metuere cœpit, & hinc me consuluit, ubi, cum urinam quoque se in haud adeo magna quantitate excernere retulisset, & hæc tinctior esset, metum ejusdem non prorsus vanum nominare potui: ut ergo stagnans in abdomine serum, quantum fieri potest, subduceretur, purgans ex Jalappa præsertim constans eidem præscripsi, quod sæpius alvum cum levamine movit, ut adeo, cum post hoc sumtum Electuarium martiatum per aliquot dies in usum duxisset, num illud iterare liceat, interrogaverit, quod & concessi; nec minori cum fructu purgans iteravit, cum paulo post dono misso, jam Dei gratia sic sat bene se habere per filiam indicavit, simulque de-

nuo interrogarit , an , si forsan abdomen iterum intumescat sæpius iterare illud liceat? quod omnino concessi : ad hydropem enim proclivibus si semel bisve purgantia profuerint, eadem tutissime sæpius iterari, sæpiuscule jam observavi.

DCCXV.

Caffee & Thee potus feliciter sibi invicem substituti.

Pistor quidam longæ staturæ & quinquagenario major , cum jam diu tussi non parum molesta laborasset, varia quoque eidem sedandæ dicatâ remedia adhibuit, cumque quædam, quæ aliquamdiu juvarunt, difficilem tamen respirationem post se traxissent, tussire quam tam difficulter aerem trahere malens à medicamentis per bene longum temporis spatium abstinuit ; at cum Uxor , ne tandem exitium afferret tam contumax tussis, metueret, pharmacopœum quendam propterea consuluit, qui multis tam gratum hodie potum Decocti Caffee eidem commendavit, quem & Pistor bibere cœpit, tanto cum fructu, ut jam tussis sic remiserit, ut tamen postmodum difficilior non respirarit, unde & hunc potum diutius continuasset, nisi pretium ipsi nimium visum fuisset, (comparabat enim singulas Decocti scutellas leorsim, quo modo brevi non parum pecuniæ insumitur,) hac de causa ergo ad alios hanc rem detulit, qui infusum Herbæ Thee ut huic substituatur, suaserunt, simul quomodo ipse parare possit, docentes; cumque & hoc in usum duxisset, æque ac prius Decoctum Caffee profuit, quod nuper Uxor ejusdem retulit, cui ego, si & hoc nimis carum videatur, Veronicam commendavi, quam quippe in tussi præsertim idem præstare, sæpius expertus fui: Ut ut nempè huic decoctum Caffee, illi Infusum Thee magis arrideat, in quibusdam etiam malis unum altero præstet, sæpiuscule tamen sic sat commode hos potus sibi invicem substitui posse, hæc observatio confirmat, sæpeque hinc medicus tuto ad gustum ægroti sui in præscribendo tali potu se accommodare poterit.

DCCXVI.

Tussis symptomaticæ cura.

HUjus Pistoris filia paris fere cum Patre staturæ, viginti septem annorum Virgo, cum per aliquot menses mensium fluxus substitisset, inde primo difficilior respirare, hinc pallere tandemque ob lassitudinem magnam accedentem ad quosvis labores solitos perficiendos indies magis inepta fieri cœpit, quod matrem permovit, ut me propterea consuluerit, & ego præmissa purgante in marte præsertim auxilium quærendum esse existimans, hujus pulverem quotidie in usum ducendum præscripsi, quo bis terve sumpto, tussis,

sis, cujus prius non meminerat mater, tantum eandem vexavit, ut, ut huic præsertim remedia opponam, me vocaverit, ubi accedens non tam martem seponendum, quam hujus usui Thoracica quoque & Uterina medicamenta conjungenda esse, judicavi, & hinc Infusum ex Hb. Veronic. & Meliss. præsertim coquendum ordinavi, hocque post pulverem sumtum bibere jussi; quo cum aliquamdiu usa fuisset, Dei gratia omnis tussis cessavit, & reliqua quoque mala non parum imminuta fuere, at mensibus nondum redeuntibus, martem nihilominus continuare jussi, pulverisque forma eidem minus grata existente Electuarium huic substitui: Ut vero magis pateat, in quorumvis morborum Symptomatibus, subinde non solum requiri, ut eorum quoque habeatur ratio, verum & hanc sæpiuscule frustra non haberi, hæc communico, & quibusdam non omnino non profutura, spero.

DCCXVII.

Urinæ difficultas curata.

Vir quidam pauper, sexagenarius fere, non solum distorta habens crura, sed &, vitiosa hac conformatione sine dubio non parum conferente, aliquoties motum sanguinis in iisdem adeo impeditum passus, ut, nisi Spiritu Vini Camphorato imprimis impedivisset, gangræna aut & Spacelus facile brevique imminuissent; cum per annum fere & quod excurrit ab his malis immunis vixisset, subito notat, quod urinam ea, qua olim facilitate ulterius excernere non possit, quoniam vero in principio hoc malum nullus dolor comitabatur, parum de eodem fuit sollicitus, at hoc accedente & Urina indies partius succedente, ne gravius subsit malum, metuere cœpit, & hinc meum desideravit consilium; egoque pulverem ex lapid. $\sigma\sigma$. pp. & Tereb. Venet. cocta præsertim constantem eidem præscripsi, quem cum vix per aliquot dies in usum duxisset, jam promptius iterum urinam reddidit, dolorque cessavit, at turbida fuit & viscidis particulis repleta, quam nunc excrevit urinam, unde hunc ipsum pulverem aliquamdiu adhuc continuare jussi: Laudem nempe omnino in ejuscemodi malis Terebinthina meretur, nisi que causæ altiores subsint, raro frustra in usum ducetur.

DCCXVIII.

Variolas antecedens & subsequens vomitus.

Viri hujus filius unicus, cum prius sic sat bene se habens subito vomitibus continuo instantibus corripere, hisque calor etiam p. n. accederet, & cetera tam male se haberet, ut in lecto se detinere opus habuerit, matrem hinc adeo perterruit, ut gravissima quæque metuens meum consilium anxie expetierit, urinam afferens non parum tinctam; febricitare hunc juvenem

ex quibusvis signis colligens, ne, donec qualis subsit febris, certius constaret, quippiam, si forsan malignitas subesset, quod ad hanc domandam requiritur, negligeretur, Potiunculam Alexipharmacam ter sumendam præscripsi, quam vero sumtam semper vomitu rejecit, ut adeo jam in hunc etiam tela medica esse dirigenda mecum statuerim, unde Ess. Catechu aliquoties exhibere eidem jussi, qua suinta vomitus quidem remisit, at institit febris, cujus comes anxietas ut non omnem prorsus malignitatem abesse, suspicatus fuerim, & hinc alexipharmaca continuare jusserim, me commovit, jamque mater, filium febre maligna laborare nulla dubitavit, cum exanthemata in cute hinc inde erumpentia vidisset, quæ tamen ego, quia jam subito quasi quævis reliqua mala cessabant, pro incipientibus Variolis habui, jamque pulverem quem hoc morbo decumbentibus cum fructu exhibere soleo, & huic præscripsi, nec me in opinione mea falsum fuisse, mater brevi post læta retulit; cum vero filius jam convaluisset, at nimium cibi ingessisset, diarrhœa supervenit, quam exhibito pane tosto suppressit mater; unde statim dolorem ventriculi gravativum notavit, cum vomitu, cui sanguis imixtus erat, iterum ergo consultus sicut hunc vomitum ab intemperantia, & sanguinem à vomitus vehementia derivavi, ita Rhab. tostum eidem opposui: Non vero habes, quod tibi ab ejuscemodi vomitibus metuas, cum hoc præsertim anno ante variolas plures incommodarint, nulli tamen quantum ego novi, noxii extiterint, nisi que nimium cibi hic ingessisset, variolis devictis illi non successissent.

DCCXIX.

Catarrhus pene suffocans ab ira commotus.

Mercatoris cujusdam Uxor, quadragenaria major, toto corpore jam diu consumpta & sub hypochondriacorum classe per aliquot annos militans, licet aliquoties tum coram marito & aliis propinqua cognatione sibi conjunctis tum coram me, quam male se habeat, conquesta fuerit, non tamen tam ea quæ ei recommendata fuerunt medicamenta in usum duxit, quam sufficere, modo aliis mala sua detexerit, sibi imaginata fuit; unde, cum ante trimestre ferme prius catarrho aliquamdiu laborasset, & quadam vespera ad iram commota fuisset, huicque adhuc indulgens in lectum se contulisset, sero extravagante subito partes respiratori dicatas occupante, hæc tantum impedita inde fuit, ut non solum vix aerem trahere potuerit, verum & verbum nullum protulerit, quod quibusvis remediis, quæ domestica vocant, frustra in usum ductis, maritum adeo perterruit, ut post mediam noctem me in consilium vocaverit, & accedens ego ipsam non tam de malis suis conquerentem, quam in lecto sedentem & à suffocatione jamjam imminente sibi metuentem inveni, quod & gestibus, quantum potuit, indicavit; cum vero pulsum explorans eum

eum à naturali non adeo multum recessisse, & hinc sanguinis motum sic fat adhuc constare, deprehendens, illam bono animo esse jussi, medicamentumque quoddam, cujus præcipuum ingrediens \ominus Vol. Oleos. Sylv. constituerat, eidem præscripsi; quo vix bis sumto facilius respirare & hinc metum à suffocatione paulatim deponere cœpit, quin cum sequenti mane illam iterum visitassem, jam quæ voluit proferre, & quam male se habuerit, indicare potuit; Viribus ergo permittentibus, & quibusvis signis non adeo parvam humorum in primis viis peccantium saburram prodentibus medicamentum leniter purgans eidem præscripsi, quod sumtum aliquoties alvum movit; unde nunc reliquis quoque malis, capitis nempe dolori accedenti & catarrho adhuc instanti medicamentis convenientibus obviam ivi, quæ quidem levamentum attulisse, retulit; at cum purgantis operationem solita fere semper alvi obstructio subsecuta fuisset, huicque me licet suadente nec Clystere nec supposito obviavit, verum cibus solum laxantibus eam referare tentasset, inde quarto die tam male se habuit, ut & animi deliquium accesserit, quod ipsam magis quam prius difficillima respiratio perterruit, unde paulo ante mediam noctem me vocavit; antequam vero accesseram, jam ad se redierat, unde confortans præscriptum eo magis profuit; jam vero ut alvus referaretur, ipsa met Clysterem expetiit, qui applicatus voto satisfecit; ut autem & dolor capitis inprimis instans depelleretur, & vires redirent, medicamentis antehypochondriacis præsertim obtineri posse nullus dubitans, hæc aliquandiu ut continuerit, obtinui, quibus aliquando purgans interposui, cum aliquoties etiam de torminibus ventris conquesta fuisset, quod in principio quidem ob tardiores operationem quasdam creavit molestias, at postmodum non parum profuisse constitit, cum ab illo tempore indies Dei gratia melius se habuerit, & tandem in usum etiam ducto Elix. Aper. Clauderi convaluerit: Quo diutius nempe iis, quæ sanitati nostræ insidias struunt, non occurrimus, eo graviora postmodum post se trahunt mala.

DCCXX.

Variolis quedam quæ modo conceperat, correpta.

Mercatoris cujusdam Uxor, viginti annis non multo major, cum virgo adhuc menses semper sic nimios habuisset, ut facie colorem plane pallidum induerit, & interdum medicamentis refrenandus fuerit hic nimius eorundem fluxus, haud ita diu in conjugio vivens se quidem concepisse credidit, at nondum elapso trimestri primo lumbi eidem dolere cœperunt, hinc verò menses fluere, una cum quibus massam informem excrevit, jamque nimia sanguinis profusione iterum accedente me propterea consuluit, singulisque utero peregrinis jam rejectis haud ita difficulter eidem opem tuli, sanguinisque fluxus

non

non ita multis in usum ductis medicamentis inhibitus fuit; at jam ne redeant hæc mala, potiusque in posterum conceptio ut rite succedat, sollicita tum ipsa, tum mater, me impense rogarunt, ut consilia suggeram; & ego blande subductis acrioribus humoribus balneum ex Lapide Krumbacensi & herbis convenientibus coquendum eidem commendavi; quod cum rite in usum duxisset, ab illo tempore bis terve menses & quidem in debita quantitate deposuit, ceteraque itidem Dei gratia sic sat bene se habuit; unde, cum iterum subsistentibus mensibus post sex fere hebdomadas, non solum lumbi dolerent, verum & jam frigus in toto corpore, jam calorem nimium perciperet, & vix extra lectum degere posset, anxia, ne iterum aut abortus aut mola succedat, me consuluit; egoq; accedens, ut ut conceptionem subesse ariolatus fuerim, febris tñ. juxta notata non prorsus nullam mihi hujus falsæ injecit suspicionem; unde huic quidem quædam medicamenta opposui, at talia, quibus vis quoque quædam abortum prohibendi tribuitur, Corallia rubr. pp puta, UniCornu marinum, & quæ sunt similia, quibus vix per biduum in usum ductis maculæ in cute notatæ fuerunt, quales in principio variolarum notantur, quas & hic erupturas vel ideo facilius credidi, quia illis hæctenus nunquam laboraverat, & soror ejusdem natu minor hisce demum diebus ab hoc malo convaluerat, unde blanda diaphoretica continuavi, quæ brevi pustulas memoratas sic expulerunt, ut jam & ipsa pro talibus agnoverit; quia vero paucæ fuerunt, & vix numerum quadragintarum excesserunt, vix adeo multum molestiæ eidem fecerunt, unde & elapsis tribus fere hebdomadis Dei gratia convaluit; at nunc semper plura eaque certiora conceptionis indicia successerunt, qua de causa, quæcunque hanc conservare possunt, diligenter adhibita fuerunt: sic vero semper, quando quæ conceperint, febris corripitur, huic obviam est eundem, ne foetui noxa inferatur, neque nimium conceptioni soli adscribamus, juxta solliciti simus, ne tali modo neglecta forsan febris incrementum sumat, & foetum cum matre perimat.

DCCXXI.

Febris frigore admissa reproducta.

HÆc ipsa Matrona, cum febris jam plane extincta fuisset, & modo descripta Variolarum principia in eadem notarentur, quadam nocte, lecto non probe tecta, aliquamdiu corpus aeri frigidiusculo exposuit, hincque statim pejus se denuo habuit, quin febrim reproductam fuisse, cum sequenti diem eam visitarem, deprehendi, hincque in causas inquirens, eorum, quæ modo memoravi, certior factus fui, & ut hæc febris iterum depellatur, sudori vacare eandem jussi, cui quoque frustra non vacavit; dum paulo post febris iterum cessavit: Quantum vero requiratur, ut ejuscemodi exanthemati-

bus decumbentes aeris injurias avertant, cum hæc observatio confirmet, eam frustra non fuisse productam totus spero.

DCCXXII.

Quartana acetario ex Cichorio curata.

Mercator quidam non ex infimis, cum una mecum apud communem nobis amicum pranderet, & inter alia Radices Cichorii loco acetarii apponerentur, retulit, se ante plures annos Uratislaviæ febre quartana sic sat diu decubuisse, pluribusque medicamentis frustra in usum ductis tandem acetarium comedendi lubidinem se incessisse, an tamen huic tuto satisfacere liceat, medicum se prius interrogasse, qui hoc quidem concesserit, at ut ex Cichorio paretur, suaserit; Sicuti vero sibi perinde fuerit, modo acetarium nominari potuerit, quod concedebatur, ita ex radicibus hisce paratum se brevi post non sine summa quadam delectatione nec in adeo parva quantitate ingessisse, eoque ipso, quemadmodum appetitui suo satisfecerit, ita longe majus adhuc beneficium se nactum fuisse, dum ab illo tempore febris ulterius non redierit: Quod, sicut pro communi illo asserto, quod febres, si illis laborantes appetitui vehementiori indulgeant, tollantur, quodammodo militat, ita sine dubio tamen ipsum Cichorium hinc plurimum contulit, dum jamdudum inter ea medicamenta locum invenit, quæ uti reliquis ita & huic præcipue feбри haud abs re opponuntur, ob particulas quibus abundat tum penetrantibus, tum corruptioni resistentibus amaris, & ab hoc in majori quantitate ingestum, ac quidem, ut quis loco medicamenti sumeret, facile persuaderi posset, ut acetato magis corruptum quam correctum fuerit, tantum tamen profuit.

DCCXXIII.

Phthisis insanabilis.

Vir quidam rusticus, Uxoris suæ nondum quadragenariæ urinam affert, simulque refert, eam jam per aliquot annos tussi laborare, quæ per annum & quod excurrit, difficillimam respirationem comitem habeat, cui, ut ut varia à balneatore suggesta medicamenta hæctenus opposuerit, tantum tamen abesse, ut malum inde vel minimum cessasset, ut potius jam toto corpore sic consumpta sit, ut non nisi cutis ossibus hæreat, omnesque, quæ eam visitent, de ejusdem convalescentia desperent, cumque simul tum sputum purulentum esse, tum pedes subinde intumescere, de hisce interrogatus respondisset, phthisi insanabili ipsam laborare judicavi, & hinc una cum marito statui, multis medicamentis illam potius incommodari, quam juvari posse; ne tamen omnino derelinqueretur, Pulv. Anonym. usum eidem commenda-

vi, qui quippe phthificis subinde levamen quoddam affert: Forſan vero hæc curari potuiſſet, ſi in tempore malis ſuis rite obviam iviſſet, cum ex utero primum originem ſuam traxiſſe, quædam mariti relata prodiderint, at raro hujus ſortis homines prius medicos conſulunt, quam quando mala ſua jam tantas egere radices, ut iisdem extirpandis hi ulterius non ſufficiant.

DCCXXIV.

Anasarca à pomis in nimia quantitate ingeſtis.

Sartoris cujuſdam filius, quindecim annorum, ſubito toto corpore intumeſcit, difficilius reſpirat, & non niſi ſumma cum moleſtia quosvis labores perficit, quod matrem ejuſdem, cum me filiolæ variolis decumbentis ergo vocaſſet, permovit, ut hujus ergo itidem conſilium meum deſiderarit, ubi, cum paulo ante ſaniſſimum eundem noviſſem, unde tam ſubito tantum mutatus ab illo fuerit? interrogavi, materque reſpondit, cum præterito auctumno pruna, pyra aliaque poma in tanta quantitate ingeſſiſſe, ut sæpius, ne dyſenteria ſubſequatur, ſibi metuerit, at ab hac quidem hæcenus immunem eundem vixiſſe, quin alvi obſtructionem potius ſucceſſiſſe, ſed non minorem ſibi metum præſentem tumorem nunc ſibi injicere; quem non prorsus eſſe negligendum, & ego judicavi, quod enim ex eſu talium ciborum in nimia quantitate collectum ſerum per alvum aliàs rejicitur, & ſic tum ſimplices, tum ſubinde cruentos quoque ejuſdem fluxus excitat, in hujus corpore retentum illud totum hinc inde inflavit, unde ante omnia purgante hic opus eſſe judicans, pulverem ex Jalappa præſertim conſtantem eidem præſcripſi, qui plures ſedes movit, levamentum quoque æger inde non adeo parvum percepit, quoniam tamen non omnis tumor evanuit, difficilius etiam ac olim adhuc reſpiravit, marſiata nunc eidem ſuaſi, quæ cum vix per aliquot dies continuâſſet, Dei gratia ſic convaluit, ut priorum malorum nec indiçium quidem ſuper'eſſe, nuper mater ejuſdem retulerit: In nimia vero quantitate poma non absque noxa ingeri, ſicut hac obſervatione confirmatur, ita anasarcam inde ſubortam modo non diutius neglecta fuerit, nec aliæ graviores ſubſint cauſæ, haud adeo difficulter curari, eandem teſtis eſt.

DCCXXV.

Colica braſſicæ muriatæ eſum ſubſequens.

Pictor quidam artis ſuæ ſic fat peritus, cum in prandio braſſicam muriatam comediſſet, inde quidem in principio nullum percepit incommodum, noctu etiam, uti quidem ſibi videbatur, ſanus in lectum ſe contulit, at poſt horam duodecimam fere à ſomno evigilans doloribus torqueri cœpit inferioris ventris tam intenſis, ut & à clamoribus ſibi temperare non potuerit; ne vero

noctu me incommodaret, pharmacopoei cujusdam consilium rogavit, qui Aquam quandam carminativam & Electuarium anodynum suggestit, quibus tamen dolor adeo non fuit mitigatus, ut nihilominus summo mane me vocaverit; Interea vero donec accessi somnus obrepfit, à quo evigilans vix habuit, de quo ulterius quereretur; quoniam tamen in motu constitutos humores peccantes evacuandos esse, necessum duxi, laxans medicamentum eidem præscripsi, quod non absque fructu fumsit: his nempe, in quibus vitiosi humores abundant, tales muriati cibi non semper conducunt, nisi que alvum moverint, retenti deinde non possunt non dolores movere, quibus vero melius laxantibus quam anodynis medicamentis obviam itur, quin nisi his forte fortuna jam in usum ductis illa subjungantur, plerumque aut veteres dolores redeunt, aut graviora mala subsequuntur.

DCCXXVI.

Variolas antecedens Vomitus & comitans dolor.

Mercatoris cujusdam filiulus septem annorum, cum prius optime se habuisset, subito de dolore capitis ventrisque queritur, & hinc sæpiuscule vomit, quibus malis accedens calor febrilis non ita parvam cordis anxietatem comitem habens Parentes permovit, ut me propterea in consilium vocaverint; accedens ego attentiusque inspiciens decumbentem maculas quasdam observo, quæ plerumque Variolarum primordia nominari merentur (licet & hæc aliquoties me decepisse, dum nempe in quibusdam aut brevi iterum evanuerunt, aut & morbillorum indices fuerunt, fateri cogar, aliisque pluribus idem forsan contigit,) & hinc, quod hæctenus in promovendis variolis proficuum reperi medicamentam, Potiunculam nempe ex pulv. Pannon. r. & Tinct. bezoartica præsertim constantem eidem præscribo, qua sumta sicuti reliqua Symptomata brevi cessarunt, ita variolas esse, quibus laboret, jam facti certitimus, unde & huic pulverem illum quem sæpe jam commendavi, exhiberi curavi; Sicuti vero in hoc puero aliquot tales pustulæ in lingua subortæ prohibuerunt, ut loqui tam facile ac olim non potuerit, ita cetera patientissimum patientem se gessit, donec nono fere die maturitatem quasi acquirere inceperunt pustulæ, tum enim tantum dolorem eidem intulerunt, ut & ab ejulatibus se continere vix potuerit, unde & hæc de causa mater me vocavit, at brevi & hunc dolorem cessaturum nullus dubitans, ut potius patienter expectent, quam medicamentis externis graviora forsan mala producant, monui, si tamen acu aurea unam alteramve pustulam maxime dolentem aperire voluerint, me non contrarium esse velle; Quod utut tentarint, parum tamen contulit, at sponte exarescere brevi post incipientibus variolis, dolores etiam, uti prædixeram, cessarunt; Quemadmodum vero hic puer vomitum vario-

las antecedentem habuit, ita & aliis hoc anno eundem molestum fuisse, aliquoties notavi; dolorum vero quos Variolæ producunt, non adeo magnam habendam esse rationem, & hæc observatio confirmat.

DCCXXVII.

Menses viam aperire non valentes.

Virgo quædam nobilissima, tredecim fere annorum, & tenerioris constitutionis, cum hæctenus valuisset, nuper vero præter suam consuetudinem quasvis actiones minus alacris perficeret, de dolore insuper capitis & ventriculi identidem quereretur, difficilius etiam subinde respiraret, Matrem permovit, ut me propterea consuluerit, ubi quævis hæc mala à sanguinis per uterum olim deponendi motu inchoato quidem at nondum sufficiente, & hinc regurgitante sanguine vias aperire non valente derivavi, & præmissis purgantibus, primas vias humoribus vitiosis obsessas ab iisdem liberante, Essentiam martis eidem præscripsi, qua per aliquot dies in usum ducta, cum prius purgans tardius licet multum materiæ peccantis subduxisset, Dei gratia quævis recensita mala evanuerunt: licet nempe non semper menses moveat hæc Essentia, eosdem tamen instantes antecedentia mala inhibet; quæ quidem aliquoties identidem redeunt, at iterum huic Essentiæ plerumque cedunt.

DCCXXVIII.

Febris cum lumborum dolore.

Puer quidam studiosus duodecim & quod excurrit annorum, subito de appetitu prostrato, capitis atque lumborum præsertim dolore conqueritur, hisque malis sic affligitur, ut & in lecto se detinere opus habuerit, quod Cognatum ejusdem Jurisconsultum Clarissimum permovit, ut me vocaverit, metuentem nempe, ne aut febris maligna, quæ tum quosdam in flore Juventutis constitutos neci dederat, aut variolæ subsint; cum ergo decumbentem visitassem, febricitantem quidem eundem inveni, at sicuti testantem simul, quod olim jam variolis laboraret, ita nec sic affectum, ut maligni quid subesse, vel unicum signum prodidisset; unde, cum simul mihi retulisset ejusdem cognatus, ægrotum jam per aliquod temporis spatium cibus vix exsatiari potuisse, tantumque ingessisse, ut quatuor una cum eo mensæ adsidentes vix tantum comederint, quantum is solus absumserit, cruditatibus hanc febrem originem suam debere nullus dubitavi, ut vero tutius procederem, non tam à purgante, quam corrigendæ cruditati dicato medicamento, ex Specif. Cach. Ludov. præcipue constante curæ initium feci, quod ter sumtum Dei gratia tantum profuit, ut sequenti die non solum dolores remisisse retulerit, sed & febris nec unicum quidem indicium superfuerit; unde nunc demum purgans præ-

scripsi, quod sumtum sicut multum admodum materiae peccantis subtrahit, ita puero integram sanitatem restituit: Tutissime scilicet in ejuscemodi febribus cruditatem corrigentia in principio exhibentur, quae, si vel nobis insciis maligni quid subsit, malignitatem non exasperant, sin vero solae cruditates in causa fuerint, ut humores inde depravati postmodum facilius subduci possint, non parum conferunt.

DCCXXIX.

Cyprinum Celsi quid?

Vertens in linguam vernaculam nostram Celsi scripta filius meus studio medico dicatus, nuper eheu! fatis cedens, cum libr. IV. c. XX. Cer. ex Cyprino ein Pfaster von Karpfen/ex pisce nempe aliâs carpione dicto reddidisset, noscens quidem ego oleum quoddam hoc nomine venire; quale tamen proprie sit, ut constet, quosdam auctores propterea evolvi, ubi quidem in iis, quos semper fere ad manus habeo, frustra in cyprinum inquisivi, cum & illi carpionem piscem interpretentur; at cum ex Mesue constitisset, Cyprum simplex esse ex quo oleum hoc conficiatur, quo nomine hodie hoc simplex insigniatur, ulterius indagavi, & ex Dioscoride didici, quod à multis pro Ligustro habeatur, uti quidem ex interpretibus ejusdem & in primis Mathiolo legi, quam sententiam tamen Virum eruditissimum Casparum Hofmannum refutare, Simonis Paulli quadripartitum me certiozem reddidit, simulque impulit, ut & Jo. Bauhinum in Hist. Plant. Universali de hac lite consuluerim, qui prolixius eandem tractat, & pluribus probat Ligustrum nostrum vulgare non esse sic constitutum, ut Cypri nomen merito eidem imponatur, at Ægyptiacum sic convenire cum eo, quod Dioscorides descripsit, ut hoc subintellexisse, nullum sit dubium: quae quidem, cum ad interpretationem Auctorum veterum, qui non sine insigni damno manibus Tyronum excutiuntur, aliquid conferre possint, hic inferre non dubitavi.

DCCXXX.

Terror tormina & alvum movens.

Amicus quidam meus quadragenario major, cum in via glacie passim obducta graviter super tergum prolapsus fuisset, utut Dei gratia sanus atque incolumis surrexerit, nec ulla corporis parte læsus fuerit, ita ut statim viam suam prosequi iterum potuerit, domum tamen rediens, licet non nisi coctis & consuetis ingesserit cibos, qui aliâs non tam vel minimum molestiae inferunt, quam corpus reficiunt, in ipso tamen adhuc prandio dolores

inte-

intestinorum tam intensos percepit, ut &, ne forsan intestina sint læsa, sibi metuerit, quem tamen metum ipsi exemit alvus paulo post fluidior, cui quippe nunc merito tormina adscripsit, quæ quidem per totum illum diem sæpiusculè redierunt, plerumque tamen brevi post causam suam priori modo prodiderunt; unde, cum forte fortuna tum eundem visitassem, mihi modo relata narravit, & unde hæc mala derivem? interrogans, ut, si remedio opus habeat præscribam, rogavit; cumque cetera non haberet, de quo vel minimum conquereretur, non tam lapsui, quam terrori inde suborto mala memorata adscribenda esse judicavi, hic enim subitaneus humorum motum interturbavit, unde separati quidam acriores ante tempus, primo quidem ad intestina delati ibi tormina hincque alvi fluxum concitarunt: Sicuti vero animi affectus, si hoc modo effectus suos exserunt, raro alias post se noxas trahunt, ita remediis his malis correpti vix opus habent, unde & huic meo amico aliud, quam Spir. Ceraf. n. unum alterumve cochleare, remedium non commendaui, qui & brevi Dei gratia convaluit.

DCCXXXI.

Juglandum cortices nucleum ambientes antinephritici.

CUM ante aliquot menses Vir quidam per multa itinera experientiam non adeo parvam nactus, me convivio excepisset, & inter cetera calculi quoque mentio fieret, is sanctè testatus est, se non semel jam expertum fuisse, quod cortex ille, qui Nutes Juglandes immediate ambiat, vixque aliàs, quam dum adhuc recentes existunt, separari ab iisdem possit, in pulverem reductas tam egregiis contra hunc polleat viribus, ut aliquoties notaverit, eodem exhibito non solum dolores inde inductos brevi mitigatos fuisse, sed & eos, qui eo usi fuerunt, arenulas in magna quantitate minxisse, & postmodum diu admodum à calculi doloribus immunes vixisse; hujus experimenti cum hisce diebus adversaria mea me memorem redderent, num & alii ejusdem mentionem faciant? inquirendi lubido me incessit, ubi, qui tantum non semper est ad manus, Schröderus, hos cortices in colicis doloribus commendat, & doctissimus ejusdem Commentator Hoffmannus propria sua experientia idem confirmat; licetque insignis Bauhinus ex Schwenkfeldio referat, membranam illam nucleis intercurrentem nauci vocatam, à quibusdam in calculò commendari, horum tamen nucleos Juglandum immediate ambientium tenuissimorum corticum, quantum quidem in cursoria lectione notare potui, plane non meminit: licetque hic ipse Auctor hoc ipso acriter in illos invehat, qui talia experimenta communicantibus aures præbent, non semper tamen eadem prorsus esse rejicienda, ego quidem totus credo; & hos ipsos cortices non omnibus viribus esse destitutos, vel amarities eorum prodit, quantum
vero

vero credam, quod in calculo juvare talia medicamenta possint, in Lineis meis medicis invenies.

DCCXXXII.

Tussis dentientis salivationi demum cedens.

PUella quædam decimestris elegantis formæ, & pro tam ténella ætate jucundissimorum morum, hincque Parentum delictum, subito catarrho prehenditur fauces præsertim tantum irritante, ut non solum continuò fere tussierit, verum aliquoties pene suffocata fuerit; quo diligentius vero huic malo obviam ibatur, quo plura puellæ remedia exhibebantur, eo minus illud intermittebat, licetque semper purgantia plures sedes moverint, & expectorantia sputum non parum promoverint, tussis tamen semper eodem modo institit, & suffocationis metum sæpiuscule iniecit, febris etiam accessit, intermittens quidem, at tam certas periodos non observans, ut certæ cuidam classi inferi merito potuisset, erraticæ hinc nomine insignienda; cui itidem ferme frustra febrifuga opposita fuerunt; semperque magis patuit dentitioni quævis hæc mala originem suam debere, cum præsertim puella digitos & quæcunque manu tenuit ori intruserit, & gingivis interdum pro suis viribus sat fortiter applicavit; licet autem per aliquot hebdomadas tam male se habuerit, semper tamen & medicamenta continuata fuere, inter quæ Ol. Amygd. dulc. cum Spermate Ceti præ reliquis profuisse crediderunt, & Uni Cornu marinum calorem febrilem præ aliis medicamentis extinxit; inprimis autem ego Elix. Aper. Cl. commendavi; at licet sub horum medicamentorum usu jam diarrhœa quoque supervenerit, & hanc tamen reliqua mala adhuc comitabantur, donec tandem plurimum salivæ ore rejecit, hoc enim modo hac evacuata convalescere Dei gratia cœpit: Nisi nempe dentes erumpant, mala talia difficillime curantur, tantum quantum quidem commendantur, non juvantibus quæ eruptionem promovere creduntur, medicamentis, inprimis autem Salivationem talem infantibus dentientibus prodesse, sæpius notavi, unde nunquam erit impedienda, sed sedulo potius promovenda.

DCCXXXIII.

Meconii pars diu retenta.

Visitati hisce diebus puellam quandam Variolis decumbentem, ancilla natu hujus minoris & septem hebdomadam sororculæ curam gerens, excrementa mihi monstrat, quæ hæc ipsa excreverat, nigricantia plane, & foetorem à consueto omnino diversum exhalantia, interrogans, num mali quid denotent? & an forsan medicamentis opus habeat, quæ illa deposuit? cum vero simul, cetera Dei gratia optime se habere puellam, retulisset, uti quidem

dem hæc excrementa meconium retulerunt, ita pro restitante ejusdem parte habenda esse, & hinc medicamentis eam minime opus habere judicavi; nisi que excreta fuissent, forsan quædam mala inde induci potuisse, sic autem non habere, quod sibi metuant, subjunxi: restare vero interdum sic sat diu meconii quandam partem sicut ex dictis constat, ita non frustraneum prorsus esse eorum laborem, qui ut illud quamprimum fieri potest, è corpore ejiciatur, medicamentis quoque blandioribus promoverere tentant, haud facile quispiam dubitabit.

DCCXXXIV.

Dentium dolor Venæsectioni sub lingua cedens.

A Pud quendam ægrotorum meorum forte fortuna offenderam Matronam Nobilem, quæ cum decumbenti necessaria ordinassem, me rogavit, ut remedium dentium dolorem sedans communicem, hoc enim dolore jam per bene longum temporis spatium se divexari, frustra que plura hæctenus remedia se in usum duxisse, quin, quamdiu fere vivat, ut jam quadragenaria sit major, se nulli quidem morbo at sæpius hisce doloribus subjectam fuisse; unde ego statim judicavi, non nisi difficillime eosdem curatum iri, cum præsertim, quæcunque etiam remedia suggesti, ea se jam olim & quidem frustra adhibuisse, responderit; quibus tandem subnectens, nullum remedium sibi tantum profuisse quam Venæsectionem sub lingua institutam, post hanc enim per integrum annum & quod excurrit, se ab hisce doloribus immunem vixisse, me permovit, ut, cum hæ venæ difficulter secantur, ipsaque hanc Venæsectionem repetere, quia tum sanguis vix inhiberi iterum potuerit, renuat; per alias venas institutam sanguinis subtractionem commendaverim, at, seu in brachio seu manu, seu & pede hanc instituerit, nunquam tamen vel minimum levamentum se percepisse, regressit: unde nunc, cum multum admodum feri se ore rejecisse simul indicasset, vesicatoriorum mentionem feci, quæ, ut & hæc olim parum profuerint, se tamen denuo tentaturam promisit: Uti vero huic vena parti affectæ proxima secta præ aliis conduxit, ita, si vel maxime alia venarum electio hodie vix locum inveniat, quod tamen hæc haud prorsus abs re instituat, & partis affectæ omnino ratio sit habenda, hæc observatio confirmat.

DCCXXXV.

Icterus Vomitorio statim cedens.

Fabri cujusdam stannarii Uxor, cum diu filiæ dilectæ cum doloribus gravioribus conflictanti adstitisset, hincque non parum animo affecta fuisset, aliquoties etiam iræ indullisset, primo quidem lassitudinem minus consuetam

fuetam inde percepit, hinc vero & pondus Ventriculum tantum gravans, ut hoc & respirationem quodammodo impediverit, quod ipsam permovit, ut ipsa met me adierit, & urina allata consilium meum desiderarit; ubi, cum urina icterici quid prodente, eam propterea aspexissem, & in facie quoque quædam ejusdem indicia deprehendissem, hoc ipso malo illam laborare judicavi; &, ne radices agat, vomitorium medicamentum eidem præscripsi, serio monens, ut, nisi hoc juvet, statim redeat, pluraque tum medicamenta me suggesturum, promittens; at non rediit nisi elapsis pluribus diebus, consilium pro filia sua desiderans, & simul referens, post in usum ductum vomitorium, sic omnia sua mala cessasse, ut nunc Dei gratia integerrima fruatur sanitate, cum quibus verbis & facies pristino colore conspicua consensit. In tempore vero exhibita Vomitoria interdum Ictericis quamplurimum prodesse, ex hac observatione disces.

DCCXXXVI.

Pulveres falso accusans.

Mulier quædam plurimum sibi ipsi sapere visa, cum nuper malis quibusdam, quæ ad aliud quam hypochondriacum referri commodius non possunt, decumberet, primo quidem, quamdiu mortis periculum imminere sibi imaginabatur, jussis meis sic paruit, ut non solum quæcunque præscripsi medicamenta, sedulo in usum duxerit, sed & diætam, quam commendaveram, sic sat exacte servavit, at cum quodammodo melius se haberet, utut identidem tum de dolore capitis restitente conquesta fuerit, tum præsertim hecticæ subsecuturæ non ita vanus subfuerit metus, primo quidem remedia se continuare finxit, at postmodum ipsamet fassa est, se ea, uti quidem suaseram, ulterius in usum non ducere; de causa, cum tamen tantum iisdem opus habeat, interrogata, respondit, quod vereatur, ne pulveres, quibus hætenus cum fructu usa fuerat, in ventriculo subsistant, hincque collecti tandem malum insanabile producant; sibi enim relatum fuisse, olim quandam post multorum pulverum usum nescio quo morbo defunctam cultro anatomico subjectam, omnes pulveres in ventriculo habuisse, adeo ut hos mortem maturasse, nemo dubitaverit; de cujus relationis veritate uti ego quidem totus dubitavi, cum potius aliæ historiæ jam sæpissime contrarium demonstrarint, & post multa medicamenta in usum ducta eorum vix vestigium in ventriculo restiterit, utut inter hæc & plurimi pulveres sumti fuerint; ita alia quædam medicamenta eidem quidem præscripsi, at utut hæc tantum quantum pulveres non profuerint, ne tamen ad horum usum redirem, ante tempus me dimisit, quod postmodum maritus retulit, simulque addidit, eam tantum à pulveribus metum in pectore alere, ut citius sit moritura, quam in posterum eosdem in usum

usum ductura, cum præsertim sibi tota persuadeat, filiam, quæ olim phthi-
sica obiit, & sæpius Specif. Antih. Poter. usa fuit, ob pulverem hunc tam
sæpe sumtum citius in mortis prædam cessisse; cum autem hæc ab aliis omni-
bus fere medicamentis abhorreat, nec Essentiæ in his casibus semper profint,
quam difficile sit eidem adstare, facile credet, qui unquam tali morosæ ad-
stitit, altius vero inhærent plures tales perversæ opiniones plurium nostra-
rum muliercularum menti, quas eidem eripere qui una mecum sedulo labo-
rant, rem usu suo non carentem præstant.

DCCXXVII.

Spasmi duo remedia.

SPasmi, quo nonnullæ gravidæ subinde plurimum torquentur, cum nuper
coram nobilissima quadam Matrona mentio fieret, illa narravit, quod
nunc ab aliquot mulieribus multum commendetur remedium sequens; sume-
re nempe hoc malo tortas plurima fila lintea colore nigro tincta, hæcque sic
componere, ut partem affectam, abdomen imprimis quod plerisque afficitur,
circumdare iisdem possint, non ita diu vero post sic applicatum remedium hoc
spasnum quoque cessare; quod quidem ipsamet nunquam experta fuerit, at
sibi hætenus summe profuisse, si libro, seu interiore arboris cortice, quem
nostrates bast vocant, partes affectas muniat, inde enim semper brevi se
à spasmu liberatam fuisse; juvat nempe partis affectæ ligatio, ad quam
an plus certæ ejuscemodi res conferant, ulteriorem indagationem meretur.

DCCXXVIII.

Stercus Vaccinum feбри malignæ oppositum.

STercoris vaccini usum externum egregium in linearum medicarum Anno ul-
timo pluribus descripsi, quam lineam cum nuper typis expressam ab erra-
tistypographicis emendassem, eo ipso tempore decumbens Matrona quædam
non vulgaris illud tanti fecit, ut & potum ex eo pararit, quam ipsamet bibit,
metuens nempe, se febre maligna, qua tum unus alterve, qui imprimis Car-
nificis curæ se subjecerant, subito abrepti fuerant, laborare; in hoc enim
morbo sicuti hoc omnium florum decoctum (sic enim, ne vel nomen nauseam
injiceret, illud cum aliis nominavit,) pluribus non sine insigni fructu commen-
darit, ita & se juturum nulla dubitavit, quin quod paululum melius post il-
lius usum se habuit, non tam medicamentis, quæ juxta illud sumserat, quam
huic decocto adscripsit, quod, ut quodammodo gustui gratius fieret, aniso &
liquiritia condivit: Quo ipso, sicuti quod jam secundo linearum medicarum
anno de stercore hujus usu interno vel verbo innui, confirmatur, ita non tam,
quod magni faciam hoc remedium, hæc in lineis adductis hîc subjunxi, quam,

ut medicus, si forsan eidem referatur, & hoc remedium in ulum fuisse ductum habeat, quod de eodem judicet, nec, si post illud adhibitum morbus forsan auctus fuerit, tam in illud culpam rejiciat, quam in alias causas indaget, cum qui de ejusdem noxis questus fuisset, mihi quidem haecenus nullus occurrerit.

DCCXXXIX.

Tumor totius subito subortus.

ANte aliquot dies vocatus fui ad quendam puerulum trium fere annorum, qui haecenus integra Dei gratia gavifus fuerat sanitate; hujus mater retulit, se in eo ante biduum fere maculas quasdam notasse, quæ quia variolarum aut morbillorum suspicionem injecerint, se puero Tincturam Bezoarticam exhibuisse, non vero tam inde disparuisse easdem, quam se magis dilatasse, & hinc corpore eundem intumuisse, quem & propius inspiciens sic fat tumidum inveni; Quoniam vero maculæ nunc latissimæ morborum modo memoratorum suspicionem animo plane eximebant, ita cum nec anxietas hunc tumorem comitaretur, nec ulla alia febrilis effervescentiæ adessent indicia, purgans in primis eidem conducturum nullus dubitans, ex Jalappa præsertim constans eidem præscripsi, quod tumorem dispulisse, inde ariolor, quia & aliis simili modo decumbentibus purgantia hoc præstitisse novi, & mater alia medicamenta non desideravit: Facile nempe in tam tenella ætate constitutis humores exundant, & hinc cutim quoque subinde distendunt, qui vero, modo altiores non subsint causæ, purgantibus non ita difficulter evacuantur, ut adeo vix habeas, quod ab iisdem metuas.

DCCXL.

Diarrhoeam cessantem excipiens febris.

Mercatoris cujusdam è primis Uxor fere quinquagenaria, cum olim tributum lunare in non adeo exigua quantitate solvisset, varia inde contraxit mala scorbutici quid prodentia, dum non solum semper de summa salivæ falsedine conquesta fuit, verum & tantum non continuam lassitudinem perlenfit, quibus malis quædam capitis vitia accessere, dum non solum hoc sæpius doluit, verum & vertigine identidem correptum fuit, oculosque in primis sæpius dolor sic fat acerbus vexavit, quæ quidem mala aliquantum remisere, cum ante biennium fere menses sponte fluere desiissent; jam vero alvus in primis eidem non parum negotii fecit, dum jam obstructa reliquas actiones quodammodo impedivit; jam per aliquot dies nimium fluens viribus insidiata fuit, quæ tamen, quoniam ipsam nunquam prostraverunt, parvi habuit, nec me propterea consuluit; nuperque demum, cum alvus iterum nimium fluens nullo adhi-

adhibito remedio subito substitisset, hincque ob mala jamjam narranda consilio meo opus habuisset, dicta modo ad me detulit; Corripiebatur nempe sub mediam fere noctem frigore totum corpus diu occupante, quod calor tantus excipiebat, ut eidem ferendo vix par exstiterit, cum præsertim hunc sudor viribus multum subtrahens comitaretur, & hac de causa me sequenti die vocavit; ubi adhuc febricitantem eandem inveni extra lectum quidem sedentem, at viribus tam destitutam, ut, ne deliquium animi immineat metuerim, & hinc ut illud repetat, rogarim, cui petito cum satisfecisset, & medicamentum ex Specif. Antih. Poter. Unic. marin. & C. C. Phil. calc. præcipue constans sumsisset, calor quidem iterum se exseruit, at continuato medicamento brevi dissipatus fuit; non tamen & causam penitus sublatam fuisse, urina adhuc tinctior detexit, unde hisce medicamentis institi, indiesque sub eorundem usu Dei gratia melius se habuit, cum inprimis quarto fere die diarrhœa rediisset, quam tantum abest ut inbibuerim, ut potius Rhabarbaro tosto exhibito promoverim; unde nunc sponte denuo cessans nil quicquam mali post se reliquit; ut vero falsedini tam diu jam molestæ & capitis vitiis medear, nunc inprimis me rogavit; unde ego Essentiam abietinam mane sumendam, & pulverem ex Specif. Cach. Ludov. Ess. ambr. & Extr. Agalloch. constantem vesperi deglutiendum eidem præscripsi, quæ medicamenta, Deo clementer benedicente, vix frustra in usum ducet: Notatu vero dignum est, quod quam diu alvus huic matronæ nimium fluit, tum dolor oculorum, tum visus debilitas sic cessent, ut hisce sicut olim valeat: Multum nempe à pristina sua bonitate sanguis post enormiores profusiones repetitas præsertim desciscit, nec nisi diu continuatis medicamentis in pristinum reducitur statum, quin nec his quidem semper scopum nostrum obtinemus, quod sicut pluribus jam observationibus probavi, ita si hæc post tales sanguinis perditiones vel saltem unum alterumve medicum magis sollicitum reddiderint, me eas communicasse quod pœniteat, non habeo.

DCCXLI.

Tenesmus ab utero.

VOcatus fui hisce diebus ad Matronam quandam, parvæ staturæ quidem, at plurium liberorum matrem, quæ hæctenus Dei gratia integra gavisa fuit sanitate, at ante annum fere, & quod excurrit, cum primo iterum gravidam se credidisset, aliquoties vero superveniens nimium fere sanguinis ex utero profluvium eam dubiam denuo reddidisset, inde quoque paulatim alia mala accesserunt, quæ spem conceptionis quidem animo ejusdem exemerunt, sed metum contra non ita inanem eidem injecerunt, dum nempe duri-
 tiem quandam inconsuetam circa uterum notavit, & indies magis magisque debilitari,

debilitari cœpit, licetque balneum aliquamdiu in usum ductum menses in ordinem aliquoties redegerit, nec hoc tamen beneficium constans fuit; & durities illa jam manu aliena deprehendi potuit, & tantum non ex omnibus indicibus constitit, instare malum, quod aliquot foeminis exitiosum extitit, tubæ nempe uterinæ vel potius ovarii hydropem, qui, uti ego quidem credo vix ac ne vix quidem curari potest, sed plerumque medicamentis exasperatur potius quam depellitur; unde martiatorum quidem usum eidem commendavi, simul tamen, quam parvam aliam de integra convalescentia spem, indicavi: at sicuti à medicamentis abhorrens hæc haud ita diu continuavit, ita malum parvi habere cœpisset, nisi alia quædam molestissima symptomata accessissent, tenesmus nempe tantum non continuo instans, sanguinis per alvum rejectio, pedum dolor intensus, & sudor inprimis tam copiosus, ut toto corpore indies magis consumpta fuerit; qui sudor hoc inprimis notatu digni habebat, quod ruber extitit, & instar loturæ carniū lintea quævis, quibus excipiebatur, tinxit; horum itaque malorum ergo me consuluit; quæ ego itidem tumori in ovario suborto adscribenda esse, judicavi, dum nempe intestino recto incumbens illud continuo stimulet, unde interdum & sanguinis fluxus concitetur, Uteri vero ligamenta contrahendo dolorem pedum concitet; quin & sudorem, dum omnium humorum motus hinc interturbatur, inde deducendum esse, nullus dubitavi, qui tincturam hanc suam aut salibus peregrinis, aut sanguinis compagi minus arctiori debet; sicuti vero tumorem abigi non posse, totus sum persuasus, ita quam parvam in curandis his malis conceperim spem, facile ariolari potes, præscripsi tamen eidem Ess. Catechu de die in usum ducendam, & Tinct. Antiphthis. noctu sumendam, ut & Unguent. ex Resumtivo & Pinguedine Castor. inprimis constans pedibus illinendum; quæ forsitan levamen quoddam afferent: sic enim affectum ovarium, ut & manibus palpari possit, uti vix curam admittit, ita nec symptomata inde suborta penitus tolli unquam poterunt.

DCCXLII.

Victum prævium sequentia mala.

PAUPERcula quædam, quæ hætenus vix habuit, unde vel famem levarit, tempore etiam brumali nec vestimentis sufficienter se tegere, nec alio modo frigori obviam ire potuit, per plures quidem jam annos sanitate tamen juxta integerrima Dei gratia gavisâ fuit, nullo alio, quando aliquantum male se habuit, remedio usa, quam quod unum alterumve cochleare aceti sumsit, tandem vero tantas calamitates, & forsitan remedium quoque minus conveniens corpori quoque insidiari, notare cœpit, dum ante quasdam hebdomadas dolorem primo in pede dextro notavit, cui ulcera brevi exsiccata & crusta sua

conspicua accessere; simul vero torminibus talibus, quibus intestina susque deq; ferri sibi videbantur, torquebatur; unde cum dictis ulceribus frustra medicamenta ab obstetrice quadam suggesta opposuisset, tandem me quoque consuluit; cum præsertim quædam vel lepra vel lue venerea ipsam laborare, aliæ etiam pestiferi quid subesse judicaverint, magis expetens, ut de morbo iudicium feram, quam ut remedia suggeram; sicuti vero tormina herniæ quædam suspicionem mihi injecerunt, quam & subesse, soror, per quam me consuluit, falsa est, ita ab inordinato victu collectas in corpore multas particulas peregrinas tandem sic quoque exitum invenisse, scabiei que pervertæ nomine malum insigniri posse, judicavi; simul tamen purgans conveniens præscripsi, cum sic affectæ purgantibus inprimis opus habeant: at quoniam hæc juxta medicamentorum usum diætam servare non poterit; hæc mala tam facile non cessatura, metuo.

DCCXLIII.

Nephritici dolores purganti cedentes.

Mulier quædam triginta fere annorum, hæctenus quidem Dei gratia sanitatē sic sat integra gavisa fuit, cum vero haud ita pridem maritus eandem deseruisset, variæque calamitates ingruerent, subito doloribus, quos, quia lumborum inprimis regionem occuparunt, & vomitus comites habuerunt, nephriticos nomino, corripiebatur, quibus me nondum vocato nescio ex cujus consilio Sir. de Cich. c. Rhabarb. opposuerat, hoc vero vix sumto, socru urgente me in consilium vocavit, & ego medicamentum præscripsi, postquam hic sirupus alvum aperuerit, in ulum ducendum; sicuti vero is, quod quidem desiderabatur non præstitit, ita dolores contra incrementum tantum sumfere, ut vesperi denuo per ancillam interrogarit, quid factu sit opus? alvumque ego inprimis aperiendam necessum judicans, & Clysterem illa prorsus rejiciente, Ol. Amygd. dulc. rec. express. c. Sir. Ros. Sol. ☉ præscripsi, quod sumtum vomitu rejecit, noctem tamen priore quietiorem duxit, cum inprimis Bals. de Copaiv., quem præscriperam, sumfisset; sequenti vero die accedens iterum, alvo adhuc obstructa, doloribusque instantibus purgans eidem ordinavi, quod sumtum primo quidem vomitum, at hinc aliquot sedes movit, simulque dolores penitus tum iustulit: Tantum autem in tempore exhibita purgantia profunt, sineque dubio hanc aliud medicamentum tum cito non juvisset.

DCCXLIV.

Unguis digiti pedis maximi sponte secedens.

ANte aliquot annos vocatus fui ad quendam Mercatorem quinquagenarium, qui maximam ferme vitæ suæ partem gulæ indulgendo extraxerat,
& in-

& imprimis sæpius multum admodum cerevisiæ ingurgitaverat, tandem etiam potibus istis spirituosus, qui sub nomine Aquæ Vitæ, Roris Solis, & similibus speciosis titulis veneunt, delectari cœperat, hincque & hos in non ita exigua quantitate ingesserat; Hactenus quidem sic valentem, ut tantorum errorum indicium externum nullum in eodem comparuerit, sed potius ipsum integerrima frui sanitate, is, qui eum familiarius non novit, jurasset; paulatim tamen in se ipso notare cœpit, quod viscera tam sæpe sibi illato bello succumbere incipiunt, dum non solum ventriculus cibum ut olim non coxit, sed & respiratori præcipue dicata organa, quod male se habeant, tum tussi, tum tardius & difficilius munus suum perficiendo prodiderunt; unde, ut hisce malis quantum quidem possem medear, rogavit, simul vero tum narravit, quod digiti in pede (quo, ulterius non recordor,) maximi unguis sponte & quidem absque dolore secesserit, unde & sine dubio difficilius tum incessisset, nisi sic continuo lectum servare coactus fuisset; sicuti vero hæc spontanea unguis secessio, & reliqui corporis ruinæ instantis indicium fuit, dum quibusvis remediis frustra in ulum ductis paulo post in mortis prædam cessit, ita in aliis tamen qui robore adhuc pollent, ejuscemodi quid unguis secedens non denotat, cum ego noverim senem quendam integerrimum, qui, postquam ejuscemodi quid ipsi contigit, ut olim, quin melius valuit: Et ex unguibus ergo pro subjectorum differentia diversum judicium erit ferendum.

DCCXLV.

Aqua fortis loco fuci adhibita.

Ancilla quædam, uti quidem & hæc formæ subinde sunt studiosæ, cum ea qua sponte gaudebat, non sufficere, videretur, quotidie fucum hanc magis gratam reddere tentavit, & huic labori tam serio vacavit, ut tandem discipulus, qui nunc cum eo servitia in eadem domo præstabat, notaverit; qui simul vas, in quo fucum servabat, observans, illud aliquando evacuavit, & aqua forti replevit; hac ipsa ergo cum sequenti die faciem tam serio ac prius fucum eluisset, cute hinc inde erosa, quid mali sibi acciderit tantis cum ejulatibus coram magistro conquesta fuit, ut discipulus metuens, ne fraus detegatur, fuga sibi consulere voluerit; detentus tamen à sociis, cum paulatim nova cuticula inducta fuisset, & quidem antiqua formosior gratias potius apud ancillam meruit, quam quod se vindicaverit: Non verò, ut & aliæ hunc in finem aquam fortem adhibeant, hæc præducuntur, sed ut cautius mercari discant, nec cuivis fucum fidant, quo plerumque formæ magis insidiantur quam consulunt, ut taceam, merito has artes parum honestas nominari, cum alios decipere sic quovis modo tentent, dum ergo quandoque ipsæ decipiuntur, æquiore hoc ferent animo.

DCCXLVI.

Urina mortis suspicionem falso injiciens.

ANte aliquot hebdomadas paupercola quædam attulit mariti sui urinam, non solum crassam & multum tinctam, verum & non parum foetentem, simulque retulit, illum jam per plures dies febricitare, tamque graviter decumbere, ut & lectum commaculet; simul ergo noscens, quanta paupertate premantur, quod nec lectum nec vestes habeant, quibus se sat tegant, quod identidem aut prava & coctu difficilia ingerere, aut famem pati opus habeant, & hinc nil minus quam decentem tanti morbi curam gerere possint, medicamentum quidem præscripsi, at quam parva supersit convalescentiæ spes, simul indicavi; & juxta suasi, ut Uxor, ut in nosocomium publicum recipiatur, curet, quod & obtinuit, ubi is præter omnem spem pristinam sanitatem recuperavit; at morbo suo Uxorem sic infecit, ut ea, cum vix per aliquot dies decubisset, in mortis prædam cesserit: adeo quidem, ne certi quid ex urina prædicere substineamus, identidem novis exemplis docemur, nisi que semper fere judicium suum suspenderit medicus, sæpiuscule fallitur.

DCCXLVII.

Icterus à febre initium sumens.

Vidua quædam prope septuagenaria, affectibus animi, tristitiæ præsertim, & hinc iræ quoque subinde nimium indulgens, ante aliquot hebdomadas inde febre correpta fuit; quæ, quia in principio statim viribus non parum insidiabatur, &, ut vel per parvum temporis spatium extra lectum degere potuerit, non concedebat, adstantibus metum à gravioribus malis injecit, unde ego vocatus fui, febrisque continuæ quidem non unum solum indicium deprehendi, at nullum, quod malignitatis cujusdam suspicionem movisset; unde & illam, eo facilius curatum iri, speravi, nec spes mea me fefellit, nam exhibitis aliquot Potiunculis atque pulveribus sudoriferis, ut ut sudori post eas sumtas non vacarit, febris Dei gratia plane extincta fuit; at restitit lassitudo major, quam quæ soli convalescentiæ adscribi potuisset, cum præsertim & urina adhucdum tincta humores nondum uti decet depuratos prodiderit; quæ, ut attentius eandem adspexerim, me permovit, nec frustra, nam hoc ipso icterici quid in ejusdem facie deprehendi, hincque huic jam malo medicamenta opposui, quod tamen integre non cessavit, donec purgans medicamentum eidem exhibui, quod Dei gratia tantum profuit, ut brevi post convalesceret: Et à febre interdum Icterus initium sumit, nec prorsus frustra de hoc, lassitudine post eam restitente, & urina adhuc multum tincta cogitabis, ut eo detecto feciliorem curæ finem imponere possis.

Qq q Rrr

DCCXLVIII.

Variolis decumbens puer matri metum injiciens.

Honoratissimorum Parentum filiulus, octo ferme annorum puer, olim jam gravioribus morbis defunctus, cum nuper frater ejusdem haud ita difficulter variolas devicisset, itidem de malis queri cœpit, quæ hunc morbum plerumque antecedere solent, unde & ego vocatus ea remedia, quæ ad promovendas has pustulas communiter laudantur, eidem præscripsi; sicuti vero per primum biduum ea frustra fere in usum ducta fuisse, parebat, dum non solum febris augebatur, sed & nec minima quidem macula in toto corpore conspici poterat, ita non plane nullum graviorum malorum metum injiciebat coloris mutatio, dum puer alias florido faciei colore conspicuus jam sic palluit, ut vix agnosci potuerit, cum aliis febre præsertim ætate constitutis non tam palleant, quam potius majori ac olim rubore suffundantur genæ, quem metum auxit, quod puer prius alacris, nunc adeo quietus extitit, ut vix verbum protulerit; continuatis tamen sedulo medicamentis paulatim maculæ se exseruerunt, jamque & ægrotulus cetera se melius habuit, febrisque imprimis non parum se remisit, at dum sic & pristina alacritas rediit, isque nunc in lecto vix contineri potuit, & quædam delira proferre verba matri visus fuit, ei inde tantum injecit metum, ut jam non variolis sed petechiis eundem laborare crediderit, & hinc paulo ante mediam noctem me vocaverit; at cum omnia attentius explorassem, nullum prorsus periculum subesse inveni, hincque Matrem solatio erexi, quod vanum non fuit; indies enim variolis majus incrementum sumentibus, puer quoque indies melius se habuit, & tandem Dei gratia haud ita difficulter convaleuit; adeo quidem adstantes identidem frustra sibi metuunt, uti contra, ubi non ita parvus subest metus, eum identidem non sine noxa deponunt.

DCCXLIX.

Febris farciminibus in nimia quantitate comestis contracta.

Propinqua cognatione huic conjunctus, & duobus annis ætate major alius quidam puer, teneræ constitutionis, & identidem morbis obnoxius, oblata occasione farcimina ex carne minutim incisa parata duo cum dimidio ingestit, & huic cibo plus etiam potus, ac aliàs solet, superingessit, eo ipso vero sicuti statim noctem inquietam sibi fecit, ita & sequenti die minus bene se habuit, quod tamen, ne errorem fateri cogeretur, nemini detexit; at cum tertio die de lecto surgere non potuisset, mater me propterea consuluit, quæ tamen & ipsa erroris in diætâ ignara ejusdem nullam facere potuit mentionem,

ut adeo, nisi per alios mihi innotuisset, vix ejusdem rationem habuissem, sic vero statim purgans eidem præscripsi, quod tum aliquot vomitus, tum plures sedes movendo, febrem, quæ jam accensa fuerat, sic extinxit, ut aliquoties postmodum sumto Elix. Aper. Clauderi brevi convaluerit; farcimen vero, qualia comederat, pondere dimidiamlibram æquaverat: Uti nempe tales febres aliis medicamentis quam purgantibus magis exasperantur quam curantur, ita ii, quibus revera curæ cordique filiolorum suorum est salus, ne tantum cibi ingerant, plurimum sunt solliciti.

DCCL.

Funiculi umbilicalis loco partem abdominis constringens.

IN obstetricum litibus dirimendis nuper occupatus, inter alia notavi, quod quædam aliam accusavit, quod ab hac hinc inde diffametur, ac si obstetricio muneri, dum nempe visu minus polleat, uti decet, præesse non possit; quod accusata negavit quidem, at retulit, se aliquando una cum hac adstitisse cuidam parturienti, dumque ipsa hanc minus bene post partum se habentem tractarit, illi se foetum enixum commisisse, postmodum vero inquisivisse, quomodo præsertim funiculus umbilicalis se habeat, una cum hoc vero & abdominis quandam partem illam constrinxisse, hincque hoc illi se exprobrasse, & quomodo tractandus sit hic funiculus? docuisse; quoniam vero inscitiam ut negligentiam hoc adscribere noluerit, visu debiliore se eam potius excusare, quam accusare voluisse; nec vero altera hoc sic negare potuit, quin haud ita rite tum eam vasa umbilicalia tractasse, constitisset; seu vero revera visu minus polleat, uti quidem & aliæ testatæ fuerunt, seu alia de causa errorem commiserit, si exinde didiceris, hoc nobilissimo sensu pollentes obstetrices ejusdem notatu digno defectu laborantibus omnino præferendas esse; interdumque recens natorum continui ejulatus causam non adeo inepte & in hoc funiculo quæri, cum tales & similes errores committi posse, nullum sit dubium; frustra observationem non legisti.

DCCLI.

Funiculum umbilicalem pro intestino habens.

PRæterea hæc ipsa, alteri, quæ ipsam accusaverat, objecit, quod hisce demum diebus ad quandam difficulter parientem, ut juxta eandem adstet, vocata fuerit, cumque funiculi umbilicalis quædam pars ipsum partum antecesserit, hanc pro Intestinis illam agnovisse, & hac ipsa de causa, ut alia vocetur, petiisse, sicut vero ipsamet parturiens, cui olim ejuscemodi quid contigerit, quod sit funiculus umbilicalis, cum ipsa tetigisset, notarit, ita hanc jam eo magis ursisse, ut & altera vocata fuerit, quæ & sic sat dextrè parturienti

adstitit, dum in foetus, qui jam & brachiolum exseruerat, pedes sedulo inquisiuit, sicque eundem mortuum in lucem produxit, nec hac in opera funiculus umbilicalis ipsam vel minimum impedivit, qui postmodum feliciter cum secundina secessit; tam crassa vero ignorantia sicuti merito summe improbata fuit, ita in hac originem debuit non tam informationis defectui, quam quia ante tempus, & nondum examini subiecta artem exercuit, quæ aliàs funiculum umbilicalem ab intestinis non potuisset non dignoscere.

DCCLII.

Secundinam jam exclusam in utero adhuc latitare credens.

ALia accusata fuit, quod cuidam adstiterit, quæ secundinam jam exclusam, eam tamen nihilominus urserit, ut hanc quantum in se sit, promoveat, & quidem per quadrantem horæ, donec alia exclusam secundinam monstrarit, quam in vase supposito invenerat, sineque dubio obstetrice non observante sponte secesserat, ipsa vero in uterum se condidisse, crediderat; quæ errorem hæc passa fuit, utque in posterum diligentius muneri suo præsit, monebatur: dum vero ex hac observatione constat, quod aliquando secundina jam exclusa in utero quæsitæ fuerit, si forsan ejusmodi quid & in posterum contingeret, ejusdem memor facile errorem detegere posset.

DCCLIII.

Variolis succedens diarrhoea.

Variolis hoc seculi hujus ultimo anno jamjam ad exitum vergente plures quam jam per plures annos corripiebantur, quæ tamen benignarum nomen omnino merebantur, dum non solum vix unum, quantum quidem ad meas pervenit aures, vivorum numero subtraxerunt; verum & multi iisdem decumbentes tam facile convaluerunt, ut vix medicamento opus habuerint, quin nec omnes semper in lecto se detinuerint, unde &, ut non pauci consilio meo usi fuerint, pauca tamen occurrerunt, quæ notatu digna fuissent, qualia tamen cum sequentia esse, vix dubitem, ea producere juvat: Decubere inter alios etiam Mercatoris cujusdam filiolæ binæ, altera quidem sexennis, altera quatuor annorum puellæ, ambæ tenerioris constitutionis, quæ tamen quamdiu medicamenta à me præscripta in usum duxerunt, & diætam commendatam servarunt, sic sat bene se habuerunt; at cum cerevisiam summe desiderantibus & sæpius expetentibus mater tandem suggessisset, inde ambabus imprimis vero natu minori alvus nimium fluere cœpit, quod matri non parvum injecit metum, quæ quippe sæpius audiverat, in hoc morbo minus salutare esse ejusmodi alvi fluxus; unde me propterea vocavit, & ego cerevisiam iterum seponere, huicque nunc decoctum Carn. Cydon. sic. substituere, simulque

que Ess. Catech. ter quaterve de die, prout alvi fluxus aut tardius aut crebrius revertatur, exhibere jussi, quæ tamen per aliquot dies quasi frustra in usum ducebantur, quia alvi fluxus semper instabat, à quo tamen viribus non infidante nunc minus mater sibi metuebat; ego vero iterum accedens ambabus Rhabarbarum tostum, alteri quidem ejusdem grana XIII. alteri vero undecim præscripsi, quo sumto alvi fluxus sic cessavit, ut jam Dei gratia integre convalescerent: Utut nempe cerevisia non paucis absque ulla noxa concedi posse videatur, quin tamen longe tutius eadem interdicitur, mihi nullum est dubium, cum præsertim siti urgente nimium plerumque ejusdem ingeratur, quod si vel maxime alia mala non produxerit, non raro tamen vel convalescentiam tardiorum reddet.

DCCLIV.

Variolis succedens dolor pedis.

ALia quædam duodecim annorum puella, itidem tenerrimæ constitutionis, cum jussis meis sedulo paruisset, nec quicquam quod merito accusari posset, commisisset, variolas etiam sic devicit, ut jam iterum sanis annumerari potuerit, ut tamen quæ forsan in primis viis superessent materiæ peccantis reliquæ, evacuarentur, sicut aliis soleo, ita & huic lene purgans præscripsi, quod sumtum vomitum unum, & quinque vel sex sedes movit, at simul dolores in pede dextro tanti successere, ut integram fere noctem insomnem duxerit, & sequenti die iterum in lectum se contulerit; quod cum ad me delatum fuisset, Tincturam Bezoarticam ipsam sumere, & sudori vacare jussi, quod cum fecisset, Dei gratia & hic dolor cessavit, sicque illa jam integerrima fruatur valetudine: omnino nempe restabant quædam materiæ peccantis reliquæ, quarum major quidem pars per alvum evacuata, at quædam hinc mota in pedem translata fuit, quam sudor discussit.

DCCLV.

Variolarum metum injicientes menses instantes.

Mulier quædam fere quinquagenaria, quæ hæctenus nunquam Variolis laboravit, cum nuper filiola ejusdem ab hoc malo convaluisset, ipsaque primo lassitudinem totius perciperet, & paulo post dolore capitis, appetitu prostrato, frigore & calore se invicem excipientibus, pruritu quodam extremarum partium, siti & anxietate cordis corripere, primo quidem à febre maligna, qua tum passim quidem decumbent, sibi metuit, hinc vero variolas subesse, ferme tota credidit, & me in consilium vocatum de hisce inprimis interrogavit; sicuti vero omnino fieri posse, ut & in hac ætate constituti variolis defœdentur, vel exemplo probare potui, ita tamen certi quid præ-

dici posse, omnino negavi, cum quotidie fere, quam incertæ & de variolis sint prædictiones, magis experiamur; ea tamen medicamina, quæ in talibus casibus exhibere soleo, & huic exhibui, unde statim calor præternaturalis aliaque symptomata sic se remiserunt, ut sequenti die longe melius se habuerit; quoniam tamen de lassitudine instante conquerebatur, minime fidendum ratus præscripta medicamenta alexipharmaca eandem continuare jussi, unde jam mensium fluxus supervenit, cui adeo prorsus omnia reliqua mala cessere, ut tertio die jam iterum rei domesticæ præesse potuerit: aliunde itaque quam à sanguine menstruo in motu constituto, & forsan particulis quibusdam peregrinis imbuto recensita mala originem non traxerunt; quia vero hæc à febrium malignarum principiis difficillime dignoscuntur, qui alexipharmaca iisdem opposuerit, vitii vix accusari poterit.

DCCLVI.

Vinum pueris innoxie concessum.

IN satyrico quodam scripto cum nuper legissem, ab Auctore pueris Vinum pro tam noxio haberi, ut & vel loco vehiculi illud iisdem tuto concedi non posse, asserat, recordatus fui, quod sæpius tum medicos quosdam, tum præsertim mulierculas in hac ætate constitutis adstantes idem asserentes audivi, hincque nullum est dubium, quin hæc sit sat antiqua traditio; an vero Experientiæ sit innixa, est quod ego quidem totus dubito, dum non solum (cujus rei forsan albi memini,) duas virgines novi, quæ haud ita diu postquam editæ fuerunt, vinum aqua dilutum bibere cœperunt, & per integrum biennium biberunt, sanitate vero hodie integerrima fruuntur, dum frater illorum, cujus potus aqua extitit, sexto ætatis anno catarrho suffocativo abreptus fuit, & soror natu minima itidem hydropota continuis fere catarrhis divexatur; sed & ipsemet in propriis filiis notavi, quod post sumtum unum alterumque cochleare vini tam bene se habeant, ut illud per primum præsertim biennium continuare nullus dubitem: nec sane desunt rationes, cur pueris in parca quantitate vinum concedi potest, cum plerumque humores viscosi atque pituitosi in iisdem abundant, quos hoc consumit; nec habes quod in succipleno præsertim & pingui puerulo metuas, ne vinum illum nimium consumat, modo in quantitate non excedas, quæ tam parca sit, oportet, ut non tam sitis hoc potu sedetur, quam is instar medicamenti adhibeatur, quorum quædam & pueris commendata hoc magis calefaciunt.

DCCLVII.

Pulvis in longe majori ac jussum fuerat, dosi exhibitus.

PRæscripseram hisce diebus puero cuidam Variolis decumbenti, uti quidem soleo,

soleo, ceteris quibusvis bene se habentibus, pulverem ex Unic. foss. C. C. Phil. calc. & Antim. Diaphor. aa. ʒj constantem, simulque jusseram, ut adstantes post singulas octo horas, quantum quidem cuspede cultri teneri potest, exhiberent; quæ vero minus observantes verba mea, sicuti hæctenus quasdam Potiunculas, ita hunc pulverem in tres partes diviserunt, & viginti quatuor horarum spatio eum omnem puer deglutiit; defendereque hunc suum errorem voluerunt, quod & inscriptio formulæ sic exhibere medicamentum jusserit, quæ tamen sicuti rectè se habuit, & expresse indicavit; post singulas octo horas aliquid hujus pulveris dandum fuisse, ita nunc hoc unice solatio iisdem fuit, quod ægrotulus inde non tam pejus quam melius se habuit, jamque ut in posterum modo à me præscripto pulverem continuent jussæ, monitis se diligentius parituras promiserunt; sicuti vero exinde confirmatur, quantum solliciti debeant esse medici, ut adstantes illorum mentem rectè percipiant, cum identidem & ab iis, quos pro maxime prudentibus haberes, errores committantur; ita pulveres in non ita exigua dosi pueris etiam (hic vix octennis erat,) absque noxa exhiberi posse, itidem ex hac observatione patet, quin si in malignis præsertim morbis hi ipsi pulveres in majori ac communiter fieri solet, dosi exhiberentur, hi forsan facilius curarentur, tutoque hoc, casu hoc fortuito præeunte, tentari posset.

DCCLVIII.

Febris in maculam totum pectus obtegentem desinens.

Nobilissimorum Parentum filiola, quatuor annorum, antea sanissima parens, subito dolore capitisprehenditur, quem comitans calor p.n. tantus erat, ut nec per momentum quidem temporis extra lectum se continere potuerit, & difficulter admodum respirarit, ut mater sollicita, ne variolæ subsint, me vocari curarit, & ut harum eruptionem promoveam, sedulo rogarit; præscripsi ergo, cum calor jam tantus extiterit, ut in tam tenella ætate vix majorem gradum acquirere potuisset, non tam Tincturam Bezoarticam, quam mater exhibere volebat, quam pulv. ex Pannon r. & Lap. Bezoart. præcipue constantem, quo sumto calor statim multum se remisit, & macula rubra totum pectus occupans in eadem comparuit, unde pulverem uti jusseram sedulo continuavit, hincque puella semper melius se habuit, & antequam redii, non solum omnis calor nimius discussus fuit, sed & macula modo memorata penitus disparuit; continuare vero nihilominus per biduum adhuc hos pulveres jussi, ut si forsan reliquiæ quædam superessent, & hæ dispellerentur, quod Dei gratia feliciter cessit, dum hoc tempore elapso puellam alacriter ludentem inveni: Seu vero variolæ subsint, seu aliud malum latitet, semper in ejusmodi febribus alexipharmaca tuto exhibebuntur.

DCCLIX.

Salivatio mercurialis ulcera fistulosa cum obstructione mensium curans.

IN scripto illo satyrico, cujus nuperrime mentionem injeci, dum inter alia etiam in contraindicantia Salivationis mercurialis inquiritur, & inter hæc tum mensium obstructio tum ulcera antiqua referuntur; sequentia mihi in memoriam revocata fuerunt: Plures jam elapsi sunt anni, quod hic Virgo quædam elegantis formæ ulceribus in superiore pedis parte tam refractariis laboravit, ut iisdem unanimiter fistularum fuerit impositum nomen, quibus licet varia opposita fuerunt remedia, nunquam tamen cicatrix induci potuit; ut adeo vel hac de causa plures tum medicos tum chirurgos consuluerit, inter quos tandem unus accessit, qui Salivationem mercurialem commendavit, quæ Dei gratia tam feliciter cessit, ut non solum menses hæctenus obstructi, & sine dubio malum non parum foventes inde fuerint moti, verum & nullo remedio externo opposito ulcera sponte occaluerint, unde ab illo tempore hæc ipse curatio pluribus commendari cœpit, licet, non semper habita debita quarumvis circumstantiarum ratione, non quibusvis æque feliciter cesserit: nec tamen mensium obstructionem nec ulcera antiqua semper inter contraindicantia locum mereri, quin potius sæpius pro indicantibus habenda esse, ex hac observatione non parum elucescit; cujus, si vel maxime alibi jam meminissem, hunc tamen in finem ibi non fuit producta, omninoque juvat, ubicunque occasio se offert, Tyronum menti evellere falsas de contraindicantibus opiniones, quæ semel nimium impressæ mirum quantum nocent: non ex hoc vero solum exemplo constat in hisce malis salivationem dictam cum fructu adhibitam fuisse, sed plura vel in meis scriptis occurrunt.

DCCLX.

Bontekoeana cura cuidam summe proficua.

ARtifex quidam celebratissimus, sæpius in Itineribus constitutus, cum aliquandiu & in Helvetia sedem fixisset, ibi locorum catarrhis tantum fuit divexatus, ut non solum ab ab iisdem oculis inprimis insidiantibus ne horum lumine aliquando penitus privetur, sibi metuerit, verum & vitam ejusdem exinde abbreviatum iri, nonnulli prædixerint, cum præsertim varia in usum ducta remedia malum nec minimum quidem delinivissent: incidit autem forte fortuna & sua fortuna in famosi illius medici Cornelii Bontekoe scripta, quæ nempe tum tantum non in omnium ore versabantur, in iisque inprimis fumum Nicotianæ, ac Decocta & Infusa calida commendata inveniens illius præsertim usum elegit, & hinc sæpiusculo fumo se delectavit, aliquoties vero

etiam

etiam Decoctum Caffee eidem subjunxit, hincque Dei gratia tam bene se habuit, ut ab illo tempore catarrhis plane cessantibus, tabacco nunc singulis diebus aliquoties utatur, & huic soli recuperatam sanitatem adscribat: Non omnino contemni meretur fumus nicotianæ, cum plurimum salivæ e vasis lymphaticis eliciat, & hinc sine dubio hanc peccantem corrigat, sicque apophlegmatismis Veterum sat commode substituatur, at sicuti hi, non quibusvis conducit, & ut juvet, methodice est adhibendus, modusque imprimis servandus.

D C C L X I.

Cucurbitulas admovendi modus idoneus.

IN singultu nuper cuidam cucurbitulæ sine ferro ut applicarentur, jussi, quod cum præter meam opinionem, Chirurgus, qui alias hanc operam balneatoribus committere solent, in se suscepisset, primoque frustra plane & hoc remedium adhibitum fuisset, ut sequenti die in præsentia mea iteraretur, desideravi, ut nempe an parti affectæ imposita fuerit Cucurbitula constaret; ubi ut iterum remedium olim tantum commendatum, & à me quoque aliquando proficuum repertum malum nec minimum quidem mitigaverit, modus tamen applicandi tantum mihi placuit, ut communicatione dignum judicaverim; imposuit vero is parti affectæ mediante emplastro candelæ cereæ parvæ partem breviusculam, hancque alio lumine accendit, sicque non cucurbitulam sed vitrum parvum aliud, aliàs vini potui distinctatum superimposuit, quod sic scopo huic satisfecit, ac quidem expectari potuit; sicuti vero candelæ cereæ particula etiam absque emplastro cuti admoveri, sicque accendi potest, quin & alia facile ignem capientia e. gr. charta hunc ipsum in finem adhiberi, nec hæc ardentia, cum Vitro imposito statim extinguantur, cutim vel minimum lædant, ita si quis cucurbitulis opus habeat, nec statim sint ad manus, qui aliàs easdem applicare solent, per unumquemque adstantium hoc modo petito medici satisfieri poterit: licet vero ii, quibus hæc jam innotuerunt, sine dubio ea minimi habebunt, ita non deesse contra, quos hic modus adhuc latuit, quibusque aliquando e re esse poterit, proprio meo exemplo doctus non dubito: Hisce ergo non vero illis sciolis hæc scripta sunt.

D C C L X II.

Mithridatium Infantibus applicandi modus.

HOc ipso die de sequenti remedio quid mihi videretur? interrogatus fui: Suasit nempe Matrona quædam, quæ multorum annorum praxi in tractandis infantibus experientiam quandam acquisivit, ut cuidam puerulo, qui plerasque noctes insomnes duxit, Mithridat. Damocr. sequenti modo applicetur: Inducatur nempe alutæ in formam plantæ pedis adornatæ, quam tenuis-

sime, hoc electuarium, hæcque aluta plantis inponatur, hincq; simili modo carpis ut & temporibus adhibeatur, & per triduum sic impositum relinquatur, nisi que iuverit, (uti quidem multos iuvasse constat,) cervix quoque & vertex eodem modo Mithridatio obtegantur, sic enim pluribus, quibus antea nullo fere modo potuit, somnum conciliatum fuisse, eã, quæ remedium communicavit, testata fuit; ubi ego pro sic sat tuto remedio esse habendum, respondi, licet enim opiata externe applicata non semper somnum inducant, tam multis tamen partibus imposita non calefacta quasdam somniferas etiam particulas sanguini communicare, quæ modo quod desideratur præstiterint, tam copiose tamen sanguini non communicantur, ut inde vel minima noxa sit metuenda.

DCCLXIII.

Sulphure resuscitatus infans pene mortuus.

Singultu diu instante cuidam laboranti commendaveram præter plura alia remedia etiam illud, cuius in Ephemeridibus Naturæ Curiosorum fit mentio, quod nimirum cuidam fumus è ligno Sulphurato accenso forte fortuna ad nares delatus illico molestum hoc malum sedarit; quod & sic eidem arrisit, ut statim talia ligna afferri curaverit, ipseque accenderit & naribus obverterit, quæ quidem nunc exoptatum effectum statim non exseruerunt; at quod sibi tantum arriserit remedium, sequentem reddidit rationem; se nempe sæpius à Parentibus suis beate defunctis percepisse, quod in lucem editus tam debilis extiterit, ut præter obscurum quendam cordis motum, vix ullum vitæ indicium notare potuerint adstantes, hinc vero obstetricem inprimis ut ligna Sulphurata afferantur, petiisse, hæcque allata atque accensa naribus suis obvertisse, unde illico quasi revivixerit, & vita jam per quadraginta & sex annos fruatur; hujus rei etiam signum adhuc restitans monstravit, maculam nempe parvam coeruleam manui inustam, quam à gutta sulphuris tum accensi forte fortuna in hanc delapsi originem trahere, itidem beati sui Parentes sæpius retulerint: Deficientibus itaque aliis rebus in excitandis pene mortuis recens natis infantibus, sulphur quoque sat commode quin utiliter adhiberi, sicut hæc observatio docet, ita quam pertinaces illud inurat maculas, itidem ex eadem constat.

DCCLXIV.

Ostrearum esum subsequens diarrhoea.

Vir quidam nobilissimus, cum non absque delectatione quadam ostreas comedisset, harumque utut non ita recentium & hinc aliquantum fœtentium multas nihilominus ingessisset, ne inde malum quoddam sit contracturus gravius, fere quibusdam metum quendam injecisset, quos ipse tamen risit, certus, quod haud ita diu in corpore sint substituri inde forsan generati crudiores

diores humores, nec spe sua falsus fuit, sequentibus enim proxime diebus alvi fluxus successit, quo non solum ostrearum reliquias, verum & plures in corpore collectos pravos humores deposuit, optimeque postmodum se habuit; simul, cum hæc narrasset, testatus, quod, qualiacunque coctu difficilia ingerat, quin si & ira effervescat, semper alvi fluxus subsequatur, quo vel modo generati vel & antea in corpore collecti pravi humores sic evacuentur, ut nullum aliud inde sentiat incommodum: ne vero nimium fidat huic viscerum insigni beneficio, hic opus habet, facile enim eodem aliquando destitutus in gravissima mala incidere posset.

DCCLXV.

Vesicatoria male suspecta facta.

Accidit hisce diebus, quod cuidam fœminæ febre maligna decumbenti adstiti, & quoniam non solum delirabat, verum & perpetua quædam somnolentia accesserat, ut vesicæ post aures excitarentur, jussi; ubi quidem adstantes dictis meis parvère, at accessit quidam nec scientia quidem nec professione medicus, sæpiuscule tamen de rebus medicis sic fat audacter judicans, hic, cum de his vesicis certior factus fuisset, remedium, quod non absque periculo adhibeatur, hoc vocavit, hincque eos monuit, ut, quando aperiantur sedulam gerant ægrotæ rationem, sub ipsa enim vesicarum apertione gravissima supervenire posse mala, quod quidem maritum sic perterruit, ut sub primam noctem me accesserit, utque intersim huic, quam is tam periculosam nominarat, apertioni, rogarit; ubi cum interrogatus simul respondisset, qua morbum nec minimam interea intercessisse mutationem, mea præsentia minime opus esse, indicavi, omnemque metum propter vesicas maritum deponere, simul vero præscripta medicamenta diligenter continuare jussi; feliciter quoque successit earum apertio, dum non solum tum aliud gravius symptomata non supervenit, verum & multum feri peccantis per easdem profluxit; licet, quod omnino etiam addendum est, malum inde nec minimum quidem mutatum fuerit; uti vero aliis mirum quantum profuisse Vesicatoria, vel ex pluribus meis observationibus constat, ita pessime hujus sortis homines falcem in messem medicam sic mittere, nemo negabit, qui vel paululum considerarit, quod non solum metus utut frustraneus injectus ipsis decumbentibus ratione præsertim non carentibus summe sit noxius, sed & plures ab ejusmodi remediis admit- tendis deterreantur, quibus sine dubio summe profuissent.

DCCLXVI.

Spasmus à terrore productus.

Virgo quædam nobilissima, duodecim annorum, cum ob summum dentium dolorem aliquot noctes insomnes duxisset, matrem permovit, ut

me propterea in consilium vocaverit, ubi catarrhis quidem dicatum medicamentum præscripsi, at quia dentem cariosum, & juxta illum ulcus quoddam inveni, nisi hic extrahatur, vix perfectam curam sperandam esse, judicavi, quod & facilius perfici potuisset, quia dens simul vacillavit; quoniam vero gingiva tumefacta fuerat, donec tumor hic dispareret, extractio protrahata fuit; at discussio sequenti die tumore, ne ulterius differatur, consultum duxi, tum ut eo citius à doloribus liberetur ægrotans, tum ne forsan pus os maxillæ erodat, hincque eam blandis verbis permovi, ut operationi se subicere voluerit, juxta tamen tam perterrita fuit, ut non solum expalluerit, verum & de digitorum summo dolore queri cœperit, quos inspiciens à se invicem distortos, & quasi immobiles interdum, interdum incurvatos inveni, unde de spasmo certus, ne hic in convulsiones graviores mutetur, extractionem iterum differre jussi, manibus vero, tum illita aqua quadam apopleptica tum calidis linteis applicitis, quantum fieri potuit, consului, unde & sinistra brevi priori restituta fuit statui, at dextræ digiti motum priorem sic non recuperarunt, unde illam Ol. Amygd. dulci inunxi, hincque & hac iterum uti sicut olim cœpit: Tam noxius vero est terror, hunc ergo si quovis modo ab ægrotis Tuis avertas, iisdem non parum consules.

DCCLXVII.

Herniam tum pro non prolapsa, tum restituta falso habens.

Vir quidam quadraginta sex annorum, cum jam ante viginti, & quod excurrit annos scrotum suum, sicuti debet, se non habere notasset, hincque identidem torminibus laborasset, uti horum causam alibi quæsit, ita illud malum penitus neglexit, donec tandem, antequam conjugium iniit, malum Chirurgus cuidam detexit, qui illud minime negligendum esse, indicavit, simulque ipsi de subligaculo prospexit, at & hoc se opus habere non credidit, hincque non tam parti affectæ succinxit, quam in cista asservavit; & dolores colicos sæpiuscule redeuntes flatibus inprimis adscribens contra hos varia remedia at omnia omnino frustra in usum duxit; donec tandem à me monitus subligaculum gerere cœpit, quod in principio tantum profuit, ut non parum ipsum pœnituerit, quod citius in illo remedium non quæsit; at laxatis paulatim vinculis, intestina, quæ olim scrotum distenderant, hoc iterum occupare cœperunt, unde haud ita pridem doloribus inferioris ventris tantis correptus fuit, ut media nocte propterea me in consilium vocaverit, ubi, uti in his casibus soleo, ante omnia in alvum inquisivi, quam bis heri demum apertam fuisse retulit, unde nunc, quomodo hernia se habeat? interrogavi, & is, hanc optime se habere, respondit, cum vero monstrasset partem affectam, scrotum maxime tumidum inveni, hincque dolores deducendos esse, nullus dubitavi; licet vero medi-

camenta quædam præscripserim , ut tamen inprimis intestina scrotum distendentia sedi suæ restituantur , opus esse judicavi , & hinc Chirurgum vocare jussi ; qui , postquam ego discessi , accessit , & ægroto persuasit , intestina jam pristinum occupare locum , quod mihi redeunti æger retulit , fereque verbis ejusdem fidem adhibuissem , quia vomitus , qui prius etiam molesti extiterant , remittebant , at quoniam dolores ea qua prius vehementia instabant , de vera intestini repositione subdubitare cœpi , & hinc ipsemet iterum locum affectum inspexi , cumque sicuti priore nocte constitutum deprehendissem , dolores non remittere , non fui miratus , eo magis vero nunc iterum urfi , ut mali hujus præcipua habeatur ratio ; unde Chirurgus denuo vocatus majorem quidem diligentiam adhibuit , & scrotum quidem quodammodo imminuit , at non omne , quod in illud prolapsum fuerat , pristinam suam sedem occupasse , tum oculis patuit , tum dolores inprimis restitantes docuere ; unde jam ipsemet manus adhibui , & Dei gratia sic sat feliciter quicquid in scroto peregrini delituit , abdomini restitui , utque subligaculum rite adaptetur , nunc sollicitus fui : Ex narratis vero inprimis discas , quod nec herniis laborantes eas semper pro prolapsis habeant , nec Chirurgis , qui eas se reposuisse gloriantur , semper fidendum sit ; nunquam autem dedecet medicum si in ejusmodi casibus tum ipse partem affectam inspiciat , tum , si opus fuerit , manum admoveat : Frustra enim remediis vel decantatissimis tam diu pugnabit , donec intestina suæ restituta sint sedi.

DCCLXVIII.

Alvus lenissimo laxante aperta.

Sicuti vero de restitutione intestini apud hunc Virum non parum fui sollicitus , ita ut alvus pertinaciter obstructa aperiretur , non minorem gessi curam , & cum primo statim Ol. Amygd. dulc. non ita exiguam quantitatem frustra exhibuissem , Clysteres etiam applicati fuerunt , alternatimque jam horum usu , jam suggestis variis laxantibus scopum meum obtinere tentavi , purgantia enim fortiora dolores potius augmentia quam alvum in ejusmodi casibus moventia , quantum potui , vitavi ; licetque aliquando cum Ori fulminantis granis septem , quinque Mag. Jalapp. grana sumserit , vomitum quidem hoc medicamentum , at alvum nec minimum movit , unde jam laxantibus institi , & die quarto Potiunculam ex sola Fol. Sen. Pass. Crem. ♀. & Sem. Anis. infusione constantem eidem exhibui , qua bis sumta interpositisque binis Clysteribus Dei gratia alvus aperta successit : semper vero in hisce casibus plus laxantibus , quam vel vehementissimis purgantibus proficimus , tumque optime medicus non tam de aliis medicamentis , quam ut laxantia sedulo continuantur , est sollicitus.

DCCLXIX.

Theriaca Cœlestis intempestive sumta.

UT vero dolores post alvum apertam eo certius mitigarentur, secundo die Theriacam Cœlestem præscripsi, at non nisi ea referata sumendam, quod & æger probe novit, & Uxor ejusdem monuit; at quoniam dolores semper increſcebant, is eam, ut saltem hi delinirentur, obstructione adhuc instante deglutiit; sicuti vero dolores inde nec minimum quidem mitigati fuerunt, ita sine dubio hoc quoque medicamentum impedivit, ne reliqua præstare potuerint, quod aliàs præstare solent: ubi itaque habes quod metuas, ne ejusmodi error committatur, non facile opiatum præscribes, nisi alvum jam apertam esse certo noveris.

DCCLXX.

Oleum Lini, quod ano injici debebat, deglutiens.

Oleum vero Lini in primis elegeram, ut loco Clysteris injiceretur, non solum nempe emolliens & blande irritans, verum & intestina minime lædens, (dolorem enim non parvum intulerant suppositoria acriora itidem frustra adhibita) quod, cum tertio die itidem bis terve frustra injectum fuisset, sub noctem hac de re me per ancillam certiozem reddiderunt, tum vero Aurum fulminans præscripsi, & ut hoc ad votum non operante, Clysteres continuentur, suasi; at ancilla me, ut oleum Lini sumat, jussisse, retulit, unde & ejusdem non ita exiguam quantitatem hausit, quod cum sequenti die mihi retulisset, nullam quidem noxam inferre potuisse judicavi, at quoniam sic alvum non aperuit, quod sic rarius Clysteres applicati fuerunt, dolui: discas vero exinde quam parum tuto ancillis fidamus, quæ utut se nos optime percipere, aliquoties sedulo testentur, identidem tamen aliena prorsus domi referunt.

DCCLXXI.

Alvus falso aperta credita.

IAm secundo die hic ipse æger retulerat, se alvum quidem apertam non habuisse, at medicamenta per eandem reddidisse, quod sicuti de Clysteribus quidem facile credebam, ita de iis, quæ ore sumserat me tum dolores instantes, tum quia idem Uxor ejusdem negavit, dubium reddiderunt, hincque, ut medicamenta convenientia propterea seposuissem, minime commotus fui, at cum quarto die mane accessissem, nuncque non solum æger affirmasset, alvum nunc esse apertam, sed & adstans Chirurghi socius idem asseruisset, ferme fidem iisdem adhibuissem, nisi iterum dubium quoddam dolores adhuc instantes mihi injecissent, quod me permovit, ut ipse excrementa inspicere voluerim, at præter oleum
Clystere

Clystere injectum nil quicquam inveni, hincque eo diligentius medicamenta continuavi, inter quæ quale profuerit, nuperrime legisti: quam sedulo ergo medicus in quævis inquirere nec semper tum adstantibus tum ipsimet ægro fidere nimium debeat, sicuti hæc quoque observatio confirmat, dum nempe si nimium hîc fidissem, & hinc laxantium usum seposuissem, sine dubio obstructio majores egisset radices, & longe difficiliter postmodum tolli potuisset, ita medicum genuinum talis inspectio minime dedecet, modo ea non tam ut præ aliis officiosus pareat, & hinc in iis etiam casibus, in quibus minime requiritur, sed ubi necessitas sic postulat, instituat.

DCCLXXII.

Singultus alvi obstructioni succedens pertinax.

Licet vero brevi post sic sat feliciter & sufficienter huic alvus aperta fuerit, cum tamen vix beneficio hoc gaudere cœpisset, successit singultus, qui pertinacia sua majorem ferme priori malo metum injecit, cum enim in principio statim opiata eidem opponere non auderem, quoniam metuebam, ne sic alvus denuo obstrueretur, licet laudatissima in hoc malo præcipitancia ex Crystall. mont. pp. Coral. r. pp. C. C. Phil. calcin. (quod à nonnemine multum commendatur,) & similibus, Cinnabar. item & Castoreo adjectis constantia diligentissime sumserit, semper tamen malum augmentum lumsit, ut nec per momentum quidem à singultu immunis vixerit, & integras noctes insomnes duxerit; unde, cum jam alvus partim sponte aperiretur, partim Clysteribus facile referaretur, opium paulatim aliis medicamentis addere cœpi, & præter alia bis sub noctem primo quidem Extr. op. Cydon hinc Laudani opiatum grana tria, illud cum Mithridat. Dam. ʒj. hoc vero cum duobus Ther. Coelestis granis exhibui, præterquam autem, quod per sesquihoram ferme somnum hæc induxerunt, nec minimum quidem profuisse videbantur; continuati tamen sedulo nihilominus fuerunt pulveres, jam opii jam Ol. destillatorum viribus aucti; externe etiam præter varia cataplasmata cucurbitulæ aliquoties applicatæ fuerunt, & fumus sulphuris naribus susceptus itidem huic malo opponebatur: At omnia omnino frustra, donec intestina subito iterum in scrotum prolapsa insignem terrorem ægroto injecerunt, inde enim per quatuor horas cessavit singultus, at lisdem restitutis sicque discusso timore is paulatim rediit, unde nunc pulveres absque opio cum Ol. destillatis inprimis continuavit, sulphur accensum aliquoties denuo naribus admovit, & tres cucurbitulus juxta se invicem a domini applicari curavit, sicque paulatim, cum per quatuor dies institisset singultus, tandem penitus Dei gratia discussus fuit: Inter remedia vero uti terror fortuito accedens sic profuit, ut illico notari potuerit, ita æger sulphuris fumo non parum tribuit, cucurbitulas
etiam

etiam plures applicatas levamen attulisse notavit, quævis vero reliqua aliquid contribuisset, ego nullus dubito.

DCCLXIII.

Mammæ ab animi affectibus consumptæ.

Virgo quædam honestis edita Parentibus, & suavibus atque modestis prædita moribus, viripotens conjugium, modo fortuna favisset, lubentissime iniisset, cumque cupiditatibus suis illicito tamen modo minime indulgisset, inde non solum colorem illum, qui alias quoque eadem cum ipsa fortuna gaudentes defœdat, verum & hanc comitantia mala, difficilem nempe respirationem, lassitudinem, & dolorem ventriculi gravativum contraxit; at sicuti mammæ prius ejusdem quoque pectus exornaverant, ita hæ inde non quidem auctæ sed nec imminutæ fuerunt, donec ante tres fere vel quatuor annos contigit, quod Viduus quidam ejusdem amorem ambiit, quem ut redamet, cum quidam quidem ex amicis suasissent, plures tamen, & inter hos ii, qui reliquis plus valebant, idem nec absque rationibus sufficientibus dissuasissent, inde jam spe eodem potiundi erecta, jam iterum metu, ne spes hæc sit frustranea, dejecta sic afflicta fuit, ut, cum in primis tandem amicis conjugium hoc dissuadentibus non potuisset non parere, brevi illo temporis spatio mammæ penitus consumptæ fuerint, sic, ut in hunc usque diem illarum præter papillas vix ullum restet indicium, quod, cum nuper febris albæ instantis ergo me consulisset, amici ejusdem mihi narrarunt: Multum nempe negotii utero cum mammis intercedit, illo itaque in hac ob spem frustratam indignante hæ paulatim emarcuere, nec facile, nisi in tempore voti sui damnetur, pristinam acquirant magnitudinem: In pluribus eadem de causa mammæ imminui, nullum est dubium, licet paucissimæ fateantur, quin, cum haud ita multum intersit, nec facile medicamentis hæc magnitudo restituatur, vix medicus propterea consulatur, cum præsertim destitutæ hoc mulierum in primis virginum ornamento variis dolis sibi consulere possint, quibus sæpe efficiunt, ut aliis magis mammosæ pareant.

DCCLXIV.

Casium revera abhorrens.

In illustri quodam confesso illorum quoque qui à certis quibusdam cibis abhorrent, mentio injiciebatur, ubi cum ego interseruissem, non deesse quoque, qui sibi imaginentur, se ab hoc illove cibo abhorrere, quo deinde forte fortuna ingesto vix exsatiari possint, præsens quædam Illustris Matrona narravit, se vero revera à Caseo abhorrere, olim ipso opere expertam fuisse, cum enim primò gravida amicum quendam visitaverit, isque Caseum bonum apposuerit, hunc adeo sibi tum placuisse, ut & ad sidentibus hoc detexerit, simulque

que subjecerit, licet caseum aliâs fastidiat, hujus tamen comedendi se ferme desiderio ferri, quæ hinc ob graviditatem præcipue se instigarint, ut desiderio huic satisfaciât, seque ejusdem parvam quantitatem & quidem absque nausea deglutiisse, at hanc vix in ventriculum delatam tantas ibidem turbas movisse, ut secedere, & quæcunque ingesta una cum caseo vomitu rejicere opus habuerit; Plures vero tales observationes vel ideo produco, ut eæ, quando judicium de idiosyncrasia est ferendum, cautiores nos reddant.

DCCCLXXV.

Febris maligna diu neglecta letalis.

FŒmina quædam duobus annis quadragenaria minor, non ita malæ constitutionis, nec multis obnoxia morbis, cum sorori, febre maligna, quæ aliquot sub finem anni secularis brevi abripuit, laboranti, juxtaque paupertate pressæ sic adstitisset, ut commode in nosocomium publicum transferri potuerit, pauloque post eodem malo correptæ privignæ itidem decentem curam gessisset, inde male se habere cœpit; quod licet jam tum notaverit, cum funus sororis interea mortuis associatæ comitandum fuisset, non solum illud nihilominus comitabatur, verum & per quatuor adhuc dies negotia quævis domestica perficiebat, nec nisi de nocte in lectum se conferebat, donec maritus notans illam semper pejus se habere, vel refragante ea me in consilium vocavit, ubi eam vestitam quidem at febricitantem inveni, & quoniam de Cordis anxietate non solum conquerebatur, verum hanc sæpius iterata suspiria prodebant, malignarum febrium numero inferendam esse eam, qua laboret, nullus dubitavi, hincque non solum statim jussi, ut lectum repetat, verum & medicamenta convenientia ordinavi, quæ diligenter sumsit, & sudori identidem vacavit; utut vero hic rite successerit, nec unquam nimius extiterit, utut petechiæ hinc inde in non exigua quantitate conspici potuerint, utut per aliquot dies pulsus cum morbo convenerit, & celeriter quidem, juxta tamen sic sat valide manus ferierit, primum tamen quod me perterritum fuit, quod urinam excrevit, quæ non solum statim turbida reddebatur, sed & nulla arte priori claritati restitui poterat, hinc vero, quod die vero septimo, postquam ego vocatus fui, sic veræ rationis usu destitui cœpit, ut lectum commacularit, unde, licet sedulo medicamenta alexipharmaca continuerit, indies tamen plura spirituum præsertim animalium semper magis magisque deficientium signa se exseruerunt, dum non solum corpus gravius factum fuit, sic ut caput erigere ulterius non potuerit, verum & alii sensus defecerunt, auditusque inprimis gravitas supervenit, continuoque fere eandem dormire, adstantes crediderunt, nec nisi, quod esuriat atque sitiât, unquam quicquam conquesta fuit, donec die decimo convulsiones supervenerunt, quæ sequenti die eam mortuorum numero associarunt, pulsu etiam biduo ante mor-

tem ejusdem instantis quædam indicia præbente : Sicuti vero hanc febris maligna non statim prostravit , eo ipso vero firmiores egit radices, ita qui febribus talibus grassantibus vel minimis malis correpti statim medicamentis alexipharmacis utuntur , non tam vitii accusandi erunt , quam potius tanquam sanitatis suæ decentem gerentes curam laudari merentur ; nec ego quidem dubito, quin hæc , si principiis statim obstetisset, servari potuisset, felixque hinc omnino nominandus est , qui tam occultorum morborum principia statim observat , quæ tamen felicitate non semper omnes fruuntur.

DCCLXXVI.

Febris maligna in diarrhoeam salutarem desinens.

HUjus beate defunctæ privigna altera , octodecim annorum , & hætenus Dei gratia sanitate sic sat integra fruens, sub illud ipsum tempus, quo ad matrem vocatus fui, male se habere cœpit , tum de capitis dolore tum pondere cor gravante conquesta , quæ cum ad me detulissent , & reliqua indicia ipsam itidem graviter febricitare indicarent , statim eidem , quæ convenire videbantur , præscripsi medicamenta , quæ primo quidem sumere detrectavit, at malo semper crescente tandem monitis adstantium aures præbuit, & ea ad iussa mea in usum duxit, ubi quidem quarto fere die sanguinis motus sic interturbatus fuit , ut ejusdem restitantis non nisi parva indicia in pulsu deprehendi potuerint, petechiæque simul hinc inde comparuere, quibus devincendis vix parem futuram insignis virium prostratio metum injecit ; sed medicamenta, quibus imprimis volatilia maritavi , nihilominus diligenter continuavit , unde tandem circa initium septimi diei diarrhoea supervenit , de qua adstantes sic me certiores reddiderunt , ut eas omnem jam spem deposuisse sic sat patuerit ; Non item tamen nunc & ego, cum præsertim pulsum explorans eum jam æqualem & fere naturalem invenissem , ceteraque ægra non tam pejus quam melius se haberet ; pro critica habendam esse , judicans, & medicamenta, quibus jam adstringentia quædam adjeci, continuare jubens, quod & Dei gratia tam feliciter successit , ut brevi post integram recuperarit sanitatem ; felix, quoniam in principio statim morbo ejusdem fuit obviam itum, felix, quod diarrhoea critica extitit, quæ aliàs merito metum injicit ; adstringentia vero reliquis medicamentis adjeci, non tam ut alvi fluxum inhiberem, quam, ne nimius fieret, impedirem , simulque talia elegi, quæ simul alexipharmacis sunt instructa viribus.

DCCLXXVII.

Tinnitus aurium frustraneum terrorem injiciens.

Mercator quidam præcipuus, cum diu catarrho decubuisset, eique varia me-
dica-

dicamenta frustra ferme opposuisset, quadam nocte evigilans, in aure dextra tinnitum non consuetum percepit, hocque aliquamdiu instante, Uxorem excitat, quæ per se sollicita statim pessima quæque, & hunc ipsum apoplexiæ prodromum esse metuit, tamque multis verbis hunc metum suum marito exponit, ut & ipse eum pro justo habuerit, hincque, ut media nocte ego vocatus fuerim, jusserit; cum vero ad petatum ejusdem statim accessissem, & sedulo quibusvis exploratis nullum aliud hujus mali instantis indiciumprehendissem, à tanto hoc metu illorum mentem liberavi, nec hic tinnitus alia, quam quæ communiter laudantur, requisivit medicamenta, quin haud ita diu post, nullo alio succedente malo, Dei gratia penitus discussus fuit: Licet nempe interdum tinnitus aurium quoque Apoplexiam antecedere soleat, hic solus tñ. nunquam tanti mali peritis in arte metum injiciet, cum vel levissimis de causis suboriri possit,

DCCLXXVIII.

Pueris medicamenta nocere pessime persuasa.

Mulier quædam, quæ olim familiariter cum meis vixerat, cum hisce diebus iterum nos visitasset, & inter alia filioli ejusdem nuper mortui mentio fieret, sponte facta est, quod, utut per plusculas hebdomadas is minus bene se habuerit, & imprimis convulsionibus tortus fuerit, nullum unquam medicum consuluerit, persuasa à quibusdam vicinis, quod pueris medicamenta noceant, & medici convulsiones non tam curent, quam quasi retropellant, unde deinde varia alia gravissima mala suboriantur, quæ nulla arte tolli possint, quibus dictis sic fidem adhibuerit, ut sperando semper sponte convaliturum puerulum, quod hæc itidem promiserint, omnia, quæ huc aliquid conferre potuissent, neglexerit; verum enim vero non tam sponte se remisisse inde convulsiones, sed potius quotidie incrementum sumfisse, tandemque abdomine intumefcente, reliquo vero corpore decrefcente filiolum dilectissimum fati cessisse; hujus vero negligentia tantum se nunc poenitere, ut interdum huic soli mortem ejusdem adscribens non parum tristetur: audaculæ vero non paucæ mulieres de morbis præsertim puerorum, quin interdum & aliis judicant, & non raro ea proferunt, quæ sicuti omni prorsus fundamento sunt destituta, ita non possunt non summe nocere; quo magis vero & per exempla constabit, quam parum tuto iisdem fidatur, eo minus se excusare poterunt, quæ nihilominus tales errores committunt,

DCCLXXXIX.

Hæmorrhoidum dolor conceptione inhibitus.

Aurifabri cujusdam Uxor, cum non ita diu in conjugio vixisset, de dolore hæmorrhoidum præsertim conqueri cœpit, qui interdum sic auctus fuit, ut & convulsiones imminuerint, unde quidem plura eidem opposuit remedia,

at pleraque ferme frustra, donec Chirurgus quidam nescio qualem liquorem commendavit, qui illitus levamentum quoddam attulit; notavit vero hæc, cum jam per aliquot menses durassent dolores, quod hi nunquam magis sint molesti quam mensibus instantibus, quodammodo vero tum mitigentur quoque, quando aliquid sanguinis per venas has hæmorrhoidales excernatur; sicut autem, cum ante quinque fere menses concepisset, mensium fluxus inde inhibitus fuit, ita & dolores hi penitus cessarunt, nec interea vel minimum molesti extiterunt, quod mater ejusdem hisce diebus mihi retulit, simulque interrogavit, an post partum sint redituri hæmorrhoidum dolores? quod omnino fieri posse, respondi, cum mala à graviditate cessantia post partum sæpiuscule redeant: confirmatur interim hisce Vasorum ad uterum & intestinum rectum sanguinem vehementium revehentiumque arcta connexio, nec ita difficulter ratio reddi potest, cur quædam non tam per uterum quam per vasa hæmorrhoidalia tributum lunare solvant.

D C C L X X X.

Manna catarrhosos juvenans.

VOcatus nuper fui ad Mercatorem quendam quinquagenario majorem, qui variis curis districtus in catarrhum incidit sic sat pertinacem, cum licet plura eidem opposita fuerint medicamenta, semper tamen institerit, & interdum sic sat gravia minatus fuerit mala, licetque tum Cassia, qua olim aliquoties cum fructu usus fuerat, tam Pilul. FF. aliàs hunc in finem laudatis sæpius abundans vitiosum serum subtrahere conatus sit, nullum tamen unquam post hæc medicamenta sumpta levamentum sensit, semperque hinc de restitente adhuc materiæ peccantis non parva quantitate conquestus fuit, utque hunc subducam, non semel rogavit, unde tandem Mannæ in Vino solutæ ℥ij. eidem exhibui, quod medicamentum sicut lubentissime sumsit, ita quinquies alvum aperiendo Dei gratia tantum profuit, ut ab illo tempore catarrhus non parum se remisit, qui tandem iterata bis adhuc Manna penitus cessavit: Non tamen tantum Mannæ quam reliquis quoque in usum ductis medicamentis adscripsissem, nisi brevi post me Vidua quædam septuagenaria major vocasset, catarrho etiam respirationi præsertim insidianti jam per aliquot dies detenta, huic enim, cum itidem ejusdem usum eodem modo commendassem, hic tantum profuit, ut alio medicamento vix opus habuerit: nisi enim in catarrhis extravasati jam humores subducantur, sæpe sat diu frustra hoc malo detentis adstabis, cumque fortiora purgantia nec quivis æque ferant, nec quibusvis conducant, quin catarrhos plerumque potius exasperent, quam demitigent, omnino manna aliis præferenda erit medicamentis, cum præsertim & dulcedine sua partes à catarrhis erosas & cõcussas soletur, nec cuiquam vel minimum mali hætenus intulisse, ego quidem notaverim, qui tamen sæpius eandem præscribo,

D C C L X X X I.

DCCLXXXI.

Arthritico non semper eodem modo conducens Balsamum album.

Conqueretur nuper Artpriticus quidam in litteris ad me exaratis, quod bis terve quidem Balsamum illud Schaurianum, quod album nominant, non absque levamento quodam partibus dolentibus illeverit, jam vero cum doloribus redeuntibus idem remedium denuo applicaverit, illud ut olim non profuerit, doloresque nec minimum delinierit; cui ego respondi, communem hanc esse remediorum antarthriticorum externorum fortunam, quod, nempe, si vel maxime bis terve profuisse visa fuerint, postmodum non tam prodesse, quam nocere videantur, quod ego quidem facile pluribus exemplis probare possem; & hæc tantum non præcipua causa est, quod ego non nisi rarissime externa medicamenta in hoc malo commendo, quin, si dictis meis paruerint ii, qui hoc in malo me Consultorem habent, præter lintea calefacta raro aliud remedium partibus dolentibus applicabunt; Internis præsertim ad hoc malum oppugnandum opus est remediis, ubi inter-hodie nota potus calidi facile aliis palmam præripiunt, qui, si præcipue decens juxta servetur diæa, non raro malum nisi tollunt, multum tamen demitigant.

DCCLXXXII.

Nephritici dolores purgante excitati.

Matrona quædam septuagenaria, pinguis & gravis, hincque sedendo atque decumbendo omne fere tempus consumens, cetera tamen Dei gratia vix habens de quo queratur, nisi quod interdum doloribus nephriticis non parum molestis torquetur, quos ipsa vasa sanguiveha renum aperire subsequens urina cruenta prodit, cum nuper appetitus etiam deficeret, & vel gratissima oblata gustui ejusdem tamen minus grata existerent, mihi que propterea in consilium vocato simul indicaret, quod jam per plures quam quatuor dies alvum obstructam habeat, inprimis ab hujus apertione curæ innitium faciendam esse, judicans, lene purgans eidem præscripsi, quod quidem huic scopo satisfecit, dum alvus inde, quantum requirebatur, fluxit, at simul dolores nephriticos sic concitavit, ut hisce, cum præsertim urinam nunc etiam retinuisent, pene succubuisset; medicamentis etiam, quæ hæctenus aliquoties juverant, frustra hac vice in usum ductis, nec enim Infusum Veron. nec pulv. ex Lap. ω . & Terebinth. paratus, nec Balsam Copaiv. nec applicata plura externa medicamenta vel minimum levamentum afferebant; Donec tandem pulv. ex lapid. ω . Bals. Peruv. sic. & Cinnab. nat. pp. constantem ter de die bis terve sumsit, qui Dei gratia non solum dolores sopivit, sed & urinam sic movit ut jam iterum sic sat bene se

Uuu 3 Xxx 3

habeat:

habeat: Tam diversos vero eadem medicamenta diverso tempore diversisque subjectis data post se relinquunt effectus, quod enim nuper cuidam nephriticos dolores discusserat, medicamentum, hoc huic eosdem concitavit, ut adeo nulli-bi non summa medici requiratur prudentia.

DCCLXXXIII.

Dolor capitis emplastro exacerbatuſ.

IN publico officio constituti cujusdam Uxor, cum jam diu doloribus capitis intensissimis identidem decumberet, remediis quamplurimis frustra in usum ductis tandem Emplastrum, quod Pater quidam Cappucinus sub Emerici nomine tum temporis notissimus Comitissæ cuidam præscripserat, huic sic profuisse audivit, ut inde maximum desiderium eo utendi in ipsa accensum fuerit, cum præsertim descriptionem ejusdem quidam amici communicassent, quæ sequens:

℞. Cerat. de Betonic. ʒjʒ,
Gumm. Tacamah.
Sandarach. aa. ʒjʒ.
Hb. Verben.
Betonic. aa. ʒj.

Croc.
Mum. aa. ʒij.
Cer. Citr.
Terebinth. aa. ʒiii.

M. pro Emplastro

paratum itaque, deſaſo prius omni capillitio illud toti capiti circumduxit, & jam-jam omnes dolores ceſſaturos tota ſperavit; tantum vero abeſt, ut hac ſpe ſua potita fuiſſet, ut potius dolores ſemper incrementum ſuſceperint, adeo quidem, ut tandem me conſulere opus habuerit; ubi, cum præſertim retuliſſet, remoto aliquamdiu emplastro dolores remiſiſſe, illud ſtatim penitus removeſſe juſſi, & alia interna inprimis medicamenta commendavi: In doloribus plerisque nempe non tam juvat emplastroſ poros obſtruere, quam materiam peccantem aliis magis convenientibus medicamentis diſſipare.

DCCLXXXIV,

Nephritici dolores periodici.

DEſcribitur ſupra Obſ. DCCXLIII. mulier, quæ ſumto purgante à doloribus nephriticis liberata fuit, qui & tum temporis ſic ſe remiſere, ut tum me dimiſerit, verum enim vero brevi poſt hi ipſi dolores ſic redierunt, ut denuo conſilio meo opus habuerit; licet vero medicamenta antinephritica levamen-

tum quoddam attulerint, & inprimis Emulsio, quam aliâs quoq; in hisce doloribus non absque fructu comendo, & hic non absque fructu quodam sumpta fuerit, alvus tamen non nisi medicamentis sollicitata officio suo respondebat, & dolores vel per totum diem minus molesti sub vesperam sic ingruebant, ut & somnum impedierint, quotidieq; aliquoties eadem hora redeuntes febris quandam suspicionem injiciebant; absentibus tamen quibusvis reliquis ejusdem indiciiis, in alvi præsertim apertione iterum subsidium esse quærendum, judicavi, & hinc Vinum medicatum purgans per aliquot dies mane sumendum præscripsi, quod cum blande materiam peccantem subduxisset, dolores etiam Dei gratia plane cesserunt, ipsaq; priori restituta fuit sanitati: sicuti vero, quia periodici fuerunt hi dolores, reliquis Vini medicati ingredientibus etiam Corticem Peruvianum addidi; ita cum dolores locum nunquam mutaverint, sed semper lumbos occupaverint, commodius ipsis quam nephriticorum nomen vix imponi posse, mihi quidem videtur; quod vero non tam alia medicamenta quam purgantia inprimis profuerunt, ab intestinis fecibus repletis renibus incumbentibus eosque prementibus derivo, quæ quippe sic evacuata eos ulterius non gravarunt, unde & in ipsis renibus contenta facilius excerni potuerunt.

DCCLXXXV.

Variolis superveniens hæmorrhagia narium.

INter eos, qui hoc año Variolis decubuerunt, fuit etiam puer quidam octo annorum, à Patre in senectute genitus, & vel ideo Parentibus magis gratus, huic sicut in principio febris inprimis molesta extitit, dum & deliria illam comitata fuere, ita hisce remittentibus & variolis hinc inde erumpentibus jam meliora quævis sperantes adstantes non parum perterruit, quod die fere quarto multum admodum sanguinis è naribus ejusdem profluere cœpit, cum præsertim tam diu hic fluxus institisset, ut inde puer expalluerit, unde cum sub noctem hæc contigissent, ante illam mediam me consuluerunt; egoque sicuti sanguinis fluxum lanugine illa, quæ Cydonia investit, inhibere jussi, ita Mixturam ex Coral. r. & Unic. marin. præsertim constantem eidem præscripsi, quæ Dei gratia sic profuerunt, ut longe pluribus ac in aliis plerisque succedentibus Variolis Puer postmodum integre convaluerit: Sicuti vero hæreditaria fere nominanda est hæc hæmorrhagia, dum tum Pater hujus, tum soror jam aliquoties cum sanguine animam ferme profudissent, ita Uni Cornu marinum, ubi vel præsens est talis fluxus, vel habemus quod ab eodem metuamus, non absque fructu me hæcenus præscripsisse, Tyrones notent.

DCCLXXXVI.

Febris non nisi medicamentis adhibitis cessans.

Bursarii cujusdam filiulus septem fere annorum puer, cum frater ejusdem a febre continua acuta convaluisset, itidem se male habere cœpit, & conqueri de illis malis, de quibus nuper is conquestus fuerat; seu vero jam avaritia Parentum in causa fuerit, seu alia de causa malum parvi habuerint, nisi quod in principio bis terve Pulv. Pannon. huic puerulo exhibuerunt, aliis medicamentis eidem non iverunt obviam; hinc vero malum tantum acquisivit incrementum, ut præ anxietate vix respirare potuerit æger, & aliquot noctes insomnes duxerit, unde tandem septimo fere die me in consilium vocarunt, & ego maxime anxium calentemque eundem offendens, laudavi quidem, quod hætenus ei nullum alium potum quam decoctum C. C. exhibuerunt, at quod tam diu medicamentorum necessariorum usum neglexerint, decenter iisdem exprobravi, cum jam vel vitæ periculum subsit, quod in principio non adeo difficulter averti potuisset; præscripsi tamen nihilominus convenientia medicamenta, iisque inprimis volatilia maritavi, quæ Dei gratia tantum profuere, & sequenti statim die febrem non parum se remisisse invenerim, unde ea eo magis sedulo continuare jussi, quo factum, ut cum tertio die denuo accessissem, puerulum hilarem & extra lectum degentem invenerim, reliquiis quoque febris interea penitus discussis, hincque paucis adhuc medicamentis ad parta hæc bona tuenda in usum ductis convaluit: Non semper itaque nec quivis morbi sponte cedunt, nisi que medicamenta iisdem opponantur, aut tandem letales evadunt, aut mala interdum morte graviora post se trahunt: In tempore vero adhuc hunc accessi, si enim diutius dilata fuisset cura, sine dubio & hinc pejora successissent.

DCCLXXXVII.

Silicibus candentibus alterata aqua pro antarthritica habita.

Quod antarthritica medicamenta continuata identidem tantum non profint, quantum profuisse in principio visa fuere, cum nuper coram nobili quadam arthritica vel illo exemplo, quod nuper admodum adduxi, demonstrassem, illa sequentia subjunxit: se habere virginem cognatam, quæ jam per plures annos doloribus his mirum quantum torqueatur, quin ante semestre tantum torta fuerit, ut per aliquot hebdomadas lectum tenere opus habuerit, cui tum temporis quidam amicus Ulmensis commendaverit, ut in posterum aquam, in qua silices candefacti prius extincti fuerunt, bibat, quod consilium cum executum fuerit, inde tam brevi dolores cessasse, ut illud laudibus sufficienter extolli non posse, judicaverit; quam diligenter vero illud continuaverit, impediri tamen non potuisse,

potuisse, quia ante aliquot dies dolores majori ac unquam prius vehementia rediissent: licet nempe silicibus alterata aqua sic hinc prodesse potuerit, quemadmodum nephriticis prodesse creditur, quin tamen tanto malo curando vix sufficiat, & in hac virgine dolores sponte potius quam huic medicamento cesserint, ego quidem nullus dubito: sicut vero arthriticis aqua potum sat convenientem suggerit, ita vel hoc vel alio etiam modo alterata magis convenit.

DCCLXXXVIII.

Febris maligna metum injiciens Variolas antecedens.

ANcilla quædam triginta sex annorum, olim quidem aliquoties de difficiliore respiratione conquesta fuit, eam tamen quia nihilominus laboribus suis vacare potuit, minus curavit, nec aliud, quam ab empirico quodam suggestum remedium eidem opposuit, quod vero itidem minus profuisse mihi retulit, cum nuper hanc ipsam magis difficilem quam unquam prius reddi notasset, simulque frigus, calor, cordis anxietas, lassitudoque tanta accessissent, ut hæc mala eam in lectum prostraverint; quæ quidem, cum accedens pulsus etiam sic sat celerem deprehendissem, suspicionem febris malignæ injecerunt, unde & alexipharmaca pluries sumenda ordinavi, quæ Dei gratia sic profuere, ut sequenti die non solum ipsamet testata fuerit, calorem p. n. se remisisse, sed & idem ex aliis etiam signis constiterit; quia vero lassitudo instabat, nec cetera sic se habebat, ut merito pro convalescente haberi potuisset, inde ego adhuc, ne anguis in herba latitet, metuens, medicamenta dicta continuare jussi; hinc die fere quarto pustulas in cute notavit, quas pro variolis statim habuissem, nisi, se olim iisdem laborasse, indicasset, cicatricesque restantes idem prodidissent; at continuatis medicamentis paulo post constitit, veras esse Variolas, quibus laboret, cumque jam & lassitudo imminueretur, in usum ductis iis medicamentis, quæ aliàs hoc morbo decumbentibus suadere soleo, suo tempore Dei gratia convaluit: Sat vehemens nempe subinde etiam ea febris esse solet, quæ Variolas antecedit, in adultis præsertim, in quibus materia has pustulas excitans temporis diuturnitate majorem corruptionis acquisivit gradum, at, nisi aliæ subsint causæ, raro diu instat, sed pustulis erumpentibus nisi omnino, multum tamen se remittit: Licetque novum non sit, quod Variolæ pluries quibusdam insidiantur, hocque ipso anno quandam Juvenulam tertio iisdem decubuisse, sat certa fama ad me relatum fuit; raro tamen hoc in iis, qui Juventutis annos transgressi sunt, continget, quin nullum hæctenus mihi exemplum innotuit, triginta annis majoris, qui secundo vel tertio variolis laborasset.

Variolis aureis succedentes vera.

Hospitis cujusdam filiulus, cum itidem, antequam Variolæ eruperunt, ac ùte febricitaret, matrem permovit, ut me propterea consuluerit, quæ variolas subesse, asserenti mihi vix fidem adhibere voluit, quia tres liberorum suorum haud ita pridem hoc morbo corrupti, vix ut in lecto propterea decumberent, opus habuerint; dum vero ei, ad quem vocatus fueram, medicamenta convenientia præscribo, & variolæ jamjam erumpunt, natu major filiola, quam jamjam hoc morbo defunctam mater crediderat, iisdem quibus frater symptomatibusprehenditur, hisque etiam Variolæ succedunt, & eodem fere modo in natu minore sorore eadem notantur; meque interrogante, quamdiu eæ, quæ primo cutim exulcerarunt, pustulæ institerint? & matre, de quatuor solum diebus respondente, illas non tam pro veris, quam iis, quas nostrates aureas nominant, variolis habendas fuisse, judicavi: Sic vero, has sibi invicem interdum succedere, confirmatur.

DCCXC.

Pleuritis spuria in gravida.

Institoris cujusdam Uxor, tertio gravida, cum aliquamdiu Dei gratia sic sat bene se habuisset, subito doloribus lateris dextri tantis corripitur, ut unam alteramve noctem insomnes duxerit, cumque frustra tum nescio quæ medicamenta externa applicasset, tum sudori vacasset, mater ejusdem, ne graviora instent mala, metuens Urina allata me consuluit, ubi cum ex hac nil quicquam perspicere potuissem, quod morbum graviozem prodidisset, eaque retulisset, & tussim & febrim abesse, ceteraque filiam non ita male se habere, statim de Pleuritide spuria cogitavi, quam non tam sudoriferis & diaphoreticis quam blandis laxantibus pelli, hæctenus aliquoties observavi; & huic ergo Potiunculam ex Infus Lax. Mannag. & Extract. Rhab. præcipue constantem præscripsi, quam & illi Dei gratia profuisse, tum quia ulterius me non consuluerunt, tum inprimis, quia non ita diu post eandem in platea vidi, me non abs re ariolari, nullus dubito; non quivis nempe humores sic sunt comparati, ut sudoriferis dispelli & educi possint, qui tamen sicuti purgantibus quin laxantibus non ita difficulter cedunt, ita si nihilominus sudorifera continentur, interdum pejores qualitates acquirunt, sicque morbus non tam tollitur, quam exasperatur; quovis vero tempore gravidis etiam ejuscemodi laxantia medicamenta tutissime exhiberi, hæctenus experientia sæpius me docuit.

DCCXCI.

Capitis dolor Mariæ glacie depulsus.

Venerandi cujusdam Viri Uxor cum nuper denuo capitis dolore intensiore corriperetur, variorumque remediorum externorum injiceretur mentio, de tantum non omnibus, se eadem jam in usum duxisse, referebat; licetque pleraque bis terve dolorem aliquantum mitigarint, continuata tamen hæc aut & iterata postmodum plerumque nec minimum quidem profuisse; inprimis autem aliquando militis cujusdam Uxorem, cum in Patria sua medicus quidam celebris quamplurima medicamenta frustra omnino hisce doloribus opposuisset, commendasse epithema è Glacie Mariæ & aceto acerrimo paratum, quia hoc ipsum statim parasse & vertici imposuisse, adeoque hinc omnem dolorem cessasse, ut jam se remedium contra dolorem capitis virtutibus nulli alteri cedens possidere nulla dubitaverit; verum & hoc ea qua reliqua fortuna se postmodum iterasse, hincque se dubitare, an detur remedium externum, quo dolores hi semper sedari possint; in qua re sicuti me dissentientem non habuit; ita cum postmodum de hac glacie nonnullos auctores evolvissem, illam ab aliis lapidis specularis nomine insigniri, à quibusdam etiam Selenitem & à quibusdam Alumen Scajolæ, nominari, inveni, qui lapis in Moscovia, copiose item in Hispania, Saxonia, Thuringia, Marchia, Misnia &c. reperitur, rarissime tamen nisi ad dealbandam faciem & rugas depellendas adhibeatur: quo ipso sicut constitit, eam inter alumina (quorum plura apud veteres præsertim in usu fuerunt,) referri, ita dolore capitis à poris nimium apertis & dispersione spirituum originem trahente, talia epithemata omnino prodesse possunt, quæ tamen aliis causis peccantibus potius nocebunt, quam proderunt.

DCCXCII.

Febris hypochondriacum invadens.

Mercator quidam quadragenario major, tenerioris constitutionis, cum pluribus laboribus per aliquot annos tum mentem, tum corpus defatigasset, paulatim malum hypochondriacum sic contraxit, ut ante annum & quod excurrit, consumptione quoque totius accedente ferme periculum vitæ incurrisset, quod tamen diligenter in usum ductis medicamentis præsertim martialis Dei gratia sic avertit, ut, cum præterita æstate acidulas quoque bibisset, jam omnino se convaluisse crediderit; nec habuit, de quo vel minimum queri opus habuisset, quamdiu diætam convenientem servavit, at cum nuper in convivio, cui interfuit, cibos quoque difficiles coctu ingessisset, inde statim Venter gravatum notavit, quod tamen per biduum fere neglexit, at cum sumto Rhabarbaro & alvo hinc aperta, non solum hæc gravitas non cederet,

sed & appetitus prostratus, lassitudo insignis, & sitis minus consueta accederent, me propterea vocavit, utque vomitorium præscribam, petiit; quoniam vero urina tinctior, juxtaque nubecula instructa, calor nimius per pulsum se exferens, & reliqua indicia, non tam in primis viis restitare, quam intimius jam reliquis humoribus mixtam esse materiam peccantem, detegebant, & aliquot alii febribus malignis decumbebant, alexipharmacis potius minus volatilibus, quibus semper Specif. Antih. adjeci, morbum aggrediendum esse, judicavi, quæ per quatrimum continuata Dei gratia sic profuerunt, ut paulatim quævis recensita mala dissipata fuerint; quoniam vero hisce medicamentis sudor successit, jam sibi metuit, ne hic hecticam producat, qui tamen metus, sponte cessante sudore itidem evanuit, continuatoque post hæc aliquamdiu Specif. Cachectici usu æger Dei gratia convaluit: Non semper nempe tuto Vomitoria exhibentur, ut adeo si vel unicum contraindicans eadem dissuadeat, tutius iisdem alia substituamus in subjectis præsertim delicatioribus, quæ mirum quantum iisdem debilitantur, non facile vero te poenitebit, si febribus malignis grassantibus alexipharmaca aliquamdiu & in febribus minus malignis præscripseris.

DCCXCIII.

Nicotianæ usui intermisso succedens Vomitus.

CUM hunc ipsum ægrotum hujus morbi ergo ultimò visitassem, Ad finis ejusdem militem agens, qui itidem eundem convenerat, urgente Uxore sua retulit, quod singulis fere diebus, quando mane evigilet, vomitu parum quidem pituitæ, at cum tanta vehementia rejiciat, ut interdum & sanguis succedat, cumque statim juxta indicasset, se à medicamentis quibusvis abhorrere, potum calidum Thee aut Caffee eidem commendavi, quibus vero itidem minus eundem delectari notans, fumi tubacci mentionem feci. qui præ aliis ipsi arrisit, quia præsertim, cum olim eodem usus fuisset, nunquam vomuerit, hincque ipse ab hujus intermisso usu hos vomitus derivet: at Uxore refragante, utque aliud remedium suggeram, urgente, ego tragæam convenientem præscripsi post cœnam in primis in usum ducendam, quæ nempe pituitam quam aliàs nicotiana promovit, nunc retentam consumeret: non facile nempe absque noxa quadam, qui diu fumo nicotianæ assueti fuerunt, eum statim omnino seponunt, cujus rei sicuti jam in lineis meis medicis me exemplum adduxisse memini, ita ibidem prolata hæc quoque magis confirmant.

Amentia Variolis succedens.

CUM nuper foeminae cujusdam amentis febre maligna decumbentis curam, quam alius inchoverat, Dei gratia feliciter finivissem, postmodum in ortum & causas hujus amentiae post morbum devictum ut prius instantis inquisivi, Paterque retulit, filiam quidem ad octavum fere ætatis annum usque, ea ratione, qua in hac ætate constitutæ solent, polluisse, nec ullum unquam amentiae signum in eadem notatum fuisse, at cum postmodum in civitate quadam unius diei itinere ab urbe nostra distante apud aviam suam variolis correpta fuerit, hisce tam graviter eam tum decubuisse, ut non solum oculorum usu per aliquot dies destituta fuerit, verum & cetera tam male se habuerit, ut de ejus convalescentia quivis adstantes desperarint, unde & scriptis ad matrem ejusdem litteris eandem monuerit avia, si in hac vita videre filiam adhuc velit, ut iter maturet, quæ & hoc instituerit; præter omnem vero spem postmodum hanc tam periculose decumbentem paulatim convaluisset, sed ab illo tempore tam amentem eam existere, ut nulli prorsus labori perficiendo sufficiat, quæcunque enim ei demandentur, eam aut plane non percipere, aut perverso plane modo perficere; sicuti vero in tempore de remediis huic malo opponendis non fuit cogitatum, ita illud per plures quam decem annos jam instans vix quisquam aggredietur, nisi æthiopem lavare secum constituerit: Sine dubio vero in hac foemina variolæ eas etiam partes, quæ rationi præsumt, aut saltem iisdem vicinas suo modo occuparunt, sicque aut perversa aut & intercepta spiritum via hoc malum produxerunt.

Variolis decumbens cerevisiam bibens.

HISCE ipsis pustulis correpta ante aliquot hebdomadas Mercatoris cujusdam filiola sex annorum, sicuti unica ita Parentibus dilectissima, qui hinc, at omnem diligentiam in eadem curanda adhibeam, serio me rogarunt; Sicuti vero facile huic petito satisfacere potui, quia variolæ tam benignæ extiterunt, ut veræ magis benignæ vix esse possint, ita tamen in principio metui, ne puellæ, quia alium quam cerevisiam potum plane non admittebat, hic noxam quandam sit illaturus, quia cerevisiam nostratam ejus notæ non esse, ut tuto quibusvis ægrotantibus concedi posset, una mecum alii quoque experientissimi hujus loci medici statuunt; at ut concedam, tum abstinencia ab omni alio potu tum mater præcipue, cerevisiam etiam me renuente filiolæ exhibens me commoverunt, ut tamen Antimon. diaphoreticum eidem immisceat, suasi, quod & Dei gratia quævis pejora symptomata avertit, nisi quod aliquando alvum post quin-

que demum dies apertam tormina valde molesta comitata fuerunt, quæ tamen Dei gratia sponte cessarunt, sicque hæc, utut alium quam cerevisiam sic correctam potum non admiserit integre convaluit: Quod utut & aliis eodem modo feliciter cessisse, non ignorem, nisi tamen necessitas urgeat, non facile cerevisiam in hoc morbo concedo, cum malignitate præsertim quadam præsentem, non possit non esse noxia.

DCCXCVI.

Clavus periodicus.

Accessit me hisce diebus Lanionis cujusdam Uxor, & conquesta fuit, quod jam per aliquod temporis spatium, hora matutina quarta fere, dolore capitis regionem inprimis oculi dextri torquente corripitur, qui per octo vel novem horas instet, licetque postmodum sponte cesset, tantum tamen viribus nunc insidiari incipiat, ut laboribus suis domesticis perficiendis interdum vix sufficiat, ut ergo consilium salubre suggeram, simul hæc rogavit: Sicuti vero ego malum hoc Clavi periodici nomine commodissime insigniri statui, ita ex hac ipsa periodica mali reditione non tam caput per se, quam per consensum affici, judicavi, hincque Pilul. primo præscripsi, quæ in primis viis hærentes feces peccantes evacuant, hisce vero tempore intermissionis subjungere jussu pulverem

℞. Pulv. Cortic. Peruv. ʒβ.
 Specif. Ceph. D. M.
 Cach. Lud. aa. ʒjβ.
 M. ad Scatul.

Sign. Pulver/ davon zwey gute Messer Spiß zu nehmen.

qui quippe tum causæ, quæ periodicum reddit malum, tum cruditatibus corrigendis, tum ipsi capiti solando dicatus est, indeque nisi aliæ impediverint causæ, non poterit non prodesse; productus vero nunc fuit antequam de eventu certi quid innotuit, cum raro à talibus ægriis is nobis denunciatur, tum quia plures Auctores sic formulas suas communicant, tum ut habeant Tyrones, quod imitentur.

DCCXCVII.

Febris puerperalis notatu dignum principium.

Febris puerperalis apud quandam nunc alia febre decumbentem mentione hisce diebus facta, ea recensuit, quod ante plures annos, cum puerperum

rium fere totum ſic ſat ſana Dei gratia jam tranſegiffet, aliquando aliquantum per feneftram proſpexerit, indeque ſubito ſibi viſum fuiſſe, ac ſi caput tantum intumuiſſet, ut illud per feneftram retrahere non poſſit, vim tamen, ſe ſibi tum intuliſſe quaſi, & ſic retracto capite illico in lectum ſe contuliſſe, ubi febris tam vehemens ſucceſſerit, ut ad vires colligendum vix aliquot dies ſuffecerint; Sicuti vero exinde conſtat, quam male ſibi conſulant puerperæ tenerioris conſtitutionis, & delicatæ educationis, ſi ante tempus corpus aëris cuidam inclementiæ expoſuerint, ita ſenſus capitis magnitudine tam aucti (revera enim non fuerat auctum,) aliunde, quam ab humorum motu primo in hac ipſa parte impedito, hinc vero in orgaſmum actō, commodius derivari vix poteſt.

DCCXCVIII.

Urinam malitioſe corrumpens & permutans.

ACceſſeram hiſce diebus quandam, cujus urinam turbatam dum priſtino ſtatui reſtituebat quædam adſtans Vetula, & à me monebatur, ut impediatur, ne per rimas, quod Vitrum, in quo Urina continebatur, habeat, aqua cum eadem permisceatur, hæc quidem non multum referre, ſi vel maxime ejusmodi quid contingeret, credidit, jamjam narrandis permota: Se nempe olim ancillatam fuiſſe cuidam medico tum celebri, hunc, quotieſcunque allata fuerit urina turbata, juiſſe, ut ea in culinam deferatur, ut ibi coqua eandem mediante aqua calida in priſtinum reducat ſtatum, ibi vero aliquoties contigiffe, quod hæc aquam calidam, ut eo citius ſcopum ſuum aſſequatur, urinæ infuderit, quin bis terve ſe ipſam vidiffe, quod urina per quandam negligentiam profuſa, hæc ipſa vas arripuerit, & urina, quam tum reddiderit, replevit, ſequutum adhuc puellam plurimum tamen dubitaſſe, an ſic conſilium, quod heruſ ſuus ſit daturus, opus habenti prodeſſe poſſit, at inquirentem ſe percepiffe, quod illi, quorum urina ſic corrupta aut permutata fuerit, nihilominus convaluerint; ad quæ ego quidem regeſſi, hunc medicum ſine dubio tum conſilia ſua non tam juxta ea, quæ ex urina perſpexerit, quam quæ relata fuerint, dediſſe, ſicuti enim per ſe plane dubium ſit ex Urina judicium, ita ex tali præſertim nil quicquam perſpici poſſe, vix alius, quam rationis lumine deſtitutus, dubitabit: Patet vero & ex hiſce, quam multa qua urinam contingant, quæ per ſe fallax ex illa judicium magis fallax reddunt; quo minus vero certus extiterit medicus, ejusmodi quid non contigiffe, eo minus urinæ ſoli fidet, & in primis domui conſultus ſemper fere non tam hanc, quam ea, quæ ex relatione eliciet, reſpiciet, licet & huic ſæpiuſcule non ita tuto fidamus.

Varices nunquam Gravidam incommodantes.

Matrona quædam honestissima, quæ jam per plusculos annos in conjugio sterili vivit, cum nuper pedes dolere incepissent, ab hydrope neicio qua de causa sibi metuens, an hi intumuerint, an vero recte se habeant? ut ego eos inspicerem, me rogavit, sicuti vero ne minimum quidem tumidos illos deprehendi, ita tamen in iisdem hinc inde Varices conspexi, à quibus potius, quam à tumore quodam alio, dolores quibus divexetur, derivandos esse judicavi, & hinc medicamentum sanguinem in vasis minimis subsistentem discutiens & motui suo restituens commendavi: licet autem plane novum non sit, quod varices non solas gravidas incommodant, rarius tamen hoc contingit; imprimisque in hac notari meretur, quod, licet in aliis venæ hæ pedum nimium dilatantur, quoniam sanguis menstruus non fluit, in hac hic tantum non semper nimium fluat, eo ipso vero particulis pluribus volatilibus privatus postmodum motum suum in vasis præsertim à corde remotioribus continuare ut debet non potest.

DCCC.

Parotis vesicatorium subsequens.

Mercator quidam quadragenario major, cum diu doloribus dentium vehementibus tortus fuisset, variaque remedia frustra omnino in usum duxisset, tandem etiam mediante emplastro vesicam post aurem sinistram, si recte memini, excitari curavit, unde quidem hi dolores cessarunt, at vix cuticula iterum inducta circa hanc ipsam partem dolorem non parum molestum notavit, eaque propius inspecta patuit, supra locum, ubi vesicæ excitatæ fuerunt, abscessum generari, qui imposito emplastro maturatus atque apertus fuit, & pus crassius fudit; quoniam vero nullum notatu dignum symptoma illum comitabatur, febris omnino deerat, ægerque Dei gratia optime se habebat, à parte quidem affecta parotis, at ob has ipsas circumstantias omnino benigna malum nominari meruit; subsuerunt nempe hinc plures humores peccantes iique sic constituti, ut vesicis excitatis commoti quidem non vero itidem & evacuati fuerint, unde postmodum stagnantes abscessum produxerunt: omnino itaque antequam vesicæ excitantur, prius sedulo indagandum est, num humores sic sint constituti, ut hoc remedium juvare possit, ubi non raro patebit, illud, nisi universalium nomine venientia medicamenta præmittantur, magis nociturum quam profuturum, vixque ego dubito, quin hic, si Vesicatorio purgans præmisisset, Parotidem impedire potuisset,

DCCCI.

Arthritidem antecedens nephritis.

Vir quidam honestus, sexagenario major, cum nuper Uxor ejusdem morbo gravi decumberet, eodem aliquando sic aucto, ut & mortis periculum subesse sibi metuerit, inde adeo perterritus fuit, ut sequenti statim die & ipse male se habere cœperit, conquestus imprimis de doloribus lumborum regionem occupantibus, quibus tn. propter negotiorum multitudinem nullum fere opposuit remedium, nisi quod me tum Uxorem visitante monente, non quidem eam quam desideraveram, sed parcam admodum lapidum cancri quantitatem, & quantum novi semel solum sumfit. Unde quidem se remisisse quodammodo malum visum fuit, at causam ejusdem non tam sublataam quam aliorum translatam fuisse abunde patuit, quia hos dolores, intensiores manum sinistram occupantes exceperunt, qui sicuti prius aliquando Spiritu Vini Camphorato applicato mitigati fuerant, ita nunc eodem exasperabantur, unde ego eum non tam in remediis externis, quam imprimis in Infuso Herbx Thee auxilium quærere jussi: hodienum vero nephritidem atque arthritidem identidem se invicem excipere, hzc observatio confirmat.

DCCCII.

Voracitas mala quedam reproducens.

Virgo quædam triginta prope annorum, cum olim multum admodum sanguinis per nares perdidisset, inde non solum aliquoties arthriticos passa fuit dolores, verum & caput tantum non continuo doluit, unde td. & tremor manuum subinde accessit, qui paulatim & reliquas partes sic occupavit, ut pluries adstantibus metum convulsionum injecerit; licet autem ab his malis DEi gratia & idoneo medicamentorum usu aliquoties sic liberata fuerit, ut aliquandiu sana paruerit, minimum tn. singulis fere annis, (licet interea per aliquot annos ab Hæmorrhagia narium immunis vixerit,) eadem rediere, ut adeo jam aliquoties me propterea consuluerit, quod cum nuper quoque fecisset, simulque urinam mihi monstrasset ex hac tam cruda, ut aquam fere fontanam retulerit, Ventrículum nunc imprimis etiam male se habere, judicavi, quod cum fra-

ter præsens percepisset, ne mireris quæso, quod foror mea ventriculo male se habeat, subjunxit, plus enim cibi quotidie & sæpius ingerit, ac quidem duobus aliis nutriendis sufficeret, nec ego, licet appetitu valeam, corporisque magnitudine eam longe superem, tantum ingerere possem: quod cum & mater confirmasset, omnino voracitati huic, quod dicta mala toties reproducantur, adscribendum esse nullus dubitavi; & hinc iterum quidem medicamenta convenientia ordinavi, at simul serio eandem monui, ut in posterum non tam voracitate ulterius sibi noceat, quam cibos in debita quantitate ingerendo corpus decenter alat; sicut enim voracitas vel sanissimis est noxia, ita multo magis nocet illis, quorum viscera sanguinis præsertim deperditione sic sunt debilitata ut muneris suo sicut olim vix præesse possint, unde deinde humores corrumpuntur, pluraque excrementa colliguntur, quæ non possunt non varia producere mala.

DCCCIII.

Dulcia pleraque Vomitum moventia.

A Variolis convalescenti puellæ cuidam ut nihilominus per aliquot adhuc dies adstem expetierant Parentes, hincque jam quotidie non tam de malo quodam adhuc restitante, quam de appetitu sic aucto, ut cibus vix exsatiari possit, querelæ ad me deferebantur; ubi licet omnino, ne in nimia quantitate suggerantur, monuerim, nec nimium tñ. eosdem eidem ut subtrahant, consultum duxi, cumque qui præsertim eligendi sint cibi, interrogaretur, saccharata imprimis & pleraque dulcia à prima nativitate hanc filiulam suam adeo ferre non posse, ut ea ingesta tantum non semper vomitum moveant, mater retulit, Paterque confirmavit; hocque toties jam contigisse, mater paulo post subjecit, ut, cum nuper variolis instantibus vomitibus correpta fuerit hæc ipsa, hos non tam morbo cuidam imminenti, quam forte fortuna ab aliis suggestis & comestis dulcibus atque saccharatis adscripserit: Si vero plures tam cito dulcium quorundam noxam perferrent, ea moderatius ingerendo sine dubio sanitati suæ non parum consulerent.

DCCCIV.

DCCCIV.

Dens mortui dentium dolorem abigens.

Dentium dolore per aliquot annos laboraverat Jurisconsultus quidam non ex infimis, cumque plura remedia frustra omnino adhibuisset, in evulsionem vero dentium corruptorum, unicum fere remedium, quod in dolore hoc ab hac causa subito certo juvat, consentire nunquam voluisset, vel propterea hinc inde in nova semper remedia eo diligentius inquisiverat, unde tandem quidam eidem commendavit, ut dente ex mortui cujusdam maxilla evulso dentes suos læsos aliquoties scalpat & perfricat, sic enim dolores certo cessaturos; doloribus itaque urgentibus tandem & hoc remedium tentavit, cumque aliquoties illud diligenter adhibuisset, dolor dentium sic se remisit, ut jam per aliquot annos ab eodem immunis degat, & nuper cuidam nobili Matronæ illud ipsum remedium summopere commendaverit, quæ vero postmodum non tam hoc quam evulsione sibi consuluit; horror nempe & nausea tantum non omnibus ab omnibus, quæ à mortuis desumuntur, communes, spirituum moderatorem, dum talia adhibentur sic interturbant, ut sensum prius molestum ulterius non percipiat, sicque dolores quodammodo sopiuntur; semel vero hoc modo à dentium dolore liberati eosdem pueros servando non parum sibi consulent: Sed hoc ipso in memoriam mihi etiam revocatur, quod talis dens de collo suspensus dentitionem quoque promovere creditur.

DCCC.V.

Dyspnoea Gravida à terrore.

Aurifabri cujusdam Uxor viginti quinque fere annorum, quarto mense gravida, audita voce, quod domus, in cujus contignatione superiore tum habitabat, media contignatio ardeat, inde tantum perterrita fuit, ut, licet hoc revera sic se non habere paulo post vel ipsis suis oculis viderit, vix tñ. colligere se iterum potuerit, in principio quidem fœtus quendam motum & quidem primo notarit, hinc vero pondus inconsuetum in abdomine semper in illud latus, in quo decumbere volebat, vergens perceperit, identidem & toto corpore tremuerit, quæ omnia tñ.

eandem vix permoverunt, ut propterea ullum remedium adhibuisset, at cum sequentis diei vespera difficilis etiam respiratio accessisset, hæcque brevi tantum incrementum sumfisset, ut & à suffocatione sibi metuerit, nocte jamjam ingruente, me ut illico accedam & consilium suggeram per matrem instanter rogavit, cui petito cum satisfacissem, & pulverem quendam cum absorbente Illustris Wedelii fere convenientem præscripsissem, illo vix bis terve sumto Dei gratia facilius respiravit, jamque iis præsertim medicamentis opus habuit, quæ abortum præcavere possunt, ab hoc enim nunc non adeo injuste sibi metuit; at cum confortantia quædam adhibuisset, & venam imprimis secari curasset, quævis hunc metum injicientia indicia paulatim evanuerunt; Adeo vero terror prægantibus præsertim nocere potest, ut hinc omnino pro viribus semper sit avertendus.

DCCCVI.

Variolarum luna decrescente invadentium majora vestigia.

Corripiebatur Viri cujusdam honesti filiola Variolis, quod vel ideo etiam minus ægre ferebat mater, quia hoc luna decrescente contingebat, non solum spei illi communi innixa, quod hoc tempore hoc malo correpti facilius & feliciter illo defungantur, nec tam graviter decumbant, verum & tota persuasa pauciores & minores hac ipsa de causa cicatrices hæc pustulas post se relicturas, sicque formam filiolæ non inelegantem servatum iri; quam jam minus curavit, cum postmodum idem malum filiolum invaderet, utut hic crescente luna cum hoc conflictari cœperit; atamquam parum firmo innixa sit hæc sententia fundamento, eventus postmodum docuit, in filiola enim, quæ minus quidem graviter fratre suo decubuit, longe etiam pauciores variolas habuit, earundem cicatrices & plures & longe profundiores observatæ fuerunt, quod mater ipsa sic spe sua frustrata meis oculis exposuit, & sane in puero vix quædam vestigia superesse, quæ tot, quot ferè variolas habuerat in puellæ facie restabant, ipsis meis oculis vidi: Adeo quidem sapiusculæ Lunæ tribuitur, quod longe tñ. aliam agnoscit causam, licetque hic puer eadem crescente gravius variolis affectus fuerit, in non paucis tñ. aliis ejuscemodi quid non observavi, ut adeo & in hoc

hoc morbo non tum opus habeas, ut lunæ phasēs, quam causas ejusdem respicias.

DCCCVII.

Febris maligna principium feliciter depulsum.

Mercatoris cujusdam olim celeberrimi superstes filius, quindecim annorum, cum sub aere pluvio & frigido plura negotia perfecisset, subito inde lassitudinem minus consuetam percepit, quam tñ. ipsemet minus curasset, nisi mater una notans, eum etiam sicut prius non comedere, faciemque non parum mutatam esse, ne mali quid subsit, metuisset, & hinc me consulisset, ubi accedens febris præsentis non ita obscura indicia deprehendi, cui, quia maligna tum aliquot prostraverat, statim alexipharmaca opposui, & quidem feliciter, Dei gratia enim iisdem febris extincta fuit, quæ & continuata lassitudinem adhuc resistentem nec frustra suspectam abegerunt, unde quarto demum die ipsi purgans exhibui, quod sicuti primas vias à fecibus, quæ easdem occupaverant, liberavit, ita Juvenem Dei gratia pristinae sanitati sic restituit, ut biduo post negotia sua ut olim curantem in platea offenderim: Sicuti vero diutius neglecta hæc mala facile in febrem malignam degenerare potuissent, ita si eadem Methodo talia principia aggressus fueris, non facile facti te poenitebit.

DCCCVIII.

Febrem antecedens & comitans dolor inter scapulas;

Horologiopœi cujusdam Uxor, tribus vel quatuor annis sexagenaria major, parvæ staturæ & macrioris constitutionis subito doloribus corripitur inter scapulas sedem figentibus, quibus cum unum alterumve medicamentum domesticum frustra opposuisset, me in consilium vocavit, unice rogans, ut doloribus hisce medear, quia vero ego, dum & in reliquas circumstantias sedulo inquisivi, non solum urinam tinctiorem deprehendi, verum & alia quædam febris præsentis indicia notavi, ut huic inprimis obviam iretur, consultum duxi; & hinc pulverem quendam convenientem præscripsi, cui in usum ducto cum dolo-

res dicti non statim cederent, iterum atque iterum rogavit, ut hosce præsertim deliniam, quoniam vero ego febrem interea incrementum sumfisse, nec omnem plane malignitatem abesse, observavi, jam alexipharmacis etiam medicamentis malum aggressus fui, quibus per biduum vel triduum diligenter sumtis, dolor quidem ille interscapularis plane cessavit, at febris adhuc restans, ut medicamenta aliquandiu continuare jufferim, me permovit, quæ & febrem sic extinxerunt, ut nec minimum quidem ejusdem indicium superfuerit, nisi quod pes sinister intumuit, & hinc, ne incedere potuerit, impedit; cui vero à Chirurgo applicata remedia sic profuere, ut paulo post vix habuerit, quod de hoc queri opus habuisset, jamque convaluisset sibi visa fuerit: Dolores itaque tales febre præsentem, nunquam te permoveant, ut alia quam febricitata remedia præscribas, cum alias febris incrementum capere & sic postmodum non nisi difficillime debellari possit, insuperque vel maxime ab alia causa originem trahentibus doloribus talia medicamenta itidem frustra non opponantur.

DCCCIX.

Decoctum C. C. frigus induxisse falso credens.

Vix vero hæc inter convalescentes numerari revera poterat, cum à me monita ut nihilominus aliquandiu potum Decocti Cornu cervini continuet, quadam meridie ad me filiam mittit, & per hanc refert, cum hodie vix hunc potum ingesserit, inde frigore tam vehemente se correptam fuisse, ut non nisi difficillime calorem pristinum revocare potuerit, quod ego tñ. non tam pro effectu Decocti revera innoxii, quam restitantiæ reliquiarum febrilium habui, hincque hisce præsertim dicatum medicamentum præscripsi quod quidem sic profuit, ut aliud malum hoc frigus non fuerit subsecutum, at ab illo tempore ut Decoctum continuasset, persuaderi vix potuit, sed cerevisiam huic iterum substituit, jam sat sibi consuluisse credens quia eidem terram sigillatam injecit, at quam male craftina observatio docebit; Multis nempe nostratium firmiter inhæret infixæ opinio, tam potenter refrigerare Decoctum C. C. ut nisi refrigeratione opus sit, sine noxa bibi vix possit, quam perversam vero

senten-

sententiam quo magis una mecum alii quoque ægrotantium mentibus eripuerint, eo magis his consuletur.

DCCCX.

Febris maligna in declinatione perimens.

DUm vero hæc sic cerevisiam bibit, & sitim etiam interdum supervenientem eadem sedat, licetque nihilominus interdum frigus quoddam notarit, hoc non tam ut nuper Decocto C. C. huic, quam nescio cui causæ adscribit, primò quidem de malis quibusdam Scorbutici quid spirantibus, quæ in primis Urina salissimum exhalans odorem coloreque cetera naturalis prodere videbatur, conquerebatur, unde his Essent. Abietinam opposuit, quæ tn. in usum ducta impedire non potuit, quin frigus aliquoties rediisset, absque ullo tn. subsequente calore p. n., unde, quia forte parvi illud habuit, vel &, ne cerevisia denuo interdicere- tur propterea me non consuluit, quin jam de negotiis suis iterum aggrediendis cogitavit; At cum summo quodam mane denuo frigus eandem de somno excitasset hoc quidem cessante obdormi- it, & paulo post maritum, ut ad consuetos redeat labores, de somno excitavit, huicque interroganti, haud ita male se habe- re respondit; At cum is vix dimidia hora elapsa lectum accessis- set, nullum ulterius verbum proferre potuit, unde me denuo vocavit, egoque accedens, ut ut reliquis sensibus eam adhuc pol- lere, nec motum ablatum esse, notarim, nec unicum tn. verbum, nisi quod nomen JESU voce languida expresserit, extorquere eidem potui, pulsu celeri, æquali & sic fat vehementi de febris reditione testante, & medicamenta frustra non adhibitum iri, spem quandam præbente; At licet hæc interea parata bis sumserit, tantum tn. abest, ut vel minimum attulissent levamentum, ut po- tius semper pejus se habuerit, & illo adhuc die in mortis præ- dam cesserit: Uti vero tarde ad cerevisiam redeundum esse, post febres malignas, hæc observatio docet, ita ea frigus post eandem restitans merito nobis suspectum reddit.

DCCCXI.

Vinum in febre maligna saporis minus gratum.

DEcumbébant nuper in una eademque domo mater & filia febre maligna sat vehementi, & inprimis, ut Vinum concedatur, aliquoties instanter petebant; tum exemplis itaque, quæ vel ipse notavi illorum, quibus Vinum in hoc malo profuit, permotus, tum quia lingua & fauces optime se habebant, tum quoniam semper plures medici Vini usum moderatum in his etiam febribus potius laudant, quam improbant, ut unum alterumve cochleare iisdem exhiberetur, tandem concessi; Sicuti vero hoc illarum palato adeo non extitit gratum, ut illo semel sumpto, ne ulterius exhibeatur, rogarint, ita nec potesse nec obesse multum potuit, necque matris subsequens obitus nec filiæ convalescentia merito eidem adscriberentur; communicare tñ. hæc volui, cum exinde pateat, Vinum quibusdam vel summe appetentibus non semper sapere, quibus & sine dubio noxium existeret, uti contra illis, qui illud cum appetitu in hoc malo bibunt magis prodesse potest, modo præsertim decenti habito.

DCCCXII.

Apoplexia Paralyti superveniens letalis,

MAtrona quædam honesta, quinquagenaria fere, variis iisque gravissimis ærumnis diu exposita, eas quid em hæcenus sic sat forti tulit animo, non tñ. plane non ejusdem sanitati insidiatæ fuerunt, dum ante quadriennium fere subito aliquando sanguinem sputo rejicere cœpit, quo ipso nec quidem immerito valde perterrebat, quia tñ. in principio statim me consuluit, & Medicamenta convenientia interque hæc inprimis juscula alterantia sic sat sedulo in usum duxit, non solum hoc sputum desuit, verum, quæ aliàs illud plerumque subsequuntur mala, eandem non invaserunt, indeque jam iterum sanis annumerari potuit; At cum paulo post menses etiam, quos olim sæpius nimios habuerat, inordinate fluere inciperent, & interdum obstructi essent, non solum caloribus illis, quos volaticos nominant, vexari cœpit, sed & catarrhi eidem molesti extiterunt, quibus

quibus malis licet quædam remedia opposuerit, ea tñ. quia simul negotiis suis vacare potuit, interdum plane neglexit, unde td. vertigo quoque accessit, quæ quia ipsi prodromus apoplexiæ videbatur, in causa fuit, ut denuo me consuluerit, nec porus non profuerunt medicamenta à me præscripta, at paulatim vertigini quoque assuevit, sic, ut absumtis à me præscriptis medicamentis, ea, sicuti iusseram, non iterarit, utut illa non omnino cessaverit. Unde ante mensem, & quod excurrit, cum mane quodam iterum calores modo memorati eidem molesti extitissent, sibi que se consulturam crederet, si aliquandiu aeri frigidiori corpus exponeret, hoc tantum obfuit, ut paulo post pessime se habuerit, & in cubiculum deducta paralyfin lateris sinistri notaverit, licet vero tum sensus adhuc integri restiterint, tum vox non fuerit intercepta, tum dextri lateris motus nec minimum quidem impeditus fuerit, pulsus etiam naturali plane modo manus ferierit, & ego hinc spem quandam conceperim, servari eam medicamentis convenientibus posse, hæc tñ. allata quævis fere vomitu rejecit, hincque ventriculum quoque affectum & spiritibus ad illum viam itidem interceptam esse, constitit; licet vero & huic prospectum, & medicamenta, quantum fieri potuit, sedulo continuata fuerint, hæc tñ. non impedierunt; quin apoplexia fortis supervenisset, quæ eam eo adhuc die, quo quidem se sanam de lecto surrexisse crediderat, mortuorum numero associavit: Sicuti vero minime sibi consulere eos, qui caloribus correpti in aeris frigidi admissione auxilium quærunt, ex hac observatione magis constat, ita vomitus paralyfi superveniens merito pro suspecto habetur; restituique quidem Paralytici possunt, at mali sui reditioni præ aliis sunt expositi, à principio præsertim, post quod, si ejuscemodi quid contigerit, rarissime evadunt.

DCCCXIII.

Verruca in ulcus cancriforme degenerans.

CUM heri apud Venerandum quendam Senem medici cujusdam jam dudum defuncti mentio injiceretur, is de eodem narravit, quod utut cetera praxin medicam sic fat feliciter exercuerit, sibi ipsi tñ. pessime consuluerit, dum nempe verrucam juxta nares excrescentem & quotidie incrementum sumentem mediante

ligatione extirpare tentaverit, hinc enim partem affectam exulceratam fuisse, postmodumque nulla diligentia impediri potuisse, quin ulcus hoc in cancrum degenerasset, qui non solum faciem mirum quantum defœdarit, verum tandem eundem vita privavit: Non semper nempe, nec quovis modo æque tuto Verrucæ extirpantur, inprimisque cavendum est, ne exulcerentur, cum ab humore mali moris productæ facile in ulcera mali moris degenerent.

DCCCXIV.

Acidularum potum qui absolverunt non semper purgante opus habent.

Idem hic medicus Venerando huic seni, qui tum eundem de acidulis consuluerat, pulverem suggesserat, cujus dimidiam partem earum potum inchoaturus, dimidiam vero, quando hunc absolvisset, sumeret; hocque interrogante, cur absoluto potu acidularum purgans sumendum sit, cum spem habeat, aquis mediantibus, quicquid in corpore vitiosi delitescat, subductum iri? responderat, semper post acidulas potas restare quasdam particulas harum aquarum metallicas, quæ nisi subducerentur, intestinis molesta futura essent; quod quidem sicuti postmodum huic ipsi Viro acidulas quam maxime suspectas reddidit, ita ut absoluto acidularum potu purgantia præsertim fortiora sumantur, ego quidem minime opus esse, totus credo, si enim acidulæ in corpore non restiterint, & aut per alvum, aut urinam aut & sudorem semper brevi denuo excretæ fuerint, si insuper is qui eas bibit, eam, quam jussus fuit, servaverit diætam, purgans in fine sumtum non tam proderit, quam nocebit: Sic vero nimiam quadam sedulitate tum medicamenta quædam sæpiuscule diffamantur, tum ægris ipsis, tam bene ac creditur, non semper consulitur.

DCCCXV.

Fonticulus pallorem inducens.

Consiliarii cujusdam Electoralis Uxor, cum quinquagesimum fere ætatis annum egressa fuisset, doloribus dentium tam
gravi-

graviter torqueri cœpit, ut quibusvis commendatis remediis frustra omnino adhibitis tandem consenserit, ut fonticulus in uno brachiorum excitatus fuerit, qui quidem dolores hos sic delinivit, ut postmodum eidem ulterius non fuerint molesti, at simul sat floridum, quo prius gavisâ fuerat, faciei colorem sic sustulit, ut jam palleſcat, quem pallorem, quia cetera Dei gratia optime valet, unice fonticulo adſcribit: Licet verò hæc ulcuscula artificiosa talem effectum rariuscule post se reliquant, quod tñ. interdum contingere possit, hæc observatio probat, non est tñ. quod talis pallor, si cetera bene se habeat, qui fonticulum excitari curavit, & levamentum exoptatum inde percipiat, nos terreat, multoque minus, ut aliis hoc remedio opus habentibus illud propterea non commendemus, permoveat.

DCCCXVI.

Auro aurum facere volens emundus.

Vir quidam cetera rerum chemicarum non plane ignarus, arti autem viliora metalla in aurum commutandi inhians, quævis fere, quæ de eadem aut audit aut legit, tam facile credit, ut jam aliquoties egregie deceptus fuerit, nunquam tñ. non hujus artis se expertos venditantibus aures præbeat, unde haud ita pridem contigit, cum iterum quidam talis artifex eundem accessisset, ipsique promisisset, quod mediantibus duabus unciis auri quatuor mercurii vivi uncias in aurum commutare velit, quod & huic fidem adhibuit, qui hinc aurum nescio quo modo in pulverem mutatum & mercurium per corium mundatum Vitro ad id apto indidit, Vitrum hermetice clausit, & igni commisit, quotidieque diligenter inspexit; & cum octo fere dies sic præterissent, sequenti die totum negotium perfectum iri, seque hujus hora vespertina quarta rediturum, & aurum luci daturum promissit; sicuti vero frustra eundem eo tempore expectavit auri cupidissimus homo, ita cum vitrum postmodum ipsemet aperuisset, illud pice, qua aurifabri uti solent repletum invenit, quod sine dubio illi, cui prius aurum indiderat, dolose substituerat profugus jam factus Alchymista: Sic vero qui ipsimet volunt, ut decipiantur, si voti sui vel sæpius compotes reddantur, non habent, quod merito illis irascantur, qui risui eos propterea habent.

DCCCXVII.

Febre maligna instante purgans malè sumtum.

JUvenis quidam triginta fere annorum, aliquoties capitis dolore laborans, cum nuper iterum eodem correptus fuisset, utut inconsuetam etiam lassitudinem comitem habuerit, per biduum tñ. pro pristino dolore eundem habens non nisi consueta quædam eaque levicula ei opposuit remedia; iis vero nil proficientibus tertio die medicum in consilium vocavit, qui purgante & quidem, uti retulerunt adstantes, dimidio (qualia hæctenus ego nunquam nominare audivi,) eum opus habere judicavit, quod & sumsit, at paulo post constitit, febrem malignam esse, quæ ipsum prostraverit, unde huic quidem jam sedulo medicamenta opposita fuere, licetque hæc in principio malum quodammodo imminuisse visa fuerint, septimo tñ. fere die deliria gravissima supervenerunt, dum non solum medicamenta ulterius sumere noluit, sed & ipse de convalescentia sua desperavit, unde cum sub hoc tempus ego quoque vocatus fuissem, & simul pulsus in eodem notare vix potuissem, maculasque petechiales retrocessisse percepissem, nullam vitæ spem superesse judicavi, nec opinione mea falsus sum, nam supervenientibus etiam convulsionibus biduo vix elapso in mortis prædam cessit; quo plura vero exempla testantur, quam male cesserint purgantia in febribus revera malignis, iis præsertim, qui has non tam diætæ quodam vitio quam alio modo contraxerunt, exhibita, eo cautio-riorem grassantibus inprimis talibus malis in iisdem exhibendis se geret medicus.

DCCCXVIII.

Fonticulus fonticulum fluidum reddens.

MATRONA quædam non ex infimis, cum ante viginti fere annos catarrhis identidem divevata, tum ut hos imminueret, tum ut graviora mala & inprimis Apoplexiam averteret, tandem concessit, ut in sinistro brachio fonticulus excitatus fuerit, qui & quod quidem tum desiderabatur, præstitit, hincque haud abs re ante biennium & quod excurrit, eandem non parum sollicitam reddidit, quod nullum fere ulterius pus fundere & ferme exsic-

cari

cari cœpit, cum inprimis varia eaque laudatissima medicamenta ad hoc revocandum frustra omnino in usum duxisset, unde tunc consultum fuit habitum, ut alteri brachio etiam fonticulus inuratur, & sic per hunc subtrahatur, quod jam per tot annos alter reddiderat; optime vero hoc consilium cessit, dum non solum novus fonticulus suo tempore pus fundere cœpit, verum & ab illo tempore, quo hic sic votis satisfecit, per alterum major fere ac olim materiæ purulentæ quantitas evacuata fuit, qui & hodiernum plus talis materiæ reddit, quam is quem in dextro gerit brachio; quo magis vero hac evacuatione opus habet, eo minus consultum erit, ut alterutrum nunc claudat: Modus vero hic fonticulum fluidum reddendi omnino notatu dignus, vixque tutior in iis præsertim, qui revera fonticulo opus habent, invenietur, cum plerumque iis magis profit, in duobus locis pus aut aliam peccantem materiam subtrahere, quam unum solum huic operæ destinare.

DCCCXIX.

Faucium inflammationem sequentia mala febris malignæ metum injicientia.

SENATORIS cujusdam ancilla, subito in faucium inflammationem talem incidit, ut non nisi difficillime quævis ingesta deglutierit, cujus tamen curam, quia cetera sic sat bene se habebat, non tam internis quam externis medicamentis, injectoque per Chirurgum Gargarismo perfecit, qui quidem tantum profuit, ut breviterum sicut prius deglutire quævis ingesta potuerit; sed restitans lassitudo huicque accedens quædam Cordis anxietas eidem nunc metum injecere, ne febris maligna subsit; unde jam hera ejusdem me in consilium vocavit, ubi utut nec pulsus nec urina vel minimum febrilis effervescentiæ signum suggesserint, minime tamen fidendum ratus, Potiunculam ex Tinctura Bezoartica & Antim. Diphor. constantem terque sumendam præscripsi, quæ & tantum Dei gratia profuit, ut sequenti die vix superfuerit; de quo queri opus habuisset; quia tamen nihilominus se extra lectum nondum degere posse indicabat, pulverem quendam convenientem præscripsi, quo adhibito brevi sic convaluit, ut iterum publicum

frequentarit : Sic vero sæpius utut malignitas nulla subfuerit , huic tn. dicatis medicamentis morbos vel parum ejusdem suspectos sat feliciter aggressus fui , eoque lubentius non unum solum talem casum communico , quo magis hac in parte me imitantes ægrotis suis profuturos totus spero.

DCCCXX.

Malarum ulcera post singulos menses aperta sanans fonticulus.

JUvenis quidam non ex infimis , cum à puero singulis mensibus abscessibus ad malas talibus corripereetur , ut ii non nisi prius exulcerati sanari potuerint , quo plures acquisivit annos eo plus molestiæ ex hoc ipso malo percepit , indeque quibuscunque aliis remediis frustra omnino in usum ductis eo lubentius concessit , ut fonticulus , quem non nemo suaserat , brachio inustus fuerit , feliciter vero , cum enim ille vix pus fundere cœpisset , ab abscessibus omnino liberatus fuit , adeo quidem , ut ab illo tempore , (octo vero interea præteriere anni ,) illorum vix memoria supersit , adeo nempe immunis ab iisdem vivit : Sicuti vero is Chirurgus , qui eum olim tractaverat , & postmodum fonticulum inusserat , hæc eum in finem narravit , ut eorum sententiam , qui fonticulos omnino rejiciunt , & e foro medico exterminare volunt , refelleret , ita sane ea , quæ alibi quoque pro hisce suo tempore utilissimis ulcusculis attuli , non parum iisdem confirmantur , roganturque ii , qui tantum eadem averfantur , ut vel semel solum in subjecto , in quo per quævis indicantia requiritur fonticulus , quantum profit , tentent , spondeo quod eosdem operæ non sit pœniturem , modo prius indicantia debito modo examinaverint , non deesse enim , quibus & hoc auxilii genus minus prodest , nullum est dubium , quod tn. cum aliis vel generosissimis remediis commune habet.

DCCCXXI.

Linguae tumor facili remedio discussus.

MATRONA quædam nobilis septuagenaria , cum olim jam apoplexiæ quosdam prodromos in se notasset , eo magis perterrita fuit,

fuit, & suos perterruit, cum nuper subito eam linguæ gravitatem incurrisset, ut verba proferre ut prius non potuerit, unde & sub noctem hæc notans, ut sequenti die se visitem, per ancillam me rogavit; quia tñ, intumuisse linguam ex ejusdem magnitudine aucta collegit, & huic loquelæ difficultatem adscribendam esse, non male credidit, os aliquoties mulso calefacto eluit, unde tumore discusso lingua priorem suam magnitudinem acquisivit, sicque fari ut olim potuit, adeoque priori sanitati restituta fuit, ut, cum sequenti die eam jam jam visitaturum me offendisset ancilla ejusdem, hæc ut hanc infumam operam, nunc non esse opus, testata fuerit, unde & negotiis districtus hac vice eandem non visitavi; cum vero postmodum alia de causa eandem accessissem, modo memorata mihi narravit: non quævis nempe loquelæ difficultas apoplexiam prænunciat, qui ergo in prædicendo fallere ægrotos noluerit, in quasvis causas diligenter inquiret, & hac observatione excitatus tumoris quoque linguæ interdum recordetur.

DCCCXXII.

Cæcus Sagax.

FActa nuper mentione cujusdam hospitis pagani, de eodem quædam ejusdem cognata narravit, quod is sex liberos genuerit, qui omnes à prima statim nativitate oculorum lumine privati fuerint, hincque hanc lucem nunquam aspexerint, ex quibus quidem tres in prima adhuc pueritia in mortis prædam cesserint, è tribus superstitis autem, unum quidem filiolum non solum oculorum sed & rationis lumine esse destitutum, at filiolum jam fila ducere didicisse, & filium imprimis natu majorem quævis negotia domestica sic perficere, ut, cum præsertim in oculis ipsis nullum conspiciatur vitium, nisi quis diutius cum eodem versetur, eum pro cæco vix sit habiturus, per totam enim domum absque ductore illum circumcurritare, coram mensa stare, & hospitem præsentium jussa exequi, sique quatuor, quorum nullam unquam notitiam habuerit, accesserint, velque semel locuti fuerint, simulque nomina sua detexerint, eum eos ab illo tempore sic à se invicem dignoscere, ut nunquam in unoquoque nominando postmodum sit erraturus; Viam, super qua semel inceserit, eum sic memoriæ imprimere, ut non nisi semel ductore opus.

opus habeat, quin sic iter duorum fere milliarium ingredi ausus fuerit: quæ sicuti à fide dignissimâ mihi relata fuere, ita confirmant, quæ alii de cæcorum sagacitate atque docilitate scriptis tradiderunt, sicque insignem in iisdem defectum aliis egregiis donis DEUS T. O. M. compensat.

DCCCXXIII.

Dentium doloris remedium paratu facile,

INterrogaverat Comitissa quædam Illustrissima filiam cujusdam nobilissimæ matronæ, quomodo mater valeat, respondenteque hac, quod sæpiuscule dentium dolore vexetur, sequens remedium commendaverat; ut nempe sumat tres cuspides farinæ hordei, totidemque piperis in pulverem redacti, & aqua mediante hos pulveres in massam redigat, hancque instar emplastri inductam linteo vel serico post aures, & adtempora applicet, sic enim certo certius dolores cessaturos, quin postea nunquam redituros: Audiens hæc adstans hujus matronæ ancilla, quæ itidem sæpius hisce doloribus torquebatur, statim secum constituit, se remedium hoc paratu tum facile, quam primum dolores redierint, tentaturam, nec ita diu post occasionem licet non ita gratam experientiam hanc faciendi nacta fuit, & quidem tam feliciter, ut dolores inde illico cessaverint; hincque magis hæc heram quoque urfit, ut itidem hoc remedio sibi consulat, quæ td. illud adhibuit, & postmodum sancte coram me testata fuit, se à nullo unquam remedio tantum percepisse levamentum, jamque per aliquot dies à dentium dolore immunem vivere, cum prius vix hora abierit, qua non dolor hic molestus extitisset: Sicuti vero hoc remedium, modo absit superstitio, nec in trinario numero quædam fiducia ponatur, sic sat tutum nominari meretur, ita cum non possit non juvare medicum, si pluribus contra hunc dolorem sit instructus remediis, communicatione hoc quoque dignum judicavi.

DCCCXXIV.

Febris maligna intemperantem perimens.

Vir quidam octo annis quadragenario major, Musicæ peritus, constitutionis quidem inter optimas fere referendæ, at uti quidem

quidem Musicis plerisque imputatur, humores nimium amans hincque sæpius Ventriculum cerevisia inundans, inde hanc bonam constitutionem sic pervertit, ut manus trementes abunde prodiderint, quantum sint mutati ab illis, qui prius quibusvis muniis rite præfuerant humores; Vel hac ipsa de causa vero, cum non solum Uxor hujus Musici febre maligna abrepta fuisset, verum & aliquot ejusdem liberi eadem decumberent, ego quidem statim metui, ne, si & is eadem corripiatur, letalis eidem sit futura; Nec metus hic meus frustraneus fuit, cum præfertim, cum quædam hujus febris indicia in se notasset, non tam hoc ad me vel alium medicum detulisset, sed bene se habere per filiam denunciatis purgans desiderasset, & hoc à me præscriptum summisisset, licet enim hoc alvum aliquoties moverit, tantum tñ. abest, ut inde melius se habuisset, ut potius semper magis patuerit, eum laborare eo morbo, quo jam quinque ex ejusdem familia correpti fuerant, de quo monitus vix tñ. persuaderi potuit, ut Tincturam Bezoarticam & Mithridat sumserit, donec quarto fere die sic prostratus fuit, ut de lecto surgere non potuerit; Unde jam medicamenta quidem in usum trahere cœpit, quæ tñ. impedire non potuerunt, quin deliria sat gravia supervenissent, quæ continuatis sedulo medicamentis aliquantum se remiserunt, sic ut spem quandam convalescentiæ concipere potuissem, nisi lingua non solum plane exsiccata fuisset, sed & nigrum induisset colorem, quæ & loquelam sic impedit, ut non nisi tertiata proferre potuerit verba, licetque sedulo continuerit medicamenta, pulsusque sic sat constans, & robur partium motui dicatarum iterum spem quadam suggesserint, subito tñ. septimo die à decubitu convulsionibus supervenientibus vivorum numero subtractus fuit: Licet nempe non desint exempla vel intemperantissimorum, qui etiam hunc morbum feliciter devicerunt, ab his tñ. ad alios nos non posse argumentari, hæc observatio docet; quin si quasvis circumstantias rite consideremus, hos omnino difficilius ab his morbis liberari posse quam eos, qui diætam magis convenientem servant, vix dubitabimus,

DCCCXXV.

Febris maligna matrimonio intempestive inito contracta.

Juvenis quidam figulus cum viduæ cuidam sic fat annosæ in-
superque deformi se despondisset, & hinc tum opificio suo
valedixisset, tum jus quoque civitatis in Patria sua renunciasset,
interea illa periculosa febre correpta, ne simul Privilegiis, quæ
per hoc conjugium in se redundatura sciebat, privaretur, illud
cum eadem adhuc graviter decumbente, iniit; at pessimo suo fa-
to, cum enim ex eo tempore cum eadem etiam concubuisset,
inde secundo statim die febrem malignam, qua ipsa nondum
omnino defuncta fuerat, contraxit, cuique tam cito, uti quidem
requirebatur, non ivit obviam, sed die demum tertio propterea
me vocavit, ubi, licet medicamenta non prorsus frustra sumse-
rit, eadem tñ. nescio qua de causa quodam die plane seposuit,
hincque malum sic increvit, ut, licet postmodum ad medica-
mentorum usum redierit, hisce tñ. impediri non potuerit, quin
convulsiones, quibus olim etiam aliquando obnoxius fuerat,
accessissent, quas licet Uxor à potu sibi suspecto vino, quia alii
duo, qui una cum eodem eo se invitaverant, itidem brevi post
vomitibus minus consuetis correpti fuerant, derivavit, ego tñ.
nunc morbi potius vehementiæ originem suam debere judicans
huic medicamenta ulterius opposui, reliquis medicamentis
antepileptica maritans, quibus tñ. nil omnino profectum fuit,
convulsionibus enim semper auctis td. in prædam mortis cessit;
infelix Sponsus, qui, si nuptias distulisset, longiori forsan vita
frui potuisset: Sunt vero subortæ in hoc malo convulsiones ple-
rumque periculosæ, rarissimeque evadunt, qui iisdem corrip-
untur, licet, cum tñ. non desint exempla eorum, quos & hæc
non perimerunt, non sint derelinquendi.

DCCCXXVI.

Urine color à liquore nitri fixo mutatus.

Decumbebat Vir quidam quadragenarius febre continua, quæ
eo majorem eidem injecerat metum, quo plures tum tem-
poris hac febre decumbentes moriebantur, ut itaque eo certius
mortem averteret, non solum duos consuluit medios, verum &
quæ-

quæcunque præscripta fuerunt, tam sedulo in usum duxit, ut aures quoque balneatori accedenti, & præscriptum liquorem nitri fixum mirum quantum laudanti, hincque, ut in majori exhibeatur dosi, suadenti, præbuerit, hincque uti prius cum singulis haustibus decem vel duodecim, sic nunc triginta guttas sumferit, utut vero urina hinc in majori quantitate & cruda atque aqua succedens medicos in principio sic perterruerit, ut pessima quæque prædixerint, cum tn. postmodum hujus erroris certiores facti fuissent, omnino liquoris dicti nimix dosi urinæ tam subitam mutationem adscribendam esse judicarunt, & hinc novam spem concipientes, curam Dei gratia feliciter finierunt: Urina itaque subito mutata in quævis, quæ antecesserunt sedulo inquirens, seu certi quid prædicere, seu & eidem inter indicantia locum quendam concedere volueris.

DCCCXXVII.

Febris maligna pueros tam graviter ac adultos non prosternens.

DECumbebant in una eademque domo octo Personæ febre maligna, ex quibus Dei gratia sex liberatæ fuerunt, difficilior quidem, quæ annos pueritiæ jam transgressæ erant, facilius vero infra hos adhuc constitutæ; sic puerulus octennis, utut nullum fere medicamentum admiserit, nisi quod aliquoties Sal Volat. Ol. S. sumsit utut per integrum diem vix in lecto detineri potuerit, elapsis tn. decem fere diebus, & erumpentibus hic inde maculis petechialibus convaluit; quod beneficium citius adhuc consecuta fuit Sororcula ejusdem anno ferme ætate minor, quia hæc, quoties exhibitus fuit, Pulverem Pannonicum sumsit, & lectum tenuit, licet & in hac hæ maculæ conspici potuerint: Quæ similiter depinxerant cutim vix annum primum ætatis egressæ natu minimæ puellæ, & hæc tn., licet ei sola Tinctura Bezoartica exhibita fuerit, Dei gratia convaluit; Tantum nempe in tam tenella ætate malignitas se exserere non potest, cum nec humoribus tam arcte jungatur, nec tam copiosum ac in ætate majoribus reperiat pabulum.

DCCCXXVIII.

Febris maligna medicamento per diem integrum non sumto auda.

Inter sorores has natu maxima viginti quatuor annorum, correpta hac febre, in principio statim me vocato, ea medicamenta, quæ alias vix frustra adhibentur, diligenter adhibuit, dum nempe post singulas sex horas Potiunculas, ex Pulv. Alexipharmaco in App. Dispensatorii nostri Augustani descripto & Spir. C. C. imprimis constantes diligenter sumsit, prout nempe calor vel decrescere vel augmentum sumere videbatur; adjecto hoc Spiritu aut & omisso, & Decoctum C. C. per totum morbi decursum bibit, nec ullum unquam in eadem symptoma notatum fuit, quod metum mortis merito injecisset: Verum enim vero contigit aliquando, quod, dum per amentem sororem formulam à me præscriptam in officinam Pharmaceuticam miserant, hæc eam in via perdidit, quod tn. nescio qua de causa & sane reprehendenda negligentia ad me non detulerunt, nisi, cum sequenti die eam iterum visitassem; adeo vero morbus inde adauctus fuit, ut vel exinde, quod error quidam commissus fuerit, judicare potuerim, & de periculo ulterius non dubitaverim, quod tn. continuatis sedulo medicamentis Dei gratia evitavit: Vix tuto vero in hoc morbo à medicamentis vel per diem nos feriari, hæc observatio confirmat, licet enim hæc servata fuerit, non desunt tn. fat tristia aliorum exempla, qui tam perversam negligentiam morte luerunt.

DCCCXXIX.

Carnis fumo indurata pars per bimestre in Ventriculo hærens.

ANcilla quædam, quæ jam per plurium annorum seriem sic culinæ suæ præfuit, ut heri sui favorem meruerit, cum nuper malo quodam chronico correpta me consulisset, inter alia rerulit, quod ante aliquot annos quædam aliis, non vero & sibi suspe-

suspectæ fidei foemina partem carnis suillæ fumo induratæ suggesterit, quam, quia aliâs quoque hac carne delectetur, sic sat avide comederit; ab illo vero tempore se minus bene habuisse, & imprimis tussi divexatam fuisse, quæ aliquoties suffocationis metum injecerit, cui plura quidem medicamenta at frustra omnino opposuerit donec quidam Tincturam Coralior. quam tum temporis quidam Pictor paravit, & divendit, commendavit, hac enim sumta, & quidem quarta fere Drachmæ parte, turbas eam in Ventriculo movisse, quæ paulo post iterata eadem hujus Tincturæ dosi tantum incrementum sumserint, ut præcedente copiosa spuma, aliquot non ita exiguos bolos vomitu rejecerit, quos, quia nocte hoc contigerit, pro hepate habuerit, at ut proprius inspicere possit, in crastinum servavit, ubi carnem fumo induratam esse, quam ante octo hebdomadas comederat, patuerit; hujus vero aliquot particulas in ventriculo iterum sic coisse, ac si nunquam separatæ fuissent, quod ipsa quidem pravis artibus, herus vero, quod forsan caro una cum conglutinante quodam simplici, quale. e. gr Radix symphiti est, cocta fuerit, adscripsit, at ego carnem non sufficienter masticatam tam diu in ventriculo hærentem, humoribusque hinc imbutam sic magnitudine auctam fuisse, ut plures partes iterum coisse paruerit, ariolor: Uti vero carne hac rejecta convaluit hæc ancilla, ita ex hac observatione denuo disces, quam diu subinde coctu difficilia Ventriculo inhæreant, imprimisque notabis, quod talia interdum etiam tussim excitent, atque hujus causa aliquoties in ventriculo quoque sit quærenda.

DCCCXXX.

Vertigo menses antecedens Apoplexia metum injiciens.

Matrona quædam quadragenaria major, pituitosa & habitus crassioris diu jam catarrhis obnoxia eos vel ideo minoris habuit & hinc neglexit, quia tam sæpe rediere, minus tñ. hætenus nocuere; at cum nuper quædam apoplexia correpta subito vitam finivisset, jam ne tali malo corripiatur, sibi metuit, cum præsertim nudius tertius vertigo accessisset, hanc siquidem pro sic sat certo hujus mali prodromo habens, me propterea vocavit, & ut, quæ ad tantum malum avertendum convenient, præscribam

medicamenta; rogavit; ubi ego quidem ante omnia humores non ita inepte pituitosorum nomine insignitos subducendos esse judicans, Pilulas huic scopo satisfaciētes præscripsi, quæ & quod exoptatum fuerat, præstitere, & mensibus simul succedentibus jam demum recordata fuit, quod alias etiam horum fluxum vertigo talis antecedit, & hinc metum suum deponere cœpit: Nihilominus tn. Sal. Volat oleosum Sylv. quod ipsi commendaveram se continuaturam promisit: In fœminis ergo, de quibuscunque etiam malis conquestæ fuerint, haud inepte sollicitus eris, de iis symptomatibus quæ alias menses antecedere solent, sic enim & de eventu morborum talium certius quid prædicere, & ipsis quoque morbis felicius occurrere poteris.

DCCCXXI.

Convulsiones aurium ulcera oclusa sequentes.

Mercatoris cujusdam Uxor non inelegantis formæ, & tenerioris constitutionis, quæ jam diu quidem de dolore ejus abdominis partis, ubi calculos subinde latitare, nullum est dubium, conquesta fuit, & hinc identidem, ut balneo utatur, medicus ejusdem ordinarius suaserat, quod tn. quia post illud adhibitum dolor hic augebatur, aversabatur, haud ita pridem nil minus cogitans convulsionibus tam gravibus correpta fuit, ut adstantes eam iisdem haud ita diu superfuturam, nulli dubitaverint, quia præsertim una dolor modo memoratus abdominis sic augebatur, ut vix à convulsionibus vires colligens, quin iisdem adhuc instantibus, & loquelam inhibentibus vel gestibus de eodem imprimis querelas moverit, unde & in principio hinc has convulsiones originem trahere credebatur, & antinephritica calculumque præsertim moventia medicamenta in usum ducebantur, post antepileptica malo non tam inminente quam aucto, nec ego vocatus in principio huic sententiæ contrarius fui; at quia calculum arctius ureteri infixum esse, quam ut promoveri possit, ariolabar, non tam moventia, quam dolores demulcentia medicamenta antepilepticis fixioribus jungenda, hæcque ipsa sæpius iteranda esse, judicavi, quibus quidem tantum proficiebatur, ut dolores hæctenus tam molesti omnino se remiserint, non itidem vero & convulsiones, de quibus quia simul
agro-

ægrota, has non tam antecessisse dolores, quam hos ipsos a convulsionibus demum excitatos fuisse, referebat, in alias causas inquisivi, commodeque tum narrabatur, quod per aliquot annos aurium exulceratione laborarit, & per has ipsas partes plurimum puris profuderit; quia vero non solum hæc ipsa puris profusio molesta extiterit, dum præsertim & fœtorem minus gratum comitem habuerit, sed & auditum graviolem reddiderit, eam omnem lapidem movisse, ut ab hoc malo liberetur, & internis medicamentis tam cito tantumque ac quidem speraverat, non juvenilibus, nescio quale oleum comunicante pharmacopœo quodam auribus instillasse, unde hi naturales fonticuli sic exaruerint, ut ab illo tempore nullum ulterius pus per eosdem evacuatum fuerit: Hinc ergo præcipue convulsiones derivandas esse, ego quidem nullus dubitavi, hincque vesicas post aurem sinistram & in hujus partis (quia hæc imprimis convellebatur,) brachio excitare jussi, quibus serum fundentibus convulsiones sic cessarunt, ut jam spes optima convalescentiæ affulserit, unde ego statim fonticulum quoque huic brachio inurere jussi, ut nempe & in posterum convulsiones averterentur; Antequam vero hoc perfici potuit, convulsiones rediere & quidem jam dextrum præsertim latus occuparunt, unde nihilominus quidem fonticulus inurebatur; at simul emplastrum vesicatorium dextro quoque brachio duplex imponebatur, juxtaque sedulo pulvis ex Specif. Ceph. D. Michael. & Ungul. alc. a zj. imprimis constans continuabatur, hincque convulsiones sic profligabantur, ut DEi gratia jam ab iisdem immunis vivat: Non impune nempe ulcera tam diu pus fundentia occluduntur, nisi que prius corpus variis modis probe purgetur, & puri alia monstretur via, nisi modo memorata alia tm. graviora mala facile succedent, in quibus hanc causam agnoscentibus Fonticulis atque Vesicatoricis multum admodum proficies.

DCCCXXXII.

Convulsiones ab aeris intemperie brevi interimentes.

Molitoris cujusdam Uxor prope sexagenaria, cum jam olim diu catarrhis gravissimis laborasset, & bis terve etiam hectici periculum incurrisset, ab hisce malis toties etiam DEi gratia
 sic li.

sic liberata fuit, ut negotiis suis domesticis præesse iterum po-
 tuerit, quia tñ. vel parum bene se habens medicamenta non con-
 tinuavit, nunquam tussis sic integre cessavit, quin phthifici quid
 subesse exinde sic fat constitisset, licetque huic tussi paulatim
 tumor quoque pedum accesserit, quem dolor comes tam mo-
 lestum reddidit, ut per aliquot hebdomadas lectum tenere opus
 habuerit, non tñ. nisi medicamenta, quæ domestica vocant, ei-
 dem opposuit, cumque quod dormire hætenus non potuit, non
 tam hisce malis, quam, quia in hypocausto hætenus dormierat,
 adscripsisset, quadam nocte subito locum mutavit, & cubicu-
 lum repetiit, at infeliciter, cum enim ibi aerem minus tempera-
 tum hausisset, vix dimidia nocte transacta non solum difficilius
 respirare, sed & toto corpore tremere cœpit, quod quidem ma-
 ritum permovit, ut de lecto surrexerit, & lumine accenso, quid
 mali subit? explorarit, ubi quidem eandem in tam pravo
 statu reperit; ut illico propterea Sacerdotem vocaverit; licet ve-
 ro primo mane & ego vocatus accesserim, & convulsionibus
 eandem correptam inveniens medicamenta tum hisce tum dif-
 ficili respiratori dicata præscripserim, tantum tñ. abest ut vel
 primis labiis degustasset medicamentum exhibitum, ut potius
 vix ori eodem admoto convulsiones redierint, & eam mirum
 quantum torserint, quod & aliis confortantibus vel & jusculis ex-
 hibitis successit, unde jam eo minus spei superfuit, eam è tan-
 tis malis emerfuram, ne tñ. (cum pulsus semper bonus extiterit,) quippiam
 intentatum relinqueretur, & huic vesicatoria applicari
 jussi, at seu applicata fuerint, seu non, (an enim dictis parue-
 rint? postmodum mihi non fuit relatam,) brevi tñ. post mortem
 successisse sequenti die mihi indicarunt: Non facile itaque aeris
 intemperiei corpus committent talibus pectoris malis decum-
 bentes, nec tumorem pedum quoque parvi habebunt, nisi cum
 hac graviora mala sibi consciscere, & mortem maturare ve-
 lint.

DCCCXXXIII.

Auditus in auribus restitutus.

MAtrona quædam peregrina, cum aliquandiu tanta auditus gravitate laborasset, ut vel alta voce loquentes vix percipere potuerit, aliquando opus habens ad publica quædam quæsitâ respondere, non parum sollicita, ut hæc recte percipiat, nescio cujus consilio aures sic perforavit, ut commode in aures gestare potuerit, & ecce! hi fonticuli sic profuerunt, ut ab illo tempore auditu iterum sicut olim polluerit, quod quidem alia quædam auditus difficultate laborans mihi, cum in aures eidem commendassem, recensuit, eoque ipso tum me in sententia mea magis confirmavit, tum ipsa, consilium hoc meum se secutarum, eo promptius promisit.

DCCCXXXIV.

Martis crudi in Ventriculo post aliquot horas indicia notans.

Vir quidam quinque fere annis quadragenario major, robustus & quadratus quidem, at non tam laboribus deditus, quam quietem amans, & sic sat opipare vivens, inde quidem indies pinguior redditus fuit, at simul in intestinis præsertim tam insignem humorum peccantium quoque quantitatem collegit, ut, nisi hos continuo fere vomitu rejecerit, aut & subinde alvi fluxus successerit, statim pejus se habeat, & prout quidem alii plures uno eodemque morbo decumbunt, eo quoque se laborare, tum credat; contigit hinc, ut, cum nuper febre maligna quidam decumberent, hac & se correptum fuisse inde nullus dubitaverit, quia lassitudinem totius persensit, simulque caput doluit; licet vero quæcunque alia vel febris, ne dicam malignitatis signa defuerint, more tñ. meo antehypochondriacis medicamentis alexipharmaca quædam addidi, ne nempe vel me non notante malignitas præsens radices agat; quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut sequenti die longe melius se habuerit, dum non solum iterum acrenulas per urinam excrevit, sed & alvi flu-

xus supervenit, unde jam, non nisi, quæ olim profuerant medicamentis eum opus habere constitit; quia vero imprimis ex marte præparata medicamenta ipsi hæctenus non parum contulerant, martem ipsum crudum eidem nunc præscripsi, quem vero adeo ferre non potuit, ut per novem & quod excurrit horas, illum adhuc in ventriculo latitare ructus prodiderint, adeoque ad præparata ex marte redeundum fuerit: Quibus sicuti confirmatur, quod jam olim produxi, martiata medicamenta subinde mutanda esse, ita qui talibus ægrorum de medicamentis querelis interdum aures præbuerit eum vix poenitebit.

DCCCXXXV.

Hydropi curato succedens difficilis respiratio.

Accessit me heri demum quædam ex pago Horgaw, & retulit, quod mater sua ante semestre & quod excurrit, toto corpore sic intumuerit, ut pro hydropica tantum non omnes eandem agnoverint, exhibito vero nescio quo Vino medicato à balneatore quodam, paulatim eandem sic detumuisse, ut jam tumoris prioris vix ullum supersit indicium, quin corpore toto potius consumatur; restare vero simul tam difficilem respiracionem, ut absque metu suffocationis vix incedere possit, ut itaque huic medicamenta ego opponam rogavit, cui petito satisfeci: Confirmat vero hæc historia quod non sufficiat, aquas hydropicorum subducere, sed omnino requiratur, ut iisdem subductis viscera roboventur, ne nempe brevi aut prius malum redeat, aut alia graviora mala succedant, adeoque, si vel maxime empirici morbi cujusdam vim infregerint, quia tñ. quid postmodum actu opus sit ignorant, raro omnino integra aut & diu tales convalescentes fruuntur sanitate.

DCCCXXXVI.

Veneris usum non absque noxa intermittens.

Vir quidam triginta annis major, bonæ constitutionis & sanguine abundans, cum Uxorem duxisset, & ex eadem brevi duas filiolas suscepisset, paupertate pressus, ne pluribus liberis alendis vix sufficiat, metuens, utut veneris appetens, ab ea
nihil.

nihilominus abstinuit, hincque non ita bene se habuit, capitis præsertim dolore subinde vexatus, qui talis extitit, ut liberum in cranio cerebrum quasi pendere, & moto capite similiter moveri, sibi imaginatus fuerit; quod vero malum ipsemet ab intermisso veneris usu derivans, cum prius ejuscemodi quid non fuerit passus, me rogavit, ut medicamenta suggeram, quæ veneris stimulum coerceant, ut in posterum simul ab eadem abstinere, & sanitate integra frui possit; quod ego tn. salva conscientia fieri non posse, judicavi, cum conjugii alter finis sit, ut, qui urit, eodem mediante hunc calorem restinguat, diffidentiamque summam prodat, quæ Virum Christianum dedecet: licet enim non desinat, qui hoc modo sibi consulere variis de causis non possunt, hincque antiveneris opus habent, nec his tn. talia medicamenta absque cautela quadam sunt exhibenda, multo minus ergo iis, qui in conjugio vivunt salva conscientia suggeri poterunt: cumque nullum sit dubium, quod talis coacta seminis retentio sanitati insidietur, ut ab eadem in posterum desistant erunt monendi.

DCCCXXXVII.

Febris malignæ prodromis depulsis Urina diu tincta restitans.

A Urifaber quidam quadragenarius, corpulentus, cum convivio cuidam interfuisset, ut nec cibi nec potus nimium ingesserit brevi tn. post male se habuit, lassitudine nempe totius, frigoreque & calore p. n. correptus, quibus capitis dolor accedens, cum ne febris maligna subsit, sollicitum reddidere, unde me in consilium vocavit, ubi pulsus quoque prodidit, quod omnino febris subsit, cum quo & urina consensit; nil certi ergo determinare audentes medicamentum alexipharmacum præscripsi, quod ter sumtum malum quodammodo mitigavit, restitantes vero lassitudine atque calore, illud iterum bis terve iterare jussi: quod Dei gratia tam feliciter cessit, ut brevi convaluerit; tincta autem adhuc restitante Urina, eidem vel propria mea linea doctus minus fidi, hincque primo diaphoretica aliquandiu continuavi, sed hisce non sufficientibus, ceteraque non ita male se

habente ægroto, purgans medicamentum eidem exhibui, quod tñ. itidem Urinæ priorem & naturalem colorem non restituit, qui demum post per aliquot dies in usum ductam Es. ♂tis rediit: Quibus quidem sicut confirmatur, quam bene febribus malignis grassantibus in quovis febrili insultu alexipharmaca exhibeantur, & aliquandiu continentur ita quomodo Urinæ nimis tinctæ prior sit restituendus color, itidem ex hac observatione disces, quod sine dubio & in aliis, modo eodem cum hoc morbo decubuerint, non absque fructu tentabis.

DCCCXXXVIII.

Febris maligna alvi fluxu & petechiis soluta.

Visitaverat Scriniarii cujusdam filia amicam febre non quidem maligna sic sat vehementer tñ. decumbentem, nec sine nausea quadam cubiculum ejusdem ingressa fuerat, unde domum rediens statim male se habuit, & tum de capitis dolore tum de pondere præcordia occupante queri cœpit, quod tñ. mater adscribens bili, Rhabarb. jam aliquoties proficuum eidem exhibuit, at hoc nunc non juvante Urina allata consilium meum expetiit, nulla dubitans, si bilis subducatur, filiam sine dubio convalituram; at quia ego febrem continuam subesse, suspicatus fui, Potiunculam Alexipharmacam præscripsi, qua sumta jamjam febris se magis exseruit, hincque ut visitem ægotam, Parentes me rogarunt; ubi cum insignis virium prostratio me certiozem redderet, maligni quoque quid subesse, alexipharmacis eo diligentius institi, & post singulas sex horas tale medicamentum exhibui, unde die septimo alvi fluxus supervenit, qui Parentes non parum perterruit, at quia die sic sat commodo supervenerat, & levamentum quoddam afferebat, non item & me, hincque nec mutavi quidem medicamenta, nisi quod Decocto pro Potu ordinario Carn. Cydon. ficc. addere jussi; sponte tñ. cessavit hic fluxus, at novum metum injecere maculæ petechiales, quibus hinc inde conspersa cutis videbatur, quem, quod continuatis adhuc per aliquot dies medicamentis indies Dei gratia melius se habuit, discussit, quin haud ita diu post convaluit; sine dubio vero huic profuit, quia in principio statim alexipharmaca

maca adhibuit, quorum usus quippe quo diutius differtur, eo minus postmodum confert.

DCCCXXXIX.

Febris puerperalis à dolore abdominis incipiens.

Mercatoris cujusdam Uxor, cum septimum vel octavum fœtum sic sat feliciter enixa fuisset, quarto post partum die tantum dolorem abdominis percepit, ut & ab ejulatibus vix sibi temperare potuerit, cui accedens calor p. n. adstantes permovit, ut me in consilium vocaverint; ubi ex omnibus quidem indiciis constitit, dolorem à fecibus in intestinis contentis originem trahere, unde & alvo aperta is statim cessavit; at febris nihilominus institit, unde huic jam ea, quæ aliàs febrī puerperali soleo opposui medicamenta, ex Antim. diaph. lapid. ʒ & C. C. spagy. pp. aa. ʒj. præcipue paratum, pulv. qui Dei gratia intra biduum febrem extinxit: Puerperis nempe decumbentibus, plerumque ut alvus sit aperta, imprimis curandum est, si præcipue doloribus abdominis divexentur, qui eadem obstructa nec tam certo, nec sat tuto sopiuntur; quando vero earum febres sunt simplices tantum, tantum non semper medicamenta modo memorata sufficiunt, quin si generosiora exhiberentur, iisdem forsan febris non tam depelleretur quam augetur.

DCCCXL.

Cydonia cocta vomitum salutarem moventia.

Vidua quædam prope septuagenaria subito frigore minus consueto corripitur, quod insequentes calor nimius & lassitudo tanta, ut extra lectum se tenere vix potuerit, adstantes, ne quid maligni subsit metuentes permoverunt, ut me propterea vocaverint; & ego, cui merito hoc tempore lassitudo suspicionem quandam malignitatis injiciebat, alexipharmac. medicam. hanc febrem impugnare cœpi, quæ & per quatrimum ferme tanto cum fructu Dei gratia continuavit, ut quinto die jam iterum negotia domestica curantem invenerim; conquerenti vero nunc de capitis præsertim debilitate Ess. Ambr. præscripsi, in cujus effectum cum nuper inquisivissem, se qua caput & reliqua nunc optime

Dei gratia se habere, respondit, multum vero adscribere Cydoniis ante biduum fere comestis, quæ non ita diu post vomitum moverint, quo mediante multum pituitæ rejecerit, quæ sine dubio mala, quibus hætenus vexata fuerit, foverit: Nec omnino rejicienda est hæc sententia, sæpius enim in ventriculo subsistunt peregrini humores, qui nisi rejiciantur, nec mala, quæ produxerunt, cessare possunt, at in tanta senectute, malisque, de quibus hæc quæstæ fuit, præsentibus, de vomitorio exhibendo vix cogitari potuit, correcti vero alexipharmacis medicamentis humores facilius Cydoniis coctis moveri potuere, quæ & aliàs humoribus ad hunc motum pronis vomitum excitare, notavi.

DCCCLXI.

Dentitionem antecedentes macula variolarum suspicionem injicientes.

Flliola mea annua & hætenus DEi gratia integerrima sanitate gavisa, cum dentes sex eidem sic erupissent, ut prius fere eosdem in ore viderimus, quam ex aliis signis eam dentire colligere potuerimus, hinc nobis non parvam spem fecit, & reliquos dentes eadem facilitate erupturos; cumque nuper non ita bene se haberet, appetitu minus valeret, corpore magis quam aliàs caleret, & maculæ hinc inde in corpore conspicerentur, has prodromos esse variolarum tum grassantium, ipsemet fere non dubitavi, & hinc ea, quæ promovere easdem solent, exhibui; at hisce medicamentis per triduum licet continuatis hæc ipsæ maculæ non tam auctæ fuere, quam disparuere, gingivis vero digito exploratis jam constitit dentem molarem erumpere, quo paulo post luci dato, quævis hæc mala disparuere; at gingivæ inde cruentæ me permoverunt, ut non solum eas Mell. Ros. cum Spir. Cochlear. perfricare jufferim, sed & puellæ per aliquot dies Es. Abiet. exhibuerim, quæ & gingivas pristino statui restituerunt: Facile nempe, sicut jam alibi innui, in dijudicandis maculis puerorum fallimur, hincque sæpius haud abs re judicium suspendimus.

DCCCXLII.

Lepra Venæsectioni adscripta.

Civis quidam Gundelfingensis, quinquagenario major, olim factorem agens, jam vero per aliquot annos scabie tam perversa laborans, ut non solum opificio suo vix præesse potuerit, verum & Magistratui, ne lepra laboret, suspectus esse cœperit, qui propterea, quæ nostra fit de eodem mens, ut instituta visitatione detegamus, per litteras efflagitavit; in originem ergo hujus mali dum primo ego inquisivi, retulit, se ante hos decem annos febre intermittente tam pertinaci laborasse, ut, quicquid etiam eidem opposuerit, eadem tñ. semper institerit, unde & appetitus sic prostratus fuerit, ut vel delicatissimorum ciborum nec odorem quidem ferre potuerit, & ab omni alio potu abhorruerit, nisi quod lac gustui suo arriserit, quo solo & caseo per integrum semestre & quod excurrit vitam suam sustentavit; utut vero sic paulatim febris cessaverit, semper tñ. se in abdomine pondus minus consuetum persensisse, quod quidem purgante quodammodo imminutum fuerit, at quia Venæsectionem postea instituerit, & balneator, cephalicam venam aperuerit (quod is falso pro summo errore habuit, quem absurdum tñ. errorem maledocti Chirurgi & medicastri, quo alter alterius famæ detrabere possit, hodiernum sovent) ab illo tempore se pejus habuisse, & imprimis caput hinc inde exulceratum fuisse, hincque malum semper ulterius serpsisse, jamque mentum illud & reliquas partes occupare vel oculis nostris perspicere potuimus: de medicamentis, quæ hætenus huic malo opposuerit? interrogatus respondit, præter purgantia se aliquando per plures hebdomadas Decoctum êconis abietinis paratum bibisse, & ultimo pulverem etiam Sulphuris per bene longum temporis spatium quotidie sumfisse, quam parum vero remediis suis profecerit, oculis nostris patere; & sane tam scæda scabie laborantem eundem invenimus, ut, quia malum per tot jam annos institit, & sumtus ad curam necessariam instituendam eidem defunt, insuper hac instituta ad diætã postmodum minus convenientem & malum reproducentem redeundum esset, eum leprosis annumerandum & in leproforium recipiendum esse, judicaverimus: Sine dubio vero in hoc ab humo-

humoribus vitiosis, qui febrem prodixerunt, lac ingestum corruptum fuerat, caseoque consumendo non sufficiens Ventriculus non tam chylum quam crudos produxit humores, nec Venæsectio hic tam ideo nocuit, quia per memoratam venam instituta fuit, quam quia sanguis sic magis adhuc particulis suis utilibus privabatur: Non vero omnino rejicienda sunt medicamenta quæ in usum duxit, forsânque, si methodice ea in usum duxisset, & diætam servasset, eundem juvare potuissent.

DCCCXLIII.

Febris maligna in principio male parvi habita.

Vir quidam in non ita exigua dignitate constitutus, duobus annis quinquagenario major, temperamenti, quod absque hæsitatione melancholicum Veteres nominassent, cum ante novem & quod excurrit hebdomadas non ita bene se habuisset, medicamentis quidem non ita multis in usum ductis sic convaleuit, ut muneri suo sat laborioso præesse denuo potuerit, & hinc cum undecim fere ante beatum suum obitum diebus iisdem fere malis prehenderetur, ea parvi habuit, bilique inprimis adscribens, hanc medicamento purgante subtraxit, & Tincturam Bezoarticam ut & pulveres quosdam præcipitantes in usum duxit, ut vero in lectum de die se contulisset, & cetera quoque, quemadmodum ægrotum decet, se gessisset, per primos quinque dies persuaderi nullo modo potuit, unde malum tantum invaluit, ut sexto die laborare ipsum febre maligna gravissima, abunde pateret, quæ vel ideo difficilius curari potuit, quia, ut nunc medicamenta sic sat diligenter sumserit, vix tñ. bis sudori sic, uti quidem desiderabatur, vacavit, quin quantum in se fuit, hunc arcuit, & hinc aliquando vestibus se induit, aliquoties etiam vel summe renuentibus adstantibus lectum reliquit, unde transpiratio insensibilis impedita fuit, licetque unum alterumve signum spem quandam convalescentiæ suggesserit, semper tñ. hæc aliud prævum comitabatur, quod hanc spem dubiam faciebat, sic pulsu cum morbo correspondente Urinam non solum summe tinctam sed & turbidam excernebat, hac vero quodammodo melius se habente pulsus pessimorum quorumvis metum injiciebat, qui & frustraneus non fuit, die enim morbi undecimo, sanguinis

nis motu semper magis magisque cessante in mortis prædam cessit : Gravius nempe plerumque à febris malignis prosternuntur, qui similis sunt cum hoc defuncto constitutionis, quo minus ergo easdem in principio curant, eo minus curari postmodum possunt, cum, si in ullo alio, sane in hoc morbo principiis obstare mirum quantum juvet.

DCCCXLIV.

Festuca phantasiam perturbans.

Vir quidam Primarius ætate gravis quidem, cetera tñ. Dei gratia optime valens, cum aliquando nescio quid agens festucam digito minimo manus sinistræ impressisset, hancque intactam reliquisset, primo quidem vix ullam inde percepit molestiam, at cum postmodum in lectum se contulisset, hæc tantos dolores intulit, ut non solum totam noctem infomnem duxerit, verum & phantasiam sic depravatam notaverit, ut ne majus subsit malum sibi metuerit, qui tñ. metus evanuit, cum festuca extracta quævis mala cessarent, & miranti, quod tam parva læsio talia post se trahere possit mala, respondi, sic vel minimæ parti affectæ reliquas succurrere, ut hinc in munere suo impeditæ ei ut prius præesse non possint, unde varia suboriantur mala, prout nempe aut sanguinis motus impediatur, aut nervo læso spiritus in his contenti irritentur, & in motu suo interturbentur.

DCCCXLV.

Faba S. Ignatii Nux Vomica Serapionis.

Ils, quæ supra Cura DCXXV de Faba S. Ignatii attuli, omnino subjungi merentur, quæ nuper de hac ipsa Faba in Actis Eruditorum Anni 1700 Mense Decembre ex epistola Patris Camelli ad I. Rajum excerpta legi : Fabæ S. Ignatii, quas Indus Igasur & Mananaog i. e. Victoriosas, Hispanus nucleos s. pepitas de Byfagas aut Catbalogan vocat, legitimæ sunt Serapionis Nuces vomicæ, quæ recentes ab argentea lanugine splendent, & inæquales, variæque formæ deprehenduntur : Harum non raro viginti quatuor in fructu quodam Melone majore

(qui in delicatissima cuticula lævi, splendente & viroris lucidifubter quam alius cortex delitescit, substantiæ quasi lapidescentis cooperitur,) coarctantur, carne quadam flava & molli interjecta: Sequitur hic fructus florem suum, & folioles est plantæ Catalongay & Cantara dictæ; quæ arbores quasvis altissimas sese involvendo scandit, & truncum lignosum, levem, porosum ad brachii quandoque crassitiem accedentem, corticem scabrum, crassum & cinereum, atque folia ampla, nervosa, amara obtinet. Fabæ exsiccatæ avellanæ nuci cum putamine pares, nodosæ, durissimæ, diaphanæ, & quasi corneæ substantiæ sunt, saporis semine Citri multo intensius amari, coloris autem inter album & glaucum medii prout & ipse Serapio tradidit: In Insulis Philippinis, quæ natale ipsis concedunt solum, magnarum æstimantur virium, potissimum præservare à venenoso maleficorum, varia aconita ore recondentium, insufflato halitu, & ab omni veneno, peste, contagio, incantationibus magicis, philtris, &c. immunes præstare dicuntur eos, à quorum collo amuleti instar propendent: Interne vel in infuso, vel in substantia sub pulveris forma, vel frustatim assumuntur: Vomitum ut plurimum concitant, dejectiones quandoque, motus spasmodicos & convulsivos, fere semper in Hispanis, in Indo minime: ad expellendum Venenum vel compescendos nimios spirituum motus si exhibeantur, quocumque tempore, in aliis morbis mane jejuno stomacho, ad vomitum ciendum una alterave hora post pastum ad ℞ cum aliis levioribus emeticis sumuntur: Collaudantur præterea nucum harum vires in febris tertiana & quartana; ad urinam & menses provocandos; secundinam, foetum mortuum, lumbricos pellendos; partum difficilem promovendum; dolorem colicum sedandum; cruditates Ventriculi, diarrhæam, tenesnum, hepatis atque lienis obstructiones tollendas, &c. Nucis fragmentum Viperæ aliorumve animalium morsui, aut vulneri telo venenato inflictio impositum, venenum lapidis Colubrini instar adhærendo extrahit, ad hæmorrhagias cæteroquin sistendas pulvis commendatur: In Catalepsi, Apoplexia, Paralyfi, Lethargo, Epilepsia, Asthmate, Catarrho suffocativo, & Odontalgia, frustellum linguæ suppositum apoplegmatismi vices sustinet, ita ut hoc modo agonizantes quasi resuscitati fuerint, ut res suas componere adhuc valuerint: Ole-

um tandem per Infusionem , & aliud compositum ex nucibus paratur , iisdem viribus celebre : Hactenus Acta Eruditorum, quæ figuras quoque huc spectantes exhibent : Sicuti vero nullum est dubium, jam olim nucem Vomica inter alexipharmaca numeratam fuisse , cum in Electuario de Ovo inter ingredientia locum invenerit , ita qui fabam talem (sub quo nomine ad nos nondum delatae sunt,) cum nuce vomica conferre poterit, facile, si quod restet de hac materia dubium, eximere illud poterit : Quod vero nux Vomica Serapionis alia , sit ab ea , quæ communiter in pharmacopoeis prostat , delineationem illius cum hac conferenti statim partet : Et cum postmodum conferendi nucem Vomica cum Faba S Ignatii occasio oblata fuisset , adhuc magis patuit ; quid si vero Imperator Maximilianus hanc potius quam illam communem Electuario immisceri voluit ?

DCCCXLVI.

Erysipelas sexto & septimo rediens.

Vix Casum Viri Illustris , qui quarto & quinto Erysipelate correptus fuerat , supra obs. DCCIV. descripseram , & ecce ! iterum ad eundem vocor , isque non parum perterrius mihi indicat , se denuo antiquo suo malo laborare , quod nunc cum tanto frigore initium sumserit, ut per bene longum temporis spatium vix iterum calefactus fuerit , jam vero pes iterum intense rubebat , tumebat atque dolebat , sicutique iterum Tincturam Bezoarticam sumserat ægrotus, ita nunc parti affectæ sparadrapum viridem applicabat , unde malum non parum mitigabatur ; Vel me petente vero , ut in posterum tam crebra tam molesti mali reditio eo felicius impediretur , Consultatio medica propterea fuit habita , & in consilium vocatis tribus aliis Excellentissimis Medcis , Collegis meis honoratissimis , casuque ultro citroque pensitato unanimiter statuebatur , quia bilis sic abundet, ut solis diaphoreticis expelli vix possit, eam blando purgante aliquoties iterando subducendam esse , in quem finem Rob Sambuci cui scrupulus unus Rad. Jal. ref. n. & gr. xv. specif. Cach. Ludov. immiscebantur , commendabatur , quod & postmodum sexies quantum memini , sumsit , interposita Venæsectione

quam copia sanguinis quasi urgebat, qua mediante nunc plus sanguinis detrahebatur; hisceque sic præmissis partim, partim interpositis, mane Efs. abietis, vesperi vero pulver. ex specif. Cach. Ludov. ℥j. oc. ℥ pp. ℥β. Cinnab. nat. pp. gr. IV. & sacch. Saturn. gr. ij. paratum in usum ducebat, parti affectæ Empl. ex Cerat. Diapalm. ℥ij. Myrrh. ʒj. Camphor. & sacch Sat. aa ʒβ. Ol. Ros. malax. ex comuni hoc consilio imponebat; unde quidem vix quatuordecim diebus elapsis prius malum reditum minabatur, at vix per diem instabat, vel hac de causa vero medicamenta diligentius continuabantur, donec doses xxxvi. descripti pulveris absumpsit, & jam quidem Dei gratia sic valet, ut iterum in publicum prodire possit, quo beneficio eum Deus diutius frui sinat: Tam sæpe vero tam brevi temporis spatio redeuntis Erysipelatis exemplum inter rariora cum merito numeretur, ejusdem continuati lectio Lectori vix nauseam movebit.

DCC CXLVII.

*Lapsum graviorem subsequens dolor lateris sinistri
internus.*

Mllitis cujusdam Uxor quinquagenaria, cum graviter in terram per aliquot scalæ cujusdam gradus prolapsa fuisset, licet in externis partibus nullam notaverit læsionem, tam male tñ. inde se habuit, ut extra lectum subsistere non potuerit, unde externis quibusdam remediis illitis nil quicquam juvantibus tñ. me propterea vocavit, & me accedente, de dolore imprimis lateris sinistri respirationem quoq; impediente conquerebatur, ubi pulverem ex lap. ℥ pp. Antim. diaph. & Cinn. nat præcipue constantem eidem præscripsi, simulque Infus. Veronicæ usum illi commendavi, quibus in usum ductis, quævis mala Dei gratia paulatim discussa fuere, quod nuper gratias referens in via mihi indicavit: Læduntur nempe ab ejuscemodi casibus partes, interdum internæ, quibus nisi internis subveneris medicamentis, externis solis frustra pugnabis.

DCCCXLVIII.

*Animi deliquium à metu ab evulsione dentis
subortum.*

Puer quidam nobilis undecim fere annorum, cum diu dentium dolore laborasset, remediaque varia frustra omnino adhibuisset, quia constabat, dentem erosum esse horum dolorum auctorem, antequam hic evelleretur eos non cessaturos bene judicantes Parentes, propterea quendam in hac arte Magistrum vocarant, quem vero accedentem non admisit puer, nec, ut vel os inspiceret, concessit, unde hic iterum re infecta discessit; at dolores eum per integram sequentem noctem sic torserunt, ut sequenti mane ipsemet secum constituerit, se memoratum modo Magistrum accessurum, & ut dens evellatur, petiturum; visitatum forte fortuna Illustrem ejusdem Parentem, & jusculum comedentem dentium dolore tortum inveni, adfidensque ancilla, quid habeat in animo, mihi retulit, unde ut & mihi dentem monstret petii, intereaque Pater accessit, cum quo dum sermones misceo, ancilla indicat, puerum animo linqui & eum in lectum collocat, ubi non solum pallidum, sed & pene frigidum eundem deprehendi, pulsusque vix digitos feriebat, ipsemet ergo statim peto θ Vol. Oleos. Sylv., quod in vicinia repositum noveram, at vitrum vacuum inveniens cum inscriptione de eo pendente ancillam mitto, ut illico ex officina pharmaceutica in vicinia posita afferat, & interea juxta stans Balsamum quod album vocant ægrotuli naribus obverto, & quasdam guttulas eidem exhibeo, unde quidem aliquantum se collegit, at brevi prius malum rediit quod, demum allato interea θ Vol. Oleos. & cum Vino exhibito Dei gratia sic cessavit, ut jam se melius se habere ipsemet testatus fuerit: Uti vero metus in sorore hujus, sicut non ita pridem notavi, motus spasmodicos concitavit, ita ipse animi deliquium inde contraxit sanguine in hoc, nervis in illa præcipue affectis.

DCCCXLIX.

Febrem ardentem statim inhibens Venæsectio.

Adstantem ancillæ cuidam febre maligna decumbenti, herus ejusdem, curam ejus laudandam gerens, persuadere volebat, ut Venæsectionem instituerem, & inter alia sequentia referebat; se ante aliquot annos alibi locorum habuisse ancillam, quæ itidem tali febre correpta fuerit, quæ brevi temporis spatio tantum incrementum sumserit, ut calor magis augeri vix potuerit, hincque medicum tum vocatum illico jussisse, ut sanguis subtrahatur, quia vero tam adstantes crediderint, se maculas petechiales in ea observare, tam horum sententiæ Chirurgus vocatus accesserit, non nisi prius iterum consulto medico venæsectionem instituere se ausos fuisse, qui vero tardius domum rediens, tam adstantibus tam chirurgo exprobravit, quod jussis suis non paruerint, at reliqua in crastinum distulerit, quo sic sat cito accedens, nihilominus ut Venæsectio instituat, jusserit, hacque mediante Dei gratia febrem tantum se remisisse, ut ejus vix ullum superfuerit indicium: Uti vero hæc sine dubio febre causo laboravit, absque malignitate, petechiæque nullæ successerunt, ita ubi adsunt malignitatis quædam indicia, nisi quædam indicantia summe urgeant Venæsectionem, ab ea tutius omnino abstinemus.

DCCCL.

Spasmus totius à terrore.

Juvenis quidam viginti annorum, cum in funus fratris, qui vix per triduum decumbens in mortis prædam cesserat, processisset, & ab hoc domum rediens ad finem honoratissimum qui itidem brevi temporis spatio per febrem malignam è vivis sublatus fuerat, jamjam mortuum invenisset, inde adeo perterritus fuit, ut non solum vox faucibus hæserit, steterintque Comæ, sed & toto corpore obriguerit, pauloque post sic convulsus fuerit, ut adstantes & ipsum, jamjam à morte abreptum iri, sic sibi metuerint, ut prius animæ ejusdem consuluerint, quam me in consilium vocarunt; vocatus vero, illico accedens eum spasmu totius

totius decumbentem inveni, adeo quidem ut se movere non potuerit, digitosque distortos nec extendere, nec contrahere valuerit, prætereaque de dolore harum partium sic sat molesto conquestus fuerit, quoniam vero sic sat apte ad quævis interrogata respondebat, pulsus nil quicquam mali prodebat, non ita difficulter respirabat, membraque à spasmis quidem distenta persistebant, ulterius autem & alio modo non convellebantur, nec febrem malignam, nec tantum periculum, quantum quidem adstantes credant, subesse, judicavi; Cephalicam ergo & Antepilepticam Potiunculam eidem præscripsi, cui alexipharmaca (ut malignitati vel me forsitan inscio latenti occurrerem,) adjeci, unde post quatuor fere horas Dei gratia spasmus integre cessavit; quia vero partes ab eodem distentæ adhuc lassæ existebant, ipseque toto corpore magis ac aliàs calens totus credebatur, febrem malignam subesse, aliis quibusvis signis licet meliora sperare jubentibus cephalica tn. alexipharmacis mixta per biduum adhuc eundem continuare jussi, unde Dei gratia sic convaluit, ut quinto die in funus Adfinis prodierit: Tantum nempe terror nervis insidiatur, ut eos variis modis torqueat, at ubi talem spasmus producit, is sane plus periculi minatur, quam revera subest.

DCCCLI.

Opium febrim exasperans.

Decumbebat foemina quædam, quadragenaria major, febre continua licet non adeo acuta, non tn. omnis malignitatis experte, huic cum de dolore capitis quoque conquerenti, aliquando cum aliis medicamentis etiam Specif. Ceph. D. M. præscripsissem, post hujus usum toties sternutare cœpit, ut cum in medicamenti operationem inquisiturus accessissem, se totam credere, me sibi sternutatorium pulverem exhibuisse, retulerit, uti vero sternutatoria ore sumpta ejuscemodi quid non præstare respondi, ita, quia simul tantum seri tenuis ore & naribus reddebat, ut vix verbum proferre commode potuerit, remediis reliquis unicum solum granum extracti op. Cydon. addidi, quo vix sumpto tam male se habuit, ut jamjam mortem instare sibi metuerit, & hinc media nocte me vocaverit, ubi quidem medicamentum volatile exhibitum Dei gratia tantum profuit, ut brevi
post

post convaluerit : Disce interea & ex hac linea quam caute medicamenta opiata sint exhibenda, quæ febres continuas plerumque non tam imminuunt quam exasperant.

DCCCLII.

Oculi unius debilitas in alterum translata.

Virgo quædam nobilis juxtaque nubilis, cum hætenus voto suo potiri non potuisset, inde paulatim mensium inordinatum fluxum contraxit, hincque in ea, quæ hanc presso plerumque sequuntur pede mala incidit, difficilem nempe respirationem & febrem, quæ à colore, quo ea laborantes conspicuæ sunt, alba nominatur, quibus oculi primo dextri tanta debilitas accessit, ut hujus usu per aliquot dies fere penitus caruerit, quod & ipsam permovit, ut Chirurgum propterea in consilium vocaverit, qui maculâs in oculo notatas unguento suo discussit quidem, at visus pristinus vigor non rediit, discernere enim æque ac antea hoc oculo nil quicquam potuit, licetque varios pulveres ophthalmicos aliaque his dicata remedia in usum duxerit, nil quicquam tñ. iisdem profecit, mensesque jam obstructos promovit quidem pulvis nescio qualis summe commendatus, at illico iterum substitere, unde tñ. ad me ventum fuit; ubi, cum nec martiatis hunc fontem referare potuissem, in hujus tñ. fluxu restituto veram consistere curam, nullus dubitarem, præmisso leniore purgante Venæsectionem in pede institui, quæ Dei gratia sic profuit, ut paulo post redeuntibus mensibus dextro oculo æque ac sinistro perspicere quævis iterum potuerit; Venum enim vero quoniam sic jam se penitus restitutam credidit, & vinum medicatum, quod ego præscripseram, non bibit, non ita diuturnum fuit gaudium, quod visus recuperatus attulit; vix enim pauculis elapsis hebdomadis, idem malum, quod prius dextrum occupaverat oculum, sinistro insidiari cœpit, licetque in hoc nullæ conspici potuerint maculæ, tam parum tñ. eodem res oblatas discernere potuit ac prius altero; unde iterum me consuluit, ubi mensibus obstructis hoc malum iterum tribuendum esse totus persuasus, ad martiata medicamenta rediit, quæ Dei gratia nunc sic profuere, ut jam & sinistri oculi usu sicut olim polleat : Quamprimum nempe constat, malum à mensibus

fibus obstructis foveri, nisi hi referentur, frustra alia quæcunque præsidia in subsidium vocantur, notatuque in hoc casu præsertim dignum est, quod uno oculo curato malum tam brevi post alterum occupavit.

DCCCLIII.

Vomitus per integrum annum instans,

Fœmina quædam sexagenaria, cum prius optima sanitate gavisâ fuisset, post potam cerevisiam, cui venenum immixtum fuisse, non prorsus absre suspicari poterat, in Vomitum incidit non solum quorumvis ingestorum, verum & tam insignis serî quantitatis, ut sæpiuscule hujus aliquot mensuras eodem rejecerit, quem semper ardor Ventriculi ferme intolerabilis comitabatur, quibus malis licet plurima remedia opposuerit, utut ea interdum per aliquot dies profuisse visa fuerint, semper tñ. malum antiquum obtinuit, & nisi quotidie, post tres tñ. vel quatuor dies vomitus rediit, nec in ullo alio remedio levamen invenit, quam in lacte vaccino poto; unde cum & me consulisset, in principio, de vermibus cogitavi, at cum jam frustra hisce quoque se remedia opposuisse, retulisset, & explorato abdomine constaret scirrhosum tumorem sub ventriculo deprehensum hunc fovere vomitum, malum pro insanabili habui, licetque quædam eisdem præscripserim medicamenta, & hisce tñ. ea qua reliquis fortuna usa fuit, unde & me brevi dimisit: Uti vero scirrholi tales tumores, si præsertim jam diu institerint, vix iterum discuti possunt, ita mala ab iisdem producta hac ipsa de causa curari non possunt.

DCCCLIV.

Frigus diu instans sudatorio Coriariorum cedens.

Matrone quædam honesta, cum frigore in quodam puerperio correpta, ei sicuti quidem decet obviam non ivisset, sed cetera bene se habens illud plane neglexisset, inde quidem aliud malum non contraxit, quam quod frigus hoc postmodum diu adhuc persensit; at cum per integrum biennium & quod excurrit, institisset, nec vel gravidæ iterum, nec post partum interea

succedentem non esset molestum, tandem tædio ejusdem capi cœpit, & hinc variorum consilia petiit, inter quæ illud præcipue arrisit, quo Coriariorum nostratium sudatorium ipsi fuit commendatum, & in hoc aliquoties sudavit, quod & Deigratia ipsi tantum profuit, ut ab illo tempore, aliud quam alii frigus non perceperit, & hinc aliis quibusvis de tali frigore querentibus hodiernum illud summopere commendet: quæ cum pituitosa quædam de simili frigore conquesta quid mihi de hoc sudatorio videretur? interrogasset, alia adsidens fide dignissima matrona narravit; nec ego huic hoc dissuasi, cum hoc sudatorium non solum particulas sulphureas sanguini communicando & sic motum ejusdem promovendo frigus pellat, verum & particulis balsamicis quibus abundat, vitalem liquorem corrigendo, ne frigus tam cito redeat, efficiat: Omninoque hoc ipsum sudatorium magis confert illis, quorum sanguis particulis serosis atque viscidis abundat, pituitosorum nomine olim insignitis, quam aliis, in quibus non tam quod corrigat invenit, & hinc particulas sulphureas partim augendo partim acuendo non potest non nocere.

DCCCLV.

Hydrops incipiens stercore Equino curatus.

NArraveram cuidam Generoso Viro historiam illam mulieris, quæ quia ad consilium lepidi cujusdam Viri corpus massæ farinaceæ immerferat, à febre liberata fuerat, & is, non deesse plura exempla remediorum non tam serio quam per jocum commendatorum regressit; quæ eos, qui ea in usum duxerit, juverint, sic vero se novisse olim Juris Utriusq; Doct. quem rusticus quidam, quosvis Doctores pro medicis habens, rogarit, ut remedium suggerat, quod hydropi jamjam incipienti depellendo sufficiat, eum vero nil minus cogitantem, quam quod sit executurus consilium rustico suasisse, ut stercus equinum in aqua coquat, & Decocto hoc aliquandiu utatur; non vero tam pro jocososo quam vero consilio hoc agnovisse rusticum, & diligenter commendatum Decoctum bibisse, sicque inde eum pristinam sanitatem recuperasse, ut postm odum Juriconsultum adierit, & ingentes pro tam salu-

salubri consilio communicato egerit gratias : Jamdudum nempe stercus equinum quoque inter remedia locum invenisse, ex iis constat, qui de hac materia ex professo scripserunt, inter quos Paullini eminent, ad quorum asserta magis confirmanda hæc aliquid conferent, cumque non desint, quibus talia remedia magis quam alia placent, hoc modo & horum palato accommodare te poteris,

DCCCLVI.

Auditus difficultas à clamore nimio.

Mercatorem quendam è primis visitaverat jocosus quidam amicus, & fingens, se ei aliquid in aurem dicturum, tantum sustulerat clamorem, ut vel in remotissima domus parte audiri potuerit, quo ipso quidem risum, quem intendit, commovit, at ab illo tempore is auditus quandam gravitatem percepit, quam quidem sponte cessaturam sperans, per aliquot menses neglexit, at cum non tam desineret, quam indies augmentum fumeret, tandem medicum suum propterea consuluit, qui Ol. Amygd. amar. auri immittere jussit, quod remedium tanto cum fructu applicavit, ut brevi auditus restitutus fuerit : Omne nempe nimium & sensibus inimicum existit, sicutque lux nimia ex improvise & nimis propinquè oculis oblata eosdem usu suo nisi privat, hunc tñ. non parum intercipit, ita eodem modo peccans sonus auribus insidiatur; laudem vero, quam hæctenus in aurium affectibus meruit Ol. Amygd. amar. hoc ipso casu magis tuetur.

DCCCLVII.

Variolis succedentes crustæ diutius molestæ.

Variolis laboraverat Viri cujusdam nobilissimi filiola biennis, tam copiosis quidem, ut in facie præsertim nec minimum superfuerit spatium, quod iisdem non fuisset obtectum, haud ita difficulter tñ. & has devicit, nec ullum notatu dignum supervenit symptoma, nisi quod, cum easdem nondum maturas unguibus aperuisset & ante tempus decerpisset, inde postmo-

dum crustæ restiterè, quæ non solum denuo exulceratæ fuerunt, verum per aliquot hebdomadas corpus defœdarunt: Quod idem contigit puero cuidam quindecim annorum, qui itidem ante tempus quotcunque vidit pustulas discerpit, at crustæ postmodum exulceratæ tantum dolorem concitarunt, ut de hoc fere magis quam prius de Variolis questus fuerit: Sicut autem utrique purgans præscripsi, ita hoc parum proficiente illi quidem Ol. Amygd. dulc. cui sperma Ceti immixtum fuerat, levamentum quoddam attulit, hic vero emplastris quoque opus habuit: Melius vero omnino sanitati suæ consulunt, qui variolis laborantes, nisi dolor aut aliæ causæ urgeant maturationem & exarescentiam harum pustularum patienter expectant, cum ante tempus scalpendo non solum tales crustæ verum & alia mala produci possint.

DCCCLVIII.

Vinum medicatum præ aliis medicamentis conducens.

Mulier quædam honestissima, plurimum liberorum mater, quinquagenaria, cum hætenus Dei gratia sanitate sat integra fructa fuisset, nuper instantibus mensibus, nec ut prius fluentibus, primo caloribus, quos volaticos nominant, vexari cœpit, quibus idoneis medicamentis discussis, dolores lumborum & pubis regionem occupantes succedere tam acerbi, ut & extra lectum vix degere potuerit, & toto corpore consumpta fuerit, licetque præmissis leniore purgante varia medicamenta tum præcipitantia & absorbentia tum anodyna hisce doloribus opposuerim, hæc tamen eosdam vix parum demitigarunt, & urina præsertim tinctior cum crasso sedimento, post quæcunque medicamenta sumpta eadem mansit, & hinc malum nondum discussum esse, sufficienter prodidisset, si vel maxime ægrota ab omni querela abstinuisset; accessit hinc dolor lateris sinistri, & regionem lienis divexans, quod & duriusculum tactu deprehendebam, quod me permovit, ut Electuarium chalybeatum eidem præscripserim, unde quidem durities se remisit, & tum hic tum reliqui dolores ulterius molesti non extiterunt, at urina antiquum obtinens, lassitudo instans, appetitus prostratus, & consumptio indies magis partes depascens eam medicamentis pluribus opus habere, sat indicant;

carunt; febre itaque absente & urina præsertim humorum peccantium in corpore adhuc restitantium abundantia suspicionem injiciente, Vinum medicatum purgans eidem præscripti; quod quidem sicut blande & per vices multum materia peccantis subduxit, ita quævis restitancia mala Dei gratia sic dispulit, ut nunc, urina quoque naturali colore & consistentia conspicua, sanis iterum annumerari potuerit: Sic vero sæpius humores constitutos esse, ut nisi purgantibus subducantur, aliis medicamentis parum proficianus, hæc observatio egregie confirmat.

DCCCLIX.

Inquies inconsueta Vino medicato cedens.

MAtrona quædam non ex infimis, ejusdem ferme cum modo descripta ætatis, at jam per biennium & quod excurrit, tributum lunare ulterius non solvens, præter alia mala, quæ alibi jam descripsi, nuper de falso præsertim sapore quosvis cibos potusque perdente queri cœpit, cui accedens singularis quarumvis partium inquies, quæ continuam fere fugam ei quasi imperavit, eam permovit, ut me propterea consuluerit, cum præsertim Efs. abietis saporis falso jam diu frustra omnino opposuisset; Et huic ergo Vinum Rhabarbari nob. præsertim viribus imprægnatum ordinavi, quod potum Dei gratia tantum profuit, ut inquies illa cessaverit, saporque itidem jam longe melius se habeat: Quo quidem sicut, quæ in antecedente observatione produxi confirmantur, ita quam egregias possideat Rhabarbarum vires iterum magis patescit.

DCCCLX.

Abscessus juxta inguen fonticulum exsiccans.

SEnex quidam Venerandus, cum pustulæ quædam in pedis dextri ea parte, quæ juxta inguen est posita, pruritu molestæ extitissent, primo quidem non nisi scalpendo sibi consuluit, at cum inde dolor etiam subortus fuisset, non male collegit furunculum vel & abscessum subesse, huicque hinc Emplastrum album coctum per Uxorem imposuit, unde indies majus sum-

Ffff; fit

fit augmentum, & abscessum esse per quævis indicia constitit, qui tandem ruptus, primo quidem multum admodum puris fudit, at quia non concessit, ut turundæ immissæ fuerint, illud exitum ut prius non inveniens cutis partem paulatim excavavit, quæ à musculis separata, hincque calore naturali destituta non parvum Uxori ejusdem injecit metum, unde tum me, tum Chirurgum in consilium vocavit; ubi, cum veniam inspiciendi partem affectam impetrassemus, maculam dimidium fere thalerum magnitudine æquantem, escharam à cauterio potentiâ inductam exacte repræsentantem invenimus, quam tñ. hinc inde perforatam non ita difficulter separatam iri, ego quidem nullus dubitavi, nec spe mea falsus fui, dum post aliquot dies facile separari à musculis potuit, & sic postmodum cicatrix inducta fuit; ubi notatu dignum est, quod, quam diu quidem hic abscessus pus profudit, nec gutta ejusdem per fonticulum, quem in brachio sinistro gerit optimus hic senex, excreta fuerit, quin hic sic exaruit & consolidatus fuit, ut novum excitare opus habuerimus, qui abscessu curato, ut olim nunc quotidie pus consuetum reddit: Non sufficit nempe in Senibus Ventriculus coquendis cibis, hincque plures ac olim colliguntur partes excrementitiæ, quæ per vias ordinarias non depositæ & hinc sanguini confusæ in robore polulentibus internis in externis partibus exitum quærunt, quem sic invenientes, liberatus ab illis non potest non melius se habere, qui sine dubio in graviora incidisset mala, si internam quandam partem occupassent; quam arctum vero inter se alant consensum corporis humani partes, fonticulus exarescens non parum confirmat.

DCCCLXI.

Vermis variolarum principium mentiens.

Filiola cujusdam Mercatoris quatuor fere annorum, cum hætenus Dei gratia sic sat bene se habuisset, subito de dolore abdominis, calore p. n. & appetitu prostrato queri incipiens Parentibus suspicionem injecit, Variolas hæcce mala subsecuturas, cum præsertim & vomitus, à quibus tum plerumque initium sumebant, accederent, ut ergo facilius hoc malo defungeretur, per purgans in tempore exhibitum obtineri posse, persuasi, ut tale medi-

medicamentum præscribam, me rogarunt, nec ego, quia in puella nullæ adhuc maculæ conspici poterant, eorum petitis defui, sed memor, quod nonnulli in promovendis Variolis mercurium dulcem imprimis commendent, huic alia purgantia addidi, & compositum inde Syrupum puellæ exhibere jussi, qui quidem aliquot sedes movit, & cum ultima harum vermem rotundum exturbavit, hincque quævis memorata mala sic cessarunt, ut jam omnis variolarum suspicio evanuerit, vermemque ea excitasse, nemo dubitaverit: Utut nempe tam necessario non requiratur, ut in Variolis semper purgantia præmittantur, cum plures felicissime easdem his non præmissis devincant, sicut tn. tantum non in quibusvis puerorum morbis purgantia in principio exhibita non parum conferunt, ita si vermibus, quod non raro fieri solet, divexentur, eosdem deturbando sæpe gravissimos morbos avertunt: Variolas autem, antequam erumpant, instare, vix unquam certo prædicere poteris.

DCCCLXII.

Digitum indicem dimidium depascens ulcus.

Accessit me nuper Vir quidam scabie foeda toto corpore sic defoedatus, ut cum eo habitantes cives à consortio ejusdem abhorreere cœperint; utque an absque metu contagii inter sanos degere possit, constaret, magistratus ejus loci eum Visitationi nostræ subjecit, ubi quidem, nisi cura conveniens instituat, eum leprosis omnino esse annumerandum judicavimus; in eo vero cum observassem, quod digiti indicis dextræ manus dimidia fere parte careat, quomodo hunc amiserit, eundem interrogavi, qui respondit, se ante aliquot annos ulcus in hoc digito aluisse, quod, quo diutius tractaverint imperiti balneatores, eo magis corruptum fuerit, unde td. cum sphacelus accessisset, jam vita carentem partem rescindere opus habuerint; sicut vero exinde constitit, quam acres in hoc viro abundant humores, ita quantum intersit, ut quis fido & perito Chirurgo se committat, hæc observatio confirmat; cum multi, dum de alieno ludunt corio, hujus majorem ac bubuli vix rationem habeant, unde nonnunquam partes, quæ vel servari adhuc possunt, rescindunt.

DCCCLXIII.

Febris maligna cum summa cordis anxietate.

Corripiebatur Figuli cujusdam filia, alibi ancillam agens. febre continua maligna, hincque, ut ibi cura ejusdem decens gereretur, in domum Patris deportabatur, ubi inprimis frater natu minimus frequentius eandem visitabat, hinc vero etiam brevi eandem febrim sic contrahebat, ut non solum toto corpore summe caluerit, sed & de insigni cordis anxietate questus fuerit, quæ brevi tantum invaluit, ut vix respirare ulterius potuerit; huic malo licet ego tum sororem ejusdem visitans statim Potiunc. ex Pulv. Pannon. & Tinct. Bezoart. præsertim constantem opposuerim, nullum tamen inde levamentum percepit, sed non solum deliria quoque accessere, verum anxietas inprimis aucta fuit, unde nunc præter alia medicamenta ei nonnum fere agenti annum post singulas sex horas spiritus C. C. guttas quindecim exhibere jussi, qui Dei gratia tantum profuit, ut non solum anxietas inde se statim remiserit, verum & febris plane extincta fuerit, sicque Puer Dei gratia convaluerit: Quo ipso sicuti confirmatur, quod nuper affirmavi, Pueros facilius ab hoc morbo ac adultos convalescere, ita mirum quantum, si ubi requiritur, exhibeatur, conferre spir. C. C. ex hac ipsa observatione disces.

DCCCLXIV.

Oculi humores extravasati facile in pus abeuntes.

Virgo quædam viginti annorum nimium properans tam graviter faciem januæ ferreæ alliserat, ut inde tam supra quam infra oculum dextrum sibi duo vulnuscula inflixerit, oculo quidem illæso, at uti quidem prædixeram, & nec vino calido, nec emplastris impediri potuerat, partibus ejusdem externis intumescentibus & variis coloribus defœdatis, unde & sic clausus fuit, ut eum aperire non potuerit; licet vero illum non esse læsum, abunde patuerit, quia tn. insignis puris quantitas ex eodem quotidie profluxit, ne forsan læsio quædam aliorum oculis non exposita subsit, aut jamjam subsequatur, Virgo non parum sibi metuit, hincque tum Pilul. FF. sumsit, tum Vesicas in brachio exci-

excitari curavit; at uti oculo detumefcente iterum fat constitit, nunquam immediate læsum eundem fuisse, sic ego judicavi, humores ex oculi vasis destillantes, si ibi detineantur, facile in pus converti; & hac in sententia magis me confirmavit, postmodum puer quidam, cui Variolæ oculos occluserant, sicut enim hic mihi in memoriam revocavit, æque ac illi aliis quoque quibus ejusmodi quid contigit, multum puris etiam ex oculis destillare, ita aliunde quam à dictis humoribus illud commodius derivari vix poterit.

DCCCLXV.

Variolæ brevi exarescentes.

Mercatoris cujusdam filiulus, quatuor fere annorum, subito calore p. n. tam intensoprehenditur, ut vix ita diu absque molestia tangi manu potuerit, quem comitans appetitus prorsus prostratus, hincque accedens lassitudo plane inconsueta matrem permoverunt, ut me propterea vocaverit; ubi cum pulsus quoque celerrimum invenissem, Potiunculam Alexipharmacam eidem præscripsi, quæ bis licet sumpta calorem tn. nec minimum quidem imminuit, unde denuo vocatus Mixturam quoque ordinavi post singulas horas exhibendam, per integrum tn. biduum calor semper potius incrementum sumfit, quam decrevit, donec td. hinc inde maculæ in cute comparuere, Variolarum aliàs prodromi, hinc enim supra memorata mala brevi sic discutiebantur, ut illorum vix memoria superfuerit; brevi etiam hæ maculæ in pustulas abiere, quas quotidie majores futuras, vix ulla dubitandi subfuit causa; Verum enim vero non solum vix dimidium consuetæ aliàs magnitudinis attigerunt, sed quinto sextoque die sic exaruerunt, ut septimo vix conspici ulterius potuerint, puero optime se habente, & ad priores lusus redeunte, cum aliàs variolæ vix nono vel decimo die perfectam suam magnitudinem adipiscantur, & tum demum exarescant: Adeo quidem & circa morbos familiares subinde aliquid extraordinarii contingit, quod nec prævidere nec prædicere potuimus, unde famæ non parum consulimus, si & in hisce morbis qua prædictionem cautos nos gesserimus.

DCCCLXVI.

Catarrhus febris malignæ metum injiciens.

Mercator quidam, triginta & quod excurrit, annorum, bis terve jam sanguinis sputo obnoxius, & hinc identidem medicamentis phthisin avertentibus opus habens, cum nuper in catarrhum ad nares incidisset, & per has plurimum seri per integrum diem deposuisset, vesperi lassitudine quadam, capitisque dolore accedentibus, jam sibi metuere cœpit, ne febris maligna hinc inde quosdam posternens subsit, quem metum cum Uxor ejusdem in eo observasset, statim ad me misit ancillam, & ut medicamentum sub noctem sumendum præscribam, & sequenti die ipsemet eum visitem rogavit; præscripsi ergo pulverem ex specif Cephal D. Mich. & Antim. Diaph. constantem, quo sumto noctem sic sat quietam duxit, maneque ipsemet mihi obviam ivit, ubi, cum in quævis sedulo indagassem, nec vel minima suspicio febris malignæ subesset, primo quidem metum ejusdam menti exemi, hinc vero catarrho dicata medicamenta præmissa laxante commendavi, quæ Dei gratia vix frustra in usum duxit: Non improbandum nempe licet sit, si febris malignis grassantibus, quivis morbi nobis sint suspecti, cum in quibusvis subesse possit, si tñ. quævis malignitatis indicia defuerint, non tam frustra huic occurras, quam ipsum morbum aggrediaris.

DCCCLXVII.

*Febris puerperalis frigore incautius admissa revo-**cata.*

Mercatoris illius, cujus haud ita pridem memini, Uxor, quæ nempe tum febre puerperali cum abdominis dolore decubuit, cum per quatuor fere hebdomadas sanitate redintegrata sic gravata fuisset, ut nec minimum quidem ullius morbi superfuerit indicium, modo dicto tempore omni nondum elapso rem familiaris curare ut prius cœpit, & cum filiulus admodum dilectus interea variolas contraxisset, non solum huic diligenter adstitit, verum & aliquoties corpus aeri incautius exposuit, quin aliquando in

do in cubiculo non calefacto per bihorium dormiit, hincque brevi post non solum frigore minus consueto correpta fuit, sed hoc excepit calor febrilis, qui non parvum eidem injecit metum, unde Tinctura Bezoartica frustra fere sumta me sub noctem consuluit; & ego febrem puerperalem rediisse nullus dubitans, quæ aliàs eidem opponere soleo, nunc quoque eidem opposui medicamenta, quibus sumtis Dei gratia sequenti mane aliquanto melius se habuit; continuatisque hinc iisdem tertio die à febre omnino liberata fuit: Discant hinc mulieres præsertim teneræ quod vel quarta hebdomade, ne nimium fidant, opus habeant, inprimisque tum quoque temporis aerem frigidiorum non admittant; licet enim hæc haud ita difficulter pristinam recuperarit sanitatem, aliis tñ. vel tales etiam febres subinde in exitiosas degenerasse, non desunt sat tristia exempla.

DCCCLXVIII.

Ventriculi dolor antiquus Terra sigillata sopitus.

MAtrona quædam nobilis, fere quinquagenaria, cum jam per aliquot annos Ventriculo sic laborasset, ut is tantum non continuo doluerit, quod & vel eam inspicienti patuit, dum pallidus faciei color, eam minus bene se habere, sat prodidit, huic quidem dolori varia à variis commendata medicamenta sic sat sedulo opposuit, at dolor nunquam diu multoque minus integre cessavit, unde semper in alias atque alias curas inquisivit, tandemque quidam eidem Terram sigill. Siles. commendavit, quam cum aliquandiu in usum duxisset, Dei gratia omnis dolor sic cessavit, ut nunc hanc ipsam terram, ubicunque ejusdem mentionem faciendi se offert occasio, miris efferat laudibus: Sine dubio vero in hac humores acidi atque acres, dolores, de quibus quæstia fuit, concitarunt, quos absorbendo, atque acredine sua spoliando Terra dicta profuit: Sicuti vero non omnes omnino Ventriculi dolores ab hac causa proficiscuntur, ita non omnibus quoque eadem æque proderit.

DCCCLXIX.

Obstetrix ob foetus extractionem male accusata.

Vidua quaedam, cum ex furtivis amoribus concepisset, ne res & aliis innotesceret, Urbem reliquit, & in pago quodam haud ita procul ab ea distante obstetricem adiit, hancque, ut se recipiat, in partu instante adstet, & tempore puerperii sui curam gerat, rogavit; quæ ejusdem petito satisfacit, & illam non solum recepit, verum & tempore partus ei, quantum in se fuit, fideliter adstitit, quo ipso tñ. impedire non potuit, quin loco capitis primo manus ex Utero erupisset, ex qua foetum adhuc vivere uti primo fat. constitit, ita more Romanæ Ecclesiæ eandem baptizavit, postmodum vero eam caute loco suo restituit, sperans foetum situm mutaturum, sicque partum ordinarium successurum; at spe sua quam maxime falsa fuit, vix enim aliquot elapsis horis, eadem manus prodiit, jam quidem tumida & livida, unde ut & ex aliis signis colligebat, foetum vivorum numero jam esse subtractum; hincq̄, cum nunc sicut prius utero intrudi denuo non posset, partusque minime succederet, elapsis jam undecim horis, ut mater serveur, foetum extrahendum esse, statuit obstetrix, & primo quidem brachiolum sic distorsit, ut manu sua melius in uterum penetrare potuerit, ubi, (uti quidem retulit,) spinam dorsi diffregit, sicque feliciter foetum extraxit, adeo quidem, ut vix quatuordecim elapsis diebus mater incolumis huc Augustam redierit; Contigit vero quod foetus mortuus, quem interea per quatuor fere horas in Cubiculo frigido asservaverant, ut sepeliatur, reproductus, & hinc denuo inspectus tam vivido colore oculos adstantium perculit, ut æditius inprimis præsens eum adhuc vivere, & hinc baptismo iterum tingendum esse judicaverit, eo ipso vero & fama divulgata fuit, Obstetricem hunc foetum vita privasse, quæ res td. ad Prætorem delata eum permovit, ut in quævis acta sedulo inquisiverit, rem ad superiores suos detulerit, & quid factu sit opus? interrogaverit; qui Obstetricem carceri includere jusserunt, & casum postmodum tum ad medicum suum, tum obstetricem quandam seniore detulerunt, à quibus, obstetricem homicidii accusari non posse, judicatum fuit; Et sane, cum hunc casum

Jurisconsultus quidam ad me detulisset, ut ut non omnia ex arte peregerit obstetrix, quin tñ. conatus illius potius laudandus, quam improbandus & puniendus sit, judicare & ego non dubitavi: Sicut enim color vividus vitæ tñ. præsentis sufficiens index non fuit, dum novum non est, quod frigori præsertim exposita cadavera ruborem quendam vel post aliquot dies interdum acquirant; ita si per certa indicia constiterit (uti quidem hic per brachium exsertum constare potuit) foetum esse mortuum, longe melius consulitur matri, si in tempore foetus quovis modo extrahatur, si vel maxime absque hujus vel mutilatione hoc fieri non possit, quam si ea, ut foetum promoveat, frustra impellitur, unde citius quam hoc modo lædi potest, semperque potius excusari poterit obstetrix, quæ hoc modo caute extractionem aggreditur, quam quæ verbis solum tam arduum negotium perficere tentat.

DCCCLXX.

Fœtus mortuus matri minus molestus.

Mulier quædam è plebe cum nono mense gravida graviter in terram prolapsa fuisset, per biduum quidem adhuc quodammodo foetum se movere percepit, at hoc elapso, per reliquos undecim & quod excurrit dies, sicuti hic motus plane cessavit, ita gravius ab illo tempore pondus circa pubem sensit, cetera tñ. nec de horrore nec calore p. n. conquesta fuit, nec ullum unquam animi deliquium supervenit, sed tempore vero partus instante doloribus ut olim correpta brevi nec ita difficulter foetum enixa fuit mortuum, & jam hinc inde corruptum, in cujus ventre juxta funiculum umbilicalem vulnusculum conspiciebatur: Rarius nempe contingere solet, quod foetus mortuum parum molestiæ matri eundem gerenti creat, cum alias vix per bihorium gestatum matrem ferme perimere non desint historiæ, ex eo solo vero, quod mater minus bene se non habet, quod foetus adhuc vivat, certo judicari non posse, hic casus te doceat.

DCCCLXXI.

Somnus profundus plurium dierum sponte cessans.

Accessit me nuper hospes quidam paganus, & narravit, quod filiam habeat, undecim fere annorum, quæ præterita ætate in somnum incidit, à quo non nisi excitata evigilarit, tumque interrogata, an & cetera male se habeat? semper eandem respondisse, nisi quod somnolenta admodum sum, non habeo de quo querar, & sic iterum dormiisse, licetque hic somnus per aliquot hebdomadas institerit, nullumque omnino remedium eidem oppositum fuerit, filiam tñ. suam tandem sponte evigilasse, & nunc integerrima Dei gratia frui valetudine: Abundant nempe in hac ætate constitutis humores serosi viscidi, qui ad nervorum principium delati spirituum ad sensuum motusque organa motum retardant, unde somnus succedit, qui sine dubio haud ita difficulter discuti potuisset, si medicamenta convenientia in tempore in usum fuissent ducta: nollem vero, ut quispiam crederet, & alios tuto intactos tales morbos relinquere posse, cum hæc absque medicamentis convaluerit, æque cito enim in malum adhuc gravius transire, quin mortem post se trahere potuisset hic somnus, quam dissipatus fuit, unde omnino sanitati & vitæ suæ melius consulunt, qui tam inconsuetum somnum non tam parvi habent & negligunt, quam depellere idoneis remediis tentant,

DCCCLXXII.

Graviditatis accusata medicum fugiens.

Attulerat ancilla quædam malæ fidei, & amoribus illicitis dedita urinam ad medicum, medicamenta nempe menses moventia petitura, & sic foetum, quo se gravidam sine dubio noverat, depulsura; cum vero tum cum alio ægroto occupatum eundem invenisset, Uxor medici primo quidem aliquamdiu expectare illam iussit, hinc vero interrogavit, an ipsa consilio medico opus habeat? & quibus divexetur malis? ubi cum respondisset ancilla, omnino pro se ipsa se consilium expetere, quia jam per plusculas hebdomados minus bene se habeat, dum non solum

lum difficilius respiret, verum & ventriculus suus conficiendis ingestis vix sufficiat, unde appetitus sic prostratus fuerit, ut nausea quorumvis ciborum teneatur; simul accuratius illam adspiciens Matrona, gravida es, subjunxit, nec mala hæc cessabunt, donec olim foetum enixa fueris, simul tñ. iterum jussit, ut maritum brevi adfuturum expectet, & sic discessit; Verum enim verò tantum abest, ut discedente illa ancilla diutius expectasset, ut potius illico se surripuerit, nec postmodum redierit: Sceleris nempe sibi conscia, & hinc haud abs re metuens, si medici conjux tam cito hoc prodiderit, multo magis illud medico constiturum: Utinam vero tam audaculæ foeminæ semper hoc modo à medicis se subtraherent, & à malo suo proposito deterrerentur, sic enim & propriæ suæ conscientiæ & medici famæ non parum confulerent.

DCCCLXXIII.

Febris malignæ metus frustraneus.

GRassantibus hinc inde febribus malignis ancilla quædam è regione domus, in qua plures hoc morbo decubuerant, habitans, cum caput doleret, appetitus prosterneretur, & non ita exigua quorumvis membrorum lassitudo accederet, se itidem hoc malo laborare non dubitavit, & hinc non parum sibi metuit, ne & sibi letale evadat; heram itaque suam, ut me propterea consulat, rogavit, quæ accedens & memorata modo referens, ut non prorsus inanem esse metum, responderim, me permovit, dicta siquidem mala hoc anno plerumque febrem aut antecederant, aut & comitabantur; præscripsi itaque Potiunculam alexipharmacam, & post hanc sudori vacare eandem jussi, quod cum præstitisset, & lassitudo nihilominus restaret, me suadente sequenti die eandem Potiunculam iteravit; Licet vero post hanc sumtam melius se habuerit, & appetitus redierit, nondum tñ. omnem metum deposuit, & hinc urinam quoque ad me misit, ex qua cum itidem nil quicquam febrilis prædicere possem, potiusque haud ita obscura mali hypochondriaci indicia mihi innotescerent, huic dicatum remedium eidem commendavi, quod Dei gratia tantum profuit, ut vix biduo elapso eandem in platea offen-

offenderim : Metui nempe ægrotantium omnino aliquid dandum est, non tn. nimis diu, sed quamprimum constiterit hunc vanum esse, malo potius â quo fovetur, quem imaginario occurrendum erit.

DCCCLXXIV.

Ischiadici dolores in puella duodecim annorum.

Mercatoris cujusdam non ex infimis filia unica, duodecim annorum, cetera quidem Dei gratia sic sat bene se habens, macris tn. merito annumeranda, quia hæctenus nullam indolestiam perceperat, & macies hæc reliqui corporis augmento non ita male adscribi poterat, vel me suadente nullum eidem opposuit medicamentum, at cum nuper doloribus ischiadicis correpta fuisset tantis, ut pedi insistere non potuerit, mater de ejusdem salute maxime sollicita me propterea consuluit, ubi, cum eam cetera sic sat bene habentem invenissem, â mensibus in motu constitutis, at ob vasa uteri adhuc clausa penetrare non valentibus hos dolores derivandos esse judicavi, & hinc pulv. ex specif. Cach. Lud. & Cinnab. nat. præcipue constantem, post singulas sex horas eidem exhibendum præscripsi; quo diligenter in usum ducto dolores quidem aliquantum se remiserunt, nondum tn. sic, ut incedere iterum potuisset; Unde, cum & humores vitiosos abundare, urina præsertim detegeret, purgante medicamento hos ipsos educendos esse, judicans, Potiunculam talibus viribus instructam ordinavi, quæ sumta quod desiderari potuit, præstitit, & dolores locum mutarunt, dum jam genua occuparunt, in quibus tn. continuato sedulo pulvere brevi penitus discussi Dei gratia fuere, adeo, ut nuper illam alacriter incedentem in via offenderim : abundantibus nempe vitiosis humoribus nisi purgantia quoque in subsidium vocentur, aliis vel laudatissimis medicamentis scopum nostrum aut plane non, aut difficulter admodum obtinebimus.

DCCCLXXV.

Linguae vesiculae antiscorbuticis sanatae.

Viri cujusdam præcipui filiolus annuus, cum nuper præter consuetudinem suam, quibuscunque ori inditis clamare inci-

inciperet, ancillam permovit, ut os propterea accuratius inspe-
xerit, cumque linguam hinc inde vesiculis quasi conspersam inve-
nisset, idem Matri detexerit, quæ me hac de causa consuluit, & e-
go statim juxta sirupi convenientis usum Ess. etiam abietis com-
mendavi, at cum sirupum solum adhibuissent, malum inde non
tam imminutum quam auctum fuit, quare denuo vocatus iterum
atque iterum urfi, ut laudatam Essentiam puerulo exhibeant, si-
mulque jam Melle rosato viribus Spir. Cochlear. imprægnato lin-
guam sapius fricare jussi, quibus per aliquot dies sedulo observa-
tis, vesiculæ paulatim evanere, jamque sicut prius quævis
absque clamore ingessit ægrotulus: Adeo nempe in quibusvis o-
ris affectibus semper quædam scorbuti ratio est habenda, raroque
antiscorbutica frustra & infantibus in ejusmodi malis præscri-
buntur.

DCCCLXXVI.

*Febris maligna supervenientibus convulsionibus
letalis.*

Mercatoris cujusdam Uxor, quinquagenaria ferme, & teneri-
oris constitutionis, cum jam per tres & quod excurrit an-
nos cum variis malis uterinis, quæ mensium fluxum paulatim
desinentem in pluribus subsequi solent, conflictata fuisset, ab iis
liberata haud ita pridem marito febris malignæ insultu prostrato
diligenter adstitit, & inde quidem nec minimum mali percepit;
at cum postea domum ingressa fuisset in qua octo homines febre
maligna decubuerant, & sex liberis Dei gratia servatis Paren-
tes in mortis prædam cesserant, ut nempe illis propinqua sibi
cognitione conjunctis adstaret, & bona relicta in ordinem re-
digeret, inter alia allata lintea, super quibus Parentes mortui
fuerant, quæque vivi adhuc commaculaverant, non sine horrore
quodam adspexit, quod vel narium obvelatione indicavit; quia
tn. non statim postea male se habuit, nullum etiam remedium huic
horrori opposuit, quin cum aliquot diebus post illum elapsis
male se habere cœpisset, per integrum adhuc quatrimum tn.
negotia sua curavit, malaque, quibus prehensa fuerat, tantum
non plane neglexit, donec hæc td. eandem plane prostraverunt;

H h h h

ubi

nbi vocatus ego febrim malignam subesse statim deprehendi, & hinc alexipharmaca medicamenta sedulo eidem opposui, quæ quidem ad mandatum meum sumsit, at primo biduo fere operationem eorum lectum sæpius mutando impedivit, unde, utut postmodum diligentius hoc servarit, & alexipharmaca post singulas sex horas sumserit, sudor tñ. non nisi difficillime provocari potuit, supervenitque quædam nausea, cum tanto vomendi stimulo, ut de hoc præ aliis quibusvis malis quæsta fuerit; quia vero & hoc symptoma admista alexipharmacis Efs. Catechu mitigabatur, pulsusque & urina cum morbo semper correspondebant, maculæ insuper petechiales hinc inde conspiciebantur, non omnem prorsus spem deponendam esse, per primos sex decubitus dies judicavi; non item vero & septimo, cum enim hoc accedens convulsionibus detentam eandem deprehendissem, pessima quæque metuere cœpi, quod & marito detexi, qui propterea alium adhuc medicum mihi adjunxit; at frustra omnino, licet enim octavo die quodammodo melius se habere visa fuerit, convulsionibus tñ. instantes, quam diligenter quoque medicamenta continuata fuerint, nono eandem vivorum numero subtraxerunt: Sicuti vero ex hac observatione, quod non sine periculo lintea febre maligna mortuorum ab iis præsertim qui talia abhorrent tractentur, constat, ita mirum quantum in curatione hujus morbi confert, si pori semper aperti servantur, hisce siquidem vel minimum clausis non solum frigusculum quoddam statim notant ægroti, verum sudor postmodum longe difficiliter movetur, absque quo tñ. hic morbus non ita facile curabitur: Certam etiam spem in febribus malignis nos nunquam concipere posse, hæc observatio docet.

DCCCLXXVII.

Febris malignæ reliquiæ purgantibus expulsa.

Hic ipse mercator, cum haud ita longo temporis intervallo febris maligna ipsi duas Sorores in optima ætate constitutas peremisset, utut has nunquam visitaverit, nec alios hac febre decumbentes adierit, paulo tñ. post de malis illis queri cœpit, quæ hoc tempore merito malignitatis quendam metum non jam
foliis

solis medicis, verum & plerisque ægrotis injiciunt, dum nempe caput doluit, & lassitudo hunc dolorem comitans eum in lectum prostravit, cum ergo quendam alium consulisset, & is à bile derivans hæc mala purgans vehementius exhibuisset, inde quidem aliquoties evomuit, & secessit, at tantum abest, ut vel minimum percepisset levamentum, ut potius sequenti die quævis mala incrementum sumserint, & calorem febrilem jam & adstantes observaverint; unde me jam per viginti fere annos medicum suum in consilium vocavit, & ego alexipharmacis febrem hanc aggrediendam esse judicans, hæc ipsa sæpiuscule eidem exhibui, quibus sedulo continuatis tandem obtinui, ut post aliquot dies febris, licet nullæ petechiæ supervenerint, plane se remisit; at restitans urina tincta multum, cum sedimento crasso farinaceo, appetitus adhuc prostratus, & lassitudo nondum omnino cessans me permoverunt, ut hæc ipsa medicamenta adhuc aliquandiu continuaverim, sed cum iisdem nil omnino contra modo memorata profecissem, febrem omnino abesse, semper magis constaret & copiosum urinæ sedimentum restare in corpore humores, qui non nisi purgantibus expelli possint, indicaret, lene purgans eidem exhibui, post quod sumtum melius quidem per diem sequentem se habuit, at paulo post uti iterum similem priori urinam excrevit, ita appetitus inprimis non rediit, unde jam de malo hypochondriaco suborta suspicio ut martiatum eidem præscripserim Electuarium, me commovit, at & hoc frustra in usum ducere videbatur, unde materiam peccantem restare nullus dubitans Vinum medicatum purgans eidem ordinavi, sub cujus usu urina primo mutata fuit, aliquoties vero priorem induit colorem, donec naturalem servavit, ipseque sic Dei gratia penitus convaleuit: Moti nempe in principio humores per sudorem dispelli non potuerunt, unde deinde iterum purgantibus opus habuit, quæ nempe in principio febrium malignarum exhibita, nisi, quod sæpius contingit, malum letale effecerint, diuturnum tñ. illud reddere, ex hac observatione constat.

DCCCLXXVIII.

Erysipelas humeros præcipue occupans.

Mercator quidam quadragenario major, cetera quidem sanitate sic sat integra fruens, ut ob identidem ingestos in ni-

mia quantitate cibos succos benignitate sua nativa spolians, & qualitatibus peregrinis inficiens, nuper subito frigore & insigni lassitudine correptus fuit, quibus accedens calor p. n. eum ideo magis perterritus, quoniam statim sibi metuit, ne hi sint prodromi febris malignæ passim nonnullos jugulantis, & quia hæc in tertio quodam loco contigerant, in curru vectus domum rediit, ubi de intensis etiam capitis doloribus querebatur, & mihi vocato, pulsuetiam celerius debito digitos feriente, non plane nullam malignitatis suspicionem injecit; unde cum honoratissimo Dn. Collega, ipsius Adfini, qui una aderat, consultum duxi, ut Potiunculam Alexipharmacam bis sumeret, quod cum præstitisset, sequenti die Dei gratia melius se habuit, nondum tñ. omnis calor p. n. discussus fuit, & quoniam de quodam pruritu humeros occupante jam itidem querelas movebat, has partes inspeximus, ubi illico patuit, ipsum laborare Erysipelate, dextro præsertim humero, qui intense rubebat; unde medicamenta alia non fuisse in usum ducta, sed potius tales Potiones per aliquot dies continuavit, licet post triduum nec minimum quidem caloris febrilis restiterit indicium, urina tñ. semper adhuc tinctæ existente, & hinc ne quædam adhuc subsit malignitas, metum injiciente; at cum hac licet antiquum semper obtinente calor prorsus se remisisset, ceteraque indies Dei gratia melius se haberet æger, tandem non nisi purgante serum sic depurari posse, ut urina naturalem acquirat colorem, judicatum fuit, nec male, hoc enim bis sumto obtinuimus, quod prius nullo alio medicamento obtinere potuimus: adeo vero purgantibus carere non possumus, ut nisi his identidem uteremur, aut morbi protraherentur, aut vix ac ne vix quidem ab iisdem in totum liberari possent opus habentes.

DCCCLXXIX.

Achoribus exsiccatis succedens febris.

Sartoris cujusdam filiola sex annorum, cum à variolis convalescens achoribus laborare cœpisset, hisque multum ferifundentibus caput hinc inde eroderetur, matrem permovit, ut illud nescio quali unguento, (cujus præcipuum tñ. ingrediens Spiritum Vini constituisse retulit,) sæpius inunxerit, unde paulatim

tim quidem exaruerit ulcuscula prius molesta, quin brevipenitus exsiccata fuere, at paulo post successit febris puellam tantum prosternens, ut mater me propterea in consilium vocaverit, ubi ego quidem Potiunculam præscripsi ex Antim. diaph. & Cinnab. nat. præcipue constantem, quæ bis terve sumta Dei gratia tantum profuit, ut sequenti die eam sic sat bene se habentem invenerim: Sicuti vero matrem serio monui, ne in posterum ulcuscula hæc faceret, cum sic plures vitiosi humores evacuentur, ita nisi hæc magis internis quam externis medicamentis aggrediaris, tantum non semper majora prioribus mala produces.

DCCCLXXX.

Cervi Cornua calentia.

TRransiens hisce diebus aream cujusdam industrii Mercatoris, in ea vidi cervos duos vix annuis multo majores tam cicures, ut Possessor cum iisdem luserit, imprimisque marem cornubus prehenderit, quibus cum aliquamdiu eundem tenuisset, retulit, calida eadem se deprehendere, eoque ipso me permovit, ut ipse quoque eadem attigerim, ubi tam calida eadem inveni, ut illorum calor, eum quo manus meæ pollent, aliquantum superaverit: Sine dubio ergo ad Cornua Cervorum præsertim juniorum multa vasa sanguiveha feruntur, quæ incrementum illorum promovent, indeque hic calor suboritur in animali spiritibus præsertim abundante; quod cum historiam animaliam quodammodo illustret, nec ullibi me legisse meminerim, communicatione dignum judicavi.

DCCCLXXXI.

Pulsus instantibus mensibus tardior.

VOcatus fui hisce diebus ad Virginem quandam formosam & tenerioris constitutionis, quæ minus bene se habens quia mater metuit, ne febrim malignam corripitur, eo magis sollicita fuit, ut in tempore huic obviam iretur; sicuti vero tantum abest, ut ullum febris indicium in eadem deprehendere potuissem, ut sanguinis motum tardiozem potius quam debito celeriozem inven-

nerim, dum pulsus vix digitos ferit, ita hic volatilibus præsertim medicamentis opus esse judicavi, hincque Potiunculæ, quam capitis dolori, de quo præcipue querebatur, opposui, Sal Vol. Ol. S. præcipue immiscui, quod & Dei gratia tantum profuit, ut mensibus sequenti die succedentibus longe melius se habuerit, & pulsus jam uti quidem debebat, digitos ferierit: Dum nempe in hac instantibus mensibus viscidior sanguis movetur, sic tardior quoque reliqui sanguinis motus fit, qui in aliis, quæ volatiliorem sunt naturæ hunc vitalem liquorem, augeatur.

DCCCLXXI.

Febris maligna sudore intermisso aucta.

PRæcipui cujusdam mercatoris ancilla, Dei gratia sanitate sat integra fruens, cum comœdiam spectasset, inde domum rediens statim male se habuit, dum non solum appetitum prostratum habuit, verum & caput doluit, insignemque reliquarum etiam partum lassitudinem notavit; quæ quidem mala sponte cessatura sperans per integrum fere triduum plane neglexit, at cum semper minus minusque servitio suo præesse posset, herusque inprimis observaret, eam minus bene se habere, ut ego in consilium vocer, jussit, accedensque ego, pulsumque explorans & urinam inspiciens eam febricitare statim nullus dubitavi, quin & maligni quid subesse insignis virium prostratio mihi suspicionem injecit, hincque eam in lectum se conferre jussi & ea medicamenta exhibui, quæ alias in febribus malignis exhibere soleo, alexipharmaca nempe & sudori movendo dicata, quæ post singulas sex horas sic sumta ut semper post eadem sudori vacaverit, quarto fere die maculas petechiales expulerunt, quibus conspectis eo magis sedulo continuare hæc ipsa medicamenta jussi, nec frustra, die enim septimo Dei gratia tam bene se habuit, ut post singulas sex horas quidem medicamenta continuare consultum duxerim, non item vero, ut semper sudori vacet, quem bis interdiu noctuque motum nunc sufficere judicavi, sed cum sicut prius ita & nunc dictis meis exacte pareret, interea febris iterum sic aucta fuit, ut sequenti die me rogaverit, ut post singulas Potiones
sumtas

sumtas sudare liceat, quo concesso iterum melius se habuit, cum hoc modo medicamenta ad diem undecimum continuasset, unde duodecimo die primo ter eadem sumfit, sicque postea per biduum aut triduum solum bisum illa sumendo pergens Dei gratia convaluit: Omnino itaque ut plurimum requiritur, ut febre maligna decumbentes post sumta medicamenta sudent, cum sic particulæ malignæ sanguinis motum interturbantes facilius ac ullo alio modo expellantur, nec est quod metuas, vires toties repetitis sudoribus non suffecturas, cum ego sæpiuscule in his morbis notaverim, has post sudorem potius auctas quam imminutas fuisse.

DCCCLXXXII.

Febri malignæ superveniens hæmorrhagia minus nocens.

HUjus ipsius ancillæ socia, quæ una cum ipsa Comædiæ interfuerat, eodem fere tempore vix nempe triduo post illam de iisdem malis queri cœpit, & eodem fere modo Dei gratia sanitati pristina restituta fuit, nisi quod ei, cum majorem circa Cor anxietatem notasset, quater vel quinquies Spir. C. C. exhibui, post quem semper infigne levamentum percepit; hoc tñ, notatu digni suggestit, quod, licet à die fere sexto ad decimum usque singulis diebus mane sanguinem per nares ad unciam unam vel duas perdidit, hic tñ, sanguinis fluxus sicut magis non fuerit auctus, ita nullam plane noxam attulerit, unde eidem nullum opposui medicamentum: quod sicuti rarius contingit, ita, nisi nimium sit sanguinis per nares profluvium, illud te in febre maligna, si cetera bene se habeant, nimium non terreat.

DCCCLXXXIII.

Arthritidis in pedus letalis metathesis.

HOrologiopœus quidam, fere quinquagenarius, vel & aliquantum hoc major, cum bis terve jam iis laborasset pedum doloribus, qui non nisi arthritici nominari possunt, ab hacce Dei gratia

gratia liberatus cetera vix habuit; de quo conqueretur, & hinc muneri suo sat alacriter præfuit, donec Mense Februario Anni MDCCI. quo hæc scribo, cum prius ægrotos quosdam febre maligna laborantes, & quidem, uti nonnemo retulit, non absque nausea visitasset, sanus quidem ut sibi videbatur d. 20. dicti mensis lectum petiit, mane vero evigilans tam difficili respiracione correptus fuit, ut & à suffocatione sibi metuerit, cui tn. opposita medicamenta Dei gratia tantum profuere, ut sequenti die se convalescere credidisset, nisi huic tam difficili respiracioni successisset dolor pedis tam acerbus, ut tantum per totam vitam suam se nunquam perpeffum fuisse testatus fuerit; seu vero medicamenta externa minus convenientia (quorum tn. coram me nullam prorsus fecit mentionem,) applicaverit, seu sponte hoc sic contigerit, die vigesimo tertio memorati mensis dolores omnino iterum cessarunt, & hinc sequente hunc respiratio iterum tam difficilis successit, ut non nisi sedens, & sic quidem non nisi difficillime perficere eandem potuerit, cumque vel maxime convenientibus medicamentis nunc nihil omnino profecisset, post meridiem hujus diei & meum consilium expetiit; ubi, cum ipsemet modo memorata non ita difficulter narrasset, in pulsu nec minimum quidem febris indicium notaretur, quin hic de imminuto potius ejusdem motu testaretur, malum hoc à salibus quæ prius arthriticos dolores excitaverant in pectus & pulmones præsertim translatis præcipue derivandum esse statui, simul tn. ne maligni tantum quidem non ut febrim excitare potuisset, aliquid vero sub sit, metuens, pulverem ex Pannonic. r. Ant. diaph. oc. 60 pp. C. C. Phil. calc. & Cinnab. nat. pp. post singula bitoria cum Mixtura, cui integram θ Vol. Oleos Sylv. drachmam immiscueram, sumendam præscripsi, totus sperans, quia viribus sic sat adhuc pollebat, eum non frustra hæc in usum ducturum; verum enim vero spe mea me maxime falsum fuisse, cum sequentis diei summo mane cum convulsionibus supervenientibus fatis cessisse, nunciaretur, sat constitit; sicuti vero quam periculosa sit arthritidis è pedibus in pectus metathesis, hæc observatio confirmat, ita maligni quid & absque febre interdum, morbis præsertim malignis grassantibus, aliis quoque morbis accedere posse, quod & præclarissimi quidam medici dudum statuerunt, itidem ex eadem quodammodo patere, mihi quidem videtur.

DCCCLXXXIV.

Partum difficilem subsequens delirium.

VENIT huc quidam militem se venditans cum Uxore gravida, & tum domum conduxit, ut hæc ibi pareret, tum mercatoris cujusdam, cui commendatus fuerat, Uxorem rogavit, ut partui instanti interfit, quæ sicuti lubens huic petito satisfecit, ita cum per binos ferme dies parturienti frustra adstitisset, nec verbis nec remediis quicquam proficeretur, ut me in consilium vocent, petiit; & ego accedens, atque ab obstetrice percipiens, omnia rite se habere, foetusque situm naturalem esse, primo quidem medicamentum præscripsi, quod inter foetum pellentia non infimum obtinet locum, ex pulv. ad Dystock. & secund. human. præp. imprimis compositum; utut vero me præsentem hoc sumserit, & ego, donec peperit, apud eandem restiterim, quod tam multum profuisset, notare vix potui, nisus enim sicut prius instabant, nec inde vel minimum augebantur, unde jam adhortando, ut hos magis secundet, quantum in me fuit, officium meum præstiti, nec frustra, tandem enim foetum at mortuum enixa fuit, quem, si diutius excludere non potuisset, extrahi curassem: Tantum vero per tam diuturnos labores spiritus in motu suo aucti fuerunt, ut vix bihorio post partum exacto delira quædam protulerit verba, nec nisi difficillime in lecto detineri potuerit, unde post mediam noctem me denuo vocarunt, sed sicut rediens jam pacatiorem eandem inveni, ita non nisi lenioribus & spiritus demulcentibus medicamentis opus habuit, sub quorum usu Dei gratia brevi convaluit: Sicuti vero hac observatione, in sententia, quam jam diu foveo, medicamenta foetum pellentia non nisi rarissime præstare, quod ab iisdem expectatur, confirmor, ita partui difficili subinde & deliria succedere, itidem ex illa patet.

DCCCLXXXV.

Lateris sinistri dolor absorbentibus præsertim cedens.

CONQUEREBATUR mercatoris cujusdam filiola, decem & quod excurrit annorum, de dolore lateris sinistri, quem quia ca-

lor auētior comitabatur, & puella jam palleſcebat, jam rubore ſuffundebatur, Parentibus, ne febris maligna ſubſit, metum injecit, qui propterea me conſuluerunt; ſicut vero brevi conſtitit hunc metum innanem eſſe, dum calor ſponte ceſſavit, ita dolores reſtitantes ab humoribus vitioſis derivans, purgante hos ſubtraxi, quod licet non parum materiæ peccantis evacuaverit, dolores tñ. minime ſuſtulit, unde jam Elix. Aper. Clau- der. reſiduum ejusdem corrigere tentavi, nec tñ. ſicuti quidem ſperaveram profuit, quod me permovit, ut pulverem abſorbentem noctu ſumendum præſcripſerim, qui vix bis terve ſumtus dolores Dei gratia penitus ſopivit: Facile nempe in hac ætate conſtitutis humorum motus impeditur, qui in parte ſenſili diutius conſueto detenti dolores excitant, in quibus utut utplurimum purgantia conducant, hiſce tñ. fruſtra ſumtis, quid factu ſit opus ex hac obſervatione diſces.

DCCCLXXXVI.

Fœtus extractionem ſubſequens involuntaria fecum depositio.

AUrigæ cujuſdam Uxor primipara, cum per pluſculas horas partus dolores fruſtra omnino ſecundaret, ut hos augens & ſic partum promovens quoddam medicamentum præſcribam, per mulierem quandam petiit, cui petito dum ego ſatisfacio, & Potiunculam talem præſcribo, ea hanc quidem ſumit, at ſicut prius partus minime ſuccedit; Unde viginti quatuor horis poſt Potiunculam ſumtam iterum fruſtra labori partus inſumtis, ut ipſe parturientem viſitem, rogor, ubi in tempore vocatus, quo alia negotia conceſſerunt, illico eidem adfui, & per obſtricem certior factus, ſitum fœtus naturalem eſſe, notansque non deſſe niſus neceſſarios, ut hos ulterius pro viribus ſecundet, primo ſerio monui, at cum fruſtraneos omnino eſſe ejusdem labores & ipſe viderem, aliam obſtricem vocare juſſi, quæ ſcapulæ os impedire, ne fœtus excludi poſſit, retulit, & ea tñ. quantum in ſe fuit parturientem juvit, at fœtum promovere nullo modo potuit, unde fatentibus tñ. ambabus obſtricibus, ſe huic partui non ſufficere, extractionem commendavi, & Chirurgum,

gum, qui aliquoties hæcenus eam feliciter administraverat *Dav. Freitagium* vocare jussi, qui explorans foetum, una cum capite os scapulæ ad exitum tendere, & hinc tam difficilem reddi partum notavit, uncumque aliquoties quidem capiti frustra infigere tentavit, at tandem illud eodem sic perforavit, ut cerebrum evacuare potuerit, unde jam caputprehendit, sicque foetum non adeo difficulter extraxit, & quidem quod aliàs non contingit, parturiente clamante, & de doloribus querente, quos ego quidem ossibus cranii uterum quodammodo lædentibus adscripsi: Non ita male vero se finita extractione habuit hæc mulier, sed per quinque fere dies tum urinam absque difficultate reddidit, tum alvum deposuit, nec de doloribus notatu dignis conquesta fuit, at sexto fere die hi tam immanes supervenere, ut & à clamoribus sibi temperare non potuerit, quoniamque juxta hoc fecibus inscia lectum commaculavit, adstante ancilla hæc ad me deferente, pejora metuere cœpi, præscripsi tn. pulv. ex oc. 6 pp. Tereb. Venet. coct. & Myrrha præcipue constantem, qui sæpius de die & nocte exhibitus Dei gratia tantum profuit, ut non solum brevi dolores cessaverint, verum & alvum sicut olim deposuerit, quin postmodum convaluerit: Utut ergo extractioni foetus quædam sic sat gravia superveniant symptomata, non tn. tam desperandum erit, quam potius hisce medicamentis convenientibus obviam eundum, quæ non semper frustra in usum duci vel hæc observatio docet.

DCCCLXXXVII.

Suffocatio aliquoties imminens.

Parentum honoratissimorum filiulus unicus, novimestris fere, quoviam dentes jamjam erupturi gingivas quidem distendebant, at easdem non perforantes dolores non exiguos excitabant, hinc quantum doleant, sæpius repetitis ejulatibus, & tantum non continuis vigiliis sufficienter prodidit; quoniam vero cetera Dei gratia sic sat bene se habebat, & corpore augebatur, medicamentis eum vix opus habere, credebatur, cum præsertim mala, quæ revera dentitioni originem suam debent, vix ac ne vix quidem curari possint; Verum enim vero, cum nuper subito, quoties fere clamabat, respiratio in tantum eidem inhiberetur, ut

lividum induerit facies colorem, riguerit totum corpusculum, & ipsum jamjam suffocatum iri, paruerit, ut quantocyus accedam & tanto malo convenientia opponam remedia me rogarunt Parentes, nec ego defui illorum petito dum non solum Mixturam quandam convenientem, sed & Sal. Vol. Ol. Sylv. Puerulo præscripsi, quibus postmodum, cum convulsivi quid etiam subesse, sic fat pateret, usum pulveris, cujus præcipuum ingrediens Castoreum constituebat, & Essent. ex hoc ipso simplici præparata subjunxi; licet autem inde malum demitigatum quodammodo fuerit, non tñ. omnino cessavit, quin & tumor totius successit, unde, cum ex appetitu quoque nimio constaret abundare acidum vitiosum, pulverem ex specif. Cephal. & Lim. ꝯtis paratum puerulo aliquoties exhibere jussi, qui Dei gratia tantum profuit, ut paucorum dierum spatio optime ægrotulus se iterum habuerit: Sic vero quantum & in tam tenella ætate constitutis mors crudus profit confirmatur, quorum acidum nempe & hoc domitorum subinde opus habet.

DCCCLXXXVIII.

Ophthalmiam à dentitione curatam subsequens dyspnœa letalis.

Mllitis cujusdam filiola annua aliquot hebdomadis major, cum aliquot quidem dentes alveolos suos perripissent, nunquam tñ. hoc sic contigit, quin inde non ita bene se habuisset, dum aut achores successerunt, aut oculus inflammatus fuit, aut alia eandem prostravere mala; cum nuper iterum oculo tantum insidiaretur dentitio, ut hujus usu puellam orbatum iri, non ita injustus subsuerit metus, propterea Chirurgum quendam consulere, qui nescio quibus medicamentis oculum priori suo statui sic restituit, ut tantæ ophthalmiæ nec indicium quidem supersuerit; at successit tanta dyspnœa quotidie sub vesperam præcipue incrementum sumens, ut puella inde brevi viribus ferepenitus exuta fuerit. cum præsertim sic fat diu nullum conveniens eidem opposuissent remedium; hinc vero, licet tñ. me vocaverint, & ego medicamenta laudatissima præscripserim, nec hæc tñ. vel minimum profuere, sed puella brevi post in mortis præ-

prædam cessit; Non sine decenti methodo nempe sunt aggrediendi morbi infantum à dentitione oriundi externi, nisi que usdem interna potius quam externa opponantur remedia, non raro tam periculosa metatheses subsequuntur,

DCCCLXXXIX.

Febris maligna mensibus bis supervenientibus curata.

Mulier quædam triginta & quod excurrit annorum, infantibus aliorum educandis operam navans, cum nobilissimorum Parentum filiolo sic adstaret, subito frigore totius corripitur, cui accedentes vigilia, lassitudo totius, appetitus prostratus, & anxietas circa cor, non injustum febris malignæ metum tum ipsi, tum heræ ejusdem injecerunt; unde hæc me in consilium vocavit, nec ego, cum pulsus quoque celerior febrem proderet, aliter judicare potui; unde in aliud hypocaustum translata & ibi curæ meæ tradita fuit, exhibitisque post singulas sex horas alexipharmacis partim ex pulvere Pannon. partim alexipharmacò constantibus, interdum etiam interposito usu Spir. C. C. tertio statim die maculæ comparentes petechiales, quod sedulo hæc medicamenta sint continuanda, indicarunt, cum præsertim lassitudo non tam imminueretur, quam semper incresceret, nec frustra eadem continuavit, cum semper plures expulerint maculas; adeoque semper spes major convalescentiæ affulsisset, nisi quinto fere die superveniens mensium fluxus hanc dubiam quodammodo reddidisset, unde volatilia quidem seponere, at instare reliquis medicamentis sicut prius jussi; citoque hinc subsistens hic fluxus ulteriorem metum non injecit; at quia sub hoc ipsum tempus appetitus redire videbatur, adstansque eidem ancilla carnem suggesserat, inde quævis mala tantum augmentum sumfere, ut jam & de remediis spiritualibus cogitandum fuerit; sed continuatis sedulo medicamentis, & semper expulsis pluribus maculis die septimo & hunc sequentibus Dei gratia tam bene se habere cœpit, ut jam omnis periculi metus evanuerit; licetque die duodecimo fere morbi, cum in viciniâ filiola admodum dilecta mortua fuisset, & planctus Parentum aliorumque adstantium ad aures ægrotae nostræ

stræ delati eam sic perterruerint, ut integram noctem infomnem duxerit, & menses redierint, die etiam decimo quarto hinc inde in toto corpore maculæ denuo comparuerint, nec febris tñ. inde rediit, nec reliqua tam male se habuit, ut spem conceptam deponere opus habuissemus, per aliquot adhuc dies vero pulverem alexipharmacum me suadente continuavit, & sic Dei gratia convaluit: Non semper nempe menses supervenientes certum quoque periculum denotant, sed si aut tempus illorum per se instet, aut non sint nimii, morbi curam interdum non tam impediunt quam promovent: nec habes, quod multum tibi metuas, si morbo jam extincto vel maxime maculæ quædam redierint, quæ quippe medicamentis continuatis non ita difficulter dissipantur, raroque alia mala post se trahunt: quantum vero intersit ne cibus minus conveniens hac febre decumbentibus exhibeatur, hæc observatio itidem confirmat, hincque semper monendi sunt adstantes, ne misericordum nomen ambientes noxiaque hinc suggerentes immisericorditer occidant, qui servata diata Dei gratia servari potuissent.

DCCCXC.

Volatilia febre alba laborantem præ martiatis juvenantia.

Mercatoris cujusdam filiola duodecim annorum, cum ante mensem & quod excurrit, non solum consueto magis pallefceret, sed & de difficili respiratione, appetitu prostrato, capitis dolore, & caloribus volaticorum nomine venientibus quereretur, ut me propterea vocaverint, Parentes permovit, & ego hæc mala à mensibus instantibus derivans, ea medicamenta, quæ aliis in hac ætate constitutis cum iisdem conflictantibus præscribere soleo, huic quoque præscripsi, Ess. nempe martis, aliaque ex hoc ipso minerali parata, quæ, licet sic sat sedulo in usum duxerit, tantum tñ. abest, ut inde vel minimum levamentum percepisset, ut potius indies majores moverit querelas, & td. in lectum prostrata fuerit; unde jam medicamenta mutanda, & in volatilibus potius subsidium quærendum esse judicans, Sal Volatile Oleos. S. eidem præscripsi, cujus cum viginti guttas bis quotidie

tidie aliquamdiu sumfisset, inde brevi Dei gratia quævis sympto-
mata cessarunt, adeo ut priori alacritate labores suos fœmininos
aggressa fuerit: interdum nempe spirituosæ sanguinis partes,
aut parcius ac quidem requiritur, producuntur, aut & altius aliis
viscidis sunt involutæ, unde postmodum omnino spirituosis me-
dicamentis opus habemus, quæ has particulas tum sic fat com-
mode restituunt, & imprimis aliis involutias evolvunt; præ re-
liquis vero Sal. Vol. Ol. huic indicationi satisfacere, non semel
hactenus experientia me docuit.

DCCCXCI.

*Vigilia hypochondriaci laxantibus imprimis ceden-
tes.*

ITalus quidam quinquagenario aliquantum major, quem pri-
mo statim aspectu pro hypochondriaco vix non habere potui,
cum aliquandiu hic loci negotiis quidem arduis ac fastidio non
carentibus vacasset, exitusque illorum adhuc incertissimus esset,
sicque à reditione in patriam diutius ac quidem speraverat, im-
pediretur, inde paulatim modo memorati mali incommoda sic
persentire cœpit, ut non solum de lateris sinistri dolore, flatu-
bus continuo molestis, sed & vigiliis tantum non continuis con-
questus fuerit, hincque me in consilium vocavit; & ego per uri-
nam quoque sabulo rubro repletam dicti mali certior factus, me-
dicamenta convenientia eidem opposui, quæ utut in reliquis
malis demitigandis non parum Dei gratia contulerunt, in vi-
giliis tñ. pellendis nullum ex illis tantum profuit, quan-
tum exhibita Potiuncula laxans, cui, cum aliquot se-
des movisset, somnus tam bladus successit, ut placatius
se per aliquot hebdomades non dormisse, postmodum testatus
fuerit, qui idem somnus post plusculos dies iteratam eandem Po-
tiunculam laxantem excepit: Abundant nempe in talibus ma-
lis humores vitiosi æque ac vitium conceperunt, unde nisi hos
subinde subduxeris, aliis medicamentis scopum tuum vix obti-
nebis; quo blandioribus vero laxantibus alvum officii sui memo-
rem reddes, eo felicius hypochondriacis adstabis.

DCCCXCII.

Abscessum brevi curatum subsequens febris.

Aurifabri cujusdam filiola sex fere annorum, cum haud ita pridem macula in ea comparuissent, quas in Variolas mutatum iri, Parentes speraverant, iisdem non tam incrementibus quam brevi iterum disparentibus convaluit quidem, at ab illo tempore tam bene ut olim se non habuit, cumque praesertim interea sub mento abscessum collegisset, dolores hunc comitantes ei non ita exiguas attulere molestias, adeo ut & noctes inde insomnes duxerit, donec per Chirurgum vocatum mater abscessum aperiri curavit, ubi, cum multum admodum puris profluxisset, dolores quidem se remiserunt, at quia (sine dubio non omni evacuato pure,) brevi iterum coaluit, brevi etiam post puella acute febricitare coepit, quae febris post aliquot horas tantum invaluit, ut mater pessima quaeque metuerit, unde jam me vocavit, & ego de anxietate Cordis praesertim querenti, difficulterque respiranti Potiunc. ex C. C. Phil. calc. Antim. diaph. & \ominus Vol. Ol. S. praecipue constantem praescripsi, quae brevi calorem febrilem dissipavit, sic quidem, ut jam puella iterum magis alacrem se praebuerit; sed rediit sequenti die febris, unde a matre denuo consultus Potiunculam, quae heri tantum profuerat, iterare jussi, quae & quasvis mali reliquias Dei gratia sic discussit, ut brevi post pristinam recuperaverit sanitatem: Omnino vero abscessus aperti, antequam citatrix iisdem inducatur, probe sunt evacuandi, quod si non fiat, pus restitans a sanguine denuo suscipitur, cui confusum aut alibi denuo exitum quaerit, aut febrim suscitatur, quae identidem tam facile non curatur.

DCCCXCIII.

Pruna multa comedens se nil comedisse edicens.

Visitavi nuper foeminam quandam Melancholia hypochondriaca haereditaria jam diu laborantem, & nunc quidem, utut nec minimum indicium subsuerit, se febre maligna decumbere, tam firmiter persuasam, ut &, cum ego de ejus absentia serio testa-

rer, me dimiserit; hanc cum aliquando interrogassem, num die antecedente aliquid comederit? de appetitu sic prostrato respondit, ut eam, si verbis ejusdem fidisses, nec minimum quidem comedisse, credidisses, at cum paulo post mentio quoque alvi, an nempe hæc sit aperta? fieret, eaque jam responderet, hanc, utut heri dimidiam Prunorum coctorum libram absumserit, nihilominus exinde non fuisse referatam, facile qua fide de nullo prorsus cibo ingesto ejusdem fuerit relatio, judicare potui, quæ nempe aut, nisi carnem comedat, se nil comedisse, sibi imaginatur, aut pruna forsan inter medicamenta potius quam alimenta refert: Sic vero de iis, quos diu ab omni alimento abstinuisse refertur, quam difficile sit judicium confirmatur, nec prudens medicus id feret, nisi prius sedulo in quasvis circumstantias inquisiverit.

DCCCXCIV.

Melancholia cum delirio an penitus extirpari, & ne redeat, impediri possit?

JUvenis quidam Melancholicus, cum per tres fere annos hoc malo laborasset, in jus vocatus à Virgine, quæ cum eo adhuc integra sanitate gaudente sponsalia celebraverat, jam vero ob Melancholiam cum delirio instantem, ut hæc denuo solvantur, à Magistratu rebus matrimonium spectantibus præfecto decenter petiit; inter rationes vero, quæ, ut hoc petitum obtineat, præcipuæ fuerunt, ut duas, malum nempe difficulter admodum curatum iri, & si vel maxime curetur, recidivæ quam vocant, non inanem esse metum, per medicos quoque probet, cum ei injunctum fuisset, Magnificus Dn. *Schrökius*, ad quem primo hæc res deferebatur, in consortium Clar. D. D. *Lehenberz* & me ascitis una nobiscum de responsis ad hæc ipsa interrogata dandis consuluit; ubi ad primam quidem, quoniam malum jam tam diu instet, pluribus iisque generosis remediis interdum quidem imminutum aliquantum, nunquam penitus debellatum fuerit, non quidem omnino & penitus de convalescentia desperandum esse, at eam vel ideo quoque magis difficilem futuram, quoniam sicut in aliis hoc morbo laborantibus ita & in hoc, cura, eo quo

requiritur modo, ob summam illorum renitentiam, vix institui possit: Si vero vel maxime cum sanitate iterum in gratiam rediret, ad alteram quaestionem respondimus, omnino neminem spondere posse, quod pristinum malum nunquam sit rediturum, cum imprimis celeberrimus Timæus hujus rei notatu dignum exemplum in responsis suis adferat, & alia plura non desint, & semel sic perturbata mens, iisdem causis (quæ quippe averti omnes non semper possint,) eidem denuo insidiantibus perturbari facilius iterum possit, quam quæ prius nunquam ejuscemodi quid passa fuit: Quale responsum sicut artis probatis principiis innixum est, ita si in simili casu alii itidem tale dederint, vix erroris accusari poterunt.

DCCCXCV.

Delirium febris malignæ metum injiciens.

PRæcipui cujusdam mercatoris servus, cum jam diu induratas in collo glandulas habuisset, inde quoque jam frigus minus consuetum, jam calorem hoc insequentem percepit, quod tamen, quia nihilominus servitio suo præesse potuit, minus curavit, at quadam vespera, cum dolor quoque capitis & sitis accederent, hancque cerevisia pota extinguere tentasset, illa nocte pejus se habere cœpit, & verba quædam delira protulit, quod, quia adstantibus metum febris malignæ tum hinc inde quosdam prosterrentis injecit, eo magis, ut ego, quamprimum fieri possit, eum visitem, urserunt, petitoque huic satisfaciens, & ipsum minime febricitantem inveniens, hæc deliria aliunde quam à cerevisia in nimia quantitate ingesta non derivavi, hincque metum à febre maligna inanem vocavi: Respondit vero eventus cum hisce meis effatis, dum vix per biduum pulvere glandulis obstructis dicto in usum ducto Dei gratia sic convaluit, ut eum servitio suo iterum fungentem in platea offenderim: Non semper nempe deliria febrem malignam statim denotant, quæ quippe à pluribus aliis causis originem suam trahunt.

DCCCXCVI.

Febris maligna cum urina aquea feliciter curata.

Vidua quædam quatuor annis quinquagenaria major, jam diu ab hydrope sibi metuens, nec prorsus nihil ad eundem inducendum ipsamet conferens, dum, uti quidem fide digni amici retulerunt, spiritus vini aliorumque cum hoc convenientium potuum potui sæpiuscule indulgit, cum nuper viduam quandam etiam ob mortem mariti febre maligna jamjam extincti solatio erigeret, idque officii non absque horrore quodam præstaret, per octo quidem & quod excurrit dies tam bene Dei gratia se habuit, ut non habere se, de quo ulterius sibi metuat, vel ipsamet crediderit; hincque post tempus hoc elapsum supervenientem capitis dolorem, cum ardore circa præcordia, lassitudinem, frigusque quod calor p. n. exceperit, hæc mala comitans, non tam pro memoratæ febris prodromis quam bilis, & ventriculi minus bene se habentis productis habuerit, & hinc per quinque fere dies tantum non penitus neglexerit; Unde cum semper augmentum capientibus his malis tandem me vocasset, quibusvis reliquis etiam signis malignam febrem prodentibus, eo minorem de ejusdem convalescentia spem concipere potui, quo magis jamjam narrata mecum perpendi; præscripsi tn. ea, quæ aliàs hisce febribus opponere soleo, medicamenta, & de cordis anxietate semper magis magisque querenti aliquoties etiam Spir. C. C. exhibui, qui quidem semper levamentum quoddam afferebat; at quoniam die fere tertio postquam ego accessi, urina, quæ prius cum morbo convenerat, subito colorem hunc mutabat, & aquea plane nec in ita parva quantitate excernebatur, non solum hunc spiritum ulterius exhibere non audebam, sed & spes convalescentiæ adhuc magis imminuta fuisset, si reliqua mala, quæ alias talem urinam denotare communiter fere credunt, successissent; at quoniam semper mente constitit, & viribus hic urinx profluxus nec minimum detraxit, eum quidem non promovendum, at nec, quia quantitas ejusdem ingestum potum vix excedebat, impediendum esse, judicavi; quin, cum postmodum maculæ petechiales supervenissent, & aliquoties pulsus de viribus non parum oppressis testaretur, interdum & volatilia aliis medicamentis a-

lexipharmacis addere non dubitavi, unde urina quidem nec mutata fuit, nec in majori quantitate excreta; at reliqua febris malignæ symptomata paulatim Dei gratia sic cessarunt, ut die post me vocatum duodecimo nil quicquam mali restiterit, jamque alimentis potius vires restaurantibus quam medicamentis opus habuerit, urina nunc iterum nativum suum calorem induente; sicuti vero hæc observatio confirmat, urinam aqueam in febribus malignis non semper pessima quæque denotare, nec eam à medicamentis quæ requiruntur, exhibendis nos absterrere debere, ita in hac forsan per potuum spirituosorum abusum vias urinarias magis ac in aliis patulas factas, ut urinam talem reddiderit in causa fuisse, ariolor.

DCCCXCVII.

*Febre maligna laborans impune extra lectum
degens.*

Figuli cujusdam filia paupertinæ conditionis, cum uni alterive febre maligna decumbentibus quin defunctis fideliter adstisset, inde td. mercedem, quam plures alii, ipsum nempe hunc morbum retulit, & hujus ergo quidem me brevi post consuluit, medicamenta que præscripta in usum duxit, at seu aliorum postmodum opem implorarit, seu paupertate pressa alia medicamenta non adhibuerit, cetera tn. quoque adeo eam, quæ in hoc morbo requiritur, sui curam non gessit, ut potius, quantum in se fuit, mortem promoverit, dum quamprimum calor nimius molestus fieri cœpit, è lecto se proripuit, mensæ adsedit, & aerem admittendo se refrigerare tentavit, unde sudore impedito in alio sine dubio pessima quæque symptomata successissent, quæ & in hac expectarunt adstantes, in mortis prædam eam cessuram nulli dubitantes; at utut tum hunc errorem continuerit, tum forsan plures alios commiserit, præter omnium tn. spem convaluit, & à tam diro morbo liberata fuit: Sic vero quotidie in quibusvis morbis quædam contingunt, quæ sic contingere posse, minime crederemus, nisi oculis nostris exponerentur, quæ quidem, non ut alii imitentur, hic proponuntur, sed ut inde
constet,

constet, non semper statim desperandum esse, si vel maxime morbo quoque periculofissimo decumbentes errores quosdam sic fat graves commiserint, cum, si præsertim postmodum corrigantur, non semper mors eosdam subsequatur.

DCCCXCVIII.

*Alvi obstructionem diuturnam subsequens Virium
imminutio.*

ANte aliquot hebdomadas accessit me Parochus quidam nobilis, & de rustico quodam suo retulit, quod is per integros octo & quod excurrit dies obstructione alvi tam pertinaci laborarit, ut hæc nullo vel vehementissimo purgante ore sumto referari potuerit, unde td. loci balneator Clysterem eidem applicarit multum licet refraganti, quo tn. scopum suum obtinuerit, alvusque aperta fuerit; quæ jam facile quidem infuso fol. sen. præsertim aperta fervetur, at simul hanc obstructionem Virum hunc aliàs sic fat robustum adeo prostravisse, ut nunc vix extra lectum degere possit, hincque ut ego consilium quoddam salubre suggeram, me rogavit; & ego Electuar ex Cons. Ros. r. ant. ℥j. El. Stom. Str. ℥ss. Mithridat. Dam. & specif. Cach. L. â zij. præcipue constans præscripsi, quod in usum ductum ei sic Dei gratia profuisse, ut jam integra fruatur Valetudine, frater hujus Parochi mihi retulit; Intestinorum nempe peristalticus motus à tam diuturna obstructione impeditus eadem licet sublata non statim tn. rediit, unde & pluribus actionibus impeditis non potuere non vires deficere: Juxta præscripti Electuarii usum vero me huic rustico continuatum etiam fol. sen. usum commendasse, scias.

DCCCXCIX.

Narium inflammatio post singula semestria rediens.

Virgo quædam nobilissima, olim cum febre alba aliquoties sic conflictata, ut & graviora ipsi pericula imminere non semel mater ejusdem meuerit, ab ea tn. gratia Divina & idoneorum remediorum usu liberata jam per annum & quod excurrit,

sanitate sic sat integra fruita fuit; at cum nuper forte fortuna Parentes illius visitassem, nares tam inflammatas habuit, ut & propterea in publicum prodire non potuerit, quas cum mihi monstrasset, simul retulit, se post singula fere semestria hoc affici malo, quod quidem tantum non sit, ut alia quoque illud comitarentur symptomata, at vel ideo magis molestum, quia partem tam conspicuam occupet; Uti vero ego erysipelatis quandam esse speciem judicavi, ita ut bis terve Rob Sambuci sumat, & post illud sumtum sudori vacet, suasi; Cum facie nempe utero sic sat arctum intercedere commercium quemadmodum jam alibi me indicasse memini, ita quin & hæc ipsa inflammatio inde quoque originem suam trahat, nullus ferme dubito.

C M.

Catarrhus loci mutatione intempeſtiva in ſuffocantem degenerans.

Laborabat Vetula quædam honesta, prope nonagenaria, catarrho pectori præsertim insidiantem, & hinc difficiliorem redente respirationem, hoc vero in loco correpta, ubi nullos habebat amicos, & duorum dierum itinere ab eo distante, ubi filia ejusdem degebat, uno alterove adhibito medicamento non statim juvante, non nisi loci mutatione curari posse hoc malum, sibi firmiter persuasit, & hinc licet sume dissuadentibus iis, quibus hanc suam sententiam detexerat, media hyeme iter ad filiam suam instituit; ad quam cum venisset, primo quidem tam bene se habere credidit, ut jam non habeat, quod de malo suo ulterius sit sollicita; Verum enim vero cum vix paululum ab itinere quievisset, catarrhus tanta cum vehementia rediit, ut jam nulli remedio auscultans brevi eandem suffocarit, quæ forsitan domi manens, aliquamdiu adhuc fervari potuisset; Loci nempe mutatio nec in quovis morbo, nec cuivis ætati, nec quovis tempore convenit, nisi que harum circumstantiarum in eadem instituenda sedula geratur ratio, sæpius non tam proderit, quam nocebit.

CMI.

Fonticulus catarrhos feliciter avertens.

Matrona quædam honesta, cum virgo adhuc sæpius catarrhis faucibus imprimis insidiantibus divexaretur, adeo ut aliquoties sic sat diu vix verbum proferre, nec nisi difficillime vel liquida ingesta deglutire potuerit, hosce quidem medicamentis convenientibus sic sat feliciter abegit, nunquam vero impedire potuit, quin vel post annum interdum, interdum & post aliquot menses rediissent, unde virgini adhuc non semel solum fonticulus commendatus fuit, cujus vero vel mentionem fieri, iniquo tum ferebat animo: Sed, cum conjugium postmodum iniisset, & post secundum præsertim partum non ita parum sanguinis per uterum perdidisset, catarrhique hi magis ac ante eandem incommodarent, quin remedia, quæ olim profuerant, jam frustra fere in usum ducerentur, tandem, ut ulcus artificiale in brachio sinistro excitatum fuerit, concessit; quod cum jam per integrum annum gessisset, & nuper alia de causa me consulisset, retulit, quod ab illo tempore Dei gratia à catarrhis plane immunis vivat, & per aliquot sæpe hebdomadas non ita multum puris quidem fundat fonticulus, interdum vero subito tam multum materiæ purulentæ per eundem secedat, ut sæpius ac alias deligare eundem opus habeat, tum vero sine dubio catarrhos institisse, qui sic averfi fuerint: Et sane in ejusmodi malis fonticulos summo cum fructu excitari, crebrior experientia me docuit, modo nempe in tempore, & antequam pulmones arrosent, adhibentur, tum enim tantum prodesse vix possunt, cum ulcus Pulmonum ea, qua catarrhus avertitur facilitate, non curetur.

CMII.

Thee cum oleo Cinnamomi cum fructu bibens.

Vir quidam patre hypochondriaco & arthritico genitus, & horum ipsorum malorum non adeo pauca indicia in se observans, sicuti varia quidem remedia ad eadem avertenda hæcenus in usum duxit, ita inter hæc humectantia imprimis sibi prodesse, expertus est, cum acidulas præsertim bis non absque insigni fructu bi-

Et ubi biberit; quoniam vero vix exactis tribus vel quatuor ab harum potu mensibus priores memoratorum malorum prodromi redierunt, & his pulveres atque Essentia frustra fere opponebantur, Infusum Herbarum Thee aliquoties eidem à me fuit commendatum, quod tñ. se averfari semper respondit, unde aliquando, ut alium & gratiorem ei gustum Ol. destill. Cinnam. conciliet, sicque bibat, suasi, quod & td. tentavit; Sicuti vero hoc modo hoc infusum ipsi tam gratum fuit factum, ut jam illud non absque quadam delectatione biberit, ita tantum etiam profuit, ut illud se continuaturum firmiter secum constituerit: sic vero identidem medicamenta, quæ agrotis profunt quidem, at minus grata existunt, aut novo quodam sapore aut & alio modo gratiora sunt reddenda, si scopum suum Medicus obtinere voluerit; licetque hic Infusum Thee gratus reddendi modus non adeo sit ignotus, & iis tñ. quos adhuc latet, & iis, qui forsitan ejusdem non recordantur, proderit hæc observatio.

CMII.

Digitus Ictericus.

Mercatoris cujusdam Uxor quinquagenaria major, cum hisce diebus filia suæ ergo me consulisset, præscriptis medicamentis abituriens digitos dextræ suæ manus monstravit tam flavos ac si talem colorem iisdem tractasset, qua ungues præsertim, interius vero & in volam usque se extendente eodem colore ut adeo vix ullum viderim ictericum, qui magis tinctas has ipsas partes habuisset; sicuti vero, præterquam quod in sinistra manu etiam ejuscemodi quid notari potuit, reliquo toto corpore color naturalis minime mutatus comparuit, ita ea ulterius retulit, se jam per aliquot annos sic defædatis habere digitos, nec ullo modo in priorem redigere statum eosdem potuisse, licetque jam minus jam magis flavescant, nunquam tñ. omnino non flavescere; quo magis vero hic ipse color intendatur, eo certior se fieri alvi fluxus biliosi qui tantus per aliquot dies instet, ut & in lectum se prosternat; sicuti vero & cetera eodem devicto melius se habeat, ita & colorem digitorum flavum imminui quidem, non prorsus vero extinguui, quin ab illo tempore indies iterum augmentum sumere; commendavi huic remedia domestica

stica expetenti, Rhabarbarum, & specif. Stom. Poter. apud nos fere jam inter domestica relatum : A bile vero in digitis intempestive separata hunc colorem illorum derivandum esse, vix ullum superest dubium, quod autem in his solis sic separatur, nisi peculiaris pororum constitutio in subsidium vocetur, vix magis idonea causa reddi poterit.

CMIV.

Pulsus in carpo dextro ab altero multum differens.

CUM nuper cuidam ancillæ febre maligna decumbenti adstarem, in principio quidem & hoc mihi majoris malignitatis suspicionem injiciebat, quoniam in carpo dextro pulsus digitos vix ac ne vix quidem feriebat, hincque sanguinis motum multum impeditum judicans, volatilia eidem præscripsi medicamenta; at cum sequenti die, ut eo certior fierem meæ sententiæ, sinistrum quoque carpum explorarem, in hoc quidem pulsus cum morbo respondentem i. e. celerem & sic sat magnum deprehendi, qui iterum in dextro vix notabatur; unde hoc in vitium quoddam arteriæ rejeci, & jam tum de morbo judicaturus, tum medicamenta præscripturus, non tam dextram quam sinistram ejusdem manum tetigi: Accidit vero forte fortuna, ut morbo jam declinante, iterum in dextra manu aliquando in pulsus inquirerem, & ecce! jam hinc quoque sicuti in sinistra digitos feriebat; ut adeo ipsi morbo ejusdem in hac parte debilitas adscribenda fuerit, & inæquali sanguinis motui originem suam debuerit; in utroque vero carpo subinde in pulsus indagandum esse, hæc observatio confirmat.

CMV.

Febrim Spiritus Vini abusu revocans.

HÆC ipsa ancilla, cum sic ejusdem malum se haberet, ut sub sedula medicamentorum continuatione curatum iri, non

ita vanam spem aluerim, cum præsertim undecimo fere die febris nec minimum quidem indicium superesset, à me licet monita, ut per aliquot adhuc dies non solum pulverem quendam alexipharmacum continuet, sed & diætam observet; uti tn. illud quidem præstitit, at appetitui revertenti se nimium indulgisse ipsamet fassa fuit, ita hunc denuo prostratum & febris reditio- nem huic ipsi errori adscripsi, cum præsertim nunc haud ita difficulter hæc mala depulsa fuerint: Verum enim vero hera e- jusdem noscens qualem cibum & quantum ejusdem ægrotæ sug- gesserit, hincque reditio- nem mali derivari non posse sibi ipsi per- suadens, cum ad servitia sua rediisset, & dimissa fuisset mulier, quæ illi adstiterat, magis serio inquisivit, an nullus alius com- missus fuerit error? Et ea fassa est, adstantem sibi persuasisse, vires colligi non posse, nisi ventriculus roboretur, huic vero ro- borando imprimis conferre, si Spiritum Vini aromatum & her- barum quarundam vi imprægnatum bibat, huicque consilio se pa- ruisse, at ab illo tempore & pejus se habere denuo cœpisse; Tan- tum nempe interest, ut & adstantes officio suo rite fungantur, ut jam Hippocrates eosdem, ut quod suum est præstent, mo- nuerit; quam variis vero modis peccent, quotidiana testatur ex- perientia, modo tn. faterentur errores, quos commiserunt, con- donari facilius eisdem possent, at pernegantibus illis non pauci inde in mortis prædam traduntur.

CMVI.

Febris levis alexipharmacis statim cedens.

Virgo quædam teneræ constitutionis, & sponsa, olim qui- dem jam sæpius cum capitis dolore conflictata ab eodem tn. jam per bene longum temporis spatium libera vixit, eo magis perterrita fuit, cum nuper nullo, quantum quidem noverat, præ- cedente errore non solum hic ipse dolor rediret, verum & hunc calor quidam p. n. cum lassitudine minus consueta comitare- tur, unde sub noctem hisce malis semper auctis eadem ingruen- te me in consilium vocavit; egoque accedens ex pulsu quoque ipsam febricitare deprehendi, determinare vero vix audens qua- lis hæc febris sit futura, Potiunculam eidem præscripsi, cujus præ-
cipua

cipua ingredientia Pulv. Pannon. r. & specif Cephal. D. Mich. constituere, quæ bis sumta Dei gratia tantum profuit, ut sequenti die eandem extra lectum degentem & optime se habentem inveni-
nerim, urina quoque, non habere eam, à quo sibi ulterius nunc metuat, sufficienter indicante: Sic vero alexipharmaca medica-
menta vel levioribus quoque malis frustra non opponuntur, hincque grassantibus febribus malignis, qui curæ cujusvis prz-
sertim febris initium ab iisdem fecerit, merito reprehendi vix poterit.

DMVII.

*Alvi obstructio feliciter internis quam externis me-
dicamentis reserata.*

Vir quidam Primarius, quinque annis septuagenario major, cum per integrum & quod excurrit annum, Dei gratia non habuisset de quo quereretur, & pro tanta senectute sanitate integerrima fruere-
tur, nuper de dolore juxta lumbos præsertim molestissimo subito suborto queri cœpit, quem tñ. quia alvus adhuc aperta erat, (à qua obstructa olim eum bis terve productum fuisse, noverat,) brevi cessaturum sperabat; at cum instaret, & jam obstructio accederet, de eo magis sollicitus me iterum consuluit; ubi cum retulisset, licet non obstructam difficiliorem tñ. & durior-
em alvum jam per aliquot dies se observasse, aliunde, quam à fecibus durioribus in intestinis subsistentibus dolorem hunc derivandum non esse, judicavi, & hinc ut hæc referaretur, omnem lapidem movi: utut vero Potiuncula laxativa sumta sic voto nostro satisfecerit, ut quinque sedes moverit, id tñ., quod dolorem concitavit, nondum subductum fuisse, vel ex eodem pertinaciter instante sat constitit; unde jam, ne Ventriculo nau-
seam crearent repetita sæpius solventia medicamenta, externis Clysteribus nempe & suppositoriis alvum sollicitare cœpi, quæ licet nunquam fere frustra in usum ducta fuerint, nec inde tñ. dolor cessavit, sed potius alius accessit intestini nempe recti, quod tam crebras irritationes ægre tulit, suppositoriorum imprimis duriusculorum, quæ dolorem excitarunt tantum non con-

tinuo instantem, inprimis autem excrementorum depositione exacerbatum: quoniam vero dolor juxta lumbos nunquam magis se remittebat, quam alvo aperta, & hinc hunc ab excrementis quibusdam restitantibus fovendi semper magis constabat, ad interna medicamenta redii, & prater Elix. Aperit. Clauder. Cassiæ extractæ unciam dimidiam eidem aliquoties exhibui, quæ Dei gratia tam feliciter alvum movit, ut td. & illud quod hætenus dolorem fovit, excretum fuerit, optimusque senex convalesceret; ex quibus sicut patet, non semper Clysteribus nos obtinere quod quidem speramus, ita sic sat tuto laxantia per aliquot dies & Senes interdum continuare hæc observatio confirmat; licet enim sæpiuscule sumserit Cassiam Per Illustris hic Vir, nunquam tñ. vel minimum mali inde percepit, quin sub ejusdem usu appetitu fere magis quam olim polluit.

CMVIII.

Menses lactis recentis potu inhibiti.

ANcilla quædam fida, cum nuper à febre maligna convalesceret, retulit, se jam per aliquot annos instantibus mensibus dolores in pube sentire subinde tantos, ut & vix laboribus suis vacare possit, hincque ut hisce doloribus quoque oppositum remedium communicem, rogavit; quod ut feliciter præstare potuerim, in quædam, quæ menses concernunt, inquisivi, & certior factus fui, quod primo quidem mensibus aliquando rite fluentibus siti sic jubente aliquando hoc ipso fluxu præsentem lac recens emulctum & adhuc calens in non exigua quantitate biberit, unde is statim inhibitus fuerit, quem cum non nisi difficulter & pluribus medicamentis sumtis, quæ domestica vocant, in usum ductis revocaverit, ab illo tempore tñ. memoratos dolores inferentem patiat: Commendavi huic martiata, cui forsan lac recens haustum sanguinem incrassando tantum nocuit.

CMIX.

Febrem catarrhalem pro maligna falso agnoscens.

Sub hoc ipsum tempus vocatus fui ad aliam quandam ancillam, quæ catarrhis & imprimis dentium dolore divexata cum aliquandiu aeri frigido & humido in laboribus suis perficiendis se exposuisset frigore correpta fuit minus consueto, quod cum calor quoque nimius excepisset, jam vere nulla dubitavit, febrem malignam esse, qua laboret, hancque rem ad heram suam detulit, quæ statim cum eadem consensit, & hinc in peculiari hypocaufto lectum sternere eidem iussit, summoque mane me propterea in consilium vocavit; ubi accedens, pulsus quidem debito celeriore inveni, ex ceteris vero signis non tam malignam quam catarrhalem febrem subesse judicare potui, quod & heræ indicavi, simulque medicamentum sudoriferum præscripsi, quod bis sumtum sic omnem febrilem calorem Dei gratia discussit, ut sequenti mane rediens hujus nec indicium quidem superfuerit, quin, quod noctem sic sat quietam duxisset, retulit, nisi dentium dolor subinde se à somno excitasset; unde jam humores acres hunc dolorem foventes purgante subducendos esse, consultum ducens, Potiunculam talibus viribus instructam præscripsi, qua sumta DEi gratia sic convaluit, ut alio medicamento opus non habuerit: Injustum vero sæpiuscule esse metum, quem nonnulli à febribus malignis fovent, licet hæc observatio confirmet, & huic tn. & morbis plerisque qui eum excitant, felicius vix occurreris, quam exhibitis in principio statim sudoriferis, quæ quippe nisi verum morbum prodiderint, nunquam tn. nocebunt; iisque nil juvantibus sat commode alia substituentur.

CMX.

Ventriculi dolorem pro signo febris malignæ habens.

Ancilla hujus socia, cum per noctem diemque huic adstitisset, & in eodem hypocaufto cum eadem dormiisset, tertio die

dolorem gravativum Ventriculi percipiens, jam & ipsa se febre maligna laborare, credidit, hincque me accedentem tum ut pulsum explorem, tum urinam inspicerem, rogavit, sicuti vero ille plane naturalis fuit, ita hæc aquea fere cruditatem Ventriculi prodidit, unde in ea, quæ pridie comederit inquisivi, cumque napos nominassent, hosque in non exigua quantitate eam ingessisse indicassent, aliunde quam ab his dolorem illum non esse derivandum judicavi, hincque aliud medicamentum quam Elix, Aper. Cl. eidem non præscripsi, quod & sicuti dolorem sic etiam frustraneum metum abegit: Causa nempe hujus illiusve symptomaticis sufficienter detecta non habemus quod de aliis iisque gravioribus simus solliciti.

CMXI.

Variolas promovens Sal Vol. Oleosum Sylvii.

Mercatoris cujusdam filiola duorum & quod excurrit annorum subito appetitu prostrato, difficiliore respiratione & caloribus p. n. correpta matri non ita injustam suspicionem, variolas, quibus ante bimestre fere frater ejus Dei gratia feliciter defunctus fuerat, in eadem subesse, injecit, unde, cum prius ipsamet Tincturam Bezoarticam illi exhibuisset, dictaque mala inde augmentum quasi caperent, me in consilium vocavit; ut ut vero & ego, quæ alias in expellendis hisce pustulis non absq; fructu quodam pluribus hoc anno præsertim præscripsi, huic etiam exhibuerim, per integrum tribiduum & hæc eam frustra sumsisse parebat, dum non solum calor p. n. semper augebatur, sed & anxietas semper major in puella notabatur, macula vero vix unica in toto corpore conspici poterat, reliquis itaque Potiuncularum, quas hæctenus exhibueram, ingredientibus Sal Volatil. Oleos. Sylv. quoque addidi, & ecce! cum hoc ipsum bis terve sumsisset, maculis inde expulsis quævis reliqua symptomata remiserunt, hisque cum tempore debitum variolarum incrementum nactis, jucundissima puella Dei gratia convaluit: non sufficientibus vero iis, quæ alias variolas promovent, medicamentis, volatilia interdum medicamenta etiam esse adhibenda, sicuti hæc observatio confirmat, ita in tam tenella ætate constitutos, ea nisi melius æque tn. ac alios ferre non semel experientia me docuit.

CMXII.

Febris cum pulsu celeri & magno brevi cedens.

ALterius cujusdam mercatoris non ex infimis filiulus undecim annorum, cum Examini interfuisset, domum rediens, de dolore capitis conqueritur, quem mater primo quidem parvi habuit, at per noctem instanti sequenti die Pilul. FF. opposuit, causam nempe mali in abundante sero acri quærens, quas autem brevi vomitu rejecit, unde tantum abest, ut vel minimum levamentum attulissent, ut potius dolor puerum semper magis torserit, adeo quidem, ut nec caput erectum tenere, nec solus incedere ulterius potuerit, jamque & eum plus solito calere deprehendens Mater me propterea vocavit; accedens vero ego puerulum tam acute febricitantem inveni, ac quidem in hac ætate constitutus febricitare potest, pulsu imprimis tam celeri & magno, ac unquam in ullo alio eum deprehendi, hoc sufficienter prodente; hincque alexipharmaca atque Cephalica inter se invicem mixta eidem exhibui, quæ vix bis sumta, adeo omnem febrem simulque dolorem abegerant, ut sequenti die eum DEi gratia sanum atque incolumem invenerim, solumque, ut tantum hoc bonum conservetur, medicamentum quoddam præscripserim, quod & voto satisfecit; Sic vero vel pessimorum quorumvis metum injicientia symptomata identidem non ita difficulter quin breviter iterum cessare, præter hanc plures observationes docent.

CMXIII.

Mensium fluxus nimius ira primo excitatus.

MAtrona quædam nobilis, cum post diu neglectos catarrhos in tussim incidisset, ob plura, quæ eam comitabantur, symptomata, pulmonum affectorum non prorsus vanam suspicionem injicientem, medicamenta eidem opposita non absque fructu quodam in usum duxisset, nisi collectas quodammodo vires superve-

perveniens suo tempore quidem at nimius mensium fluxus aliquoties denuo surripuisset, unde postmodum & reliqua mala quasi revocata fuere: hunc vero primo nimium & equidem tantum, ut animi deliquia quoque supervenerint, se ante plures annos passam fuisse, cum prius ira nimium effervuisset, retulit; sicuti vero ab illo tempore vires nunquam sic collegerit, quin semper earundem quendam defectum notasset, ita mensium fluxum interea sæpius tum post iram tum alios animi affectus tempore etiam non consueto rediisse, nec parum augeri eundem, præsertim si tum temporis forte fortuna animus nimium commoveatur; quod narrandi ipsi occasionem dedit hic ipse fluxus nuper à terrore à filiolo lapsum de mensa in terram minitante excitato mirum quantum auctus: sicuti vero exinde confirmatur, quantum animi affectus, qua menses præsertim mutandos valeant, ita, cum in potestate nostra non semper sit positum, ut eos inpediamus & avertamus, quam difficiles curatu quosdam morbos sic reddant, simul patet.

CMXIV.

*Campanas sonare in declinatione febris malignæ
audiens.*

Juriconsultus quidam, cum nuper febris malignæ, quam ante quosdam annos Dei gratia devicerat, mentio fieret, narravit, quod sibi eadem declinante, jam extra periculum posito & sanissima fruente ratione, aliquando per viginti quatuor horas non aliter visum fuerit, quam si omnes campanæ, sic, uti quidem apud Romanæ Ecclesiæ addictos mortuo quodam, qui sumtus erogare potest, fieri solet, pulsarentur, sic quidem, ut se continere non potuerit, quin bis terve tam molesti sibi soni (ut ut eum non nisi suis auribus obversari, probe noverit.) coram adstantibus mentionem injecisset; sicuti vero cum hoc ipso sono febris etiam omnino cessaverit, ita vel hac de causa gratiorem sibi esse ejusdem recordationem: Ad aures terminari febres non paucas malignas, sic sat commune est, unde plures de auditus difficultate querentes audies, quæ querelæ, & ceteris rite se habentibus non semper pro malis habentur, quod vero his difficultatem aliis minus

aus consuetos sonos excitare facile potest; meminique ego alterius ab hac febre convalescentis, cui sonus fidibus minus apte canentium per integrum biduum molestus extitit.

CMXV.

Raucedo aqua frigida curata.

CUm nuper Illustris cujusdam Viri filiolarum, quæ Ventriculo laboraverat, Dei gratia feliciter adstitissem, abiturientem Materfamilias interrogavit, quid mihi de ancilla sua jam per octo dies raucedine tam gravi detenta, ut nec sonorum quidem verbum proferre possit, videatur? utque remedium quoddam conveniens præscribam, rogavit; huic vero petito dum satisfeci, varia quæ hætenus in usum duxerat, narravit, inter quæ inprimis sequens mirabar; quod nimirum aqua tam frigida, ac quidem è puteo hauritur, cui aliquid Sacchari immixtum fuit, fauces sæpius eluerit, quin hoc reliquis omnibus antetulit, & aliquoties maritum suum illico juvisse, sancte testata fuit, quin & huic ipsi sic profuisse, ut per aliquot horas raucedo se remisit, quæ vero postmodum magis ac prius unquam molesta extiterit; sed sicuti ex hoc ipso constat, quam parum fidum hoc sit remedium, ita si in quibusdam profuerit, iis sic profuit, quemadmodum alibi quendam non tam potu frigido quam calido faucium inflammationem excitasse narraui; sunt nempe humores raucedinem producentes interdum tam tenues, ut iisdem, aqua frigida quodammodo condensatis non possit non raucedo demitigari, cum præsertim & in acribus diluendis particulis aqua simplex non parum conferat; si vero humores per se viscidi atque crassiores extiterint, non poterit non hoc remedium magis obesse quam prodesse, adeoque pessime omnibus & singulis commendabitur.

CMXVI.

Phthifica Pilula de Styrace parum conferentes.

PHthifica quædam cum tam diu quidem, quam medicamenta huic malo præcipue dicata in usum ducebat, non ita male se Dei gratia haberet, dum nempe non solum tussis se remittebat, sed & vires non parum imminutæ indies magis colligebantur,

bantur, à catarrhis tn. solis derivans hoc malum, & nisi hisce imprimis obviam eatur, curam perfectam sperari non posse, tota persuasa, hinc aliquoties urfit, ut anticatarrhalia quædam præscribam; cui tn. petito tam diu non satisfeci, donec aliquando catarrhus auctus videbatur, qui me permovit, ut quinque Pilul. de Styrace grana eidem præscriperim, hæcque sub noctem in usum ducere eandem jufferim: Verum enim vero sicuti noctem inde plane infomnem duxit, ita longe difficilius quam primo respiravit, quin supervenientibus levioribus animi deliquiis de sanitate recuperanda plane desperavit, donec ad priora fere remedia (quæ forsan alibi enumerabuntur,) rediit, hisce enim in usum ductis iterum melius se habere cœpit: Tu vero exinde disces, quam cautos nos, in exhibendis anticatarrhalibus præcipue opiatis, in ejuscemodi morbis gerere debeamus.

CMXVII.

Visus debilitas nimium mensium fluxum comitans.

A Distans nuper cuidam Viro Nobilissimo, cum morbus ejusdem Dei gratia jam devictus esset, ab Uxore ejusdem rogatus fui, ut medicamentum quoddam visui dicatum præscribam, quia, utut juvencula adhuc sit, identidem tn. tam debilem hunc experiatur, ut & propius eidem exposita vix ac ne vix quidem discernere possit; imprimis autem nunc, dum hæc ipsa narret, tantum deficere visum, ut præsentem nisi ex sermone vix dignosceret; Spirituum animalium defectui hoc malum adscribens, hisce augendis idoneam Trageam ordinavi, dum vero in eadem præscribenda sum occupatus, queritur, quod nunc menses fluant, & quidem tam copiose ut non solum visui verum & viribus multum admodum subtrahant, & quoniam aliàs quoque hoc tributum tam larga solvat manu, semper sub illud tempus se majorem visus debilitatem observare: Sicuti vero sic defectus spirituum primaria causa innotuit, ita nunc huic imprimis obviam eundem esse judicavi, cum, quocumque etiam modo spiritus reficiantur, mensibus instantibus semper plures insumantur atque perdan-

perdantur, ac quidem vel spirituosissima medicamenta (quæ tñ. & ipsa non nisi caute admodum in usum sunt ducenda,) reddunt: Negligentiores tñ. hîc plerasque nostras mulierculas esse, est, quod & alibi questus fui, quo ipsæmet sæpiuscule in causa sunt, ut non solum morbis curatu difficillimis sic sat diu divexentur, verum & ante tempus in mortis prædam cedant.

CMXVIII.

Pullos gallinaceos solos abhorrens Gravida.

Mercatoris cujusdam Uxor juvencula, cum primo gravida interrogaretur, quomodo se habeat? DEO sufficientes gratias se nunquam agere posse, quod à plerisque gravidarum symptomatibus immunis hætenus (nonus autem mensis erat, quo hæc proferebat,) vixerit, respondit, nec enim unquam se vomuisse, nec alia mala in Ventriculo se persensisse, imprimis vero carnem quamcunque absque ulla nausea se comedisse, excepta sola pullorum gallinaceorum, à quibus tantam aluerit nauseam, ut illos nec vivos quidem; multo minus vero assos aut elixos adspicere potuerit, quin tam molestum sibi atque ingratum ex iisdem exhalantem odorem extitisse, ut, nisi illorum præsentiam fugisset, aliquoties in animi deliquia incidisset; quos tñ. prius tantum amarit, ut non solum vivos sæpe sic sat diu manibus tractarit, verum & coctos non absque delectatione comederit; sic vero graviditatis indicia in quibusdam pleraque deesse interdum posse, confirmatur; quodque nisi ab omni carne à certa tñ. ejus specie nonnullæ tempore graviditatis abhorreant, cum hæc historia doceat, in signa graviditatis inquirentes & hujus rei non frustra memores erunt.

CMXIX.

Febris maligna minæ feliciter repulse.

Ancilla quædam prope triginta annorum, tum nescio qua de causa ira accensa, tum relatione, quod quædam alia sibi

nota ancilla in nosocomium publicum, ob morbum, quo laboret, malignum translata fuerit, perterrita, de dolore cervicem præsertim occupante queritur, cui accedens antecedente frigore calor p. n. heram permovet, ut cubitum ituræ Tincturam Bezoarticam exhibuerit, simulque à me per hujus sociam petierit, ut in crastinum purgans præscribam medicamentum; cui vero petito non tam satisfeci, quam quod ipsam sequenti mane accessi, & febricitantem inveniens, nec, ob summam, de qua etiam quebatur, lassitudinem, omnem malignitatem abesse judicans, Potiunculam potius alexipharmacam præscripsi; quam cum ter sumfisset meliuscule quidem se habere credidit, at nec extra lectum diu degere potuit, nec pulsus nec urina sic se habuere, ut febrem jam esse extinctam exinde constitisset; unde per aliquot adhuc dies eadem medicamenta continuavit, hincque Dei gratia indies se melius habuit, nisi quod sub singulas vespertas quædam restitantis febris indicia se exseruere, & urinam semper tinctiorem excrevit; unde tandem die à morbi principio fere octavo medicamentum purgans eidem exhibui, quod cum plures movisset sedes simul sic profuit, ut, Dei gratia vix aliis medicamentis opus habuerit; Sic vero semper tutius, ubi vel minima subest malignitatis suspicio, alexipharmaca purgantibus præmittuntur, quæ non raro aut omnem prorsus morbum sola tollunt, aut & causam peccantem sic corrigunt, ut postmodum purgantibus facilius subducatur, ubi contra purgantia præmissa morborum revera malignorum curam difficilem quin subinde impossibilem reddunt.

CMXX.

Lectum permingentem juvans purgans.

A Urifabri cujusdam Vidua, cum ad filium suum natu majorem febricitantem me vocasset, de altero duodecim fere annorum puero narravit, quod is subinde adhuc lectum permingat, huicq; malo licet hætenus varia opposuerit remedia, nec tn. minis, nec verberibus, nec & exhibitis quibusdam medicamentis se vel minimum profecisse hætenus; donec tandem Decoctum. Prunor.

cum

cum fol. Senn. eidem exhibuerit, quod quando aliquot sedes moveat, semper sic profit, ut per aliquot hebdomadas non nisi in matulam urinam deponat, hinc vero identidem redeunte malo, se & in priore remedio auxilium quarere, nec unquam hætenus frustra se illud exhibuisse, sed semper modo memoratum affectum illud subsecutum fuisse; cum vero non desint rationes cur purgans in hoc ipso malo cum fructu exhibeatur, dum nempe, ut alias nunc taceam, serum superfluum sic deturbatum in tanta quantitate ac olim ad Vesicam non tendit, hincque ea muneri suo præesse melius potest, tum semper curam ejusdem âtali medicamento auspicabitur, tum & illud subinde interponet prudens medicus.

CMXXI.

Manus pedesque dentienti sæpius obrigescentes.

Viri cujusdam nobilissimi filiulus, duorum annorum & quod excurrit, olim quidem achoribus sic laborans, ut iisdem subinde tota facies fuerit defœdata, cetera tn. Dei gratia sic sat bene se habuit, quin quotiescunque fere purgans sumsit, ab hisce ulcusculis sic liberatus fuit, ut eorundem vix quædam superfuerint vestigia, unde de hisce nobilissimi Parentes vix ulterius fuere solliciti; at cum nuper, uti quidem plerumque novo dente erumpente contigit, rediissent & jam alias quoque corporis parter præter caput occupassent, & brevi post sponte denuo disparuissent, cum tumore totius succedentibus tussi, difficiliore respiratione & feбри, vel ideo majorem iisdem metum injecit, quia simul noverant, ut medicamenta sumat, puerulum vix ac ne vix quidem persuaderi, & non nisi difficillime falli posse; sumsit tn. tandem Pilulas purgantes, quæ iterum quoddam levamen attulerunt, unde & postmodum iteratæ fuerunt, quin, cum pituitæ non ita exiguam quantitatem partes respirationi dicatas obsidere vel sonus proderet, tandem & vomitorium ipsi obtrudebatur, quod itidem scopo satisfecit, jamque convaluisset visus fuit puerulus; at sæpiuscule sicut prius, ita ex illo tempore tum manus tum pedes subito eidem sic obrigescunt, ut aliquamdiu eorum usu penitus destituatur, interdum quidem

cum, interdum vero absque tumore, quod quidem malum, quia brevi cessat, minorem injicit metum, medicamentis tñ. omnino opus haberet, unde interna nunc adhuc magis respuenti, Spiritum Lumbr. terr. exterius illinendum præscripsi: sicut autem hæc ipsa mala sine dubio dentitioni originem suam debent, ita qualem eventum sint habitura, certo prædici vix potest, cum & in his puerorum morbis, incertæ admodum sint prædictiones salutis & mortis.

CMXXII.

Mercurius flatus movens.

A Urifabri cujusdam Uxor, sæpius in deaurandis vasis argenteis occupata, uti quidem tremorem, quo subinde corripitur, non tam huic ipsi labori, quam iræ adscribit, & nescio qua sumta Panacea sic omnes mercurii noxas se avertere credit, ut, si præsertim interdum balneo quoque corpus immergat, nunquam se habituram à quo sibi metuat, tota speret, ita tñ. imprimis hætenus observavit, quod quotiescunque mercurium tractat, & fumi ejusdem vel minimam partem naribus attrahit, flatus inde in corpore sic moveantur, ut nisi continuo eosdem emitteret, à crepatura sibi metueret; quin, quia nec post absolutam deurationem cessent, se opus habere ut aliorum hominum consortium fugiat, nisi his crepitibus molesta esse, & nomen fordidæ contrahere velit, subjunxit, nec nisi post sex vel septem horas hunc mercurii effectum cessare, serio testata est: partes nempe feri viscidas incidendo nec tñ. plane consumendo has turbas in hac excitat mercurius, quas an & aliis moveat ulteriori indagatione dignum videtur.

CMXXIII.

Dentientem interimens tussis variolis succedens.

A Urifabri cujusdam filiola nondum biennis, cum ante trimestre fere variolis laborasset, nec iisdem præsentibus, eam, quæ requiritur, diætam servasset, non solum multum extra

lectura

lectum degit, sed & cibos minus convenientes coctuque difficiles ingessit, convaluisse quidem matri fuit visa, at ab illo tempore tam bene ut prius se non habuit, dum imprimis tussis eandem interdium noctuque vexavit, ut sæpiuscule non inanis suffocationis metus subfuerit, quæ vel ideo plus negotii fecit, quia foveri eandem à dentibus gingivas perumpere non valentibus vel exinde constitit, quia continuo fere puella digitis os petiit, & gingivas perfricavit, & diu quosdam ingessit cibos, qui curationem non parum impedierunt; unde, utut varia medicamenta sumserit, quia tñ. & hæc ea diligentia, quam quidem commendaveram, non continuavit, & quædam à mulierculis suggesta, subinde interposita fuere, non solum tussis semper institit, verum & febris hæctica accessit, quin tñ. convulsiones supervenere; quæ omnia puellam viribus sic exhausserunt, ut per quatuordecim & quod excurrit dies non tam ulla vitæ prolongandæ spes superfuerit, quam mortem jamjam instare, ex quibusvis indiciis constitit, quam tñ. & hoc mali antecessit, quod hinc inde in capite & humeris vesicæ subortæ fuerunt, iis omnino similes, quas arte excitare solemus, quæ apertæ serum acre fuderunt, brevi vero, applicato solo sevo exaruerunt, succedentibus identidem novis quæ itidem miseræ non potuere non dolores excitare, quibus tñ. penitus consumpta diem supremum obiit: quantum vero intersit, ut non solum Variolarum sed & malorum tum his tum dentitioni succedentium decens geratur ratio, hæc observatio docet, forsan enim, nisi tot errores commissi fuissent, hæc puella servari potuisset.

CMXXIV.

Febris Panacea curata.

JUvenis quidam aurifaber, viginti fere annorum, cum hæctenus Dei gratia integra gavisus fuisset sanitate, subito doloribus capitis cum frigore caloreque p. n. correptus, domum ad matrem redit, ibique lectum petit, materque causam mali in flatibus quærens ipsi primo Rhabarbarum hincque Decoctum. Fol. Senæ. exhibet, quæ utut aliquoties alvum moverint, tantum tñ. abest, ut inde vel minimum percepisset levamentum, ut potius calor

calor præsertim semper incrementum sumserit, unde jam mater Panaceam quandam eidem exhibuit, eamque bis terve repetiit, sic quidem, ut semper post eandem sumtam sudori vacaverit, sed nec post hanc quidem sic se habuit, ut matri placuisset, quæ propterea urina præsertim tinctiore perterrita, eam ad me detulit, & ut consilium suggeram, rogavit, præscripsi ergo Potiunculam alexipharmacam, & vesperi, ea hora, qua alias se pessime jam per aliquot dies habuit, eum visitavi, uti vero eum minime febricitantem, ita & cetera sic sat bene se habentem inveni, hincque medicamentum quidem sumptum continuare, at & optima quæque sperare jussi, nec falsus fui mea opinione, sequenti enim die eum sic constitutum inveni, ut sanis Dei gratia annumerari iterum potuerit: Sine dubio vero hunc sudor in tempore motus plurimum juvit, nec Panaceam is frustra sumsit, cum medicamentum à me præscriptum, malis, quæ mater retulit, discutiendis tam cito non suffecisset.

DMXXV.

Febris maligna carnis intempestivo esu revocata.

Viri cujusdam egregii Pietatis studiosi ancilla subito de magna cordis anxietate, frigore & hoc insequente calore cum insigni virium prostratione conqueritur, quæ mala, cum, postquam & in lectum se contulisset, non tam imminuerentur, quam semper augmentum caperent, herum permoverunt, ut me propterea in consilium vocaverit, & ego eandem visitans ex quibusvis signis aliter judicare non potui, quam ipsam febre maligna laborare, cum imprimis, calore licet ad sensum vix ita magno existente, vires tn. tantum oppressæ fuerint, ut & verba non nisi difficillime protulerit, unde statim alexipharmacis quibus hætenus Dei gratia faciliter pugnavi, & hic pugnare cœpi, imprimis pulvere sub hoc nomine veniente, & vili pretio prostante, cum Aquis convenientibus post singulas sex horas exhibito; interposita etiam Aqua confortante huic ipsi malo opposita; & hinc quidem per primum fere quatrimum nulla notatu digna mutatio successit, quin superveniens aliquando sanguinis sputo
rejectione

rejection non parvum in principio metum injecit, qua tñ. sponte cessante & nunc reliquis quoque symptomatibus se remittentibus, præcipueque viribus redeuntibus spem convalescentiæ concipere cœpi, & hinc eo diligentius medicamenta continuata fuere; quibus DEO clementer benedicente febris sic profligabatur, ut post septimum diem ejusdem nec minimum indicium superfuerit, unde jam pulverem quendam convenientem adhuc per aliquot die in usum ducere, simul vero dietam inprimis servare eandem jussi; sicuti vero illum quidem, quemadmodum jusseram sumferat, ita tñ. simul appetitui nimium indulsit, dum, me licet expresse prohibente carnem vitulinam comedit, & diutius etiam ac concesseram extra lectum se tenuit; hinc vero, cum redirem, ut, an sanitas recuperata constans esset? inquirerem, ipsam denuo febricitantem inveni, cum viribus iterum sic prostratis, ut vix caput erigire potuerit, simul tñ. errorem commissum statim fatebatur; unde ad pristina medicamenta redii, quibus, quia de dolore lateris punctorio itidem querebatur, utque cruditates simul felicius corrigerentur, Tincturam Bezoarticam addidi; licet vero post horum usum statim tantum levamentum perceperit, ut eam iterum convalituram nullum superfuerit dubium, non nisi tñ. post quintum diem hæc nova quoque febris extincta fuit, sicque jam majorem dietæ habere rationem hoc suo damno docta sanitatem Dei gratia sic recuperavit, ut ea nunc ea, qua prius integritate fruatur: Pleræque nempe hoc anno febribus malignis correptæ non tam de aliis gravioribus malis quam viribus prostratis conquestæ fuerunt; quibus tñ. melius quam alexipharmacis non prospiciebatur; at quantum opus sit, ut convalescentes præcipue dietam servent, est, quod hæc observatio confirmat.

CMXXVI.

Pleuritis à lacte coagulato.

AUrigæ cujusdam Uxor, cum filiolæ per tres & quod excurrit, menses, mammæ præbisset, subito doloribus lateris inistri tam acerbis corripitur, ut & in lectum se conferre opus habuerit, in quo tñ. sponte illos disparituros sperans, alio re-

medio se opus non habituram credidit; at cum in hoc non solum dolor increfceret, verum calor quoque p. n. accederet, totamque sequentem noctem vigilem traheret, insuperque urina multum tincta excreta eandem perterreret, eam sequenti mane ad me misit, & ut consilium suggeram rogavit; sicuti vero ego statim de lacte coagulato & hinc sanguinem quoque in motu suo impediante, sicque hanc Pleuritidis speciem producente cogitavi, ita quam pluries jam in ejuscemodi malis cum fructu prescripsi Potiunculam ex Antim. Diaph. & Tinct. Bezoart. precipue constantem, huic quoque ordinavi, quam quidem in principio eam non absque nausea quadam sumfisse, maritus retulit, at cum statim levamentum quoddam attulisset, restitantes duas hujus Potionis partes eo lubentius deglutiit, hincq; Dei gratia tum dolores sic cessarunt, tumque calor nimius extinctus fuit, ut alio medicamento opus non habuerit: Varia nempe mala lac coagulatum excitare solet, in quibus tñ. dissipandis raro modo laudata medicamenta in primis sibi invicem mixta commendabis, quod & ex aliis meis observationibus constat.

CMXXVII.

Clysteres subsequens Virium prostratio.

Laboravit nuper quidam Vir integerrimus obstructione alvi non tam pertinaci, quam ob mala quæ eandem comitabantur, dolores præsertim somnum arcentes, molesta; huic ergo, utut medicamenta ore sumta sic profuerint, ut semper alvum referarint, quoniam tñ. non injustum in pectore aluit metum, ne hæc sæpius iterata ventriculum lædant, aut & tandem voto suo ulterius vix satisfaciant, ut interdum Clysteribus quoque alvum officii sui memorem reddat, suasi; quibus vero licet itidem frustra non fuerit usus, tanta simul virium prostratio successit, ut vix incedere aut & manum movere potuerit; quod quidem primo Clysteri non adscribens hoc remedium nihilominus bis terve adhuc iteravit, at cum semper idem malum sequeretur, ipsemet hos seponere eundem jussi, cum præsertim jam post sumtam vel unicam Pilul. Emanuel. alvus feliciter aperta fuerit: Non quivis nempe eodem modo ferunt Clysteres, quod quando constat

stat, mediens prudens non nisi summa necessitate jubente eosdem commendabit.

CMXXVIII.

Stercus Vaccinum dolores vagos mitigans.

PUella quædam decem annorum, subito doloribus capitis prehenditur tam acerbis, ut & propterea in lectum se contulerit, ubi tñ. non solum non remiserunt, sed & reliquas partes corporis occuparunt, dum jam pedes jam manus torserunt, adeo quidem, ut & ab ejulatibus se continere non potuerit, unde mater vicinas consuluit, quarum una stercus vaccinum commendavit, ut nempe hoc in oleo coctum partibus maxime dolentibus imponat, hocque consilium cum præ reliquis ipsi placuisset, stercus illud modo commendato adhibuit, & puella inde statim tantum levamentum percepit, ut somnus supervenerit, à quo per aliquot horas instante excitata, se à doloribus prorsus immunem vivere, testata fuit, quod & coram me repetit cum sequenti die horum dolorum ergo eam visitassem; sed nihilominus medicamentis etiam internis opus esse, judicavi, eaque, cum nec charta nec atramentum ad manus essent, domi me præscripturum, promisi; accessit vero me post prandium ipsa mater, & indicavit, dolores interea priori cum vehementia rediisse, unde jam medicamenta præscripta & scorbuto præsertim (quem varia indicia prodebant,) dicata commendavi, cum nisi sanguinis acres salinæque particulæ corrigantur, malum vix integre curari possit; sic vero remedia quædam insignem acquirunt laudem, dum in principio statim levamentum quoddam afferunt, apud eos præsertim, quibus hoc quidem, non vero dolores rediisse innotuit, in quas circumstantias vero medicus sedulo inquiret, ne nimium sordido præsertim tali remedio fidens se illud commendando turpiter prostituat; tutum interea cum hoc fit, & alios quoque juvisse constet, in casu necessitatis tutius admittetur quam repellentia, nec absque periculo dolores sedantia medicamenta.

CMXXIX.

Calculi post esum halecis excreti.

Matrona quædam honesta, quinquagenaria major, cum olim multum admodum sanguinis per uterum perdidisset, aliquoties etiam dolores arthriticos passa fuisset, ante trimestre doloribus nephriticis itidem tantum torqueri cœpit, ut iisdem aliquoties ferme succubisset; cumque aliquoties per aliquot dies intermitterent, necque sabulum nec calculos excerneret, non semel de calculo dubitavit, quem ego subesse ex pluribus signis totus credidi; unde illa jam de utero, jam de flatibus cogitavit, & hisce imprimis destinata medicamenta expetiit, at omnia omnino frustra adhibuit, donec td. integro trimestri elapso calculum majusculum & plusculos minores excrevit, quem esum halecis, & interaneorum præsertim ejus vesiculæ, quam nostrates die Seel nominant, promovisse sibi persuadet; uti vero hanc ipsam in promovenda urina & pellendis calculis commendari, dudum novi, ita hic imprimis confirmamur, quod utut calculi non semper post dolores excernantur, eosdem tn. non subesse, exinde falso judicemus, cum quidam ob magnitudinem plane excerni non possint, quosdam vero identidem sic sat diu in corpore resistare, præter hanc plures observationes evincant.

CMXXX.

Variola cum salivatione.

Mercatoris cujusdam filiulus ex conjugio secundo natus maximus, duodecim annorum puer, cum frater ejusdem natus minimus octo fere annorum, variolas Dei gratia feliciter devicisset, per tres & quod excurrit hebdomadas aliquoties quidem quasdam querelas movit, ex quibus & ipsum hoc morbo correptum iri, sic sat constitit, at quoniam hæc mala semper brevi cessarunt, tam diu etiam in publicum prodiit, donec lassitudo supervenit, quæ eum prostravit, unde td. in lecto detento quibusdam

busdam medicamentis sumtis quædam hinc inde tales pustulæ eruperunt, tam paucæ quidem, ut haud difficulter numerum illarum inire potuisses, & sine ullo alio notatu digno symptomate, nisi quod salivæ tam insignem quantitatem ore rejecit, ut semper vasculo, quo illam exciperet, opus habuerit, & vel illi, quibus arte movetur, interdum vix tantum ejusdem excernant; sicuti vero, cum cetera tam bene Dei gratia se habuerit, ut medicamenta huic salivationi opponantur, minime consultum duxerim, ita cum variolis exarescentibus eadem sponte cessavit, perq; Dei gratiam sic convaluit, ut reliquis, qui cum eodem variolis laborarunt, fratribus sororeque citius lectum deserere potuerit, & vix vestigia quædam earundem superfuerint: quantum vero in morbis cutaneis proffit salivatio, hæc observatio confirmat.

CMXXI.

Purgans bis frustra fere sumens puer.

Sicuti vero ei qui primus ex hujus Mercatoris filiis à Variolis convaluerat, jam purgans quoddam exhibueram, quod quidem vix unicam movit sedem, ita reliquis tribus convalescentibus cum itidem ut purgantia præscribam, mater rogasset, ut & huic itidem denuo tale medicamentum ordinem, petiit; nec ego defui ejusdem petito, sed uti reliquis ita huic quoque pulverem præscripsi, qui huic scopo satisfaceret: Licet vero huic nunc purgantia in majori dosi addiderim & reliqui bini fratres ut & soror hinc toties scecesserint, quoties quidem exoptari poterat, & nunc tn. ei vix unicam movit sedem, postquam tn. tam bene se habuit, ut alio purgante eum opus non habere judicaverim, quibus enim tam difficulter movetur alvus, iis, nisi summa urserit necessitas, vix sunt exhibenda purgantia: patet interim ex memoratis, quantum vel frater à fratre differat, qua medicamentorum purgantium operationem, unde medicos indies hoc cautiores reddet in præscribendis iisdem, ne certi quid promittant; antequam bis terve, quomodo quis ferat ea, experti fuerint.

CMXXXII.

CMXXXII.

Alumen à phthiſica innoxie ſumtum.

Matrona quædam nobilis, cum jam diu phthiſeos principiis varia medicamenta oppoſuiſſet, & tandem fonticulum quoque excitari curaffet, cum in hoc ulcuſculo caro luxuriaret, ad hanc conſumendam Alumin. uſt. drachnam dimidiam peti curavit, hujus cum parum in dictum uſum inſumſiſſet, quod reſtitit chartæ incluſum ſepoſuit; ſub illud ipſum vero tempus utebatur pulveribus in doſes diviſis, & ſimilibus plane chartis involutis, è domeſticis itaque nonnemo illam ſeorſim repositam chartam inveniens, & pro tali pulvere, quales hæctenus hera in uſum duxerat, habens, eam reliquis commiſcuit, hincque cum poſtmodum omnes pulveres conſumti fuiſſent, nullibique alumen inveniri potuiſſet, ægrota nulla dubitavit, ſe illud itidem deglu- tiſſe, quod tantam eidem injecit anxietatem, ut integram noctem inſomnem duxerit, & ſequenti ſtatim mane per ancillam phar- macopœum interrogaverit, quæ noxæ inde ſint metuendæ? qui quidem non habere, quod ſibi metuat, per eandem reſpondit: at hujus dictis non fidens, non ita diu poſt mihi accedenti hæcce narravit, & quæ mea ſit mens? ut detegam, anxie deſideravit; ante omnia vero ego, an certo ſumſerit alumen? accuratius in- quiſivi, aſſerens, cum guſtu cum reliquis plane non conveniat, quod ſine dubio ex hoc ſtatim notaſſet, quando illud vel ori in- ingeſſiſſet; & hoc quidem in principio ipſam dubiam reddidit, at alumen nullibi in domo inveniri poſſe, & pulveres à me præ- ſcriptos numerans, eorumque unum ſupra eos quot præſcripſeram, ſe ſumſiſſe certa, in- terrogavit, an forſan aluminis ſapor, Cre- more avenaceo, cum quo ſumſerit, obtundi potuerit? nec ego hoc negare potui, jamque ipſemet de alumine ſumto nullus ul- terius dubitavi; illud tu. nocere non potuiſſe & ego aſſerui cum novum non ſit medicamento loco illud exhiberi, & à nonnullis inter ſpecifica febrifuga numeretur, nec tam acres ejusdem ſint particulæ ut ventriculum quoque (à quo ſibi metuit,) erodere poſſit, carnemque luxuriantem non tam erodendo quam ſiccando abſumat; ſicq; vel maxime noxam quandam intuliſſet, quod
alvum

alvum tardiozem reddidisset, subjunxi, quam & talem illis diebus se habuisse, recordata est: Sic vero sicut illa omnem metum deposuit, ita quam cautos in asservandis medicamentis se gerere debeant, ii, quorum interest, ex hac observatione discant, cum facile & aliud longe magis noxium hoc modo in usum duci possit.

CMXXIII.

Urina tincta de graviditate incerta.

Rustici cujusdam Uxor, mensibus per trimestre obstructis, partim quidem iis cortipitur malis, quæ alias gravidam divexarunt, partim vero & hæc magis gravia notat, quia præfertim iisdem intermittentibus non tam ut olim melius se habet, quam vires inde infumas observat, quin toto corpore consumitur, & ad quosvis labores perficiendos minus apta existit; quid ergo mihi de hac re videatur? urina missa explorat; ubi tinctiorem eam inveniens, de graviditate me certi quid edicere non posse, statim indicavi, quin tñ. in corpore abundant prævi humores, qui dicta mala producere possint, nullus dubitavi; hincque leniora purgantia eidem præscripsi: Plerumque nempe si mala gravidarum à sola conceptione proficiantur, urina naturalem servabit colorem, hincque hoc mutato non immerito de humoribus etiam corruptis suspicaberis, quibus si vel maxime gravidæ essent, quæ tales excernunt, leniora purgantia tuto præscribuntur.

CMXXIV.

Scarificationem subsequens caloris defectus.

Consuluerat nuper me ancilla quædam scorbutica, cui interroganti, num consultum habeam, ut scarificationem, quam hætenus post singulos fere menses instituit, continuet? cum respondissem, in malo, quo ipsa laboret, omnem sanguinis subtractionem noxiam potius quam proficuum esse, cum sanguis

fic

fic particulis spirituosis non abundans iisdem adhuc magis privetur, & viscidus viscidior reddatur; adstans ejusdem hera subjecit, se de hoc asserto meo adeo non dubitare, ut potius proprio suo exemplo confirmare possit; cum enim ante aliquot annos nescio qua de causa itidem mediante scarificatione post singulos menses sanguinem subtraxerit, se semper calorem magis magisque imminutum notasse, huicque contra successisse frigus tam molestum, ut identidem loca calidiora quæssiverit, & vestibus corpus magis quam olim munierit, at nec sic quidem calorem pristinum rediisse, donec tunc scarificationis nullum plane fructum percipiens hanc intermiserit, sicque sanguinem retinuerit; ab illo enim tempore quinque jam annis præterlapsis, utut sexagenaria aliquot annos sit major, se non habere, quod de frigore & caloris defectu vel minimum queratur, hincque hunc non nisi intempestivæ sanguinis subtractioni se adscribere: Utut nempe scarificationis in nonnullis morbis egregius sit usus, quin tamen abusus ejusdem non parvam inferat noxam, nullum est dubium, cum plures sint, qui non tam sanguinis subtractione quam ejusdem augmento opus habent; nec vanæ vulgi persuasioni, quod sanguis scarificatione extractus reliquo sit vilior, medicus verus unquam aures præbebit.

CMXXXV.

Thermas Carolinas subsequentes dolores.

Thermarum Carolinarum cum coram nobilissimo quodam Medicinæ Candidato, qui me visitaverat, mentio injiceretur, & interrogatus ego, num arthriticis has prodesse credam? responderem, pro subjectorum diversitate causarumque hujus mali differentia omnino quosdam easdem non absque fructu quodam in usum ducturos, at &, non deesse, quibus vix prodesse possint, quin me ipsum nosse, qui post harum Thermarum usum æque ac prius his doloribus torti fuerint, is subjecit, se aliquando has ipsas adiisse, & optime valentem animi gratia easdem ingressum fuisse, & primo quidem aqua minus calida existente frigus quoddam notasse, quod cum majore calidæ quantitate è gutturnio prolecta correxerit, calor nunc nimius

& sudorem provocans subsecutus fuerit, cui decenter non vacaverit, hinc vero sequentibus diebus tam male se habuisse, doloresque totum corpus pervagantes tam molestos percepisse, ut ab arthritide sibi metuerit, hincque eo minus iis in curando hoc malo tribuat: Utut vero huic modus non servatas inprimis obfuerit, & aliis tn. vel exactissime eundem servantibus ejuscemodi quid contigisse memini; disces autem ex hac observatione, non semper prodesse, si quis Thermas animi solum gratia ingrediatur, si præcipue errores postmodum commiserit, qui omnino sub earundem usu sunt vitandi.

CMXXXVI.

Secundina restitans dimidia pars feliciter extracta.

PEpererat quædam mulier sic sat feliciter, at sicuti non parum sollicitam eandem reddiderat secundina foetus exclusioni non statim succedens, ita magnum eidem injiciebat metum, quod, dum obstetrix promovere eandem tentavit, cum funiculo umbilicali dimidiam solum ejusdem partem extraxit, pernoscanti nempe, quam gravia diutius retentam subsequantur mala, & nunc consilii magis inopi, quia & obstetrix nullum ulterius suggerere poterat; quæ tn. tandem aliam accessit hancque ut adstet rogavit, & hæc cum primo nescio quam herbam frustra eidem exhibuisset, exacto jam integro biduo extractionem aggressa fuit, & quidem Dei gratia tam feliciter, ut brevi restitanti in utero secundinæ partem luci dederit, summum de se spargentem foetorem, eoque ipso testantem quantum diutius in corpore detenta nocere potuisset: Licet nempe melius sit, si extractio secundinæ tam diu non differatur, quod tn. & dilata feliciter institui possit, & quidem vel aliquot jam diebus elapsis ex hac observatione disces, & omnino in tali casu hæc potius commendanda, quam mortis periculo est exponenda puerpera, cum raro medicamenta sola hic sufficiant; & licet aliquoties quibusdam feliciter sponte tandem secesserit, plures tn. inde citius in prædam mortis cesserunt: At experta sit & prudens obstetrix cui hæc extractio committitur, sum facillime partes per quas instituitur lædi possint.

CMXXVII.

Passio hysterica puerperæ à terrore.

Puerpera quædam, cum ante duodecim dies non solum foetum feliciter enixa fuisset, sed & reliqua sic successissent, ut haud abs re & reliquum puerperii tempus se pari felicitate transacturam speraverit, hisce diebus exactis, à matre media nocte ad lectum ejusdem accedente & eam querelis suis, de morbo quo correpta fuerit, de somno excitante, sic perterrita fuit, ut sequenti statim die pessime se habuerit, dum non solum difficilius respiravit, verum & vires tam prostratas habuit, ut cum torvum quoque adspiceret adstantes, obstetrix de convulsionibus superventuris sibi metuerit, quæ & propterea sub noctem cum marito puerperæ me accessit, utque consilium suggeram rogavit; præscripsi ego pulverem aliàs in tali casu proficuum, at parum eundem profuisse, & jam deglutitionis quoque difficultatem accessisse tantam, ut nec alimenta nec medicamenta deglutire possit, sequenti die maritus retulit, & hinc ut visitem Uxorem suam rogavit; cui petito dum satisfacio, & quibusvis perpensis non tam fauces alio modo læsas quam motibus nervorum spasmodicis in munere suo impeditas invenio, passionem hysterica inprimis esse, quæ hanc divexet judico, & hinc talia præsertim medicamenta quæ huic opponi solent, ordino; nec frustra, hisce enim in usum ductis Dei gratia brevi convaluit: Sic vero terror puerperis varia inducit mala, adeoque quantum quidem fieri potest, ab iisdem est avertendus: Tam facile vero hæc deglutitionis difficultas curari non potuisset, si faucibus potius quam utero mederi quis voluisset, cujus ut in plerisque aliis mulierum morbis, ita si præsertim puerperæ ægrotant, maximam habendam esse rationem, Practici celeberrimi non absque causa inculcant.

CMXXXVIII.

Malarum dextra tumor cataplasmate discussus.

Vir quidam nobilissimus, triginta fere annorum, cum jam per plures annos Dei gratia sanitate tam integra fruitus fuisset, ut

ut nullo unquam medicamento opus habuerit, eo magis ægrotulit, cum nuper aliquandiu dolor dentium eundem incommodasset, cum præsertim huic malarum dextræ tumor accessisset, hujusq; ergo domi manere cogeretur; unde primo quidem Chirurgum quendam consuluit, qui sparadrappum, quem à colore viridem nominant, parti affectæ imposuit, at tam frustra, ut non solum dolores inde aucti fuerint, verum & tumor majorem acquisiverit duritiem, unde jam sacculum herbis emollientibus repletum cum in usum duxit, verum & ex hujus usu nullum prorsus percepit levamentum, jamque amicis, quia appetitus quoque quodammodo prosternebatur, ne aliud quoque subfit malum, metum injecit, unde ut ego accedam, & quid mihi de hoc malo videatur? judicem, rogatus fui; cui petito dum satisfeci, Dominum ægrotum à febre quidem (cujus maximus suberat metus,) immunem inveni, at de tumore tantum conquarentem; ut hunc imprimis discutiendum esse, si ei quis satisfacere voluerit, abunde constiterit, cum præsertim post aliquot dies iter eidem aggrediendum fuerit non parum necessarium; præscripsi ergo ego pulverem pro Cataplasmate cum lacte parando, hocque sæpius calidum applicare parti tumenti jussi, simul vero pulverem diaphoreticum mane & vesperi sumendum, ut & usum Infusi Herbarum Thee eidem commendavi; quæ quidem Dei gratia tantum posuere, ut iis vix per triduum in usum ductis, detumescente parte affecta reliqua quoque mala cessaverint: Cum vero ea à dente carioso originem suam traxisse constiterit, nisi hic extrudatur, ne brevi redeant, non inanem subesse metum indicavi: Jam dudum vero notavi talia cataplasmata in dissipandis ejusmodi tumoribus non parum prodesse, cumque sic alibi jam hac ipsa de causa prolata confirmantur, hæc commode iisdem subjungi poterunt.

CMXXXIX.

Febris malignæ principia metu contrahens.

CUm ancilla illa, cujus historiam haud ita pridem dedi, quæ nempe in febris malignæ principio sanguinem sputo rejecit,

per primos morbi dies in hypocausto communi me licet dissuadente decumberet, inde socia ejusdem tantum sibi metuit, ut tertio statim die & ipsa de capitis dolore quæsta fuerit, pulsusque celerior nec à febre eam esse prorsus immunem, sufficienter indicarit, unde & de lecto surgere non potuit, & ne eodem cum socia morbo laboret, non ita inanem hero suo metum injecit, quin & me permovit, ut per biduum vel triduum non nisi alexipharmaca medicamenta eidem exhibuerim; Verum enim vero sicuti his sumtis calor nimius brevi imminutus fuit, ita Dei gratia non ita diu post sic convaluit, ut, si voluisset, laboribus vacare iterum potuisset; insumsit tn. viribus colligendis à hero libenter concessum tempus, & sic eo melius se habuit; Tantum nempe interest, ne meticulosi versentur cum iis, qui morbis contagiosis decumbunt, quantum itaque in te erit, semper illos ab his arcebis; modo vero principio statim eatur obviam, per metum contracta talia mala non ita difficulter curantur.

CMXL.

Secundina infeliciter evulsa.

Mulier quædam paupercula, cum partui vicina obstetricem vocasset, jamjam in eo occupatam, ut alterius recens natum infantem ad S. Baptismum promoveat, hæc quidem accessit, at statim protestata est, se manere non posse, & hinc aliam esse vocandam, & quoniam ejus quam desiderabat parturiens ædes procul ab hujus ædibus distabant, quandam in vicinia habitantem commendavit, & huic accedenti parturientem tradidit, sicque quasi re bene gesta discessit; licet vero non ita diu post, nec ita difficulter pepererit misera, & foetum Dei gratia sanum enixa fuerit, secundina tn. non successit, hincque ea, quæ adstiterat obstetrix, ut alia vocetur petiit, non tn. ex illis, quibus aliàs labor secundinam extrahendi committitur; hæc itaque accedens sic sat audacter laborem aggressa est, at juxta hoc minus prudenter, dum fortius annexam utero secundinam sine dubio evulsit, quod non solum ex clamoribus, quos ob dolores inde subor-

subortos edidit puerpera, sed & insigni sanguinis profusione, quæ extractam secundinam excepit, abunde constitit, cum præsertim hæc nullo medicamento inhiberi potuerit, unde & vix bihorio post infelicem hanc evulsionem exacto, vivorum numero subtracta fuit; Sicuti vero tres hæc obstetrices omnino seriam reprehensionem merentur, dum prima aliam potius ad S. Baptistum, quam ad hoc opus subornare, secunda huic operæ destinatam vocare, & tertia aut plane non, aut doctius saltem hunc laborem aggredi debuissent; ita quantum intersit, ut secundina restitans rite tractetur, & non tam avellatur, quam paulatim separetur, hæc observatio docet.

CMXLI.

Caffee coctionem Ventriculi juvans.

Vir quidam muneris dignitate clarus, nondum multos supra triginta annos numerans, nuper queritur, quod post cœnam præsertim notet dolores ventriculi, quos gravativos nominant, qui sæpiuscule tam molesti existant, ut in posterum à Cœna prorsus abstineret, nisi appetitus sic urgeret, ut omnino ea carere non possit; ut ergo consilium suggeram, quomodo coctio sit promovenda, rogat; commendo ego in principio Vinum generosum, & hujus loco ipse bibit Spir. Ceras. n. at tantum abest, ut inde dolor is inhibitus fuisset, ut potius per noctem illam eum magis quam olim unquam divexarit, unde jam alterum remedium, quod laudaveram Decoctum nempe Caffee itidem tentat, & post cœnam unam alteramve ejusdem scutellam evacuat, & ecce! hoc tantum prodest, ut ab illo tempore vel minimum de dolore ventriculi queri non habuerit opus, unde nunc diligentissime hoc Decoctum continuat, & apud alios quoque laudibus extollit: quod vero in lineis meis medicis de Infuso Thee me narrasse memini, hoc nempe coctionem promovisse, idem cur à Decocto Caffee expectari non posset, nulla subest causa, cum hoc calore suo actuali idem quod illud præstet, aliisque pluribus cum eo convenientibus instructum sit viribus.

CMXLII.

Febris malignæ contagium per plures dies latitans.

Figuli cujusdam Uxor quinquagenaria, & olim aliquoties pluribus morbis obnoxia, hincque macilenta nec viribus ita multis instructa, cum à die sexto Februarii Anni MDCCI. ad vigesimum quartum fere usque, filia febre maligna cum petechiis graviter decumbenti sedulo adstitisset, quamdiu quidem hac opera defuncta fuit, Dei gratia non ita male se habuit, at ab illo tempore, quo filia convaluit, lassitudinem minus consuetam cum appetitu prostrato notavit, quæ tñ. mala, quia simul negotia sua domestica perficere potuit, minus curavit, donec die fere decimo quarto calor nimius accedens cum insigni cordis anxietate eam de febre sic fat certam reddiderunt, unde & in lectum se contulit, & Theriacæ Andromachi dimidiam fere drachmam sumsit, postque hanc sumtam sudori vacavit; quoniam autem nullum prorsus levamentum inde percepit, sed malum potius indies incrementum sumsit, die morbi decimo sexto me in consilium vocavit, ubi, cum vires ejusdem non parum oppressas invenissem, tam multum etiam temporis ex eo, quando contagium hauserat, jam præteriisset, ægrotaque per se non admodum robusta existebat, non nisi dubius admodum de morbi eventu esse potui, quod & marito indicavi, simul tñ. medicamenta, quæ è re futura credidi, præscripsi; quibus sumtis sequenti die majorem adhuc mihi metum injecit, quia retulit se heri aliquoties sanguinem purum sputo rejecisse, nec morbus interea vel minimum imminutus fuerat; perrexi tñ. medicamentis alexipharmacis, & hisce convenientia adstringentia immiscui, quibus illico hoc sputum fuit inhibitum; at jam sudor continuo instans illi per se consumptæ non ita injustum concitavit metum, quia præsertim, si eum avertere & impedire vel minimum tentabar, anxietas statim multum augebatur; quod tñ. me permovit, ut nihilominus alexipharmaca continuarim, non tñ. tam volatilia, quam fixiora, imprimis, ex Uni Cornu Foss. cui aliquoties specificum Antih. adjeci, constantia, quæ Dei gratia sicuti sudorem non tam inhibuerunt, quam quodammodo refrenarunt, ita feliciter petechias expulerunt, quibus ubique corpus depingentibus DEI gratia melius se habere cœpit, & per aliquot dies continuatis modo lau-

do laudatis medicamentis , die fere decimo quarto post me vocatum convaluit , cum prius in somno ei visum fuisset , dormiendo ingens lectum esse consumendum , hocque post duas noctes consumfisset ; sudor vero jam sponte itidem cessavit , nec aliis medicamentis opus habuit : Ex hac observatione quemadmodum constat , sic fat diu aliquando contagium latere posse , antequam febrem malignam producat , hincque multoties de vero talium febrium principio non facile quid statuendum esse , ita tn. has febres non omnino frustra nos aggredi , & imprimis , ubi vel maxime hecticæ metus subest non tam ab alexipharmacis medicamentis desistendum , quam ea aliquantum mutanda esse , eadem docet.

CMXLIII.

Hernia ab incantatione.

Multi jam præteriere anni , quod hic loci fœmina vixit , pessimæ famæ , & sine dubio illicitarum quoque artium gnara , quæ per bene longum temporis spatium , varia tum per vomitum rejecit , tum per pudendas partes excrevit , quæ naturaliter gigni in his partibus non potuisse , nemo fuit , qui unquam dubitavisset ; cumque non sine insigni quadam vi quædam evomisset , subito aliquando de tumore hinc in inguine suborto queri cœpit , quem cum non solum medicus jam dudum vivis exemptus , qui ipse mihi hæc narravit , sed & Chirurgus , postmodumque vocatus herniotomus pro hernioso agnovissent , eodem indies incrementum sumente , & td. graviorum malorum metum injiciente , hi artis periti viri unanimiter statuerunt , non nisi sectione mediante curari hoc malum posse , hincque , cum prius denuo partem affectam inspexissent , in sequentem diem eandem instituerunt ; convenerunt etiam hora constituta , & quæcunque ad talem operationem requiruntur , in ordinem redegerunt ; sed ecce ! dum ægrotam accedunt , & jamjam ipsum opus aggredi volunt , nec vestigium quidem herniæ inveniunt , omnisque tumor sic disparuit , ut qua has partes non nisi pro sanissima haberi potuerit ; mirabundi itaque se invicem aspicientes & res suas
colli-

colligentes discedunt, & ad eos, ad quos spectabat, hunc quoque casum referunt: Tu vero ex hac historia, quæ hisce diebus mihi in memoriam revocata fuit, disces, quam cautum se gerere debeat medicus, qui in morbis ab incantatione subortis vocatur, nisi aliorum risui se exponere velit, utque hernias quoque in ejuscemodi hominibus suspectas habeat, ea in specie eundem docebit.

CMXLIV.

Bilis exundans malignitatis suspicionem injiciens.

Mercatoris cujusdam primarii, Uxor, tenerrimæ constitutionis, & semper opus habens, ut ea in usum ducat, quæ hæcticam avertere posse creduntur, ante aliquot dies subito minus bene se habet, & non solum de dolore capitis verum & summa virium prostratione queritur quin hinc in lectum proster nitur, unde, cum & appetitus prostratus accessisset, simulque alvus nimium flueret, me in consilium vocavit; licet vero nec minimum quidem febris indicium deprehendere potuerim, quia tñ. tam subitanea virium prostratio suspicionem quandam malignitatis injiciebat, pulv. Pannon. r. eidem præscripsi, quo non sine nausea sumto non ita bene se habuit, donec vomitus biliosus supervenit, qui sicuti reliqua quævis mala demitigavit, ita bilem inprimis redundantem eadem concitasse prodidit, unde jam rediens Specif. Stom. Poter. usum eidem inprimis commendavi, quo sumto noctem magis quietam duxit; reliquias tñ. exundantis bilis in Ventriculo & primis viis adhuc restitare nullus dubitans, cum Rhabarbarum sumere directaret, & alia purgantia ipsam ægerrime ferre nossem, Pilul. FF. usum eidem laudavi, quas & sumsit, jamque Ventriculum melius se habuit, nunc solum de oris ficcitate querelas movens, cui Jusculum Bellide alteratum opponere jussi, quod quippe & alias profuisse memini: Sic vero bilis exundans varia sæpius producit mala, quæ eam in viam reducendo mars præ aliis medicamentis pellit.

CMXLV.

Sulphur sub usu florum sulphuris redolens.

CUM plura medicamenta in usum ducta phthificam quandam, sicuti quidem speraverat, non juvissent, propterea etiam insignem illum Medicum *Brunnerum* per litteras consuluit, qui præter alia flores quoque Sulphuris eidem commendavit, ad dimidium scrupulum cum anatica Sacch. cand. quantitate quotidie mane cum ovo recenti sorbili sumendos, quoniam vero tum aliorum quoque medicorum celeberrimorum consilium petierat, hique pulv. ex Specif. Antih. Bals. Peruv. sic. & Extr. Cortic. Peruvian. constantem præscriperant, non tam illo modo hos flores in usum duxit quam memorato modo pulveri immixtos, & ecce! quam diu quidem iisdem sic usa fuit, odorem expiravit, qualem illi expirant, qui allium comederunt, eumque tam copiosum, ut, quicumque hypocautum, in quo morabatur, ingressus fuit, eum statim & quidem non absque quadam molestia, notarit, quem sulphuri ortum suum præbuisse, vel exinde patuit, quia ob menses instantes seposito hoc pulvere statim hic odor evanuit; quin, cum postmodum eo modo, quo Perillustris *Brunnerus* jusserat, eum quoque in usum duxisset, rediit, & jam sulphur sic redoluit, ut illud in conclavi accensum fuisse, paruerit; licet vero hæcenus inde nondum convaluerit, tam notatu dignum tñ. florum sulphuris effectum communicatione dignum judicavi, cum sic constet, omnino eos intimius sanguini misceri, non enim tam ex solo ore quam toto corpore exhalare, hunc odorem nullum est dubium.

CMXLVI.

Venesectio Seni decrepito Pleuritico proficua.

INCIDERAT olim sutor quidam octuagenarius in Pleuritidem, quam in primis tam difficilis comitabatur respiratio, ut, nisi huic quam primum obviam eatur, eum suffocatum iri, vel ipse medicus experientissimus tum vocatus jam beatorum choro adscri-

ptus, non abs re sibi metuerit, unde, cum viribus polleret senex hic, ceteraque quævis indicantia permitterent, quin quædam juberent, solos annos tanti habendos non esse, ut propterea Venæsectio non esset adhibenda, nullus dubitans hac mediante decentem sanguinis quantitatem subtraxit, & quidem DEI gratia tam feliciter, ut juxta in usum ductis medicamentis convenientibus non solum convaluerit, sed & aliquot annos vixerit, optima pro tanta senectute fruens sanitate: Quod sicut illustris beati hujus Medici filius *D. D. Schrökius* cum nuper una mecum Venerando cuidam Seni Venæsectionem commendasset, ut hic eo fidentius admitteret, recensuit, ita si Tyrones præsertim inde inanem sæpe à Venæsectione senibus commendanda metum deposuerint, & probe pensitatis tum indicantibus tum contraindicantibus eandem interdum admiserint, hanc etiam observationem suo usu non caruisse, vel hi testes erunt.

CMXLVII.

Bilis post balneum à nimio cerevisiæ potu in motu suo interturbata.

Mercatoris Vidua illa, cujus historiam nuper dedi, quæ nempe à febre maligna, utut Urinam fere aqueam excreverit, Dei gratia feliciter liberata fuit, cum ab illo tempore sanitate tam integra fruita fuisset, ut vix habuerit, de quo queri opus habuisset, mense ferme elapso Laconicum ingreditur, ibique sudori quidem soli vacat, & corpus balneo non immergit, simul tñ. sicum tam vehemententem contrahit, ut multum admodum cerevisiæ ad hanc sedandam ingesserit, quam vero Ventriculus ægre tulit, unde non solum vomitus successit, verum & hunc alvi fluxus excepit non adeo quidem molestus, at quoniam Urina quoque plus solito tingebatur, metum novi morbi injiciens, unde me vocavit, & quid mihi de hac re imprimis videatur? solícite interrogavit; ubi cum omnia accuratius pensitassem, per potum illum nimium bilem in motu suo consueto interturbatam singula hæc mala excitasse judicavi, hincque huic imprimis dicata remedia præscripsi, sic ut præsertim extravasatam jam per lene & ex Extracto Rhabarb,

Rhabarb. inprimis constans medicamentum subtraxerim, quod cum tres adhuc sedes movisset, alvi fluxum statim inhibuit, cumque postmodum Effent. martis aliquoties sumfisset, inde iterum DEI gratia convaluit: Sicuti nempe hæc sudore nunc minime opus habuit, cum febre maligna decumbens plurimum sudarit, ita hoc mediante sero in nimia quantitate profuso non potuit non fitis succedere, in qua pota in nimia quantitate Cerevisia bili minus balsamicæ insidiata fuit, quod dicto modo se exseruit: Sine dubio vero nisi hæc blando laxante statim subducta fuisset, tam facile hæc mala curari non potuissent, cum jam sic ex Urina constiterit, arctius bilem ac quidem conducit, cum reliquis humoribus commercium ambiisse.

CMXLVIII.

Sterilitas loci mutatione curata.

EAdem hæc Matrona postmodum narravit, quod per integros sedecim annos in conjugio sterili vixerit, licetque quamplurima huic sterilitati opposita à præcipuis medicis suggesta medicamenta quam diligentissime in usum duxerit, interdum etiam empiricorum quorundam commendatissima arcana interposuerit, nil quicquam tñ. hisce omnibus profecerit, donec tandem non tam hac de causa quam aliis quibusdam rationibus commotus maritus suus locum mutavit, & huc Augustam se contulerit, cum enim hic loci vix per semestre morata fuerit, se signa quædam conceptionis notasse, hisce tñ. vix fidem adhibuisse, donec elapsis novem mensibus foetum sanum ediderit; & postmodum ter adhuc se concepisse, unde & duas superstites filias habeat: Sicuti vero hæc hanc fœcunditatem potus præsertim mutationi, dum hic Vino ad Lacum Podamicum expresso cerevisiam nostratam substituit, adscripsit, dum nempe illud menses crassos atque, nigricantes reddiderit, hæc autem correxerit, ita loci tñ. mutationem quamplurimum contulisse, ego quidem totus sum persuasus, & ubi requireretur, simulque ceteræ circumstantiæ admitterent, aliis quoque eandem commendare non dubitarem.

CMXLIX.

Febris vehementer invadens brevi terminata.

Vir quidam Illustris, septuagenario quidem major, at DEI gratia viribus tam presentibus pollens, ut ex ceteris quibusvis indiciis eum vix pro sexagenario haberes, cum nuper nullum errorem in diæta commisset, nec ullius rei, cui merito adscribi potuisset, recordaretur, subito tñ. tam insigni correptus fuit frigore, ut licet in hypocausto calefacto lecto corpus probe texerit, per integrum tñ. bihorium hoc institerit, & vix verbum proferre commode potuerit; quod tñ. tum adstantes aeri frigidiusculo adscribentes, qui eum senem nunc magis ac aliàs incommodavit, minus curarunt; at cum frigus hoc calor quoque insequeretur tam intensus, ut manibus etiam tangentium patuerit, hoc semper incrementum sumente, ne febris maligna subfit, sibi metuere cœperunt, & hinc nocte instante me vocarunt, ubi, quum accederem, ex pulsu celeri & magno, æquali tñ. eum febricitare sic sat constitit, quia tñ. juxta presentis erat animi, de nullo alio malo querebatur, nec pro sic sat acri calore difficulter respirabat, pro febre ephemera hanc statim habui, & hinc me totum sperare, nullum prorsus periculum subesse, malumque ultra viginti quatuor horas non duraturum, indicavi; nihilominus vero more meo Potiunculam eidem præscripsi ex pulv. Pannon. & Antim. diaphor. præsertim constantem, qua vix in usum ducta sudor successit, hocque mediante omnis calor nimius sic discussus fuit, ut non solum noctem placidam egerit, sed & ego sequenti die rediens nullum ejusdem resistentis incidium deprehendere potuerim, sicque febris hæc non tam per tot horas, per quot ego quidem prædixeram institerit, sed vix sex elapsis iterum cessaverit; metuens vero, ne forsan intermittens subfit, pulverem præcipitantem bis in usum ducendum ordinavi, sed quia nec secundo nec tertio die febris rediit, quin semper melius se habuit Dominus ægrotus, & hunc metum vanum fuisse constitit, hincque eidem interroganti, num Rhabarb. sumere liceat? hoc concessi, quod cum alvum movisset, DEI gratia tam bene se habuit, ut quarto die sanus & incolumis

mis exhibitio honorario me dimiserit : Sicuti vero febrem cum tanta vehementia invadentem tam cito & penitus se remisisse, inter quotidiana vix est numerandum, ita inde iterum confirmatur, nos in principio febrium certi quid de earundem duratione prædicere vix posse; & in tam parvæ durationis autem febribus alexipharmaca tuto, quin cum quodam fructu exhiberi, hæc observatio itidem docet; nolim tñ. ut hoc ad volatilia quoque extendas, cum talia, qualia hic præscripsi, si vel maxime malignitas quædam subesset, nihilominus, in principio morbi sufficerent.

CML.

*Rhabarbarum aqua frigida pota vomitum
movens.*

PUella quædam novem fere annorum, cum subito ictero laborare cœpisset, me suadente quindecim pulv. Rhabarb. nobil. grana non absque nausea quadam sumsit, quia vero post illud sumtum aliquoties Jusculum comedit, & alvus aperta fuit, cum integro trihorio post vomitus successisset, hunc non tam ab hac nausea quam aliunde derivandum esse, judicans, in ea, quæ gesta fuerint, diligenter inquisivi, unde tandem retulerunt, eam paulo ante vomitum aquam frigidam bibisse, hacque vix deglutita illum successisse, omnino itaque intempestivo huic potui eundem originem suam debere nullus dubitavi, & hinc, ut in posterum meliorem puellæ gerant curam jussi, cum sine dubio si loco hujus juscula continuasset, vomitus nunc minus necessarius impediri potuisset: Patet autem ex hac historiola, quam bene moneant experti medici, post purgantia sumta, debitum regimen esse servandum, si enim ejuscemodi quid contigit, errore post purgans tam lene sumtum commisso, quanto magis oberit, si in usum ductis vehementioribus purgantibus talis error committatur.

CMLL.

Conceptioni adscripta mala td. mortem inferentia.

PLures jam præteriere anni, quod Nobilissima quædam matrona, viginti septem fere annorum, Ventriculo minus bene se habere cœpit, & vomitu aliquoties quævis ingesta rejecit, unde maritus ejusdem in pago tum degens, & miris quas hujus incolæ carnifici tribuerunt laudibus excitatus, hunc urina missa consuluit, qui nescio quo spiritu afflatus, nisi seria ejus generatur cura periculum mortis subesse, edixit; quod quidem eam, ut huc Augustam se contulerit, permovit, non quidem ut consilio hujus impostoris uteretur, sed ut medicum suum ordinarium consuleret, qui quævis hæc mala conceptioni adscribens, alia quam fœtum & Ventriculum roborantia medicamenta non præscripsit; unde tn. malum minime cessit, sed potius intensissimus supervenit capitis dolor, qui pluribus adhibitis externis medicamentis nec minimum quidem mitigatus fuit, donec td. pulverem (quem pro opiato habuit ea, quæ mihi historiam recensuit, soror ejusdem,) sumsit, qui dolorem illico sopivit, sic vero, ut cetera jam ægra longe pejus ac prius se habuerit, unde & ad mortem se præparavit, sine dubio futurorum quodammodo præscia, paulo post enim convulsiones supervenere, quæ non solum per plusculas horas institerunt, verum & eam vita privarunt: Quæ quidem hic recenseo, ne unquam nimium conceptioni tribuas, sed malis etiam ab hac derivandis sic occurras, ut, si vel alius morbus subesset, vel aliæ causæ eadem producerent, hisce tn. nihilominus obviam eatur, ne diutius quam par est iisdem neglectis tam gravia producantur mala; quo ipso vero & alibi hunc ipsum in finem à me adducta confirmantur.

CMLII.

Hydrops esu pomorum frixorum revocatus.

Vir quidam senex, olim non solum variis aeris injuriis expositus, verum & cetera diætam non adeo exactam servans inde

inde paulatim ea contraxit mala, quæ aliâs hydrops presso sequitur pede, quibus tn. cum insignis ejusdem medicus medicamenta convenientia opposuisset, ea, DEO benedicente, sic profuere, ut eum convaliturum iterum, non ita vana spes affulserit, urina præsertim pristinum acquirente colorem, & in majori ac paulo ante quantitate excreta; dum vero sic & appetitus rediit, huicque pomis in butyro frixis satisfecit, (quo quidem cibo plures nostratium delectantur, & mulierculæ quædam convalescentibus imprimis prodesse falsissime sibi persuadent,) huic conficiendo impare existente ventriculo, hincque novis cruditatibus collectis adeo quævis priora mala revocata fuere, ut jam quævis medicamenta frustra in usum duxerit, hydropsque non ita magno temporis intervallo tantum augmentum sumserit, ut ipsum vivorum numero subtraxerit: Quemadmodum vero hæc ipsa poma sic frixa uni alterive à febribus convalescentibus itidem tam noxia extitisse, in lineis meis medicis legisti, ita cum ibi dicta hac historia non parum confirmentur, vitio non vertet, qui eam narravit, quod hinc producta fuit.

CMXLIII.

Dolores singulares singulari modo curati.

Matrona quædam honesta, per bene longum temporis spatium dolores imprimis persensit, quando ad mensam quandam accessit, qui quoniam iterum se remiserunt, ea ab eadem denuo recedente, hanc mensam suspectam reddiderunt; unde nescio quo suadente propius illam inspexit, & signum quoddam, (quod nonnulli forcipis fuisse, retulerunt,) eidem iniustum invenit, hincque dolari eam per Capsarium curavit, & scobes in ignem conjecit, sicque combussit; ab illo vero tempore à doloribus hisce eandem immunem vixisse gener ejusdem medicus doctissimus, quem hac de causa interrogavi, retulit; sicuti vero hic ipse me certiolem quoque reddidit, quod verum non sit, ancillæ cuidam excitato hoc igne pustulas hinc in toto corpore erupisse, hincque eam signi iniusti & veneficii ream fuisse factam, ita tn. ipsi dolores notatu omnino digni sunt, & veneficio inductos fuisse, non prorsus vana est suspicio, modoque omnis absit superstitio, si ejusce-
modi

modi quid innotuerit, vix melius in tali malo consules ægrotis, quam combustis iis, quæ aliquid contulisse non abs re creditur, sic enim sublata causa non potest non & ipsum malum tolli: Verum enim vero quemadmodum in ejusmodi malis non raro falsæ quædam persuasiones subsunt, ita nunquam fere debito diutius judicium tuum de iisdem suspendere poteris.

CMLIV.

Medicamentum in plures partes dividendum una vice sumens.

Mulier quædam rustica accessit medicum quendam beatorum numero dudum adscriptum, afferens urinam mariti, simulque referens, quod tum pedibus tum abdomine indies magis intumescat, & hinc pessime se habeat, atque rogans, ut medicamentum, at, (cum sit paupertinæ conditionis) minus pretiosum suggerat; tum ex inspecta vero urina, tum ex jamjam relatis judicans medicus hydropem esse, quo rusticus hic laboret, nec abs re in lixivio quodam auxilium quærens, cineres nescio quales eidem dedit, hosque in vino aut aqua infundere jussit, infusum vero in sex fere partes dividendum, hujusque quotidie unam dosin sumendam esse, expresse juxta monuit: redit domum rustica, & pro nimis pretioso vinum, aquam autem minus conveniente forsan habens, Cerevisiæ cineres injicit, & cum eadem probe commiscet, aut oblita tn. aut minus serio monens maritum in plures doses eandem esse dividendam, huic illam porrigit, qui siticulosus, uti quidem plerique hydropici sunt, brevi temporis spatio, vas in quo hæc cerevisia medicata continebatur, evacuat, & inde non solum per urinam verum & per alvum tam insignem seri extravasati copiam deponit, ut tandem & vires deficere inceperint; quas tn. paulatim collegit, & sic ab hydrope liberatus fuit, ut postmodum pro communicato hoc remedio insignes medico egerit gratias: disces autem ex hac observatione, quam multi identidem in exequendis medicorum mandatis committantur errores, licetque tam magnam Lixivii dosin in hydrope vix cuiquam propterea, quia hunc juvit, suadebis interdum tn. in eadem augenda si minus timidum tales observationes te reddiderint, nec sic usu suo carebunt.

CMLV.

Dolores post partum à sanguine grumoso.

Matrona quædam honestissima, cum decimo quinto partu filiolum Dei gratia feliciter utut difficulter enixa fuisset, aliquamdiu quidem absoluto hoc labore non adeo male se habuit, at vix elapsa hora tantis doloribus fuit correpta, ut aliàs sic fat fortis ab ejulatibus tn. se continere non potuerit, quin post mediam noctem opem meam anxie desiderarit; ubi præscriptus quidem pulvis ex lap. S & Cinnab. nat. præsertim constans quoddam levamentum attulit, verum enim vero non sic discussi fuerunt dolores, quin superesse adhuc, quod eosdem foveat, sufficienter constitisset, unde diligenter hunc pulverem continuavit, donec td. grumosi sanguinis non adeo exiguam quantitatem excrevit, hoc enim excreto omnes dolores sic evanuerunt, ut eorum nec indicium quidem superfuerit; sicuti vero, exinde constat dolorum post partum quoque non unam solum subesse causam, & imprimis sanguinem etiam grumofum subinde eosdem excitare, ita de hac cogitans, & in eam, quæ merito accusanda sit, sedulo inquirens, longe felicius puerperis cum talibus doloribus conflantibus adstabit, quam minus de illa sollicitus.

CMLVI.

Fœtus mortui partus matris doloribus succedens.

Præfecti cujusdam pagani Uxor sexto vel septimo fœtu gravida, medio fere octavo à conceptione mense doloribus tum capitis tum imprimis dentium tam acerbis corripitur, ut somnum capere præ iisdem per aliquot noctes non potuerit; licet vero, quamdiu hi dolores institerunt, fœtus motum sic perceperit, ut hunc fere pro nimio habuerit, & hinc eum quoque minus bene se habere, collegerit, cessantibus tn. sponte doloribus & hic sic cessavit, ut jam de fœtus summa debilitate non ita inanis orta fuerit suspicio, cumque hic per integros undecim dies sic quietus jacuisset, subito die quodam pondus versus uteri orificium tendens notavit, quod cum comitarentur dolores aliàs partum antecedentes, utut tempus ejusdem verum nondum institerit,

hos tn. secundavit, nec ita difficulter foetum at mortuum exclu-
 sit, quem jam per aliquot dies vita privatum fuisse, tum cuticu-
 la ejusdem secedens, tum color secundinae praesertim nigricans,
 tum foetor cadaverosus exhalans abunde testabantur; quoniam
 vero post partum nec guttam quidem sanguinis excrevit, hujus-
 que fluxus post aliquot demum horas successit, non tn. talis,
 qualis olim partum subsecutus fuerat, cum non solum aquosus
 verum & purulentus extiterit, diutiusque, per integras nempe
 octo hebdomadas institerit, supra has quinque fere diebus elapsis
 me consuluit, & an vel quali medicamento opus habeat? inter-
 rogavit; licet vero jam sic sat bene se habere, retulerit, quoni-
 am tn. ex tam diu instante lochiorum fluxu sic sat certo consti-
 tit, in utero peregrini quid adhuc contineri, medicamento huic
 purgando dicato eam omnino opus habere judicavi, & hinc
 Vinum medicatum praescripsi, quae in ejusmodi casibus ha-
 tenus non parum proficua inveni: Disces autem ex hac ob-
 servatione quod dolores matris diutius instantes td. & foetui in-
 fidientur, hincque iis omnino, quantum fieri potest, obviam
 esse eundem, nullus dubitabis; non vero semper difficilem
 quoque esse partum foetus mortui eadem itidem confirma-
 tur.

CMLVII.

Sevum avide comedens Gravida.

Matrone quaedam honesta cum nuper apud alias appetitus il-
 lius mulierum praesertim gravidarum depravati, quem pi-
 cam & malaciam nominant, mentio injiceretur, narravit, quod,
 haud ita diu postquam primo conceperit, sevum illud, ex quo can-
 delae conficiuntur, quodque plerumque bovinum est, tanto
 cum appetitu comederit, ut nunquam eodem exsatiari potuerit,
 unde non solum interdum ipsas candelas aggressa fuerit, verum
 ipsa quoque candelabra hinc inde sevo à candelis profluente in-
 quinata non jam ancillis purganda concesserit, verum lingua sua
 deterferit, sicque modo plane inaudito purgaverit, tamque gra-
 tum sibi extitisse hoc sevum, ut vel delicatissimis epulis illud prz-
 tulif.

tulisset, & saccharo dulcius palato suo paruerit; utut verò ejusdem toto fere gestationis tempore non ita exiguam quantitatem absumserit, nunquam tñ. inde male se habuisse, nec ullum sibi supervenisse morbum, qui depravato huic appetitui adscribi potuisset; licetque infans natus brevi mortuis associatus fuerit, illius tñ. mortem hinc non esse derivandam, se totam esse persuasam; Sic vero semper nova hujus mali exempla occurrunt, quæ aliis recensitis subjungere non minus licebit, quam illis quidem eadem producere fuit licitum.

CMLVIII.

Terram tractandi gravida desiderium.

HÆc ipsa alio tempore gravida tam avide terram tractavit, ut quoties quidem manibus tenendi occasio oblata fuit, eam tam facile iterum non seposuerit, sed in minimas particulas comminuerit, identidemque hunc ipsum laborem iterarit, quin vas terra repletum alicubi seposuerit, & quoties per negotia domestica licuit illud adierit, & mirum quantum terram hinc inde movendo se delectarit; adeo quidem, ut & saliva inde sibi fuerit mota, quoties in itinere constituta terræ glebam vidit, à desiderio nempe eam non tam comedendi, (quod nunquam habuit,) quam manibus tractandi & comminuendi: Quem appetitum quoque satiavit, arenam illam, quo scribæ in exsiccandis litteris utuntur, simili modo tractando: Quæ vel ideo notatu digna sunt, quia rarius mulierculæ hoc, quam illo absurda comedendi appetitu corripuntur, & aliquid in explicandis horum malorum causis conferunt.

CMLIX.

Uvæ acinum representans tumor a digito minimo recens nati infantis pendens.

Tertio gravida ea, quæ binas præcedentes suggessit observationes, jam non quidem absurdi quid, sed gustui gratissimas uvas at has nimium appetiit, & ne delicatula videretur, comparare

easdem non fuit aſa, nec aliis tn. quantum dulciſſimum hunc fructum appetat detexit, donec hoc ancilla notavit, & hero indicavit, qui ſtatim tales quales appetiit purpureas nempe Tirolenſes hanc ipſam comparare, Uxorique offerre juſſit, juſſisque hæc illico paruit; accidit autem illo ipſo tempore, quo uvas heræ attulit, hæcque ſummo cum appetitu comedere easdem voluit, quod amicus quidam acceſſit, coram quo appetitui ſuo ſatisfacere verita fuit, & hinc quidem licet non absque dolore quodam hoc in aliud tempus diſtulit, dolorem vero hunc alio modo quam fricando neſcio cujus manus digitum minimum non expreſſit; peperit poſtmodum conſueto partus tempore, & filiolum Dei gratia adhuc ſuperſtitem edidit, a cujus digito minimo aliquid propendere ſtatim vidit, licetque obſtetrici hac de cauſa interrogata, ſanguinem grumofum eſſe reſponderit, huic tn. fidem non adhibuit, ſed ipſamet propius inſpexit, & ecce! carunculam eſſe, uvæ acinum cum pediculo exacte repræſentantem vidit, quem aliunde, quam quod appetitui ſuo ſatisfacere non potuit, non derivavit; ſtatim vero & artis peritos propterea conſuluit, qui ſeta tumorem arctius conſtrinxerunt, ſicque brevi nec ita difficulter abſtulerunt: tamen eleganter vero uvæ acinum expreſſit, ut eum aliquamdiu ſervaverit, at quia foetere cœpit, in partes dividi curavit, ubi tum grana tum carnem repræſentantes partes in eodem inventæ fuerunt; quæ cum, quanta ſit imaginationis gravidarum vis, confirment, communicatione digna judicavi.

CMLX.

Stercus proprium comedere falſo tradita.

CUm nuper, quam malitioſe nonnulli, hæc illave circa ſe contingere fingant, coram Illuſtri quodam Viro mentio fieret, is recensuit, quod hiſce demum diebus ad Incluti Magiſtratus præcipua quædam membra (inter quæ & ipſe honoratiorem obtinet locum,) delatum fuerit, vivere hic loci quandam puellam, quæ proprium ſtercus, & quidem, ſi recte memini, inſtigante diabolo, comedat; hac de cauſa vero hanc ipſam puellam vocatam, & in rei veritatem inſiſſimum fuiſſe, & conſtituiſſe, quod res ſic ſe non habeat.

habeat, tandemque puellam fassam fuisse, nescio qua frivola de causa hoc sic in vulgus emanasse, quod quidam jam tam firmiter crediderunt, ut vel jurato vivere hic talem puellam attestati fuissent: Disces vero ex hac & similibus observationibus, quam accurate, si talia inconsueta narrentur, in rei veritatem sit inquirendum, antequam certi quid statuatur, aut & in causas inquireatur, tandem tñ. plerumque ejuscemodi fraudes & mendacia deteguntur, ut adeo, modo expectare possis, non facile sis falsurus.

CMLXI.

Urinam aliam pro sua monstrans.

Vidua quædam nobilis, cum hydropica aliquoties à medico suo ordinario percepisset, Urinam tinctiorem signo esse, quod malum non tam decrescat, quam indies augmentum sumat, & hinc periculum subfit, hoc malum vix ac ne vix quidem curatum iri, hoc nuncio adeo perterrita fuit, ut ne is repetat, ab illo tempore sæpiuscule non tam propriam suam urinam quam alterius cujusdam sani in eadem domo degentis eidem aut solam, aut cum sua commixtam inspiciendam exhibuerit, unde hic eo minus ex hac judicare, & facile, si ei soli fidisset, dubius reddi potuisset, quem reliqua quævis signa sat certum reddiderunt, hydropem hunc insanabilem esse: Sicuti vero dolus hic postmodum detectus fuit, ita plus solaminis inde non habuit misera decumbens, quam quod urinam meliorem esse, medicus quidem non potuit non edicere, ipsamet autem suam non esse, ipso melius novit; sic autem non desunt, alii quoque, qui modo ab aliis non habeantur pro ægrotis, jam melius se habere credunt, sic vero ipsi in causa sunt, si postmodum morbi illorum sicut rite non cognoscuntur, ita vix ac ne vix quidem curantur, si præsertim & ipsa signa adulterare non verentur; quo ipso etiam quam cauti in judicio ex Urina sola ferendo esse debeamus, non parum confirmatur.

CMLXII.

Tumor à capite infantis pendens cerebro repletus.

Mulier quædam honesta, gravida, non semel solum per insomnium vidit virum aspectu horrendum, qui horrido suo & truculento vultu non ita exiguum terrorem eidem injecit, unde quoque non absque metu quodam cubitum ivit, quem à reditu hujus viri semper fovit, quo tñ. ipso sine dubio insomnium sæpius revocatum fuit; edidit vero postmodum foetum cetera quidem perfectum, at capite admodum informem, dum de posteriore ejusdem parte saccum præsentans tumor insignis pependit, fronteque facies cetera nullo defectu laborans caruit, à tumore hoc retrotractus quasi; vitatn. fruebatur, unde & sacro Baptismate fuit tinctus, at quoniam nil quicquam deglutire potuit, seu potum seu pulsem eidem exhibere tentarint, utut per undecim dies supervixerit, hincque eundem superfuturum, parentibus non ita exiguum injecerit metum, hisce elapsis in mortis prædam cessit; Tumorem, quem Excell. D. D. Lehensherr (qui hæcce bonivole mihi communicavit,) per Chirurgum aperuit; exterius quidem mollem, interius vero cerebro repletum invenit, quod tantum non totum in eundem secesserat: Cum nulla vis externa accesserit, insomnium narratum aliquid ad translocandum cerebrum contulisse, forsan suspicari licet, phantasia ejusdem circa horrendum hunc virum semper occupata, hincque & infantis cerebrum loco suo consueto exturbante, licet cetera, eum nullam cum viro, qui comparuit, similitudinem habuisse, mater indicarit; quanta vero vis sit fortioris imaginationis gravidarum sic constat, ut huic & hoc me tribuere, vix vitio vertere mihi quis possit.

CMLXIII.

Capitis dolor Patri cuidam brevi quatuor liberos perimens.

Correpta fuit haud ita pridem honesti cujusdam Viri filia undecim fere annorum primo quidem vomitu, hinc vero capitis dolore

dolore tam intenso, ut in lectum se conferre opus habuerit, cum præsertim & reliquarum partium dolores non minus acerbi accessissent; hisce cum in principio remedia quædam, quæ domestica vocant, non absque fructu quodam opposuissent, malum non ita magni habuerunt, ut propterea medicum consuluissent, unde id. tantum sumsit incrementum, ut jam me hac de causa consuluerint, accedensque ego, & pulsus sic sat naturalem, urinamque cum hoc convenientem inveniens, scorbutici quid subesse ariolatus fui, hincque tum Ess. Abietis tum pulverem quendam anodynum sæpius alternatim eidem exhibere jussi, ubi post pulverem quidem sumtum semper in principio levamentum quoddam sensit, at tandem nec hic ulterius sic profuit, nec alia quoque medicamenta in dolore hoc deliniendo vel minimum contulerunt, quin convulsiones id. supervenerunt, quæ per aliquot dies instantes, & partes deglutitioni destinatas constringendo impediens, ne quicquam in usum duci potuerit, eam vivorum numero subtraxerunt; sicuti vero non ita diu antea frater hujus puellæ simili plane morbo abreptus fuit, ita ipsa adhuc decumbente alter fratrum itidem cum prius vomuisset, de doloribus talibus queri cœpit, quibus etiam plura medicamenta frustra omnino opposita fuerunt, unde & hic convulsionibus supervenientibus in mortis prædam cessit; pauloque post hos subsecuta est soror natu minima, quæ quia fari nondum potuit, non nisi ejulatibus dolores suos prodidit, sicque uno die huic Viro tres liberi elati & sepulti fuerunt; quæ vero qualisque horum dolorum specifica extiterit causa, determinare vix audeo; cum præsertim rarius dolores capitis absq̃ febris tam brevi exitiosi existant, quin alias in pueris non ita difficulter curentur.

CMLXIV.

Apoplexia diuturnos capitis dolores excipiens.

Matrona quædam quinque fere annis quadragenaria major, plurium liberorum mater, cum aliquoties tum post partum, tum consueto mensium tempore multum admodum sanguinis per uterum perdidisset, inde non solum tam pallidum faciei contraxit colorem, ut à plerisque pro ægrota fuerit habita, sed & subinde
tam

tam intensis capitis doloribus laboravit, ut sæpius per aliquot horas erectum illud tenere minime potuerit; licet vero huic dolori varia eaque laudatissima remedia opposuerit, hisque interdum dolores aliquamdiu cesserint, nunquam tñ. diu intermiserunt, sed potius sæpiuscule redierunt, unde & paulatim iisdem sic assuevit, ut, nisi alia accesserint mala, eorum ergo vix ulterius sollicita fuerit, quin & eos commiserit errores, quæ malum non potuere non exasperare, inter quos in primis numerari meretur, quod quocunque etiam modo se habenti aeri corpus aliquoties exposuit, non vero tam impune, ac quidem sibi imaginata fuit, cum enim ante annum & quod excurrit, die pluvio & frigido aliquot templa visitasset, inde domum rediens primo quidem iterum dolorem capitis intensiorem persensit, hinc vero nocte instante apoplectica corruit, unde sub illud tempus ego vocatus fui, & variis medicamentis, imprimis vero Sal. Volat. Ol. Sylv. diligenter in usum ducto eam sic pristinæ restitui sanitati, ut non solum loqui denuo inceperit, verum & sensuum usus redierit, at restitit Paralysis sinistra lateris, quæ quidem continuato medicamentorum usu aliquantum se remisit, sic ut incedere iterum brachiumque movere potuerit, at, ut ut balneum illud ex Sulphur. & Calc. viva paratum itidem adhibuerit, & plura alia huic mala opposuerit remedia, nunquam tñ. sic sanitatem pristinam recuperavit, ut plane nulla paralyseos indicia superfuissent, quibus tñ. malis iterum assuescere cœpit, & jam in primis notans mensibus præsertim fluentibus illa exasperari sub hisce fluentibus Ess. ♂ cum succ. Pomor. extr. tam feliciter in usum duxit, ut post eam longe melius quam post plura alia antapoplectica medicamenta se habuerit, hancque vel me non consulto continuerit, at diætæ errores non fugienti quid tñ. contigerit ex sequenti observatione leges: Ex hac vero disces, capitis præsertim diu instantes dolores suspectos merito haberi, & hinc ea, quæ exasperare eosdem possunt, omnino vitanda esse, nisi mala graviora contrahere velimus, in primis autem notes, martiata & in his malis subinde non ita exiguum afferre levamentum.

CMLXV.

CMLXV.

Paralytica supervenientes convulsiones letales.

HÆc ipsa Matrona, quamprimum quidem meliuscule se habuit, appetitui etiam redeunti nimium indulgit, & ei non tam cibis expeptis & coctu facilibus quam crassioribus & minus convenientibus satisfecit, hincque aliquoties ventriculum suum sic oneravit, ut is muneri suo non sufficiens, quæ digerere non potuit, vomitu rejecerit, quem quidem vomitum minus curasset, nisi semper dolorem capitis revocasset tantum, ut hujus ergo me consulere opus habuerit; ut vero ter quaterve tum Efs. Catechu, tum Sal Vol. Ol. S. tum Infus. Herbæ Thee tum vomitui tum capitis doloribus DEI gratia sic sat feliciter obviam iverim, ante aliquot tn. dies iterum vomitibus correptæ tantum abest ut hæc vel minimum profuissent, ut potius, cum Thee bibisset, & quod gustui satisfecerit, indicasset, paulo post convulsiones successerint tam vehementes, ut hæc eandem quorumvis sensuum motusque & loquelæ usu privarint, unde cum nullum medicamentum internum exhiberi potuisset, externa vero quævis frustra omnino adhiberentur, convulsiones per sedecim horas instantes tandem mors subsecuta fuit: Sicuti vero omnes & singuli qui sanitatis suæ decentem gerunt curam, nunquam ventriculum cibis nimis coctuque difficilibus obruent, ita ne tales errores committant ii, qui vix convalescentes nominari merentur, multo magis opus habent, nisi non tam convalescere quam graviora mala sibi ipsis inducere maluerint.

CMLXVI.

Ïcterus marte brevi curatus.

PUella quædam novem annorum, DEI gratia sic sat integra fruens sanitate subito lassitudine quadam minus consueta cum appetitu imminuto corripitur, hincque non solum quasvis actiones minus alacriter perficit, verum & quæ aliàs optimo cum appetitu comedit, non nisi primis degustat labiis, consultus ego

Rrrr

pro-

propterea Elix. Aper. Clauderianum eidem exhibere jubeo, sed nulum inde persentit levamentum, & quodam mane de lecto surgens totoque corpore imprimis facie flavo colore tineta morbum suum magis prodit, hincque denuo meum expetitur consilium; præscribo ergo Rhabarb. quod nobile nominant, grana quindécim, quæ aliquot quidem sedes movent, at quoniam sumtum pulverem hunc brevi vomitu rejecerat, ut & eum tertio die iterarit, concessi, ubi denuo quod prius præstitit; Icterus vero inde nec minimum imminutus fuit, unde jam ad martis peculiari modo præparati usum deveni, hujusque sex grana mane & vespere eidem exhibere jussi; & ecce! vix per quatuor vel quinque dies hoc medicamento utenti omnis color flavus sic disparuit, ut jam nec minimum quidem Icteri indicium superfuerit, quin & cetera sic cum sanitate in gratiam DEI gratia rediit, ut eadem iterum integerrima fruatur: Convenientius vero Marte in Icteo remedium vix reperies, qui non solum tuto sed & sic fat cito hoc malum abigit.

CMLXVII.

Pulvis odorem Castorei contrahens.

Matronæ cuidam Nobili singulis mensibus nimium sanguinis per uterum profundenti ante mensem fere præscripseram pulveris cujusdam adstringentis Doses numero tres, quem vix paratum quia fluxus is sponte substitit, ut sumeret, ipsamet non consultum ducens, reposuit, & in futuros usus servavit; sic fat certa nempe, se eodem proxime opus habituram, nec opinione sua falsa fuit, elapso enim modo memorato tempore sanguinis iterum tantum per uterum perdidit, ut nunc de reposito suo pulvere cogitarit, ne vero errorem quendam in eodem sumendo committat, me prius rogavit, ut eum inspiciam, & num is ipse sit, quem nuper præscripserim, indicem; licet vero nec inscriptio, nec ipsius pulveris color & sapor mihi vel minimum dubium injecerint, odore tñ castoreum sic retulit, ut, cum hoc minus quippe conveniens in hoc casu pulveri me non addidisse certus fuerim, ne in pharmacopolio minus rite paratus fuerit, dubitare cœperim; hinc vero, non ignarus quantum mensium flu-

xum promoveat Castoreum, illum pene dissuasifsem, novumque parari jussifsem; at, quia nec minimum quidem castorei in pulvere degustato deprehendebam, prius interrogavi, num forsan juxta illud alicubi collocatus fuerit? hocque affirmante matrona, jam inde contraxisse hunc odorem nullus dubitavi, hincque ut fumatur concessi, cum particulæ, quæ è Castoreo exhalant, non tam pulverem ipsum, quam chartam in quâ continebatur, infecerint, & ad hæc tam paucæ extiterint, ut vix noxam inferre potuerint: Sic vero ex odore solo de ullo medicamento vix judicare sustinebis, cum is peregrinus tam facile contrahatur, in quem si requirente necessitate inquisiveris, nunquam operæ Te pœnitebit.

CMLXVIII.

*Ventriculi dolor cum Vomitibus purgante præsertim
sopitus.*

Mercatoris cujusdam Uxor, quadragenaria major, quadrata & robusta cum ante semestre & quod excurrit in puerperio lochia eidem tantum non fluxissent, quantum olim hoc ipso tempore fluxerant, inde non impedita quidem fuit, quin puerperio transacto ad negotia sua domestica redire potuisset, at non ita bene ac prius se habuit, & abdomen imprimis magis tumidum observavit, quod & aliæ ejusdem familiares notarunt; ipsa tñ. minime curavit, sponteque cessatura hæc mala tota persuasa nullum iisdem opposuit medicamentum; unde nuper contigit, quod, cum prius convivio cuidam interfuisset, media nocte doloribus Ventriculi intensissimis correpta fuit, qui tantum abest, ut vomitibus succedentibus vel minimum cessissent, ut potius post eosdem semper augmentum sumferint; consuluit hinc propingua cognatione sibi conjunctum pharmacopœum, qui stomachica quædam, & hisce nil proficientibus opiatas sine dubio Pilulas suggestit; at seu hæc medicamenta sumferit, seu juscula comederit, seu & biberit, quævis hæc vix ingesta vomitum revocarunt, quem semper dolores magis intensi exceperunt; unde, cum per novem fere horas cum hisce doloribus conflictata fuisset,

fuiſſet, td. meum conſilium expetiit, & ego ſtatim accedens materię peccanti in primis viam per inferius guttur monſtrandam eſſe conſultum habui, hincque lene purgans præſcripſi, cui ſi itidem vomitu rejiciatur, Clyſterem ſubſtituere juſſi; ſumſit vero purgans, & hoc retinuit, quin utut alvum plane non moverit, dolores tn. inde ſtatim mitigati fuere, nec vomitus per integras quatuor horas rediere, quos tum nimium potus ingerendo revocavit, hincque ipſamet jam Clyſterem quoque applicari curavit, qui itidem alvum non movit, at poſt eum rejectum non ita parva quantitas ſeri cruenti ex utero profluxit; ſed quia ego, ne dolores & vomitus redeant omnino ut alvus referetur, neceſſum judicavi, paulo poſt Clyſterem iterare juſſi, qui voto ſatisfecit, unde jam noctem quietiorem duxit; in utero vero retentę adhuc Lochiorum forſan reliquię & abdominis inflatio me permoverunt, ut martiatum quoddam medicamentum commendarerim; nondum conſtans tn. alvi apertio & ſuccedens nunc capitis dolor acerbus ſub veſperam quidem pulv. ex Specif. Ceph. & Cach. mixtum, ſequentique mane purgantem Pot. eidem exhibere me quaſi juſſerunt, qua nondum ſumta menſes quoque ſupervenerent, non itaq; tam hanc quam laxantem denuo inter rogatus ut ſumat, conſultum duxi, quę aliquoties alvum movit, indeque DEI grãtia tam bene ſe habuit, ut ſequentē die negotia domeſtica curare de nuo inceperit, monitaque, ut in poſterum Eſs. ♂ continuet, me dimiſerit: Quam male vero tantum non quibusvis doloribus in principio ſtatim opiata opponantur, ſicut hæc Cura confirmat, ita tales præſertim verum purgantium contraindicans non eſſe, eadem denuo docet.

CMLXIX.

Febris maligna reliquię per aliquot dies moleſta.

Mercatoris cujuſdam ancilla viginti annis major, bono corporis habitu prædita & ſanguinea, cum variolis laborantibus quatuor vel quinque Heri ſui liberis fideliter adſtitiffet, ſubito laſſitudine totius corripitur, cum frigore minus conſueto, quibus malis accedens narium hæmorrhagia non tam levamen quoddam afferens quam eam magis poſternens matrem familias permovet,

movit, ut me propterea in consilium vocaverit; & ego in principio subdubitavi, ne & hinc Variolæ instent, cum hisce hæc nunquam laboraverit, & non pauci hoc anno antequam eruperunt hæc pustulæ, sanguinem ex hac ipsa parte profuderint; alexipharmaca vero medicamenta nihilominus eidem præscripsi, quæ quippe non solum in illis expellendis non parum conferunt, verum & cuicumque alteri præsertim autem malignæ feбри tuto opponuntur: Nec frustra DEI gratia hæc medicamenta sumfit, ut enim post eorum usum metus à Variolis brevi evanuerit, maculæ tñ. eruperunt, quæ petechiarum nomine veniunt, paucæ quidem, hinc inde tñ. tam in facie quam dorso conspicuæ, hinc vero eo diligentius hæc ipsa medicamenta continuare jussi; quibus & carere vix potuit, cum hora consueta non sumto tali medicamento statim vires magis oppressas persenserit, licetque febris interdum tantilla extiterit, ut ejusdem vix quædam indicia notari potuerint, & septimo præsertim die plane propulsa paruerit, tantum tñ. vires defecere, ut vix erecta in lecto sedere potuerit, unde cum & de gravitate quadam circa Cor conquereretur, alexipharmaca eam tam diu continuare jussi, donec & hæc mala se remiserunt, quod die fere decimo quarto à morbi principio contigit: In pluribus vero hoc anno notavi, quod febrilicet discussa quædam tñ. malignitatis reliquæ superfuerint, quæ sine dubio, si negligenterentur, novam febrim excitarent, adeoque omnino sedula earum quoque ratio gerenda est.

CMLXX.

Vomitus Variolis neglectis succedentes letales.

LAnionis cujusdam filiola duorum fere annorum, cum variolis laborasset, harumque, quia non adeo male se habere videbatur, nullam fere curam gessisset mater, puellæque nec cibum subtraxisset, nec potum mutasset, inde quidem & convalescuisse eidem visa fuit, dum nempe variolæ exaruerunt, & earum vix quædam vestigia superfuerunt; verum enim vero ab illo tempore languit, nec pristina ejusdem alacritas rediit, eo quoque quo prius appetitu non comedit; quæ tñ. omnia mater parvi, quin nihili habuit, donec tandem vomitus accessit non so-

lum quorumvis ingestorum, verum & pituitæ bilisque cum hisce confusarum, qui tantum puellam prostravit, ut jam mortem instare ipsamet mater metuens me td. propterea in consilium vocaverit, ubi eam sic constitutam inveni, ut metum matris proinani non potuerim habere, unde & licet medicamenta convenientia præscripserim, hæcque aliquoties exhibita fuerint, vomitu tn. & illa rejecit, & sic prodesse minime potuerunt, in mortis prædam ergo non potuit non cedere. Non itaque profus nulla Variolarum est gerenda ratio, quarum reliquiæ ipso malo graviora produciunt symptomata; quibus præsertim diu neglectis frustra postmodum medicamenta opponuntur.

CMLXXI.

Palpitatio Cordis cum animi deliquiis.

Horologiopœi cujusdam Vidua pia, cum post mortem mariti varias ærumnas perpessa fuisset, inde td. in palpitationem Cordis incidit non parum molestantem, sed sponte iterum cessantem, unde & illam tam parvi habuit, ut vix ullum eidem opposuerit medicamentum, quin cum filius ejusdem propterea memovare voluisset, hoc non concesserit; donec td. in tantum augmentum fuit hoc malum, ut & animi deliquia aliquoties successerint, quæ eam permoverunt, ut me vocaverit, egoque accedens, cum cetera se bene habere retulisset, nec pulsus quicquam mali proderet, in sanguinis motu interdum impedito horum malorum causam quærendam esse judicavi, hincque Sal. Volat. Ol. Sylv. usum eidem commendavi, quo, DEI gratia frustra se non fuisse usam post aliquot hebdomadas misso honorario per filiam suam mihi indicavit: Nisi nempe causa, cui nullum medicamentum sufficit, subsit, raro hoc sal volatile vel alia cum eodem convenientia frustra in usum ducentur.

CMLXXII.

Febris alba cum intensissimo capitis dolore.

Mercatoris cujusdam filia tredecim fere annorum, jam per biennium fere cum iis conflictatur malis, quæ hæctenus sub morbi virginei seu febris albæ nomine venerunt; quibus licet aliquoties medicamenta non absque fructu quodam opposuerit, iisdem tñ. sepositis semper iterum de novo malis his correpta fuit, unde sæpiuscule ad ea redire opus habuit, hincque paulatim tantum ab illis obrepfit tædium, ut, licet per aliquot hebdomadas nuper iterum non ita bene se habuerit, lubentius tñ. hæc mala perpeffa fuerit, quam medicamenta in usum duxerit; sed eo ipso pessime sibi ipsi consuluit, dum sic non solum colorem semper magis pallidum acquisivit, & indies difficilius respiravit, verum tantum contraxit capitis dolorem, ut illud erectum tenere ulterius non potuerit; accessere etiam calores volaticorum nomine noti, qui Parentibus suspicionem febris malignæ tum grassantis injecerunt, unde me propterea consuluerunt; & virgo jam doloribus coacta, nec ipsa ab omni metu libera ut medicamenta sumserit, non ita difficulter persuadebatur; non vero tam alia febrifuga quam huic inprimis morbo dicatum martem eidem præscripsi, hocque per aliquot dies in usum ducto DEI gratia quævis symptomata sic se remiserunt, ut jam longe melius se habuerit; non in totum tñ. cessante capitis dolore, mensibusque nondum fluentibus, martiata medicamenta eandem continuare jussi: Quæ quippe si vel maxime menses non moverint, in hisce tñ. malis summo cum fructu commendantur, quin capitis dolorem inde subortum quibusvis cephalicis citius & felicius abigunt.

CMLXXIII.

Conceptus falso creditus.

Matrona illa, quam supra observatione DCCXX variolis correptam fuisse, cum non solum ipsa spem quandam se concepisse,

cepisse, in pectore aluisset, verum & hanc non prorsus vanam esse, ex causis ibidem allatis ipsemet ariolatus fuisset, devicto hoc morbo per integrum trimestre adhuc quævis illa notavit indicia, quæ aliâs hanc spem magis certam reddunt; hincque licet bis terve aliquantum sanguinis per uterum perdiderit, quia tñ. abdomen indies increvit, mamma quoque majores factæ fuere, quin foetus motum se percipere credidit, semper minus de conceptione dubitavit, & hinc varia medicamenta tam fluxum illum inhibentia quam foetum roborantia adhibuit: Verum enim vero, sicuti semper fluxus auctus fuit, ita cum aliquando sanguinis grumosi quoque aliquot globos deposuisset, abdomen mammaeque detumescere, sicque omnis spes conceptionis evanuit, cum præsertim postmodum mensium quoque sic sat ordinarius fluxus redierit: Quam parum certo itaque de conceptione aliquid statuere liceat, sicut hæc observatio confirmat, ita, ut vel summe commendata contra abortum medicamenta sedulo in usum ducantur, iisdem tñ., si verus conceptus non subsit, mensium fluxus nunquam sic impedietur, ut propterea in casibus dubiis minus tuta nominari mererentur,

CMLXXIV.

Febris malignæ principia cibo coctū difficili adscripta.

Vir quidam nondum triginta annorum, cum cibum coctū difficilem non absque nausea comedisset, hincque statim dolorem circa præcordia notasset, sibi quidem Spir. Vini bibendo consulere tentavit; verum enim vero dolor inde non tam immixtus quam auctus fuit, unde jam medicum suum consuluit, qui dolorem hunc non nisi à cibo illo comesto derivans, vomitorium eidem exhibuit, quod licet frustra non sumserit, dum nempe tum vomitus tum alvum movit, tantum tñ. abest, ut inde malum vel minimum cessasset, ut potius jam febrem subesse per omnia indicia patuerit; qua de causa & Venæsectio instituta, & sanguinis non ita magna quantitas subtracta fuit, at nec hæc vel minimum profuit, hincque semper magis constitit, malignam esse febrem,

febrem, cui dolor ille originem suam debuerit, unde huic quævis commendatissima medicamenta opposita fuere, at iisdem nil quicquam proficientibus vir sic sat robustus, cum vix per octiduum decubuisset, in mortis prædam cessit: Suo exemplo docens, febribus malignis grassantibus quemvis præcordiorum dolorem merito pro suspecto haberi, hincque eidem statim alexipharmaca opponenda esse, cum si vel maxime causa in Ventriculo latitet, & hæc inde corrigatur, postmodumque si per alia signa constiterit, nullam subesse malignitatem eo facilius subducatur, in quem finem unice hæc communico.

CMLXXV.

Vulnus sibi ipsi fortiter perurens.

Milles quidam non è minimis, cum nuper alia de causa curæ mex se subiecisset, narravit, quod ante aliquot annos, dum gladium evaginatum manu sinistra fortius tenuerit, simulque cum alio luctatus fuerit, inde tantum sibi vulnus inter digitos indicem & pollicem inflixerit, ut hic ferme resectus fuisset; hoc vero vel ideo magis periculosum extitisse, quoniam sanguinis fluxum inhibere Chirurgi vocati nullo modo potuerint; unde parte semper magis debilitata jam & omni colore vivido orbata de ejus resectione, cogitarint, quam ipse vero admittere recusavit; cumq; jam quartus post vulnus inflictum dies institerit, sanguisque semper adhuc è vulnere promanarit, se petiisse ut ignis adferatur, quo viso Chirurgis interrogantibus num ustionem admittere velit, hancque omnino approbantibus suamque operam & instrumenta idonea offerentibus seque excusantibus, quod illius hætenus meminisse non fuerint ausi, unice, quia ne ab igne abhorreat, sibi metuerint, se respondisse, quin vero ego ipse eandem instituam; statim vero & opus ipsum se aggressum fuisse, allataque interea jussu suo duo specilla lata igni se immerfisse, candefactum alterum extraxisse, sicque vulnus perufisse, unde illico sanguis substiterit, dolores vero non tam illico, quin undecim fere diebus elapsis non ita parvi successerint, separata n. p. sine dubio eschara, at postmodum vulnus non ita difficulter sanatum fuisse, cujus cicatricem mihi monstravit: Ignis nempe non

nisi tentatis prius aliis laudatis remediis in subsidium vocandus est, at ne diutius quam par est ejusdem usus protrahatur, hæc observatio nos docet, nisi enim hic ipse in hoc auxilio remedium quæsiuisset, sine dubio nisi vita manu tn. privatus fuisset.

CMLXXVI.

Graviditatem ex urina falso denuncians.

Quam fallax sit ex urina sola judicium, paulo post coram hoc ipso milite mentionem injiciendi occasio suggerebatur, & is sequentia referebat; Paucos ante annos cum cum Uxore mea in Morea degerem, ea quidem quædam conceptionis signa in se notavit, dum nempe mammae intumuerunt, quin td. lac fuderunt, appetitus â carne prostratus fuit, abdomen intumuit, cetera tn. sic sat bene se habuit, & imprimis colorem faciei vividum non mutavit; at de eadem dubia fuit facta, quia menses, qui, cum prius bis concepisset, ordinario modo fluere cessaverant, nunc rite fluxerunt; vel hac de causa vero medicum quendam, qui quævis mala ex urina se dignoscere, & imprimis num foemina gravida sit? se judicare posse, sæpius jactitavit, consuluit, qui, cum urinam missam sæpius inspexisset, eique nescio qualem spiritum instillasset, fidenter asseruit, eam omnino esse gravidam; quibus dictis eo majorem adhuc fides, quia abdomen indies auctum vidit, & interdum movere se foetum credidit, at elapsis mensibus novem nec partu instante, dubitare cœpit; quod tn. dubium, falsa forsan de tempore conceptionis sententia, aliquandiu animo exemptum fuit; at cum & decimus, undecimusque mensis elapsi fuissent, idem asserentibus tantam ulterius fidem non adhibuit, infelix tn. quia medici tum propterea consulti de graviditate non dubitantes medicamenta huic tumori, quem ipsa jam pro præternaturali quotidie magis habuit, opponere renuerant; donec td. ex hac Insula in Germaniam redux Stuttgardia medicum eximium D. *Härlinum* olim amicum meum Academicum sincerum consuluit, qui ejusdem cum ea sententiæ fuit, & hinc Essent. quandam, forsan martiatam eidem præscripsit; qua in usum ducta, multum admodum feritum per alvum tum

per urinam excrevit, hincque brevi abdomen sic detumuit, ut falso pro gravida fuisse habitam abunde constiterit; sicuti vero optime hic Medicus judicavit, ita, si vel maxime gravida extitisset, nihilominus tm. medicamenta, eidem sic sat tuto exhiberi potuissent, cū præsertim debito diutius uterum gerens non abs re de sanitate minus bene se habente suspicari cœpisset; signorum vero tam conceptionis aliorum, tam ex urina inprimis fallaciam hæc observatio confirmat.

CMLXXVII.

Faucium inflammationem falso suspectam reddens

Urina tincta.

Hic ipse miles me vocaverat, quia jam per integrum biduum faucium inflammatione laboraverat; huicque malo tum gargarismos siphone injectos, tum linctus, uti quidem ipsi videbatur, frustra plane opposuerat, inprimis pejora vel ideo metuens, quia urinam simul non parum tinctam excernebat; sicuti vero cum accessissem, leviozem inveni inflammationem, nec ullum aliud febris deprehendi indicium, ita nullum subesse periculum judicavi, & Potiunc. sudorif. præscripsi, simulque aliis Sirupis præscriptis album græcum immiscere jussi, & insuper potus calidos commendavi; quibus vix per aliquot horas in usum ductis, DEI gratia sic convaluit, ut sequenti die iter suum continuare potuerit: Non semper nempe Urina tincta pessima quæque denotat, cum pluribus de causis tingi possit, quæ facillime corriguntur; nunquam itaque ex illa sola judicare sustineas, sed, semper juxta eam alia quoque signa consideres, tum enim demum, quæ revera mala sit, & quæ frustra metum injiciat, discernere poteris.

CMLXXVIII.

Sanguinis motum impeditum sequentia mala, &

hec excipiens mors.

Illustrissimus cunctisque desideratissimus Pater Patriæ Dominus
Leonardus Weissus S. C. M. Consiliarius, almæ Augustæ per

integros viginti sex annos DuumVir Præfectus, quibusvis donis, quæ, ut quis tanto muneri digne præsit, requiruntur, instructissimus, eheu! occubuit Anno hoc MDCCI. sub ipsum initium diei 25. mensis Aprilis, cujus memoriam sicuti quamplurimi sanctam habebunt, ita ut ego habeam, me obstrictissimum profiteor, cum favore amoreque majoribus, ac unquam mereri potui, me profecutus fuerit, & hinc quamplurima in me cumlaverit beneficia; sed decantent alii, qui melius me possunt, quamplurimas ejusdem laudes, quas vix nimium extollere poterunt, medicus ego, quæ mors ejusdem suggestit, communicabo, ficque justa eidem quodammodo solvam; Nactus vero fuit beatus hic Pater Patriæ eam corporis constitutionem, quam si optimam nominaveris, erroris à nemine redargui poteris, hincque per omnem vitam suam, quam ferme per septuaginta quinque annos duxit, paucis fuit obnoxius morbis, qui & licet graviores non ita difficulter tñ. medicamentis tolli potuerunt; imprimis vero, postquam quarumvis scientiarum notitiam adipiscendi cupidissimus Dominus DuumVir scripta Baconis Verulamii evolvisset, & hujus in historia Vitæ & mortis scriptas regulas aliquot sic sat sedulo observasset, hinc se sanitatem suam non parum confirmasse, conservasseque diutius, totus credidit; catarrhis olim sæpius obnoxius per aliquot annos Confectionem Catechu non absque fructu opposuit, adeo quidem, ut ab illo tempore, quo hac uti cœpit, nullus catarrhus diutius, quam per viginti quatuor horas institerit, quibus prius per plusculos dies divexabatur; ante quatuor fere annos aliquoties alvus obstructa Ei dolores Ischiadicos mentientes sic sat molestos intulit, at hi semper fere, eadem Pulpa Cassiæ & Elix. Aper. Claudiæ reserata, brevi iterum sublati fuerunt; ante triennium apoplecticus quidem insultus tali obstructioni succedens non parvum iis, quorum intererat, injecit metum, at DEI gratia Sali præsertim Oleoso Sylvii is citius cessit, ac quidem sperare licuerat, nec ab illo tempore vel minima ejusdem indicia se exseruerunt; quatuor fere ante beatum obitum mensibus ulcus in osse Ischio subortum eundem incommodavit, quod vero sic sat feliciter sanatum fuit; at brevi post huic dolores alvi obstructionem comitantes successerunt, qui itidem cum malo primario brevi sublati fuerunt; verum enim vero tum antecedens hæc mala tum sæpius

comitans virium imminutio, quo minus suspecta fuit beato Dn. Præfecto, quia præsertim post quietem statim rediere, eo magis vitæ insidiabatur, unde, cum ipso ultimo Martii Senatam adhuc frequentasset, & gravissimo muneri suo sternue præfuisset, domum rediens vires non nisi difficillime collegit, restitansque earundem quidam defectus non adeo exiguus, ut sub vesperam me vocaverit, Eundem permovit, ubi pulsus sanguinis motum non parum impeditum prodidit, quod sanguini crassiori adscribens in modica sanguinis subtractione auxilium quoddam inveniri posse speravi; ut vero & alterius super hac re consilium petatur, decenter rogavi; qua de causa *Insignis* noster *Schröckius* itidem vocabatur, qui ejusdem mecum sententiæ fuit, hincque statim Venæsectio instituebatur, sanguisque subtractus tam crassus conspiciebatur, ut serum deficere abunde constiterit; meliuscule etiam post eandem se habebat, at pulsus antiquum obtinens graviorum malorum metum nobis injiciebat, cum præsertim diligentissime adhibitis volatilibus, balsamicis, Decocto Veronica quin & martiatis, idem fere, debilis nempe, sæpius intermit- tens, & inæqualis semper maneret, bisque terque quidem magis æqualis aliquandiu, at juxta celerior notaretur, & brevi non ut prius digitos ferret, unde mortem instare, ipsemet ariolatus fuit; ad quam & sedulo piissimeque se præparavit, licetque tumor pedum & td. abdominis supervenerint, cum præsertim totum hoc temporis spatium sedendo consumserit, nec hic tn. tumor nimium sumsit incrementum, nec aliam intulit molestiam; & licet vesiculæ sponte excitatæ serum in non ita exigua quantitate profuderint, inde tn. potius levamentum quoddam percepit, quam quod vel minimum aliud malum accessisset; quin & bi- duo ante mortem facilius se denuo respirare retulit; sicuti vero inde novam vitæ spem non concepit, ita quod ipsemet asseruit, Imperatorem stantem & Christianum Orantem ut moriatur, de- cere, fortissime executus est, dum non solum ad ultimum usque diem negotia publica prudentissime tractavit, verum juxta hæc tantum non continuo præcipue sacris quoque sermonibus vacavit, unde non potuit non semper ad mortem alacrior reddi, quam & placidam juxtaque beatam, supra memorata hora obiit; non absque summo omnium elegantiorum Civium dolore, unde pauci fuere qui lacrymas super illa non profudissent, quas non paucas

& mihi expressit; Animæ Ejusdem interea est bene, nec habeo nunc quod addam, quam quod serio exopto: *Moriatur anima mea morte rectorum, & sit postremum meum sicut Ille.* Numer. XXIII. v. X. Sanguinis motum ab ipso Cordis vitio impeditum fuisse, & vel hujus vasa indurata nimis, ac quasi ossescencia extitisse, aut & polypum subfuisse, sicuti supra dicta sic fat innuunt, ita nec nos medici dubitavimus,

CMLXXIX.

Febris ab utero alexipharmacis feliciter curata.

Virgo quædam nobilissima sedecim annorum, & tenerrimæ constitutionis, instante nuper plenilunio de lassitudine minus consueta queri cœpit, cui accedens calor p. n. matrem non parum perterruit, quoniam adhucdum hinc inde febribus malignis nonnulli decumbebant, talemque & hic subesse, metuebat, hincque eo citius me vocavit; quemadmodum vero ex pulsu statim patuit, eam febricitate, ita malignitatis quandam suspicionem tum instans lassitudo, tum præcordiorum quædam gravitas & mihi injecerant, unde pulverem Pannonicum, quem hoc præsertim anno pluribus talifebri decumbentibus non parum proficuum inveni, eidem ter de die exhibui, indeque omnis calor nimius sic dissipatus fuit, ut sequenti die pulsus naturalis nominari meruerit, nec urinæ color vel minimum mutatus fuerit; quia vero reliqua mala instabant, minus fidendum esse ratus, pulverem laudatum & secundo die continuare jussi, unde tertio tam bene se habuit, ut jam omnis suspicio evanuerit; at quoniam urina cruditatis quasdam notas suggerebat, Elix. Aper. Claud. eidem commendavi, quod bis quidem sumsit, at tantum abest, ut inde melius se habuisset, ut potius quarto die calor p. n. sic redierit, ut ex pulsu iterum febriculam subesse, abunde constiterit; unde illico ad pulv. Pannon. r. redii, qui facile quasvis has reliquias discussit, nisi quod de pondere quodam circa præcordia, quoties respiret, adhuc molesto conquesta fuit, cui nunc Specif. Cach. Ludov. opposui, quo sumpto Dei gratia penitus convaluit; Menses quoniam huic nuncquam fluxerant, sine dubio a sanguine exitum quærente & non inveniente, memorata febris excitata fuit, cui tn. alexipharmaca oppo-
sui

fui, quia vel paucis febribus malignis decumbentibus, malignitatis tum in quibusvis aliis morbis tum præsertim febribus nisi ratio quædam habeatur, ea sæpiusculæ tantum sumit incrementum, ac postmodum vix ac ne vix quidem depelli denuo possit.

CMLXXX.

Febri malignæ minus rectè tractatæ superveniens

singultus letalis.

SCriba quidam olim Chirurgum agens, cum Uxor ejusdem febre maligna extincta fuisset, & cognata quædam vix convaluisset, ipsemet quoque male se habere cœpit; verum enim vero per integrum octiduum non nisi medicamenta minus convenientia morbo suo opposuit, dum nempe purgantia & quæ sunt hujus generis plura adhibuit, unde is indies incrementum sumsit, & quendam ex ejusdem amicis permovit, ut me propterea urina ejusdem allata consuluerit, quæ cum aliis relatis collata statim febrim prodidit; quam non carere malignitate, virium præsertim prostratio confirmavit; præscripsi itaque eidem alexipharmacum pulverem post singulas sex horas in usum ducendum, cui vix bis sumto singultus supervenit, quod statim per filium suum mihi indicavit, & ego quidem pro pessimo signo habui, cum præsertim cucurbitulæ applicatæ hoc malum nec minimum inhibuissent, unde td., ut accedam, & ægrotum visitem rogatus fui; ubi medicamenta quidem, quæ hic prodesse posse credidi, præscripsi, at periculum, quod subesse vidi, simul adstantibus denunciavi, necessum nempe judicans, ut animæ quoque necessaria geratur cura, quod vero ipsi tantum displicuit, ut consilio meo usus ulterius non fuerit; at quod in sententia mea falsus minimum fuerim, mors vix quatrduo elapso superveniens abunde testata fuit: male nempe febres malignæ vel per aliquot horas negliguntur, multoque pejus eisdem medicamenta minus convenientia (inter quæ purgantia fere semper primum obtinent locum,) opponuntur, hincque ad talem ægrum vocatus, ei vix quicquam boni prædicere poteris, superveniente præsertim singultu, qui in hoc morbo rarissime boni quid denotat.

CMLXXXI.

*Colici dolores herniosum intestinis licet non prolapsis
torquentes.*

ARtífex quidam, quinque fere annis quadragenario major, cum haud ita pridem doloribus colicis ab hernia subortis gravissimis tortus fuisset, vel hac de causa de subligaculo arctius intestina in sede sua retinente magis sollicitus, tandem quoddam invenit, quo mediante intestina sic retenta fuere, ut ab illo tempore locum consuetum rariuscule mutarint, & vel paulatim prolapsa facillime eidem restitui protuerint; unde jam totus speravit, se in posterum à modo memoratis doloribus immunem victurum; verum enim vero mirum quantum hac spe sua cecidit, cum nuper dolores tanta cum vehementia rediissent, ut media nocte me vocare opus habuerit; ubi, sicuti omnino minorem eventus minus felicitatis metum injecit, quia intestina loco suo non fuisse mota, vel ocularis inspectio docuit, ita à fecibus diutius quam par est in intestinis detentis hos dolores imprimis foveri, exinde sic fat constitit, quia jam per plusculos dies alvum in ea qua prius quantitate se non deposuisse, retulit; tum lenioribus ergo medicamentis tū Clysteribus referare eandem tentavi, at cum hi frustra applicati fuissent, illa vero vomitu rejecisset, jam fortius quoddam purgans eidem exhibui; quod quidem diutius quam reliqua in Ventriculo moras nexuit, hincque vomitu licet rejectum, alvum tn. aliquoties movit, unde non parum se remisérunt dolores, abdomen præsertim excruciantes; at restitere, qui dorsum imprimis incommodarunt, & ad os ischias usque se extenderunt, quorum vero itidem aliam causam non subesse, quam alvi obstructionem nullus dubitans, laxantibus institi, quæ licet denuo vomitu rejecerit, tandem tn. alvum sic moverunt, ut omnes simul dolores sedati fuerint, ipseque Deo pro recuperata sanitate gratias decentes egerit; Sicuti vero ex modo memoratis constat, herniosos intestinis etiam sede sua non motis interdum nihilominus doloribus corripí, ita si hosce dolores inde derives, quia intestina semel prolongata muneris suo, ut prius postmodum præesse non possunt, & hinc eo robore quo olim feces non protrudunt, quæ paulatim collectæ eadem extendunt, sique dolores producunt simulque de his præsertim evacuandis sis sollicitus, à scopo tuo Deo juvante vix unquam aberrabis.

CMLXXXII.

Fonticulus dolores in senectute concitans occlusus.

Vir quidam catarrhis olim pectus præsertim obsidentibus & hinc aliquoties pleuritidem spuriam producentibus obnoxius, propterea, suadentibus sic aliquot præcipuis medicis, fonticulum in brachio sinistro excitari curavit, quem & per plures annos in eodem gessit, nec ab illo tempore malum memoratum rediit, quin & cetera DEI gratia sic sat sanus vixit, & ultimam fere senectutem attigit; qua ingruente tantum puris quantum olim fonticulus ulterius non fudit, non raro etiam tantum doluit, ut & integras noctes insomnes propterea ducere coactus fuerit; ubi, utut per annum, & quod excurrit, levamentum non ita exiguum attulerit, quod in alia ejusdem brachii parte novum tale ulcus excitari & antiquum consolidari curavit, hoc tn. elapso non solum semper minus materiæ purulentæ ex eodem profluxit, verum & dolores denuo redierunt, qui nunc, licet bis iterum locus ulceris mutatus fuerit, imminui tn. non potuerunt, unde td. de occludendo eodem cogitavit, nec me dissentientem habuit, ab illo etiam tempore dolores omnino cessarunt, nec ullum supervenit malum, quod occluso fonticulo adscribi potuisset, unde & ut in altero brachio novum excitari permisisset, persuaderi nullo modo potuit: Licet vero non ita diu post virium insignis prostratio successerit, tum hanc tn. tum eandem excipientem beatam mortem non tam fonticulo occluso, quam ætati devexæ merito adscribi, ego quidem nullus dubito: Omnino enim fonticuli, ubi plus molestiæ inferunt quam profunt, si præcipue parum materiæ fundant, sic sat tuto occludi possunt.

CMLXXXIII.

Sanguis quinto post mortem die è naribus profluens.

DE eodem hoc viro notatu dignum est, quod postquam beata morte abreptus fuit, quinto demum post mortem die non

ita exiguam sanguinis fluidi & floridi quantitatem è naribus excreverit, adeo quidem, ut, qui cadaveri curando ornandoque manus commodarunt, illius fluxum non nisi difficillime inhibere potuerint, pulveremque sympatheticum inspersum is aliquoties penetrarit: Constat vero inde non omnem sanguinis motum post mortem statim cessare, sed intestinum præsertim aliquandiu adhuc instare, qui putrescentibus particulis effervescentiam quandam excitantibus in tantum in hoc subjecto auctus fuit, ut quinto die eruperit: Uti vero huic hic sanguinis fluxus successit, qui placida & maxime naturali morte secessit, & apud quem violentiæ ullius nec suspicio quidem subesse potuit, ita quam parum certo de homicida, si ejuscemodi quid in cadavere violenta morte abrepti contingat, præfente judicetur, hæc observatio confirmat.

CMLXXIV.

Ulcus antiquum occlusum sequentia mala scorbutica.

TExtor quidam fere quinquagenarius, cum per biennium fere ulcus sub mento aluisset, & per hoc semper pus profudisset, cetera quidem DEI gratia sic fat bene se habuit, cum vero molestum esse inciperet hoc ulcus, nescio quibus remediis illud consolidavit, externis nempe solum, de internis nec cogitans quidem; hincque brevi post catarrhum contraxit, difficiliorem respirationem primo reddentem, hinc vero ea mala producentem, quæ pleuritidem alias prodere solent, quibus vero itidem aut nulla aut tñ. minus idonea opposuit remedia, unde paulatim sanguis à nativa sua bonitate sic descivit, ut scorbuticus nominari meruerit, hincque non solum difficilior respiratio aucta, verum & abdomen inflatum fuit, quin dolores artuum cum insigni virium prostratione accedentes eum lecto affligerunt, sicque quasi coëgerunt, ut meum consilium expetierit; Vix vero tum legeram illum tractatum, quem nuperrime Exc. D. D. Francus Ulmensis de Trifol. fibrino ediderat, hincque paupertate presso huic vix convenientius remedium præscribi posse, totus credens, In-
fus.

fus. ex eadem herba parare mediante Aqua fervente, hujusque quotidie binos haustus sumere illum jussi, simul vero & martiatum pulverem præscripsi, quibus remediis vix per aliquot dies in usum ductis DEI gratia tam bene se habuit, ut iterum de lecto surrexerit, & id. labores suos denuo aggressus fuerit, qui in primis notavit, quod alvus, quam prius adstrictam habuerat ab illo tempore, quo Infusum Trif. fibr. bibit, officio suo rite respondit: Sicuti vero ex hac observatione constat, quam male quædam ulcera solis medicamentis externis sanentur, ita, si medicamenta, quæ alias alvum subducendi viribus non sunt instructa, eam stimulent & apertam servent, optima quævis in curatione talium morborum sperare possumus.

CMI,XXXV.

Casei esum subsequenter malā alexipharmacis cecidentia.

Vir quidam Patritius, quinquagenario major, cum aliquamdiu dolorem Ventriculi gravativum persensisset, forte fortuna cum amico quodam in hospitium delatus, ibi caseum, at, sicuti retulit, ejusdem plus, quam dimidiam unciam non comedit, hincque domum rediens leviori cœna contentus mox in lectum se contulit, & totam fere noctem dormiendo extraxit, mane de lecto surrexit, vestibus se induit, quia nempe concionem se aditurum, secum constituerat; at, cum vix hoc labore defunctus fuisset, animi deliquio corripitur, quod ipsum permovit, ut iterum vestes deposuerit, & in lectum se contulerit, ubi cum præ lassitudine vix caput attollere posset, quin hoc vel parum sublato statim vertigo succederet, me propterea vocavit, & emetico quidem medicamento optime sibi consultum iri, credidit; at quoniam urinam tinctiorem excreverat, & ego ne quid maligni latitet, metui, Alexipharmacam Potionem eidem præscripsi, quæ bis sumpta Dei gratia tantum profuit, ut non solum de lecto surgere, verum & prandere potuerit, quin sequenti vespera tam bene se habuerit, ut vix habuerit, de quo ulterius quereretur; quoniam vero aliquamdiu apud eundem commoratus observavi aliquoties ipsius genas minus consueto

suffundirubore, & vertiginem interdum reditionem minari, ipsemet retulit, sub noctem similem fere cum Potione pulverem eidem ordinavi, quo sumto placide dormiit, & mane de lecto surgens una mecum Infus. Herbae Thee se delectavit, postmodumque ad labores suos consuetos rediit: ex dictis vero sicut abundantissime constat, mala à cruditate suborta alexipharmacis quoque corrigi posse, ita, si hæc morbis malignis grassantibus vomitoriis (quæ infeciliter exhibita fuisse, novi) prætuleris, erroris accusari vix poteris, cum præsertim metu de malignitate evanescente, & aliis indicantibus vomitum requirentibus, is vel post aliquot dies sat tuto moveri possit.

CMLXXXVI.

Frigus frustra malignitatis suspicionem injiciens.

ALius quidam nobilissimus Senator, cum prius per triduum fere de difficiliore respiratione, quam catarrho adscriptis, questus fuisset, quadam vespera cubitum iturus tam insigni frigore correptus fuit, ut per integrum bihorium vix calefieri denuo potuerit; utut vero hoc calor nimius non exceperit, reliquamque noctem placide dormierit, nec evigilans de ullo malo querelas moverit, Uxor tñ. ejusdem, ne quid maligni subtus latitet, sollicita, purgans, quod ego ante aliquot dies præscripseram, eidem exhibere non fuit ausa, antequam me prius consuluit; vocatus ergo hac de causa, cum sedulo in quævis indagassem, non tam malignitati cuidam, quam sanguini abundantanti & Venæsectionem consuetam quasi postulanti, tum frigus tum respirationem difficiliorem originem suam debere, & hinc purgans, quod aliàs quoque huic præmisit, omnino sumere, simulque proxime sanguinem consueto more subtrahere jussi; sicuti vero purgante sumto Dei gratia statim melius se habuit, ita sanguine subtracto nec minimum quidem superfluit, quod ipsi molestiam quandam creasset; sic autem dantur casus quoque, in quibus non habemus, quod à malignitate vel minimum nobis metuamus, quos quo accuratius à se invicem discernere poterimus, eo felicius & sic quoque ægrotis adstabimus,

CMLXXXVII.

Leprosa in Leprosorio convalescens.

TRiennium ferme interea est præterlapsum, quod mulier quædam in Xenodochio tum degens, uti quidem alii mihi retulerunt, post largiorem Spiritus Vini aut potius frumenti abusum tandem scabiem totius, imprimis vero faciei tam perversam contraxit, ut eam à sanis separandam & leprosis associandam esse, absque ulla hæsitacione statuerimus; nec nobis tam tum ullus contradixit, quam tantum ab eadem abhorruerunt leproforiis præfecti sic nominati Patres, ut ad eam recipiendam alter eorum vix persuaderi potuerit, sed potius quandam receperit ulceribus gallicæ luis aliquid spirantibus non parum defœdatam, sicque alteri hanc quasi obtruserit, qui mirum quantum tum se læsum credidit; at cum vix per annum apud eum degisset, & aliquoties balneo consueto usa fuisset, omnis scabies sic evanuit, ut jam ante annum vix quædam ejusdem indicia superfuerint; cum vero hoc anno habita ordinaria leproforum visitacione eam propius iterum inspexissem, tam sanam eandem inveni, ut nisi, an constans sit hæc sanitas? experiendum esse, more meo statuisssem, jam iterum ex hac domo dimitti potuisset: interrogata hæc ipsa nunc, unde olim tam fœdam scabiem contraxerit, Spiritus Vini & frumenti abusum penitus negavit, sed eam in brassicæ muriatæ ad palatum suum non coctæ esum rejecit, sed falso, cum plures eam comedentes nec scabie quidem laborent; sicuti vero & plures leprosis merito annumeratos vel in ipsis eorum domibus, & cum iisdem degentes sanitatem pristinam acquisivisse, notavi, ita non parum conferre, quoniam domus hæ extra urbem aeri liberiori sunt expositæ, & fœminæ præsertim sæpius balnea iterant, ariolor, licet ipsi multum tribuant unguento nescio quali, quo plerique leprosi utuntur, quod ego vero illos, in quibus altiores fixit sedes scabies perversa, parum juvisse, sæpius observavi.

CMLXXXVIII.

Balneum subsequens febris alexipharmacis curata

Mercatoris cujusdam Uxor teneræ constitutionis, cum balneum ingressa & forsan diutius in eodem commorata fuisset, paulo post pejus se habere cœpit, dum imprimis caput doluit, & lassitudo quædam molesta extitit, quæ tñ. mala appetitu adhuc pollens & negotiis domesticis perficiendis sufficiens, ipsamet soli balneo adscripsit, & hinc per integrum biduum neglexit; at cum hoc elapso subito frigore correpta fuisset, hocque calor tactui quoque nimius patens excepisset, doloribus quoque capitis inde auctis meum consilium expetiit; & ego febricitanti, adhuc incertus cui februm classi sit inferenda, ea, qua laboret, alexipharmacis malum aggressus fui, nec frustra, hisce enim per triduum continuatis paulatim febris DEI gratia sic se remisit, & quarto die nec unicum ejusdem restiterit indicium; unde jam restitanti lumborum dolori quem renibus affectis ortum suum debere, urina sufficienter prodidit, medicamenta convenientia opposui, sicque DEI gratia brevi omnem curam absolvi: Sine dubio nempe febres, in quibus malignitas quædam subest, si iisdem statim alexipharmaca opponantur remedia, in principio adhuc imminui possunt, ut postmodum nec tam diu instent, nec tam gravia easdem comitentur symptomata, quod ego aliquoties observavi.

CMLXXXIX.

Syncope laboribus arduis vacantem prosternens.

Vir quidam in publica dignitate constitutus, jam diu arthriticus, nihilominus vero muneri suo doloribus vel parum remittentibus statim iterum vacans, & à medicamentis sic abhorrens, ut eorum nec mentionem quidem fieri, æquo tulerit animo, laboresque suos sat arduos non raro jejuno ventriculo aggressus

gressus fuerit, cum aliquando in hisce ipsis perficiendis occupatus fuisset, subito syncope tam forti corripitur, ut nisi præsens quædam fœmina & ipsa ægrotæ sellam supposuisset, in terram corruisset, nec, nisi adhibitis odoriferis variis ad se rediit; ipsemet postmodum fassus, se per omne hoc tempus, (quadrans vero horæ interea fere præterierat,) omnium sensuum usu caruisse; perfecit tñ. quod tum inchoaverat opus, & interea me vocato accedente sic vires collegit, ut nec, ut vini parum sumeret persuaderi potuerit; multo minus ergo vel suavissima & in minima dosi sumenda medicamenta suadenti aures præbuisse, at & ab illo tempore sicut prius officio suo præesse potuit: Jejuno imprimis Ventriculo hanc syncopen originem dubuisse, sicuti vix quempiam in dubium vocaturum, spero, ita monitis medicis aures præbentes, & antequam ardua negotia aggrediuntur, si præsertim viribus non polleant, aliquantum cibi sumentes longe felicius sanitati suæ consulent, quam ad proprium genium viventes, & talia monita parvi pendentes, qui td. & graviora mala sic sibi consciscere possunt.

CMXC.

Poma cruda comesta brachiorum dolori medentia.

Matrona quædam nobilis, rei suæ attenta, & hinc non tam ut sanitatem conservet, quam ut sumtibus parcat, vix tantum, quantum alendo corpori sufficit, cibi ingerens, nec nisi rarissime medicum consulens; cum nuper doloribus brachia præsertim occupantibus tantis subinde corriperetur, ut eadem vix attollere potuerit, fratri hypochondriaco, & hinc in medicas quoque res subinde inquirenti per litteras hoc indicavit, simulque ut consilium quoddam suggerat, hunc rogavit, qui seu jam revera credidit, quod sibi profuit, sorori quoque suæ profuturum, cum hæc sine dubio itidem inter hypochondriacos locum mereatur, seu ad genium illius, quo pretio vilia eam præ aliis amare novit, se accommodavit, seu alia mihi ignota de causa, ipsi suavit, ut quotidie mane jejuna unum alterumve pomum seu pyrum at dulcia comedat, sibi ipsi enim hoc remedium quam maxime in simili

similifere malo profuisse ; nec displicuit huic consilium , & propterea statim quandam eorum pomorum , quæ Borsdorffensium nomine veniunt , & ob aromaticum saporem merito aliis præferuntur , quantitatem comparavit , quotidieque mane duo vel tria ingessit , tanto (uti credidit,) cum fructu , ut non solum dolores brachiorum cessaverint , verum & cetera longe melius ac olim se habuerit ; quod nuper , cum alia de causa me consulisset , serio testata fuit : sicuti vero nullum est dubium plures possidere partes hæc poma , corrigendis humoribus peccantibus dicatas , ita , licet medicus risu exciperetur , si tali modo eadem commendaret , inde tñ. discit , non frustra dudum jam succos etiam pomorum inter medicamenta relatos fuisse , hincque vel hac de causa lubentius eosdem ad extrahendam præsertim martis essentiam admittit , quin & aliis succis in usum ducendis interdum admiscet.

CMXCI.

Animi deliquia febrem curatam subsequentia.

Virgo quædam viginti & quod excurrit annorum , gibbosa , & hinc non nisi bis terve hætenus menses experta , sed loco illorum singulis mensibus faciei intumescencia non parum defœdata , cum huic malo varia remedia hætenus frustra opposuisset , nuper non solum tumor modo memoratus consueto tempore successit , verum & febricitare cœpit , adeo quidem , ut inde in lectum prostrata fuerit ; consultus ego , uti nulli hoc tempore febrifidi , ita & huic alexipharmaca , & inprimis pulverem sub hoc nomine in Appendice Dispensatorii nostri descriptum opposui ; tam feliciter quidem , ut quarto die nec minimum quidem febris indicium restiterit ; nisi quod urina tinctior restitit , quæ me permovit , ut eam medicamentum hoc continuare jufferim , nec me consilii hujus pœnituit , cum enim die quinto , se convaluisse credens , de lecto surrexisset , & vix per dimidiam horam extra illud morata fuisset animi deliquium tam grave supervenit , ut nisi frater adstitisset , in terram prolapsa fuisset , qui eam in lectum deportavit , ubi jam eo lubentius alexipharmaca continuavit , cum præsertim sequenti die iterum de lecto surgenti idem malum sine dubio

dubio reditum minatum fuisset, quod tñ. lectum cito repetendo avertit; per biduum itaque adhuc pulverem laudatum continuavit, sicque Dei gratia convaluit: restitantes nempe particulæ malignæ insensibili transpiratione extra lectum impeditæ intimius sanguini mixtæ dictum malum excitarunt, quod hisce mediante pulv. alexipharmaco iterum discussis facile curatum fuit, non itaque absque re prorsus est, si vel maxime cessante febre alexipharmaca aliquamdiu adhuc continuentur, si præsertim quædam adsint reliquiarum indicia.

CMXCII.

Variola cum alvi fluxu innoxio.

BEati cujusdam Consulis filiola, bienni sex fere mensibus natu major, elegans & lepida, cum propingua cognatione conjuncti Viri in eadem cum ipsa domo habitantis filiulus à variolis vix convaluisset, itidem hoc malum contraxit, & primo quidem sic sat graviter febricitavit, at erumpentibus pustulis febreque cessante postmodum sic sat bene DEI gratia se habuit, ut per totum morbi decursum, alium quam cerevisiam potum non admiserit, & continuus alvi fluxus variolas comitatus fuerit; cui quidem quod eam, quam in aliis magnitudinem non acquisiverint, adscribendum esse judicavi, nec, quia nec viribus insidiatus fuit, nec alio modo puellam læsit, eidem medicamenta opposui, & quidem feliciter, sponte enim is cum variolis exarescentibus desit, puellaque DEI gratia sic convaluit, ut & Variolarum vix quædam superfuerint vestigia: Non itaque semper noxius est alvi fluxus variolis superveniens, satque tuto eundem nullo alio malo urgente, non statim suppressi, hæc observatio docet: Notari vero meretur, quod, sicuti hoc anno Variolæ omnino benignæ nominari meruerunt, ita & symptomata aliàs merito metum injicientia minus noxia extiterunt, sic enim tum huic tum aliis pluribus hæmorrhagia narium quoque nil mali intulit, adeoque & in hoc morbo de ejusdem symptomatibus, prout is magis vel minus malignus extiterit, judicium ferendum erit, ubi vero hæc locum inveniant, ex iis, quæ huic observationi modo subjunxi, ipsemet facile discernes.

Uuuu

CMXCIII.

CMXCIII.

Auditus gravitas Venesectionem subsequens.

ADstantem nobilissimæ cuidam Matronæ, præfens mulier quædam paupercula, succi potius vitiosi quam laudabilis plena, quinquagenaria major, me rogavit, ut remedium quoddam communicem, auditui restituendo accommodatum, quem tam difficilem habeat, ut non nisi alta voce prolata verba percipiat; quamdiu hoc malo laboret? dum ergo ego primo inquirō, ab illo tempore, quo nuper Venesectionem institui respondente ea, ab hac intempestive instituta hoc derivandum esse, nullus ulterius dubitavi, cum præsertim ulterius interroganti, cur hoc tam generoso remedio usâ fuerit, aliam, quam consuetudinem, causam afferre non potuisset; sicuti vero sedulo eam hortatus fui, ut in posterum melius suæ sanitati, sanguinem nempe conservando potius quam subtrahendo consulat, ita cum hæc observatio, quod præter omnem rationem instituta Venesectio sæpiuscule varia post se trahat mala, confirmet, eam ab aliis clarissimis Viris hunc ipsum in finem communicatis similibus sat commode subungi posse, spero.

CMXCIV.

Respiratio sæpius infanti inhibita tandem mortem inferens.

Obsonatoris cujusdam filiulus nondum annuus, cum hætenus quidem sic valuisset, ut eundem sat diu superfuturum, Parentes spem non ita exiguam conceperint, subito malo quodam corripitur, quod hanc ipsam spem non parum imminuit, dum nempe aliquoties per aliquot horæ momenta respiratio ejusdem sic inhibita fuit, ut eum jamjam suffocatum iri, non ita inanis subfuerit metus; quoniam vero hoc malum in principio die non nisi bis terve rediit, puerulusque paulo post, semper sic se collegit, ut vix indicia quædam tanti mali restiterint, per aliquot

aliquot dies illud penitus negligebatur, nec nisi eo sæpius recurrente & amicis vicinis suadentibus meum consilium tandem expetiere; at revera debito tardius, utut enim medicamenta convenientia, & aliis aliàs in hoc malo proficua præscripserim, frustra tñ, omnino hæc in usum ducta fuere; malum siquidem, iisdem licet sumtis semper tñ, sæpius rediit, & tandem puerulum penitus suffocavit: Foramen ovale nondum sic, uti requiritur, clausum non paucis hoc malum producere, ego quidem ariolor, vel hac ipsa de causa vero, sicuti per se difficilius curatur, ita, si insuper negligatur, eo minor curæ cujusdam perfectæ spes superest.

CMXCV.

*Febrim fere curatam sequentia mala mortem
inferentia.*

Virgo quædam viginti & quod excurrit, annorum, à Patre in senectute & Cachexiæ quibusdã prodromis jam laborante genita, cum tributum lunare eo tempore, quo communiter solent, non solveret, matrem hac de causa non parum sollicitam reddidit, quæ hinc varia hinc inde conquisivit remedia, movendis mensibus dicata, & ea sat sedulo quoque in usum duxit, unde td. scopum suum obtinuit, at plus feri quam sanguinis illam per uterum deposuisse, per integrum biennium, & quod excurrit, notavit; accessit huic symptomati per idem hoc tempus difficilior dentitio, à qua suborti dolores itidem non parum feri ex ore elicuerunt, & hinc sanguinem suo hoc tam necessario vehiculo privarunt, quo destitutus sicuti motus sui impediti vel per faciei colorem sic sat luridum haud ita obscura edidit indicia, ita sine dubio quasdam partes crassiores in utero deposuit, quod postmodum sufficienter constitit: Cum enim ante aliquot hebdomadas sic febricitare cœpisset, ut aliquid maligni simul subesse, per quævis indicia constiterit, hæc quidem febris, DEO medicamentis clementer benedicente, iisdem sic debellata fuit, ut jam summa convalescentiæ spes affulserit; at restitute adhuc peccantes in corpore particulas, Urina semper adhuc tinctior & fetore

foetore molesto sicut per totum morbi decursum sic etiamnum nares feriens abunde docuit; unde febre plane se remittente laxans quoddam medicamentum eidem exhibui, quod vero tantum abest, ut vel minimum profuisset, ut potius febrem reproduxerit, unde jam huic imprimis iterum obviam esse eundem judicavi; quoniam vero tum ipsamet ægra, tum mater ejusdem sibi inaniter persuaserunt, non tam febrem subesse, quam quævis symptomatica aliis quibusdam causis esse adscribenda, dum eorum appetitum prorsus prostratum, linguæ à dente acutiore læsæ, urinam tinctiorem (ut vel modo reddita fuerit,) diuturniori in fornace repositioni, summum virium defectum aut metui aut instantibus iterum mensibus tribuerunt, & hinc tum medicamenta, ea qua prius sedulitate in usum non duxerunt, tum & noxia quædam interposuerunt, (sic enim acetum ejusdem potui immixtum fuisse vel sorores ejusdem retulerunt, & bis terve cibos noxios ut in parca quantitate se illi præbuisse, ipsamet mater fassa est,) quotidie morbi invalescentis & vires semper magis magisque depascentis plura signa se exseruerunt, & imprimis difficilior respiratio, quam ipsæ catarrhis quibusdam adscripserunt, indies aucta fuit, tandemque accedentibus etiam animi deliquiis, die à decubitus principio trigesimo sexto ea hanc vitam cum meliore commutavit; sanguinem vero in utero jam diu retentum & corruptum hanc febrem imprimis fovisse, tum quia reliquorum viscerum affectorum nec minimum quidem aderat indicium, tum quia per plures jam menses nunquam absque dolore & virium imminutione menses, & cum iisdem aliquoties peregrina quædam filamenta deposuerat, ariolatus fui; cum præsertim continuus Urinæ foetor de corruptione quadam præsentem me dubitare non siverit.

CMXCVI.

Alvi fluxus cruentus ab utero nulli remedio cedens.

Matrona quædam honesta, triginta sex annorum, parvæ staturæ & teneræ constitutionis, aliquotque liberorum mater, cum ante sesquimestre & quod excurrit, primo quidem se gravidam credidisset, hinc vero inordinato mensium fluxu superveniente de conceptione dubia in abdomen suum accuratius inquisivisset, tu-

morem

morem invenit, quem ipsamet pro minus naturali habuit, & hinc mihi quoque tangendum obtulit, quem ego statim pro uteri tuba inflata & distenta, hincque pro insanabili habui, hincque Tenesmo & hunc comitantibus malis medicamenta quidam quædam supra Obs. DCCXLI. descripta opposui, at parum admodum hæc contulerunt; unde vitæ amantissima, pro mola habens hunc tumorem, alios quoque consuluit, & imprimis ut expellatur hæc urfit, quin aliquando quibusdam quasi partus doloribus accedentibus de extractione cogitavit, quam quoque instituere quidam tentavit; at ipso opere expertus est, non tam fluctuantem in corpore & ab eo separatam esse massam, quæ tumore hunc produxit, quam quippiam arctius eidem conjunctū. unde cum iterum balneū quoque frustra adhibuisset, tandem ad me rediit, & ut sanguinis fluxui per alvum continuo fere instanti, & doloribus hunc comitantibus medear, solícite rogavit; sicuti vero Dei gratia hi sic fat cito inhibiti, nec per sex fere hebdomadas ulterius molesti fuerunt, ita is tñ. nec vel laudatissimis adstringentibus nec opiatis vel minimum cessit, quin ut ut bis terve aliquamdiu substiterit, mox tñ. aut majori vehementia rediit, aut plus seri cruenti par has ipsas vias deposuit, viresque inde tantum infumta fuerunt, ut semper minus extra lectum degere potuerit, accedentibusque difficillima respiratione, tussi, raucedine, superiorum partium consumptione, & inferiorum intumescencia, tandem, alvi fluxu cruento ad ultimum usque vitæ halitum instante hanc ærumnosissimam cum meliori commutavit: sed ut ut nil magis exoptassem, quam ut post mortem in mali hujus causas indagare licuisset, ipsius tñ., ne hoc fiat, in agone adhuc constitutæ rogitantis petito ejusdem maritus deesse noluit: quam frustra vero simus occupati in curandis talibus uteri malis, hæc observatio cõfirmat, vixque prudens medicus aliam quam palliativæ nomine venientem curam unquam promittere audebit, contentus, si dolores mitigare potuerit.

CMXCVII.

Phthifica post febrem malignam de vidam in mortis prædam cedens.

Vidua quædam septem annis quinquagenaria major, gibbosa & teneræ constitutionis, cum jam per plures annos verno præfer-

tim tempore catarrhis gravioribus laborasset, qui difficilem imprimis respirationem reddiderunt, nunquam ab iisdem sic penitus liberata fuit, quin quædam reliquæ præcipue vero tussicula quædam superfuissent; quæ tn., quia simul negotia sua domestica curare potuit, minus curavit; correpta vero fuit ante quatuor fere hebdomadas iis symptomatibus, quæ hoc anno febris malignæ instantis sic fat certi fuere prodromi, unde & ego consultus alexipharmaca sic fat sedulo iisdem opposui, nec frustra, dum non solum maculæ petechiales in tempore eruperunt, verum & febris post elapsos quatuordecim dies sic se remisit, ut jam pro devicta haberi potuerit: Verum enim vero sicut per totum hoc tēpus tussis eidem imprimis molesta extitit & aliquot noctes insomnes reddidit, ita hæc vel febre cessante eadem vehementia institit, nec ullis remediis demitigari potuit, aucta præsertim quando appetitui redeunti vel minimum satisfecit, quin huic tandem tam difficilis successit respiratio, ut aliquoties metus suffocationis subfuerit, quam utut bis terve sic fat feliciter impediverint, quia tn. sputum aut plane non, aut parcius successit, avertere omnino non potuerunt, unde eadem sub pulsu sic fat bono celeri quidem at æquali nec debili supervenit, flammulamque vitalem extinxit: qui nempe aliis jam olim obnoxii fuerunt morbis, visceraque integra non habent, sicuti hanc imprimis pulmonibus laborasse, nullum est dubium, utut ipsa febre maligna non statim abripiantur, sic tn. debilitantur, ut postmodum hisce suis consuetis morbis succumbant: quam fallax vero identidem & ipsa morte instante pulsus suggerat signum, cum hæc observatio confirmet, huic nunquam nimium fides.

CMXCVIII.

Phthisis quomodo ex urina prædicta fuerit.

Accessit me hisce diebus quædam ancilla urinam adfecerens, uti quidem retulit, Eichstadio missam, & fidenter petens, ut ex illa, an ea, quæ reddiderit, a morbo quo laboret, sit convalitura; an vero eidem succubitura? edicam; cum vero ex eadem sedulo licet inspecta nil quicquam deprehendere potuissem, quod ullius morbi suspicionem mihi iniecisset, & illa nil quicquam ad mea interrogata responderet, ut ea, quæ urinam misit, pro litteras interrogetur; quãdiu non pepererit? an tributum lunare rite solvat? tussi laboret? an sudo-

sudoribus divexetur? ut & an pedibus intumescat? petii, tumq̄ quæ mea de ejusdem morbo sit mens, ingenue me dicturum, promisi; seu vero jam hæc ægra in urbe habitavit, seu in litteris olim harum rerum mentionem fecerit, vix horæ quadrante elapso ad me rediit ancilla, & responsa scripta attulit, quod nempe ultimum fœtum ante quatuor annos ediderit, tributum lunare rite quidem at parce solvat, tussi interdium noctuque divexetur, plurimumque materiæ purulentæ rejiciat, sudoribus tantum non diffluet, non vero intumescat, at sæpe tam vehementer tussiat, ut urina quoque inde expellatur; hinc vero ego statim pro phthifica eandem agnovi, & vix ac ne vix quidem curatum iri judicavi, cum malum radices sic sat altas egisse ex modo memoratis facile pateat: hæc vero, tum quia tyrones, quomodo tam multum tacentibus iis, qui urinas afferunt, se gerere debeant, exinde docentur, tum quia quam naturalis plerumque sit phthificorum urina, confirmatur, produco.

CMXCIX.

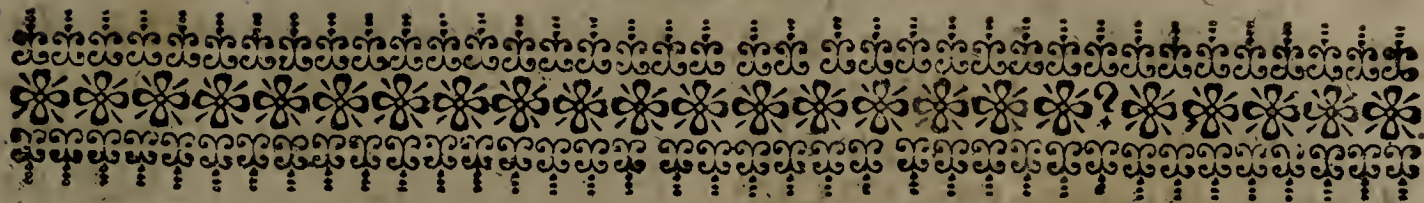
Mucus narium condensatus paulo ante mortem emundus.

Vir Venerandus, cujus historiam haud ita pridem dedi, per aliquot mortem antecedentes dies mucum naribus emunxit in massam condensatam digiti manus minimi magnitudinem nisi excedentem sane æquantem; quod quidem in principio spem quãdam suggessit roboris naturæ adhuc superstitis, morbo etiam devincendo parisi futuri; at frustranea hæc spes fuit, ut ut enim vix biduo ante mortem adhuc tales massulas emunxerit, hæc tñ. nihilominus supervenit; ut adeo potius signum fuerint seri in nimia quantitate in naribus separati sicque condensati, cujus defectus postmodum, ut sanguis, sicuti debet, moveri non potuerit, una cum aliis causis in causa fuit: nunquam vero hoc mihi mentem venisset, nisi paulo post Virgo, cujus morbum letalem itidem nuperrime descripsi, mucum licet non in tam magnas massas concretum densiorē tñ. itidem & in eadem quantitate paulo ante mortem & quidem non absque quadam difficultate naribus quasi expressisset; sic enim aliis quoque signis accedentibus mucum talem pro malo potius quam bono indicio habendum esse, non parum constitit, nec tam spem quandam aliis in posterum suggeret, quam justum mortis metum augebit,

M.

Febris maligna sub bonis quibusdam signis perimens.

Obfonatoris cujusdam Uxor, triginta fere annorum, succi plena & quantum per externa signa constitit, cetera sana, cum nuper filiolo graviter decumbenti sedulo adstitisset, hoc in mortis prædam cedente, non solum lassitudinem quandam minus consuetam persensit, verum & caput doluit, appetitumque plane prostratum habuit; verum enim vero hæc mala curis sollicitudinibusque quas in filiolum insumerat, atque tristitiæ à morte ejusdem subortæ adscribens, tantum abest, ut ullum iisdem opposuisset remedium, ut potius in funus filioli adhuc processerit, & sic eadem tantum exasperarit, ut tandem inde in lectum prostrata fuerit; ubi sexto demum die urina missa consilium meum desideravit, & ego tum ex hactum reliquis relatis febrem malignam subesse judicavi, huicque statim medicamenta convenientia opposui, quæ postmodum vocatus & sententiæ meæ per reliqua quoque indicia certior factus, eo magis sedulo continuare jussi; nec frustra eam medicamenta sumere, in principio parebat, dum brevi maculæ petechiales comparebant, nec gravius ullum accedebat symptoma; at quoniam sæpiuscule corpus denudabat indeque illæ subinde recedebant, & quinto fere post me vocatum morbi die Urinam turbidam, nec per calorem claritatem acquirentem excrevit, hæc statim eventus minus felicitatis metum mihi injecit; continuare vero medicamenta nihilominus jussi, unde maculis iterum pluribus erumpentibus, & urina clara reddita, nova spes concipiebatur, quam tñ. ipsa iterum refrigerium plus quam decebat quærens dubiam reddebat, non tñ. sic, quin, cum ultimo biduo adhuc exacto, accedens in singula inquisivissem, mortem tam cito instare, totus dubitaverim, quæ tñ. vix duabus elapsis horis successit: disces vero ex hac observatione, urinæ, si semel in morbis malignis turbida excernatur, vel priorem claritatem acquirenti minus tuto tñ. fidi; & in hisce malis mortem sæpius, vel quibusvis indiciis eam adhuc procul abesse, denunciantibus, brevi tñ. succedere; sicque in prædicendo eadem te cautum reddet.

INDEX

in quo Numerus Romanus Curam, alter
 paginam monstrat.

A	<i>A.</i>	<i>Acidulas potas subsequens faucium do-</i>
<i>Bdominis dolor à lapsu gravio-</i>	<i>re</i>	<i>lor.</i>
	<i>CXCIX. 116.</i>	<i>CCCCXCVIII. 302</i>
	<i>cum vomitu à</i>	<i>Adamas hæmorrhagias sistens.</i>
	<i>vermibus.</i>	<i>DCLXXXVI. 425</i>
	<i>inflammatio à cerevi-</i>	<i>Ægrotam cum metu visitantes.</i>
	<i>sta frigida pota.</i>	<i>CCXXXIX. 140</i>
	<i>CCCCLV. 273</i>	<i>Agryte veneno opposita medicamenta.</i>
<i>Abortiens temeritatis pœnas luens.</i>	<i>CCXXIII 130</i>	<i>CCCXXVI. 193</i>
<i>Abortum subsequens tumor totius.</i>	<i>CCLV. 151</i>	<i>Alaudarum esum subsequens Aphoniam.</i>
<i>Abortus ab incantatione</i>	<i>CXLIV. 84</i>	<i>DCXXXVIII. 396</i>
<i>Gemellorum à terrore.</i>	<i>CCXX. 129</i>	<i>Officula cum urina excre-</i>
<i>Rob Juniperi adscriptus.</i>	<i>CCLXXIV. 162</i>	<i>ta.</i>
<i>Abcessum brevi curatum subsequens fe-</i>		<i>Alchemie fautoris facetum dictum.</i>
<i>bris.</i>	<i>DCCCXCII. 624</i>	<i>CLXXVIII. 103</i>
<i>Abcessus ad nates in Infante.</i>	<i>CLXIV. 95</i>	<i>Alvi fluxus cruentus ab utero nulli reme-</i>
<i>juxta inguen fonticulum</i>		<i>dio cedens.</i>
<i>exsiccans.</i>	<i>DCCCLX. 597</i>	<i>in gravida.</i>
<i>Acaciae flores alvum solventes.</i>	<i>DCLXXI</i>	<i>infante debito citius inhi-</i>
	<i>417</i>	<i>bitus.</i>
<i>Achoribus exsiccatis succedens febris.</i>	<i>DCCCLXXIX. 612</i>	<i>obstructio à cerasis cum nucleis</i>
<i>Acidularum potum qui absolverunt non</i>		<i>comestis letalis.</i>
<i>semper purgante opus habent.</i>	<i>DCCCXIV. 562</i>	<i>in gravida.</i>
		<i>CVI. 62</i>
		<i>felicius internis quam exter-</i>
		<i>nis medicamentis reserata.</i>
		<i>CMVII.</i>
		<i>635</i>
		<i>per quinque dies instans.</i>
		<i>DCXXVIII. 391</i>

INDEX.

- Alvi Obstructio sine ullo dolore letalis.* DXXXIV. 327
obstructionem diuturnam subsequens viriū iminutio. DCCCXCVII. 629
obstructione defuncti apertio. DXXXV. 328
Alumen Arthritico male applicatum. XXIX. 15
innocue sumens phthifica. CMXXXII. 654
Alvus diu laxa per iter adstricta. CCCCXXII. 252
falso aperta credita. DCCLXXI. 478
horrore à Clystere aperta. CCCXI. 185
lenissimo laxante aperta. DCCLXVIII. 477
Amentia Variolis succedens. DCCXCIV. 493
Amygdale dulces vermes evocantes. CCCXVIII. 189
Anasarca à pomis in nimia quantitate ingestis. DCCXXIV. 451
Ancilla falsissimum morbi statum referens. CCLXXII. 161
Aneurisma sibi ipsi aperiens Canis. CC. 117
Angina à tumore lingue radicem occupante. DCXCIX. 434
Anginæ cura fortuita. DCXXXVIII. 426
Ani fistula doloribus arthriticis cessantibus succedens. XXIV. 12
sectione curata. CCCCXCV. 299
fistula initium minus consuetum. CCCCXCIV. 298
Animi deliquia ab abstinentia à cibo. CCCXXXIX. 200
aqua Cinnamomi. CXLII. 83
ablationem subsequens. DCXCV. 431
abortum subsequens. CXXIII. 72
à contusione. XXII. 11
dentium dolore. DCXCII. 429
medicamento tempore paroxysmi sumto. XLIII. 25
metu ab evulsione dentis subortum. CCCCXLVIII. 589
febrem curatam subsequentia. CMXCI. 704
ferventi cibo ortum debens. DCLXXVIII. 421
in puerpera. CVII. 62
sene saepe recurrentia. CCCCXV. 247
laboribus per noctem continuatis succedens. CCCXXX. 195
Anserina odontalgica. DCXLII. 399
Anum suo loco restituens remedium. DXIII. 311
Aphthæ facili remedio cedentes. CCCCXCIII. 297
multum dolentes. CCCXLVIII. 207
salis ammoniaci usum subsequentes. CCCLXXXV. 230
Apoplexiæ letalis signum quoddam. CCXXVIII. 194
Apoplexia diuturnos capitis dolores subsequens. CMLXIV. 679
levis ab ira. DCXI. 380

INDEX.

- Apoplexia peralysi superveniens letalis.* DCCCXII. 560
Appetitu refragante cum noxa comedens. CCXXXVIII. 139
Appetitus cibi potusque novæ sedes. LXXXV. 50
Aque limacum falso adscripta laus. DCLX. 411
nocturnus potus quibusdam salutaris. CCCCLXXVII. 286
potus pueris valde proficiuus. CCCXVII. 188
Aqua fortis innoxie pota. DLXXXV. 362
loco fuci adhibita. DCCXLV. 464
perlata loco Clysteris injecta. CCCXCI. 233
post laxantia pota alvum movens. XLV. 26.
Aquarum partum antecedentium intempestivus fluxus inhibitus. XXV. 13
Aranea brevi pinguedinem consumens. CCCX. 184
Ardor Ventriculi ab uvis comestis. DCLXIX. 416
à chorea suscitatus. CCLXXVIII. 165
brevi curatus. CCXLIII. 142
Infuso Thee suscitatus. XLVI. 26
Vino muscato cedens. CCCCXLVIII. 268
Aromata post sanguinis nimium fluxum juvantia. CCI. 117
Arsenicum improvide degustatum. DLII. 340
Arthritica diverso cum effectu externa in usum ducens. CCCCLXIV. 278
Arthriticae urina. CCVI. 120
Arthritici dolores laxante aucti. XXVI. 21
facies calce quasi abducta. CCCXXIV. 192
tumor hydropis metum frustra injiciens. DX. 309
Arthritico non semper eodem modo conducens balsamum albi. DCCLXXXI. 485
Arthriticos dolores augens remedium. CXLVIII. 107
demulcens Emulsio. CCCCLXIII. 278
Arthriticus diæta optime sibi consulens. CCLXXXIV. 168
Arthritidem antecedens nephritis. DCCCI. 553
avertens diarrhoea. CCXLV. 144
Arthritidis cura sympathetica. CCCCXLIII. 265
*in pectus letalis metathe-
 sis.* DCCCLXXXIII. 615
præcludia purganti cedentia. DCXIV. 381
remedium minus fidum. DXIX. 315
Arthritis absque tumore. VII. 3
in Ventriculum translata. DCLIX. 410
ossa quasi laxans CCCCXXIV. 253
per vestes contracta. CCCCLIII. 272
Aselli spina tonsillæ infixæ. CCCCXXXVI. 260

INDEX.

- Asthma hypochondriacum* pene suffo-
cans. CCXVI. 126
in gibbosa letale. CCCLXXIV.
222
reproducens tristitia DXLII.
333
- Atrophie letalis causa rara.*
CCCXLIV. 103
- Attagenarum Ventriculi Antinephritici.*
DXCIX. 371
- Auditus difficultas à clamore nimio*
DCCCLVI. 595.
in utero contracta.
DLIII. 341
gravitas Venæsectionem subse-
quens. CMXCIII. 706
in auribus restitutus.
DCCCXXXIII. 575
- Aurium tinnitus ab hernia prolapsa.*
DLXV. 348
ulcera in pueris. CIX. 64
- Aurifaber inaurans.* XIX. 9
- Æuro aurum facere volens emundus*
DCCCXVI. 563
- Aurum nævos abigens.* CCCLXXVIII.
257
- B.
- Balneo singulis annis opus habens.*
CCCCX. 245
- Balneum Geislingense, das Rôtelbad/
cuidam valde proficuum.*
CCCCLXXXV. 292
fluentibus mensibus tuto ingres-
sa. DXCI. 366
primo nocens hinc juvans.
CCLXXXV. 169
subsequens febris alexiphar-
macis curata. CMLXXXVIII. 702
sudorem nimium movens. VIII.
- Balsamum Copairæ opobalsamo com-
mode substituitur.* DLXXII. 354.
- Barba bicolor à spectro.* CCCCLXVI.
280
se ipsum suspendens. CCCCXLV.
266
- Bellis antiscorbutica.* CCCCLVIII. 275
- Bilis ab ira sede sua mota.* DXCIV. 368
exundans malignitatis suspicionem
injiciens. CMXLIV. 664
post balneum à nimio cerevisia po-
tu in motu suo interturbata.
CMXLVII. 666
- Blancardus plagii accusatus.* VI. 3
- Bontekoeana cura cuidam summe profi-
cua.* DCCLX. 472
- Brassica muriata præ reliquis cuidam
conducens.* CCXXVIII. 133
- C.
- Cachexia ab hepate letalis* DLXVI.
349
- Caffee codionem Ventriculi juvans.*
CMXLI. 661
- ☉ Thee potus feliciter sibi invi-
cem substituti.* DCCXV. 445
- Calculi in pueris infida signa.* DL. 339
peni infixi. CCCCLXVIII. 281
porcini amnion perforantes.
DCLVI. 408
post esum halecis excreti.
CMXXIX. 652.
purgante comoti. CCCXLVII.
206
sectio parum juvans. CCCXLIX.
207
signa cancroso tumore suborto
sublata. DXXI. 316
- Calculo secto potu male interdicens.*
CCCL. 208

- se laborare non credentes.* CCLXVIII. 158
Calculosus impotens. CCCCLII. 272
Calculus cerebri. CIII. 60
in perineo genitus CCCCXLII. 264
medicum latens. CCXCI. 172
Saccharum candi presentans. CXII. 65
Campanas sonare in declinatione febris malignæ audiens. CMXIV. 640
Cancros comestos Insomnium de cancris subsequens. DXCIII. 367
Concrosæ dolores excitans emplastrum de saturno. DVII. 307
parum conferens Salivatio mercurialis. CCCCVIII. 243
urina bona. CCCCLXXX. 288
Canis morsus feliciter curatus CCCCLXIX. 281
rabidi percussione nimium metuens. DLXXXI. 360
tempestatum presagiens. XCIII. 55
Canities hereditaria. CCCXCIII. 235
Cantharidibus summe abutens. DXXII. 317
Capillorum cincinnus à reliquis differens. CCXXIV. 131
Capitis dolor ab utero. DXVIII. 314
à diata mensibus fluentibus non servata. CCCCXX. 250.
aeris inclementia exasperatus. DCLI. 404
animi deliquium excitans. DCLXXVII. 421
brevi curatus. C. 58
cum delirio. DCXLIX. 403
ira resuscitatus. CLI. 88
Mariæ glacie depulsus. DCCXCI. 491
Patri cuidam brevi quatuor liberos perimens. CMLXII. 678
periodicus auris ulcus subsequens. CCXXXVII. 139
in gravida curatus. CCCLVIII. 213
Venesectioe exasperatus. CCCXXXVIII. 199
Cardialgia alexipharmaco medicamento presertim cedens. CCLXI. 154
brevi curata. CXCIII. 112
gravium malorum metum injiciens. CXIII. 66
Cardialgiæ cura. DCXLVIII. 415
Carnis fumo indurata pars per bimestre in Ventriculo hærens. DCCCXXIX. 572
Casei esum subsequens diarrhoea. XLVIII. 27.
sequentia mala alexipharmacis cedentia. CMLXXXV. 699
Caseum revera abhorrens. DCCCLXXIV. 480
Castaneæ absque noxa post plures cibos comestæ. CXCII. 112
Cataractam depositam subsequens dolor. CXLIX. 87
Catarrhus male inhibitus. CCLXI. 141
febris malignæ metum injiciens. DCCCLXVI. 602
loci mutatione intempestiva in suffocantem degenerans. CM. 630
nimia tabacci attractione excitatus. CCCCLXXIII. 284
Catarrhus

INDEX.

- Catarrhus pene suffocans ab ira commotus.* DCCXIX. 447
â pleuritide I. I.
periodicus. CCCCLI. 271
Celsi de febris notatu digna verba. CCCCXCI. 296
Cephalalgia graviorum malorum metum injiciens. DCXV. 382
Cerevisia cuidam semper alvum nimium movens. CCCLXVIII. 219
fusca pueris minus conveniens. CCXCII. 173
puella cuidam summe proficua. DXXV. 319
urinam movens. CCCXXVII. 194
Cervi cornua calentia. DCCCLXXX. 613
China China morborum periodicorum antidotus. XXVII. 14
Chirurgus falso accusatus. CCXLIX. 146
Cholera cito suborta. CCLXXVI. 164
Chorea mortem inferens CCCCXXXV. 259
Cicatricis magis conspicue cause. CCCXLV. 236
Cingulum antinephriticum carum. DCXLVI. 401
Citirum pomum puerperæ noxium. CXXVIII. 75
Clauditas â femoris osse luxato. CCCCXXXII. 258
Clavus pedis in Infante. CCCCLXII. 277.
periodicus. DCCXCVI. 494
Clysteres subsequens virium prostratio. CMXXVII. 650.
Clyster fluentibus mensibus tuto applicatur. LXXIX. 47
vomitu rejectus. LXXVI. 45
Coccygis ossis dolores unguento de Cynoglossa sopiti. DCX. 379
Cæcus sagax. DCCCXXII. 567
Colica brassicæ mariatæ esum subsequens. DCCXXV. 451.
contentioso sermoni cedens. CCCCII. 239
Colica convulsivæ causa Wepseriana. CCCCXI. 245
Colici dolores anginae succedentes. DCIX. 378
herniosum intestinis licet non prolapsis torquentes. CMLXXXI. 696
lumbos præsertim occupantes. CCCCLXI. 276
partum subsequentes. CEXXXI. 105
Compressio in Sanguine sistendo utilis. CCCCCLXXI. 283
Conceptio male impeditur. CCCCXCIX. 302
Conceptionem impeditam subsequens hydrops Uteri. CCLIII. 150
Conceptioni adscripta mala tandem mortem inferentia. CMLI. 670
Conceptus falso creditus. CMLXXIII. 687
Confectio Alkermes adulterata. LXXVIII. 51
Convalescentis symptomata depulsa. DCCVI. 440
Convulsiones ab aeris intemperie brevi interimentes. DCCCXXXII. 575
intemperantia brevi necantes. CCXXXIII. 136
utero & post conceptionem instantes. CXXXVII. 80
â feri fluxu impedito. CLII. 88
aurium ulcera occlusa sequentes. DCCCXXXI. 174
 COR-

INDEX.

- Convulsiones clamose. DCVI. 376
 cum dolore capitis vesicatorio inhibita. DCCV. 439
 Gravidæ instantes Venesectione depulsa. DLXXVI. 356
 Gravidam brevi perimentes. DXC. 65
 Clystere curata. CCVII. 120
 purgante & balneo excitata. DCLXXV. 419
 subito invadentes. CVIII. 63
 Corallia in mortuo colorem servantia. CCCLVI. 212
 Cordis palpitatio à terrore. CXLI. 83
 Coriariorum sudatorium Ischiadicæ noxium. CLXXIV. 100
 Corporis una parte sudans, alteram frigidam habens. CCCCLXXXIII. 290
 Crocus metallorum urinam movens. XXXVIII. 22
 Crustæ antiquæ Spir. Vin. Camphorato curata. DIX. 309
 Crystallus Vertiginosum juvans. CXV. 67
 Cucurbitulæ urinam moventes. CLXXXIII. 107
 Cucurbitulas admovendi modus idoneus. DGCLXI. 473
 Cydonia cocta vomitum salutarem moventia. DCCCXL. 581
 Cydoniorum lanugo sanguinem sistens. DCXIX. 385
 Cyprinum Celsi quod? DCCXXIX. 454
 D.
 Decoctum C. C frigus induxisse male credens. DCCCIX. 558
 Deliria à Calculo & Aphthis producta. DXV. 312
 Delirium febris malignæ metum insticiens. DCCCXCV. 626
 Dens mortui dentium dolorem abigens. DCCCIV. 555
 Dentē erodi audiens. CCCCLXXXVII. 294
 Dentes Canini XVI. 8. trigesimo etatis anno renascentes. CCCCXXVIII. 255
 Dentientem interimens tussis Variolis succedens. CMXXIII. 646
 Dentitionem antecedentes maculæ Variolarum suspicionem injicientes. DCCCXLI. 582
 promovens superstitiosum remedium. CCIX. 122
 Dentium dolorem in quodam sedans remedium. LXXXIII. 49
 subsequencia gravia mala. DCLXXXIX. 427
 doloris remedium paratu facile. DCCCXXIII. 568
 dolor remediis exasperatus. CXXXI. 77
 Venesectioni sub lingua cedens. DCCXXXIV. 457
 Diacydonium laxativum pueris proficuum. DCLXVI. 415
 Diarrhoea alvum tenaciorem subsequens. CCLXIV. 156
 cerevisiæ non consuetum potum subsequens. CCCLX. 214
 in puero diu instans. LXXX. 47
 Diarrhoeæ neglectæ supervenientia mala. CCLXX. 160
 Diarrhoeam cessantem excipiens febris. DCCXL. 460
 curatam excipiens difficilis respiratio. CCCLXXII. 221
 intempestive inhibitam sequentia mala. DCLXI. 412
 Diarrhoeæ

INDEX.

- Diarrhoeam sponte cessantem sequentia mala. DCXXXIX. 397
- Digiti Icteric. CMIII. 632
pedum manuumque sibi invicem adnati. LIII. 30
- Digitum indicem dimidium depascens ulcus. DCCCLXII. 599
- Digitus pedis maximus in pede laesus. CCXVII. 127
- Dolor ad os Sacrum. CX. 64
capitis emplastro exacerbatus. DCCCLXXXIII. 486.
post longum tempus in aliam partem translatus. CCLXXIII. 162
- Dolores mensium fluxum comitantes. DVI. 307
partum antecedentes spurii CXXXIV. 78
post partum à sanguine grumoso. CMLVI. 673
singulares singulari modo curati. CMLIII. 671
vagi terrorem subsequentes. LVIII. 32
- Dorsum exulceratum. CCCCv. 241
- Dulcia pleraque vomitum moventia. DCCCIII 554
- Dysenteria ab esu haeleis. CLXXXIX. 110
brevis curata. CLXII. 94
- Dyspnoea gravidæ à terrore. DCCCV. 555
- E.
- Ecclipsin subsequentes pauci morbi LXXXII. 48
- Ejulatus puerilis quaedam causa detecta. CCLXXIX. 165
- Elixiria acida non cuivis conducunt. CCLXXXVII 170
- Elixir Aperitivum purgans. CCXIX. 128
- Embryo sesquimestris. CXIV. 66
- Empyema. V. 3
aliquoties rediens. CCCCXC. 295
- Epilepsia capiti vitulino majori comesto adscripta. DCVII. 377
cum Melancholia. CCXLVI 144
rationem plane evertens. CI. 59.
- Epilepticus vorax. DCLXIV. 413
- Equo excussi vulnera. CLVI. 90
- Equorum calculi per alvum excreti. CCXCIV. 174
- Erysipelas ab animi affectibus. CCXII. 123
haemorrhoidibus obstructis. CCCCXLV. 279
egrotis adstando contractum. CCLXXXII. 167
brevis secundo rediens. DXXX. 322
exulceratum non rediens. DCLXVII 415
humeros praecipue occupans. DCCCLXXVIII. 611
impetiginosum. CCCXCII. 234
panno sanguine leporis tincto cedens. DCXVI. 383
quarto & quinto rediens. DCCIV. 438
Sexto & septimo rediens. DCCCXLVI. 587
subsequens tumor totius. CCLXXI. 161
sudatorii coriariorum usum subsequens. LIV. 30
- Erysipelati dicata duo remedia. CCCCLVII. 274
- Essentia abietis cum Spiritu Terebinthinae male miscetur. DCIV. 375
- Euphor-

INDEX.

- Euphorbium in Infuso manibus applicatum Sternutationem monens.* DIII. 305
- Exanthemata retrocedentia sequentia mala.* DCLIII. 404
- F.
- Faba S. Ignatii.* DCXXV. 388
- Nux Vomica Serapionis.* DCCCXLV. 585
- Faciei pustulas abigens stercus suillum.* DCLXXXV. 424
- Faucium inflammationem falso suspectam reddens urina tinctior.* CMLXXVII. 691
- sequentia mala febris malignae metum injicientia.
- BCCCXIX. 565*
- Faucium inflammatio nunquam parvi habenda.* CCCCXVIII. 249
- potu Caffee curata.
- CCLXIX. 160*
- Febre maligna instante purgans male sumtum.* DCCCXVII. 564
- laborans impune extra lectum degens.
- DCCCXCVII. 628*
- Febri continuæ superveniens vomitus curatus.* CCXXXIV. 137
- Malignae minus recte curatae superveniens singultus letalis.
- CMLXXX. 695*
- superveniens haemorrhagia minus nocens.
- DCCCLXXXII. 615*
- Febrim à balneo sanans cortex Peruvianus.* CCLXVI. 157
- antecedens & comitans dolor inter scapulas.
- DCCCVIII. 557*
- ardentem statim inhibens Venesectione.
- DCCCXLIX. 590*
- catarrhalem pro maligna falso agnoscens.
- CMIX. 637*
- fere curatam sequentia mala motum inferentia.
- CMXCV. 707*
- spiritus Vini abusu revocans.
- CMV. 633*
- Febris à Cydoniis gelatis comestis.* DCCCXXX. 76
- Diarrhoea inhibita.* CLVII 91
- Vermibus.* CCCXCIV. 235
- Utero alexipharmacis feliciter curata.* CMLXXIX. 694
- alba cum intensissimis capitis doloribus.
- CMLXXII. 687*
- biliosa.
- IV. 2*
- capillis rescissis cessans.
- CCXXXII. 136*
- cibo nimio ingesto revocata
- CCLVII 152*
- continua volatilibus inprimis cedens.
- CCXXVII. 133*
- cum pulsu celeri & magno brevi cedens.
- CMXII. 639*
- lumborum dolore.
- DCCXXVIII. 453*
- diuturna iteratis vomitoriis cedens
- CII. 60*
- Ephemera ab hypocausti nimio calore.
- LIX. 34*
- causum minitans.
- DLVII. 343*
- farciminibus in nimia quantitate comestis contracta.
- DCCXLIX. 466*
- frigore admisso reproducta.
- DCCXXI. 449*
- hypocondriacum invadens.
- DCCXCII. 491*
- infantis peracuta.
- DCXXVII. 390*
- In maculam totum pectus obtegentem*

INDEX.

- tem desinens.* DCCLVIII. 471
puero bienni quomodo curata fuerit? CCCCLIX. 275
facile curata. XCVIII. 52
intercedente arthritide postmodum aucta. DCCI. 443
levis alexipharmacis statim cedens. CMVI. 634
Febris maligna alvi fluxu & petechiis soluta. DCCCXXXVIII. 580
cum summa Cordis anxietate. DCCCLXIII. 600
urina aquea feliciter curata. DCCCXCVI. 627
diu neglecta letalis. DCCLXXV. 481
in declinatione perimens. DCCCX. 559
diarrhoeam salutarem desinens. DCCLXXVI. 482
principio male parvi habitata. DCCCXLIII. 584
intemperantem perimens. DCCCXXIV. 565
intempestivo Carnis esu revocata. CMXXV. 648
matrimonio intempestive inito contracta. DCCCXXV. 570
medicamento integrum per diem non sumto aucta. DCCCXXVIII. 572
mensibus bis supervenientibus curata. DCCCLXXXIX. 621
pueros non tam graviter ac adultos prosternens. DCCCXXVII. 571
sub bonis quibusdam signis perimens. M. 712
sudore intermisso aucta. DCCCLXXXI. 614
supervenientibus convulsionibus letalis. DCCCLXXVI. 609
Febris malignae contagium per plures dies latitans. CMXLII. 662
metum injiciens Variolas antecedens. DCCLXXXVIII. 489
metus frustraneus. DCCCLXXIII. 607
minae feliciter repulsae. CMXIX. 643
nova cura male cedens. CLIX. 92
principia cibo coctu difficili adscripta. CMLXXIV. 688
feliciter depulsa. DCCCVII. 558
metu contrahens. CMXXXIX. 659
prodromis depulsis urina diu tincta restitans. DCCCXXXVII. 579
reliquiae per aliquot dies moleste. CMLXIX. 684
purgantibus expulsae. DCCCLXXVII. 610
maxime erratica. CXL. 82
motu corporis curata. CCCIII. 240
non nisi medicamentis adhibitis cessans. DCCLXXXVI. 488
Febris panacea curata. CMXXIV. 647
post puerperium exactum brevi curata. DCCVIII. 441
puerperae cum dolore manus desinens

INDEX.

- nens.* DCLXXXIII. 423
puerperalis ab aquis retentis. DXXIV. 318
â dolore abdominis inci-
piens. DCCCXXXIX. 581
cum pluribus malis re-
diens. DXLVI. 335
frigore incautius admis-
so revocata. DCCCLXVII. 602
notatu dignum princi-
pium. DCCXCVII. 494
purgante demū curata. DCCX. 442
Salē Volatili Oleos. Sylv. curata. DCXLIII. 399
Scabiosi. LXV. 37
Tertiana vini dulcis usum subse-
quens. CCCCXXVII. 254
vehementer invadens brevi ter-
minata. CMXLIX. 658
vehementius vomitorium subse-
quens. CCXC. 172
vim infringens nimius aquæ po-
tus. CLXXIII. 100
urina adhuc tincta cedens. LXXXVIII. 52
Feces in intestinis stabulantes. XLII. 24.
Festuca phantasiā perturbans. DCCCXLIV. 585
Fistula ad os Ischii usq; penetrans. DC. 372
Fluor albus â Gonorrhoea quomodo di-
gnoscatur? CCCCXXXI. 257
catarrhi ad nares succe-
dens. CCCCIV. 241
Fuxus chylosus in puerpera. CXXVI. 74
Fœtum ferme mortuum resuscitandi mo-
du. CXCIV. 113
Fœtus mortui extractionem subsequens
involuntaria fecum depositio. DCCCLXXXVI. 618
quedam indicia. CXXV. 78
partus matris doloribus
succedens. CMLVI. 673
minus molestus ma-
tri. DCCCLXX. 605
mortuus unco feliciter ex-
tractus. DCXXVI. 390
pedum in utero situs perversus. CCX. 122
Fonticulorum excretionem promovens
lamina cuprea. DLXXVII. 363
Fonticulus catarrhos feliciter avertens. CMI. 631
dolores in senectute concitans
occlusus. CMLXXXII. 697
fonticulum fluidum reddens. DCCCXVIII. 504
pallorem inducens. DCCCXV. 562
puerulo parum conferens. CCXIV. 124
Fraga post aliquot horas integra vomitu
rejecta. CCCCIX. 244
Frigus diu instans sudatorio Coriario-
rum cedens. DCCCLIV. 593
frustra malignitatis suspicionem
injiciens. CMLXXXVI. 700
inconsuetum puerulum proster-
nens. CCCLXI. 215
Funiculi umbilicalis loco partem abdo-
minis constringens. DCCL. 467
nodi. LXVIII. 39
Funiculum umbilicalem pro intestino ha-
bens. DCCLI. 467
Furunculi solam cervicem occupantes. DCIII. 374

G.
Gallarum Ventriculi feliciter aperti. CCXXII. 130
Gemellorum alter feliciter extractus
alter

INDEX.

- alter partu editus. CCCLXXVIII. 225
 Genæ tumor brevi discussus. DCXLVII. 402
 Variolas subsequens letalis. DCXXI. 386
 Gingivarum tumoris remedium sympatheticum. CCCCXIX. 250
 tumor scorbuticus. CCCII. 179
 Glandularum moles in vesica latitans. CCLXIII. 156
 post aures tumor. LXVII. 39
 Globuli phtibisico noxii. DCI. 373
 Globulus totum dorsum permeans. DV. 306
 Gluten in vulneribus non semper conducit. CCCCLXX. 282
 Gravida lactans simul & menstruata. CLXXVII. 102
 pinguis parens. XCV. 56
 Gravidarum dolores probe sunt discernendi. CCCXCVI. 236
 Graviditas non abs re prædicta. CCCXLI. 201
 Graviditatem ex urina falso denuncias. CMLXXVI. 690.
 Graviditatis accusata medicum fugiens. DCCCLXXII. 606.
 Gutta Rosacea à sanguinis nimia profusione. CCXXX. 134
 serena falso prædicta. CXXX I. 77
 Guttam Rosaceam curatam sequentia mala. CXV. 67
 H.
 Hemoptoe in phtibisin degenerans. CCCLXXXI. 227
 Hemorrhoidum dolor conceptione inhibitus. DCCLXXIX. 483
 fomentis cedens. LI. 29.
 fluxus Juveni proficiuus. LXXIII. 43
 Hæctica à pede dolente orta. CCCLV. 211
 imaginaria. DVIII. 308
 Hellebori nigri extractum vomitus movens. DCLXXXII. 423
 Hemicrania per xx. annos instans. DCXXXI. 392
 Hepar affectum non est contraindicans acidularum. DXI. 310
 Gallina diffuens. CCCCXXXVII. 261
 Hepati falso adscriptus oculorum dolor. CCXIII. 124
 Herba Künegundis vulneraria. CCCXXXIV. 197
 Hirean cum ulcere pectoris consensus. CCCIII. 180
 infelix sectio. CCCCLXXXI. 289
 remedium sympatheticum. DLXVIII. 351
 Hernia feliciter reposita. CLVIII. 92
 incantationi ortum debens. CMXLIII. 663
 Mortem subitanam inferens. CLXXXV. 108
 Sectione curata. CCCXCVI. 300
 sub umbilico. CCCXXI. 191
 Herniam tum pro non prolapsa tum restituta falso habens. DCCLXVII. 476
 Herniosos pecunia emungentes impostores. DCXLIV. 400
 Humorum peccantium specifica differentia indaganda. CCCCXXXVI. 254
 Hydro-

INDEX.

- Hydropicos juvenans remedium.* CLXVI.
96
- Hydropi curato succedens difficilis respirationis.* DCCCXXXV. 578
superveniens Icterus letalis
DCLXXXVII. 426
- Hydrops à potu ex pyris siccatis parato.* CCCLXXXII. 228
dentientis letalis. CCCXXXVIII. 199.
- Erysipelas subsequens.* CCCCXVI
248
- esu pomorum frivorum revocatus.* CMLII. 670
- incipiens stercore equino curatus.* DCCCLV. 594
in Gibbosa. CCXCIX. 177
puero post aliquot annos rediens. DCXXIII. 387
purgantium usu continuato curatus. DLXXXIII. 361
sanabilis. XCVIII. 57
vini generosi potui cedens. CXVII. 69
- Hypochondriacus hectica se labore credens.* CCLXXVII. 164
- Jalappa.* CLXXXII. 106
- Icterus prodens Urina.* DCXCVII. 433
- Icterus à febre initium sumens.* DCCXLVII. 465
cum alvi fecibus flavescens. DLIX. 345
ardore Ventriculi. DCCI.
436
- in Gravida marte curatus.* DLXXI. 353
puella brevi curatus. DCLXX
416
marte brevi curatus. CMLXVII.
681
- niger sudore curatus.* CCCXCVII. 236
- Vomitorio statim cedens.* DCCXXXV. 457
- Urinae prius quam cutis colorem mutans.* DCCIX. 441
- Ileos à vermibus letalis.* CCL. 146
- Impetigo bis Salivationem eludens.* XXXIII. 18
- Incubo falso adscripta Parotis.* CCXXXVI.
138
- Incubus in Arthritica.* CCCXCVIII. 237
incantatione inductus & eadem curatus. CLXXVI. 101
- Infans recens natus multum sanguinis per alvum profundens.* DXVII. 314
subito mortuus. CCCXIX. 189
- Infantis cujusdam infelix fatum.* CCCLXXI. 221
- Inquies inconsueta Vino medicato cedens.* DCCCLIX. 597
- Insomnium idem somniantes Conjuges.* DCCXII. 443
- Intemperans ab hydrope non facile liberatur.* DLI. 340
- Intestini recti Vulnera facile sanantur.* CCCCXXV. 253
- Ira commota febris brevi trucidans.* DCXIII. 381
& moeror febrim producentes. CCCLXIII. 216
- Irae noxas avertens alvi fluxus.* CLXXII. 99
- Ischiadici dolores in puella duodecim annorum.* DCCCLXXIV. 608
pertinaces. LXIV. 36
- Ischias purgante sublatus.* CCXLII. 142
- Ischuriae causa valde latitans.* DLXXIX.
359

INDEX.

- Juglandum cortices nucleum ambientes antinephritici.* DCCXXXI. 455
L.
- Lac à gravida profusum aut retentum foetus persentiunt.* LXXXI. 48
hypocondriaco non conducens. CCCXLVI. 205
Vetulae cuidam summe proficuum. CCLXXXIII. 168
- Lacryma cruenta.* CCCXXXIII. 192
- Lactumina purgante curata.* DCXXXV. 395
- Lapsus graviolem subsequens dolor lateris sinistri.* DCCCXLVII. 588
- Lassitudinis ex Itinere remedia.* DLXXXII. 360
- Lateris sinistri dolor absorbentibus praesertim cedens.* DCCCLXXXV. 617
- Laxans vehementer purgans.* LXXXIV 50
- Letum permingentem juvenans purgans.* CMXX. 644
- Leprosi Venesedioni adscripta.* DCCCXLII. 583
- Leprosa in Leprosorio convalescens.* CMLXXXVII. 701
- Leprosi cur quaedam annumerata fuerit?* XIII. 7
- Leprosus una cum Uxore secundo visitatus.* DXL. 331
- Linguae tumor facili remedio discussus.* DCCCXXI. 566
Vesiculae antiscorbuticis sanatae. DCCCLXXV. 608
- Lochiorum fluxum inhibere male tentantes.* DCLXXXVI. 169
fluxus à terrore inhibitus. CCCV. 181
- Luis Venerea non ita vana suspicio.* CCCCXLVIII. 268
suspicionem moventia mala. DXCVII. 370
- Lumborum dolores à carne vervecis.* DXXXVII. 330
M.
- Mala cruda eadem per album rejecta.* CCLIV. 150
- Malarum dextrae tumor cataplasmate discussus.* CMXXXVIII. 658
ulcera post singulos menses aperta sanans fonticulus. DCCCXX 556
- Malignitas medicorum quorundam simiola.* CCCLXXXVI. 230
- Mali hypocondriaci indicium & remedium.* DCXVIII. 384
- Mammae ab animi affectibus consumtae.* DCCLXXIII. 480
- Manna catarrhosos juvenans.* DCCLXXX 484
- Manu carens ambabus instructos procreans liberos.* CCCCLXXXIX. 295
- Manus pedesque dentienti saepius obri-gescentes.* CMXXI. 645
- Manuum stupor brevi curatus.* DLXXXVI. 363
rediens. CCXCIII. 174
tumor subito subortus. DCXCIV. 431
- Mars crudus infanti proficuum.* DCXCVIII. 433
hypocondriacum brevi juvenans. CLX. 93
interdum antihelicticus. XII. 6
- Martiana in principio ferre non potens.* CCCCXXXIX. 226
Martis

INDEX.

- Martis apud Florentinos frequens usus.*
CCXLVIII. 145
*crudi in ventriculo post aliquot
horas indicia notans.* DCCCXXX. V. 577
- Maxille ossis luxatio à salivatione.*
DLXIX. 351.
*tumor mensium fluxum antecede-
dens.* XLIX. 28
- Meconii pars diu retenta.*
DCCXXXIII. 456
- Medicamenta in crastinum non semper
tuto præscribuntur.* CCIV. 119
*interdum tardo vires suas
exserunt.* CXXXIX. 81
- Medicamentum in plures partes divi-
dendū una vice sumens.* CMLIV. 672
- Medici ad temperamentum suum curan-
tes.* CCCLXVII. 219
cujusdam infelix fatum. CLXI.
93
præceptum iudicium.
CCCLXXXIV. 229
*præsentia interdum summe re-
quiretur.* CCCXXIX. 195
- Medicina prisca non est rejicienda.*
CCCCL. 270
- Medicus urinae soli nimium fidens.*
CCCIV. 180
- Melancholia cum delirio an penitus ex-
tirpari, & ne redeat impediri possit.*
DCCCXCIV. 625
- Menses chorea inhibiti.* DCXXIV. 388
in gravida fluentes. XV. 8
*intempestive inotos & inhibitos
sequentia mala.* DXLVII. 336
lactis recentis potu inhibiti.
CMVIII. 636
saporem mutant es.
CCCXXV. 192
- move ns vaporarium.*
CCCXXXII. 196
non semper sunt movendi.
CCCXXXIII. 197
*per integrum fere annum fluen-
tes.* DXXVI. 319
sponte succedentes. XLVII. 27
viam aperire non valentes.
DCCXXVII. 453.
- Mensium brevi instantium prodromi*
XXXI. 17
dolorifica excretio. DXCVI.
369
*fluxum antecedens tumor to-
tius.* CCCCXXI. 251
*fluxus diu instans conjugio cu-
ratus.* CCCXL. 301
ira primo excitatus.
CCCXL. 201
*nimius fluxus non statim no-
cens.* CLXIII. 94
- Mercurius flatus movens.* CMXXII. 646
*in decocto salivationem mo-
vens.* DLXL. 398
- Metus ab hydrope.* DCCXIV. 444
- Mictio cruenta interdum diu remittit.*
CCXXIX. 134
- Mithridatium infantibus applicandi
modus.* DCCLXII. 473
intempestive sumtum.
CCCCLXXII. 284
- Mola à primipara rejecta.* CCLV. 152
- Monstrum fictitium.* CCXI. 123
- Morbi sponte cessantis diu resitiantia in-
dicia.* DLXII. 346
- Morbo periculoso se decumbere falso
credens ancilla.* LXVI. 38
- Morbus primo neglectus tandem interi-
mens.* CCCCXXXVIII. 261

INDEX.

- Mors à morte visa.* DLXXXVIII. 364
falso prædicta. CCCXLII. 202
non est promovenda. DXLV. 335
Morti diu vicina. DLIV. 341
Mucus narium condensatus paulo ante mortem emunctus. CMXCIX. 711
Munditiei nimium studiosus. XC. 53
N.
Napi odorem ferre non potens. CCCCLXXVI. 286
Narium hæmorrhagia ab amore CCCCV. 248
Inflammatiõ post singula semestria rediens. DCCCLXXXIX. 629
obstructio mercurio præsertim cedens. CCXCVIII. 176
ulcus fonticulo cedens. CCCLXIV. 217
Narturtii aquatici succus coctionem impediens. CXCVIII. 115
Nephríticos dolores periodici. DCCLXXXIV. 486
purgante excitati. DCCLXXXII. 485
purganti cedentes. DCCXLIII. 463
Nephríticos dolores sedans aqua simplex. CCCXL. 163
Nephrítis cum urina cruenta. CXCI. 111
Neptes avias facie referentes. CCXV. 125
Nicotianæ fumus alvum movens. XLVII. 57
usui intermisso succedens vomitus. DCCXCIII. 492
Numerum Pilularum imparẽ desiderans. CXX. 70
Nummus palato infixus. CCCXL. 267
Nuncius ægroto necessaria non referens. XI. 6
Nutricum quidam errores. CCCLIX. 212
Nutrix qualis commendata. CCCXCIX. 238
O.
Obstetrix ob foetus extractionem male accusata. DCCCLXIX. 604
Oculi colorem mutantes. CCLX. 154
humores extravasati facile in pus abeuntes. DCCCLXIV. 600
unius debilitas in alterum translata. DCCCLII. 592
Oculorum à consuetudine diversitas. DCLII. 405
usu post lapsum in aquam cærens. CCCCXXXIII. 258
Oculos Cancrì colligendi modus. LXXI. 42
Odore facta difficilior respiratio. DXIV. 312
Odor facili remedio restitutus. CCCLII. 209
cadaverosus non semper mortem renunciat. CCCCLIV. 273
Oleum Lini, quod ano injicere debebat, deglutiens. DCCLXX. 478
Ovorum Erysipelati medetur. DCLXIII. 413
Omenti usus Voigtianus. XXXII. 18
Ophthalmia aere mutato plane cessans. DLXI. 346
contagio contracta. CLXXXVII. 109
fonticulum oclusum subsequens. CLXVII. 97
in morti proxima curata. DLV. 342
Pilulis Francofurtensibus curata. DCXXIX. 391
Ophthalmia

INDEX.

- vesicatorio statim cedens.* DLXXXIV. 362
Ophthalmiæ paratu facilia remedia. DLX. 345
Ophthalmiam à dentitione curatam subsequens dyspnœa letalis, DCCCLXXXVIII. 620
Opium febrem exasperans. DCCCLI. 591
Oris distortio post dentium dolorem. CCCLXXVI. 223
foetor mensibus fluentibus auctus. CCCXXII. 191
sui dominus. CXI. 65
Os Cerasorum pro Clavo pedis habitum. CXXXIII. 78
Offis femoris subluxationem sequentia gravissima mala. CCCCXXXIX. 262
Ostrearum esum subsequens diarrhœa. DCCLXIV. 474
 P.
Palpitatio Cordis cum animi deliquiis. CMLXXI. 686
Panniculus Carnosus. III. 2
Papillæ tumor sponte dissipatus. XXXIX. 22
Paralysis solis externis medicamentis non cedens. DCXXXVI. 395
Paralytica supervenientes convulsiones letales. CMLXV. 681
Paralytica mali sui ignara. CCLXXX. 166
Parotis vesicatorium subsequens. DCCC. 496
unguento exasperata DCLXXXI. 422
Partum antecedens sanguinis fluxus feliciter inhibitus. CCIII. 118
sanguis frustra metum injiciens. DLVIII. 344
difficilem subsequens delirium. DCCCLXXXIV. 617
peissime retardans. CCLXXXV. 157
sibi ipsi difficilem reddens. LXXIV. 43
Partus difficilis Primiparæ. CCCVI. 182
in via succedens. DCCII. 436
mulieris stantis. CCXCVII. 176
per viginti quatuor horas difficilis. DCV. 375
Passio hysterica gravidam prosternens CCCCXCII. 297
periodica. CCCCXXX. 257
puerperæ à terrore. CMXXXVII. 658
Pediculi Conceptionis signum. CCCLXXIII. 222
Pedis digitum maximum lesam sequentia mala. CCCCVII. 242
dolor in aurem translatus. CLXXX. 104
Pedum dolor Venesectione in iisdem instituta cedens. CCLXXXIX. 171
tumor post partum instans. CCCLXXXVII. 231
Pes octo digitis instructus. CCXXXV. 138
Pharmacopœi error. DCLIV. 406
Examen. CCC. 177
Phthistica Pilule de styrace parum conferentes. CMXVI. 641
Phthistica post febrem malignam devictam in mortis prædam cedens. CMXCVII. 709
 B b b b Phthisis

INDEX.

- Phthisis cum hydrope insanabilis.* CCCLXIX. 220
diuturnam mensium obstructionem subsequens. XCIX. 58
insanabilis. DCCXXIII. 450
quomodo ex urina predicta fuerit? CMXCVIII. 710
spem & metum falso injiciens. DCLV. 407.
- Pictura visum acuens.* CCCCLI. 264
- Pilula Aloetica majuscula.* DXXXIX. 331
Francofurtenses sapissime purgantes. CCCCLXXXVIII. 294
in parva dosi laxantes. DLXVII. 350
Vomitum moventes. XXI. I I
- Pilus fortunæ faventioris index.* CLXXV. 101
- Pinguedo Venæsectioni adscripta.* CCLI. 49
- Placenta Uterinæ usus Verheyianus.* LVI. 31.
- Pleuritis à balneatore curata.* CLXXXVIII. 110.
lacte coagulato. CMXXVI. 649
diu neglecta curata. CCCVIII. 183
in tympanitidem degenerans. DXXVII. 320
per aliquot dies neglecta curata. DCXCVI. 432
spuria ab alvi obstructione febrem subsequente. CCCXLIX. 269
balneo Sira excitata. D. 303
flatulenta. CCLXXV. 163
in gravida. DCCXC. 490
sub pulsu bono brevi inderimen s. CCCXII. 185
- Poma cruda comesta brachiorum dolori medentia.* CMXC. 703
- Pruna multa comedens se nil comedissee dicens.* DCCCXCIII. 624
- Pruritus post balneum.* CXXI. 71
- Pueris medicamenta nocere pessime persuasa.* DCCLXXVIII. 483
- Puerperæ extrema adhibita remedia.* DLXXIV. 355.
dolores Clysteri cedentes. CXCIV. 113
- Puerpera meticulosa.* DCLXXII. 417
quinta hebdomade variis malis correpta. CCCCLXXXIX. 232
- Pulli Gallinacei Ventriculus concoctu difficilis.* DXCV. 368
- Pullos Gallinaceos solos abhorrens Gravida.* CMXVIII. 643
- Pulmones resarciri non possunt.* CCCLV. 210
- Pulmonibus illapsus pulvis.* DCXX. 38
- Pulsus in carpo dextro ab altero multum differens.* CMIV. 633
scirrhusa bonus. DXLVIII. 338
instantibus mensibus tardior. DCCCLXXXI. 613
- Pulveres falso accusans.* DCCXXXVI. 458
- Pulveris Cornachini diversa operatio.* DCLXV. 414
- Pulvis in longe majori ac jussum fuerat. dosi exhibitus.* DCCLVII. 470
odorem Castorei contrahens. CMLXVII. 682
partum promovens. CXXXVI. 80
sympatheticus pro antarthritico habitus. XX. 10.
- Purgans alvum vix movens juvans.* DCXLVIII. 402
bis

INDEX.

- Purgans bis frustra fere sumens puer.* CMXXXI. 653
febrim resuscitans. DCXCI. 429
feliciter non sumtum. CXXIX. 76
fluentibus mensibus sumtum. XVIII. 9
lene vehementer purgans. CCXXVI. 132
lenius sepius quam forte alvum movens. CCCXXXV. 198
non suffecisse male credens. DCXC. 428
puerum statim juvans. DXXXI. 323
Purgantia quævis vomitum moventia. LXII. 35
Purgantium operationem impediencia. CXCVI. 114
Purgationis operatio impedita. CCCXLV. 205.
- Q.*
Quartana abstinentia curata. CCCCLXXXVI. 293
acetario ex cichorio curata. DCCXXII. 450
brevi curata. LXIX. 40
- R.*
Rabidorum animalium morsus exitiosi. DCLVIII. 409
Raparum brodium alvum laxans. DCLXXX. 422
succus urinam movens. DLXXIII. 355.
Rancedo aqua frigida curata. CMXV. 641
Rene altero carens non sterilis. LX. 34
Renum acerbus dolor. CCLXXXI. 167
calculus in gravida. XXXV. 20
mala in foetum propagata. LXI. 35.
- Respiratio difficilis à mamma & brachii tumore.* CCCCLXXIX. 288
diu instans subito necans. DLXXVII. 357
gravida. CCCVII. 183
male neglecta. CLIV. 89
sepius inhibita infanti tandem mortem inferens. CMXCIV. 706
Rhabarbari vermes. CLXI. 96
Rhabarbarum à matre sumtum filiolum purgans. CXLV. 85
aqua frigida pota vomitum movens. CML. 669
- S.*
Sagittula ferrea deglutita. DCXXII. 387
Sal culinare febrifugum. CCCIX. 184
Volatile oleosum plus præstans seorsim quam cum aliis exhibitum. CXLIII. 84
Salivatio à dolore dentium periodica. DCXC. 428
melancholicæ mortem accelerans. LVII. 32
mercurialis menses movens. CCCLXVI. 218.
primo magis quam secundo proficua. CCCLXXXIII. 229
ulcera fistulosa cum obstructione mensium sanans. DCCLIX. 472
Salivationem movens aqua mercurialis. DLXXV. 356
Salix tumorem pedum dissipans. CCCCXVII. 249
Salvia in tussi proficua. DXLIX. 338
Sanguinis in gravida fluxus signum quoddam. XCII. 54
Bbbbb 2 In-

INDEX.

- Sanguinis insignes profusiones diu post
memoriã sui refricantes.* XXXIV. 19
motum impeditum sequentia
mala & hæc excipiens mors.
CMLXXVIII. 691
per alvum fluxum antece-
dentia & sequentia mala.
DLXXVIII. 358
uterum profusio post par-
tum. CXCVII. 174
sputum equitatione resuscita-
tum. CCCLXXX. 226
in morti vicina curatum.
DLVI. 342
Sanguis ex intestinis tenuibus profusus.
CCCCI. 239
leporinus antidysentericus.
DCXXXII. 393
ore rejectus non semper terribi-
lis. DCXVII. 384
quinto post mortem die è naribus
profluens. CMLXXXIII. 697
Scabies balneo exasperata. CCCCLXVII.
280
corporis augmentum impediens.
CL. 87
corticibus pineis curata.
CCCXIII. 186
foeda lapsum gravem subsequens.
DLXXX. 359
in ungues usque se extendens.
CCXXV. 131
Melancholicam non juvans.
XCIV. 55
subito contracta. CXLVI. 86
Scarabæi hydrophobiam sanantes.
CCCCLX. 276
*Scarificationem excipiens lymphæ fluxus
& hanc Erysipelas.* CCCXXXVI.
198
- subsequens caloris dese-
tus.* CMXXXIV. 655
Scorbuti quedam signa. LXXXVI. 51
Scorbutus super mari degentium.
CXXXVIII. 81
*Scrotum corrugatum non semper sanita-
tis index.* CCCLVII. 212
*Secundina restitans dimidia pars felici-
ter extracta.* CMXXXVI. 657.
Secundina infeliciter evulsa. CMXC. 660
post abortum arctius utero
adherens. DCXLI. 398
*Secundinam jam exclusam adhuc in ute-
ro latitare credens.* DCCLII. 468
Secundinarum extractio laudata. LXXV
44
*Sempervivi succus impetiginem humi-
dam exsiccans.* CCCLXV. 217
*Senex errores quosdam non impune
committens.* DCXCIII. 430
Seri fluxus menses antecedens. DXCII.
367
Sevi vaporem ferre non potens. DXXIII.
318
sevum avide comedens gravida.
CMLVII. 674
*Silicibus candentibus alterata aqua pro
antarthritica habita.*
DCCLXXXVII. 488
*Singultus alvi obstructioni succedens per-
tinax.* DCCLXXII. 479
Somnus plurium dierum sponte cessans.
DCCCLXXI. 606
*Sororum duarum notatu digna differen-
tia.* DXVI. 313
Spasmi duo remedia. DCCXXXVII.
459
Spasmus à terrore productus.
DCCLXVI. 475

INDEX.

- Venaesectione in pede instituta*
DXLIII. 333
- totius à terrore.* DCCCL.
590
- Ventriculi.* CCCCXIII. 246
- Spiritus externè applicati somnum excitantes.* DIV. 306
- Vini puero diu noxius.* CXIX. 69
- Spongiam siccam attingere non valens.*
XCI. 54
- Stercus columbinum alvum movens.*
DXXXVIII. 330
- proprium comedere falso tradita.* CMLX. 676
- vaccinum feбри malignæ oppositum.* DCCXXXVIII. 459
- dolores vagos mitigans.* CMXXVIII. 651
- Sterilitas loci mutatione curata.*
CMXLVIII. 667
- Sterni dolor.* XLI. 24
- Stranguria à cruditatibus.* XVII. 8
- Sudores frigidi quibusdam naturales.*
DCXXXIV. 394
- Suffocatio aliquoties imminens.*
DCCCLXXXVII. 619
- Suggillationi oppositum minus conveniens remedium.* XLIV. 25
- Sulphure resuscitatus infans pene mortuus.* DCCLXIII. 474
- Sulphur sub usu florum sulphuris redolens.* CMXLV. 665
- Superstitiosa quedam improbata.*
CCCCLXXXII. 290
- Sutura coronalis pars deficiens.* CXLVII.
86
- infixa corona.* CXLVIII. 86
- Syncope ab hæmorrhoidum nimio fluxu.*
LXXVIII. 46
- laboribus arduis vacantem profiernens.* CMLXXXIX. 702
- T.**
- Tenesmi diu instantis causa diu latitans.*
DXXXIII. 324
- rara causa detecta.* DXXXIV. 326
- Tenesmus ab utero.* DCCXLI. 461
- Terram tractandi Gravida desiderium.*
CMLVIII. 675
- Terrorem aliosque animi affectus sequentia mala.* DXXVIII. 322
- Terroris producta quedam.* CLIII. 89
- Terror tormina & alvum movens.*
DCCXXX. 454
- Textor medicaster.* CLXXXVI. 108
- Thee cum oleo Cinnamomi cum fructu bibens.* CMII. 631
- genu dextri dolorem dissipans.*
CCCCLXXX. 285
- mala à conceptione depellens.*
CCLVI. 151.
- palpitationem Cordis curans.*
CCCCVI. 242
- Theriaca Cœlestis in nimia dosi sumta.*
CCCCLXXXIV. 291
- imtempe stive sumta.*
DCCLXIX. 478
- Thermas Carolinas subsequentes dolores.*
CMXXXV. 656
- Tinea laborans leprosis annumeratus.*
DXLI. 332
- Tinctura Bezoartica auris tumorem discutiens.* CLXIX. 98
- Tinnitus aurium frustraneum terrorem injiciens.* DCCLXXVII. 482
- Tonsillæ debito majores.* CXXXII. 71
- Tonsillarum intumescenciam comitans febris.* DCCVII. 440

INDEX.

- Tormina ab hernia producta.* DCVIII. 377
- Tragea intempestive sumta.* CCLXVII. 158
- Tuberculum Clysteri adscriptum.* CCCXXXI. 196
- Tumor à capite infantis pendens cerebro repletus.* CMLXII. 678
- manuum pedumque à dentitione.* CCVIII. 221
- totius subito subortus.* DCCXXXIX. 460
- Tunica retina.* CLXXI. 99
- Tussis à Carnis esu nimio.* XXVIII. 15
- dentientis salivationi demum cedens.* DCCXXXI. 456
- Febris principium.* XXXVII. 22
- Gravida jusculo Bellide alterato curata* CCCCXXIII. 252
- in Infante pertinacissima.* DCXXII. 412
- pediluvio frigido curata.* CCCCLXXIV. 285
- symptomatiæ cura.* DCCXVI. 445
- Tympanites incipiens.* II. 2
- V.*
- Varices mensum instantium indices.* XCVI. 56
- nunquam gravidam incommodantes.* DCCXCIX. 496
- Varicosis conducens Spiritus Vini Camphoratus.* V. 28
- Variolæ aureæ scabiei interspersæ.* CCLXXXVIII. 171
- brevi exarescentes.* DCCCLXV. 601
- consueto citius evanescentes.* CCCLI. 208
- cum alvi fluxu innoxio.* CCXCII. 705
- salivatione.* CMXXX. 652
- Et morbilli diversos in eadem domo invadentes.* CV. 61
- lesam à virgis partem præsertim occupantes.* DLXX. 353
- magna cum vehementia invadentes.* CCCXX. 190
- non semper appetitum prosterunt.* CIV. 61
- parvæ.* DCLXXIV. 419
- Variolarum Luna decrescente invadentium majora vestigia.* DCCCVI. 556
- metum injicientes menses instantes.* DCCLV. 469
- Variolas antecedens Et subsequens Vomitus.* DCCXVIII. 446
- vomitibus Et comitans dolor.* DCCLXXVI. 452
- promovens Sal Volatile Oleosum Sylvii* CMXI. 638
- retropellens frigus.* DCXXXIII. 394
- Variolis brevi bis correpta.* DCCIII. 437
- aureis succedentes veræ.* DCCLXXXIX. 490
- decumbens cerevisiam bibens.* DCCXCV. 493
- puer matri metum injiciens.* DCCXLVIII. 466.
- decumbentes concoctu difficilia absq; noxa ingerentes.* DCLXXXIV. 424
- quædam quæ modo conceperat correpta.* DCCXX. 448
- succedens diarrhœa.* DCCLIII. 458
- dolor pedis.* DCCLIV. 469
- succedens.*

INDEX.

- succedentes crusta diu molestæ.* DCCCLVII. 595.
superveniens hæmorrhagia na-
rium. DCCLXXXV. 487.
Venæsectio ad hæticam inclinanti dissua-
sa. CCCC. 238
cuidam valde proficua. XXX. 16
dubiæ an conceperit? non con-
cessa. DCCXIII. 444
in animi deliquio proficua. CLXVIII. 97
incipiente Cachexia pro-
ficua. CCLIX. 153
leprosa dissuasa. CCCXC. 232
seni decrepito Pleuritico pro-
ficua. CMXLVI. 665
ulcus aurium detegens. CCCCXXIX. 256
Venæsectionem abhorrens Juvenis. CCCLXX. 220
Venæsectionis iteranda quoddam indici-
um. CCCXLIII. 202
metus. LII. 29
Veneris usum non absque noxa intermit-
tens. DCCCXXXVI. 578
Ventriculi ambustio curata. DLXIV. 348
Ventriculi dolor antiquus terra sigillata so-
pitus. DCCCLXVIII. 603
cum vomitibus purgante
presertim sopitus. CMLXVIII. 683
grabatibus periodicus. CCCXCVII. 301
purgante curatus. DXCVII. 370
purgantibus exasperatus. CCCXVI. 188
Vomitorio cedens. CXXIV. 72
dolorem pro signo febris maligna
habens. CMX. 637
et capitis dolores vomitorio ce-
dentes. DXXXII. 324
Ventriculus à bile regurgitante male se ha-
bens. DXXIX. 321
Verbeyen de bile sententia. XXIII. 12
Veritas et medico odium pariens. DCII. 373
Vermes in urina non conspicui. XL. 23
Verminatio diuturna. DII. 304
Vermis in dentis fovea repertus,
post conceptionem excretus. CCCLXXXVIII. 231
Variolarum principium mentiens. DCCCLXI. 598
Verruca cura sympathetica. CCCCXLIV. 268
lebi remedio curata. LV. 31
Verruca in ulcus cancriforme degenerans. DCCGXIII. 561
Vertigo ex Ventriculo. CCCLXXVII. 224
mensis antecedens Apoplexia metum
injiciens. DCCXXX. 573
Venæsectioni cedens. CCCXV. 187
Vesica arthritico proficua. DCXXXVII. 396
non semper aperta servari possunt. CCXCV. 175
Vesicatoria male suspecta facta. DCCLXI. 475
temporibus male applicata. DCLXXVI. 420
Vesicula fellea calculi aqua supernatantes. DCXXX. 393
Vitæ præbium sequentia mala. DCCXLII. 462
Vigilia coctionem impediunt. XIV. 7
hypochondriaci laxantibus imprimis
cedentes. DCCCXCI. 623
pertinaces unicornu marino cedentes. CCCCXII. 446
Vini potus album tardiozem reddens. LXXVII. 45
Vinum annuum sine noxa bibitur. DCL. 404
brevis in Ventriculo aciescens. DCLXXIX. 422
dulce sanguinis motum impediens. CCXLIV. 143
in cibum non semper cum fructu ad-
hibetur. LXXII. 42
febris maligna sapor minus gratum. DCCCXI. 560
mari immersum quale. CLV. 90

C c c c 2

tadi-

INDEX.

- Vinum medicatum præ aliis medicamentis
conducens.* DCCCLVIII. 596
pueris innoxie concessum DCCLVI. 470
- Visus debilitas nimium mensum fluxum co-
mitans.* CMLXV II. 642
- Ulcus antiquum oclusum sequentia mala
scorbutica.* CMLXXXIV. 698
fistulosum à scabie. GXXVII. 75
- Unguentum an ad Veneficia adhibitum fue-
rit?* CCXCVI. 175
mercuriale purgans. CCCLXII. 215
- Unguis digiti pedis maximi sponte secedens.*
DCCXLIV. 463
- Voces audita ominosa.* CCCLIII. 209
- Volatilia febre alba laborantem præ mar-
tialis jubantia.* DCCCXC. 622
- Vomitorium cum noxa sumtum.* CCXXXI. 135
hypochondriacum jubans.
CGXLVII. 145
- Vomitum aliàs eidem sistendo dicata mo-
sentia.* CGII. 118
antecedentia gravia mala. CCXXI.
129
- Vomitus à cibis concoctu difficilibus.*
DLXXXIX. 365
potu mutato. CXVII. 68
Verme. CLXXIX. 103
clysteri præsertim cedens. CCCL. 178
non nisi Oleo Macis destillato cedens.
CCCLXXV. 223
- Vomitus per integrum annum instans.*
DCCLIII. 593
post lapsum innoxius. LXX. 41
*Variolis neglectis succedentes leta-
les.* CMLXX. 685
- Voracitas mala quadam reproducens.*
DCCCII. 553
- Voracitatis pœnas statim luens.* X. 5
- Urina à potu nimio cruda.* LXIII. 36
- Arthritica.* CCVI. 120
febre depulsa tinctior. CCXC. 140
in febre continua semper bona.
DLXIII. 347
mortis suspicionem falso injiciens.
DCCXLVI. 465
nigra à sanguine grumoso. CCF. 119
nigricans nil mali denotans. DXX. 315
non prodit sexus differentiam. CXC. 111
tincta de graviditate incerta.
CMXXXIII. 655
tinctior metum injiciens CCXVIII. 128
- Urina color à liquore nitri fixo mutatus.*
DCCCXXVI. 570
*difficultas à glande glandulis obsta-
curata.* DCCXVII. 446
in Infante lactente curata.
DCXII. 380
excretio feliciter promotæ. CCLI. 147
factor nil mali denotans. CXXXV. 79
incontinentia opposita remedia.
DCLXXIII. 418
- Urinam aliam pro sua monstrans.* CMLXI.
677
malitiose corrumpens & permutans.
DCCXCVIII. 495
promovens sebum umbilico applicatum
DCC. 435
- Uromanta celebres.* DCLVII. 408
- Uteri cum faucibus consensus.* CLXX. 98
excrescentia cancrosa. CCCXIV. 186
semel affecti diu habenda est ratio.
CCCCXXXIV. 259
- Uta acinum præsentans tumor à digito mi-
nimo recens nati infantis pendens.*
CMLIX. 675
- Vulnus sibi ipsi fortiter perurens.* CMLXXV.
689
- Uvula voluntarius motus.* XXVI. 14

F I N I S.

9
Med. P
W. M. E.

